

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិចណែ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារឿវ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

ព្រះ
ព្រះបិណ្ឌប្បវត្តិ
និង
សេចក្តីព្រះបាទសាខេន
វិនយបិណ្ឌ
បហាវត្ត ទុតិយភាគ
ស

វិស្សបនាយិកកុន្តកៈ បវរណកុន្តកៈ
១១៧ ១១៧

ចមកុន្តកៈ នឹងភេសជ័កុន្តកៈ
១១៧ ១១៧

ឃោះពុម្ពលើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ត.ស. ២៥០០

ទុតិយោ ភាគោ

វិស្សបនាយិកក្ខន្ធកិំ

(១) តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា រាជគហោ
វិហារតិ វេទ្យវេន កលន្តកនិវាមេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន កកវតា ភិក្ខុនិំ វស្សវាសោ អប្បញ្ញត្តោ
ហោតិ ។ តេន^(១) ភិក្ខុ ហោមន្តម្បិ គិម្មម្បិ វស្សម្បិ
ចារិកំ ចរន្តិ ។ មនុស្ស ឧដ្ឋាយនិំ ឌីយនិំ វិចារេនិំ
កមំ ហំ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ហោមន្តម្បិ
គិម្មម្បិ វស្សម្បិ ចារិកំ ចរស្សនិំ ហរិវានិំ តិណានិំ
សម្មទុន្តា ឯកិទ្ធិយំ ដីវំ វិហោវេន្តា ពហូ ឧទ្ធកេ
ចារណោ សង្ឃានំ អាចារេន្តា វេមេ ហំ នាម អញ្ញតិក្ខុ-
យា ចរិញ្ញាជកា ទុក្ខាតនម្មា វស្សវាសំ អល្លិយិស្សនិំ
សង្កាសយិស្សនិំ^(២) វេមេ ហំ នាម សក្កនកា វុក្កត្តេ-
សុ កុលាវកានិំ ករិញ្ញា វស្សវាសំ អល្លិយិស្សនិំ
សង្កាសយិស្សនិំ វេមេ បន សមណា សក្យបុត្តិយា
ហោមន្តម្បិ គិម្មម្បិ វស្សម្បិ ចារិកំ ចរន្តិ ហរិវានិំ

១ ធម្មសទ្ធា និរាគមន្តោតិ ធម្មស្តោតា ។ ២ ឱ. សង្កបយស្សនិំ ។

ភាគទី ២

វិស្សបនាយិកក្ខន្ធកិះ

(១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅវត្ត
វេទ្យវន កលទុកនិវបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ត្រាពោះឯង ការ
នៅចាំវិស្ស ព្រះមានព្រះភាគមិនទាន់បានបញ្ចក្ខណ៍ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនៅ
ឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ចេញដើរទៅកាន់ចារិកអស់ហេមន្តរដូវខ្លះ អស់
គិម្ហរដូវខ្លះ អស់វិស្សនរដូវខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលពោស
កិនដៀល បន្តិចបន្តួចថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍មិនសមបើនឹងដើរទៅ
កាន់ចារិកអស់ហេមន្តរដូវខ្លះ អស់គិម្ហរដូវខ្លះ អស់វិស្សនរដូវខ្លះ ដើរជាន់
ស្មៅស្រស់ទាំងឡាយ បៀតបៀននូវវត្ថុដែលមានជីវិតមានឥន្ទ្រិយតែ ១
ញ៉ាំងសត្វតូច ។ ជាច្រើនឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាសសោះ សូម្បីពួកបរិព្វាជក
មានលទ្ធិដទៃទាំងនេះដែលជាអ្នកពោលធម៌ពាក្យក៏ ម្តេចគង់នឹងសម្លឹងបំ
សម្រាកនៅចាំវិស្ស សូម្បីទាំងពួកសត្វស្វាបនេះទៀតសោត ក៏គង់ធ្វើ
សំបុកលើចុងឈើទាំងឡាយ ហើយនឹងសម្លឹងបំសម្រាកនៅចាំវិស្សដែរ
ចំរើឲ្យកវតពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍នេះនៅតែដើរទៅកាន់ចារិក អស់
ហេមន្តរដូវខ្លះ អស់គិម្ហរដូវខ្លះ អស់វិស្សនរដូវខ្លះ ដើរជាន់ស្មៅស្រស់

៤

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

តិណានំ សច្ចុទ្ធា ឯក្ខន្ធិយំ ដីវំ វិហោវេន្តា តហ្វ
ឧទ្ធកេ ចាលោ សង្ឃតំ អាចារេន្តាតិ ។ អស្សោសុំ
ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ជ័យន្តានំ
វិចារេន្តានំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាវោចេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី ជិនានេ ឯតស្មី
មគវណោ ធម្មី កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខុវេ វស្សំ ឧបកន្តន្តិ ។

[២] អថខោ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ កតា នុ ខោ
វស្សំ ឧបកន្តព្វន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។
អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ វស្សានេ វស្សំ ឧបកន្តន្តិ ។ អថ-
ខោ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ កតិ នុ ខោ វស្សុបនាយិ-
កាតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ ទ្វេមា
ភិក្ខុវេ វស្សុបនាយិកា បុរិមិកា បច្ឆិមិកា អបរដ្ឋកតា-
យ អាសាធិយា បុរិមិកា ឧបកន្តព្វា មាសកតាយ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ទាំងឡាយ បៀតបៀនវត្ថុដែលមានជីវិតមានឥន្ទ្រិយតែ ១ ញ៉ាំងសត្វតូចៗ ជាច្រើនឱ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាស ។ កាលមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោល ទោស តិះដៀល បន្ទះបង្គាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះ និទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថាក្នុងវេលា នោះឯង រួចហើយទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកអនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុចូលវស្សា^(១) ។

(២) គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា យើងគួរចូលវស្សាក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុចូលវស្សាក្នុងវស្សានរដូវ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំង ឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ថ្ងៃចូលវស្សាតើមានប៉ុន្មានហ្ន៎ ។ ភិក្ខុ ទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្ងៃចូលវស្សានេះមានពីរ គឺថ្ងៃបុរិមិកា^(២) វស្សា ១ ថ្ងៃបច្ឆមិកា^(៣) វស្សា ១ ភិក្ខុគួរចូលបុរិមិកាវស្សាក្នុងថ្ងៃបន្ទាប់នៃថ្ងៃពេញ

១ អង្គិកថា អធិប្បាយថា ក្នុងវស្សានរដូវភិក្ខុត្រូវចូលវស្សាឱ្យគ្រប់ដីទៃ ។ ២ ថ្ងៃចូលវស្សា មុន ។ ៣ ថ្ងៃចូលវស្សាព្រាយ ។

៧

វស្សបនាយិកក្ខត្តកេ ធាតុយក្ខត្ត

អាសាឡិយា បដិមីកោ ឧបកន្ត្រា ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ
ទ្វេ វស្សបនាយិកាតិ ។

[៣] តេន ខោ បន សមយេន ធាតុយក ភិក្ខុ
វស្សំ ឧបកន្ត្រា អន្តរវស្សំ ចារិកំ ចរន្តិ ។ មនុស្សា តថេវ
ឧជ្ឈាយន្តិ ធិយន្តិ វិទាចន្តិ កងំ ហិ ឆាម សមណា
សក្យបុត្តិយា ហេមន្តម្យំ តិម្មម្យំ វស្សម្យំ ចារិកំ
ចរិស្សន្តិ ហរិតានិ តិណានិ សម្មទ្ធក្ខា ឯក្រិយំ ដីវំ
វិហេវេន្តា ពហុ ឧទ្ធកេ ចាណោ សង្ឃានំ អាចារេន្តា
ឥមេ ហិ ឆាម អញ្ញតិក្ខិយា ធុរក្ខាតធម្មា វស្សាវសំ
អល្លិយិស្សន្តិ សង្កាសយិស្សន្តិ ឥមេ ហិ ឆាម សក្កន្ត-
កា^(១) រុក្ខត្តេសុ កុលាវកានិ ករិត្វា វស្សាវសំ
អល្លិយិស្សន្តិ សង្កាសយិស្សន្តិ ឥមេ បន សមណា
សក្យបុត្តិយា ហេមន្តម្យំ តិម្មម្យំ វស្សម្យំ ចារិកំ ចរន្តិ
ហរិតានិ តិណានិ សម្មទ្ធក្ខា ឯក្រិយំ ដីវំ វិហេវេន្តា
ពហុ ឧទ្ធកេ ចាណោ សង្ឃានំ អាចារេន្តាតិ ។

១ សក្កន្តិ ក្ខត្តិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។

វស្សបនាយិកច្ឆន្ទកៈ និទានព្យគ្គិយភិក្ខុ

បូណីមីខែអាសាធ (គឺថ្ងៃ១រោចខែអាសាធ) ភិក្ខុគួរចូលបច្ឆិមិការវស្សក្នុង
ថ្ងៃដែលកន្លងហួស ១ ខែអំពីថ្ងៃពេញបូណីមីខែអាសាធ (គឺថ្ងៃ១រោចខែ
ស្រាពណ៍) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្ងៃចូលវស្សមានតែពីរយ៉ាងនេះឯង ។

(៣) សម័យនោះឯង ពួកព្យគ្គិយភិក្ខុបានចូលវស្សហើយក៏ចេញ
ដើរទៅកាន់ចារិកក្នុងកណ្តាលវស្សា ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះ-
ដៀល បន្តិះបង្ខំបំប្លែងក្នុងត្រាមុននោះទៀតថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍
មិនសមបើនឹងដើរទៅកាន់ចារិកអស់ហោមន្តរដូវខ្លះ អស់គិម្ររដូវខ្លះ អស់
វស្សានរដូវខ្លះ ដើរជាន់ស្មៅស្រស់ទាំងឡាយ បៀតបៀនវត្ថុដែលមានជីវិត
មានឥន្ទ្រិយតែមួយ ញ៉ាំងពួកសត្វតូចៗ ជាច្រើនឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាស
សោះ យ៉ាងដូចជាពួកត្រីយដទៃនេះដែលពោលធម៌មាត្រកម្តេចគង់នឹង
សម្លាប់សម្រាកនៅចាំវស្សា អស់ទាំងពួកសត្វស្លាបនេះទៀតសោត
ក៏ធ្វើសំបុកទាំងឡាយទុកនៅលើចុងឈើទាំងឡាយហើយនឹងសម្លាប់នៅចាំ
វស្សាដូចគ្នាដែរ ចំឡែកតែពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍នេះម្តេចឡើយក៏នៅ
តែដើរទៅកាន់ចារិកអស់ហោមន្តរដូវខ្លះ អស់គិម្ររដូវខ្លះ អស់វស្សាន-
រដូវខ្លះ ដើរជាន់ស្មៅស្រស់ទាំងឡាយ បៀតបៀនវត្ថុដែលមានជីវិតមាន
ឥន្ទ្រិយតែមួយ ញ៉ាំងពួកសត្វតូចៗ ជាច្រើនឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាស ។

៤

វិធម្មបិដកេ មហាវគ្គោ

អស្សោស្សំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ
 ខ័យន្តានំ វិហារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា តេ
 ឧជ្ឈាយន្តំ ខ័យន្តំ វិហារេន្តំ កេដំ ហិ ធាម ធាតុក្កិយា
 ភិក្ខុ វស្សំ ឧបកន្ធា អន្តរវស្សំ ចារិកំ ចរិស្សន្តិតំ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេស្សំ ។
 អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បកវណោ
 ធម្មំ កេដំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ វស្សំ
 ឧបកន្ធា បុរិមំ វា តេមាសំ បច្ឆិមំ វា តេមាសំ អវសិស្តា
 ចារិកា បក្កមិត្តញ្ច យោ បក្កមេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្កដស្សាតិ ។

[៤] តេន ខោ បន សមយេន ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ
 ន ឥច្ឆន្តិ វស្សំ ឧបកន្ធា ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេ-
 ចេស្សំ ។ ន ភិក្ខុវេ វស្សំ ន ឧបកន្ធា យោ ន
 ឧបកន្ធាយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ តទហុវស្ស្រធាយិកាយ
 វស្សំ អនុបកន្ធាកាមា សញ្ញា អាវាសំ អតិក្កមន្តិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេចេស្សំ ។ ន ភិក្ខុវេ តទហុ-

វិនយបិដក មហាវគ្គ

កាលមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។ ពួកភិក្ខុណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិច ភិក្ខុទាំង
នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុចូលវស្សា
ហើយមិនសមបើនឹងចេញដើរទៅកាន់ចារិក ក្នុងកណ្តាលវស្សាសោះ ។
គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថារួច
ហើយគ្រាសំហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកបញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ចូលវស្សាហើយ មិននៅចាំបុរិមិការវស្សាអស់ខែ ៣ ឬបច្ចុមិការវស្សាអស់
ខែ ៣ ទេ មិនត្រូវចៀសចេញទៅកាន់ចារិកឡើយ ភិក្ខុណា ចៀសចេញ
ទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

(៤) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុមិនប្រាថ្នានឹងចូលវស្សា ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុំមិនចូលវស្សាឡើយ (គឺត្រូវតែ
ចូលវស្សា) ភិក្ខុណាមិនចូលវស្សា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ សម័យនោះឯង
ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុមិនប្រាថ្នានឹងចូលវស្សាក្នុងវស្សានោះ ក៏វិភ័យ
ដើរចេញពីទីអាវាស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិន

៥

វិស្សបតាយិកក្ខន្ធកេ វិស្សបធម៌

វិស្សបតាយិកាយ វិស្សំ អនុបកន្តុកាយេន សញ្ញាញ
អាវាសោ អតិក្កមិត្តោ យោ អតិក្កមេយ្យ អាចត្ត
ទុក្កដស្សតិ ។

(៥) តេន ខោ បន សមយេន រាជា មាគលោ
សេនិយោ តិម្ពិសារោ វិស្សំ ទុក្កញ្ញត្តកាយោ ភិក្ខុនំ
សន្តិកេ ទ្ធពំ ចារោសិ យនិ បនយ្យា អាគមេ ជុល្លោ
វិស្សំ ឧបកច្ឆេយ្យន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហចេសុំ ។
អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ រាជ្ជនំ អនុវត្តតុនំ ។

(៦) អថខោ កកវា រាជគហោ យថាភិវន្តំ វិហារិត្តា
យេន សាវត្តិ តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្វេន ចារិកំ
ចរមាលោ យេន សាវត្តិ តទវសរិ ។ តត្រិ សុទំ កកវា
សាវត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថប័ណ្ណិកស្ស អាហមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន កោសលេសុ ជនបទេសុ
ឧទេនេន ឧបាសកេន សង្ឃំ ទុទ្ធិស្ស វិហារោ
កាហបិតោ ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធពំ

វស្សាធាយិកក្ខន្ធកៈ ការចូលវស្សា

ប្រាថ្នានឹងចូលវស្សា ក៏រង្វង់ដើរចេញពីភាវសាទៅក្នុងវិថីចូលវស្សានោះ
មិនបានទេ ក៏ក្នុងការចេញដើរទៅ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។

[៥] សម័យនោះឯង ព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារទ្រង់មាន
សេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងលើកទ្រង់^(១) ក៏បញ្ជូនរាជបរម្រឹមទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយគួរតែចូលវស្សាក្នុងខែខាងមុខ (ខែ
អាសាធរក្រោយ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុប្រព្រឹត្តទៅតាមស្តេចទាំងឡាយចុះ ។

[៦] គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះគួរដល់
ពុទ្ធអព្វាស្រ័យហើយទ្រង់យាងសំដៅទៅឯក្រុងសាវត្ថី ទ្រង់យាងទៅ
កាន់ចារិកដោយលំដាប់ស្រុក ទើបបានដល់ទៅក្រុងសាវត្ថី ។ បានពូ
ថា ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពនរបស់អនាថបណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាវត្ថីនោះឯង ។ សម័យនោះឯង ក្នុងកោសលជនបទ មានឧបាសក
ឈ្មោះទេន បានឲ្យគេធ្វើវិហារចំពោះសង្ឃ ។ ឧបាសកនោះក៏បាន

១ អង្គការថា ថា ទ្រង់មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងលើកទ្រង់ជាជំនួយនៃវស្សានិរតិ គឺប្រាថ្នានឹងធ្វើទ្រង់
ស្រាពណ៍ឲ្យទៅជាខែអាសាធរវិញ (ខែអាសាធរខាងដើម ហៅបរិមាសាធរ ខែដែលលើកខាង
ក្រោយ ហៅទុតិយាសាធរ) ។

វិសេសបិដកេ មហាវគ្គោ

នាហេតិ^(១) អាគច្ឆន្ត កទ្កត្តា ឥន្ទាមិ នាទញ្ច នាត្ត
ធម្មញ្ច សោត្តំ ភិក្ខុ ច បស្សិត្តនិ ។ ភិក្ខុ ឃុំមាហំសុ
កកវតោ អាវុសោ បញ្ញត្តំ ន វស្សំ ឧបត្តា បុរិមំ វ
តេមាសំ បច្ឆិមំ វ តេមាសំ អវសិត្តា ចារិកា បក្ក-
មិត្តាតិ អាគមេតុ ឧទេនោ ឧទាសកោ យាវ ភិក្ខុ
វស្សំ វសន្តិ វស្សំ វត្តា កមិស្សនិ សច បនស្ស អទ្ធា-
យិកំ ករណីយំ តត្រូវ អាវសិកានំ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ
វិហារំ បតិជ្ជាបេត្តនិ ។ ឧទេនោ ឧទាសកោ ឧជ្ឈា-
យតិ ជ័យតិ វិទាចេតិ កតិ ហិ យាម កទ្កត្តា មយា
បហិតេ^(២) ន អាគច្ឆិស្សនិ អហំ ហិ នាយកោ ការកោ
សង្ឃបដ្ឋាកោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ ឧទេនស្ស
ឧទាសកស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ជ័យន្តស្ស វិទាចេន្តស្ស ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមន្តំ អាហេសេសុំ ។
អថខោ កកវ ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ ធម្ម
កតិ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាយាមិ ភិក្ខុវេ សត្តន្ត

១ បាហេសីតិ កត្តិ យោគ្គពេ ទិស្សតិ ។ ២ បហិតិ កត្តិ យោគ្គពេ ទិស្សតិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហានិព្វ

បញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា សូមឲ្យលោកម្ចាស់ទាំង
ឡាយនិមន្តមក ដ្បិតខ្ញុំកុរុណាប្រាថ្នានឹងថ្វាយទានផង ស្តាប់ធម៌ផង
នឹងបានឃើញភិក្ខុទាំងឡាយផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះវិញ
ថា នែអាវុសា ព្រះមានព្រះភាគបានបញ្ជូនហើយថា ភិក្ខុទាំងឡាយ
ចូលវេស្សហើយមិនបាននៅចាំបុរិមការវេស្សអស់ ៣ ខែ ឬបច្ច័មិការវេស្ស
អស់៣ខែទេ មិនត្រូវបេញដើរទៅកាន់ចារិកឡើយ សូមឲ្យទទេនទបាសក
បង្កើតចាំសិន ទំរាំតែភិក្ខុទាំងឡាយនៅចាំវេស្សរួច លុះចាំវេស្សរួចហើយ
មុខជានឹងទៅ បើទបាសកនោះមានការត្រូវធ្វើជាប្រញាប់ សូមឲ្យផ្ញើវិហារ
ទុកក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលនៅក្នុងភាវសក្កន៍នោះសិនចុះ ។ ឯ
ទទេនទបាសកកំពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំង
ឡាយកាលបើអញបានបញ្ជូនពាក្យបណ្តាំទៅហើយ មិនសមបើនឹងមិន
និមន្តមកសោះ ដ្បិតអញជាទាយក ជាកប្បិយការកៈ ជាឧបដ្ឋាករបស់
សង្ឃ ។ កាលទទេនទបាសកកំពុងតែពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់
ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូល
សេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ផំណើរនេះ
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាក្នុងវេលានោះឯង រួចហើយទ្រង់ត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកអនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើជន

៧

វិស្សបតាយិកច្ឆន្តកេ សត្តាហស្តវដ្ឋិករណំ

សត្តាហស្តរណីយេន បហិតេ កន្ធិំ ន ត្រូវ អប្បហិតេ
ភិក្ខុស្ស ភិក្ខុនិយា សិក្ខុមាណាយ សាមណោស្ស សា-
មណោយា ឧបាសកេស្ស ឧបាសិកាយ អនុជាបាមិ
ភិក្ខុវេ ឥមេសំ សត្តន្ធិំ សត្តាហស្តរណីយេន បហិតេ
កន្ធិំ ន ត្រូវ អប្បហិតេ សត្តាហំ សន្និវដ្ឋោ កាតព្វោ ។
ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឧបាសកេន សង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស
វិហារោ ការាបិតោ ហោតិ ។ សោ ច ភិក្ខុនំ
សន្និកេ ទ្ធិតំ បហិណោយ្យ អាគច្ឆន្ត កន្ធិត្តា ឥន្ទាមិ
នានញ្ច នាតុំ ធម្មញ្ច សោតុំ ភិក្ខុ ច បស្សិ-
តុន្តំ ។ កន្ធិតំ ភិក្ខុវេ សត្តាហស្តរណីយេន បហិតេ
ន ត្រូវ អប្បហិតេ សត្តាហំ សន្និវដ្ឋោ កាតព្វោ ។
ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឧបាសកេន សង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស
អន្តរយោកោ ការាបិតោ ហោតិ ។ បេ ។ ចាសា-
នោ ការាបិតោ ហោតិ ។ ហម្មិយំ ការាបិតំ

វិស្សបនាយិកក្ខន្ធកៈ កិរិយាធ្វើការត្រឡប់មកវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ

ទាំង ៧ ពួក គឺភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនី ១ សិក្ខុមាណា ១ សាមណេរ ១ សាមណេរី ១ ឧបា-
សក ១ ឧបាសិកា ១ បានបញ្ជូនបម្រើមកហើយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទៅ
ដោយសត្តាហករណ៍យ (កិច្ចដែលត្រូវធ្វើបាន ៧ ថ្ងៃ) កាលបើគេមិនបញ្ជូន
បម្រើមកទេ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើជនទាំង ៧ ពួក
នេះ បានបញ្ជូនបម្រើមកហើយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទៅបាន កាលបើ
គេមិនបញ្ជូនបម្រើមកទេ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅទេ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់ក្នុងរវាង
៧ ថ្ងៃ^(១) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានឧបាសកបាន
ឲ្យគេធ្វើវិហារចំពោះសង្ឃហើយ ។ បើឧបាសកនោះបញ្ជូនបម្រើមកក្នុង
សំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំកំរុណា
ប្រាថ្នានឹងថ្វាយទានផង នឹងស្តាប់ធម៌ផង នឹងឃើញភិក្ខុទាំងឡាយផង ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានគេបានបញ្ជូនបម្រើមកហើយ ភិក្ខុត្រូវ
ទៅដោយសត្តាហករណ៍យបាន កាលបើគេមានគេបញ្ជូនបម្រើមកទេ
ភិក្ខុមិនត្រូវទៅទេ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានឧបាសកបានឲ្យគេធ្វើរោងអង្គរ-
យោគចំពោះសង្ឃ ។ បេ ។ ឲ្យគេធ្វើប្រាសាទវែង ។ ឲ្យគេធ្វើប្រាសាទ

១ សេចក្តីថា ភិក្ខុលើកសត្តាហករណ៍ចេញទៅអំពីវត្តហើយ ត្រូវត្រឡប់មកវត្តខាងក្នុងអនុណាថ្ងៃ
ទី ៧ វិញ កុំទៅនៅព្រៃវិញឲ្យស្រេចអនុណាថ្ងៃទី ៧ ឡើយ ។

៨

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ហោតិ ។ តុហា ការាបិសា ហោតិ ។ បរិវេណំ ការា-
បិសំ ហោតិ ។ កោដ្ឋកោ ការាបិសោ ហោតិ ។
ឧបដ្ឋានសាលា ការាបិសា ហោតិ ។ អត្តិសាលា
ការាបិសា ហោតិ ។ កប្បិយកុដិ ការាបិសា ហោតិ ។
វដ្ឋកុដិ ការាបិសា ហោតិ ។ ចង្កមោ ការាបិសោ
ហោតិ ។ ចង្កមនសាលា ការាបិសា ហោតិ ។ ឧទ
ទាថោ ការាបិសោ ហោតិ ។ ឧទទានសាលា ការា-
បិសា ហោតិ ។ ជន្ទាយរំ ការាបិសំ ហោតិ ។ ជន្ទា-
យរសាលា ការាបិសា ហោតិ ។ ទោត្តរណី ការា-
បិសា ហោតិ ។ មណ្ឌាទោ ការាបិសោ ហោតិ ។
អារាមោ ការាបិសោ ហោតិ ។ អារាមវត្តំ ការាបិសំ
ហោតិ ។ សោ ថេ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធពំ បហំណោយ្យ
អាគប្បន កទ្ធពា ឥច្ឆាមិ ទានញ្ច ទានតំ ធម្មញ្ច សោតុំ
ភិក្ខុ ថ បស្សីតុនិ ។ កន្តពំ ភិក្ខុវេ សត្តាហាករណី-
យេន បហំតេ ន ត្រូវ អប្បហិតេ សត្តាហំ សង្ខិវដ្ឋោ
កាតត្រោ ។ ឥន បន ភិក្ខុវេ ឧទាសកេន សម្ពហុលេ

វិទយបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ដម្បូលត្រីនិល ។ ឲ្យគេធ្វើគុហា ។ ឲ្យគេធ្វើបរិវេណ ។ ឲ្យគេធ្វើបន្ទប់ ។
ឲ្យគេធ្វើសាលាសម្រាប់ឆាន់ ។ ឲ្យគេធ្វើរោងភ្លើង ។ ឲ្យគេធ្វើកប្បិយ-
កុដិ ។ ឲ្យគេធ្វើវិច្ឆុកុដិ (បន្តន់) ។ ឲ្យគេធ្វើទីចង្រ្គម ។ ឲ្យគេធ្វើរោង
ចង្រ្គម ។ ឲ្យគេធ្វើអណ្ណនទឹក ។ ឲ្យគេធ្វើសាលានៅនាអណ្ណនទឹក ។ ឲ្យ
គេធ្វើផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ។ ឲ្យគេធ្វើសាលាសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅនាផ្ទះជា
ទីរក្សាកាយ ។ ឲ្យគេធ្វើស្រះ ។ ឲ្យគេធ្វើមណ្ឌប ។ ឲ្យគេធ្វើអារាម ។
ឲ្យគេធ្វើទីអារាម ។ បើទុបាសកនាមេញបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ
តាំងឡាយថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំកុណាប្រាថ្នា
នឹងថ្វាយទានផង នឹងស្តាប់ធម៌ផង នឹងឃើញភិក្ខុទាំងឡាយផង ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានគេបញ្ជូនបម្រើមកហើយ ភិក្ខុត្រូវ
ទៅដោយសក្តាហករណ៍យបាន កាលបើឥតមានគេបញ្ជូនបម្រើមក
ទេ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅទេ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរោង ៧២៥ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានទុបាសកចំពោះភិក្ខុច្រើន

៧

វិស្សបនាយិកាព្រះពុទ្ធតោ សត្តាហសន្តិវដ្តិករណំ

ភិក្ខុ ឧទ្ទិស្ស ។ បេ ។ ឯកំ ភិក្ខុំ ឧទ្ទិស្ស វិហារោ
កាវចិតោ ហោតិ ។ អឌ្ឍយោគោ កាវចិតោ ហោតិ ។
មាសាទោ កាវចិតោ ហោតិ ។ ហឫយំ កាវចិតំ
ហោតិ ។ តុហា កាវចិតា ហោតិ ។ បរិវេណំ កា-
វចិតំ ហោតិ ។ កោដ្ឋកោ កាវចិតោ ហោតិ ។
ឧបដ្ឋានសាលា កាវចិតា ហោតិ ។ អត្តិសាលា
កាវចិតា ហោតិ ។ កប្បិយកុដិ កាវចិតា ហោតិ ។
វច្ឆកុដិ កាវចិតា ហោតិ ។ ចង្កមោ កាវចិតោ
ហោតិ ។ ចង្កមនសាលា កាវចិតា ហោតិ ។ ឧទ-
ទានោ កាវចិតោ ហោតិ ។ ឧទទានសាលា កាវ-
ចិតា ហោតិ ។ ជន្លាយរំ កាវចិតំ ហោតិ ។ ជន្លាយ-
រសាលា កាវចិតា ហោតិ ។ ទោគ្វរណី កាវចិតា
ហោតិ ។ មណ្ឌទោ កាវចិតោ ហោតិ ។ អាវហោ
កាវចិតោ ហោតិ ។ អាវមវត្តំ កាវចិតំ ហោតិ ។
សោ បេ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធានំ បហិណោយ្យ អាភច្ឆន្ត
ភិក្ខុនា ឥន្ទ្រិមិ ទានញ្ច ទានុំ ធម្មញ្ច សោតុំ ភិក្ខុ
ច បស្សិតុន្តិ ។ ភិក្ខុញំ ភិក្ខុវេ សត្តាហាគារណីយេន

វស្សបនាយកក្នុងព្រះ កិរិយាធ្វើនូវការព្រឡប់មកវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ

រូប ។ បេ ។ បានឲ្យគេធ្វើវិហារចំពោះភិក្ខុ ១ រូប ។ ឲ្យគេធ្វើអង្គរយោគ ។
ឲ្យគេធ្វើប្រាសាទវែង ។ ឲ្យគេធ្វើប្រាសាទដង្កូលត្រង័ល ។ ឲ្យគេ
ធ្វើគុហា ។ ឲ្យគេធ្វើបរិវេណ ។ ឲ្យគេធ្វើបន្ទប់ទឹក ។ ឲ្យគេធ្វើរោង
សម្រាប់ធាន់ ។ ឲ្យគេធ្វើរោងភ្លើង ។ ឲ្យគេធ្វើកប្បិយកុដី ។ ឲ្យគេ
ធ្វើវត្តកុដី ។ ឲ្យគេធ្វើទីចង្រ្គម ។ ឲ្យគេធ្វើរោងសម្រាប់ចង្រ្គម ។
ឲ្យគេធ្វើអណ្តូងទឹក ។ ឲ្យគេធ្វើសាលាសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅនាអណ្តូង
ទឹក ។ ឲ្យគេធ្វើផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ។ ឲ្យគេធ្វើសាលាវិក្សរផ្ទះជាទីរក្សា
កាយ ។ ឲ្យគេធ្វើស្រះ ។ ឲ្យគេធ្វើមណ្ឌប ។ ឲ្យគេធ្វើពារាម ។
ឲ្យគេធ្វើទីដីអារាម ។ បើឧបាសកនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំករុណា ប្រាថ្នានឹងឲ្យ
ទានផង នឹងស្តាប់ធម៌ផង នឹងឃើញភិក្ខុទាំងឡាយផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ កាលបើមានគេបញ្ជូនបម្រើមក ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសន្តិហារណ៍យ

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

បហិតេ ន ត្រូវ អប្បហិតេ សន្តាហំ សន្និវដ្ឋា កា-
តព្វោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឧបាសរកេន ភិក្ខុនិសង្ឃំ
ឧទ្ទិស្ស សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ឧទ្ទិស្ស ឯកំ ភិក្ខុនិ
ឧទ្ទិស្ស សម្ពហុលា សិក្ខុមាណាយោ ឧទ្ទិស្ស ឯកំ
សិក្ខុមាណំ ឧទ្ទិស្ស សម្ពហុលេ សាមណោវេ ឧទ្ទិស្ស
ឯកំ សាមណោវំ ឧទ្ទិស្ស សម្ពហុលា សាមណោវិយោ
ឧទ្ទិស្ស ឯកំ សាមណោវី ឧទ្ទិស្ស វិហារោ កាវចិតោ
ហោតិ ។ អន្តរយោគោ កាវចិតោ ហោតិ ។ មាសាទោ
កាវចិតោ ហោតិ ។ ហម្មិយំ កាវចិតំ ហោតិ ។
គុហា កាវចិតា ហោតិ ។ បរិវេណំ កាវចិតំ ហោតិ ។
កោដ្ឋកោ កាវចិតោ ហោតិ ។ ឧបដ្ឋានសាលា
កាវចិតា ហោតិ ។ អត្តិសាលា កាវចិតា ហោតិ ។
កប្បិយកុដិ កាវចិតា ហោតិ ។ វច្ឆកុដិ កាវចិតា
ហោតិ ។ ចន្ទ្រមា កាវចិតោ ហោតិ ។ ចន្ទ្រមនសាលា
កាវចិតា ហោតិ ។ ឧទទាទោ កាវចិតោ ហោតិ ។
ឧទទានសាលា កាវចិតា ហោតិ ។ ទោក្ករណី

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

បាន កាលបើគមិនបញ្ជូនបម្រើមកទេ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅទេ ភិក្ខុគប្បី
ធ្វើការត្រឡប់វិលមកវិញក្នុងរាង ៧ ថ្ងៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
សាសនានេះ បើមានឧបាសកបានឱ្យគេធ្វើវិហារចំពោះភិក្ខុនីសង្ឃ ចំពោះ
ភិក្ខុនីច្រើនរូប ចំពោះភិក្ខុនី ១ រូប ចំពោះសិក្ខុមានាច្រើនរូប ចំពោះ
សិក្ខុមានា ១ រូប ចំពោះសាមណេរច្រើនរូប ចំពោះសាមណេរ ១ រូប
ចំពោះសាមណេរីច្រើនរូប ចំពោះសាមណេរី ១ រូប ។ បានឱ្យគេធ្វើ
អន្សរយោគ ។ ឱ្យគេធ្វើប្រាសាទវែង ។ ឱ្យគេធ្វើប្រាសាទដំបូលត្រងិល ។
ឱ្យគេធ្វើគុហា ។ ឱ្យគេធ្វើបរិវេណ ។ ឱ្យគេធ្វើបន្ទប់ទឹក ។ ឱ្យគេធ្វើ
រោងសម្រាប់ឆាន់ ។ ឱ្យគេធ្វើរោងភ្លើង ។ ឱ្យគេធ្វើកប្បិយកុដិ ។ ឱ្យ
គេធ្វើវត្តកុដិ ។ ឱ្យគេធ្វើទីបន្តិម ។ ឱ្យគេធ្វើរោងចន្ត្រិម ។ ឱ្យគេធ្វើ
អណ្ណន៍ទឹក ។ ឱ្យគេធ្វើរោងសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅនាអណ្ណន៍ទឹក ។ ឱ្យគេធ្វើ

វិស្សបនាយិកាពុទ្ធតោ សត្តាហសន្តិវង្គិករណំ

ការាភិកា ហោតិ ។ មណ្ឌោ ការាភិកោ ហោតិ ។
អាវមោ ការាភិកោ ហោតិ ។ អាវមវត្ថុំ ការាភិកំ
ហោតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធាតំ បហំណោយ្យ
អាភិក្ខុនំ ភិក្ខុនំ ឥន្ទ្រិយំ ទានញ្ច ទានំ ធម្មញ្ច សោតំ
ភិក្ខុ ច បស្សិតន្តិ ។ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណំ-
យេន បហិតេ ន ត្រូវ អប្បហិតេ សត្តាហំ សន្តិវង្គោ
កោតញ្ច ។ ឥន បន ភិក្ខុវេ ឧចាសកេន អត្តនោ
អត្តាយេ និវេសនំ ការាភិកំ ហោតិ ។ សយនិយវំ
ការាភិកំ ហោតិ ។ ឧទ្ទោសិតោ ការាភិកោ ហោតិ ។
អដ្ឋោ ការាភិកោ ហោតិ ។ មាដ្ឋោ ការាភិកោ
ហោតិ ។ អាបណោ ការាភិកោ ហោតិ ។ អាបណា-
សាលា ការាភិកា ហោតិ ។ មាសាទោ ការាភិកោ
ហោតិ ។ បាម្មិយំ ការាភិកំ ហោតិ ។ គុហា ការាភិកា
ហោតិ ។ បវេណំ ការាភិកំ ហោតិ ។ កោដ្ឋកោ ការា-
ភិកោ ហោតិ ។ ឧបដ្ឋានសាលា ការាភិកា ហោតិ ។
អភិសាលា ការាភិកា ហោតិ ។ វសវតិ ការាភិកា

វិស្សបតាយិកចូន្តកៈ កិរិយាធ្វើនូវការត្រឡប់មកវិញក្នុងរោង ៧ ថ្ងៃ

ស្រែ ។ ឲ្យគេធ្វើមណ្ឌប ។ ឲ្យគេធ្វើអារាម ។ ឲ្យគេធ្វើទីដីអារាម ។ បើ
ទុប្បាសកនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា សូមលោក
ដំបំរើទាំងឡាយនិមន្តថក ខ្ញុំករុណាប្រាថ្នានឹងថ្វាយទានផងនឹងស្តាប់ធម៌
ផង នឹងឃើញភិក្ខុទាំងឡាយផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានគេ
បញ្ជូនបម្រើមកហើយ ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសត្តាហករណីយបាន កាលបើ
គេមិនបញ្ជូនបម្រើមកទេ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅទេ ភិក្ខុគប្បីធ្វើការត្រឡប់វិលវិញ
ក្នុងរោង ៧ ថ្ងៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានទុប្បាសក
បានឲ្យគេធ្វើទីនៅចំពោះខ្លួនឯងវិញ ។ ឲ្យគេធ្វើផ្ទះសម្រាប់ដេក ។ ឲ្យ
គេធ្វើយ៉ាង ។ ឲ្យគេធ្វើប័ម(បញ្ចា)។ ឲ្យគេធ្វើប្រាសាទបួនជ្រុង ។ ឲ្យគេ
ធ្វើរានផ្សារ ។ ឲ្យគេធ្វើរោងរានផ្សារ ។ ឲ្យគេធ្វើប្រាសាទវែង ។ ឲ្យគេធ្វើ
ប្រាសាទដំបូលត្រងីល ។ ឲ្យគេធ្វើគុហា ។ ឲ្យគេធ្វើបរិវេណ ។ ឲ្យគេធ្វើ
បន្ទប់ទឹក ។ ឲ្យគេធ្វើរោងសម្រាប់បរិភោគ ។ ឲ្យគេធ្វើរោងភ្លើង ។ ឲ្យ

វិធីបិដកេ មហាវគ្គោ

ហោតិ ។ វច្ឆកុដិ កាវចិសា ហោតិ ។ ចង្ក្រោ កា-
វចិសោ ហោតិ ។ ចង្ក្រមនសាលា កាវចិសា ហោតិ ។
ឧទទានោ កាវចិសោ ហោតិ ។ ឧទទានសាលា
កាវចិសា ហោតិ ។ ជន្លាយរំ កាវចិសំ ហោតិ ។
ជន្លាយរសាលា កាវចិសា ហោតិ ។ ទោក្ខរណី
កាវចិសា ហោតិ ។ មណ្ឌោ កាវចិសោ ហោតិ ។
អាវមោ កាវចិសោ ហោតិ ។ អាវមវត្ថុំ កាវចិសំ
ហោតិ ។ បុត្តស្ស វា វាយ្យំ ហោតិ ជីតុយា វា
វាយ្យំ ហោតិ គិលានោ វា ហោតិ អភិញ្ញាតំ វា សុត្តន្តំ
កណាតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខុនំ សន្និកេ ទ្ធពំ បហិណោយ្យ
អាគច្ឆន្ត កទ្ធពា ឥមំ សុត្តន្តំ បរិយាប្បណិស្សន្តិ បុរាយំ
សុត្តន្តោ ន^(១) បលុដ្ឋតិ ។ អញ្ញាតំ វា បនស្ស កិប្បំ
ហោតិ ករណីយំ វា ។ សោ ចេ ភិក្ខុនំ សន្និកេ ទ្ធពំ
បហិណោយ្យ អាគច្ឆន្ត កទ្ធពា ឥច្ឆាមិ ទានញ្ច ទាតុំ
ធម្មញ្ច សោតុំ ភិក្ខុ ច បស្សិតុន្តិ ។ កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ
សត្តា ហករណីយេន បហិតេ ន ត្រូវ អប្បហិតេ

១ ឱ. សសទ្ធា ឥតិ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

គេធ្វើផ្ទះសម្រាប់ចម្អិនអាហារ ។ ឲ្យគេធ្វើវត្តក្នុង ។ ឲ្យគេធ្វើទីចង្រ្កម ។
ឲ្យគេធ្វើរោងចង្រ្កម ។ ឲ្យគេធ្វើអណ្តូងទឹក ។ ឲ្យគេធ្វើរោងសម្រាប់ប្រើ-
ប្រាស់នៅនាអណ្តូងទឹក ។ ឲ្យគេធ្វើផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ។ ឲ្យគេធ្វើ
សាលាក្បែរផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ។ ឲ្យគេធ្វើស្រះ ។ ឲ្យគេធ្វើមណ្ឌប ។ ឲ្យ
គេធ្វើអាវាម ។ ឲ្យគេធ្វើទីដីអាវាម ។ មានការដណ្តឹង (កូនស្រី) ដើម្បី
កូនប្រុសក្តី មានការដណ្តឹង (កូនប្រុស) ដើម្បីកូនស្រីក្តី គេមានជម្ងឺក្តី
គេប្រាប់ព្រះសូត្រដែលគេដឹងប្រាកដក្តី ។ បើទុបាសកនោះបញ្ជូនបម្រើ
ទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា សូមលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយនិមន្តមក
រៀនយកព្រះសូត្រនេះ កុំឲ្យព្រះសូត្រនេះសាបសូន្យទៅឡើយ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ទុបាសកនោះមានកិច្ចឯណានីមួយក្តី មានកិច្ចត្រូវធ្វើ (ខានមិនបាន)
ក្តី ។ បើទុបាសកនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា សូម
លោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំករណាប្រាថ្នានឹងថ្វាយទានផង នឹង
ស្តាប់ធម៌ផង នឹងឃើញភិក្ខុទាំងឡាយផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
បើមានគេបញ្ជូនបម្រើមកហើយ ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសត្តាហករណ៍យបាន
កាលបើគេមិនបញ្ជូនបម្រើមកទេ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅទេ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់

១៣

វិស្សបតាយិកក្ខន្ធកេ សត្តាហសង្កិរដ្ឋិករណំ

សត្តាហំ សង្កិរដ្ឋោ កោតព្វោ ។ ឥន បន ភិក្ខុវេ
ឧទាសិកាយ សង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស វិហារោ កាកាបិតោ
ហោតិ ។ សា ចេ ភិក្ខុមំ សង្កិកេ ទ្ធិតំ បហិណោយ្យ
អាគច្ឆន្តុ អយ្យា ឥច្ឆាមិ ទានញ្ច ទានុំ ធម្មញ្ច សោតុំ
ភិក្ខុ ច បស្សិតុន្តិ ។ កន្តតំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេ ន
បហិតេ ន ត្រូវ អប្បហិតេ សត្តាហំ សង្កិរដ្ឋោ កា
តព្វោ ។ ឥន បន ភិក្ខុវេ ឧទាសិកាយ សង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស
អឡយោតោ កាកាបិតោ ហោតិ ។ ទាសាទោ កាកា-
បិតោ ហោតិ ។ ហម្មិយំ កាកាបិតំ ហោតិ ។ គុហា
កាកាបិតា ហោតិ ។ បរិវេណំ កាកាបិតំ ហោតិ ។
កោដ្ឋកោ កាកាបិតោ ហោតិ ។ ឧបដ្ឋានសាលា
កាកាបិតា ហោតិ ។ អត្តិសាលា កាកាបិតា ហោតិ ។
កប្បិយកុដិ កាកាបិតា ហោតិ ។ វច្ឆកុដិ កាកាបិ-
តា ហោតិ ។ ចង្ក័មោ កាកាបិតោ ហោតិ ។ ចង្ក័មន-
សាលា កាកាបិតា ហោតិ ។ ឧទទាទោ កាកាបិ-
តោ ហោតិ ។ ឧទទានសាលា កាកាបិតា ហោតិ ។
ជន្តាយិ កាកាបិតំ ហោតិ ។ ជន្តាយរសាលា កាកាបិតា

វិស្សបនាយិកក្ខន្ធកៈ កិរិយាធ្វើនូវការត្រឡប់មកវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ

វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមាន
ឧបាសិកាបានឲ្យគេធ្វើវិហារចំពោះសង្ឃ ។ បើឧបាសិកានោះបញ្ជូន
បម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្ត
មក ខ្ញុំកុរុណាប្រាថ្នានឹងថ្វាយទានផង នឹងស្តាប់ធម៌ផង នឹងឃើញភិក្ខុ
ទាំងឡាយផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានគេបញ្ជូនបម្រើមក
ហើយ ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសត្តាហករណីយបាន កាលបើគេមិនបញ្ជូន
បម្រើមកទេ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅទេ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧
ថ្ងៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានឧបាសិកាបានឲ្យគេ
ធ្វើអង្គរយោគចំពោះសង្ឃ ។ ឲ្យគេធ្វើប្រាសាទវែង ។ ឲ្យគេធ្វើប្រាសាទ
ដំបូលត្រង់ល ។ ឲ្យគេធ្វើគុហា ។ ឲ្យគេធ្វើបរិវេណ ។ ឲ្យគេធ្វើបន្ទប់
ទឹក ។ ឲ្យគេធ្វើពេងសម្រាប់ឆាន់ ។ ឲ្យគេធ្វើពេងភ្លើង ។ ឲ្យគេធ្វើកប្បិយ
កុដិ ។ ឲ្យគេធ្វើវត្តកុដិ ។ ឲ្យគេធ្វើទីចង្រ្គម ។ ឲ្យគេធ្វើពេងចង្រ្គម ។
ឲ្យគេធ្វើអណ្តូងទឹក ។ ឲ្យគេធ្វើពេងសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅនាអណ្តូង
ទឹក ។ ឲ្យគេធ្វើផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ។ ឲ្យគេធ្វើសាលាវៃក្សរផ្ទះជាទីរក្សា

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

ហោតិ ។ ទោក្ខរណី កាវាបិតា ហោតិ ។ មណ្ឌាទោ
កាវាបិតោ ហោតិ ។ អាវាមោ កាវាបិតោ ហោតិ ។
អាវាមវត្ថុំ កាវាបិតំ ហោតិ ។ សា ចេ ភិក្ខុនំ សន្តិ-
កេ ទ្ធាតំ បហិណោយ្យ អាគច្ឆន្តុ អយ្យា ឥច្ឆាមិ ទានញ្ច
ទានតុំ ធម្មញ្ច សោតុំ ភិក្ខុ ច បស្សិតុនិ ។ កន្តតំ
ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន បហិតេ ន ត្រូវ អប្បហិ-
តេ សត្តាហំ សន្និវដ្តោ កាតព្វោ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ
ទុបាសិតាយ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ ឧទ្ទិស្ស ។ ចេ ។ ឯកំ
ភិក្ខុំ ឧទ្ទិស្ស ភិក្ខុនិសង្សំ ឧទ្ទិស្ស សម្ពហុលា
ភិក្ខុនិយោ ឧទ្ទិស្ស ឯកំ ភិក្ខុនិ ឧទ្ទិស្ស សម្ពហុលា
សត្តមាណាយោ ឧទ្ទិស្ស ឯកំ សិក្ខុមាណំ ឧទ្ទិស្ស
សម្ពហុលេ សាមណោវេ ឧទ្ទិស្ស ឯកំ សាមណោវំ
ឧទ្ទិស្ស សម្ពហុលា សាមណោវិយោ ឧទ្ទិស្ស ឯកំ
សាមណោវី ឧទ្ទិស្ស ។ ចេ ។ អត្តនោ អត្តាយ និវេសនំ
កាវាបិតំ ហោតិ ។ សយនិយវំ កាវាបិតំ ហោតិ ។
ឧទ្ទោសិតោ កាវាបិតោ ហោតិ ។ អដ្ឋោ កាវាបិតោ

វិទេយបិដក មហាវគ្គ

កាយ ។ ឲ្យគេធ្វើស្រះ ។ ឲ្យគេធ្វើមណ្ឌប ។ ឲ្យគេធ្វើអារាម ។
ឲ្យគេធ្វើទីដីអារាម ។ បើឧបាសិកានោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំកុរុណាប្រាថ្នានឹង
ថ្វាយទានផង នឹងស្តាប់ធម៌ផង នឹងឃើញភិក្ខុទាំងឡាយផង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានគេបញ្ជូនបម្រើមក ភិក្ខុគប្បីទៅដោយ
សត្តហាករណ៍យបាន កាលបើគេមិនបញ្ជូនបម្រើមកទេ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅ
ទេ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរាង ៧ ថ្ងៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងសាសនានេះ បើមានឧបាសិកាគេបានធ្វើវិហារចំពោះភិក្ខុច្រើនរូប
។ បេ ។ ចំពោះភិក្ខុ ១ រូប ចំពោះភិក្ខុនីសង្ឃ ចំពោះភិក្ខុនីច្រើនរូប ចំពោះ
ភិក្ខុនី ១ រូប ចំពោះសិក្ខុមាណាច្រើនរូប ចំពោះសិក្ខុមាណា ១ រូប ចំពោះ
សាមណេរច្រើនរូប ចំពោះសាមណេរ ១ រូប ចំពោះសាមណេរីច្រើនរូប
ចំពោះសាមណេរី ១ រូប ។ បេ ។ បានឲ្យគេធ្វើលំនៅចំពោះខ្លួនឯង ។
ឲ្យគេធ្វើផ្ទះសម្រាប់ដេក ។ ឲ្យគេធ្វើយ៉ាង ។ ឲ្យគេធ្វើបម្រើ (បញ្ចា) ។

វិស្សបតាយកក្ខន្ធពោ សត្តាហសន្តិវដ្តិការណ៍

ហោតិ ។ មាឡោ កាកាបិសោ ហោតិ ។ អាមណោ
កាកាបិសោ ហោតិ ។ អាមណាសាលា កាកាបិសា
ហោតិ ។ បាសាទោ កាកាបិសោ ហោតិ ។ ហម្មិយំ
កាកាបិសំ ហោតិ ។ គុហា កាកាបិសា ហោតិ ។
បរិវេណំ កាកាបិសំ ហោតិ ។ កោដ្ឋកោ កាកាបិសោ
ហោតិ ។ ឧបដ្ឋានសាលា កាកាបិសា ហោតិ ។ អភិ-
សាលា កាកាបិសា ហោតិ ។ រសវតិ កាកាបិសា
ហោតិ ។ វច្ឆកុដិ កាកាបិសា ហោតិ ។ ចង្ក្រមោ
កាកាបិសោ ហោតិ ។ ចង្ក្រមនសាលា កាកាបិសា ហោតិ
ឧទទាទោ កាកាបិសោ ហោតិ ។ ឧទទានសាលា
កាកាបិសា ហោតិ ។ ទោក្ខរណី កាកាបិសា ហោតិ ។
មណ្ឌទោ កាកាបិសោ ហោតិ ។ អាវមោ កាកាបិសោ
ហោតិ ។ អាវមវត្ថុំ កាកាបិសំ ហោតិ ។ បុត្តស្ស វា
វារយ្យំ ហោតិ ធិតុយា វា វារយ្យំ ហោតិ ភិលាទា វា
ហោតិ អភិញ្ញាតំ វា សុត្តន្តំ ភណាតិ ។ សា ចេ
ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធពតិ បហិណោយ្យ អាភិច្ឆន្ត អយ្យា
សមំ សុត្តន្តំ បរិយាប្បណិស្សនិ បុរាយំ សុត្តន្តោ ន^(១)

១ ឧ. សសព្វោ សមី ។

វស្សបនាយិកាពុទ្ធករៈ កិរិយាធ្វើនូវការត្រឡប់មកវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ

ឲ្យគេធ្វើប្រាសាទបួនជ្រុង ។ ឲ្យគេធ្វើរានផ្សារ ។ ឲ្យគេធ្វើរោងរានផ្សារ ។

ឲ្យគេធ្វើប្រាសាទវែង ។ ឲ្យគេធ្វើប្រាសាទដំបូលត្រងើល ។ ឲ្យគេធ្វើ

គុហា ។ ឲ្យគេធ្វើបរិវេណ ។ ឲ្យគេធ្វើបន្ទប់ទឹក ។ ឲ្យគេធ្វើរោងសម្រាប់

បរិភោគអាហារ ។ ឲ្យគេធ្វើរោងភ្លើង ។ ឲ្យគេធ្វើផ្ទះសម្រាប់ចំអិនអាហារ ។

ឲ្យគេធ្វើវត្តកុដិ ។ ឲ្យគេធ្វើទីចង្រ្កម ។ ឲ្យគេធ្វើរោងចង្រ្កម ។ ឲ្យគេ

ធ្វើអណ្តូងទឹក ។ ឲ្យគេធ្វើរោងសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅនាអណ្តូងទឹក ។

ឲ្យគេធ្វើស្រះ ។ ឲ្យគេធ្វើមណ្ឌប ។ ឲ្យគេធ្វើអារាម ។ ឲ្យគេធ្វើទីដី

អារាម ។ មានការដណ្តឹង (កូនស្រី) ដើម្បីកូនប្រុសក្តី មានការដណ្តឹង

(កូនប្រុស) ដើម្បីកូនស្រីក្តី គេមានជម្ងឺក្តី គេប្រាប់ព្រះសូត្រវែងលេង

ប្រាកដក្តី ។ បើឧបាសិកានោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ក៏កុំទុំទាំងឡាយ

ថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមករៀនយកនូវព្រះសូត្រនេះ កុំឲ្យ

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវគ្គ

បល្ល័ង្កតីតិ ។ អញ្ញាតវំ វា បនស្សា កិច្ចំ ហោតិ ករ-
ណីយំ វា ។ សា ចេ កិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធិតំ បហិ-
ណោយ្យ អាគច្ឆន្តុ អយ្យា ឥច្ឆាមិ ទានញ្ច ទានុំ
ធម្មញ្ច សោតុំ កិក្ខុ ច បស្សិតុនិ ។ កន្តព្វំ កិក្ខុវេ
សត្តាហករណីយេន បហិតេ ន ត្រូវ អប្បហិតេ សត្តា-
ហំ សន្និវដ្ឋោ កាតតោ ។ ឥធិ បន កិក្ខុវេ កិក្ខុនា
សង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស កិក្ខុនិយា សង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស សិក្ខុមា-
នាយ សង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស សាមណេវេន សង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស
សាមណេវិយា សង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស សម្ពហុលេ កិក្ខុ ឧទ្ទិស្ស
ឯកំ កិក្ខុំ ឧទ្ទិស្ស កិក្ខុនិសង្ឃំ ឧទ្ទិស្ស សម្ពហុលា
កិក្ខុនិយោ ឧទ្ទិស្ស ឯកំ កិក្ខុនិ ឧទ្ទិស្ស សម្ពហុលា
សិក្ខុមាណាយោ ឧទ្ទិស្ស ឯកំ សិក្ខុមាណំ ឧទ្ទិស្ស
សម្ពហុលេ សាមណេវេ ឧទ្ទិស្ស ឯកំ សាមណេវិ
ឧទ្ទិស្ស សម្ពហុលា សាមណេវិយោ ឧទ្ទិស្ស ឯកំ
សាមណេវី ឧទ្ទិស្ស ។ បេ ។ អត្តនោ អត្តាយ វិហារោ
កាវាបិតោ ហោតិ ។ អឡ្យយោតោ កាវាបិតោ ហោតិ ។
ទាសានោ កាវាបិតោ ហោតិ ។ ហម្មិយំ កាវាបិតំ

វិនយបំដក មហាវគ្គ

ព្រះស្ម័គ្រនេះសាបសូន្យទៅឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ឧបាសិកានោះមាន
កិច្ចឯណា នីមួយក្តី មានកិច្ចត្រូវធ្វើ (ខានមិនបាន) ក្តី ។ បើឧបាសិកានោះ
បញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
និមន្តមក ខ្ញុំកុរុណាប្រាថ្នានឹងថ្វាយទានផង នឹងស្តាប់ធម៌ផង នឹងឃើញ
ភិក្ខុទាំងឡាយផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើគេបញ្ជូនបម្រើមក
ហើយ ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសក្តាហករណ៍យបាន កាលបើគេមិនបញ្ជូន
បម្រើមកទេ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅទេ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧
ថ្ងៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុឱ្យគេធ្វើវិហារចំ-
ពោះសង្ឃ ភិក្ខុនីឱ្យគេធ្វើវិហារចំពោះសង្ឃ សិក្ខុមានាឱ្យគេធ្វើវិហារចំពោះ
សង្ឃ សាមណេរឱ្យគេធ្វើវិហារចំពោះសង្ឃ សាមណេរឱ្យគេធ្វើវិហារចំ-
ពោះសង្ឃ ចំពោះភិក្ខុច្រើនរូប ចំពោះភិក្ខុ១រូប ចំពោះភិក្ខុនីសង្ឃ ចំពោះ
ភិក្ខុនីច្រើនរូប ចំពោះភិក្ខុនី១រូប ចំពោះសិក្ខុមានាច្រើនរូប ចំពោះសិក្ខុ-
មានា១ រូប ចំពោះសាមណេរច្រើនរូប ចំពោះសាមណេរ១ រូប ចំពោះ
សាមណេរច្រើនរូប ចំពោះសាមណេរ ១ រូប ។ ថេ ។ បានឱ្យគេធ្វើវិហារ
ចំពោះខ្លួនឯង ។ ឱ្យគេធ្វើអង្គរយោគ ។ ឱ្យគេធ្វើប្រាសាទវែង ។ ឱ្យគេ

១៧

វិស្សបតាយិកក្ខន្ធកេ សព្វាហស្មីវដ្ឋិករណំ

ហោតិ ។ គុហា កាវចិតា ហោតិ ។ បរិវេណំ កា-
វចិតំ ហោតិ ។ កោដ្ឋកោ កាវចិតោ ហោតិ ។
ឧបដ្ឋានសាលា កាវចិតា ហោតិ ។ អត្តិសាលា
កាវចិតា ហោតិ ។ កប្បិយកុដិ កាវចិតា ហោតិ ។
វត្ថុកុដិ កាវចិតា ហោតិ ។ ចដ្ឋិមោ កាវចិតោ
ហោតិ ។ ចដ្ឋិមនសាលា កាវចិតា ហោតិ ។ ឧទ-
ទានោ កាវចិតោ ហោតិ ។ ឧទទានសាលា កាវ-
ចិតា ហោតិ ។ ទោក្ខរណី កាវចិតា ហោតិ ។
មណ្ឌទោ កាវចិតោ ហោតិ ។ អាវមោ កាវចិតោ
ហោតិ ។ អាវមវត្ថុំ កាវចិតំ ហោតិ ។ សោ ច ភិក្ខុនំ
សន្តិកេ ទ្ធពំ បហំណោយ្យ អាគច្ឆន្ត អយ្យ ឥច្ឆាមិ
នានញ្ច នាតុំ ធម្មញ្ច សោតុំ ភិក្ខុ ច បស្សិតុនិ ។
កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន បហំតេ ន ភ្លេវ
អប្បហំតេ សត្តាហំ សន្និវដ្ឋោ កាតព្វោតិ ។

[៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
តិលានោ ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធពំ ចា-
ហោសិ អហំ ហំ តិលានោ អាគច្ឆន្ត ភិក្ខុ ឥច្ឆាមិ

វស្សបទាយិកត្ថន្តរៈ កិរិយាធ្វើនូវការត្រឡប់មកវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ

ធ្វើប្រាសាទដំបូលត្រីសីល ។ ឲ្យគេធ្វើគុហា ។ ឲ្យគេធ្វើបរិវេណ ។
ឲ្យគេធ្វើបន្ទប់ទឹក ។ ឲ្យគេធ្វើរោងសម្រាប់បរិភោគអាហារ ។ ឲ្យគេ
ធ្វើរោងភ្លើង ។ ឲ្យគេធ្វើកប្បិយកុដិ ។ ឲ្យគេធ្វើវិច្ឆកុដិ ។ ឲ្យគេ
ធ្វើទីចង្រ្គម ។ ឲ្យគេធ្វើរោងចង្រ្គម ។ ឲ្យគេធ្វើអណ្ណន៍ទឹក ។ ឲ្យគេ
ធ្វើរោងសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅនាអណ្ណន៍ទឹក ។ ឲ្យគេធ្វើស្រះ ។ ឲ្យគេ
ធ្វើមណ្ឌប ។ ឲ្យគេធ្វើរាពម ។ ឲ្យគេធ្វើទីដីរាពម ។ បើសាម
ណេរិនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា សូមលោក
ខ្ញុំសុំទាននិមន្តមក ខ្ញុំករុណាប្រាថ្នានឹងប្តូរទានផង នឹងស្តាប់ធម៌
ផង នឹងឃើញភិក្ខុទាំងឡាយផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមាន
គេបញ្ជូនបម្រើមកហើយ ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសត្តាហករណ៍យបាន កាល
បើគេមិនបញ្ជូនបម្រើមកទេ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅទេ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិល
វិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ ។

(៧) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូបមានដម្បី ។ ភិក្ខុនោះបាន
បញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ផ្សិតខ្ញុំមានដម្បី សូមភិក្ខុ

វិទ្យុបិដកេ មហាវគ្គោ

ភិក្ខុនំ អាភតន្តំ ។ ភតវតោ ឯតបត្តំ អាវោចេសុំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ សត្តាហករណីយេន អប្ប-
ហិតេបិ កន្តំ បកេវ បហិតេ ភិក្ខុស្ស ភិក្ខុនិយា សិក្ខុ-
មាណយ សាមណោស្ស សាមណោយា អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ ឥមេសំ បញ្ចន្តំ សត្តាហករណីយេន អប្បហិ-
តេបិ កន្តំ បកេវ បហិតេ សត្តាហំ សន្និវដ្ឋោ កា-
តព្វោ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។
សោ ចេ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធពំ បហិណោយ្យ អហំ ហិ
តិលានោ អាភច្ឆន្ត ភិក្ខុ ឥច្ឆាមិ ភិក្ខុនំ អាភតន្តំ ។
កន្តព្ធាំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ
បហិតេ តិលានកត្តំ វា បរិយេសេស្សមិ តិលានុបដ្ឋា-
កកត្តំ វា បរិយេសេស្សមិ តិលានកេសដ្ឋំ វា បរិយេ-

វិន័យបំណិក មហាវគ្គ

ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសហធម្មិកបុគ្គលទាំង ៥ ពួក គឺភិក្ខុ ១
ភិក្ខុនី ១ សិក្ខុមានា ១ សាមណេរ ១ សាមណេរី ១ មិនបានបញ្ជូន
បម្រើមក ក៏តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទៅ ដោយសត្តាហករណីយ
បាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែលគេបានបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសហធម្មិកបុគ្គលទាំង ៥ ពួកនេះទុកជាមិនបាន
បញ្ជូនបម្រើមក ក៏តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទៅ ដោយសត្តាហករណីយ
បាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែលគេបានបញ្ជូនបម្រើមកនោះ ភិក្ខុត្រូវ
ធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសា-
សនានេះ មានភិក្ខុឈឺ ។ បើភិក្ខុនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយថា ដ្បិតខ្ញុំមានជម្ងឺ សូមភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុ
ទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើទុកជាភិក្ខុឈឺនោះមិន
បានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុឈឺទៅ ដោយសត្តាហករណីយបាន នឹង
និយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែលគេបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើ
ការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងស្វែងរកភក្ត
សម្រាប់ភិក្ខុឈឺក្តី នឹងស្វែងរកភក្តសម្រាប់ភិក្ខុបម្រើជម្ងឺក្តី នឹងស្វែងរកថ្នាំ

១៧

វិស្សបនាយិកក្ខន្ធកេ សត្តាហសន្តិវដ្តិករណំ

សេស្សាមិ បុច្ឆិស្សាមិ វា ឧបស្សហិស្សាមិ វាតិ សត្តាហំ
សន្តិវដ្តោ កាតព្វោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស អន-
ភិវតិ ឧប្បន្នា ហោតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធពំ
បហិណោយ្យ អនភិវតិ មេ ឧប្បន្នា អាគច្ឆន្ត ភិក្ខុ
ឥច្ឆាមិ ភិក្ខុនំ អាគតន្តំ ។ កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ សត្តាហកា-
រណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ បហិតេ អនភិវតិ
វ្យបកាសេស្សាមិ វា វ្យបកាសាបេស្សាមិ វា ធម្មកថំ
វាស្ស ករិស្សាមីតំ សត្តាហំ សន្តិវដ្តោ កាតព្វោ ។ ឥធិ
បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស កុក្កច្ចំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ សោ ចេ
ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធពំ បហិណោយ្យ កុក្កច្ចំ មេ ឧប្បន្នំ
អាគច្ឆន្ត ភិក្ខុ ឥច្ឆាមិ ភិក្ខុនំ អាគតន្តំ ។ កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ
សត្តាហករណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ បហិតេ កុក្កច្ចំ
វិទោនេស្សាមិ វា វិទោនាបេស្សាមិ វា ធម្មកថំ វាស្ស

វស្សបតាយិកព្ធន្តរៈ កិរិយាធ្វើការត្រឡប់មកវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ

សម្រាប់ភិក្ខុឈឺក្តី និងសាកសួរជម្ងឺក្តី និងបម្រើជម្ងឺក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ សេចក្តីអង្ស្រុក (ចង់សឹក) កើតឡើងដល់ភិក្ខុ ។
បើភិក្ខុនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា សេចក្តីអង្ស្រុក
កើតឡើងដល់ខ្ញុំហើយ សូមភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុទាំង
ឡាយនិមន្តមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើទុកជាភិក្ខុនោះមិនបាន
បញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុភប្បិទៅ ដោយសត្តាហករណីយបាន និង
និយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែលភិក្ខុបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការ
ត្រឡប់វិលវិញដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងបំបាត់សេចក្តីអង្ស្រុកដោយខ្លួន
ឯង ឬនឹងឲ្យអ្នកដទៃបំបាត់ ឬនឹងធ្វើនូវធម្មកថាចំពោះភិក្ខុនោះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ សេចក្តីរង្រៀសកើតឡើងដល់ភិក្ខុ
ហើយ ។ បើភិក្ខុនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា សេច-
ក្តីរង្រៀសកើតឡើងដល់ខ្ញុំហើយ សូមភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នា
ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើទុកជាភិក្ខុនោះមិន
បានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុភប្បិទៅ ដោយសត្តាហករណីយបាន និង
និយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែលភិក្ខុបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការ
ត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងបន្ទោបង់នូវ
សេចក្តីរង្រៀសដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យអ្នកដទៃបន្ទោបង់ ឬនឹងធ្វើនូវធម្មកថា

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

ករិស្សាមីតិ សត្តាហំ សង្ខវេដ្ឋោ កាតព្វោ ។ ឥធម បធន
កិក្ខុវេ កិក្ខុស្ស ទិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ សោ ចេ កិក្ខុនំ
សន្តិកេ ទ្ធិតំ បហិណោយ្យ ទិដ្ឋិតតំ មេ ឧប្បន្នំ អាគច្ឆន្ត
កិក្ខុ ឥច្ឆាមិ កិក្ខុនំ អាគតន្តិ ។ កន្តត្វំ កិក្ខុវេ សត្តា-
ហករណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ បហិតេ ទិដ្ឋិតតំ
វិវេចស្សាមិ វា វិវេចាបេស្សាមិ វា ធម្មកថំ វាស្ស ក-
រិស្សាមីតិ សត្តាហំ សង្ខវេដ្ឋោ កាតព្វោ ។ ឥធម បធន
កិក្ខុវេ កិក្ខុ កុរុធម្មំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ បរិវាសារហោ ។
សោ ចេ កិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធិតំ បហិណោយ្យ អហំ ហិ
កុរុធម្មំ អជ្ឈាបន្នោ បរិវាសារហោ អាគច្ឆន្ត កិក្ខុ ឥច្ឆាមិ
កិក្ខុនំ អាគតន្តិ ។ កន្តត្វំ កិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន
អប្បហិតេបិ បកេវ បហិតេ បរិវាសទានំ ឧស្សុក្កំ ក-
រិស្សាមិ វា អនុស្សាវេស្សាមិ វា គណាប្បរកោ វា ករិស្សា-
មីតិ សត្តាហំ សង្ខវេដ្ឋោ កាតព្វោ ។ ឥធម បធន កិក្ខុវេ

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ដែលភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ ទិដ្ឋិខុសកើត
ឡើងដែលភិក្ខុហើយ ។ បើភិក្ខុនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំង
ឡាយថា ទិដ្ឋិខុសកើតឡើងដែលខ្ញុំហើយ សូមភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក
ខ្ញុំចង់ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើទុកជាភិក្ខុ
នោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បីទៅ ដោយសត្តាហករណ៍យបាន
នឹងនិយាយទៅប្តីដែលកិច្ចដែលភិក្ខុបានបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវ
ធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងដោះបូ
នឹងឲ្យអ្នកដទៃដោះនូវទិដ្ឋិខុស ឬនឹងធ្វើនូវធម្មកថាដែលភិក្ខុនោះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុត្រូវគរុធម៌ហើយគួរដល់បរិវាស ។
បើភិក្ខុនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ដ្បិតខ្ញុំត្រូវគរុ-
ធម៌ហើយ គួរដល់បរិវាស សូមភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុ
ទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាភិក្ខុនោះមិនបាន
បញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បីទៅ ដោយសត្តាហករណ៍យបាន នឹងនិយាយ
ទៅប្តីដែលកិច្ចដែលភិក្ខុបានបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការ
ត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើសេចក្តីខ្វល់-
ខ្វាយ ឬនឹងសូត្រ (កម្មវាចា) ឬនឹងជាគណបូរកៈ (គឺជាអ្នកបំពេញគណៈ
សង្ឃ) ក្នុងការឲ្យបរិវាស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ

វិស្សបតាយិកក្នុងពេល សត្តាហស្សនិវត្តន៍

ភិក្ខុ មូលាយ បដិកស្សនារហោ ហោតិ ។ សោ ចេ
ភិក្ខុនំ សន្និកេ ទ្ធនំ បហំណោយ្យ អហំ ហិ មូលាយ
បដិកស្សនារហោ អាគច្ឆន្ត ភិក្ខុ ឥប្បាមិ ភិក្ខុនំ អាគ-
តន្តិ ។ កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន អប្បហិតេបិ
បកេវ បហិតេ មូលាយ បដិកស្សនំ ឧស្សុក្កំ ករិស្សមិ
វា អនុស្សវេស្សមិ វា កណាប្បរកោ វា ករិស្សមិតិ
សត្តាហំ សន្និវដ្ឋោ កាតព្វោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
មាណស្តារហោ ហោតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខុនំ សន្និកេ ទ្ធនំ
បហំណោយ្យ អហំ ហិ មាណស្តារហោ អាគច្ឆន្ត ភិក្ខុ
ឥប្បាមិ ភិក្ខុនំ អាគតន្តិ ។ កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ សត្តាហក
រណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ បហិតេ មាណស្តានំ
ឧស្សុក្កំ ករិស្សមិ វា អនុស្សវេស្សមិ វា កណាប្បរកោ
វា ករិស្សមិតិ សត្តាហំ សន្និវដ្ឋោ កាតព្វោ ។ ឥធិ
បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អញ្ញាណារហោ ហោតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខុនំ

វិស្សបនាយិកកូន្តកៈ កិរិយាធ្វើការត្រឡប់មកវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ

មានភិក្ខុគ្រូនឹងទាញអន្តរាបត្តិមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ។ បើភិក្ខុនោះបញ្ជូន បម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ដ្បិតខ្ញុំគ្រូនឹងទាញអន្តរាបត្តិមក ដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ សូមភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយ និមន្តមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាភិក្ខុនោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ ភិក្ខុគប្បីទៅ ដោយសត្តាហករណ៍យបាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែល ភិក្ខុបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយឬនឹងស្ងួត (កម្មវាចា) ឬជា គណបូកៈក្នុងការទាញអន្តរាបត្តិមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង ឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុគ្រូដល់មានត្ត ។ បើភិក្ខុនោះបញ្ជូន បម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ដ្បិតខ្ញុំគ្រូដល់មានត្តហើយ សូម ភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំចង់ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង ឡាយ ទុកជាភិក្ខុនោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសត្តា- ហករណ៍យបាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែលភិក្ខុបានបញ្ជូនបម្រើមក ហើយនោះភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មា អញនឹងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយឬនឹងស្ងួត (កម្មវាចា) ឬនឹងជាគណបូកៈ ក្នុងការឲ្យមានត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុគ្រូ ដល់អញ្ជានកម្ម ។ បើភិក្ខុនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ

វិទេយបិដកេ មហាវគ្គោ

សន្និកេ ទ្ធតំ បហំលោយ្យ អហំ ហំ អញ្ញាណាហោ អា-
កច្ឆន្ទ ភិក្ខុ ឥន្ទ្រាមិ ភិក្ខុនំ អាគតន្តំ ។ កន្តត្ថំ ភិក្ខុវេ
សត្តាហករណីយេន អប្បហិតេមិ បកេវ បហិតេ អញ្ញនំ
ឧស្សុក្កំ ករិស្សាមិ វា អនុស្សាវេស្សាមិ វា កណាប្ប-
កោ វា ករិស្សាមីតំ សត្តាហំ សន្និវដ្ឋោ កាតព្វោ ។
ឥន បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស សង្ឃោ កម្មំ កត្តកាមោ
ហោតិ តជ្ឈនីយំ វា និយស្សំ វា បញ្ចជនីយំ វា បដិ-
សារណីយំ វា ឧត្តេបនីយំ វា ។ សោ ចេ ភិក្ខុនំ
សន្និកេ ទ្ធតំ បហំលោយ្យ សង្ឃោ មេ កម្មំ កត្ត-
កាមោ អាគច្ឆន្ទ ភិក្ខុ ឥន្ទ្រាមិ ភិក្ខុនំ អាគតន្តំ ។
កន្តត្ថំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន អប្បហិតេមិ បកេវ
បហិតេ កន្តំ នុ ខោ សង្ឃោ កម្មំ ន កវេយ្យ ល-
ហុកាយ វា បរិណាមេយ្យតិ សត្តាហំ សន្និវដ្ឋោ កា-
តព្វោ ។ កតំ វា បនស្ស ហោតិ សង្ឃោ កម្មំ តជ្ឈ-
នីយំ វា និយស្សំ វា បញ្ចជនីយំ វា បដិសារណីយំ

វិធីបំផុត មហាវត្ថ

ថា ខ្ញុំគួរដល់អព្វានកម្មហើយ សូមភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុ
ទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាភិក្ខុនោះមិនបាន
បញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសត្តាហករណីយបាន នឹង
និយាយទៅប្តីដល់កិច្ចដែលភិក្ខុបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការ
ត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើសេចក្តីខ្វល់-
ខ្វាយឬនឹងស្ងួត (កម្មវាហ) ឬនឹងជាគណបូរកៈក្នុងអព្វានកម្ម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ សង្ឃមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវកម្មគិតផ្ល-
នីយកម្មក៏ និយស្សកម្មក៏ បញ្ជាផនីយកម្មក៏ បដិសារណីយកម្មក៏ ទរុក្ខបនីយ-
កម្មក៏ ចំពោះភិក្ខុហើយ ។ បើភិក្ខុនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយថា ឥឡូវសង្ឃមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើនូវកម្មដល់ខ្ញុំហើយ
សូមភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាភិក្ខុនោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បី
ទៅដោយសត្តាហករណីយបាន នឹងនិយាយទៅប្តីដល់កិច្ចដែលភិក្ខុបញ្ជូន
បម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយ
គិតថា សង្ឃមិនគួរធ្វើនូវកម្ម ឬគួរបង្កើនទៅរកដើម្បីកម្មស្រាលដោយ
ទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត កម្ម គិតផ្លនីយកម្មក៏ និយស្សកម្មក៏
បញ្ជាផនីយកម្មក៏ បដិសារណីយកម្មក៏ ទរុក្ខបនីយកម្មក៏ សង្ឃបានធ្វើ

២៣

វិស្សបតាយិកក្នុងពេល សត្តាហស្ថិវដ្តិការណ៍

វា ទុក្ខេបដីយំ វា ។ សោ ចេ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធពំ
បហិណោយ្យ សង្ឃោ មេ កម្មំ អកាសិ អាគច្ឆន្ត ភិក្ខុ
ឥច្ឆាមិ ភិក្ខុនំ អាគតន្តិ ។ កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ សត្តាហក-
រណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ បហិតេ កិន្តិ នុ ខោ
សម្មារត្តេយ្យ លោមំ ទាតេយ្យ នេត្តារំ វត្តេយ្យ សង្ឃោ
តំ កម្មំ បដិប្បស្សម្តេយ្យាតិ សត្តាហំ សន្តិវដ្តោ កា-
តព្វោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនី តិលាណា ហោតិ ។
សោ ចេ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធពំ បហិណោយ្យ អហំ ហិ
តិលាណា អាគច្ឆន្ត អយ្យា ឥច្ឆាមិ អយ្យានំ អាគតន្តិ ។
កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ
បហិតេ តិលាណកត្តំ វា បរិយេសិស្សាមិ តិលាណុ-
បដ្ឋាកកត្តំ វា បរិយេសិស្សាមិ តិលាណកេសដ្ឋំ វា
បរិយេសិស្សាមិ បុច្ឆិស្សាមិ វា ឧបដ្ឋហិស្សាមិ វាតិ
សត្តាហំ សន្តិវដ្តោ កាតព្វោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ

វិស្សបនាយិកក្ខន្ធកៈ កិរិយាធ្វើការត្រឡប់មកវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ

ដល់ភិក្ខុនោះហើយ ។ បើភិក្ខុនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំង
ឡាយថា ឥឡូវសង្ឃបានធ្វើនូវកម្មដល់ខ្ញុំហើយ សូមភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្ត
មក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជា
ភិក្ខុនោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បីទៅ ដោយសត្តាហករណីយ
បាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែលភិក្ខុបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុ
ត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា ភិក្ខុនោះគួរប្រព្រឹត្ត
វត្តដោយប្រវែង គួរសម្របរោម គួរប្រព្រឹត្តវត្តសមគួរដល់កិរិយារលាស់
ខ្លួនចេញចាកពោស សង្ឃគប្បីរម្ងាប់នូវកម្មនោះចេញដោយ ឧបាយដូច
មេចហ្ន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុនីយី ។
បើភិក្ខុនីនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ដ្បិតខ្ញុំមានជម្ងឺ
សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិ-
មន្តមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាភិក្ខុនីនោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើ
មក ក៏ភិក្ខុគប្បីទៅ ដោយសត្តាហករណីយបាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់
កិច្ចដែលភិក្ខុនីបានបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិល
វិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងស្វែងរកគិលានកត្តក្តី ស្វែង
រកគិលានុបដ្ឋាកកត្តក្តី ស្វែងរកគិលានភេសជ្ជៈក្តី នឹងសួរជម្ងឺក្តី នឹងបម្រើ
ជម្ងឺក្តី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ សេចក្តីអង្កុក

វិធម្មបិដកេ មហាវគ្គោ

ភិក្ខុនិយា អនភិវតិ ឧប្បន្នា ហោតិ ។ សា ថេ ភិក្ខុនិ
សន្និកេ ទ្ធពំ បហិណោយ្យ អនភិវតិ មេ ឧប្បន្នា អា-
កច្ឆន្ត អយ្យា ឥច្ឆាមិ អយ្យានំ អាគតន្តិ ។ កន្តព្វំ
ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ បហិ-
តេ អនភិវតី វ្រុបកាសេស្សមិ វា វ្រុបកាសាថេស្សមិ វា
ធម្មកមំ វាស្សា ករិស្សមីតិ សត្តាហំ សន្និវដ្ឋោ កា-
តព្វោ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយា កុក្កុច្ឆំ ឧប្បន្នំ
ហោតិ ។ សា ថេ ភិក្ខុនិ សន្និកេ ទ្ធពំ បហិណោយ្យ
កុក្កុច្ឆំ មេ ឧប្បន្នំ អាគច្ឆន្ត អយ្យា ឥច្ឆាមិ អយ្យានំ
អាគតន្តិ ។ កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន អប្ប-
ហិតេបិ បកេវ បហិតេ កុក្កុច្ឆំ វិលោទេស្សមិ វា វិលោទា-
ថេស្សមិ វា ធម្មកមំ វាស្សា ករិស្សមីតិ សត្តាហំ
សន្និវដ្ឋោ កាតព្វោ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយា

វិនយបិដក មហាវគ្គ

កើតឡើងដល់ភិក្ខុនិហើយ ។ បើភិក្ខុនិទោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់
ភិក្ខុទាំងឡាយថា សេចក្តីអង្ស្យកកើតឡើងដល់ខ្ញុំហើយ សូមលោកម្ចាស់
ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាភិក្ខុនិទោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បីទៅ
ដោយសត្តាហករណីយបាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់ភិក្ខុនិបញ្ជូន
បម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរាង៧ថ្ងៃដោយគិត
ថា អាត្មាអញនឹងបំបាត់សេចក្តីអង្ស្យរបស់ភិក្ខុនិ ឬនឹងឲ្យអ្នកដទៃបំបាត់ ឬ
នឹងធ្វើនូវធម្មកថាដល់ភិក្ខុនិទោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ
សេចក្តីរង្រៀសកើតឡើងដល់ភិក្ខុនិហើយ ។ បើភិក្ខុនិទោះបញ្ជូនបម្រើទៅ
ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា សេចក្តីរង្រៀសកើតឡើងដល់ខ្ញុំហើយ សូម
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្ត
មក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាភិក្ខុនិទោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើ
មក ក៏ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសត្តាហករណីយបាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់ភិក្ខុ
ដែលភិក្ខុនិបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុង
រាង៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងបន្ទាបនឹង ឬនឹងឲ្យអ្នកដទៃបន្ទា
បនឹងសេចក្តីរង្រៀស ឬនឹងធ្វើនូវធម្មកថាដល់ភិក្ខុនិទោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ

២៥

វស្សបតាយិកចូន្តរោ សត្តាហសង្ខិវដ្តិការណ៍

ទិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ សា ចេ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទូតំ
បហិណោយ្យ ទិដ្ឋិតតំ មេ ឧប្បន្នំ អាគច្ឆន្ត អយ្យា ឥន្ទាមិ
អយ្យានំ អាគតន្តំ ។ កន្តតំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន
អប្បហិតេបិ បកេវ បហិតេ ទិដ្ឋិតតំ វិវេចស្សាមិ វា វិវេ-
ចាមេស្សាមិ វា ធម្មកថំ វាស្សា ករិស្សាមីតិ សត្តាហំ
សង្ខិវដ្តោ កាតព្វោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ កុរុធម្មំ
អដ្ឋាបន្នា ហោតិ មានត្តារហា ។ សា ចេ ភិក្ខុនំ
សន្តិកេ ទូតំ បហិណោយ្យ អហំ ហិ កុរុធម្មំ អដ្ឋាបន្នា
មានត្តារហា អាគច្ឆន្ត អយ្យា ឥន្ទាមិ អយ្យានំ អាគ-
តន្តំ ។ កន្តតំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន អប្បហិ-
តេបិ បកេវ បហិតេ មានត្តនាទំ ឧស្សុក្កំ ករិស្សាមីតិ
សត្តាហំ សង្ខិវដ្តោ កាតព្វោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ
មូលាយ បដិកស្សនារហា ហោតិ ។ សា ចេ ភិក្ខុនំ

វិស្សបតាយិកពុទ្ធករៈ កិរិយាធ្វើនូវការត្រឡប់មកវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ

ទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ ទិដ្ឋិខុសកើតឡើងដល់ភិក្ខុនិហើយ ។
បើភិក្ខុនិហើយនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ទិដ្ឋិខុសកើត
ឡើងដល់ខ្ញុំហើយ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យលោក
ម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាភិក្ខុនិហើយនោះមិន
បានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បីទៅ ដោយសត្តាហករណ៍យបាន នឹង
និយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែលភិក្ខុនិហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើ
ការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងដោះបួននឹង
ឲ្យអ្នកដទៃជួយដោះនូវទិដ្ឋិខុស បួននឹងធ្វើនូវធម្មកថាដល់ភិក្ខុនិហើយ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុនិហើយត្រូវគុណធម្មកថាដល់មានគ្នា
ហើយ ។ បើភិក្ខុនិហើយនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ដ្បិត
ខ្ញុំត្រូវគុណធម្មកថាដល់មានគ្នាហើយ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំ
ប្រាថ្នាឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ទុកជាភិក្ខុនិហើយនោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសត្តាហ-
ករណ៍យបាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែលភិក្ខុនិហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើ
ការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញ
នឹងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការឲ្យនូវមានគ្នា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏
ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុនិហើយនឹងពាក្យអន្តរាបត្តិមកចូលក្នុងមូលាបត្តិ ។

វាយបំណិព មហាវត្តោ

សន្និកេ ទ្ធពំ បហិណោយ្យ អហំ ហិ មូលាយ បដិកស្ស-
នារហា អាគច្ឆន្ត អយ្យា ឥន្ទាមិ អយ្យានំ អាគតន្តិ ។
កន្តពំ ភិក្ខុវេ សត្តាហការណីយេន អប្បហិតេបិ ប-
កេវ បហិតេ មូលាយ បដិកស្សនំ ឧស្សុក្កំ ករិស្សាមីតិ
សត្តាហំ សន្និវដ្ឋោ កាតព្វោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិ
អញ្ញានារហា ហោតិ ។ សា ចេ ភិក្ខុនំ សន្និកេ ទ្ធពំ
បហិណោយ្យ អហំ ហិ អញ្ញានារហា អាគច្ឆន្ត អយ្យា
ឥន្ទាមិ អយ្យានំ អាគតន្តិ ។ កន្តពំ ភិក្ខុវេ សត្តាហការ-
ណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ បហិតេ អញ្ញានំ ឧស្សុក្កំ
ករិស្សាមីតិ សត្តាហំ សន្និវដ្ឋោ កាតព្វោ ។ ឥធិ បន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយា សង្ឃោ កម្មំ កត្តកាមោ ហោតិ
តន្តនិយំ វា និយស្សំ វា បញ្ចជនិយំ វា បដិសា-
រណីយំ វា ឧត្តេបនិយំ វា ។ សា ចេ ភិក្ខុនំ

វិទ្យបំណិក មហាវគ្គ

បើភិក្ខុនិរោទបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ដ្បិតខ្ញុំករុណា
គួរនឹងទាញអន្តរាបតិមកចូលក្នុងមូលាបតិ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្ត
មក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ទុកជាភិក្ខុនិរោទមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បិទៅ ដោយសត្តាហករណីយ
បាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុនិបញ្ជូនបម្រើមកហើយ
នោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញ
នឹងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការទាញអន្តរាបតិមកចូលក្នុងមូលាបតិ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុនិគ្រូដល់អញនកម្មហើយ ។
បើភិក្ខុនិរោទបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ដ្បិតខ្ញុំករុណា
គួរដល់អញនកម្មហើយ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំករុណា
ប្រាថ្នាឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជា
ភិក្ខុនិរោទមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បិទៅដោយសត្តាហករណីយ
បាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុនិបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុ
ត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើ
សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងអញនកម្ម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនា
នេះ សង្ឃចង់ធ្វើកម្មតិ តជនីយកម្មកិ និយស្សកម្មកិ បញ្ចជនីយកម្មកិ
បដិសារណីយកម្មកិ ទុកេបនីយកម្មកិ ដល់ភិក្ខុនិ ។ បើភិក្ខុនិរោទ

២៧

វិស្សបនាយិកក្ខន្ធកេ សត្តាហសន្តិវដ្តិករណំ

សន្តិកេ ទ្ធពំ បហំណោយ្យ សង្ឃោ មេ កម្មំ កត្ត-
កាមោ អាគច្ឆន្តុ អយ្យា ឥច្ឆាមិ អយ្យាធំ អាគតន្តំ ។
កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ
បហិតេ កំន្តិ ទុ ខោ សង្ឃោ កម្មំ ន ករេយ្យ
លហុកាយ វា បរិណាមេយ្យាតិ សត្តាហំ សន្តិវដ្តោ
កាតព្វោ ។ កតំ វា បនស្សា ហោតិ សង្ឃេន កម្មំ
តន្តិដ៏យំ វា ធិយស្សំ វា បញ្ចជដ៏យំ វា បដិសារណីយំ
វា ឧកេចដ៏យំ វា ។ សា ចេ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធពំ
បហំណោយ្យ សង្ឃោ មេ កម្មំ អកាសិ អាគច្ឆន្តុ
អយ្យា ឥច្ឆាមិ អយ្យាធំ អាគតន្តំ ។ កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ
សត្តាហករណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ បហិតេ កំន្តិ
ទុ ខោ សង្ឃាវត្តេយ្យ លោមំ ចាតេយ្យ នេត្តារំ វត្តេយ្យ
សង្ឃោ តំ កម្មំ បដិប្បស្ស្រេយ្យាតិ សត្តាហំ
សន្តិវដ្តោ កាតព្វោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ សំកុមាណា

វិស្សបនាយិកានុត្តរៈ កិរិយាធ្វើឲ្យវិញ្ញាណត្រឡប់មកវិញក្នុងរាង៖ ៧ ថ្ងៃ

បញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ឥឡូវសង្ឃបងធ្វើកម្មដល់ខ្ញុំ
ករុណាហើយ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យលោក
ម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាភិក្ខុនិរោទិយនិមន្តបាន
បញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសត្តាហករណីយបាន នឹងនិយាយ
ទៅដល់កិច្ចដែលភិក្ខុនិមន្តបានបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់
វិលវិញក្នុងរាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា សង្ឃមិនគួរធ្វើកម្មបូគ្រវតបង្កាន់ទៅ
ដើម្បីកម្មស្រាលដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ មួយទៀត សង្ឃបានធ្វើកម្ម
គិតជនីយកម្មក៏ និយស្សកម្មក៏ បញ្ចជនីយកម្មក៏ បដិសារណីយកម្មក៏
ទុក្ខបនីយកម្មក៏ ដល់ភិក្ខុនិរោទិយនិមន្ត ។ បើភិក្ខុនិរោទិយនិមន្តបានបម្រើទៅ
ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា សង្ឃបានធ្វើកម្មដល់ខ្ញុំករុណាហើយសូម
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំករុណាប្រាថ្នាឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
និមន្តមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាភិក្ខុនិរោទិយនិមន្តបានបញ្ជូនបម្រើ
មក ក៏ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសត្តាហករណីយបាន នឹងនិយាយទៅដល់កិច្ច
ដែលភិក្ខុបានបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញ
ក្នុងរាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា ភិក្ខុនិរោទិយនិមន្តប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ គួរសម្រប
រោម គួរប្រព្រឹត្តវត្ថុ សមគួរដល់កិរិយាលាស់ខ្លួនចេញចាកទោស សង្ឃ
គប្បីរម្ងាប់កម្មនោះដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុង

វិទ្យបិដកេ មហាវគ្គោ

តិលានា ហោតិ ។ សា បេ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធិតំ
បហំណោយ្យ អហំ ហិ តិលានា អាគច្ឆន្តុ អយ្យា
ឥច្ឆាមិ អយ្យានំ អាគតន្តិ ។ កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ សត្តា-
ហករណីយេន អប្បហំតេបិ បកេវ បហំតេ តិលានកត្តំ
វា បរិយេសិស្សាមិ តិលានុបដ្ឋាកកត្តំ វា បរិយេ-
សិស្សាមិ តិលានភេសន្តំ វា បរិយេសិស្សាមិ បុច្ឆិស្សាមិ
វា ឧបដ្ឋហិស្សាមិ វាតិ សត្តាហំ សន្និវដ្តោ កាតព្វោ ។
ឥន បន ភិក្ខុវេ សិក្ខុមាណាយ អនភិវតិ ឧប្បន្នា
ហោតិ ។ បេ ។ កុក្កុច្ចំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ ទិដ្ឋិតតំ
ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ សិក្ខា កុបិតា ហោតិ ។ សា
បេ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធិតំ បហំណោយ្យ សិក្ខា បេ
កុបិតា អាគច្ឆន្តុ អយ្យា ឥច្ឆាមិ អយ្យានំ អាគតន្តិ ។
កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន អប្បហំតេបិ បកេវ
បហំតេ សិក្ខាសមាទានំ ឧស្សុក្កំ ករិស្សាមិតិ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហោគ្គ

សាសនានេះ សិក្ខាមានដើម្បី ។ បើសិក្ខាមាននោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុង
សំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ដ្បិតខ្ញុំមានដើម្បី សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
និមន្តមក ខ្ញុំករុណាប្រាថ្នាឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ទុកជាសិក្ខាមាននោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បី
ទៅ ដោយសត្តាហករណីយបាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែលសិក្ខា-
មានបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរោង ៧
ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងស្វែងរកគិលានកត្ត ឬនឹងស្វែងរកគិលា-
នុបដ្ឋាកកត្ត ឬនឹងស្វែងរកគិលានភេសជ្ជៈ ឬនឹងស្វរដើម្បី ឬនឹងបម្រើដើម្បី ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ សេចក្តីអផ្សុកកើតឡើងដល់
សិក្ខាមានហើយ ។ បេ ។ សេចក្តីរង្វៀសកើតឡើងហើយ ។ ទិដ្ឋិខុស
កើតឡើងហើយ ។ សិក្ខាកម្រឹក (គឺជាចសិក្ខាសម្មតិ) ហើយ ។ បើសិក្ខា-
មាននោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ឥឡូវសិក្ខារបស់
ខ្ញុំករុណាកម្រឹកហើយ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំករុណា
ប្រាថ្នាឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជា
សិក្ខាមាននោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសត្តាហករ-
ណីយបាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែលសិក្ខាមានបញ្ជូនបម្រើមកហើយ
នោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរោង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញ

វិស្សបនាបិកក្ខន្ធកេ សញ្ញាសង្ខារករណំ

សត្តាហំ សង្ខារោ កាតព្វោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ
សិក្ខុមាណា ឧបសម្មជ្ជិតុកាមា ហោតិ ។ សោ ចេ
ភិក្ខុនំ សង្ខិកេ ទ្ធពំ បហិណោយ្យ អហំ ហិ ឧប-
សម្មជ្ជិតុកាមា អាគច្ឆន្ត អយ្យា ឥច្ឆាមិ អយ្យានំ
អាគត្តន្តំ ។ កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន
អប្បហិតេបិ បកេវ បហិតេ ឧបសម្មជ្ជំ ឧស្សុកំ
ករស្សាមិ វា អនុស្សាវេស្សាមិ វា កណាច្ឆរកោ វា
ករស្សាមិ ភិក្ខុសត្តាហំ សង្ខារោ កាតព្វោ ។ ឥធិ បន
ភិក្ខុវេ សាបណោវោ តិលានោ ហោតិ ។ សោ ចេ
ភិក្ខុនំ សង្ខិកេ ទ្ធពំ បហិណោយ្យ អហំ ហិ តិលានោ
អាគច្ឆន្ត ភិក្ខុ ឥច្ឆាមិ ភិក្ខុនំ អាគត្តន្តំ ។ កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ
សត្តាហករណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ បហិតេ
តិលានកត្តំ វា បរិយេសិស្សាមិ តិលានុបដ្ឋាកកត្តំ

វិស្សបុសាយិកានុក្ខរៈ កិរិយាធ្វើឲ្យការត្រឡប់មកវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ

នឹងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការសមាទានសិក្ខា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុង
សាសនានេះ មានសិក្ខាមាតាប្រាថ្នានឹងទប់សម្បទា ។ បើសិក្ខាមាតានោះ
បញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ដ្បិតខ្ញុំប្រាថ្នានឹងទប់សម្បទា
សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំកុរុណាប្រាថ្នាឲ្យលោកម្ចាស់ទាំង
ឡាយនិមន្តមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាសិក្ខាមាតានោះមិនបាន
បញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុឆ្ងល់ទៅ ដោយសត្តាហករណីយបាន នឹង
និយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែលសិក្ខាមាតាបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវ
ធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើសេចក្តី
ខ្វល់ខ្វាយឬនឹងស្ងួត (កម្មវាចា) ឬនឹងជាគណបូរកៈក្នុងទប់សម្បទាកម្ម ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ មានសាមណេរណី ។ បើសាម-
ណេរនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ដ្បិតខ្ញុំកុរុណា
សូមភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំកុរុណាប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាសាមណេរនោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏
ភិក្ខុឆ្ងល់ទៅដោយសត្តាហករណីយបាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែល
សាមណេរបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុង
រវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងជួយស្វែងរកគិលានកត្តក្តី ស្វែងរក

៣០

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

វា បរិយេសិស្សាមិ គិលានកេសដ្ឋំ វា បរិយេសិស្សាមិ
បុច្ឆិស្សាមិ វា ឧបជ្ឈហិស្សាមិ វាតិ សត្តាហំ សន្និវដ្តោ
កាតព្វោ ។ ឥធិ បទ ភិក្ខុវេ សាមណោស្ស អនភិវតិ
ឧប្បដ្ឋា ហោតិ ។ បេ ។ កុក្កុច្ចំ ឧប្បដ្ឋំ ហោតិ ។
និដ្ឋិតតំ ឧប្បដ្ឋំ ហោតិ ។ សាមណោវោ វស្សំ បុច្ឆិតុ-
កាមោ ហោតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខុនំ សន្និកេ ទ្ធពំ
បហិណោយ្យ អហំ ហិ វស្សំ បុច្ឆិតុកាមោ អាគច្ឆន្ត
ភិក្ខុ ឥច្ឆាមិ ភិក្ខុនំ អាគតន្តំ ។ កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ
សត្តាហំ សត្តាហករណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ
បហិតេ បុច្ឆិស្សាមិ វា អាចិក្ខុស្សាមិ វាតិ សត្តាហំ
សន្និវដ្តោ កាតព្វោ ។ ឥធិ បទ ភិក្ខុវេ សាមណោវោ
ឧបសម្មដ្ឋិតុកាមោ ហោតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខុនំ
សន្និកេ ទ្ធពំ បហិណោយ្យ អហំ ហិ ឧបសម្មដ្ឋិតុកា-
មោ អាគច្ឆន្ត ភិក្ខុ ឥច្ឆាមិ ភិក្ខុនំ អាគតន្តំ ។ កន្តព្វំ
ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ បហិតេ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

តិណនុបដ្ឋាកភត្តក្តិ ស្វែងរកតិណនរកសដ្ឋៈក្តិ សាកសួរដម្ពីក្តិ បម្រើដម្ពីក្តិ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ សេចក្តីអផ្សុកកើតឡើងដល់សាម-
ណេរ ។ បេ ។ សេចក្តីរន្សៀសកើតឡើងដល់សាមណេរ ។ ទិដ្ឋិខុសកើត
ឡើងដល់សាមណេរ ។ សាមណេរមានការប្រាថ្នាដើម្បីសួរនូវវិស្សា ។ បើ
សាមណេរនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ដ្បិតខ្ញុំកុរុ-
ណាមានការប្រាថ្នាដើម្បីសួរនូវវិស្សា សូមភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំកុរុ-
ណាប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាសាម-
ណេរនោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុឃ្លីទៅដោយសត្តាហករណ៍យ
បាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែលសាមណេរបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ
ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរពេន ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា គាត្រាអញនឹង
សាកសួរវិស្សាថ្មីនឹងប្រាប់វិស្សា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនា
នេះ មានសាមណេរចង់ទប់សម្បទា ។ បើសាមណេរនោះបញ្ជូនបម្រើ
ទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ដ្បិតខ្ញុំកុរុណា ចង់ទប់សម្បទា សូម
ភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំកុរុណាប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាសាមណេរនោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏
ភិក្ខុឃ្លីទៅដោយសត្តាហករណ៍យបាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែល

៣១

វស្សបទាយកក្ខន្ធកេ សត្តាហសន្តិវន្តិករណំ

ឧបសម្បទំ ឧស្សុក្កំ កវិស្សមិ វា អនុស្សវេស្សមិ វា
តណាប្បរោកា វា កវិស្សមិភិ សត្តាហំ សន្និវេដ្ឋា កា-
តព្វោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ សាមណេវី តិលាណា ហោតិ ។
សា ចេ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធពំ បហិណោយ្យ អហំ ហិ
តិលាណា អាគច្ឆន្ត អយ្យា ឥន្ទាមិ អយ្យាទំ អាគតន្តំ ។
កន្តព្វំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ
បហិតេ តិលានកន្តំ វា បរិយេសិស្សមិ តិលានុបដ្ឋាក-
កន្តំ វា បរិយេសិស្សមិ តិលានកេសជ្ជំ វា បរិយេ-
សិស្សមិ បុច្ឆិស្សមិ វា ឧបដ្ឋហិស្សមិ វាភិ សត្តាហំ
សន្និវេដ្ឋា កាតព្វោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ សាមណេវីយា
អនភិវតិ ឧប្បដ្ឋា ហោតិ ។ កុក្កុច្ឆំ ឧប្បដ្ឋំ ហោតិ ។
ទិដ្ឋិតតំ ឧប្បដ្ឋំ ហោតិ ។ សាមណេវីវស្សំ បុច្ឆិតុកាមា
ហោតិ ។ សិក្ខុំ សមាទយិតុកាមា ហោតិ ។ សា ចេ
ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធពំ បហិណោយ្យ អហំ ហិ សិក្ខុំ

វស្សាសាយកត្តន្តកៈ កិរិយាធ្វើនូវការត្រឡប់មកវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ

សាមណេរបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុង រវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយឬនឹងស្ម័គ្រ (កម្មវាចា) ឬនឹងជាគណបូរកៈក្នុងឧបសម្បទាកម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ មានសាមណេរិយី ។ បើសាមណេរីនោះបញ្ជូន បម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ជឿតម្ល៉ាងនេះ ឬមូលកម្មសំ ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាសាមណេរីនោះ មិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុ គប្បីទៅ ដោយសត្តាហករណីយបាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចវេលា សាមណេរីបានបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញ ក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងស្វែងរកគិលានកត្តឬស្វែងរក គិលានុបដ្ឋាកកត្តឬស្វែងរកគិលានកេសជ្ជៈ ឬស្វែងរក ឬបម្រើជម្ងឺ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ សេចក្តីអង្កេតកើតឡើងដល់ សាមណេរី ។ សេចក្តីរង្រៀសកើតឡើងដល់សាមណេរី ។ ទិដ្ឋិខុស កើតឡើងដល់សាមណេរី ។ សាមណេរីមានសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បី នឹងស្នូរឲ្យវិស្សា ។ មានសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីសមាទានឲ្យសិក្ខា ។ បើសាមណេរីនោះ បញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ជឿត ម្ល៉ាងនេះ សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីសមាទានឲ្យសិក្ខា សូមលោកម្ចាស់

៣២

វិទេយបិដកេ មហាវគ្គោ

សមាទយីតុកាមា អាគត្តន្តំ អយ្យា ឥន្ទាមិ អយ្យានំ
អាគត្តន្តំ ។ កត្តត្ថំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណីយេន អប្បហិ-
តេបិ បកេវ បហិតេ សិក្ខាសមាទានំ ទុស្សកំ កាស្ស-
មីតិ សត្តាហំ សង្ការោ កាតព្វោតិ ។

[៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុ-
នោ មាតា គិលានា ហោតិ ។ សា បុត្តស្ស សង្កិកេ
ទ្ធពំ ទាហេសិ អហំ ហិ គិលានា ឥន្ទាមិ បុត្តស្ស អា-
គត្តន្តំ ។ អថខោ តស្ស ភិក្ខុនោ ឯតទហោសិ គគ-
វតា បញ្ញតំ សត្តន្តំ សត្តាហករណីយេន បហិតេ កត្ត-
ន ត្រូវ អប្បហិតេ បញ្ញតំ សត្តាហករណីយេន អប្ប-
ហិតេបិ កត្តំ បកេវ បហិតេ អយញ្ច មេ មាតា គិលា-
នា សា ច អនុទាសិកា កតំ នុ ខោ មយា បដិ-
បដ្ឋិតព្វន្តំ ។ គគវតោ ឯតមត្តំ អាហេថេសុ ។ អនុនា-

វិសយបិណ្ឌ មហាវិញ្ញ

ទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាសាមណេរីនោះមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុ
គប្បីទៅ ដោយសត្តាហករណីយបាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែល
សាមណេរីបានបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញ
ក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើនូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការ
សមាទាននូវសិក្ខា ។

[៨] សម័យនោះឯង មាតារបស់ភិក្ខុ ១ រូបមានជម្ងឺ ។ មាតានោះ
ក៏បានបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុជាមួយ ដ្បិតខ្ញុំមានជម្ងឺ ខ្ញុំចង់ឲ្យ
លោកកូននិមន្តមក ។ ក្នុងវេលានោះ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ជាហើយថា កាលបើជនទាំង ៧ ពួកបាន
បញ្ជូនបម្រើមកហើយ ភិក្ខុគួរទៅដោយសត្តាហករណីយបាន កាលបើ
ជនទាំង ៧ ពួក មិនបញ្ជូនបម្រើមកទេ ភិក្ខុមិនគួរទៅទេ ចំណែកឯពួក
សហធម្មិកបុគ្គលទាំង ៥ វិញ មិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគួរទៅ
ដោយសត្តាហករណីយបាន នឹងនិយាយទៅថ្វីដល់កិច្ចដែលគេបញ្ជូនបម្រើ
មកហើយនោះ ក៏ឲ្យមាតារបស់អញនេះមានជម្ងឺ តែមាតានោះមិនមែន
ជាឧបាសិកា តើអាត្មាអញត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន
ក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត

៣៣

វិស្សបតាយិកក្នុងស្រុក សត្តាហសន្តិវដ្តិការណ៍

នាមិ ភិក្ខុវេ សត្តន្តំ សត្តាហករណីយេន អប្បហិតេ-
បិ កន្តំ បកេវ បហិតេ ភិក្ខុស្ស ភិក្ខុនិយា សិក្ខុមា-
នាយ សាមណោស្ស សាមណោនិយា មាតុយា ច បិតុស្ស
ច អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ ឥមេសំ សត្តន្តំ សត្តាហករ-
ណីយេន អប្បហិតេបិ កន្តំ បកេវ បហិតេ សត្តាហំ
សន្តិវដ្តោ កាតព្វោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស មាតា
គិលានា ហោតិ ។ សោ ចេ បុត្តស្ស សន្តិកេ ទ្ធពំ
ចហិណោយ្យ អហំ ហិ គិលានា អាគច្ឆតុ មេ បុត្តោ
ឥប្បាមិ បុត្តស្ស អាគតន្តិ ។ កន្តំ ភិក្ខុវេ សត្តាហ-
ករណីយេន អប្បហិតេបិ បកេវ បហិតេ គិលានកត្តំ
វា បរិយេសិស្សាមិ គិលានុបដ្ឋាកកត្តំ វា បរិយេ-
សិស្សាមិ គិលានកេសន្តិ វា បរិយេសិស្សាមិ បុច្ឆិស្សាមិ
វា ឧបដ្ឋហិស្សាមិ វាតិ សត្តាហំ សន្តិវដ្តោ កាតព្វោ ។
ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស បិតា គិលានោ ហោតិ ។ សោ
ចេ បុត្តស្ស សន្តិកេ ទ្ធពំ ចហិណោយ្យ អហំ ហិ

វិស្សបនាយិកក្នុង្នកៈ កិរិយាធ្វើនូវការត្រឡប់មកវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ

ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាពួកជនទាំង ៧ គឺ ភិក្ខុ ភិក្ខុនី សិក្ខុមាណា
សាមណេរ សាមណេរី មាតា បិតា មិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏
គឺថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទៅ ដោយសត្តាហករណីយបាន នឹងនិយាយ
ទៅថ្មី ដែលកិច្ចដែលគេបានបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ទុកជាពួកជនទាំង ៧ នេះមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏គឺថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទៅដោយសត្តាហករណីយបាន នឹងនិយាយទៅថ្មីដែលកិច្ច
ដែលគេបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង
៧ ថ្ងៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ មាតារបស់ភិក្ខុមានជម្ងឺ ។
បើមាតានោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុជាកូនថា ដ្បិតខ្ញុំមានជម្ងឺ សូម
លោកកូនរបស់ខ្ញុំនិមន្តមក ខ្ញុំចង់ឱ្យលោកកូននិមន្តមក ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ទុកជាមាតាមិនបានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏ភិក្ខុគប្បីទៅដោយ
សត្តាហករណីយបាន នឹងនិយាយទៅថ្មីដែលកិច្ចដែលមាតាបញ្ជូនបម្រើ
មកហើយនោះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា
អាត្មាអញនឹងស្វែងរកគិលានកត្ត នឹងស្វែងរកគិលានុបដ្ឋាកកត្ត នឹងស្វែង
រកគិលានភេសជ្ជៈ ឬនឹងស្នូរជម្ងឺ ឬនឹងបម្រើជម្ងឺ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ក៏ក្នុងសាសនានេះ បិតារបស់ភិក្ខុមានជម្ងឺ ។ បើបិតានោះបញ្ជូនបម្រើទៅ

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

តិលានោ អាគច្ឆតុ មេ បុត្តោ ឥច្ឆាមិ បុត្តស្ស អាគតន្តិ ។
តន្តំ ភិក្ខុវេ សត្តាហាករណីយេន អប្បហិតេថិ បកេវ
បហិតេ តិលានកត្តំ វា បរិយេសិស្សាមិ តិលានុបដ្ឋាក-
កត្តំ វា បរិយេសិស្សាមិ តិលានកេសជ្ជិ វា បរិយេសិស្សាមិ
បុច្ឆិស្សាមិ វា ឧបដ្ឋហិស្សាមិ វាតិ សត្តាហំ សង្ឃិវេដ្ឋា
កាតព្វោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស កាតា តិលានោ
ហោតិ ។ សោ ចេ កាតុនោ សង្ឃិកេ ទ្ធពំ បហិណោយ្យ
អហំ ហិ តិលានោ អាគច្ឆតុ មេ កាតា ឥច្ឆាមិ កាតុនោ
អាគតន្តិ ។ តន្តំ ភិក្ខុវេ សត្តាហាករណីយេន បហិតេ
ន ត្រូវ អប្បហិតេ សត្តាហំ សង្ឃិវេដ្ឋា កាតព្វោ ។
ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស កតំនី តិលានោ ហោតិ ។
សោ ចេ ភិក្ខុស្ស សង្ឃិកេ ទ្ធពំ បហិណោយ្យ អហំ
ហិ តិលានោ អាគច្ឆតុ មេ កាតា ឥច្ឆាមិ កាតុនោ
អាគតន្តិ ។ តន្តំ ភិក្ខុវេ សត្តាហាករណីយេន

វិធីយបិណ្ឌ មហោវិគ្គ

ក្នុងសំណាកកិក្ខុជាតូនថា ដ្បិតខ្ញុំមានជម្ងឺ សូមឲ្យលោកកូនរបស់ខ្ញុំនិមន្តមក
ខ្ញុំចង់ឲ្យលោកកូននិមន្តមក ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាបិតាមិន
បានបញ្ជូនបម្រើមក ក៏កុតប្បវិទៅ ដោយសត្តាហាករណីយបាន នឹង
និយាយទៅផ្លូវដល់កិច្ចដែលបិតាបញ្ជូនបម្រើមកហើយនោះ ក៏កុត្រូវធ្វើការ
ត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងស្វែងរកគិលាន-
កត្ត នឹងស្វែងរកគិលានុបដ្ឋាកកត្ត នឹងស្វែងរកគិលានភេសជ្ជៈ ឬនឹងសួរ
ជម្ងឺ ឬនឹងបម្រើជម្ងឺ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ បងប្អូន
ប្រសាបសកិក្ខុមានជម្ងឺ ។ បើបងប្អូនប្រសានោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក
កិក្ខុជាបងប្អូនថា ដ្បិតខ្ញុំមានជម្ងឺ សូមឲ្យលោកជាបងប្អូនរបស់ខ្ញុំនិមន្តមក
ខ្ញុំចង់ឲ្យលោកជាបងប្អូននិមន្តមក ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបងប្អូន
ប្រសាបញ្ជូនបម្រើមកហើយ ក៏កុតប្បវិទៅដោយសត្តាហាករណីយបាន បើ
បងប្អូនប្រសាមិនបានបញ្ជូនបម្រើមកទេ ក៏កុមិនគួរទៅទេ ក៏កុត្រូវធ្វើការ
ត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាង ៧ ថ្ងៃ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ
បងប្អូនស្រីរបស់កិក្ខុមានជម្ងឺ ។ បើបងប្អូនស្រីនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំ-
ណាកកិក្ខុថា ដ្បិតខ្ញុំមានជម្ងឺ សូមឲ្យលោកជាបងប្អូនប្រសារបស់ខ្ញុំនិមន្តមក
ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យលោកជាបងប្អូនប្រសានិមន្តមក ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
បងប្អូនស្រីបានបញ្ជូនបម្រើមកហើយ ក៏កុតប្បវិទៅដោយសត្តាហាករណីយ

៣៥

វស្សបន្ថយវិក្ខន្ធកេ សត្តាហសន្និវដ្តិការណ៍

បហំតេ ន ត្រូវ អប្បហំតេ សត្តាហំ សន្និវដ្តោ កា-
តញោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ញាតកោ តិលានោ
ហោតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខុស្ស សន្និកេ ទ្ធិតំ បហំ-
ណោយ្យ អហំ ហំ តិលានោ អាគច្ឆតុ ភទ្កន្តោ ឥន្ទាមិ
ភទ្កន្តស្ស អាគតន្តិ ។ កន្តតំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករណ៍-
យេន បហំតេ ន ត្រូវ អប្បហំតេ សត្តាហំ សន្និវដ្តោ
កាតញោ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ភតិកោ
តិលានោ ហោតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខុនំ សន្និកេ ទ្ធិតំ
បហំណោយ្យ អហំ ហំ តិលានោ អាគច្ឆន្ត ភិក្ខុ ឥន្ទា-
មិ ភិក្ខុនំ អាគតន្តិ ។ កន្តតំ ភិក្ខុវេ សត្តាហករ-
ណ៍យេន បហំតេ ន ត្រូវ អប្បហំតេ សត្តាហំ សន្និវដ្តោ
កាតញោតិ ។

[៧] តេន ខោ បន សមយេន សន្និស្ស មហា-
វិហារេ^(១) ឧទ្រិយតិ អញ្ញាតវេន ឧបាសកេន អរញ្ញ
កណ្ណំ ធនោបិតំ ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុនំ សន្និកេ

១ ឧ. វិហារេ ។

វស្សបនាមិកត្ថន្តកៈ កិរិយាធ្វើការត្រឡប់មកវិញក្នុងរាង ៧ ថ្ងៃ

បាន កាលបើបងប្អូនស្រីមិនបានបញ្ជូនបម្រើមកទេ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅទេ ភិក្ខុ ត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរាង ៧ ថ្ងៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុង សាសនានេះ ញាតិរបស់ភិក្ខុមានជម្ងឺ ។ បើញាតិនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុង សំណាក់ភិក្ខុថា ដ្បិតខ្ញុំមានជម្ងឺ សូមឲ្យលោកដំបំរើនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យ លោកដំបំរើនិមន្តមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើញាតិបញ្ជូនបម្រើ មកហើយ ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសត្តាហាករណីយបាន កាលបើញាតិមិនបាន បញ្ជូនបម្រើមកទេ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅទេ ភិក្ខុត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុង រាង ៧ ថ្ងៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ អ្នកធ្វើការឈ្នួល របស់ភិក្ខុមានជម្ងឺ ។ បើអ្នកធ្វើការឈ្នួលនោះបញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ ភិក្ខុទាំងឡាយថា ដ្បិតខ្ញុំករុណាមានជម្ងឺ សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ខ្ញុំប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនិមន្តមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកធ្វើ ការឈ្នួលបញ្ជូនបម្រើមកហើយ ភិក្ខុគប្បីទៅដោយសត្តាហាករណីយបាន កាលបើអ្នកធ្វើការឈ្នួលមិនបានបញ្ជូនបម្រើមកទេ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅទេ ភិក្ខុ ត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរាង ៧ ថ្ងៃ ។

(៧) សម័យនោះឯង មហាវិហាររបស់សង្ឃប្រាកបែកទ្រុតទ្រាម ទៅ មានទុប្បាសកម្មាក បានឲ្យគេកាប់យកគ្រឿងឈើនៅក្នុងត្រៃ ។ ទុប្បាសកនោះក៏បានបញ្ជូនបម្រើទៅ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា បើ

៣៦

វិធម្មបិដកេ មហាវគ្គោ

ទ្ធីតំ ចារហេសំ សវេ កុទ្ធាត្ថំ តំ កុណ្ណំ អវហារេយ្យំ
ធម្មាហំ តំ កុណ្ណំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេទេស្មំ ។
អនុជាតាមំ ភិក្ខុវេ សង្ឃករណីយេន កុណ្ណំ សត្តាហំ
សង្ករាជ្ជា កាតព្វោតិ ។

វិស្សាភិសកាណារិ ធីដ្ឋិតំ បឋមំ ។

[១០] តេន ខោ បន សមយេន កោសលេស្ម
ជនបទេស្ម អញ្ញាតាស្មី អាវសេ វស្សបកតា ភិក្ខុ វាជ្ជេ-
ហំ ឧញ្ញាត្ថា ហោត្ថិ ។ កុណ្ណីស្មិមំ បរិចាតិស្មិមំ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេទេស្មំ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ
វស្សបកតា ភិក្ខុ វាជ្ជេហំ ឧញ្ញាត្ថា ហោត្ថិ ។ កុណ្ណិមំ
បរិចាតេត្ថិមំ ។ ឯសេវ អន្តរាយោតិ បក្កមិត្តំ ។ អណា-
បតិ វស្សបទេស្ម ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ វស្សបកតា

វិធម្មបិណ្ឌ មហាវគ្គ

លោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយអាចឲ្យគេនាំយកគ្រឿងឈើនោះទៅបាន ខ្ញុំកុណានឹងប្រគេនគ្រឿងឈើនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបទូលសេចក្តី
នុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទៅ ដោយសង្ឃករណីយ (កិច្ចដែល
សង្ឃត្រូវធ្វើ) បាន ហើយត្រូវធ្វើការត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវេន ៧ ថ្ងៃ ។
ចប់ ភាណវៈ សំដែងអំពីភិក្ខុនៅចាំវិស្សាជាបឋម ។

[១០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយបានចាំវិស្សាក្នុងអារាម ១
ក្នុងកោសលជនបទ ពួកសត្វសាហាវតែងទៅបៀតបៀន ។ ពួកសត្វសា-
ហាវនោះមកចាប់ភិក្ខុទាំងនោះខ្លះ មកចោមព័ទ្ធចមឆ្អើលភិក្ខុទាំងនោះខ្លះ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុទាំងឡាយ
បានចូលវិស្សាហើយ មានពួកសត្វសាហាវមកបៀតបៀន ។ ចាប់យកភិក្ខុ
ទាំងនោះទៅក្តី មកចោមព័ទ្ធចមឆ្អើលភិក្ខុទាំងនោះក្តី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវ
ធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អារាមនេះឯងមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយចៀសចេញ
ទៅចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាចាំវិស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុទាំងឡាយបានចូលវិស្សាហើយ ពួក

៣៧

វស្សបតាយិកក្ខន្ធកេ វស្សបកតាតំ អន្តរាយា

ភិក្ខុ សិវសេចហំ ឧត្តាធិប្បា ហោន្តិ ។ ខំសន្តិបិ បរិចា-
តេន្តិបិ ។ ឃសេវ អន្តរាយោតិ បក្កមីតតំ ។ អនា-
បត្តិ វស្សច្នេទិស្ស ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សបកតា
ភិក្ខុ ចោវេហំ ឧត្តាធិប្បា ហោន្តិ ។ វិលុម្បន្តិបិ អាគោ-
ដេន្តិបិ ។ ឃសេវ អន្តរាយោតិ បក្កមីតតំ ។ អនាបត្តិ
វស្សច្នេទិស្ស ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សបកតា ភិក្ខុ
បិសាចេហំ ឧត្តាធិប្បា ហោន្តិ ។ អាវិសន្តិបិ ហរន្តិបិ^(១) ។
ឃសេវ អន្តរាយោតិ បក្កមីតតំ ។ អនាបត្តិ វស្សច្នេ-
ទិស្ស ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សបកតានំ ភិក្ខុនំ កាមោ
អត្ថំនា ទទ្បោ ហោតិ ។ ភិក្ខុ បិណ្ណកេន កិលមន្តិ ។

១ ឧដម្បិ ហរន្តិបិ កត្តចំ យោតិ វិស្សតិ ។

វស្សបនាយកក្នុងព្រះ អន្តរាយទាំងឡាយកើតដល់ពួកភិក្ខុដែលនៅចាំវស្សា

សត្វមានពិស^(១) មកបៀតបៀន ។ សត្វទើយជាតិទាំងនោះទាំងអស់ មក
ចោមព័ទ្ធចង្កើលភិក្ខុទាំងនោះខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវតាំងចិត្តថា អាវាស
នេះឯងមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយចៀសចេញទៅចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដាច់
វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ បើ
ភិក្ខុទាំងឡាយចូលវស្សាហើយ មានពួកចារមកបៀតបៀន ។ ចោរទាំង
នោះប្លន់ភិក្ខុទាំងឡាយខ្លះ វាយសំពងភិក្ខុទាំងឡាយខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ត្រូវតាំងចិត្តថា អាវាសនេះឯងមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយចៀសចេញទៅ
ចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដាច់វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ក៏ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុទាំងឡាយចូលវស្សាហើយ មានពួកបិសាច
បៀតបៀន ។ បិសាចទាំងនោះចូលទៅ (ក្នុងសិវៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះ) ខ្លះ នាំយក (ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ) ទៅខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវតាំង
ចិត្តថា អាវាសនេះឯងមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយចៀសចេញទៅចុះ ។
ភិក្ខុទាំងនោះដាច់វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ក៏ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុទាំងឡាយចូលវស្សាហើយ ស្រាប់តែភ្លើងឆេះ
ស្រកដាច់គោចរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏លំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាត

១ សិវៈសិវៈ សំដៅយកសត្វល្អិតល្អន្តដែលមានពិស មានពស់ក្រែបគាត់ដើម ។

៣៨

វិធម្មបិដកេ មហាវគ្គោ

ឃសេវ អន្តរាយោតិ បក្កមិត្តំ ។ អនាបត្តិ វស្សច្នេ-
ទស្ស ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សបកតានំ ភិក្ខុនំ សេនា-
សនំ អត្តិណា ទឡំ ហោតិ ។ ភិក្ខុ សេនាសនេន កិល-
មន្តិ ។ ឃសេវ អន្តរាយោតិ បក្កមិត្តំ ។ អនាបត្តិ
វស្សច្នេទស្ស ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សបកតានំ ភិក្ខុនំ
តាមោ ឧទកេន វុឡំ ហោតិ ។ ភិក្ខុ បិណ្ឌកេន
កិលមន្តិ ។ ឃសេវ អន្តរាយោតិ បក្កមិត្តំ ។ អនា-
បត្តិ វស្សច្នេទស្ស ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សបកតានំ
ភិក្ខុនំ សេនាសនំ ឧទកេន វុឡំ ហោតិ ។ ភិក្ខុ
សេនាសនេន កិលមន្តិ ។ ឃសេវ អន្តរាយោតិ បក្ក-
មិត្តំ ។ អនាបត្តិ វស្សច្នេទស្សាតិ ។

(១១) តេន ចោ បន សមយេន អញ្ញតវស្ថី

អាវាសេ វស្សបកតានំ ភិក្ខុនំ តាមោ ចោវហិ វុឡាសិ ។

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវតាំងចិត្តថា អាវាសនេះឯងមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយ ចៀសចេញទៅចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដាច់វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុទាំងឡាយចូលវស្សាហើយ ស្រាប់ តែភ្លើងនេះទើសនាសនៈ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏លំបាកដោយទើសនាសនៈ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវតាំងចិត្តថា អាវាសនេះឯងមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយ ចៀសចេញទៅចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដាច់វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុទាំងឡាយចូលវស្សាហើយ ស្រាប់តែមានទឹកជន់លិចស្រកជាទីគោចរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏លំបាក ដោយអាហារបិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវតាំងចិត្តថា អាវាសនេះឯង មានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយចៀសចេញទៅចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដាច់ វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ មានទឹកជន់លិចទើសនាសនៈរបស់ពួកភិក្ខុដែលចូលវស្សាហើយ ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយក៏លំបាកដោយទើសនាសនៈ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវតាំងចិត្តថា អាវាសនេះឯងមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយចៀសចេញទៅចុះ ។ ភិក្ខុទាំង នោះដាច់វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(១១) សម័យនោះឯង កាលភិក្ខុទាំងឡាយចូលវស្សាហើយ ក្នុងអាវាស ១ ស្រាប់តែមានពួកចោរមកនៅក្នុងស្រកជាទីគោចរ ។

៣៧

វិស្សបធាយីកព្វន្តកេ វិស្សបធាតំ អន្តវាយ

កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
យេន តាមោ តេន កន្តុន្តំ ។ តាមោ ទ្វេណា ភិក្ខុន្តំ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
យេន តាមា ពហុតវា តេន កន្តុន្តំ ។ ពហុតវា អស្សុន្តា
ហោន្តិ អប្បសន្នា ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ យេន សន្ធា បសន្នា តេន កន្តុន្តំ ។

[១២] តេន ទោ បន សមយេន កោសលេសុ
ជនបទេសុ អញ្ញាតវស្មី អាវសេ វិស្សបធាតា ភិក្ខុ ន
លភីសុ ល្ងទស្ស វា បណីតស្ស វា កោជនស្ស យាវនត្តំ
ចារិច្ចរី ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ ឥត បន
ភិក្ខុវេ វិស្សបធាតា ភិក្ខុ ន លកន្តិ ល្ងទស្ស វា
បណីតស្ស វា កោជនស្ស យាវនត្តំ ចារិច្ចរី ។ ឯសេវ

វស្សបទាយិកច្ចន្តរៈ អន្តរាយទាំងឡាយពើគងល់ពួកភិក្ខុដែលនៅចាំវស្សា

ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រែកជាទីគោរពមានក្នុងទីណា
គឺថា គតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយទៅនៅក្នុងទីនោះចុះ ។ ចំណែកអ្នក
ស្រែកក៏បែកគ្នាទៅជាពីរផ្នែក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំ-
ពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកស្រែកទាំងឡាយមានចំនួនច្រើនជាងនៅក្នុងទីណា គឺថា គតអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយទៅនៅក្នុងទីនោះបាន ។ (ចំណែក) អ្នកស្រែកដែលឥត
មានសទ្ធា ឥតមានសេចក្តីជ្រះថ្លា ច្រើនជាង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកស្រែកដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាមាននៅក្នុងទីណា
គឺថា គតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយទៅនៅក្នុងទីនោះឯង ។

[១២] សម័យនោះឯង ក្នុងកោសលជនបទ មានពួកភិក្ខុចូល
វស្សាក្នុងអាវាស១ក៏មិនដែលបានភោជនសៅហ្មងឬទុក្ខមឲ្យបានឆ្អែតពេញ
លេញម្តងសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ
បើពួកភិក្ខុដែលចូលវស្សាហើយ មិនបានភោជនសៅហ្មង ឬទុក្ខមល្មម
ឆ្អែតពេញលេញទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវតាំងចិត្តថា អាវាសនោះឯងមាន

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

អន្តរាយោតិ បក្កមិត្តំ ។ អនាបត្តិ វស្សច្នេនស្ស ។
ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សបកតា ភិក្ខុ លកន្តិ ល្វុខស្ស វា
បណ្ឌិតស្ស វា កោជនស្ស យាវនត្តំ ទារិយ្ហី ន លកន្តិ
សប្បាយានិ កោជនានិ ។ ឯសេវ អន្តរាយោតិ បក្ក-
មិត្តំ ។ អនាបត្តិ វស្សច្នេនស្ស ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ
វស្សបកតា ភិក្ខុ លកន្តិ ល្វុខស្ស វា បណ្ឌិតស្ស
វា កោជនស្ស យាវនត្តំ ទារិយ្ហី លកន្តិ សប្បាយានិ
កោជនានិ ន លកន្តិ សប្បាយានិ កេសដ្ឋានិ ។ ឯសេវ
អន្តរាយោតិ បក្កមិត្តំ ។ អនាបត្តិ វស្សច្នេនស្ស ។
ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សបកតា ភិក្ខុ លកន្តិ ល្វុខស្ស
វា បណ្ឌិតស្ស វា កោជនស្ស យាវនត្តំ ទារិយ្ហី
លកន្តិ សប្បាយានិ កោជនានិ លកន្តិ សប្បាយានិ
កេសដ្ឋានិ ន លកន្តិ បដិវបំ ឧបដ្ឋាកំ ។ ឯសេវ
អន្តរាយោតិ បក្កមិត្តំ ។ អនាបត្តិ វស្សច្នេនស្ស ។
ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សបកតំ ភិក្ខុំ ឥត្តិ និមន្តតិ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

សេចក្តីអន្តរាយ ហើយចៀសចេញទៅចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដាច់វស្សា តែ
មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើពួកភិក្ខុ
ដែលចូលវស្សាហើយបានកោដនសៅហ្មង ឬទុក្ខមល្មមឆ្អែតពេញលេញ
ហើយ តែមិនបានកោដនទាំងឡាយឱ្យជាទីសប្បាយសោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ត្រូវតាំងចិត្តថា អាវាសនេះឯងមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយចៀសចេញទៅ
ចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដាច់វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងសាសនានេះ បើពួកភិក្ខុចូលវស្សាហើយ បានកោដនសៅហ្មងឬទុក្ខម
ល្មមឆ្អែតពេញលេញ បានកោដនទាំងឡាយក៏ជាទីសប្បាយ តែមិនបាន
ភេសជ្ជៈទាំងឡាយជាទីសប្បាយសោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវតាំងចិត្តថា
អាវាសនេះឯងមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយចៀសចេញទៅចុះ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះដាច់វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនា
នេះ បើពួកភិក្ខុដែលចូលវស្សាហើយ បានកោដនសៅហ្មងឬទុក្ខមល្មម
ឆ្អែតពេញលេញ បានកោដនទាំងឡាយក៏ជាទីសប្បាយ បានភេសជ្ជៈ
ទាំងឡាយក៏ជាទីសប្បាយ តែមិនបានអ្នកបង្ហាញសមគួរសោះ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះត្រូវតាំងចិត្តថា អាវាសនេះឯងមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយចៀស
ចេញទៅចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដាច់វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានស្រីមកប្រលោមភិក្ខុ

៤២

វិស្សបតាយិកក្ខន្ធពោ វិស្សបតតានំ អន្តរាយា

ឯហិ កន្តេ ហិរញ្ញំ វា តេ ទេមិ សុវណ្ណំ វា តេ
ទេមិ ខេត្តំ វា តេ ទេមិ វត្តំ វា តេ ទេមិ តារុំ វា
តេ ទេមិ តារី វា តេ ទេមិ ទាសំ វា តេ ទេមិ ទាសី
វា តេ ទេមិ ជិតំ វា តេ ទេមិ ករិយត្តាយ អហំ វា
តេ ករិយា ហោមិ អញ្ញំ វា តេ ករិយំ អាទេមិតិ ។
តត្រ ចេ ភិក្ខុនោ ឯវំ ហោតិ លហុបវិត្តំ ខោ ចិត្តំ វត្តំ
កកវតា សិយាបិ មេ ព្រហ្មចរិយស្ស អន្តរាយោតិ
បក្កមិតតំ ។ អនាបត្តិ វស្សច្នេនស្ស ។ ឥន បន
ភិក្ខុវេ វស្សបកតំ ភិក្ខុំ វេសិ និមន្តេតិ ។ មេ ។ ធុល្ល-
កុមារី និមន្តេតិ បណ្ឌាកោ និមន្តេតិ ញាតកា និមន្តេ-
ន្តំ រាជាដោ និមន្តេន្តំ ហោរា និមន្តេន្តំ ធុត្តា និមន្តេន្តំ
ឯហិ កន្តេ ហិរញ្ញំ វា តេ ទេមិ សុវណ្ណំ វា តេ ទេមិ
ខេត្តំ វា តេ ទេមិ វត្តំ វា តេ ទេមិ តារុំ វា តេ ទេមិ

វស្សបណ្ណយកចូល៖ សេចក្តីអន្តរាយទាំងឡាយមានដល់ពួកភិក្ខុដែលចូលវស្សា

ដែលចូលវស្សាហើយថា លោកម្ចាស់ចូរនិមន្តមក ខ្ញុំករុណាប្រគេនប្រាក់
លោកក្តី ខ្ញុំករុណាប្រគេនមាសលោកក្តី ខ្ញុំករុណាប្រគេនស្រែលោកក្តី ខ្ញុំ
ករុណាប្រគេនចំការលោកក្តី ខ្ញុំករុណាប្រគេនគោឈ្មោលលោកក្តី ខ្ញុំ
ករុណាប្រគេនគោញីលោកក្តី ខ្ញុំករុណាប្រគេនខ្ញុំប្រសលោកក្តី ខ្ញុំករុណា
ប្រគេនខ្ញុំស្រែលោកក្តី ខ្ញុំករុណាប្រគេនកូនស្រីដើម្បីឲ្យជាភរិយាលោកក្តី
ខ្ញុំករុណា ជាភរិយាលោកក្តី ខ្ញុំករុណា នាំយកស្រីដទៃមកឲ្យជាភរិយា
លោកក្តី ។ ក្នុងវេលានោះ បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏
មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ចិត្តជាធម្មជាតិគង់ប្រតិទ្បបរហ័សដោយ
ពិត ក្រែងព្រហ្មចរិយធម៌របស់អាត្មាអញនឹងមានសេចក្តីអន្តរាយ ដូច្នោះ
ហើយត្រូវចៀសចេញទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះជាចរវស្សាតែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានស្រីជាមាសមកប្រលោម
ភិក្ខុដែលចូលវស្សាហើយ ។ បេ ។ ថ្មលកុមារី (ស្រីចាស់ក្រមុំ) មកប្រ-
លោម ខ្ចើយមកប្រលោម ពួកញាតិមកប្រលោម ពួកស្តេចមកប្រលោម
ពួកចោរមកប្រលោម ពួកអ្នកលេងមកប្រលោមថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកម្ចាស់និមន្តមក យើងខ្ញុំប្រគេនប្រាក់លោកក្តី យើងខ្ញុំប្រគេន
មាសលោកក្តី យើងខ្ញុំប្រគេនស្រែលោកក្តី យើងខ្ញុំប្រគេនចំការ
លោកក្តី យើងខ្ញុំប្រគេនគោឈ្មោលលោកក្តី យើងខ្ញុំប្រគេន

វិធីបំផុស មហាវត្តា

ការី វា តេ ទេម ទាសំ វា តេ ទេម ទាសំ វា តេ ទេម
ដំតំ វា តេ ទេម ករិយត្តាយ អញ្ញំ វា តេ ករិយំ អាណេ-
មាតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនោ ឃំ ហោតិ លហុបវ័ត្តំ ខោ
ចិត្តំ វុត្តំ ភកវតា សិយាបំ មេ ព្រហ្មចរិយស្ស អន្តរាយោតិ
បក្កមិត្តំ ។ អនាបតិ វស្សច្នេទស្ស ។ ឥធម បទ
ភិក្ខុវេ វស្សបកតោ ភិក្ខុ អស្សមិកំ ធិដំ បស្សតិ ។
តត្រ ចេ ភិក្ខុនោ ឃំ ហោតិ លហុបវ័ត្តំ ខោ ចិត្តំ
វុត្តំ ភកវតា សិយាបំ មេ ព្រហ្មចរិយស្ស អន្តរាយោតិ
បក្កមិត្តំ ។ អនាបតិ វស្សច្នេទស្ស ។ ឥធម បទ
ភិក្ខុវេ វស្សបកតោ ភិក្ខុ បស្សតិ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ
សង្ឃកេនាយ បក្កមន្តេ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនោ ឃំ
ហោតិ ករុកោ ខោ សង្ឃកេនោ វុត្តោ ភកវតា មា
មយំ សម្មទ័ក្ខតេ សង្ឃោ ភិដ្ឋិតិ បក្កមិត្តំ ។ អនាបតិ
វស្សច្នេទស្ស ។ ឥធម បទ ភិក្ខុវេ វស្សបកតោ ភិក្ខុ

វិសយបិដក មហាវគ្គ

គោញីលោកក្តី យើងខ្ញុំប្រគេនខ្ញុំប្រសរលោកក្តី យើងខ្ញុំប្រគេនខ្ញុំស្រីលោក
ក្តី យើងខ្ញុំប្រគេនកូនស្រីដើម្បីឲ្យជាភរិយាលោកក្តី យើងខ្ញុំនាំយកស្រីដទៃ
មកឲ្យជាភរិយាលោកក្តី ។ ក្នុងវេលានោះ បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាង
នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ចិត្តជាធម្មជាតិគែងប្រែត្រឡប់
ហ័សដោយពិត ក្រែងមានសេចក្តីអន្តរាយដល់ព្រហ្មចរិយធម៌របស់អត្តា
អញ ដូច្នេះហើយត្រូវចៀសចេញទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះដាច់វស្សា តែមិន
ត្រូវអាចត្តិទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុចូលវស្សា
ហើយឃើញកំណប់ទ្រព្យឥតមានម្ចាស់ ។ ក្នុងវេលានោះ បើភិក្ខុមាន
សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ចិត្តជាធម្មជាតិ
គែងប្រែត្រឡប់ហ័សដោយពិត ក្រែងមានសេចក្តីអន្តរាយដល់ព្រហ្មច-
រិយធម៌របស់អញ ដូច្នេះហើយត្រូវចៀសចេញទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះដាច់
វស្សា តែមិនត្រូវអាចត្តិទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើ
ភិក្ខុចូលវស្សាហើយឃើញភិក្ខុច្រើនរូបកំពុងព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ។
ក្នុងវេលានោះ បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សង្ឃភេទព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថាមានទោសធ្ងន់ សូមកុំឲ្យសង្ឃបែកគ្នាក្នុងទីចំពោះ
មុខអញឡើយ ដូច្នេះហើយត្រូវចៀសចេញទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះដាច់
វស្សា តែមិនត្រូវអាចត្តិទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ

៤៣

វិស្សបតាយិកត្ថដ្ឋកេ វិស្សបតតានំ សង្ឃកេទោ ឧប្បន្នេ

សុណាតិ សម្ពហុលា កិរ កិក្ខុ សង្ឃកេទាយ បរក្ក-
មន្តិកំ ។ តត្រ ចេ កិក្ខុនោ ឯវំ ហោតិ កុកោ ខោ
សង្ឃកេនោ វុត្តោ ភកវតា មា មយំ សម្មុទ្ធិក្ខតេ សង្ឃោ
កិដ្ឋិកំ បក្កមិត្តំ ។ អនាបតិ វស្សច្នេទស្ស ។ ឥធ
បន កិក្ខុវេ វស្សបកតោ កិក្ខុ សុណាតិ អមុកស្មី
កិរ អាវសេ សម្ពហុលា កិក្ខុ សង្ឃកេទាយ បរក្ក-
មន្តិកំ ។ តត្រ ចេ កិក្ខុនោ ឯវំ ហោតិ តេ ខោ មេ
កិក្ខុ មិត្តា ត្យាហំ វត្តាមិ កុកោ ខោ អាវសោ
សង្ឃកេនោ វុត្តោ ភកវតា មា អាយស្មន្តានំ សង្ឃកេ-
នោ វុច្ឆិតាតិ កវស្សន្តំ មេ វបនំ សុស្សសិស្សន្តំ ហោតិ
ឡិទហិស្សន្តិកំ បក្កមិត្តំ ។ អនាបតិ វស្សច្នេទស្ស ។
ឥធ បន កិក្ខុវេ វស្សបកតោ កិក្ខុ សុណាតិ អមុ-
កស្មី កិរ អាវសេ សម្ពហុលា កិក្ខុ សង្ឃកេទាយ
បរក្កមន្តិកំ ។ តត្រ ចេ កិក្ខុនោ ឯវំ ហោតិ តេ

វស្សបទាយិកពុទ្ធកៈ ការបំបែកសង្ឃកើតដល់ពួកភិក្ខុដែលចូលវស្សា

បើភិក្ខុចូលវស្សាហើយ បានឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុច្រើនរូបព្យាយាមដើម្បី
បំបែកសង្ឃ ។ ក្នុងវេលានោះ បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ការ
បំបែកសង្ឃ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថាមានពោសធួន សូមកុំឱ្យ
សង្ឃបែកគ្នាក្នុងទីចំពោះមុខអញឡើយ ដូច្នេះហើយត្រូវចៀសចេញទៅ
បាន ។ ភិក្ខុនោះជាប់វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុចូលវស្សាហើយបានឮដំណឹងថា ក្នុងភាវស
ឯណោះ មានភិក្ខុច្រើនរូបព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ។ ក្នុងវេលានោះ
បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងនោះជាមិត្តរបស់អាត្មាអញ
អាត្មាអញនឹងនិយាយនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា នៃអារុសោ ការបំបែកសង្ឃ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថាមានពោសធួន អស់លោកដ៏មានអាយុកុំ
ចូលចិត្តនឹងការបំបែកសង្ឃឡើយ ភិក្ខុទាំងនោះមុខជានឹងធ្វើតាម មុខជា
នឹងប្រាថ្នាដើម្បីស្តាប់ពាក្យអាត្មាអញ មុខជានឹងផ្អៀងត្រចៀកស្តាប់ ដូច្នេះ
ហើយត្រូវចៀសចេញទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះជាប់វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិ
ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុចូលវស្សាហើយ
បានឮដំណឹងថាក្នុងភាវសឯណោះ មានភិក្ខុច្រើនរូបព្យាយាមដើម្បីបំបែក
សង្ឃ ។ ក្នុងវេលានោះ បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងនោះ

វិទយបិដកេ មហាវិញ្ញោ

ខោ មេ ភិក្ខុ ន មិត្តា អបិច យេ តេសំ មិត្តា តេ មេ
មិត្តា ត្យាហំ វក្ខាមិ តេ វត្ថា តេ វក្ខន្តិ តុកោ

ខោ អាវុសោ សង្ឃកេនោ វុត្តោ ភកវតោ មា អាយ-
ស្មន្តានំ សង្ឃកេនោ វុច្ឆិតាតិ ករិស្សន្តិ មេ វចនំ

សុស្សុសិស្សន្តិ សោតំ ឱទហិស្សន្តិ បក្កមិត្តំ ។

អនាបតិ វស្សច្ឆេទស្ស ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សបតតោ

ភិក្ខុ សុណាតិ អមុកស្មី កិរ អាវុសេ សម្ពហុលេហិ

ភិក្ខុហិ សង្ឃោ ភិញ្ញាតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនោ ឃំ

ហោតិ តេ ខោ មេ ភិក្ខុ មិត្តា ត្យាហំ វក្ខាមិ តុកោ

ខោ អាវុសោ សង្ឃកេនោ វុត្តោ ភកវតោ មា អាយ-
ស្មន្តានំ សង្ឃកេនោ វុច្ឆិតាតិ ករិស្សន្តិ មេ វចនំ សុស្សុ-

សិស្សន្តិ សោតំ ឱទហិស្សន្តិ បក្កមិត្តំ ។ អនាបតិ

វស្សច្ឆេទស្ស ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សបតតោ ភិក្ខុ

សុណាតិ អមុកស្មី កិរ អាវុសេ សម្ពហុលេហិ

វិនយចំណិត មហាវគ្គ

មិនមែនជាមិត្តរបស់អាត្មាអញមែន ប៉ុន្តែថា ភិក្ខុទាំងឡាយណា ដែលជា
មិត្តរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ជាមិត្តរបស់អាត្មាអញដែរ
អញនឹងនិយាយប្រាប់ភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ លុះអាត្មាអញបាន
និយាយទៅហើយ មុខជានឹងនិយាយប្រាប់ភិក្ខុទាំងនោះថា វិនយវិសោ
ការបំបែកសង្ឃ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថាមានទោសធ្ងន់ អស់
លោកដ៏មានអាយុកុំចូលចិត្តនឹងការបំបែកសង្ឃឡើយ ភិក្ខុទាំងនោះមុខជា
នឹងធ្វើតាមមុខជានឹងប្រាថ្នាដើម្បីស្តាប់ពាក្យអាត្មាអញ មុខជានឹងផ្អៀងត្រ-
ចៀកស្តាប់ ដូច្នោះហើយត្រចៀសចេញទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះជាចវ៌ស្ស តែ
មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុចូលវ៌ស្ស
ហើយ បានឮដំណឹងថា ក្នុងអាវាសឯណោះសង្ឃមុខជានឹងបែកព្រោះភិក្ខុ
ច្រើនរូប ។ ក្នុងវេលានោះ បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំង
នោះជាមិត្តរបស់អញ ។ នឹងនិយាយប្រាប់ភិក្ខុទាំងនោះថា វិនយវិសោ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថាការបំបែកសង្ឃមានទោសធ្ងន់ លោកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយកុំចូលចិត្តនឹងការបំបែកសង្ឃឡើយ ភិក្ខុទាំងនោះនឹងធ្វើ
តាម នឹងប្រាថ្នាដើម្បីស្តាប់ពាក្យរបស់អញ នឹងផ្អៀងត្រចៀកស្តាប់ ដូច្នោះ
ហើយត្រចៀសចេញទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះជាចវ៌ស្ស តែមិនត្រូវអាបត្តិ
ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុចូលវ៌ស្សហើយ បាន

៤៥

វិស្សបនាយិកក្នុងពេល វិស្សបនកាន់ សង្ឃកោសិកា ឧប្បន្នោ

កិក្ខុហិ សង្ឃោ កិក្ខុនិ ។ តត្រ ចេ កិក្ខុនោ ឃំ
ហោតិ តេ ខោ មេ កិក្ខុ ន មិត្តា អបិច យេ តេសំ មិត្តា
តេ មេ មិត្តា ត្យាហំ វត្តាមិ តេ វត្តា តេ វត្តន្តិ ត្យកោ
ខោ អាវុសោ សង្ឃកោនោ វត្តោ កកវតា មា អាយ ឥន្ទានំ
សង្ឃកោនោ វត្តានិ កវិស្សន្តិ មេ វចនំ សុស្សសិស្សន្តិ
សោតំ ទំ ធម៌ស្សន្តិ បក្កមិនតំ ។ អនាចតិ វិស្សច្នេ-
នស្ស ។ ឥច បន កិក្ខុវេ វិស្សបតតោ កិក្ខុ សុណានិ
អមុកស្មី តិវ អាវុសេ សម្ពហុលា កិក្ខុនិយោ សង្ឃ-
កោនាយ បក្កមន្តិ ។ តត្រ ចេ កិក្ខុនោ ឃំ ហោតិ តា
ខោ មេ កិក្ខុនិយោ មិត្តា តាហំ វត្តាមិ ត្យកោ ខោ
កតិនិយោ សង្ឃកោនោ វត្តោ កកវតា មា កតិនិ

វស្សុប្បនាយិកត្បន្តក្កៈ ការបំបែកសង្ឃកើតដល់ពួកភិក្ខុដែលចូលវស្សុ

ពួងដំណឹងថាក្នុងអាវាសឯណោះ សង្ឃមុខជានឹងបែកព្រះភិក្ខុច្រើនរូប ។
ក្នុងវេលានោះ បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះឯងមិនមែនជាមិត្តរបស់អាត្មាទេ ប៉ុន្តែថាភិក្ខុទាំងឡាយណាដែល
ជាមិត្តរបស់ភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ជាមិត្តរបស់អាត្មាអញដែរ
អាត្មាអញនឹងនិយាយប្រាប់ភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងនោះលុះអាត្មាអញ
និយាយទៅហើយ មុខជានឹងនិយាយប្រាប់ភិក្ខុទាំងនោះថា នៃអាវាសា
ការបំបែកសង្ឃព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថាមានទោសធ្ងន់ អស់
លោកដ៏មានអាយុ កុំចូលចិត្តនឹងការបំបែកសង្ឃឡើយ ភិក្ខុទាំងនោះមុខ
ជានឹងធ្វើតាម មុខជានឹងប្រាថ្នាដើម្បីស្តាប់ពាក្យ អាត្មាអញមុខជានឹង
ផ្អៀងត្រចៀកស្តាប់ ដូច្នោះហើយត្រូវចៀសចេញទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះ
ជាប់វស្សុ តែមិនត្រូវអាចក្តីទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងសាសនា
នេះ បើភិក្ខុចូលវស្សុហើយ បានពួងដំណឹងថា ក្នុងអាវាសឯណោះមាន
ភិក្ខុនិច្រើនរូបព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ។ ក្នុងវេលានោះ បើភិក្ខុ
មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងនោះ ជាមិត្តរបស់អាត្មាអញពិត
អាត្មាអញនឹងនិយាយប្រាប់ភិក្ខុទាំងនោះថា នៃនាងទាំងឡាយ ការ
បំបែកសង្ឃព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថាមានទោសធ្ងន់ អស់នាង

វិទយបិណ្ឌេ មហាវគ្គោ

សង្ឃកេនោ វុច្ចិត្តាតិ ករិស្សន្តិ មេ វចនំ សុស្ស្គិសិស្សន្តិ
សោតំ ឌីទហិស្សន្តិតិ បក្កមិត្តំ ។ អនាបតិ វស្សច្ចេ-
ទស្ស ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សបគតោ ភិក្ខុ សុណា-
តិ អមុកស្មី កិរ អាវាសេ សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ
សង្ឃកេនាយ បក្កមន្តិតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនោ ឃវំ
ហោតិ តា ខោ មេ ភិក្ខុនិយោ ន មិត្តា អបិច យា
តាសំ មិត្តា តា មេ មិត្តា តាហំ វក្ខាមិ តា វត្តា តា
វត្តន្តិ កុកោ ខោ ភតិនិយោ សង្ឃកេនោ វត្តោ ក-
កវតា មា ភតិនិយោ សង្ឃកេនោ វុច្ចិត្តាតិ ករិស្សន្តិ
មេ វចនំ សុស្ស្គិសិស្សន្តិ សោតំ ឌីទហិស្សន្តិតិ បក្ក-
មិត្តំ ។ អនាបតិ វស្សច្ចេទស្ស ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ
វស្សបគតោ ភិក្ខុ សុណាតិ អមុកស្មី កិរ អាវាសេ
សម្ពហុលាហិ ភិក្ខុនិយោ សង្ឃ ភិក្ខុនោ ។ តត្រ ចេ
ភិក្ខុនោ ឃវំ ហោតិ តា ខោ មេ ភិក្ខុនិយោ មិត្តា

វិសយបិដក មហាវគ្គ

កុំចូលចិត្តនឹងការបំបែកសង្ឃឡើយ ពួកភិក្ខុនិរោធមុខជានឹងធ្វើតាម មុខជា
នឹងប្រាថ្នាដើម្បីស្តាប់ពាក្យអាត្មាអញ មុខជានឹងផ្អៀងត្រចៀកស្តាប់ ដូច្នោះ
ហើយត្រូវចៀសចេញទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះជាប់វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិ
ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុចូលវស្សាហើយ
បានឮដំណឹងថា ក្នុងអាវសឯណោះមានភិក្ខុនិរោធរូប ព្យាយាម
ដើម្បីបំបែកសង្ឃ ។ ក្នុងវេលានោះ បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុនិរោធមិនមែនជាមិត្តរបស់អាត្មាអញមែន ប៉ុន្តែថា ភិក្ខុនិរោធដែល
ជាមិត្តរបស់ភិក្ខុនិរោធនោះ ភិក្ខុនិរោធនោះក៏ជាមិត្តរបស់អាត្មាអញដែរ
អាត្មាអញនឹងនិយាយប្រាប់ភិក្ខុនិរោធនោះ ភិក្ខុនិរោធនោះលុះអាត្មាអញ
និយាយទៅហើយ មុខជានិយាយប្រាប់ភិក្ខុនិរោធនោះថា វិនាសនិរោធន៍-
ឡាយ ការបំបែកសង្ឃ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថាមានពោសជូន
ពួកនាង កុំចូលចិត្តនឹងការបំបែកសង្ឃឡើយ ពួកភិក្ខុនិរោធមុខជានឹងធ្វើ
តាម មុខជានឹងប្រាថ្នាដើម្បីស្តាប់ពាក្យអាត្មាអញ មុខជានឹងផ្អៀងត្រចៀក
ស្តាប់ ដូច្នោះហើយត្រូវចៀសចេញទៅចុះ ។ ភិក្ខុនោះជាប់វស្សា តែមិន
ត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុចូលវស្សា
ហើយ បានឮដំណឹងថា ក្នុងអាវសឯណោះសង្ឃមុខជានឹងបែកព្រោះ
ពួកភិក្ខុនិរោធរូប ។ ក្នុងវេលានោះ បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា

៤៧

វស្សបតកាតំ វស្សបតកាតំ សង្ឃកេទោ ឧប្បត្តោ

តាហំ វត្តាមិ គុរុកោ ខោ ភគិនិយោ សង្ឃកេទោ
វុត្តោ ភគវតា មា ភគិនិយំ សង្ឃកេទោ វុច្ឆត្តាតិ ក-
វស្សន្តិ មេ វចនំ សុស្សសិស្សន្តិ សោតំ ឌីទហិស្សន្តិ
បក្កមិត្តំ ។ អនាបតិ វស្សច្រេទស្ស ។ ឥទ បទ
ភិក្ខុវេ វស្សបតតោ ភិក្ខុ សុណាតិ អមុកស្មី កិវ
អាវាសេ សម្ពហុណហិ ភិក្ខុនិហិ សង្ឃោ ភិក្ខោតិ ។
តត្រ ចេ ភិក្ខុនោ ឯវំ ហោតិ តា ខោ មេ ភិក្ខុនិយោ
ន មិត្តា អបិច យា តាសំ មិត្តា តា មេ មិត្តា តាហំ
វត្តាមិ តា វុត្តោ តា វត្តន្តិ គុរុកោ ខោ ភគិនិយោ
សង្ឃកេទោ វុត្តោ ភគវតា មា ភគិនិយំ សង្ឃកេទោ
វុច្ឆត្តាតិ កវស្សន្តិ មេ វចនំ សុស្សសិស្សន្តិ សោតំ
ឌីទហិស្សន្តិ បក្កមិត្តំ ។ អនាបតិ វស្សច្រេទស្ស ។

វស្សបនាយិកត្ថន្តរៈ ការបំបែកសង្ឃកើតដល់ពួកភិក្ខុដែលចូលវស្សា

ភិក្ខុនីទាំងនោះ ជាមិត្តរបស់អាត្មាអញដោយពិត អាត្មាអញនឹងនិយាយ
ប្រាប់ភិក្ខុនីទាំងនោះថា នៃនាងទាំងឡាយ ការបំបែកសង្ឃព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់ត្រាស់ថាមានទោសធ្ងន់ អស់ទាំងនាង កុំចូលចិត្តនឹងការបំបែក
សង្ឃឡើយ ភិក្ខុនីទាំងនោះមុខជានឹងធ្វើតាមមុខជាប្រាថ្នាដើម្បីស្តាប់ពាក្យ
អាត្មាអញ មុខជានឹងផ្អៀងត្រចៀកស្តាប់ ដូច្នោះហើយត្រូវចៀសចេញ
ទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះដាច់វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុចូលវស្សាហើយ បានឮដំណឹងថា
ក្នុងអាវាសឯណោះសង្ឃមុខជានឹងបែកព្រះភិក្ខុនីច្រើនរូប ។ ក្នុងវេលា
នោះ បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងនោះមិនមែនជាមិត្ត
របស់អាត្មាអញពិតមែន កុំឱ្យថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាដែលជាមិត្តរបស់
ភិក្ខុនីទាំងនោះ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ជាមិត្តរបស់អាត្មាអញដែរ អាត្មា
អញនឹងនិយាយប្រាប់ភិក្ខុនីទាំងនោះ ភិក្ខុនីទាំងនោះលុះអាត្មាអញនិយាយ
ទៅហើយ នឹងនិយាយប្រាប់ភិក្ខុនីទាំងនោះថា នៃនាងទាំងឡាយ ការបំ-
បែកសង្ឃព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថាមានទោសធ្ងន់ ពួកនាងកុំចូល
ចិត្តនឹងការបំបែកសង្ឃឡើយ ភិក្ខុនីទាំងនោះមុខជានឹងធ្វើតាម មុខជាប្រាថ្នា
ដើម្បីស្តាប់ពាក្យអាត្មាអញ មុខជានឹងផ្អៀងត្រចៀកស្តាប់ ដូច្នោះហើយ
ត្រូវចៀសចេញទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះដាច់វស្សា តែមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

វិនយបំណិក មហាវិញ្ញា

[១៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ
វេជ វស្សំ ឧបកន្ទកាមោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាពោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ វេជ វស្សំ ឧបកន្ទន្តិ ។
វេជោ វុដ្ឋាសិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេស្សំ ។ អនុជា-
ធាមិ កិក្ខុវេ យេន វេជោ តេន កន្ទន្តិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ ឧបកដ្ឋាយ វស្សបនាយិ-
កាយ សត្តេន កន្ទកាមោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាពោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ សត្តេ វស្សំ ឧប-
កន្ទន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ
ឧបកដ្ឋាយ វស្សបនាយិកាយ នាវយ កន្ទកាមោ
ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ
កិក្ខុវេ នាវយ វស្សំ ឧបកន្ទន្តិ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

[១៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីចូល
វស្សាក្នុងលំនៅរបស់គង្វាលគោ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុចូលវស្សា ក្នុងលំនៅរបស់គង្វាលគោ
បាន ។ ឯលំនៅរបស់គង្វាលគោក៏រើចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លំនៅគង្វាលគោទៅក្នុងទីណា គឺថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុទៅក្នុងទីនោះបាន ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប កាលថ្ងៃ
ចូលវស្សាកាន់តែជិតហើយ ក៏ប្រាថ្នាដើម្បីទៅដោយពួកឈ្មួញរទេះ^(១) ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុចូលវស្សា
ក្នុងពួកឈ្មួញរទេះបាន ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប កាលថ្ងៃចូល
វស្សាកាន់តែជិតហើយ ក៏ប្រាថ្នាដើម្បីទៅដោយទឹក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុចូលវស្សាក្នុងទឹកបាន ។

១ ក្នុងដីកាថា ប្រជុំជន ។

វិស្សបតាយិកក្នុងពេ អដ្ឋោកាសេ វិស្សបតតាឡាយោ

[១៤] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ភិក្ខុ
កុក្ខសុសិវេ វស្សំ ឧបគន្ធន៍^(១) ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
ទ័យន្តិ វិចារចន្តិ សេយ្យថាបិ បិសាចិល្លិកាតិ^(២) ។ កក-
វតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ កុក្ខសុសិវេ វស្សំ
ឧបគន្ធន៍ យោ ឧបគន្ធស្ស អាបត្តិ ធុក្កជស្សាតិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ កុក្ខវិជកិយា វស្សំ ឧបគន្ធន៍ ។
មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារចន្តិ សេយ្យថាបិ
មិគនុវុទ្ធកាតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ ន
ភិក្ខុវេ កុក្ខវិជកិយា វស្សំ ឧបគន្ធន៍ យោ ឧបគន្ធស្ស
អាបត្តិ ធុក្កជស្សាតិ ។

[១៥] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ អដ្ឋោ-
កាសេ វស្សំ ឧបគន្ធន៍ ។ ទេវេ វស្សន្តេ កុក្ខម្វលំបិ
និម្ពុតោសំបិ ឧបធាវន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោ-
ចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ អដ្ឋោកាសេ វស្សំ ឧបគន្ធន៍
យោ ឧបគន្ធស្ស អាបត្តិ ធុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ

១ ឧ. តេ ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ កុក្ខសុសិវេ វស្សំ ឧបគន្ធន៍ ។ ២ បិសាចិល្លិកា-
តិ កត្តចិ យោត្តពេ ទិស្សតិ ។

វិស្សបទាយិកចូន្តរៈ ពួកភិក្ខុចូលវិស្សក្នុងទីវាលដើម

[១៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបចូលវិស្សក្នុងរូងឈើ ។
មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស និងដៀល បន្តបង្កាប់ថា ភិក្ខុទាំងនោះ
ដូចជាពួកបិសាច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិថា ភិក្ខុមិនត្រូវចូលវិស្សក្នុងរូង
ឈើទេ ភិក្ខុណាចូល ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ
ទាំងឡាយចូលវិស្សលើប្រគាបឈើ ។ ពួកមនុស្សក៏ពោលទោស
និងដៀល បន្តបង្កាប់ថា ភិក្ខុទាំងនោះដូចជាពួកព្រានម្រឹត ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
បញ្ញត្តិថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវចូលវិស្សលើប្រគាបឈើ
ទេ ភិក្ខុណាចូល ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[១៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយចូលវិស្សក្នុងទីវាល ។
ដល់វេលាភ្លឺនឹងធ្លាក់មក ភិក្ខុទាំងនោះក៏ស្ទុះរត់ទៅកេម្ងប់ឈើខ្លះ យុវស្ស្សវ
ខ្លះ (សំយាបប្បវេណីស្ស្សវ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
ចូលវិស្សក្នុងទីវាលទេ ភិក្ខុណាចូល ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សម័យនោះឯង

វិនយបំណិពេ មហាវគ្គោ

បន សមយេន ភិក្ខុ អសេនាសនិកា វស្សំ ឧបកច្ឆន្តិ
សីតេនបិ ឧណ្ណោនបិ តិលមន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាវោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ អសេនាសនិកេន វស្សំ
ឧបកច្ឆន្តំ យោ ឧបកច្ឆេយ្យ អាបត្តំ ទុក្កជស្សាតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ធរកុដិកាយ វស្សំ
ឧបកច្ឆន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ឪយន្តិ វិទាចេន្តិ
សេយ្យថាបិ ធរទាហកាតិ^(១) ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាវោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ធរកុដិកាយ វស្សំ ឧប-
កច្ឆន្តំ យោ ឧបកច្ឆេយ្យ អាបត្តំ ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ធរត្តេ វស្សំ ឧបកច្ឆន្តិ ។
មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ឪយន្តិ វិទាចេន្តិ សេយ្យថាបិ
កោចាលកាតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ ន
ភិក្ខុវេ ធរត្តេ វស្សំ ឧបកច្ឆន្តំ យោ ឧបកច្ឆេយ្យ អាបត្តំ
ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ
ចាដិយា វស្សំ ឧបកច្ឆន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
ឪយន្តិ វិទាចេន្តិ សេយ្យថាបិ តិត្តិយាតិ ។ ភកវតោ

១ ឧ.ធរវិទាហកាតិ ។

វិធម្មបិដក មហាវគ្គ

ភិក្ខុទាំងឡាយចូលវស្សាន៍តមានទីសេនាសនៈឡើយ ក៏លំបាកដោយ
ត្រជាក់ខ្លះដោយកំដៅខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គបញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
ចូលវស្សាដោយឥតមានទីសេនាសនៈទេ ភិក្ខុណាចូល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយចូលវស្សាក្នុងខ្ទមខ្មោច ។ មនុស្សទាំង
ឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ភិក្ខុទាំងនោះដូចជាពួកជន
ដុតខ្មោច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គបញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវចូលវស្សាក្នុង
ខ្ទមខ្មោចទេ ភិក្ខុណាចូល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ចូលវស្សាក្នុងឆត្ត ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្តបង្កាប់ថា ភិក្ខុទាំងនោះដូចជាពួកគង្វាលគោ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គបញ្ញត្តថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវចូលវស្សាក្នុងឆត្តទេ ភិក្ខុណាចូល ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយចូលវស្សាក្នុងពាងទឹក ។
មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ភិក្ខុទាំងនោះ
ដូចជាពួកតិរិយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មាន

៥១

វិស្សបពាយ័កក្នុងកេ ៧ អន្តរវស្សំ បញ្ចជេតព្ភំ

ឯតថត្ថំ អាហេចេស្សំ ។ ន ភិក្ខុវេ ចាសីយា វស្សំ
ឧបកន្តព្ភំ យោ ឧបកច្ចេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[១៦] តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយា
សង្ខេន កតិកា កតា ហោតិ អន្តរវស្សំ ន បញ្ច-
ជេតព្ភន្តិ ។ វិសាខាយ មិការមាតុយា នត្តា ភិក្ខុ
ឧបសង្កមិត្តា បព្វជ្ជំ យាចិ ។ ភិក្ខុ វេមាហំសុ
សង្ខេន ខោ អាវុសោ កតិកា កតា អន្តរវស្សំ ន
បញ្ចជេតព្ភន្តិ អាគមេហំ អាវុសោ យាវ ភិក្ខុ វស្សំ
វសន្តិ វស្សំ វុត្តា បញ្ចជេស្សន្តិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
វស្សំ វុត្តា វិសាខាយ មិការមាតុយា នត្តាវ ឯតនកេច្ចំ
ឯហំនាទិ អាវុសោ បព្វជាហិតិ ។ សោ វេមាហា
សចាហំ កន្តេ បព្វជិតោ អស្សំ អភិរមេយ្យមហំ
ននាណាហំ កន្តេ បព្វជិស្សមិតិ ។ វិសាខា មិការមាតា
ឧជ្ឈាយតិ ជ័យតិ វិហាចេតិ កងំ ហិ ធាម អយ្យា
វេវុបំ កតិកំ កវិស្សន្តិ អន្តរវស្សំ ន បញ្ចជេតព្ភន្តិ

វស្សបតាយិកចូន្ត្រៈ ភិក្ខុមិនត្រូវបំប្លែងវស្ស

ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវចូល
វស្សក្នុងពាន់ទឹកទេ ភិក្ខុណាចូល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

(១៦) សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងសាវត្ថី សង្ឃបានធ្វើកតិកា (ប្តេជ្ញា)
ថា ភិក្ខុមិនត្រូវបំប្លែងវស្សក្នុងកាលវស្សឡើយ ។ ស្រាប់តែ
ចៅរបស់នាងវិសាខា ជាមាតាមិត្តារសេដ្ឋីបានចូលទៅរកពួកភិក្ខុហើយ សូម
នូវផ្លុំស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បាននិយាយទៅវិញយ៉ាងនេះថា នៃអ្នក
ដ៏មានអាយុ សង្ឃបានធ្វើកតិកាថា មិនត្រូវឱ្យភិក្ខុណាបំប្លែងវស្សក្នុង
កាលវស្សឡើយ នៃអ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកឯងចូរបង្កើនសិនទំព័រតែភិក្ខុទាំង
ឡាយនៅចាំវស្ស លុះចាំវស្សរួចហើយនឹងបំប្លែង ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំង
នោះលុះចាំវស្សរួចហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងចៅរបស់នាងវិសា-
ខា ជាមាតាមិត្តារសេដ្ឋីថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកឯងចូរមកប្លែងវស្សកាល
ឥឡូវនេះចុះ ។ បុរសនោះពោលតបយ៉ាងនេះវិញថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
ប្រសិនបើខ្ញុំកុណាបានប្លែងវស្សរួចស្រឡះហើយ ខ្ញុំកុណាគួរត្រិតអរពេក
ណាស់ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះខ្ញុំកុណាខានប្លែងវស្សហើយ ។ នាង
វិសាខា ជាមាតាមិត្តារសេដ្ឋីក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា លោក
ម្ចាស់ទាំងឡាយមិនសមបើនឹងធ្វើកតិកាបែបយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុមិនត្រូវបំប្លែង

វិទយចំណីពេ មហាវិញ្ញា

កំ កាលំ ធម្មោ ន ចរិតញោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ
ភិក្ខុ វិសាខាយ មិគារមាតុយា ឧជ្ឈាយន្តិយា មីយន្តិ-
យា វិចារចន្តិយា ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ
ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ឯវុទា កតិកា
កាតព្វា អន្តរវស្សំ ន បញ្ចជេតព្វន្តិ យោ កេវយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្សាតិ ។

[១៧] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតា
ឧបនន្ទេន សក្យវុត្តេន វញ្ញោ បសេនទិស្ស កោស-
លស្ស វស្សវាសោ បដិស្សតោ ហោតិ បុរិមិកាយ ។
សោ តំ អាវាសំ កច្ឆន្តោ អន្តស អន្តរមក្កេ ទ្វេ អាវា-
សេ ពហុចីវកេ ។ តស្ស ឯតទហោសិ យន្តនាហំ
សមេសុ ទ្ធិសុ អាវាសេសុ វស្សំ វសេយ្យំ ឯវំ មេ ពហុ
ចីវំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ សោ តេសុ ទ្ធិសុ អាវាសេសុ
វស្សំ វសិ ។ វាជា បសេនទិ កោសលោ ឧជ្ឈាយតិ
មីយតិ វិចារចតិ កេដំ ហិ នាម អយ្យោ ឧបនន្ទោ
សក្យវុត្តោ អម្ពាតំ វស្សវាសំ បដិស្សណត្ថា វិសំវា-
ទេស្សតិ នន្ទ ភគវតោ អនេកបរិយាយេន មុសាវនោ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

កុលបុត្រ ក្នុងកណ្តាលវស្សាសោះ ឯភិក្ខុមិនត្រូវប្រព្រឹត្តធម៌មានកំណត់
កាលដូច្នោះទេ ។ កាលនាងវិសាខាជាមាតាមិតារសេដ្ឋីកំពុងពោលទោស
តិះដៀល បន្តបង្កាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។ វេលានោះឯង ភិក្ខុ
ទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
បញ្ជាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកតិកាបែបនេះថា ភិក្ខុមិន
ត្រូវបំបួសកុលបុត្រក្នុងកណ្តាលវស្សាទេ ភិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(១៧) សម័យនោះឯង ឧបនន្ទជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុបានទទួល
ប្តេជ្ញាស្តេចបសេនទិកោសលថា នឹងនៅចាំវស្សាដោយបុរិមិកាវស្សា ។
ឧបនន្ទនោះកាលដើរទៅកាន់អាវាសនោះ ក៏បានឃើញអាវាសពីរក្នុងពាក់
កណ្តាលផ្លូវ ជាអាវាសមានចំរើច្រើន ។ ឧបនន្ទនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរអាត្មាអញនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសទាំងពីរនេះចុះ
ចំរើមុខជានឹងកើតដល់អាត្មាអញជាច្រើនដោយអាការយ៉ាងនេះ ។ ឧបនន្ទ
នោះក៏បាននៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសទាំងពីរនោះ ។ ស្តេចបសេនទិកោសល
ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា លោកម្ចាស់ឧបនន្ទជាសក្យ-
បុត្របានទទួលប្តេជ្ញាថា អញនៅចាំវស្សាហើយ មិនសមបើនឹងធ្វើឱ្យខុស
ពាក្យប្តេជ្ញាទៅវិញសោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលពាក្យមុសាវទេ

៥៣

វិស្សបនាយិកក្នុងពេ ទ្វីសុ អារិសេសុ វិស្សវាសោ

ករហិតោ មុសាវាណា វេមណី បសត្តាតិ ។ អស្សេ-
សុំ ខោ ភិក្ខុ រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស
ឧជ្ឈាយន្តស្ស ទ័យន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បវិទ្ណា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ
កកមំ ហិ ឆាម អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ រញ្ញោ
បសេនទិស្ស កោសលស្ស វិស្សវាសំ បដិស្សណិត្តា
វិសំវាទេស្សិតិ ននុ ភកវតោ អនេកបរិយាយេន មុសា-
វាណោ ករហិតោ មុសាវាណា វេមណី បសត្តាតិ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាវោចេសុំ ។ អ-
ថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុ-
សង្ឃំ សន្និចារិកាបេត្វា អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ
បដិបុត្តិ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧបនន្ត រញ្ញោ បសេនទិស្ស
កោសលស្ស វិស្សវាសំ បដិស្សណិត្តា វិសំវាទេសិតិ ។
សច្ចំ ភកវតិ ។ វិករហិ តុន្ទោ ភកវា កកមំ ហិ ឆាម ត្វំ
មោយបុរិស រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស វិស្ស-
វាសំ បដិស្សណិត្តា វិសំវាទេស្សិសិ ននុ មយោ មោ-
យបុរិស អនេកបរិយាយេន មុសាវាណោ ករហិតោ

វិស្សបធាយំកច្ឆន្ទតៈ ការនៅចាំវិស្សបក្នុងអារាមទាំងឡាយពីរ

ទ្រង់សរសើរតែការរៀនចាកពាក្យមុសាវាទដោយអនេកបរិយាយ ។ កាលស្តេចបសេនទិកោសលកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្គាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តី ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្គាប់ថា ឧបនន្ទជាសក្យបុត្តដ៏មានអាយុបានទទួលប្តេជ្ញាស្តេចបសេនទិកោសល ថានឹងនៅចាំវិស្សហើយមិនសមបើនឹងធ្វើឲ្យខុសពាក្យប្តេជ្ញាទៅវិញសោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលពាក្យមុសាវាទ ទ្រង់សរសើរតែការរៀន ចាកពាក្យមុសាវាទដោយអនេកបរិយាយ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃក្នុងវេលានោះ ហើយទ្រង់សួរចំពោះឧបនន្ទជាសក្យបុត្តដ៏មានអាយុថា ឧបនន្ទ ឮថាអ្នក ឯងបានទទួលប្តេជ្ញាស្តេចបសេនទិកោសលថានឹងនៅចាំវិស្ស ហើយធ្វើ ឲ្យខុសពាក្យប្តេជ្ញាទៅវិញ ពិតមែនឬ ។ ឧបនន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯងបានទទួលប្តេជ្ញាស្តេចបសេនទិកោសលថានឹង នៅចាំវិស្សហើយ មិនសមបើនឹងធ្វើឲ្យខុសពាក្យប្តេជ្ញាទៅវិញសោះ ម្ចាស់ មោឃបុរស តថាគតបានតិះដៀលពាក្យមុសាវាទ បានសរសើរតែការរៀន

វិធម្មបិដកេ មហាវគ្គោ

មុសាវាទា វេរមណី បសត្តា នេតំ មោយ បុរិស អប្បសន្ទា-
នំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិកាហិត្វា ធម្មី កេនំ កត្វា
ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វស្សាវសោ
បដិស្សតោ ហោតិ បុរិមកាយ ។ សោ តំ អាវាសំ
កច្ឆន្តោ បស្សតិ អន្តរាមក្កេ ទ្វេ អាវាសេ ពហុចីវកេ ។
តស្ស ឃំ ហោតិ យន្ទនាហំ ឥមេសុ ទ្ធិសុ អាវាសេសុ
វស្សំ វសេយ្យំ ឃំ មេ ពហុ ចីវំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
សោ តេសុ ទ្ធិសុ អាវាសេសុ វស្សំ វសតិ ។ តស្ស
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បុរិមកា ច ន បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ
ច អាបត្តំ ទិក្ខដស្ស ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា
វស្សាវសោ បដិស្សតោ ហោតិ បុរិមកាយ ។ សោ
តំ អាវាសំ កច្ឆន្តោ ពហិត្វា ឧទោសចំ ករោតិ
នាដិបទេ^(១) វិហារំ ឧបេតិ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ចា-
នីយំ បរិកោជនីយំ ឧបដ្ឋាបេតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជតិ ។
សោ តទហោវ អត្តរណីយោ បក្កមតិ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ

១ ឧ ធម្មបិដក ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ពាក្យមុសាវាទ ដោយអនេកបរិយាយ ម្នាលមោឃបុរស អំពើ
នេះនឹងបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។
ទ្រង់បន្ទោសហើយធ្វើនូវធម៌កថា រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុបានទទួលប្តេជ្ញាថា
នៅចាំវស្សាដោយបុរិមិកាវស្សាហើយ ។ ភិក្ខុនោះកំពុងតែដើរទៅកាន់
អាវាសនោះក៏បានឃើញអាវាសពីរក្នុងពាក់កណ្តាលផ្លូវ ជាអាវាសមាន
ចីវរច្រើន ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរអាត្មា
អញនឹងនៅចាំវស្សា ក្នុងអាវាសទាំងពីរនេះចុះ ចីវរមុខជាងនឹងកើតដល់
អាត្មាអញជាច្រើន ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុនោះក៏នៅចាំវស្សា
ក្នុងអាវាសទាំងពីរនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរិមិកាវស្សារបស់
ភិក្ខុនោះមិនប្រាកដផង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុកដ ព្រោះទទួលពាក្យ
ប្តេជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុបាន
ទទួលប្តេជ្ញាថានៅចាំវស្សាដោយបុរិមិកាវស្សាហើយ ។ ភិក្ខុនោះកាល
នឹងដើរទៅកាន់អាវាសនោះ ក៏ធ្វើទុបោសថខាងក្រៅ លុះដល់ថ្ងៃ
១៣០ ទើបចូលទៅវិហារ ក្រាលសេនាសនៈដឹកលំទឹកធាន់ទឹកប្រើ
ប្រាស់ រោសប្រាសចីវរវេណ ។ ក្នុងថ្ងៃនោះឯង ភិក្ខុនោះអត់មាន
កិច្ចនឹងត្រូវធ្វើឡើយ ហើយក៏ដើរចេញទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

វិស្សបទាយិកក្ខន្ធកេ ចដិស្សវិទ្យុជាបន្តិ

ភិក្ខុនោ បុរិមីកា ច ន បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ
ច អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា
វស្សាវសោ បដិស្សតោ ហោតិ បុរិមីកាយ ។ សោ
តំ អាវាសំ កច្ចន្តោ ពហំម្ហា ឧបោសថំ កកោតិ ចា-
ដិបទេ វិហារំ ឧបេតិ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ចានីយំ
បរិកោជនីយំ ឧបជ្ជាបេតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជតិ ។ សោ
តនហេវ សករណីយោ បក្កមតិ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនោ បុរិមីកា ច ន បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ ច អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វស្សាវសោ
បដិស្សតោ ហោតិ បុរិមីកាយ ។ សោ តំ អាវាសំ
កច្ចន្តោ ពហំម្ហា ឧបោសថំ កកោតិ ចាដិបទេ វិហារំ
ឧបេតិ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ចានីយំ បរិកោជនីយំ
ឧបជ្ជាបេតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជតិ ។ សោ ធ្វីហតិហំ វសិ-
ត្វា អករណីយោ បក្កមតិ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
បុរិមីកា ច ន បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ ច អាបត្តិ ទុក្ខ-
ដស្ស ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វស្សាវសោ ប-
ដិស្សតោ ហោតិ បុរិមីកាយ ។ សោ តំ អាវាសំ កច្ចន្តោ

វស្សបនាយិកាពុទ្ធករៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ព្រោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញា

ឯបុរិមការវស្សា របស់ភិក្ខុនោះមិនប្រាកដផង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ ព្រោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុបានទទួលប្តេជ្ញាថា នឹងនៅចាំវស្សាដោយបុរិមការវស្សាហើយ ។ ភិក្ខុ នោះកាលដើរទៅកាន់អាវាសនោះក៏ធ្វើឧបោសថខាងក្រៅ លុះដល់ថ្ងៃ ១ រោចទើបចូលទៅកាន់វិហារក្រាលសេនាសនៈ ដំកល់ទឹកឆាន់ទឹកប្រើប្រាស់ បោសប្រាសទីបរិវេណ ។ ក្នុងថ្ងៃនោះ ភិក្ខុនោះប្រកបដោយកិច្ចត្រូវធ្វើ ហើយក៏ដើរចេញទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរិមការវស្សារបស់ភិក្ខុនោះ ក៏មិនប្រាកដផង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ព្រោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុបានទទួលប្តេជ្ញាថា នៅចាំ វស្សាដោយបុរិមការវស្សាហើយ ។ ភិក្ខុនោះកាលនឹងដើរទៅកាន់អាវាស នោះក៏ធ្វើឧបោសថខាងក្រៅ លុះដល់ថ្ងៃ ១ រោចទើបចូលទៅកាន់វិហារ ក្រាលសេនាសនៈ រួចដំកល់ទឹកឆាន់ ទឹកប្រើប្រាស់ បោសប្រាសទីបរិ- វេណ ។ ភិក្ខុនោះនៅអស់ពីរបីថ្ងៃ ឥតមានកិច្ចអ្វីនឹងក្នុងធ្វើឡើយ ហើយ ក៏ដើរចេញទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរិមការវស្សារបស់ភិក្ខុនោះក៏មិន ប្រាកដផង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ព្រោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញាផង ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុបានទទួលប្តេជ្ញាថានៅចាំវស្សា ដោយបុរិមការវស្សាហើយ ។ ភិក្ខុនោះកាលនឹងដើរទៅកាន់អាវាសនោះ

៥៦

វិធម្មបិដកេ មហាវគ្គោ

ពហិទ្ធា ឧបោសថំ កកោតិ ចាជិបទេ វិហារំ ឧបេតិ
សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ចានីយំ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋា-
បេតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជតិ ។ សោ ធ្វើហតីហំ វសិត្តា
សក្ការណីយោ បក្កមតិ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
បុរិមិកា ច ន បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ ច អាបត្តិ ធុក្ក-
ជស្ស ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វស្សាវសោ ប-
ដិស្សតោ ហោតិ បុរិមិកាយ ។ សោ តំ អាវាសំ កច្ច-
ន្តោ ពហិទ្ធា ឧបោសថំ កកោតិ ចាជិបទេ វិហារំ ឧបេតិ
សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ចានីយំ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋា-
បេតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជតិ ។ សោ ធ្វើហតីហំ វសិត្តា
សត្តាហក្ការណីយេន បក្កមតិ ។ សោ តំ សត្តាហំ
ពហិទ្ធា វិតីនាមេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បុរិមិកា
ច ន បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ ច អាបត្តិ ធុក្កជស្ស ។ ឥធម
បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វស្សាវសោ បដិស្សតោ ហោតិ
បុរិមិកាយ ។ បេ ។ សោ ធ្វើហតីហំ វសិត្តា សត្តាហក-
រណីយេន បក្កមតិ ។ សោ តំ សត្តាហំ អន្តោ សន្និ-
វន្តំ កកោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បុរិមិកា ច

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ក៏ធ្វើឧបោសថខាងក្រៅ លុះដល់ថ្ងៃ ១ រោចទើបចូលទៅកាន់វិហារក្រាល
សេនាសនៈ ដំកល់ទឹកធាន់ ទឹកច្រើប្រាស់ បោសច្រាសទីបរិវេណ ។
ភិក្ខុនោះនៅអស់ពីរបីថ្ងៃហើយប្រកបដោយកិច្ចគួរនឹងធ្វើក៏ដើរចេញទៅ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរិមិការស្សារបស់ភិក្ខុនោះមិនប្រាកដផង ភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាបត្តិទុកដោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
សាសនានេះ បើភិក្ខុបានទទួលប្តេជ្ញាថាទៅចាំវិស្សា ដោយបុរិមិកា
វិស្សាហើយ ។ ភិក្ខុនោះកាលនឹងដើរទៅកាន់អាវាសនោះក៏ធ្វើឧបោសថ
ខាងក្រៅ លុះដល់ថ្ងៃ ១ រោចទើបចូលទៅកាន់វិហាររៀបក្រាលសេនា-
សនៈ ដំកល់ទឹកធាន់ ទឹកច្រើប្រាស់ បោសច្រាសទីបរិវេណ ។ ភិក្ខុ
នោះនៅអស់ពីរបីថ្ងៃក៏ដើរចេញទៅដោយសត្តាហករណីយ ។ ភិក្ខុនោះ
នៅខាងក្រៅ (អាវាស) ហួស ៧ ថ្ងៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុរិមិការស្សារ របស់ភិក្ខុនោះមិនប្រាកដផង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុកដោះ
ទទួលពាក្យប្តេជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុបាន
ទទួលប្តេជ្ញាគេថាទៅចាំវិស្សាដោយបុរិមិការស្សាហើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះ
នៅអស់ពីរបីថ្ងៃក៏បែរចេញទៅដោយសត្តាហករណីយ ។ ភិក្ខុនោះវិល
ត្រឡប់មកវិញក្នុងរាត្រី ៧ ថ្ងៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរិមិការស្សារបស់

៥៧

វិស្សបនាយិកក្ខន្ធកេ បដិស្សវិទ្យុក្ខជាបត្តិ

បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ ច អនាបត្តិ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនា វស្សវាសោ បដិស្សតោ ហោតិ បុរិមិកាយ ។
សោ តំ អាវាសំ កច្ឆន្តោ ពហិធ្វា ឧទោសបំ ករោតិ
នាជិបទេ វិហារំ ឧបេតិ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ នាជិយំ
បរិកោជជិយំ ឧបដ្ឋាបេតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជតិ ។ សោ
សត្តាហំ អនាគតាយ បវរណាយ សក្ករណីយោ បក្ក-
មតិ ។ អាគច្ឆេយ្យ វា សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តំ អាវាសំ
ន វា អាគច្ឆេយ្យ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បុរិមិកា
ច បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ ច អនាបត្តិ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនា វស្សវាសោ បដិស្សតោ ហោតិ បុរិមិកាយ ។
សោ តំ អាវាសំ កច្ឆា ឧទោសបំ ករោតិ នាជិបទេ
វិហារំ ឧបេតិ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ នាជិយំ បរិកោជ-
ជិយំ ឧបដ្ឋាបេតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជតិ ។ សោ តទហោវ
អក្ករណីយោ បក្កមតិ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បុរិ-
មិកា ច ន បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ ច អនាបត្តិ ធុក្ក-
ជស្ស ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វស្សវាសោ

វិស្សបទាយិកក្នុងព្រះត្រៃបិដកព្រះទទួលពាក្យប្តេជ្ញា

ភិក្ខុនោះក៏ប្រាកដផង ភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញាផង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុបានទទួលប្តេជ្ញាគេថា នៅ
ចាំវិស្ស ដោយបុរិមិការវិស្សហើយ ។ ភិក្ខុនោះកាលនឹងដើរទៅកាន់
អាវាសនោះក៏ធ្វើឧបោសថខាងក្រៅ លុះដល់ថ្ងៃ ១ រោចចូលទៅឯវិហារ
គ្រាលសេនាសនៈ រួចដកលំទឹកឆាន់ ទឹកប្រើប្រាស់ បោសប្រាសទីបរិ-
វេណ ។ ភិក្ខុនោះកាលបើនៅខ្លះ ៧ ថ្ងៃទៀតនឹងដល់ថ្ងៃបរិវេណ ក៏ប្រកប
កិច្ចដែលត្រូវធ្វើហើយថយចេញទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ
បានមកកាន់អាវាសនោះក៏ មិនបានមកកាន់អាវាសនោះក៏ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯបុរិមិការវិស្សរបស់ភិក្ខុនោះក៏ប្រាកដផង ភិក្ខុនោះមិន
ត្រូវអាបត្តិព្រោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
សាសនានេះ បើភិក្ខុបានទទួលប្តេជ្ញាគេថា នៅចាំវិស្សដោយបុរិមិការវិស្ស
ហើយ ។ ភិក្ខុនោះទៅកាន់អាវាសនោះក៏ធ្វើឧបោសថ លុះដល់ថ្ងៃ ១ រោច
ទើបចូលទៅកាន់វិហាររៀបគ្រាលសេនាសនៈ ដកលំទឹកឆាន់ ទឹកប្រើ
ប្រាស់ បោសប្រាសទីបរិវេណ ។ ក្នុងថ្ងៃនោះឯង ភិក្ខុនោះឥតមានកិច្ច
រវល់នឹងធ្វើឡើយ ហើយក៏ថយចេញទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ឯបុរិមិការវិស្សរបស់ភិក្ខុនោះក៏មិនប្រាកដផង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុកដ
ព្រោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

បដិស្សតោ ហោតិ បុរិមីកាយ ។ សោ តំ អាវាសំ
កន្ធា ឧទោសបំ កកោតិ ចាដិបទេ វិហារំ ឧបេតិ
សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ចាដិយំ បរិភោជនិយំ ឧប-
ដ្ឋាបេតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជតិ ។ សោ តទហោវ ស-
ករណីយោ បក្កមតិ ។ បេ ។ សោ ធ្វីហតីហំ
វសិត្វា អករណីយោ បក្កមតិ ។ បេ ។ សោ ធ្វីហ-
តីហំ វសិត្វា សករណីយោ បក្កមតិ ។ បេ ។ សោ
ធ្វីហតីហំ វសិត្វា សត្តាហករណីយេន បក្កមតិ ។
សោ តំ សត្តាហំ ពហិទ្ធា វិតិណមេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនោ បុរិមីកា ច ន បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ ច
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ សោ ធ្វីហតីហំ វសិត្វា
សត្តាហករណីយេន បក្កមតិ ។ សោ តំ សត្តាហំ អន្តោ
សន្និវដ្តំ កកោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បុរិមីកា ច
បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ ច អនាបត្តិ ។ វេន បន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនា វស្សាវសោ បដិស្សតោ ហោតិ បុរិមីកាយ ។
សោ តំ អាវាសំ កន្ធា ឧទោសបំ កកោតិ ចាដិបទេ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិគ្គ

បើភិក្ខុបានទទួលប្រេងគេថានៅចាំវស្សា ដោយបុរិមិការវស្សាហើយ ។
ភិក្ខុនោះទៅកាន់អាវាសនោះក៏ធ្វើទុបោសថ លុះដល់ថ្ងៃ ១ រោច ទើប
ចូលទៅកាន់វិហារ រៀបគ្រាលសេនាសនៈ ដំកល់ទឹកឆាន់ ទឹកប្រើ
ប្រាស់ ទោសប្រាសទើបរវេណ ។ ក្នុងថ្ងៃនោះឯង ភិក្ខុនោះក៏
ប្រកបដោយកិច្ចដែលត្រូវធ្វើទើបថយចេញទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះនៅ
អស់ពីរបីថ្ងៃ ឥតមានកិច្ចអ្វីក៏ថយចេញទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះនៅអស់
ពីរបីថ្ងៃ ប្រកបដោយកិច្ចការក៏ថយចេញទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះនៅ
អស់ពីរបីថ្ងៃ ក៏ថយចេញទៅដោយសត្តាហករណីយ ។ ភិក្ខុនោះនៅ
ខាងក្រៅ (អាវាស) ឲ្យហួសពី ៧ ថ្ងៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុរិមិការវស្សា របស់ភិក្ខុនោះក៏មិនប្រាកដផង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុកដ
ព្រោះទទួលពាក្យប្រេងផង ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះនៅអស់ពីរបីថ្ងៃ ក៏ថយ
ចេញទៅដោយសត្តាហករណីយ ។ ភិក្ខុនោះត្រឡប់វេលាវិញក្នុងរោង
៧ ថ្ងៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរិមិការវស្សារបស់ភិក្ខុនោះក៏ប្រាកដ
ផង ភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិព្រោះទទួលពាក្យប្រេងផង ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុបានទទួលប្រេងគេថានៅចាំវស្សា
ដោយបុរិមិការវស្សាហើយ ។ ភិក្ខុនោះទៅកាន់អាវាសនោះក៏ធ្វើទុបោសថ
លុះដល់ថ្ងៃ ១ រោច ទើបចូលទៅកាន់វិហារ រៀបគ្រាលសេនាសនៈ

៥៧

វិស្សបនាយិកក្នុងក្រុង បដិស្សវ័ទ្ធករណីបត្តិ

វិហារំ ឧបេតិ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ចានីយំ បរិកោដ-
នីយំ ឧបជ្ជាបេតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជតិ ។ សោ សត្តាហំ
អនាគតាយ បវរណាយ សករណីយោ បក្កមតិ ។
អាគន្ធយ្យ វា សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តំ អាវាសំ ន វា
អាគន្ធយ្យ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ប្រិមីកា ច
បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ ច អនាបត្តិ ។

(១៨) ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ វស្សាវាសោ បដិស្សុ-
តោ ហោតិ បច្ឆិមីកាយ ។ សោ តំ អាវាសំ កច្ចន្តោ
ពហិទ្ធា ឧបោសថំ ករោតិ ចានិបទេ វិហារំ ឧបេតិ សេនា-
សនំ បញ្ញាបេតិ ចានីយំ បរិកោដនីយំ ឧបជ្ជាបេតិ បរិ-
វេណំ សម្មជ្ជតិ ។ សោ តទហោវេ អករណីយោ បក្កម-
តិ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បច្ឆិមីកា ច ន បញ្ញាយតិ
បដិស្សវេ ច អនាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ-
នោ វស្សាវាសោ បដិស្សុតោ ហោតិ បច្ឆិមីកាយ ។ សោ
តំ អាវាសំ កច្ចន្តោ ពហិទ្ធា ឧបោសថំ ករោតិ ចានិបទេ
វិហារំ ឧបេតិ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ចានីយំ បរិកោដ-
នីយំ ឧបជ្ជាបេតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជតិ ។ សោ តទហោវេ

វិស្សបនាឃឹកចូន្តកៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខនិព្វោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញា

ដំកល់ទឹកឆាន់នឹងទឹកប្រើប្រាស់ បោសប្រាសទីបរិវេណ ។ ភិក្ខុនោះ
កាលបើនៅខ្លះ៧ថ្ងៃទៀតនឹងដល់ថ្ងៃបរិវេណ ក៏ប្រកបដោយកិច្ច ហើយ
ថយចេញទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមកកាន់អាវាសនោះក្តី
មិនបានមកក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរិមិការវិស្សា របស់ភិក្ខុនោះ
ក៏ប្រាកដផង ភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញាផង ។

[១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុបាន
ទទួលប្តេជ្ញាគេថានៅចាំវិស្សា ដោយបច្ច័មិការវិស្សាហើយ ។ ភិក្ខុនោះកាល
នឹងដើរទៅកាន់អាវាសនោះ ក៏ធ្វើឧបោសថខាងក្រៅ លុះដល់ថ្ងៃ ១ រោច
ទើបចូលទៅកាន់វិហារ រៀបគ្រាលសេនាសនៈ ដំកល់ទឹកឆាន់ ទឹកប្រើ
ប្រាស់ បោសប្រាសទីបរិវេណ ។ ភិក្ខុនោះឥតមានកិច្ចអ្វី ក៏ចៀស
ចេញទៅក្នុងថ្ងៃនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បច្ច័មិការវិស្សា របស់
ភិក្ខុនោះក៏មិនប្រាកដផង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខផង ព្រោះទទួលពាក្យ
ប្តេជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុបាន
ទទួលប្តេជ្ញាគេថានៅចាំវិស្សា ដោយបច្ច័មិការវិស្សាហើយ ។ ភិក្ខុនោះ
កាលនឹងដើរទៅកាន់អាវាសនោះ ក៏ធ្វើឧបោសថខាងក្រៅ លុះដល់ថ្ងៃ
១ រោច ទើបចូលទៅកាន់វិហារ រៀបគ្រាលសេនាសនៈ ដំកល់ទឹក
ឆាន់ ទឹកប្រើប្រាស់ បោសប្រាសទីបរិវេណ ។ ភិក្ខុនោះមាន

វិទេយបិដកេ មហាវគ្គោ

សករណីយោ បក្កមតិ ។ បេ ។ សោ ធ្វីហតីហំ វសិត្តា
អករណីយោ បក្កមតិ ។ បេ ។ សោ ធ្វីហតីហំ វសិត្តា
សករណីយោ បក្កមតិ ។ បេ ។ សោ ធ្វីហតីហំ វសិត្តា
សត្តាហករណីយេន បក្កមតិ ។ សោ តំ សត្តាហំ
តហិទ្ធា វីតិនាមេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បច្ឆិមិកា
ច ន បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ ច អាបតិ ទុក្កជស្ស ។ ឥធម
បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វស្សាវសោ បដិស្សតោ ហោតិ
បច្ឆិមិកាយ ។ សោ តំ អាវាសំ កច្ឆន្តោ តហិទ្ធា ឧទា-
សមំ ករោតិ ទាដិបទេ វិហារំ ឧបេតិ សេនាសនំ
បញ្ញាបេតិ ទាជិយំ បរិកោជជិយំ ឧបជ្ជាបេតិ បរិវេណំ
សម្មជ្ជតិ ។ សោ ធ្វីហតីហំ វសិត្តា សត្តាហករណីយេន
បក្កមតិ ។ សោ តំ សត្តាហំ អន្តោ សង្កិវដ្តំ ករោតិ ។
តស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បច្ឆិមិកា ច បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ
ច អនាបតិ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វស្សាវសោ បដិ-
ស្សតោ ហោតិ បច្ឆិមិកាយ ។ បេ ។ សោ សត្តាហំ

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

កិច្ចដែលត្រូវធ្វើក៏ចៀសចេញទៅក្នុងវិថីនោះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះនៅអស់
ពីរបីថ្ងៃ ឥតមានកិច្ចអ្វីក៏ចៀសចេញទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះនៅអស់
ពីរបីថ្ងៃ មានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើក៏ចៀសចេញទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះនៅអស់
ពីរបីថ្ងៃ ក៏ចៀសចេញទៅដោយសត្តាហាករណីយ ។ ភិក្ខុនោះនៅខាង
ក្រៅហួសកំណត់វិថីនោះទៅ ។ បច្ឆិមិការវិស្សាររបស់ភិក្ខុនោះក៏មិនប្រាកដ
ផង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុកដោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុបានទទួលប្តេជ្ញាគេថា នៅចាំវិស្សារដោយ
បច្ឆិមិការវិស្សារហើយ ។ ភិក្ខុនោះកាលនឹងចេញដើរទៅកាន់អាវាសនោះ
ក៏ធ្វើទុរោសថខាងក្រៅ លុះដល់វិថី ១ រោចទើបចូលទៅកាន់វិហាររៀប
គ្រាលសេនាសនៈ ដកលំទឹកតាន់ ទឹកប្រើប្រាស់ ទោសវិប្រាសទីបរិវេណ ។
ភិក្ខុនោះនៅអស់ពីរបីថ្ងៃហើយក៏ចៀសចេញទៅដោយសត្តាហាករណីយ ។
ភិក្ខុនោះត្រឡប់វិលវិញក្នុងរវាងវិថីនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បច្ឆិមិកា
វិស្សាររបស់ភិក្ខុនោះក៏ប្រាកដផង ភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិព្រោះទទួលពាក្យ
ប្តេជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុបានទទួលពាក្យ
ប្តេជ្ញាគេថា នៅចាំវិស្សារដោយបច្ឆិមិការវិស្សារហើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះកាលបើ

វិស្សបនាយិកក្នុងកេ បដិស្សវិទ្ធក្នាបត្តិ

អនាគតាយ កោមុទិយា ទាតុម្ពាសិទិយា សករណីយោ
បក្កមតិ ។ អាគច្ឆយ្យ វា សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តំ អាវាសំ
ន វា អាគច្ឆយ្យ ។ វស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បច្ឆិមីកា
ច បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ ច អនាបត្តិ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនា វស្សវាសោ បដិស្សតោ ហោតិ បច្ឆិមីកាយ ។
សោ តំ អាវាសំ កន្ធា ឧទោសមំ ករោតិ ទាដិបទេ វិហារំ
ទុបេតិ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ទានិយំ បរិកោដនីយំ
ទុបដ្ឋាបេតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជតិ ។ សោ វតទហោវ អករ-
ណីយោ បក្កមតិ ។ បេ ។ សោ វតទហោវ សករណីយោ
បក្កមតិ ។ បេ ។ សោ ធ្វីហតីហំ វសិត្វា អករណីយោ
បក្កមតិ ។ បេ ។ សោ ធ្វីហតីហំ វសិត្វា សករណីយោ
បក្កមតិ ។ បេ ។ សោ ធ្វីហតីហំ វសិត្វា សត្តាហករ-
ណីយេន បក្កមតិ ។ សោ តំ សត្តាហំ ពហំទ្វា វីតិណា-
មេតិ ។ វស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បច្ឆិមីកា ច ន បញ្ញា-
យតិ បដិស្សវេ ច អាបត្តិ ធុក្កដស្ស ។ បេ ។ សោ ធ្វីហ-
តីហំ វសិត្វា សត្តាហករណីយេន បក្កមតិ ។ សោ តំ

វស្សបនាយកក្នុងព្រះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ច្រើន៖ ទទួលពាក្យប្តេជ្ញា

នៅខ្លះ ៧ ថ្ងៃទៀតនឹងដល់ថ្ងៃជាទឹកឡើងវែងផ្កាកុម្មុទ គឺថ្ងៃជាតំរប់ ៤ ខែ
នៃរដូវភ្លៀង (១៥ កើតខែភត្តិក) មានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើក៏ចៀសចេញ
ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះបានមកកាន់អាវាសនោះក្តី មិនបាន
មកក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បច្ច័មិការវស្សារបស់ភិក្ខុនោះក៏ប្រាកដផង
ភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិព្រោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុបានទទួលប្តេជ្ញាគេថា នៅចាំវស្សាដោយបច្ច័មិការ
វស្សាហើយ ។ ភិក្ខុនោះទៅកាន់អាវាសនោះហើយក៏ធ្វើទេពោសថដល់
ថ្ងៃ ១ រោចទើបចូលទៅកាន់វិហាររៀបគ្រាលសេនាសនៈ ដំកល់ទឹកឆាន់
នឹងទឹកប្រីប្រាស់ ទោសប្រាសទីបរិវេណ ។ ភិក្ខុនោះឥតមានកិច្ចអ្វីក៏ចៀស
ចេញទៅក្នុងថ្ងៃនោះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើក៏ចៀស
ចេញទៅក្នុងថ្ងៃនោះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះនៅអស់ពីរបីថ្ងៃ ឥតមានកិច្ចអ្វី
ក៏ចៀសចេញទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះនៅអស់ពីរបីថ្ងៃមានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ
ក៏ចៀសចេញទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះនៅអស់ពីរបីថ្ងៃក៏ចៀសចេញទៅ
ដោយសត្តាហករណីយ ។ ភិក្ខុនោះនៅខាងក្រៅហួសកំណត់ ៧ ថ្ងៃទៅ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បច្ច័មិការវស្សារបស់ភិក្ខុនោះក៏មិនប្រាកដផង ភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ព្រោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញាផង ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះនៅអស់ពីរបីថ្ងៃ
ក៏ចៀសចេញទៅដោយសត្តាហករណីយ ។ ភិក្ខុនោះត្រឡប់វិលវិញក្នុង

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

សត្តាហំ អន្តោ សង្ការំ កកោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ-
នោ បច្ឆិមីកា ច បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ ច អនាថត្តិ ។
ឥន បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វស្សវាសោ បដិស្សតោ
ហោតិ បច្ឆិមីកាយ ។ បេ ។ សោ សត្តាហំ អនាគ-
តាយ កោមុទិយា ចាតុម្ហាសិនិយា សករណីយោ
បក្កមតិ ។ អាគច្ឆេយ្យ វា សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តំ
អាវាសំ ន វា អាគច្ឆេយ្យ ។ តស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
បច្ឆិមីកា ច បញ្ញាយតិ បដិស្សវេ ច អនាថត្តិ ។

វិស្សបតាយកច្ឆន្តំ ឆតិយំ ។

តស្សន្ទានំ

[១៧] ឧបកន្តំ កកោ ចេវ

កតិ អន្តវស្ស ច

ន ឥច្ឆិ ច សញ្ញច្ច

វិសេសបិដក មហាវិញ្ញ

រវាង ៧ ថ្ងៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បច្ច័មិការវស្សារបស់ភិក្ខុនោះក៏ប្រាកដផង ភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិព្រោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុបានទទួលប្តេជ្ញាគេថា នៅចាំវស្សាដោយបច្ច័មិការវស្សាហើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះកាលបើនៅខ្លះ៧ ថ្ងៃទៀតនឹងដល់ថ្ងៃជាទីរកនៃដាក់មុខ គឺថ្ងៃជាគំរប់៤ខែនៃរដូវភ្លៀង(១៤កើតខែកត្តិក) មានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើក៏ចៀសចេញទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមកកាន់អាវាសនោះក្តី មិនបានមកក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បច្ច័មិការវស្សារបស់ភិក្ខុនោះក៏ប្រាកដផង ភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិព្រោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញាផង ។

ចប់ វិស្សបនាយិកក្ខន្ធកៈទី ៣ ។

ទូន្មាននៃវស្សបនាយិកក្ខន្ធកៈនោះ គឺ

(១៧) រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុចូលវស្សា ១ ពួកភិក្ខុគិតថា យើងត្រូវចូលវស្សាក្នុងកាលណា ហ្ន៎ ១ ពួកភិក្ខុគិតថា ថ្ងៃចូលវស្សាគឺមានប៉ុន្មានយ៉ាង ១ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបានចូលវស្សាហើយចេញដើរទៅកាន់ចារិកក្នុងកណ្តាលវស្សា ១ មិនប្រាថ្នានឹងចូលវស្សា ១ វេលាជិតចូលវស្សាហើយ ក្លែងដើរចេញទៅកាន់អាវាសដទៃ ១ ស្តេចពិម្ពិសារប្រាថ្នានឹង

៦៣

វស្សបនាយិកក្ខន្ធកេ ឧទុនពារា

ឧត្តខ្សឹត្តំ ឧបាសកោ

កិលានោ មាតា ច បិតា

ភាតា ច អថ ញាតកោ

ភិក្ខុភតិកោ វិហារោ

វាណ្ណា ចាបិ សិរីសទា

ចោរា ចេវ បិសាចាបិ

នឌ្ឍា តទុកយេន ច

វុណ្ណេនកេន វុដ្ឋាសិ

តហុតរា ច នាយកា

ល្អឧប្បណ័តសប្បាយ

កេសជ្ជបដ្ឋកេន ច

ឥត្តិ វេសិ កុមារិ ច

បណ្ណាកោ ញាតកេន ច

រាជា ចោរា ធុត្តា និធិ

វិស្សប្បនាយិកក្ខន្ធកៈ ឧបាសិកា

លើកទី ១ ឧបាសិកាបានឲ្យគេកសាងវិហារចំពោះសង្ឃ ១ ភិក្ខុ
មានជម្ងឺ ១ មាតានឹងបិតារបស់ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ បងប្អូនរបស់ភិក្ខុ
មានជម្ងឺ ១ ញាតិរបស់ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ អ្នកធ្វើការឈ្នួលរបស់
ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ វិហារទ្រុឌទ្រាម ១ សត្វសាហារបៀតបៀនពួក
ភិក្ខុ ១ សត្វមានពិសបៀតបៀនពួកភិក្ខុ ១ ពួកចោររបៀតបៀនពួក
ភិក្ខុ ១ ពួកបិសាចរបៀតបៀនពួកភិក្ខុ ១ ភ្លើងឆេះស្រកនឹងឆេះទី
សេនាសនៈទាំងពីររឿង ១ ទឹកដង់លិចស្រក ១ ចោរមកគាំងនៅ
ក្នុងស្រក ១ ពួកទាយកជាច្រើនឥតមានសព្វជ្រះថ្លា ១ ភិក្ខុនៅ
ចាំវស្សាក្នុងភាពសងខ្ចីហើយមិនដែលបានភោជនសាហ្ម័នឬ
ទុក្ខមធានឲ្យឆ្អែតពេញលេញ ១ ភិក្ខុនៅចាំវស្សាហើយមិនដែល
បានភោជនធានឲ្យសប្បាយ ១ ភិក្ខុបានកេសជ្ជៈជាទីសប្បាយ
ហើយតែមិនបានទប់ផ្កាកង្កីសមគួរ ១ ស្រីប្រលោមភិក្ខុ ១ ស្រី
ផ្កាមាសប្រលោមភិក្ខុ ១ នាងថុល្យកុមារីប្រលោមភិក្ខុ ១ មនុស្ស
ឆ្នើមប្រលោមភិក្ខុ ១ ញាតិប្រលោមភិក្ខុ ១ រដ្ឋប្រលោម
ភិក្ខុ ១ ពួកចោរប្រលោមភិក្ខុ ១ ពួកអ្នកលេងប្រលោមភិក្ខុ ១ ភិក្ខុ

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

កេតា អដ្ឋវិធន ច

វេជ្ជា សត្តា ច ឆារា ច

សុសិរេ វិជកាយ ច

អដ្ឋោកាសេ វស្សាវសោ

អសេនាសនកេន ច

ធរកុដិកា ធនេត្ត ច

ចានិយា ច ឧបេន្តិ តេ

កតិកា បដិស្សុណីត្វា

តហិទ្ធា ច ឧបោសថា

បុរិមិកា បន្ទិមិកា

យថាញាយេន^(១) យោជយេ

អករណីយោ^(២) បក្កមតិ

សករណីយោ^(៣) តថេវ ច

ទ្ធិបាតិហា ច បុន^(៤)

១ ឧ. យថានយេន ។ ២ ម. អករណី ។ ៣ សករណី ។ ៤ បុន ច ។

វិទយបិដក មហាវគ្គ

ឃើញកំណប់ទ្រព្យ ១ ភិក្ខុឃើញភិក្ខុច្រើនបូព្វា យាមបំបែក
សង្ឃ ១ ភិក្ខុ ៨ ពួកបោះពង្សដំណឹងថា ភិក្ខុនឹងភិក្ខុនីព្យា យាមបំ-
បែកសង្ឃ ១ ភិក្ខុចូលវស្សាក្នុងលំនៅរបស់គង្វាលគោ ១
ភិក្ខុចូលវស្សាក្នុងពួកឈញ្ញរទេះ ១ ភិក្ខុចូលវស្សាក្នុងទូក ១
ភិក្ខុចូលវស្សាក្នុងរង្វើលើ ១ ភិក្ខុចូលវស្សាលើប្រតាបឈើ ១
ភិក្ខុចូលវស្សាក្នុងទីវាល ១ ភិក្ខុចាំវស្សាឥតមានទីសេនាសនៈ ១
ភិក្ខុចូលវស្សាក្នុងខ្ទមខ្ទាប ១ ក្រោមឆត្ត ១ ក្នុងពាន់ទឹក ១
សង្ឃធ្វើបេដ្ឋាគាថា កំឡើបំបួសកុលបុត្រក្នុងវស្សា ១ ភិក្ខុទទួល
បេដ្ឋាថានៅចាំបុរិមិការវស្សាឬបច្ឆិមិការវស្សាហើយធ្វើទេហោសថ
ខាងក្រៅ បណ្ឌិតគួរប្រកបតាមសមគួរដល់ន័យ ១ ភិក្ខុឥត
មានកិច្ចអ្វីហើយចៀសចេញទៅ ១ ភិក្ខុមានកិច្ចហើយចៀស
ចេញទៅ ១ ភិក្ខុនៅអស់ពីរបីថ្ងៃទៅដោយសត្តាហាករណ៍យ

៦៥

វិស្សបតាយិកក្ខន្ធកេ ឧទ្ទានាថា

សត្តា ហា កាវណីយេ ន ច

សត្តា ហា នា កតា ចេវ

អា កច្ឆេយ្យ ឯយ្យ^(១) វា

វត្ថុ ផ្កានេ អន្តរិកា

តន្តិ មត្តំ និសាមយេ តិ ។

ធិមម្ហិ ទន្ធកេ វិត្ត ទេ បណ្ណាស ។

១ ម. ន ឯយ្យ វា ។

វស្សបនាយិកចូន្តកៈ ឧទ្ទានពាហិ

ហើយត្រឡប់វិលវិញ ១ នៅខ្លះ ៧ ថ្ងៃទៀតនឹងដល់ថ្ងៃបុរា-
ណា ភិក្ខុនោះទៅដោយសត្តាហាករណីយហើយត្រឡប់មក
កាន់អាវាសនោះក្តី មិនបានត្រឡប់មកកាន់អាវាសនោះក្តី ១
បណ្ឌិតគប្បីពិចារណានូវទំនងដែលមានបែបបែផែនរៀបរយក្នុង
ឧទ្ទាននៃរឿងទាំងអម្បាលនោះហោង ។

ក្នុងឧទ្ទាននេះមានរឿង ៥២ ។

បរិវារណក្ខន្ធកិ:

[២០] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា សន្និដ្ឋា សម្ពត្តា
ភិក្ខុ កោសលេសុ ជនបទេសុ អញ្ញាតស្មី អាវាសេ
វស្សំ ឧបគង្គិសុ ។ អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោ-
សំ កេន នុ ខោ មយំ ឧទាយេន សមត្តា សម្មោទ-
មាណ អវិទមាណ ជាសុកំ វស្សំ វាសយ្យម ន ច
បិណ្ឌិកេន កំលមេយ្យមាតិ ។ អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ
ឯតទហោសំ សចេ ខោ មយំ អញ្ញាមញំ នេវ អាល-
មេយ្យម ន សល្លមេយ្យម យោ បឋមំ តាមតោ បិណ្ឌា-
យ បដិក្កមេយ្យ សោ អាសនំ បញ្ញាមេយ្យ ទាទោមកំ
ទាទបិបំ ទាទកថលីកំ ឧបនិក្ខិមេយ្យ អវក្ការទាតិ
នោវិត្តា ឧបដ្ឋាមេយ្យ ទានីយំ បរិកោជនីយំ ឧបដ្ឋាមេយ្យ
យោ បច្ឆា តាមតោ បិណ្ឌាយ បដិក្កមេយ្យ សចស្ស
កុត្តាវសេសោ សចេ អាគាម្ព័យ្យ កុវណ្ណយ្យ នោ ចេ

បរិវារណក្ខន្ធកិ

[២០] សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាតិទ្រង់គង់នៅវត្តជេត-
ពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
មានកិក្ខុច្រើនរូប ជាមិត្តទ័បនឹងបានជួបប្រទះគ្នាថ្មី ជាមិត្តស្និទ្ធស្នាល
មាំមួន បានចូលវស្សានៅក្នុងអារាម ១ ក្នុងកោសលជនបទ ។ គ្រានោះ
កិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎
យើងនឹងបានព្រមព្រៀងគ្នា ស្មោះស្មា មិនរិក្ខុគ្នា នៅចាំវស្សាឱ្យបាន
ស្រួលផង មិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង ។ លំដាប់នោះឯង
កិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើយើងមិននិយាយគ្នា មិន
ចរចាគ្នាទៅវិញទៅមក កិក្ខុណាត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតអំពីស្រុកមុនគេ
កិក្ខុនោះគប្បីក្រាលអាសនៈ ដកល់ទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់រង
ជើងដែលលាងរួចហើយ នឹងគ្រឿងសម្រាប់ដូតជើងដែលមិនទាន់លាង
គប្បីលាងភាជន៍សម្រាប់ផ្ទេរបាយហើយយកទៅដកល់ទឹក គប្បីដកល់ទឹក
ធាននឹងទឹកប្រើប្រាស់ កិក្ខុណាត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតអំពីស្រុកក្រោយ
គេ បើមានបិណ្ឌបាតសល់អំពីកិក្ខុនោះធាន បើកិក្ខុនោះប្រាថ្នា គប្បីធាន់ចុះ

៦៧

បវារណាញន្តរោ ម្នកព្យាគំ ពិគ្គិយសមាទានំ

អាគន្ធូយ្យ អបហរិតេ វា ឆន្ទេយ្យ អប្បាលាកេ វា ឧទ-
កេ ឌុបិលាមេយ្យ សោ អាសនំ ឧទ្ធកេយ្យ ចានោទកំ
ចានបិបំ ចានកថលិកំ បដិសាមេយ្យ អវក្ការចាតី
ណោវិត្វា បដិសាមេយ្យ ចានីយំ បរិកោជនីយំ បដិសា-
មេយ្យ កត្តកំ សម្មជ្ឈេយ្យ យោ បស្សេយ្យ ចានីយយដំ
វា បរិកោជនីយយដំ វា វច្ចយដំ វា វិត្តំ តុច្ឆំ សោ
ឧបដ្ឋាមេយ្យ សចស្ស ហោតិ អវិសយ្ហំ ហត្ថវិកាវេន
ទុតិយំ អាមន្តេត្វា ហត្ថវិលង្ក្រកេន ឧបដ្ឋាមេយ្យ ន
ត្រូវ តប្បច្ចយា វាចំ កិណ្ណេយ្យ ឃីរំ ខោ មយំ សមត្តា
សម្មោទមាទា អវិវេទមាទា ជាសុកំ វស្សំ វសេយ្យម
ន ច បិណ្ណាកេន កិលមេយ្យមាតិ ។ អថខោ តេ
កំក្ខំ អញមញំ នេវ អាលបិសុ ន សល្លបិសុ យោ
បវេមំ តាមតោ បិណ្ណាយ បដិក្កមតិ សោ អាសនំ
បញ្ញាមេតិ ចានោទកំ ចានបិបំ ចានកថលិកំ ឧប-
និក្ខបតិ អវក្ការចាតី ណោវិត្វា ឧបដ្ឋាមេតិ ចានីយំ
បរិកោជនីយំ ឧបដ្ឋាមេតិ យោ បច្ឆា តាមតោ បិណ្ណាយ
បដិក្កមតិ សចេ ហោតិ កុត្តាវសេសោ សចេ អាគន្ធូតិ

បរាណចូន្តៈ មូលវត្ត (វត្តរបស់មនុស្សគ) ជាតិក្តិយសមាទាន

បើមិនប្រាថ្នាទេ គួរចាក់ចោលទៅលើទីដែលគ្មានស្មៅស្រស់ ឬជនចោល
ទៅក្នុងទឹកដែលគ្មានសត្វ (ក៏បាន) ភិក្ខុនោះគប្បីរើកាសនៈ ទុកដាក់ទឹក
សម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់រងជើង នឹងគ្រឿងសម្រាប់ជូត
ជើង គប្បីលាងកាជន៍សម្រាប់ផ្សេងៗហើយរៀបចំទុកដាក់ គប្បីទុក
ដាក់ទឹកឆាន់ ទឹកប្រើប្រាស់ គប្បីបោសប្រាសរោងភត្ត ភិក្ខុណា
ឃើញក្នុងដាក់ទឹកឆាន់ក្តី ក្នុងដាក់ទឹកប្រើប្រាស់ក្តី ក្នុងលាងវច្ចៈក្តី
ដែលលើងទេ ភិក្ខុនោះគួរដកលំទុក បើភិក្ខុនោះមិនអាច ព្រោះវិការ
ដែ (ឈឺដែ) គួរហៅភ្នំគា ដោយអាការបោសដៃដៃមកឲ្យដកលំទុក តែ
កុំឲ្យបញ្ចេញវាចាព្រោះបច្ច័យនោះឡើយ យ៉ាងនេះឯង ទើបយើង
ទាំងអស់គ្នាព្រមព្រៀង ស្មោះសរ មិនវាវាទេ ទៅចាំវិស្សក៍ស្រួល
ផង មិនបានលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង ។ គ្រានោះឯង
ភិក្ខុទាំងនោះក៏លែងស្តីហៅវាកឆ្លើយឆ្លងគ្នានឹងគ្នាទៅវិញទៅមក ភិក្ខុណា
ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតអំពីស្រែកមុនគេ ភិក្ខុនោះក៏កាលកាសនៈ ដកលំ
ទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់រងជើង នឹងគ្រឿងសម្រាប់
ជូតជើង លាងកាជន៍សម្រាប់ផ្សេងៗចង់ដកលំទុក ដកលំទឹកឆាន់
នឹងទឹកប្រើប្រាស់ ភិក្ខុណា ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតអំពីស្រែកក្រោយ
គេ បើមានអាហារសេសសល់អំពីភិក្ខុនោះឆាន់ បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នា

វិសេសបិដកេ មហាវគ្គោ

កុញ្ញតិ នោ ច អាភក្ខ័តិ អបហរិតេ វា ធម្មតិ អប្បា-
ណាកេ វា ឧទកេ ឱបិលាបេតិ សោ អាសនំ ឧទ្ធករតិ
ចានោទកំ ចានបិបំ ចានកថលីកំ បដិសាមេតិ
អវក្ការចាតិ ដោវិត្តា បដិសាមេតិ ចានិយំ បរិកោជនិយំ
បដិសាមេតិ កត្តកំ សម្មជ្ជតិ យោ បស្សតិ ចានិយយដំ
វា បរិកោជនិយយដំ វា វច្ចយដំ វា វិត្តំ តុច្ចំ សោ
ឧបដ្ឋាបេតិ សចស្ស ហោតិ អវិសយ្ហំ ហត្ថវិការោ
ទុតិយំ អាមន្តេត្វា ហត្ថវិលដ្ឋកេន ឧបដ្ឋាបេតិ ន
ត្រូវ តប្បច្ចយា វាចំ ភិក្ខុតិ ។

[២០] អាចិណ្ណំ ខោ បនេតំ វស្សំ វុត្តានំ ភិក្ខុនំ
កកវន្តំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្មិតុំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
វស្សំ វុត្តា តេមាសច្ចយេន សេនាសនំ សំសាមេត្វា
បត្តចិវមាទាយ យេន សាវត្ថំ តេន បក្កមីសុ អនុ-
បុព្វេន យេន សាវត្ថំ ជេតវនំ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារា-
មោ យេន ភកវា តេនុបសង្កម្មិតុំ ឧបសង្កម្មិត្វា កកវន្តំ
អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ អាចិណ្ណំ ខោ បនេតំ
តុទានំ កកវន្តំ អាភក្ខតិហិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ

វិធីបិដក មហាវគ្គ

ក៏ឆាន់ទៅ បើមិនប្រាថ្នាទេចាក់ចោលទៅលើទីគ្មានស្មៅស្រស់បូជនៈចោល
ទៅក្នុងទឹកដែលគ្មានសត្វក្តី ភិក្ខុនោះវិអាសនៈចេញ ទុកដាក់ទឹកសម្រាប់
លាងជើង តាំងសម្រាប់រងជើង គ្រឿងសម្រាប់ជូតជើង លាងកាជន៍
សម្រាប់ផ្សេងបាយហើយរៀបទុកដាក់ ទុកដាក់ទឹកឆាន់នឹងទឹកប្រើប្រាស់
បោសប្រាសរោងកត្ត ភិក្ខុណាឃើញក្នុងសម្រាប់ដាក់ទឹកឆាន់ក្តី ក្នុង
សម្រាប់ដាក់ទឹកប្រើប្រាស់ក្តី ក្នុងដាក់ទឹកសម្រាប់វច្ឆៈក្តី ដែលរលីងទេ
ភិក្ខុនោះក៏ដកលំទុក បើភិក្ខុនោះមិនអាច ព្រោះវិការដែ ក៏ហៅគ្នា
ដោយអាការបាយដៃមកឱ្យដកលំទុក តែមិនបានបញ្ចេញវាចា ព្រោះ
បច្ច័យនោះឡើយ ។

(២១) ការដែលចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគនុ៎ះ ជាទំនៀមរបស់
ភិក្ខុទាំងឡាយដែលចាំវស្សារួចហើយ ។ វេលានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ
លុះនៅចាំវស្សាកន្លងព្យាបាលហើយ ក៏រៀបចំទុកដាក់សេនាសនៈរួចកាន់
យកបាត្រនឹងចីវរចេញដើរសំដៅទៅក្រុងសាវត្ថី លុះដើរទៅដោយលំ-
ដាប់ហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគក្នុងវត្តជេតពនរបស់អនាថ-
បិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ
ព្រះមានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ការរីករាយជាមួយនឹង
ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកន្លះឯង ជាទំនៀមរបស់ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទាំងឡាយ

បរិវណ្ណទូតេ ម្ពគព្ភត្ថំ តិរិយសមាទានំ

បដិសម្មោទិន្តំ ។ អថខោ ភកវា តេ ភិក្ខុ ឯតទរោច
កច្ចំ ភិក្ខុវេ ខមនិយំ កច្ចំ យាបនិយំ កច្ចំ សមត្តា
សម្មោទិមាណ អរិវិទិមាណ ជាសុកំ វស្សំ វសិត្ត ន
ច បិណ្ណកេន កិលមិត្តាតិ ។ ខមនិយំ ភកវា យាប-
និយំ ភកវា សមត្តា ច មយំ កន្តេ សម្មោទិមាណ
អរិវិទិមាណ ជាសុកំ វស្សំ វសិម្ហា ន ច បិណ្ណកេន
កិលមិម្ហាតិ ។ ជានន្ទាបិ តថាគតា បុច្ឆនិ ជានន្ទាបិ ន
បុច្ឆនិ កាលំ វិទិត្វា បុច្ឆនិ កាលំ វិទិត្វា ន បុច្ឆនិ អត្ត-
សញ្ញាតំ តថាគតា បុច្ឆនិ នោ អនត្តសញ្ញាតំ អនត្ត-
សញ្ញាតេ សេតុយាតោ តថាគតានំ ។ ម្ពិហាការេហិ
ពុទ្ធា ភកវោតោ ភិក្ខុ បដិបុច្ឆនិ ធម្មំ វា នេសេស្សាម

បរិវេណចូទ្ធករៈ មូធវិគ្គ (វិគ្គរបស់មនុស្សត) ជាតិគ្លីយសមាទាន

(គ្រប់ព្រះអង្គ) ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធ-
ដ៏ការនេះ នឹងពួកភិក្ខុទាំងនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ល្មមអត់ធន់សេចក្តីទុក្ខបានឬទេ ល្មមឲ្យឥរិយាបថប្រព្រឹត្តទៅស្រួលបាន
ឬទេ អ្នកទាំងឡាយជាបុគ្គលព្រមព្រៀងគ្នា ស្រុសស្រួលគ្នា មិនទាស់-
ទែងគ្នានៅចាំវស្សាដោយសប្បាយហើយឬ មួយទៀត អ្នកទាំងឡាយ
មិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំល្មមអត់ទ្រាំសេចក្តីទុក្ខបាន បពិត្រព្រះដ៏មាន-
ព្រះភាគ យើងខ្ញុំល្មមឲ្យឥរិយាបថប្រព្រឹត្តទៅស្រួលបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏-
ចំរើន យើងខ្ញុំក៏ព្រមព្រៀងគ្នាស្រុសស្រួលគ្នា មិនទាស់ទែងគ្នា នៅចាំ
វស្សាតាមសប្បាយ មួយទៀត យើងខ្ញុំមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេ ។
ព្រះតថាគតទាំងឡាយទ្រង់ជ្រាបហើយត្រាស់សួរក៏មាន ទ្រង់ជ្រាបហើយ
មិនត្រាស់សួរ(ក៏មាន) ទ្រង់ជ្រាបកាលគួរហើយទើបត្រាស់សួរ (ក៏មាន)
ទ្រង់ជ្រាបកាលគួរហើយមិនត្រាស់សួរ (ក៏មាន) ព្រះតថាគតទាំងឡាយ
ត្រាស់សួរចំពោះវត្ថុហេតុដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនទ្រង់ត្រាស់សួរ
ហេតុដែលឥតប្រយោជន៍ឡើយ (ព្រោះ) ហេតុដែលឥតប្រយោជន៍ព្រះ
តថាគតទាំងឡាយទ្រង់រួចច្បាលដោយអរិយមគ្គហើយ ។ ព្រះពុទ្ធទាំង
ឡាយដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយដោយអាការពិរយាង

៧០

វិនយបិដកេ មហាវិញ្ញោ

សាវកានំ វា សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សមាតិ ។ អថខោ
កកវា តេ ភិក្ខុ ឯតទរោច យថាកងំ បទ តុម្រេ
ភិក្ខុវេ សមត្តា សម្មោទមាណា អវិវេទមាណា ជាសុកំ
វស្សំ វសិត្ត ន ច បិណ្ណកេន កិលមិត្តាតិ ។ ឥធម
មយំ កន្តេ សម្ពហុលា សន្និដ្ឋា សម្ពត្តា ភិក្ខុ កោ-
សលេសុ ជនបទេសុ អញ្ញតវស្មី អាវាសេ វស្សំ ឧប-
តថិម្ហា តេសំ នោ កន្តេ អម្ហាកំ ឯតទយោសិ កេន
នុ ខោ មយំ ឧបាយេន សមត្តា សម្មោទមាណា អវិវេ-
ទមាណា ជាសុកំ វស្សំ វសេយ្យម ន ច បិណ្ណកេន
កិលមេយ្យមាតិ តេសំ នោ កន្តេ អម្ហាកំ ឯតទ-
យោសិ សចេ ខោ មយំ អញ្ញមញ្ញំ នេវ អាលមេយ្យ-
ម ន សល្លមេយ្យម យោ បវមំ តាមតោ បិណ្ណាយ
បដិក្កមេយ្យ សោ អាសនំ បញ្ញាមេយ្យ ចានោទកំ
ចានបិវំ ចានកថលីកំ ឧបនិក្ខមេយ្យ អវក្ការទាតី
នោវិត្តា ឧបដ្ឋាមេយ្យ ចានីយំ បរិកោជនីយំ ឧបដ្ឋា-
មេយ្យ យោ បច្ឆា តាមតោ បិណ្ណាយ បដិក្កមេយ្យ

វិនយបំណិក មហាវគ្គ

គឺទ្រង់ត្រាស់សួរដោយទ្រង់គិតថា តថាគតនឹងសំដែងធម៌ម្យ៉ាង នឹងបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទដល់សាវ័កទាំងឡាយម្យ៉ាង ។ ត្រាវនោះឯង ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីការនេះនឹងពួកភិក្ខុទាំងនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង- ឡាយ អ្នកទាំងឡាយព្រមព្រៀងគ្នា ស្រុសស្រួលគ្នា មិនទាស់ទែង គ្នានៅចាំវស្សា ដោយសប្បាយយ៉ាងណាទៅ មួយទៀត អ្នកទាំង- ឡាយមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូល ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំជាភិក្ខុច្រើនរូបជាមិត្តបានជួបប្រទះ គ្នាជាមិត្ត សេពគប់គ្នាមាំមួនចូលទៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសមួយនាគោសល ជនបទនេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា យើងគប្បីជាបុគ្គលព្រមព្រៀងគ្នា ស្រុសស្រួលគ្នា កុំទាស់- ទែងគ្នានៅចាំវស្សាដោយសប្បាយ មួយទៀត យើងមិនគប្បីលំបាក ដោយបិណ្ឌបាតដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើង ខ្ញុំទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះទៀតថា ប្រសិនបើយើងកុំគប្បីហៅរក គ្នា កុំគប្បីចរហារគ្នាទៅវិញទៅមក ភិក្ខុណាត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាត ក្នុងស្រុកមុនគេ ភិក្ខុនោះត្រូវរៀបចំអាសនៈ ដំកល់ទឹកលាងជើង តាំងរង ជើង ទ្រទាប់សំរាប់ជូតជើង លាងកាជន់សំរាប់ផ្ទេរកន្ត្រូចហើយដំកល់ ទុក ហើយដំកល់ទឹកដឹកទឹកប្រើប្រាស់ ភិក្ខុណាត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាត

៧១

ចក្រវាលក្នុងពេល ម្លូធាតុ ព័ន្ធមួយសមាទានំ

សចស្ស ភុត្តារសេសោ សច អាគន្ធម្ប ភុត្តោយ្យ
នោ ច អាគន្ធម្ប អបហរិតេ វា ធម្មោយ្យ អប្បា-
ណាកេ វា ទុទកេ ឱបិលាថេយ្យ សោ អាសនំ ទុទ្ធ-
ថេយ្យ ចានោទកំ ចានបិបំ ចានកថលីកំ បដិសា-
មេយ្យ អវក្ការចាតី ជោវិត្វា បដិសាមេយ្យ ចានីយំ ប-
រិកោជនីយំ បដិសាមេយ្យ កត្តកំ សម្មុជ្ឈេយ្យ យោ
បស្សេយ្យ ចានីយយដំ វា បរិកោជនីយយដំ វា វច្ចយដំ
វា វិត្តំ ភុត្តំ សោ ឧបដ្ឋាថេយ្យ សចស្ស ហោតិ អវិសយ្ហំ
ហត្តវិការោ ទុតិយំ អាមន្តេត្វា ហត្តវិលង្ក្រោ ឧ-
បដ្ឋាថេយ្យ ន ត្រូវ តប្បច្ចយា វាចំ ភិទ្ទេយ្យ វរំ ទោ
មយំ សមក្កា សម្មោទមាណា អវិទមាណា ជាសុកំ វស្សំ
វសេយ្យាម ន ច បិណ្ណាកេន កិលមេយ្យាមាតិ អដទោ
មយំ កន្តេ អញ្ញមញ្ញំ នេវ កាលបិណ្ណា ន សល្លបិណ្ណា

បរិវេណក្ខន្ធកៈ មូតវិគ្គ (វិញ្ញបសមុទ្ទស្សត) ជាតិគ្លីយសមាទាន

ក្នុងស្រុកក្រោយគេ បើមានអាហារសេសសល់អំពីភិក្ខុឆាន់ បើភិក្ខុនោះ
ចង់ឆាន់ក៏ឆាន់ចុះ បើមិនចង់ឆាន់ទេ ក៏គប្បីចាក់ចោលលើទីដែលគ្មាន
ស្មៅស្រស់ ឬបាចចោលក្នុងទឹកដែលគ្មានសត្វ ភិក្ខុនោះត្រូវសាអាសនៈ
ត្រូវទុកដាក់ទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់រងជើងនឹងទ្រនាប់សម្រាប់
ដូតជើង ត្រូវលាងកាជន់សម្រាប់ផ្ទេរភក្ត្រហើយយកទៅទុកដាក់ រួចត្រូវទុក
ដាក់ទឹកផឹកទឹកប្រើប្រាស់ ត្រូវបោសរោងភក្ត្រ ភិក្ខុណា ឃើញក្នុងទឹកផឹកក្តី
ក្នុងទឹកប្រើប្រាស់ក្តី ក្នុងដាក់ទឹកសម្រាប់លាងវច្ចៈក្តី ដែលរលីងទេ ត្រូវ
ភិក្ខុនោះដកលំទុក បើភិក្ខុនោះមិនអាច (នឹងធ្វើការនោះបាន) ព្រោះវិការ
នៃវែង (គឺឈឺវែងជាដើម) ត្រូវបោយវែងហៅភិក្ខុទីពីរ ឲ្យដកលំទុកមិន
ត្រូវបញ្ចេញវាចាព្រោះហេតុនោះឡើយ កាលបើធ្វើយ៉ាងនេះហើយ ទើប
បានយើងទាំងឡាយជាបុគ្គលព្រមព្រៀងគ្នា ស្រស់ស្រួលគ្នា មិនទាស់-
វែងគ្នា នៅចាំវិស្សាដោយសប្បាយ មួយវិញទៀត យើងទាំងឡាយ
មិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះឯង យើង
ខ្ញុំមិនហៅរកគ្នា មិនចរចារក្នុងទៅវិញទៅមកទេ ភិក្ខុណា ត្រឡប់មកអំពី

វិធម្មបិដកេ មហាវគ្គោ

យោ បឋមំ តាមតោ បិណ្ណាយ បដិក្កមតិ សោ
អាសនំ បញ្ញាមេតិ ចានោទកំ ចានបីបំ ចានក-
ថលីកំ ឧបនិក្ខ័បតិ អវក្ការចាតី ជោវិត្វា ឧបដ្ឋា-
មេតិ ចានីយំ បរិកោជនីយំ ឧបដ្ឋាមេតិ យោ បច្ឆា
តាមតោ បិណ្ណាយ បដិក្កមតិ សចេ ហោតិ កុត្តា-
វសេសោ សចេ អាកង្ខតិ កុញ្ញតិ ទោ ចេ អា-
កង្ខតិ អបហរិតេ វា នឌ្ឍតំ អប្បណាកេ វា ឧទ-
កេ ឌីបិលាមេតិ សោ អាសនំ ឧទ្ធរតិ ចានោទកំ ចា-
នបីបំ ចានកថលីកំ បដិសាមេតិ អវក្ការចាតី ជោវិត្វា
បដិសាមេតិ ចានីយំ បរិកោជនីយំ បដិសាមេតិ កត្តកំ
សឌ្ឍជ្ជតិ យោ បស្ស្តិ ចានីយយដំ វា បរិកោជនីយយដំ
វា វច្ចយដំ វា វិត្តំ តុច្ចំ សោ ឧបដ្ឋាមេតិ សចស្ស
ហោតិ អវិសយ្ហំ ហត្តវិការេន ទុតិយំ អាមន្តេត្វា ហត្តវិ-
លង្សកេន ឧបដ្ឋាមេតិ ន ត្រូវ តប្បច្ចយា វាចំ កិណ្ឌតិ
ឯវំ ទោ មយំ កន្តេ សមត្តា សម្មោទមាណា អវិទមាណា
ដាសុកំ វស្សំ វសិម្ហា ន ច បិណ្ណាកេន កិលមិម្ហាតិ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

បិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកមុនគេ ភិក្ខុនោះក៏ក្រាលអាសនៈ ដំកល់ទុកនូវទឹកលាង
ជើង តាំងរងជើងនឹងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតជើង លាងកាជន៍សម្រាប់ផ្លូវ
ភក្តហើយដំកល់ទុក រួចដំកល់ទឹកផឹកទឹកប្រើប្រាស់ ភិក្ខុណាត្រឡប់មក
អំពីបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកក្រោយគេ បើមានអាហាររសេសសល់អំពីភិក្ខុឆាន់
បើភិក្ខុនោះចង់ឆាន់ក៏ឆាន់ទៅ បើមិនចង់ឆាន់ទេ ភិក្ខុនោះក៏ចាក់ចោលលើ
ទីដែលគ្មានស្មៅស្រស់ក៏បាន បាចចោលក្នុងទឹកដែលគ្មានសត្វក៏បាន ភិក្ខុ
នោះសាអាសនៈចេញហើយទុកដាក់ទឹកលាងជើង តាំងរងជើងនឹងទ្រនាប់
សម្រាប់ជូតជើង លាងកាជន៍សម្រាប់ផ្លូវភក្តហើយយកទៅទុក រួចទុក
ដាក់ទឹកផឹកទឹកប្រើប្រាស់ បោសរោងភក្ត ភិក្ខុណាឃើញក្នុងដាក់ទឹកផឹកក្តី
ក្នុងដាក់ទឹកប្រើប្រាស់ក្តី ក្នុងទឹកសម្រាប់លាងវច្ឆៈក្តី ដែលលើងទទេ ភិក្ខុ
នោះក៏ដឹងយកមកដំកល់ទុក បើភិក្ខុនោះមិនអាច (នឹងធ្វើការនោះបាន)
ព្រោះវិការវិន័យ (ឈឺដៃជាដើម) ភិក្ខុនោះចក់ដៃហៅភិក្ខុទីពីរឲ្យដឹងយក
មកដំកល់ទុក មិនបាច់បញ្ចេញវាចាព្រោះហេតុនោះឡើយ បពិត្រព្រះ
អង្គជំប៉ែន កាលបើធ្វើយ៉ាងនេះហើយ យើងខ្ញុំក៏ព្រមព្រៀងគ្នា ស្រះ
ស្រួលគ្នា មិនទាស់ទែងគ្នា នៅចាំវស្សាជាសប្បាយ មួយវិញទៀត
យើងខ្ញុំមិនលំបាក ដោយបិណ្ឌបាតឡើយ ។

៧៣

បរិវេណក្នុងពេ ម្នាក់ៗ តិរិយសមាទានំ

(២២) អថខោ ភក្ខវា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ អដាសុញ្ញោ
កិរិមេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា វុត្តា សមាណា ដាសុម្ម
វុត្តាតិ បដិជានន្តិ បសុសំវាសញ្ញោ កិរិមេ ភិក្ខុវេ
មោយបុរិសា វុត្តា សមាណា ដាសុម្ម វុត្តាតិ បដិជានន្តិ
ឯឡកសំវាសញ្ញោ កិរិមេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា វុត្តា
សមាណា ដាសុម្ម វុត្តាតិ បដិជានន្តិ បមត្តសំវាសញ្ញោ
កិរិមេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា វុត្តា សមាណា ដាសុម្ម វុត្តាតិ
បដិជានន្តិ កងំ ហិ នាមិមេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា
ម្នាក់ៗ តិរិយសមាទានំ សមាទិយិស្សន្តិ នេតំ ភិក្ខុវេ
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិកវហិត្វា ធម្មី
កងំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ន ភិក្ខុវេ ម្នាក់ៗ
តិរិយសមាទានំ សមាទិយិភព្វំ យោ សមាទិយេយ្យ
អាបតិ ទុក្កដស្ស ។ អនុជាមាមិ ភិក្ខុវេ វស្សំ វុត្តានំ
ភិក្ខុនំ តិហិ ហានេហិ បវាវេតុំ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា

បរិវារណក្ខត្តៈ មូគវត្ត (វត្តរបស់មនុស្សគ) ជាតិវិយសមាទាន

(២២) ត្រា នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មកត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួងមោឃបុរសទាំងឡាយនេះ នៅ (ចាំវស្សា) មិនសប្បាយទេ (តែ) ប្តេជ្ញាថាខ្លួនជាអ្នកនៅដោយ សប្បាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួងមោឃបុរសទាំងឡាយនេះនៅដូច ជាការនៅម្តរបស់បសុសត្វ (សត្វចិញ្ចឹម) ហើយប្តេជ្ញាថាខ្លួនជាអ្នកនៅ សប្បាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួងមោឃបុរសទាំងឡាយនេះនៅដូច ជាការនៅម្តរបស់សត្វពពែ (តែ) ប្តេជ្ញាថាខ្លួនជាអ្នកនៅសប្បាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួងមោឃបុរសទាំងឡាយនេះនៅដូចជាការនៅ របស់បុគ្គលប្រមាទ (តែ) ប្តេជ្ញាថាខ្លួនជាអ្នកនៅដោយសប្បាយ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងឡាយនេះ មិនសមបើនឹងសមាទាន មូគវត្ត (វត្តរបស់មនុស្សគ) ដែលជាតិវិយសមាទាន (សមាទាន របស់តិវិយ) ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួក ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើ ធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវ ភិក្ខុសមាទានមូគវត្តដែលជាតិវិយសមាទានទេ ភិក្ខុណា សមាទាន ត្រូវ អាបត្តិទុកដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលនៅចាំវស្សារួចហើយបរវេណា ដោយស្មានព្យាយាម គឺដោយឃើញភ្នំ

វិន័យបិដកេ មហាវគ្គោ

បរិសុទ្ធាយ វា ។ សា វោ ករិស្សតិ អញ្ញមញ្ញាទុលោ-
មតា អាបត្តិវដ្ឋានតា វិនយបុរេក្ការតា ។ ឯវញ្ច បន
ភិក្ខុវេ បវាវេតតំ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពាលេន
សង្ឃោ ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អដ្ឋ
បវារណា ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ បវា-
វេយ្យតិ ។ យេវេន ភិក្ខុនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្វា
ឧក្កដិកំ ធិសីទិត្វា អញ្ញលី បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វេជិ-
យោ សង្ឃំ អាវុសោ បវាវេមិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិ-
សុទ្ធាយ វា វទន្ត មំ អាយស្មត្តោ អនុកម្មំ ឧទាទាយ
បស្សត្តោ បដិករិស្សាមិ ទុតិយម្បំ អាវុសោ សង្ឃំ
បវាវេមិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសុទ្ធាយ វា វទន្ត មំ
អាយស្មត្តោ អនុកម្មំ ឧទាទាយ បស្សត្តោ បដិករិ-
ស្សាមិ តតិយម្បំ អាវុសោ សង្ឃំ បវាវេមិ ទិដ្ឋេន វា
សុតេន វា បរិសុទ្ធាយ វា វទន្ត មំ អាយស្មត្តោ
អនុកម្មំ ឧទាទាយ បស្សត្តោ បដិករិស្សាមិ ។
នវកេន ភិក្ខុនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្វា ឧក្កដិកំ
ធិសីទិត្វា អញ្ញលី បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វេជិយោ សង្ឃំ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ដោយពួក្តី ដោយរង្វៀសក្តី ។ បវរណា ទោះជា ការអនុលោមដើម្បី
ពោលប្រដៅនូវត្នានឹងត្នា ជាការចេញចាកអាបត្តិ ជាការធ្វើវិន័យឲ្យ
ជាប្រធាន នឹងប្រាកដដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ត្រូវអ្នកទាំងឡាយបវរណា យ៉ាងនេះ ។ ត្រូវភិក្ខុដែលឆ្ងាសប្រតិពលឲ្យ
សង្ឃដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃ
បវរណា ។ បើបវរណាកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃបវរ-
ណា ។ ត្រូវភិក្ខុជាថេរៈធ្វើទុក្ខវាសន៍ ធៀងស្មាមាងអង្គយច្រហោងផ្គង
អញ្ជាលឿងហើយនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា នៃអាវុសោ ខ្ញុំសូមបវរ-
ណានឹងសង្ឃ ដោយឃើញក្តី ពួក្តី រង្វៀសក្តី សូមលោកដ៏មានអាយុទាំង-
ឡាយអាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះ ហើយពោលចំពោះខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំ
ឃើញនឹងធ្វើតាម នៃអាវុសោ ខ្ញុំសូមបវរណានឹងសង្ឃជាគំរប់បីដងផង
ដោយឃើញក្តី ពួក្តី រង្វៀសក្តី សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយអាស្រ័យ
នូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយពោលចំពោះខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញ នឹងធ្វើតាម
នៃអាវុសោ ខ្ញុំសូមបវរណានឹងសង្ឃជាគំរប់បីដងផង ដោយឃើញក្តី ពួក្តី
រង្វៀសក្តី សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយអាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះ
ហើយពោលចំពោះខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម ត្រូវភិក្ខុខ្ញុំវិស្សាធ្វើ
ទុក្ខវាសន៍ធៀងស្មាមាងអង្គយច្រហោងផ្គងអញ្ជាលឿង ហើយនិយាយ

បរិវារណក្ខត្តពេ ភេរិយិកា បរិវារណា

កន្លែ បវរេមិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ វា
វនន្ត មំ អាយស្មន្តោ អនុកម្មំ ឧទាទាយ បស្សន្តោ
បដិករិស្សាមិ ទុតិយម្បំ កន្លែ សង្ឃំ បវរេមិ ទិដ្ឋេន វា
សុតេន វា បរិសង្កាយ វា វនន្ត មំ អាយស្មន្តោ អនុ-
កម្មំ ឧទាទាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ តតិយម្បំ
កន្លែ សង្ឃំ បវរេមិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ
វា វនន្ត មំ អាយស្មន្តោ អនុកម្មំ ឧទាទាយ បស្សន្តោ
បដិករិស្សាមិ តិ ។

[២៣] តេន ខោ បន សមយេន នព្វត្ថិយា
ភិក្ខុ ថេរេសុ ភិក្ខុសុ ឧក្កដិកំ និសិទ្ធសុ បវរ-
យមាទេសុ អាសទេសុ អច្ឆន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អច្ឆន្តា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ
កមំ ហិ នាម នព្វត្ថិយា ភិក្ខុ ថេរេសុ ភិក្ខុសុ
ឧក្កដិកំ និសិទ្ធសុ បវរយមាទេសុ អាសទេសុ
អច្ឆស្សន្តិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាវោចេសុំ ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខុវេ នព្វត្ថិយា ភិក្ខុ
ថេរេសុ ភិក្ខុសុ ឧក្កដិកំ និសិទ្ធសុ បវរយមាទេសុ

បរិវារណក្ខន្ធកៈ គោរពិកាបរិវារណា

យ៉ាងនេះនឹងសង្ស័យថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំសូមបរិវារណានឹងសង្ឃ
ដោយឃើញភ្នំ ពួកភ្នំ រង្ស៊ីសក្តិ សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយអាស្រ័យ
នូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយពោលចំពោះខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំសូមបរិវារណានឹងសង្ឃជាគំរប់ពីរដងផង ដោយ
ឃើញភ្នំ ពួកភ្នំ រង្ស៊ីសក្តិ សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយអាស្រ័យនូវ
សេចក្តីអនុគ្រោះហើយពោលចំពោះខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម បពិត្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំសូមបរិវារណានឹងសង្ឃជាគំរប់បីដងផង ដោយឃើញ
ភ្នំ ពួកភ្នំ រង្ស៊ីសក្តិ សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយអាស្រ័យនូវសេចក្តី
អនុគ្រោះហើយពោលចំពោះខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម ។

(២៣) សម័យនោះឯង កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយ ជាថេរវៈកំពុង
តែអង្គុយច្រហោងបរិវារណា ពួកធញ្ញត្តិយភិក្ខុក៏នៅលើអាសនៈទាំងឡាយ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ពោលទោសតិះដៀលបន្តិះបង្គាប់ថា កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរវៈកំពុង
អង្គុយច្រហោងបរិវារណា មិនសមបើពួកធញ្ញត្តិយភិក្ខុហ៊ាននៅលើអាសនៈ
ទាំងឡាយសោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយត្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកកាល
ដែលភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរវៈកំពុងអង្គុយច្រហោងបរិវារណា ពួកធញ្ញត្តិយភិក្ខុ

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

អាសនេសុ អច្ឆន្តិភិ ។ សច្ចំ ភកកាភិ ។ វិកាហិ
ពុទ្ធា ភកកា កកំ ហិ នាម តេ ភិក្ខុវេ មោ-
យបុរិសា ថេវេសុ ភិក្ខុសុ ឧក្កដិកំ និសិទ្ធនេសុ បវា-
រយមាទេសុ អាសនេសុ អច្ឆិស្សន្តិ នេតំ ភិក្ខុវេ អប្ប-
សន្នាធំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិកាហិត្វា ធម្មិ កកំ
កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ ថេវេសុ ភិក្ខុសុ
ឧក្កដិកំ និសិទ្ធនេសុ បវារយមាទេសុ អាសនេសុ អច្ឆិ-
តត្វំ យោ អច្ឆយ្យ អាបត្តិ ឧក្កដស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
សព្វេហោវ ឧក្កដិកំ និសិទ្ធភិ បវារេត្តន្តិ ។ តេន ទោ
បន សមយេន អញ្ញតរោ ថេរោ ជរាទុព្វលោ យាវ
សព្វេ បវារេត្តិ^(១) ឧក្កដិកំ និសិទ្ធា អាគមយមាទោ
មុច្ឆិតោ បបតិ ។ ភកកាតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តទននន្តរា ឧក្កដិកំ និសិទិត្តុ
យាវ បវារេតិ បវារេត្វា អាសនេ និសិទិត្តុ ។

១ ឧ. បវារេត្តិ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

នៅលើអាសនៈ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះមានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់
បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈកំពុង
អង្គុយច្រហោងបវារណា មោឃបុរសទាំងឡាយនោះមិនសមបើនឹងហ៊ាន
នៅលើអាសនៈទាំងឡាយទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យ
ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ
ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
ដែលភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយកំពុងអង្គុយច្រហោងបវារណា ភិក្ខុមិនត្រូវនៅ
លើអាសនៈទាំងឡាយទេ ភិក្ខុណានៅ ត្រូវតាមត្ថិទុក្ខដ៍ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងអស់នោះ អង្គុយច្រហោងហើយ
បវារណា ។ ក៏សម័យនោះឯង ព្រះថេរៈមួយអង្គថយកំឡាំងដោយជរា
កាលបើអង្គុយច្រហោងរង់ចាំទំរាំភិក្ខុទាំងឡាយបវារណាគ្រប់គ្នា ក៏ជ្រល
ជ្រប់ជួលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអង្គុយច្រហោង ក្នុងពេលដែលខ្លួនកំពុងបវារណា លុះ
បវារណារួចហើយ ទើបអង្គុយលើអាសនៈបាន ។

បវរណក្ខត្តពេ ទ្វេ បវរណ

[២៤] អថទោ ភិក្ខុនំ ឯតទយោសិ កតិ នុ ទោ

បវរណាតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ ទ្វេមា

ភិក្ខុវេ បវរណា ចាតុទ្ធសិកា បណ្ណាសិកា ច ឥមា

ទោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ បវរណាតិ ។ អថទោ ភិក្ខុនំ ឯតទ-

យោសិ កតិ នុ ទោ បវរណាកម្មានីតិ ។ ភកវតោ

ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ ចត្តារីមាណិ ភិក្ខុវេ បវរណា-

កម្មានិ អធិម្មេន វត្តំ បវរណាកម្មំ អធិម្មេន សមត្តំ

បវរណាកម្មំ ធិម្មេន វត្តំ បវរណាកម្មំ ធិម្មេន ស-

មត្តំ បវរណាកម្មំ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យទំទំ អធិម្មេន

វត្តំ បវរណាកម្មំ ន ភិក្ខុវេ ឯវរ្យបំ បវរណាកម្មំ កាត-

ត្យំ ន ច បយា ឯវរ្យបំ បវរណាកម្មំ អនុញ្ញាតិ ។

បរិវារណក្ខត្តកៈ បរិវារណាពីរយ៉ាង (បាតុទុសិកាបរិវារណា ១ បណ្ណរសិកាបរិវារណា ១)

[២២] លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា បរិវារណា មានប៉ុន្មានយ៉ាងហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បរិវារណា មានពីរយ៉ាង គឺបាតុទុសិកាបរិវារណា^(១) ១ បណ្ណរសិកាបរិវារណា^(២) ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បរិវារណា មានតែពីរយ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ឯង ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា បរិវារណាកម្មមានប៉ុន្មានហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បរិវារណាកម្មទាំងនេះមាន ៤ គឺបរិវារណាកម្មជាតួក មិនត្រូវតាមធម៌ ១ បរិវារណាកម្មព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនត្រូវតាមធម៌ ១ បរិវារណាកម្មជាតួក តែត្រូវតាមធម៌ ១ បរិវារណាកម្មព្រមព្រៀងគ្នាត្រូវតាមធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បរិវារណាកម្មទាំង ៤ នោះ បរិវារណាកម្មណា ជាតួក តែមិនត្រូវតាមធម៌ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវធ្វើបរិវារណាកម្មវែបបនេះទេ ម្យ៉ាងទៀត គឺថា គតមិនអនុញ្ញាតបរិវារណាកម្មវែបបនេះទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ណា បរិវារណាកម្មទាំង

១ បរិវារណាក្ខត្តកៈ ថ្ងៃទី ១៤ ។ ២ បរិវារណាក្ខត្តកៈ ថ្ងៃទី ១៥ ។

៧៨

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

តត្រ ភិក្ខុវេ យទិទំ អធិដ្ឋាន សមគ្គំ បវរណាកម្មំ ន
ភិក្ខុវេ ឃីវរ្យំ បវរណាកម្មំ កាតតំ ន ច មយា ឃីវរ្យំ
បវរណាកម្មំ អនុញ្ញាតំ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យទិទំ ធិដ្ឋាន
វគ្គំ បវរណាកម្មំ ន ច ភិក្ខុវេ ឃីវរ្យំ បវរណាកម្មំ
កាតតំ ន ច មយា ឃីវរ្យំ បវរណាកម្មំ អនុញ្ញាតំ ។
តត្រ ភិក្ខុវេ យទិទំ ធិដ្ឋាន សមគ្គំ បវរណាកម្មំ ឃីវរ្យំ
ភិក្ខុវេ បវរណាកម្មំ កាតតំ ឃីវរ្យំ មយា បវរណា-
កម្មំ អនុញ្ញាតំ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខុវេ ឃីវរ្យំ បវរណា-
កម្មំ ករិស្មាម យទិទំ ធិដ្ឋាន សមគ្គន្តំ ឃី ហិ វោ
ភិក្ខុវេ សិក្ខិតត្វន្តំ ។

[២៥(អថទោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ សន្និបតថ
ភិក្ខុវេ សង្ឃោ បវរេស្សតិ ។ ឃី វត្តេ អញ្ញាតោ
ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឃីតទោច អត្តិ កន្តេ ភិក្ខុ តិលាដោ
សោ អនាគតោតិ ។ អនុជានាថ ភិក្ខុវេ តិលាដោ

វិនយចំណី មហាវគ្គ

៤ នោះ បវរណាកម្មណាព្រមព្រៀងគ្នាតែមិនត្រូវតាមធម៌ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវធ្វើបវរណាកម្មបែបនេះទេ ម្យ៉ាងទៀត
តថាគតមិនអនុញ្ញាតបវរណាកម្មបែបនេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
បវរណាកម្មទាំង ៤ នោះ បវរណាកម្មណាជាពួកតែត្រូវតាមធម៌ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវធ្វើបវរណាកម្មបែបនេះទេ ម្យ៉ាង
ទៀត តថាគតមិនអនុញ្ញាតបវរណាកម្មបែបនេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បណ្តាបវរណាកម្មទាំង ៤ នោះ បវរណាកម្មណា ព្រមព្រៀងគ្នាត្រូវ
តាមធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវធ្វើបវរណាកម្មបែបនេះ
ចុះ តថាគតអនុញ្ញាតបវរណាកម្មបែបនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
ហេតុនោះ ភិក្ខុក៏សាសនានេះត្រូវសិក្សាដូច្នោះថា បវរណាកម្មណា
ព្រមព្រៀងគ្នាត្រូវតាមធម៌ យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើបវរណាកម្មបែបនេះ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវតែសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

(២៥) គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគគ្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយប្រជុំគ្នាចុះ (ព្រោះ) សង្ឃនឹង
បវរណោ ។ កាលបើព្រះមានព្រះភាគទ្រង់មានបន្ទូលយ៉ាងនេះហើយ
ភិក្ខុមួយរូប បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដោយពាក្យថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នៅមានភិក្ខុឈឺ ភិក្ខុនោះមិនបានមក ។ ព្រះមានព្រះ

៧៧

បវរណក្ខន្ធហេ តិលានស្ស បវរណវាទានំ

ភិក្ខុនា បវរណំ ទានតំ ។ ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ ទានត្វា ។
តេន តិលានេន ភិក្ខុនា ឯកំ ភិក្ខុំ ឧបសង្កមិត្វា
ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ការិត្វា ឧត្តរិកំ និសីទិត្វា អញ្ញាលំ
បន្តហេត្វា ឯវេស្ស វេចនីបេហ បវរណំ ទម្មំ បវរណំ
មេ ហរ មមត្តាយ បវរេហិតិ កាយេន វិញ្ញាបេតិ
វាចាយ វិញ្ញាបេតិ កាយេន វាចាយ វិញ្ញាបេតិ ទិញ្ញា
ហោតិ បវរណា ។ ន កាយេន វិញ្ញាបេតិ ន វាចាយ
វិញ្ញាបេតិ ន កាយេន វាចាយ វិញ្ញាបេតិ ន ទិញ្ញា ហោតិ
បវរណា ។ ឯវេញតំ លកេថ ឥច្ឆេតំ កុសលំ ទោ
តេ លកេថ សោ ភិក្ខុវេ តិលានោ ភិក្ខុ មញ្ជេន វា
បីវេន វា សង្ឃមជ្ឈេ អាទេត្វា បវរេតតំ ។ សចេ
ភិក្ខុវេ តិលានុបដ្ឋាកានំ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ សចេ
ទោ មយំ តិលានំ ហោនា ចាវេស្សម អាពាណេ វា
អភិវឌ្ឍិស្សតិ កាលកិរិយា វា កវិស្សតិ ។ ន
ភិក្ខុវេ តិលានោ ហោនា ចាវេតញ្ចោ សង្ឃេន តត្ថ
កត្វា បវរេតតំ ន ត្រេវ វេក្កេន សង្ឃេន បវរេតតំ

បរិវារណាច្ឆន្ទតៈ ការឲ្យនូវបរិវារណានៃភិក្ខុឈ្មោះ

ភាគទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឈ្មោះ
ឲ្យនូវបរិវារណាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯបរិវារណានោះត្រូវឲ្យ
យ៉ាងនេះ ។ ត្រូវភិក្ខុឈ្មោះនោះចូលទៅរកភិក្ខុមួយរូបធ្វើឧត្តរសង្ក្រាន្តស្នា
ម្នាស់អង្គុយច្រហោងផ្កាស្រព្វលើឡើងហើយ និយាយយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនោះ
ថា ខ្ញុំសូមឲ្យបរិវារណា ចូរលោកនាំបរិវារណារបស់ខ្ញុំទៅ ចូរលោកបរិវារ-
ណាដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំផង ។ ភិក្ខុនោះបញ្ជាក់(សេចក្តី)ដោយ
កាយ(ក្តី) បញ្ជាក់ដោយវាចា(ក្តី) បញ្ជាក់ដោយកាយនឹងវាចា(ក្តី)
ក៏ឈ្មោះថាភិក្ខុនោះឲ្យបរិវារណាហើយ ។ (បើ)ភិក្ខុឈ្មោះមិនបញ្ជាក់ដោយ
កាយ មិនបញ្ជាក់ដោយវាចា មិនបញ្ជាក់ដោយកាយនឹងវាចាទេ មិន
ឈ្មោះថាភិក្ខុឈ្មោះនោះឲ្យបរិវារណាឡើយ ។ បើសង្ឃបាននូវការឲ្យប-
រិវារណានេះយ៉ាងនេះហើយ ការបាននេះជាការល្អ បើសង្ឃមិនបានទេ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវនាំភិក្ខុឈ្មោះនោះដោយគ្រឿងប្រដាប់មកក្នុងទីជា
កណ្តាលសង្ឃហើយសម្របបរិវារណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើ
ពួកភិក្ខុអ្នកប្រើភិក្ខុឈ្មោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើយើងទាំងឡាយ
ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះយូរតថាគត អាពាធនឹងរឹតតែចម្រើនបូន្លីធ្វើកាលកិរិយា (មិន
ខាន) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃមិនត្រូវឲ្យភិក្ខុឈ្មោះយូរតថាគតទេ
ត្រូវសង្ឃទៅបរិវារណាក្នុងទីនោះ មិនត្រូវសង្ឃបរិវារណាជាពួកឡើយ បើ

៨០

វិសយបិដកេ មហាវិញ្ញា

បវារយ្យ ចេ អាបត្តិ ធុក្កជស្ស ។ បវារណាហារកោ
ចេ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋាយ បវារណាយ តត្រូវ បក្កមតិ អញ្ញស្ស
នាតព្វា បវារណា ។ បវារណាហារកោ ចេ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋា-
យ បវារណាយ តត្រូវ វិញ្ញមតិ ។ បេ ។ កាលំ ករោតិ
សាមណោរោ បដិជានាតិ សិក្ខំ បច្ចុក្ខាតកោ បដិជានា-
តិ អន្តិមវត្ថុ អន្តិមវត្ថុកោ បដិជានាតិ ឧប្បត្តកោ ប-
ដិជានាតិ ទិដ្ឋចិត្តោ បដិជានាតិ វេទនដ្ឋោ បដិជានាតិ
អាបត្តិយោ អនិស្សនេ ឧត្តិក្ខតកោ បដិជានាតិ អាបត្តិយោ
អប្បដិក្កេម្ម ឧត្តិក្ខតកោ បដិជានាតិ ចាបិកាយ
ទិដ្ឋិយោ អប្បដិជិស្សក្កេ ឧត្តិក្ខតកោ បដិជានាតិ
បណ្ណកោ បដិជានាតិ វេយ្យសវាសកោ បដិជានាតិ
តត្ថយេ ប្បក្កន្តកោ បដិជានាតិ តិវច្ឆានគកោ បដិជានាតិ
បាតុយាតកោ បដិជានាតិ បិតុយាតកោ បដិជានាតិ
អរហន្តយាតកោ បដិជានាតិ ភិក្ខុនិទ្ទសកោ បដិ-
ជានាតិ សង្ឃកេនកោ បដិជានាតិ លោហិតុប្បនកោ
បដិជានាតិ ឧកតោព្យញ្ញនកោ បដិជានាតិ អញ្ញស្ស
នាតព្វា បវារណា ។ បវារណាហារកោ ចេ ភិក្ខុវេ
ទិដ្ឋាយ បវារណាយ អន្តរាមក្កេ បក្កមតិ អនាហជា

វិសេសបិដក មហាវគ្គ

បវរណា ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុឈឺឲ្យ
បវរណាហើយ បើភិក្ខុអ្នកនាំបវរណាចៀសចេញចាកទីនោះទៅ ត្រូវ
ក៏ក្នុងនោះឲ្យបវរណាដល់ភិក្ខុដទៃ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុ
ឈឺឲ្យបវរណាហើយ បើភិក្ខុអ្នកនាំបវរណាសឹកក្នុងវិប្បនោះឯង ។ បេ ។
ស្លាប់(ឬ)ប្រេជាខ្លួនជាសាមណេរ ប្រេជាខ្លួនជាអ្នកលាសិកា ប្រេជាខ្លួនជា
អ្នកត្រូវអនិម័ត ប្រេជាខ្លួនជាមនុស្សឆត ប្រេជាខ្លួនជាអ្នកមានចិត្តរវើរវាយ
ប្រេជាខ្លួនជាអ្នកមានទេវនាគ្រិបសង្កត ប្រេជាខ្លួនជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត
ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ប្រេជាខ្លួនជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនធ្វើតប
អាបត្តិ (មិនសំដែង អាបត្តិ) ប្រេជាខ្លួនជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិន
លះបង់ទិដ្ឋិកាក្រក់ ប្រេជាខ្លួនជាបណ្ឌក ប្រេជាខ្លួនជាថេយ្យសំរាសក ប្រេ-
ជាខ្លួនជាអ្នកចូលទៅកាន់ពួកតិរិយ ប្រេជាខ្លួនជាតិរចាន ប្រេជាខ្លួនជាអ្នក
សំឡាប់មាតា ប្រេជាខ្លួនជាអ្នកសំឡាប់បិតា ប្រេជាខ្លួនជាអ្នកសំឡាប់ព្រះ
អរហន្ត ប្រេជាខ្លួនជាអ្នកទ្រុសភិក្ខុនី ប្រេជាខ្លួនជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រេជា
ខ្លួនជាអ្នកធ្វើព្រះលោហិតឲ្យពុរពង្សឡើង ប្រេជាខ្លួនជាមនុស្សមានកេតិរ
ត្រូវភិក្ខុនោះឲ្យបវរណាដល់ភិក្ខុដទៃ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
ដែលភិក្ខុឈឺឲ្យបវរណាហើយ បើភិក្ខុអ្នកនាំបវរណាចៀសចេញទៅ
ក្នុងពាក់កណ្តាលផ្លូវ មិនហៅថាបាននាំបវរណាមកដល់ឡើយ ។ មាល

៨១

បវរណបច្ចុន្តកេ គិលានស្ស បវរណទានំ

ហោតិ បវរណា ។ បវរណាហារកោ ចេ ភិក្ខុវេ
ទិដ្ឋាយ បវរណាយ អន្តរាមក្កេ វិព្ពមតិ កាលំ
ករោតិ ។ បេ ។ ឧកតោព្យញ្ញនកោ បដិជានាតិ
អនាហដា ហោតិ បវរណា ។ បវរណាហារកោ
ចេ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋាយ បវរណាយ សង្ឃប្បត្តោ បក្កមតិ
អាហដា ហោតិ បវរណា ។ បវរណាហារកោ
ចេ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋាយ បវរណាយ សង្ឃប្បត្តោ វិព្ពមតិ
កាលំ ករោតិ ។ បេ ។ ឧកតោព្យញ្ញនកោ បដិជានាតិ
អាហដា ហោតិ បវរណា ។ បវរណាហារកោ
ចេ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋាយ បវរណាយ សង្ឃប្បត្តោ សុត្តោ
នុ អាហចេតិ អាហដា ហោតិ បវរណា បវរណា-
ហារកស្ស អនាបត្តិ ។ បវរណាហារកោ ចេ ភិក្ខុវេ
ទិដ្ឋាយ បវរណាយ សង្ឃប្បត្តោ សមាបដ្ឋោ ន
អាហចេតិ អាហដា ហោតិ បវរណា បវរណាហា-
រកស្ស អនាបត្តិ ។ បវរណាហារកោ ចេ ភិក្ខុវេ
ទិដ្ឋាយ បវរណាយ សង្ឃប្បត្តោ បមត្តោ ន អាហចេតិ

បរិវារណក្ខន្ធកៈ ការឲ្យនូវបរិវារណាដល់ភិក្ខុឈឺ

ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុឈឺឲ្យបរិវារណាហើយ បើភិក្ខុអ្នកនាំបរិវារណាសឹក(ភ្លឺ)ពាក់កណ្តាលផ្លូវទៅ(ភ្លឺ) ស្លាប់ទៅ(ភ្លឺ) ។ បេ ។ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សមានភេទតីរ (ភ្លឺ) មិនហៅថាបាននាំបរិវារណាមកដល់ទេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុឈឺឲ្យបរិវារណាហើយ បើភិក្ខុអ្នកនាំបរិវារណាទៅដល់សង្ឃហើយ ទើបបានចៀសចេញទៅ បរិវារណាឈ្មោះថាបាននាំមកដល់ហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុឈឺឲ្យបរិវារណាហើយ បើភិក្ខុអ្នកនាំបរិវារណាទៅដល់សង្ឃហើយ ទើបបានសឹក (ភ្លឺ) ស្លាប់ (ភ្លឺ) ។ បេ ។ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សមានភេទតីរ (ភ្លឺ) បរិវារណាឈ្មោះថាបាននាំមកដល់ហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុឈឺឲ្យបរិវារណាហើយ បើភិក្ខុអ្នកនាំបរិវារណាទៅដល់សង្ឃហើយ ដេកលក់មិនបានប្រាប់ បរិវារណាឈ្មោះថាបាននាំមកដល់ហើយ ភិក្ខុអ្នកនាំបរិវារណាមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុឈឺឲ្យបរិវារណាហើយ បើភិក្ខុអ្នកនាំបរិវារណាទៅដល់សង្ឃហើយក៏ចូលសមាបត្តិទៅមិនបានប្រាប់ បរិវារណាឈ្មោះថាបាននាំមកដល់ហើយ ភិក្ខុអ្នកនាំបរិវារណាមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុឈឺឲ្យបរិវារណាហើយ បើភិក្ខុអ្នកនាំបរិវារណាទៅដល់សង្ឃហើយភ្លេចមិនបានប្រាប់

វិនយចំណែក មហាវគ្គោ

អាហាជា ហោតិ បវរណា បវរណាហារកស្ស អនា-
បត្តិ ។ បវរណាហារកោ ចេ ភិក្ខុវេ ទិន្នាយ បវរណាយ
សង្ឃប្បត្តោ សញ្ញិច្ច ន អាហេចេតិ អាហាជា ហោតិ
បវរណា បវរណាហារកស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តទហុប្បវរណាយ បវរណាំ
ទេន្តន ធន្ធិញ្ញំ ធាតុំ សន្តិំ សង្ឃស្ស ករណីយន្តិំ ។

[២៦] តេន ទោ បន សមយេន អព្ពានំ ភិក្ខុ
តទហុប្បវរណាយ ញាតកា កណ្ឌិសុ ។ កកវតោ
ឯតមន្តំ អាហេចេសុំ ។ ឥធន បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុំ តទហុប្ប-
វរណាយ ញាតកា កណ្ឌិន្តិំ ។ តេ ញាតកា ភិក្ខុ-
ហិ ឯវមស្ស វចនីយា ឥដ្ឋំ តុម្ពេ អាយស្មន្តោ ឥមំ ភិក្ខុ
មុហុតំ មុញ្ញេ យាវាយំ ភិក្ខុ បវរេតីតិ ។ ឯវព្ពានំ
លកេថ ឥច្ឆេតំ កុសលំ នោ ចេ លកេថ តេ ញាតកា
ភិក្ខុហិ ឯវមស្ស វចនីយា ឥដ្ឋំ តុម្ពេ អាយស្មន្តោ
មុហុតំ ឯកបន្តំ ហោថ យាវាយំ ភិក្ខុ បវរណាំ
ទេតីតិ ។ ឯវព្ពានំ លកេថ ឥច្ឆេតំ កុសលំ នោ ចេ

និយមិក មហាវគ្គ

បរវណាឈ្មោះថាបាននាំមកដល់ហើយ ភិក្ខុអ្នកនាំបរវណាមិនត្រូវអាបត្តិ
ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុឈឺឲ្យបរវណាហើយបើភិក្ខុអ្នកនាំ
បរវណាទៅដល់សង្ឃហើយក្នុងមិនប្រាប់ បរវណាឈ្មោះថាបាននាំមក
ដល់ហើយ (តែ) ភិក្ខុអ្នកនាំបរវណាត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ក្នុងថ្ងៃបរវណានោះ(បើ) សង្ឃមានកិច្ចត្រូវធ្វើ គឺថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុកាលដែលឲ្យបរវណាហើយត្រូវឲ្យឆន្ទៈផង ។

(២៦) ក៏សម័យនោះឯង ពួកញាតិចាប់ភិក្ខុមួយអង្គក្នុងថ្ងៃបរវណា
នោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមាន
ពួកជនជាញាតិចាប់ភិក្ខុក្នុងថ្ងៃបរវណានោះ ។ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិ-
យាយនឹងពួកជនជាញាតិនោះយ៉ាងនេះថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
សូមអ្នកទាំងឡាយលែងភិក្ខុនេះមួយរំពេចសិន ទំរាំភិក្ខុនេះបរវណា
រួច ។ បើសង្ឃបានសេចក្តីយល់ព្រមនុះដូច្នោះហើយ ការដែលបាននុះ
ជាការល្អ បើមិនបានទេ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងពួកជនជាញាតិ
នោះយ៉ាងនេះថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមអ្នកទាំងឡាយនៅ
ក្នុងទីដ៏សមគួរមួយរំពេចសិនទំរាំភិក្ខុនេះឲ្យបរវណារួច ។ បើសង្ឃបាន
សេចក្តីយល់ព្រមនុះដូច្នោះហើយ ការបាននុះជាការល្អ បើមិនបានទេ

៨៣

បរិវេណព្ធគ្រពេ បរិវេណកថ្មេ អន្តរាយ

លកេជ តេ ញាតកា កិក្ខុហំ ឃ៌មស្ស វេជីយា ឥឡ្ហ
តុម្ភេ អាយស្មន្តោ ឥមំ កិក្ខុំ មុហុតំ និស្សីមំ នេជ
យាវ សង្កេ បវេតីតិ ។ ឃ៌ញោតំ លកេជ ឥច្ឆេតំ
កុសលំ នោ ចេ លកេជ ន ត្រូវ វក្កេន សង្កេន
បវេតតំ បវេយ្យ ចេ អាចតិ ទុក្កជស្ស ។ ឥធម ចន
កិក្ខុវេ កិក្ខុំ តទហុប្បវរណាយ រាជានោ កណ្ណានិ
នោរា កណ្ណានិ ធុត្តា កណ្ណានិ កិក្ខុប្បច្ឆតិកា កណ្ណានិ ។
តេ កិក្ខុប្បច្ឆតិកា កិក្ខុហំ ឃ៌មស្ស វេជីយា ឥឡ្ហ តុម្ភេ
អាយស្មន្តោ ឥមំ កិក្ខុំ មុហុតំ មុញ្ចេ យារាយំ កិក្ខុ
បវេតីតិ ។ ឃ៌ញោតំ លកេជ ឥច្ឆេតំ កុសលំ នោ ចេ
លកេជ តេ កិក្ខុប្បច្ឆតិកា កិក្ខុហំ ឃ៌មស្ស វេជីយា
ឥឡ្ហ តុម្ភេ អាយស្មន្តោ មុហុតំ ឃ៌កម្មំ ហោជ
យារាយំ កិក្ខុ បវេណំ ទេតីតិ ។ ឃ៌ញោតំ លកេជ
ឥច្ឆេតំ កុសលំ នោ ចេ លកេជ តេ កិក្ខុប្បច្ឆតិកា
កិក្ខុហំ ឃ៌មស្ស វេជីយា ឥឡ្ហ តុម្ភេ អាយស្មន្តោ

បរិវារណក្ខត្តក' សេចក្តីអន្តរាយទាំងឡាយកើតក្នុងពេលនៃបរិវារណកម្ម

ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងពួកជនជាញាតិទាំងនោះយ៉ាងនេះថា នៃអ្នក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមអ្នកទាំងឡាយនាំភិក្ខុនេះទៅកាន់ទីក្រៅសីមា
មួយរំពេចសិនទំពំសង្ឃបរិវារណារួច ។ បើសង្ឃបានសេចក្តីយល់ព្រមនុ៎ះ
ដូច្នោះហើយ ការបាននុ៎ះជាការល្អ បើមិនបានទេ មិនត្រូវសង្ឃបរិវារណា
ដោយពួកឡើយ បើបរិវារណត្រូវអាចត្តិទុកដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងសាសនានេះបើស្តេចទាំងឡាយចាប់ភិក្ខុ (ភ្នំ) ពួកចោរចាប់ភិក្ខុ (ភ្នំ)
ពួកអ្នកលេងចាប់ភិក្ខុ (ភ្នំ) ពួកភិក្ខុជាសត្រូវចាប់ភិក្ខុ (ភ្នំ) ក្នុងវិថុបរិវារណា
នោះ ។ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងពួកភិក្ខុជាសត្រូវទាំងនោះយ៉ាងនេះ
ថា នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមអស់លោកទាំងឡាយលែងភិក្ខុ
នេះមួយរំពេចសិន ទំពំភិក្ខុនេះបរិវារណារួច ។ បើសង្ឃបានសេចក្តីយល់
ព្រមនុ៎ះដូច្នោះហើយ ការបាននុ៎ះជាការល្អ បើមិនបានទេ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយ
និយាយនឹងភិក្ខុជាសត្រូវទាំងនោះយ៉ាងនេះថា នៃលោកដ៏មានអាយុទាំង
ឡាយ សូមលោកទាំងឡាយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរមួយរំពេចសិន ទំពំភិក្ខុនេះ
ឲ្យបរិវារណារួច ។ បើសង្ឃបានសេចក្តីយល់ព្រមនុ៎ះដូច្នោះហើយ ការបាន
នុ៎ះជាការល្អ បើមិនបានទេ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងពួកភិក្ខុជាស-
ត្រូវទាំងនោះយ៉ាងនេះថា នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមអស់លោក

វិធីយប់ដំណេក មហាវិញ្ញាណ

ឥត ភិក្ខុ មុហុត្តំ និស្ស័មំ នេម យាវ សង្ឃោ បរាវេ-
តីតិ ។ ឃរោត្តំ លកេម ឥច្ឆេតំ កុសលំ នោ ចេ-
លកេម ន ត្រូវ វត្តន សង្ឃន បរាវេតតំ បរាវេយ្យ ចេ-
អាបត្តិ ទុក្ខជស្សាតិ ។

(២៧) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្មី
អាវាសេ តទហុប្បវារណាយ បញ្ច ភិក្ខុ វិហារន្តំ ។
អថខេ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ កកវតោ បញ្ញាតំ
សង្ឃន បរាវេតត្ថន្តំ មយញ្ញម្ហ បញ្ច ជនា កេមំ ទុ
ខោ អម្ពហិ បរាវេតត្ថន្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេ-
ស្មំ ។ អនុជាណមិ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ សង្ឃន បរាវេតត្ថន្តំ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្មី អាវាសេ តទហុ-
ប្បវារណាយ ចត្តារោ ភិក្ខុ វិហារន្តំ ។ អថខោ តេសំ
ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ កកវតោ អនុញ្ញាតំ បញ្ចន្តំ សង្ឃន
បរាវេតតំ មយញ្ញម្ហ ចត្តារោ ជនា កេមំ ទុ ខោ អម្ពហិ
បរាវេតត្ថន្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេស្មំ ។
អនុជាណមិ ភិក្ខុវេ ចត្ថន្តំ អញ្ញមញ្ញំ បរាវេតតំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

នាំភិក្ខុនេះទៅកាន់ទីក្រៅសីមាមួយរំពេចសិន ទំរាំសង្ឃបក់រណារួច ។ បើ
សង្ឃបានសេចក្តីយល់ព្រមនេះដូច្នោះហើយ ការបាននេះជាការល្អ បើមិន
បានទេ មិនត្រូវសង្ឃបក់រណាដោយតួកខ្លើយ បើបក់រណាត្រូវគាបភ្នំ
ទុកដ ។

(២៧) ភិក្ខុសម័យនោះឯង ភិក្ខុ ៥ រូបនៅក្នុងភាវសម្បយក្នុងថ្ងៃ
បក់រណានោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយថា ត្រូវភិក្ខុបក់រណាដោយសង្ឃបក់រណា
ក៏ឥឡូវនេះយើងទាំងឡាយជាជន ៥ រូប តើត្រូវយើងទាំងឡាយបក់រណា
ដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុ ៥ រូបបក់រណា ដោយសង្ឃបក់រណា ។ សម័យនោះឯង
ភិក្ខុ ៤ រូបនៅក្នុងភាវសម្បយក្នុងថ្ងៃបក់រណានោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំង
ឡាយនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុ ៥ រូបបក់រណា ដោយសង្ឃបក់រណា ក៏ឥឡូវនេះ យើងទាំង
ឡាយជាជន ៤ រូប តើត្រូវយើងទាំងឡាយបក់រណាដូចម្តេច ភិក្ខុទាំង
ឡាយគ្រាបទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ ៤ រូបបក់រណា

៨៥

បរិវារណក្ខត្តកេ គណប្បវារណា តេវិចិកា បរិវារណា

ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ បរិវេតតំ ។ ព្យាត្តន ភិក្ខុនា បដិ-
តាលេន តេ ភិក្ខុ ញាយេតទ្វា សុណាន្ត មេ អាយស្មន្តោ
អដ្ឋ បរិវារណា ។ យទាយស្មន្តានំ បត្តកល្យំ មយំ
អញ្ញមញ្ញំ បរិវេយ្យមាតិ ។ បេវេន ភិក្ខុនា ឯកំសំ
ឧត្តរសង្កំ ករិត្វា ឧក្កដិកំ ជិសីទិត្វា អញ្ញលី បត្ត-
ហេត្វា តេ ភិក្ខុ ឯវេស្ស វេចជីយា អហំ អាវុសោ
អាយស្មន្តោ បរិវេមិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ
វា វទន្ត មំ អាយស្មន្តោ អនុកម្មំ ឧទានាយ បស្សន្តោ
បដិករិស្សមិ ទតិយម្មំ អាវុសោ អាយស្មន្តោ បរិវេមិ
ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ វា វទន្ត មំ អា-
យស្មន្តោ អនុកម្មំ ឧទានាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សមិ
ទតិយម្មំ អាវុសោ អាយស្មន្តោ បរិវេមិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន
វា បរិសង្កាយ វា វទន្ត មំ អាយស្មន្តោ អនុកម្មំ
ឧទានាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សមិ ។ នវេតេន
ភិក្ខុនា ឯកំសំ ឧត្តរសង្កំ ករិត្វា ឧក្កដិកំ ជិសីទិ-
ត្វា អញ្ញលី បត្តហេត្វា តេ ភិក្ខុ ឯវេស្ស វេចជីយា

បរវារណត្ថន្តក្កៈ គណប្បវារណានិទ្ទេសោចិកាបរវារណា

ដល់គ្នានឹងគ្នាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវបរវារណាយ៉ាងនេះ ។
ត្រូវភិក្ខុដែលឆ្ងាសប្រតិពលឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនោះយល់ថា សូមលោក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំ ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃបរវារណា ។ បើបរវារណា-
កម្មមានកាលគួរដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយហើយ ត្រូវយើងទាំង
ឡាយបរវារណាដល់គ្នានឹងគ្នា ។ ត្រូវភិក្ខុជាថេរធ្វើទុត្តរាសន៍រៀងស្នា
ម្លាងអង្គុយ ច្រហោងហើយផ្គងអញ្ជាស់ឡើងរួចនិយាយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ ខ្ញុំសូមបរវារណានឹងលោកដ៏មានអាយុទាំង
ឡាយ ដោយឃើញភ្នំ ពួក រង្សីសក្តិ សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រាន់និយាយ (រំលឹក) ខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹង
ធ្វើតាម នៃអារុសោ ខ្ញុំសូមបរវារណានឹងលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
ជាគំរប់ព័រដងផង ដោយឃើញភ្នំ ពួក រង្សីសក្តិ សូមលោកដ៏មានអាយុ
ទាំងឡាយអាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រាន់និយាយ (ជាសំគ្រឿង) ខ្ញុំ កាល
បើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម នៃអារុសោ ខ្ញុំសូមបរវារណានឹងលោកដ៏មានអាយុ
ទាំងឡាយជាគំរប់បីដងផង ដោយឃើញភ្នំ ពួក រង្សីសក្តិ សូមលោក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយអាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រាន់និយាយ (រំលឹក) ខ្ញុំ
កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម ។ ត្រូវភិក្ខុធ្វើទុត្តរាសន៍រៀងស្នាម្លាងអង្គុយ
ច្រហោងផ្គងអញ្ជាស់ឡើងរួចនិយាយយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា

៨៦

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញា

អហំ កន្លែ អាយស្មន្តោ បវរេមិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន
វា បរិសង្កាយ វា វទន្តំ មំ អាយស្មន្តោ អនុកម្មំ
ឧបាទាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ ទុតិយម្បំ កន្លែ
អាយស្មន្តោ បវរេមិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ វា
វទន្តំ មំ អាយស្មន្តោ អនុកម្មំ ឧបាទាយ បស្សន្តោ
បដិករិស្សាមិ តតិយម្បំ កន្លែ អាយស្មន្តោ បវរេមិ
ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ វា វទន្តំ មំ
អាយស្មន្តោ អនុកម្មំ ឧបាទាយ បស្សន្តោ បដិ-
ករិស្សាមិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្មី
អាវិសេ តទហុប្បវរណាយ តយោ ភិក្ខុ វិហារន្តំ ។
អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ ភក្កវតា អនុញ្ញាតំ
បញ្ជន្តំ សង្ខេន បវរេតុំ ចតុន្តំ អញ្ញាមញ្ញំ បវរេតុំ
មយញ្ញម្ហ តយោ ជនា កថំ ទុ ខោ អម្រេហំ បវរេ-
តញ្ញំ ។ ភក្កវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជានាមិ
ភិក្ខុវេ តិណ្ណាន្តំ អញ្ញាមញ្ញំ បវរេតុំ ។ ឯវញ្ញ បន ភិក្ខុវេ

វិធីបិណ្ឌ មហាវត្ត

បតិគ្រលោកដំបំរើន ខ្ញុំសូមបរវរណានឹងលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
ដោយឃើញក្តីព្រឺស្រីស្តី សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយអាស្រ័យ
នូវសេចក្តីអនុគ្រោះនិយាយ (ជាសុំភ្លឺន) ខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម
បតិគ្រលោកដំបំរើន ខ្ញុំសូមបរវរណានឹងលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
ជាគំរប់បីជងផង ដោយឃើញក្តីព្រឺស្រីស្តី សូមលោកដ៏មានអាយុ
ទាំងឡាយអាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះនិយាយ (ជាសុំភ្លឺន) ខ្ញុំ កាលបើ
ខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម បតិគ្រលោកដំបំរើន ខ្ញុំសូមបរវរណានឹងលោកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយជាគំរប់បីជងផង ដោយឃើញក្តីព្រឺស្រីស្តី សូមលោកដ៏
មានអាយុទាំងឡាយអាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះនិយាយ (ជាសុំភ្លឺន) ខ្ញុំ
កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម ។ ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុព្យាបាលនៅក្នុងអាវាស
មួយក្នុងថ្ងៃបរវរណានោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមានសេចក្តីត្រិះ-
រិះដូច្នោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ ៥ រូបបរវរណាដោយ
សង្ឃបរវរណា ឲ្យភិក្ខុ ៥ រូបបរវរណាដល់គ្នានឹងគ្នា ឥឡូវនេះ យើង
ទាំងឡាយជាជនព្យាបាល តើយើងទាំងឡាយត្រូវបរវរណាដូចម្តេច ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ ព្យាបាល
បរវរណាដល់គ្នានឹងគ្នាបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយ

៨៧

បវរណកូនពេ ពិណ្ឌុំ អញ្ញមញ្ញប្បវរណ

បវរេតត្ថំ ។ សុត្តន ភិក្ខុនា បដិសាលេន តេ ភិក្ខុ ញា-
បេតត្តា សុណាន្ត មេ អាយស្មន្តោ អន្ត បវរណា ។ យ-
នាយស្មន្តានំ បត្តកល្យំ មយំ អញ្ញមញ្ញំ បវរេយ្យមា-
នំ ។ យេវេន ភិក្ខុនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ ករិត្តា ឧត្តរិកំ
និសីទិត្តា អញ្ញលី បត្តហេត្វា តេ ភិក្ខុ ឯវេស្ស វេចនីយា
អហំ អារុសោ អាយស្មន្តោ បវរេមិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា
បរិសង្កាយ វា វេទន្តំ មំ អាយស្មន្តោ អនុកម្យំ ឧទានាយ
បស្សន្តោ បដិករិស្សមិ ឧតិយម្យំ អារុសោ អាយស្មន្តោ
បវរេមិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ វា វេទន្តំ មំ អាយ-
ស្មន្តោ អនុកម្យំ ឧទានាយ បស្សន្តោ បដិករិស្ស-
មិ ឧតិយម្យំ អារុសោ អាយស្មន្តោ បវរេមិ ទិដ្ឋេន វា
សុតេន វា បរិសង្កាយ វា វេទន្តំ មំ អាយស្មន្តោ អនុ-
កម្យំ ឧទានាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សមិ ។ នវកេន
ភិក្ខុនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ ករិត្តា ឧត្តរិកំ និសី-
ទិត្តា អញ្ញលី បត្តហេត្វា តេ ភិក្ខុ ឯវេស្ស វេចនីយា
អហំ កន្តោ អាយស្មន្តោ បវរេមិ ទិដ្ឋេន សុតេន

បរាវណាព្វន្តរៈ ភិក្ខុចំរូបបរាវណានិលំត្នានំឥត្ន

បរាវណាយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវភិក្ខុដែលឆ្ងាសប្រតិពាលឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះដឹងថា សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំ ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃបរាវ-
ណា ។ បើបរាវណាក្នុងមានកាលគួរដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
ហើយ ត្រូវយើងទាំងឡាយបរាវណាដល់គ្នានឹងគ្នា ។ ត្រូវភិក្ខុជាថេរៈ
ធ្វើទុត្តរសន្តិទៀងស្មាមាងហើយ អន្តិយច្រហោង ផ្គងអញ្ជាលឿងរូច
និយាយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះយ៉ាងនេះថា ខែអារុសោ ខ្ញុំសូមបរាវណា
នឹងលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ដោយឃើញក្តី ឮក្តី រឿសក្តី សូម
លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយអាស្រ័យទូរសេចក្តីអនុគ្រោះនិយាយ (ដាស់
ភ្លឺន) ខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម ខែអារុសោ ខ្ញុំសូមបរាវណានឹង
លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយជាគំរប់បំផងផងដោយឃើញក្តី ឮក្តី រឿស
ក្តីសូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយអាស្រ័យទូរសេចក្តីអនុគ្រោះនិយាយ
(ដាស់ភ្លឺន) ខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម ខែអារុសោ ខ្ញុំសូមបរាវ-
ណានឹងលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយជាគំរប់បំផងផង ដោយឃើញក្តី ឮក្តី
រឿសក្តី សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយអាស្រ័យទូរសេចក្តីអនុគ្រោះ
និយាយ (ដាស់ភ្លឺន) ខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម ។ ត្រូវភិក្ខុធ្វើ
ទុត្តរសន្តិទៀងស្មាមាងហើយអន្តិយច្រហោងផ្គងអញ្ជាលឿងរូចនិយាយ
យ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា បត់ត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំសូម
បរាវណានឹងលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយដោយឃើញក្តី ឮក្តី រឿសក្តី

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

វា បរិសង្កាយ វា វទន្ត មំ អាយស្មន្តោ អនុកម្មំ
ឧទានាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សាមំ ទុតិយម្បំ កន្ត
អាយស្មន្តោ បវាវេមំ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ
វា វទន្ត មំ អាយស្មន្តោ អនុកម្មំ ឧទានាយ បស្ស-
ន្តោ បដិករិស្សាមំ តតិយម្បំ កន្ត អាយស្មន្តោ បវាវេមំ
ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ វា វទន្ត មំ អាយ-
ស្មន្តោ អនុកម្មំ ឧទានាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សាមីតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាមញ្ញំ អារាសេ តន-
ហុប្បវរណាយ ទ្វេ ភិក្ខុ វិហារន្តំ ។ អថខោ តេសំ
ភិក្ខុនំ ឯតនយោសិ ភកវតោ អនុញ្ញាតំ បញ្ញន្តំ សង្ឃេ-
ន បវាវេតុំ ចត្តន្តំ អញ្ញាមញ្ញំ បវាវេតុំ តំណន្តំ អញ្ញ-
មញ្ញំ បវាវេតុំ មយញ្ញម្ប ទ្វេ ជនា កថំ ទុ ខោ អម្មេហិ
បវាវេតត្ថន្តំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អារោចេសុំ ។ អនុ-
ជាតាមិ ភិក្ខុវេ ទ្ធិន្តំ អញ្ញាមញ្ញំ បវាវេតុំ ។ ឯវញ្ញ បន
ភិក្ខុវេ បវាវេតត្ថំ ។ យេវេន ភិក្ខុនា ឯតំសំ ឧត្តរាសន្តំ
ករិត្តា ឧត្តរិកំ ទិសិទិត្តា អញ្ញាលី បត្តហេត្តា នវេ

វិន័យបិដក មហាវគ្គ

សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះនិយាយ
(ជាសុំគ្រឿន) ខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន
ខ្ញុំសូមបកវណានឹងលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ជាគំរប់ប័ដងផង ដោយ
យើញក្តី ពួកក្តី រង្សៀសក្តី សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាស្រ័យ
នូវសេចក្តីអនុគ្រោះនិយាយ (ជាសុំគ្រឿន) ខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម
បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំសូមបកវណានឹងលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
ជាគំរប់ប័ដងផង ដោយយើញក្តី ពួកក្តី រង្សៀសក្តី សូមលោកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះនិយាយ (ជាសុំគ្រឿន) ខ្ញុំ
កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម ។ ក៏សម័យនោះឯង ក៏កុំពីររូបនៅ
ក្នុងអារាមមួយ ក្នុងថ្ងៃបកវណានោះ ។ គ្រានោះ ក៏កុំទាំងឡាយនោះ
មានសេចក្តីគ្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យក៏កុំ ៥
រូប បកវណាដោយសង្ឃបកវណា ឲ្យក៏កុំ ៤ រូប បកវណាដល់គ្នានឹងគ្នា
ឲ្យក៏កុំ ៣ រូប បកវណាដល់គ្នានឹងគ្នា ឥឡូវនេះ យើងទាំងឡាយជាជន
ពីររូប តើយើងត្រូវបកវណាដូចម្តេច ។ ក៏កុំទាំងឡាយក្រាបទូល
ដំណើរនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្ចាស់
ក៏កុំទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យក៏កុំពីររូបបកវណា ដល់គ្នានឹងគ្នាបាន ។
ម្ចាស់ក៏កុំទាំងឡាយ ត្រូវក៏កុំបកវណា យ៉ាងនេះ ។ ត្រូវក៏កុំជាថេរធ្វើ
ទុក្ខកសង្ឃៀងស្នាម្នាងហើយអង្គុយច្រហោងផ្តងអញ្ជូលឡើងរូបនិយាយ

៨៧

បរិវារណពុទ្ធពោ ទ្ធិន្តំ អញ្ញមញ្ញប្បវារណ

ភិក្ខុ ឯវេស្ស វេចនីយោ អហំ អាវុសោ អាយស្មន្តំ
បវរេមិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសម្ព័យ វា វេទនុ មំ
អាយស្មា អនុកម្មំ ឧបាទាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ
ធុតិយម្បិ អាវុសោ អាយស្មន្តំ បវរេមិ ទិដ្ឋេន វា សុ-
តេន វា បរិសម្ព័យ វា វេទនុ មំ អាយស្មា អនុកម្មំ
ឧបាទាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ ធុតិយម្បិ អាវុសោ
អាយស្មន្តំ បវរេមិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសម្ព័យ
វា វេទនុ មំ អាយស្មា អនុកម្មំ ឧបាទាយ បស្សន្តោ
បដិករិស្សាមិ វ ធុតិយម្បិ ភិក្ខុនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ
ករិទ្ធា ឧក្កដិកំ វិសិទិទ្ធា អញ្ញាលី បន្តហេត្វា ថេរោ
ភិក្ខុ ឯវេស្ស វេចនីយោ អហំ កន្លេ អាយស្មន្តំ បវរេមិ
ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសម្ព័យ វា វេទនុ មំ អាយស្មា
អនុកម្មំ ឧបាទាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ ធុតិយម្បិ
កន្លេ អាយស្មន្តំ បវរេមិ ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសម្ព័យ
វា វេទនុ មំ អាយស្មា អនុកម្មំ ឧបាទាយ បស្សន្តោ
បដិករិស្សាមិ ធុតិយម្បិ កន្លេ អាយស្មន្តំ បវរេមិ

បរិវារណក្ខន្ធកៈ កិច្ចការរូបបរិវារណានិលំណាត់ដឹង

យ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុខ្ញុំថា នៃអារុសោ ខ្ញុំសូមបរិវារណានឹងលោកដ៏មានអាយុ
ដោយឃើញភ្នំ ពួក រង្ស៊ីសក្តិ សូមលោកដ៏មានអាយុអាស្រ័យនូវសេចក្តី
អនុគ្រោះនិយាយ (ជាសំគៀន) ខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម នៃអារុសោ
ខ្ញុំសូមបរិវារណានឹងលោកដ៏មានអាយុជាគំរប់ពីរដងដង ដោយឃើញភ្នំ
ពួក រង្ស៊ីសក្តិ សូមលោកដ៏មានអាយុអាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះនិយាយ
(ជាសំគៀន) ខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម នៃអារុសោ ខ្ញុំសូមបរិវារណានឹង
លោកដ៏មានអាយុ ជាគំរប់បីដងដង ដោយឃើញភ្នំ ពួក រង្ស៊ីសក្តិ សូម
លោកដ៏មានអាយុអាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះនិយាយ (ជាសំគៀន) ខ្ញុំ
កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម ។ ត្រូវភិក្ខុខ្ញុំធ្វើកុស្តស្ត័ ធ្វើស្នាម្នាងហើយ
អង្គុយច្រហោងផ្នែកអញ្ចាល ឡើងរួចនិយាយយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុថាថេរៈថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំសូមបរិវារណានឹងលោកដ៏មានអាយុដោយឃើញភ្នំ
ពួក រង្ស៊ីសក្តិ សូមលោកដ៏មានអាយុអាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះនិយាយ
(ជាសំគៀន) ខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំសូមប-
រិវារណានឹងលោកដ៏មានអាយុ ជាគំរប់ពីរដងដង ដោយឃើញភ្នំ ពួក
រង្ស៊ីសក្តិ សូមលោកដ៏មានអាយុអាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះនិយាយ
(ជាសំគៀន) ខ្ញុំកាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនខ្ញុំសូមបរិ-
វារណានឹងលោកដ៏មានអាយុ ជាគំរប់បីដងដង ដោយឃើញភ្នំ ពួក រង្ស៊ីសក្តិ

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

ទិដ្ឋេន វា សុតេន វា បរិសង្កាយ វា វេទតុ មំ អាយស្មា
អនុកម្មំ ឧបាទាយ បស្សន្តោ បដិករិស្សាមីតិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្មី អាវាសេ តទហុប្បវា-
ណាយ ឯកោ ភិក្ខុ វិហារតិ ។ អថខោ តស្ស ភិក្ខុនោ
ឯតទហោសិ ភកវតោ អនុញ្ញាតំ បញ្ញាតំ សាដ្ឋេន បវាវេតុ
ចតុតំ អញ្ញាមញ្ញំ បវាវេតុ តិណ្ណំ អញ្ញាមញ្ញំ បវាវេតុ ទ្ធិតំ
អញ្ញាមញ្ញំ បវាវេតុ អហញ្ញាមិ ឯកតោ កថំ នុ ខោ
មយា បវាវេតត្ថំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។
តេន បន ភិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្មី អាវាសេ តទហុប្បវាណា-
យ ឯកោ ភិក្ខុ វិហារតិ ។ តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា យត្ត
ភិក្ខុ បដិក្កមន្តំ ឧបដ្ឋានសាលាយ វា មណ្ឌាបេ វា
វុត្តមូលេ វា សោ ទេសោ សម្មជ្ជិត្វា ចាជ័យំ បរិកោ-
ជជ័យំ ឧបដ្ឋាបេត្វា អាសនំ បញ្ញាបេត្វា បដិបំ កត្វា
នីសីទិតតំ ។ សចេ អញ្ញា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តំ តេហិ សទ្ធិ
បវាវេតតំ នោ បេ អាគច្ឆន្តំ អជ្ជ មេ បវាវណាតិ អនិដ្ឋា-
តតំ នោ បេ អនិដ្ឋហោយ្យ អាបតិ ទុក្កស្ស ។ តត
ភិក្ខុវេ យត្ត បញ្ច ភិក្ខុ វិហារនំ ន ឯកស្ស បវាវណំ

វិសេសបិដក មហាវគ្គ

សូមលោកដ៏មានអាយុអាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះនិយាយ (វាស័រត្យ័ន)
ខ្ញុំ កាលបើខ្ញុំឃើញនឹងធ្វើតាម ។ ភិក្ខុមួយរូបនៅក្នុង
អាវាសមួយក្នុងវិថីបរវណានោះ ។ ឯភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ៥រូបបរវណាដោយសង្ឃបរវណា
ឱ្យភិក្ខុ៦ រូបបរវណាដល់គ្នានឹងគ្នា ឱ្យភិក្ខុ៧ រូបបរវណាដល់គ្នានឹងគ្នា
ឱ្យភិក្ខុ៨ រូបបរវណាដល់គ្នានឹងគ្នា ឥឡូវនេះ អាត្មាអញវត្តម្នាក់ឯង គួរ
អាត្មាអញបរវណាដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនេះចំ-
ពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក៏ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុមួយរូបនៅក្នុងអាវាសមួយ ក្នុងវិថីបរវណានោះ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុចៀសចេញទៅអំពីប្រទេសណា គឺឧបដ្ឋាន-
សាលា^(៦) ក្តីមណ្ឌបក្តីគល់ឈើក្តី ត្រូវភិក្ខុនោះបោសប្រទេសនោះហើយដំ-
គល់ទុកនូវទឹកធាន់ទឹកប្រើប្រាស់ត្រូវកាលអាសនៈរួចឧបទ័បហើយត្រូវ
អង្គុយចាំ ។ បើមានភិក្ខុទាំងឡាយដទៃមក ត្រូវភិក្ខុនោះបរវណាជាមួយ
នឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះចុះ បើគ្មានភិក្ខុទាំងឡាយមកទេ ត្រូវភិក្ខុនោះ
អធិដ្ឋានថាវិថីនេះជាវិថីបរវណារបស់អញ បើមិនអធិដ្ឋានទេ ត្រូវអាចគ្គិ-
ទុក្ខដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងអាវាសណា ១ ដែលមានភិក្ខុនៅ ៥ រូប
ភិក្ខុ៦ រូប មិនត្រូវនាំបរវណារបស់ភិក្ខុ ១ រូបហើយបរវណាដោយសង្ឃប-

៦ សាលាធាន់ ។

បរិវារណកូដូកេ អនាបត្តិស្ស បរិវារណ

អាហារិត្តា ចត្វាហិ សង្ខេន បវារេតត្ថំ បវារេយ្យំ ចេ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យត្ត ចត្តារោ
ភិក្ខុ វិហារន្តំ ន ឯកស្ស បវារណំ អាហារិត្តា តិហិ អ-
ញ្ញាមញ្ញំ បវារេតត្ថំ បវារេយ្យំ ចេ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
តត្រ ភិក្ខុវេ យត្ត តយោ ភិក្ខុ វិហារន្តំ ន ឯកស្ស
បវារណំ អាហារិត្តា ធូហិ អញ្ញាមញ្ញំ បវារេតត្ថំ បវារេ-
យ្យំ ចេ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យត្ត ទ្វេ
ភិក្ខុ វិហារន្តំ ន ឯកស្ស បវារណំ អាហារិត្តា ឯកេន
អនិដ្ឋានត្ថំ អនិដ្ឋហេយ្យ ចេ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[២៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
តទហុប្បវារណាយ អាបត្តិ អាបន្នោ ហោតិ ។ អថខោ
តស្ស ភិក្ខុវោ ឯតទហោសិ ភកវតោ បញ្ញត្តំ ន សា-
បត្តិកេន បវារេតត្ថំ អហញ្ញម្ហំ អាបត្តិ អាបន្នោ តបំ
នុ ខោ មយា បនិបដ្ឋិតត្ថំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អា-
ហេថេសុំ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ តទហុប្បវារណាយ អាបត្តិ
អាបន្នោ ហោតិ ។ តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ ឯតំ ភិក្ខុ
ឧបសន្តមិត្តា ឯតំសំ ឧត្តវាសន្តំ ករិត្តា ទុក្កដិកំ

បរិវារណត្ថន្តកៈ ការបរិវារណនៃភិក្ខុអ្នកមិនមានអាបត្តិ

វារណាក្នុងភាវសនោះទេ បើបរិវារណត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ក្នុងភាវសណា ១ ដែលមានភិក្ខុនៅ ២ រូប ភិក្ខុឃ្មុំរូបមិនត្រូវនាំប-
រិវារណារបស់ភិក្ខុ ១ រូបមកហើយបរិវារណា ដល់គ្នានឹងគ្នាក្នុងភាវសនោះទេ
បើបរិវារណា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងភាវសណា ១
ដែលមានភិក្ខុនៅ ៣ រូប ភិក្ខុ ២ រូបមិនត្រូវនាំបរិវារណារបស់ភិក្ខុ ១ រូបមក
ហើយបរិវារណា ដល់គ្នានឹងគ្នាក្នុងភាវសនោះទេ បើបរិវារណា ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងភាវសណា ១ ដែលមានភិក្ខុនៅ ២ រូប
ភិក្ខុ ១ រូបមិនត្រូវនាំបរិវារណារបស់ភិក្ខុ ១ រូបមកហើយអធិដានក្នុងភាវស
នោះទេ ។ បើអធិដាន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(២៨) ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបត្រូវអាបត្តិក្នុងថ្ងៃបរិវារណា
នោះ ។ ក៏ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បញ្ជាហើយថា ភិក្ខុដែលមានអាបត្តិមិនត្រូវបរិវារណាទេ ឥឡូវអាត្មាអញ
ត្រូវអាបត្តិហើយ តើអាត្មាអញត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងថ្ងៃបរិវារ-
ណានោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុនោះចូលទៅរកភិក្ខុ ១ រូបហើយ
ធ្វើទុក្ខវាសន៍ធៀងស្មារតីអង្គុយច្រហោងផងអញ្ជាញរូបនិយាយយ៉ាងនេះ

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

និសីទិត្តា អញ្ញាលី បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ
អាវុសោ ឥត្តន្ទាមំ អាចត្តី អាចន្នោ តំ បដិទេសេមីតិ ។
តេន វត្តព្វោ បស្សសីតិ ។ អាម បស្សមីតិ ។ អាយតិ
សំវេយ្យាសីតិ ។ ឥន បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តទហុប្បវា-
រណាយ រាចត្តិយា វេមតិកោ ហោតិ ។ តេន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនា ឯកំ ភិក្ខុំ ឧបសន្តមិត្តា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តិ
កវិត្តា ឧត្តរិកំ និសីទិត្តា អញ្ញាលី បត្តហេត្វា ឯវមស្ស
វចនីយោ អហំ អាវុសោ ឥត្តន្ទាមាយ អាចត្តិយា វេមតិកោ
យនា និព្វេមតិកោ ភវិស្សាមំ តទា តំ អាចត្តី បដិក-
វិស្សាមីតិ វត្តា បវាវេតតំ ។ ន ត្រូវ តប្បច្ចយា បវារណាយ
អន្តរាយោ កាតព្វោតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អព្វាតហេ ភិក្ខុ បវាយហោនោ អាចត្តី សរតិ ។ អថខោ
តស្ស ភិក្ខុនោ ឯតទហោសិ ភកវតា បញ្ញតំ ន សាចត្តិ-
កេន បវាវេតត្ថន្តិ អហាណ្ឌិ អាចត្តី អាចន្នោ កតំ នុ ខោ
មយា បដិបដ្ឋិតត្ថន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសំ ។

វិទេយបិដក មហាវគ្គ

នឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសា ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះហើយ ខ្ញុំសូម
សំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ ត្រូវភិក្ខុអកុទ្ធឡោអាបត្តិនោះនិយាយថា លោក
ឃើញឬទេ ។ ភិក្ខុអកុសំដែងនោះឆ្លើយថា អើខ្ញុំឃើញ ។ ភិក្ខុអកុទ្ធឡោ
អាបត្តិត្រូវប្រាប់ថា ត្រូវលោកសង្ខេបតទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
សាសនានេះ បើមានភិក្ខុសង្ឃៗនឹងអាបត្តិក្នុងវ័យវរណានោះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុនោះចូលទៅកេភិក្ខុ ១ រូបហើយធ្វើត្រាសង្កត់
ស្មាមាងអង្គុយប្រហោងផ្កាសព្វល្អនិយាយយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនោះថា នៃ
អាវុសា ខ្ញុំមានសេចក្តីសង្ឃឹយនឹងអាបត្តិឈ្មោះនេះ កាលណាខ្ញុំអស់
សេចក្តីសង្ឃឹយខ្ញុំនឹងធ្វើតប (សំដែង) នូវអាបត្តិនោះក្នុងកាលនោះ
លុះពាលដូច្នេះហើយ ត្រូវបរវណាចុះ ។ មិនត្រូវភិក្ខុធ្វើនូវសេចក្តី
អន្តរាយដល់បរវណាព្រោះហេតុប៉ុណ្ណោះទេ ។ ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុ
១ រូបកុំពុំតែបរវណាក៏រលឹកឃើញអាបត្តិ ។ ទើបភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
ត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាក់ហើយថា ភិក្ខុដែលមាន
អាបត្តិមិនត្រូវបរវណាទេ ឥឡូវអាត្មាអញត្រូវអាបត្តិហើយ តើអាត្មាអញ
ត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះ

៧៧

បរិវារណក្ខន្ធពេ អសភាពាបត្តិកស្ស បរិវារណា

ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បរិវារយមាណោ អាបត្តិ សភាតំ ។
តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា សាមន្តោ ភិក្ខុ ឯវមស្ស វចនីយោ
អហំ អាវុសោ ឥត្តន្ទាមំ អាបត្តិ អាបន្នោ ឥតោ
វុដ្ឋហិត្វា តំ អាបត្តិ បដិករិស្សាមីតិ វត្វា បរិវេតតំ ។
ន ត្រេវ តប្បច្ចយា បរិវារណាយ អន្តរាយោ កាតព្វោ ។
ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បរិវារយមាណោ អាបត្តិយា
វេមតិកោ ហោតិ ។ តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា សាមន្តោ
ភិក្ខុ ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ អាវុសោ ឥត្តន្ទា-
មាយ អាបត្តិយា វេមតិកោ យទា និព្វេមតិកោ
ករិស្សាមី តណា តំ អាបត្តិ បដិករិស្សាមីតិ វត្វា
បរិវេតតំ ។ ន ត្រេវ តប្បច្ចយា បរិវារណាយ អន្តរាយោ
កាតព្វោតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្មី
អាវុសេ តទហុច្ឆរិវារណាយ សព្វោ សង្កេ
សភាតំ អាបត្តិ អាបន្នោ ហោតិ ។ អថខោ តេសំ
ភិក្ខុនំ ឯវមស្សាសំ កកវតា បញ្ញតំ ន សភាតា អាបត្តិ
ទេសេតព្វា ន សភាតា អាបត្តិ បដិក្កហេតព្វាតិ
អយព្វ សព្វោ សង្កេ សភាតំ អាបត្តិ អាបន្នោ

បរិវារណាចូត្តរៈ ការបរិវារណាខែភិក្ខុអ្នកមិនមានសភាគបត្តិ

ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសា-
សនានេះ បើមានភិក្ខុកំពុងតែបរិវារណាករលើកឃើញអាបត្តិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុដ៏តខាងថា នៃអាវុសោ
ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិឈ្មោះនេះហើយ ខ្ញុំចេញពីទីនេះហើយនឹងសំដែងអាបត្តិនោះ
ចេញ លុះពេលដូច្នេះហើយត្រូវបរិវារណាចុះ ។ មិនត្រូវភិក្ខុធ្វើនូវសេចក្តី
អន្តរាយដល់បរិវារណាព្រោះហេតុប៉ុណ្ណោះទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុកំពុងតែបរិវារណាហើយមានសេចក្តីសង្ស័យនឹង
អាបត្តិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុដ៏ត
ខាងថា នៃអាវុសោ ខ្ញុំមានសេចក្តីសង្ស័យនឹងអាបត្តិឈ្មោះនេះ កាលណា
ខ្ញុំអស់សេចក្តីសង្ស័យ ខ្ញុំនឹងសំដែងអាបត្តិនោះចេញក្នុងកាលនោះ លុះ
ពេលដូច្នេះហើយ ត្រូវបរិវារណាចុះ ។ មិនត្រូវភិក្ខុធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
ដល់បរិវារណាព្រោះហេតុប៉ុណ្ណោះទេ ។ ក៏សម័យនោះឯង សង្ឃទាំង
អស់ក្នុងអាវុសោ ១ ត្រូវសភាគបត្តិ (អាបត្តិដូចគ្នា) ក្នុងវិថូបរិវារណា
នោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយថា ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងសភាគបត្តិ មិនត្រូវទទួល
សភាគបត្តិ (នឹងគ្នាទេ) ឥឡូវសង្ឃនេះសុទ្ធតែត្រូវសភាគបត្តិហើយ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញា

កង ធុ ខោ អម្ពេហិ បដិបជ្ជិតព្វន្តិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ
អាណេចេស្សំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្មី អាវាសេ
តទហុប្បវារណាយ សញ្ញោ សង្ឃោ សកាគំ អាបត្តិ
អាបន្នោ ហោតិ ។ តេហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ ឯកោ ភិក្ខុ
សមន្តា អាវាសា សដ្ឋកំ ចាហោតញ្ញោ កញ្ញាសោ តំ
អាបត្តិ បដិករិត្តា អាគច្ឆ មយំ តេ សន្តិកេ តំ អាបត្តិ
បដិករិស្សាមាតិ ។ ឯវញ្ញោតំ លកេថ ឥច្ឆោតំ កុសលំ
នោ ចេ លកេថ ព្យត្រេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ
ញ្ញាបេតញ្ញោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អយំ សញ្ញោ
សង្ឃោ សកាគំ អាបត្តិ អាបន្នោ យនា អញ្ញំ ភិក្ខុ
សុដ្ឋំ អនាបត្តកំ បស្សិស្សតិ តទា តស្ស សន្តិកេ តំ
អាបត្តិ បដិករិស្សតិវត្តា បវារេតព្វំ ។ ន ត្រេវ តប្បច្ច-
យា បវារណាយ អន្តរាយោ កាតញ្ញោ ។ ឥធិ បន
ភិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្មី អាវាសេ តទហុប្បវារណាយ សញ្ញោ
សង្ឃោ សកាគាយ អាបត្តិយា វេមតិកោ ហោតិ ព្យត្រេន
ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញ្ញាបេតញ្ញោ សុណាតុ

វិនយចំណី មហាវគ្គ

តើយើងទាំងឡាយត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូល
ដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើសង្ឃទាំងអស់ក្នុងអាវាសមួយត្រូវសភា-
តាបត្តិក្នុងវិថូបវារណានោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះបញ្ជូនភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់អាវាសជិតខាងក្នុងវិថូនោះថា វិនយសោ
ច្ចរលោកទៅសំដែងអាបត្តិនោះហើយមកវិញ យើងទាំងឡាយនឹងសំដែង
អាបត្តិនោះក្នុងសំណាករលោក ។ បើសង្ឃបានការសំដែងអាបត្តិនេះ
ដូច្នោះហើយ ការបាននេះជាការល្អ បើមិនបានទេ ត្រូវភិក្ខុដែលឆ្ងាស
ប្រតិពាលឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត)
សង្ឃទាំងអស់នេះត្រូវសភាតាបត្តិហើយ កាលណាបើសង្ឃឃើញភិក្ខុដ-
ណែនសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ សង្ឃនឹងសំដែងអាបត្តិនោះក្នុងសំណាកភិក្ខុនោះ
កាលនោះ លុះពេលដូច្នោះហើយ ត្រូវបវារណាចុះ ។ មិនត្រូវសង្ឃធ្វើ
សេចក្តីអន្តរាយដល់បវារណាព្រោះហេតុប៉ុណ្ណោះទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើសង្ឃទាំងអស់ក្នុងអាវាសមួយមានសេចក្តី
សង្ស័យនឹងសភាតាបត្តិក្នុងវិថូបវារណានោះ ត្រូវភិក្ខុដែលឆ្ងាសប្រតិពាល
ឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃទាំងអស់

៧៥

បវរណក្ខត្តកេ អនាបត្តិបណ្ណសកំ

មេ កន្លែ សង្ឃោ អយំ សញ្ញោ សង្ឃោ សភាតាយ
អាបត្តិយា វេមតិកោ យនា និព្វេមតិកោ កវិស្សតិ
តនា តំ អាបត្តិ បដិកវិស្សតិ វត្ថា បវរេតតំ ។ ន
ត្រូវ តប្បច្ចយោ បវរណាយ អន្តរាយោ កោតញ្ញាតិ ។

បរមរាណវំ ឆិដ្ឋិតំ ។

[២៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្មី អាវសេ
តទហុប្បវរណាយ សម្ពហុណា អាវសិកា ភិក្ខុ សង្ឃ-
បតិសុ បញ្ច វា អតិវេកា វា ។ តេ ន ជានិសុ អត្តញ្ញ
អាវសិកា ភិក្ខុ អនាគតាតិ ។ តេ ធម្មសញ្ញានោ វិន-
យសញ្ញានោ វត្ថា សមគុសញ្ញានោ បវរេសុំ ។ តេហិ ប-
វរិយមានេ អថញ្ញោ អាវសិកា ភិក្ខុ អាគច្ឆិសុ តហុត-
រា ។ កតវតោ វតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ ឥន បន ភិក្ខុវេ
អញ្ញាតស្មី អាវសេ តទហុប្បវរណាយ សម្ពហុណា
អាវសិកា ភិក្ខុ សង្ឃបតិសុ បញ្ច វា អតិវេកា វា ។ តេ
ន ជានិសុ អត្តញ្ញោ អាវសិកា ភិក្ខុ អនាគតាតិ ។
តេ ធម្មសញ្ញានោ វិនយសញ្ញានោ វត្ថា សមគុសញ្ញានោ

បរិវរណក្ខន្ធកៈ កិច្ចអ្នកបរិវរណមិនត្រូវអាចត្តិមាន ១៥ យ៉ាង

នេះមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងសភាគាបត្តិ កាលណាសង្ឃអស់សេចក្តី
សង្ស័យ សង្ឃនឹងសំដែងអាចត្តិនោះចេញ កាលនោះ លុះពេលដូច្នោះ
ហើយ ត្រូវបរិវរណចុះ ។ មិនត្រូវសង្ឃធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បរិវរណ
ព្រោះហេតុបុរេណានេះ ។

ចប់ បរិមាណាវារៈ ។

[២៧] ក៏សម័យនោះឯង ពួកអារាមសិកកិក្ខុ (អ្នកនៅក្នុងអារាម)
ជាច្រើនប្រមាណ៥ រូបឬជាង៥ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងអារាមមួយក្នុងថ្ងៃ
បរិវរណនោះ ។ កិច្ចទាំងនោះមិនដឹងជាមានពួកអារាមសិកកិក្ខុបង់ទៀត
មិនទាន់មកដល់ ។ កិច្ចទាំងឡាយនោះសំគាល់ថាជាធម៌ សំគាល់ថាជា
វិន័យ ជាពួកទេ តែសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នាហើយបរិវរណ ។ កាល
ដែលកិច្ចទាំងឡាយនោះកំពុងបរិវរណ ស្រាប់តែមានពួកអារាមសិកកិក្ខុ
ទៀតច្រើនជាងមកដល់ ។ កិច្ចទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្នាលកិច្ចទាំងឡាយ
ក្នុងសាសនានេះ បើក្នុងអារាមមួយមានពួកអារាមសិកកិក្ខុជាច្រើន គឺ ៥ រូបឬ
ជាង៥ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងថ្ងៃបរិវរណនោះ ។ កិច្ចទាំងនោះមិនដឹង
ជាមានពួកអារាមសិកកិក្ខុដទៃមិនទាន់មកដល់ ។ កិច្ចទាំងឡាយនោះសំ-
គាល់ថាជាធម៌ សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួកទេ តែសំគាល់ថាព្រមព្រៀង

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

បវរេន្តំ ។ តេហិ បវរិយមាទេ អដញ្ញោ អារាសិកា
ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តំ ពហុតវា ។ តេហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ
បុន បវរេតតំ បវរិតានំ អនាបតិ ។ ឥធម បន
ភិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្មី អារាសេ តទហុប្បវរណាយ សម្ព-
ហុលា អារាសិកា ភិក្ខុ សង្ខបតន្តំ បញ្ច វា អតិវេកា
វា ។ តេ ន ជាទន្តំ អត្តញ្ញោ អារាសិកា ភិក្ខុ
អនាគតាតិ ។ តេ ធម្មសញ្ញានោ វិនយសញ្ញានោ វត្ត
សមគុសញ្ញានោ បវរេន្តំ ។ តេហិ បវរិយមាទេ
អដញ្ញោ អារាសិកា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តំ សមសហ ។
បវរិតា សុប្បវរិតា អវសេសេហិ បវរេតតំ បវរិតានំ
អនាបតិ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្មី អារាសេ តទ-
ហុប្បវរណាយ សម្ពហុលា អារាសិកា ភិក្ខុ សង្ខបតន្តំ
បញ្ច វា អតិវេកា វា ។ តេ ន ជាទន្តំ អត្តញ្ញោ អារាសិកា
ភិក្ខុ អនាគតាតិ ។ តេ ធម្មសញ្ញានោ វិនយសញ្ញានោ
វត្ត សមគុសញ្ញានោ បវរេន្តំ ។ តេហិ បវរិយមាទេ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ហើយក៏នាំគ្នាបរវារណា ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងនោះកំពុងបរវារណា ស្រាប់
តែមានពួកអារាវសិកភិក្ខុឯទៀតច្រើនជាងមកដល់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនោះបរវារណាម្តងទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយដែលបរវារណា
ហើយមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើ
ក្នុងអារាវសណាមួយមានពួកអារាវសិកភិក្ខុជាច្រើន គឺ ៥ រូបឬជាង ៥ រូបឡើង
ទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងថ្ងៃបរវារណានោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនដឹងថាមានពួកអារាវ-
សិកភិក្ខុឯទៀត មិនទាន់មកដល់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះសំគាល់ថាជាធម៌សំគាល់
ថាជារិន័យ ជាពួកទេ តែសំគាល់ថាព្រមព្រៀងក៏នាំគ្នាបរវារណាទៅ ។
កាលដែលភិក្ខុទាំងនោះកំពុងបរវារណា ស្រាប់តែមានពួកអារាវសិកភិក្ខុឯ-
ទៀតស្ទើរគ្នាមកដល់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលបរវារណាហើយក៏ឈ្លោះថា
បានបរវារណាល្អហើយ ត្រូវតែភិក្ខុទាំងឡាយដែលនៅសល់អំពីនោះបរវារ-
ណា ពួកភិក្ខុដែលបានបរវារណាហើយមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើក្នុងអារាវសណាមួយមានពួកអារាវសិកភិក្ខុជា
ច្រើនគឺ ៥ រូបឬជាង ៥ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងថ្ងៃបរវារណានោះ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះមិនដឹងថាមានពួកអារាវសិកភិក្ខុឯទៀតមិនទាន់មកដល់ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះសំគាល់ថាជាធម៌សំគាល់ថាជារិន័យ ជាពួកទេ តែសំគាល់ថាព្រម-
ព្រៀងហើយក៏បរវារណាទៅ ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងនោះកំពុងបរវារណា

៧៧

បវរណកូន្តពេ អនាបតិបណ្ណសកំ

អថញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តិ ថោកតវា ។
បវរិតា សុប្បវរិតា អវសេសេហិ បវរេតតំ បវរិតានំ
អនាបតិ ។ ៧៨ បន ភិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្មី អាវសេ
តទហុប្បវរណាយ សម្ពហុលា អាវាសិកា ភិក្ខុ សន្និ-
បតន្តិ បញ្ច វា អតិវេកា វា ។ តេ ន ជានន្តិ អន្តញ្ញោ
អាវាសិកា ភិក្ខុ អនាគតាតិ ។ តេ ធម្មសញ្ញានោ វិន-
យសញ្ញានោ វត្តា សមគុសញ្ញានោ បវរេន្តិ ។ តេហិ បវរិ-
តមតេ អថញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តិ ពហុតវា ។
តេហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ បុន បវរេតតំ បវរិតានំ អនាបតិ
។ បេ ។ អថញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តិ សមសមា ។
បវរិតា សុប្បវរិតា តេសំ សន្តិកេ បវរេតតំ បវរិតានំ
អនាបតិ ។ បេ ។ អថញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តិ
ថោកតវា ។ បវរិតា សុប្បវរិតា តេសំ សន្តិកេ

បរិវារណត្ថន្តកៈ ភិក្ខុអ្នកបរិវារណមិនត្រូវអាបត្តិមាន ១៥ យ៉ាង

ស្រាប់តែពួកអារាមសិក្ខិតក្នុងទៀតតិចជាងមកដល់ ។ ភិក្ខុដែលបានបរិវារណ
ហើយក៏ឈ្មោះថាបរិវារណ ល្អហើយ ត្រូវពួកភិក្ខុដែលនៅសល់អំពីនោះ
បរិវារណ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលបានបរិវារណហើយមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើក្នុងអារាមណាមួយមានពួកអារាម-
សិក្ខិតជាច្រើនគឺ ៥ រូបឬជាង ៥ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងថ្ងៃបរិវារណ
នោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនដឹងថាមានពួកអារាមសិក្ខិតក្នុងទៀតមិនទាន់មក
ដល់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏សំគាល់ថាជាធម៌សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួក
ទេ តែសំគាល់ថាព្រមព្រៀង ហើយបរិវារណទៅ ។ កាលដែលភិក្ខុទាំង
នោះទើបតែនឹងបរិវារណរួច ក៏មានពួកអារាមសិក្ខិតក្នុងទៀតច្រើនជាងមក
ដល់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុទាំងនោះបរិវារណម្តងទៀត ភិក្ខុដែល
បានបរិវារណហើយមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ បេ ។ ក៏មានពួកអារាមសិក្ខិតចំនួន
ស្មើ ។ គ្មានមកដល់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលបានបរិវារណហើយក៏ឈ្មោះ
ថាបរិវារណដោយល្អ ត្រូវពួកអារាមសិក្ខិតក្នុងទៀតបរិវារណក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះចុះ ភិក្ខុដែលបានបរិវារណហើយមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ បេ ។
ក៏មានពួកអារាមសិក្ខិតក្នុងទៀតតិចជាងមកដល់ ។ ពួកភិក្ខុដែលបរិវារណ
ហើយក៏ឈ្មោះថាបានបរិវារណល្អហើយ ត្រូវ (ពួកភិក្ខុដែលមកក្រោយ)

៧៨

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញា

បវរេតតំ បវរិតានំ អនាបត្តំ ។ ឥធម្មំ កិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្មី
អាវសេ តទហ្មប្បវរណាយ សម្ពហ្មណា អាវសីកា
កិក្ខុ សង្ខបតន្តំ បញ្ច វា អតិរេកា វា ។ តេ ន
ជានន្តំ អត្តញ្ញោ អាវសីកា កិក្ខុ អនាគតាតិ ។ តេ
ធម្មសញ្ញោ វិធីសញ្ញោ វត្តា សមគុសញ្ញោ
បវរេន្តំ ។ តេហំ បវរិតមត្តេ អវុជ្ជិតាយ បរិសាយ
អថញ្ញោ អាវសីកា កិក្ខុ អាគច្ឆន្តំ ពហុតរា ។
តេហំ កិក្ខុវេ កិក្ខុហំ បុន បវរេតតំ ។ បវរិតានំ
អនាបត្តំ ។ បេ ។ អថញ្ញោ អាវសីកា កិក្ខុ អាគច្ឆន្តំ
សមសមា ។ បេ ។ ថោកតរា ។ បវរិតា សុប្ប-
វរិតា តេសំ សង្ខតេ បវរេតតំ បវរិតានំ អនាបត្តំ ។
ឥធម្មំ កិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្មី អាវសេ តទហ្មប្បវរណាយ
សម្ពហ្មណា អាវសីកា កិក្ខុ សង្ខបតន្តំ បញ្ច វា
អតិរេកា វា ។ តេ ន ជានន្តំ អត្តញ្ញោ អាវសីកា កិក្ខុ

វិទយបិដក មហាវគ្គ

បរវណាក្នុងសំណាកកិក្ខុទាំងឡាយ (ដែលបរវណាហើយ) នោះចុះ
កិក្ខុដែលបានបរវណាហើយមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងសាសនានេះបើក្នុងអាវាសណាមួយមានពួកអាវាសិកកិក្ខុជាច្រើនគឺ ៥
រូបបូជាង ៥ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងវិថូបរវណានោះ ។ កិក្ខុទាំង
នោះមិនដឹងថាមានពួកអាវាសិកកិក្ខុឯទៀតមិនទាន់មកដល់ ។ កិក្ខុទាំងនោះ
ក៏សំគាល់ថាជាធម៌សំគាល់ថាជារឺនយ ជាពួកទេ តែសំគាល់ថាព្រមព្រៀង
ហើយបរវណាទៅ ។ កាលដែលកិក្ខុទាំងឡាយនោះទើបតែនឹងបរវណា
រួច កិក្ខុបរិសទ្យមិនទាន់ក្រោកចេញនៅឡើយ ក៏ពួកអាវាសិកកិក្ខុឯទៀត
ច្រើនជាងមកដល់ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវកិក្ខុទាំងឡាយនោះបរវណា
ម្តងទៀត ។ ពួកកិក្ខុដែលបានបរវណាហើយមិនត្រូវអាបត្តិទេ
។ បេ ។ ក៏មានពួកអាវាសិកកិក្ខុឯទៀតចំនួនស្មើៗ គ្នាមកដល់ ។ បេ ។
តិបជាង ។ កិក្ខុទាំងឡាយដែលបានបរវណាហើយ ឈ្មោះថាបរវណាល
ហើយ (ពួកកិក្ខុដែលមិនទាន់បរវណា) ត្រូវបរវណាក្នុងសំណាកកិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះចុះ ពួកកិក្ខុដែលបានបរវណាហើយមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើក្នុងអាវាសណាមួយមានពួកអាវា-
សិកកិក្ខុជាច្រើនគឺ ៥ រូបបូជាង ៥ រូបឡើងទៅប្រជុំគ្នាក្នុងវិថូបរវណា
នោះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះមិនដឹងថាមានពួកអាវាសិកកិក្ខុឯទៀតមិនទាន់

បរិវារណក្ខន្ធកេ អនាបត្តិបណ្ណសកំ

អនាគតាតិ ។ តេ ធម្មសញ្ញានោ វិនយសញ្ញានោ វត្តា
សមគុសញ្ញានោ បរាវេន្តិ ។ តេហិ បរាវិតមត្តេ ឯកច្ឆាយ
វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ អថញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អាគប្បន្តិ
តហុតវា ។ តេហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ បុន បរាវេតតំ បរាវិតានំ
អនាបត្តិ ។ បេ ។ អថញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អាគប្បន្តិ
សមសមា ។ បេ ។ ថោកតវា ។ បរាវិតា សុច្ឆរាវិតា
តេសំ សន្តិកេ បរាវេតតំ បរាវិតានំ អនាបត្តិ ។ ឥធន
បុន ភិក្ខុវេ អញ្ញាតាស្មី អាវាសេ តទហុច្ឆរាវណាយ
សម្ពហុណា អាវាសិកា ភិក្ខុ សន្តិបតន្តិ បញ្ចវា អតិវេកា
វា ។ តេ ន ជា នន្តិ អត្តញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អនាគតាតិ ។
តេ ធម្មសញ្ញានោ វិនយសញ្ញានោ វត្តា សមគុសញ្ញានោ
បរាវេន្តិ ។ តេហិ បរាវិតមត្តេ សញ្ញាយ វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ

បរិវេណបច្ចុទ្ទកៈ ភិក្ខុអ្នកបរិវេណមិនត្រូវអាបត្តិមាន ៤៥ យ៉ាង

មកដល់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះសំគាល់ថាជាធម៌សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួក
ទេ តែសំគាល់ថាព្រមព្រៀងហើយក៏បរិវេណទៅ ។ កាលដែលភិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះទើបតែនឹងបរិវេណរួច ភិក្ខុបរិសទ្យពួកខ្លះក្រែកចេញទៅ
ហើយ ក៏មានពួកអាវាសិកភិក្ខុឯទៀតច្រើនជាងមកដល់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនោះបរិវេណម្តងទៀតពួកភិក្ខុដែលបានបរិវេណ
ហើយ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ បេ ។ ក៏មានពួកអាវាសិកភិក្ខុឯទៀតស្មើៗគ្នា
មកដល់ ។ បេ ។ តិចជាង ។ ភិក្ខុដែលបរិវេណហើយក៏ឈ្មោះថាបាន
បរិវេណ ល្អហើយ ភិក្ខុ(ដែលមិនទាន់បរិវេណ)ត្រូវបរិវេណក្នុងសំណាក់
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះចុះ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលបានបរិវេណហើយ មិនត្រូវ
អាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើក្នុងអាវាសណាមួយ
មានពួកអាវាសិកភិក្ខុជាច្រើនគឺ ៥ រូបឬជាង ៥ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងថ្ងៃ
បរិវេណនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនដឹងថាមានពួកអាវាសិកភិក្ខុឯទៀតមិន
ទាន់មកដល់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះសំគាល់ថាជាធម៌សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួក
ទេ តែសំគាល់ថាព្រមព្រៀងហើយក៏បរិវេណទៅ ។ កាលដែលភិក្ខុ
ទាំងនោះទើបតែនឹងបរិវេណរួច ភិក្ខុបរិសទ្យទាំងអស់ក្រែកចេញហើយ

វិធីបិដកេ មហាវិញ្ញា

អដញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តិ ពហុតវា ។
តេហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ បុន បវាវេតតំ បវារីតានំ អនាបត្តិ
។ បេ ។ អដញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តិ សមសមា
។ បេ ។ ថោកតវា ។ បវារីតា សុប្បវារីតា តេសិ
សន្តិកេ បវាវេតតំ បវារីតានំ អនាបត្តិ ។

វេទបតិបណ្ណសកំ ធីដ្ឋិតំ ។

[៣០] ឥធិ បន ភិក្ខុវេ អញ្ញាទវស្មី អាវាសេ
តនេហុ ប្បវារីណាយ សុត្តហុលា អាវាសិកា ភិក្ខុ
សន្តិបត្តិ បញ្ចវា អទិវេកា វា ។ តេ យេនន្តិ អត្តញ្ញោ
អាវាសិកា ភិក្ខុ អនាគតាតិ ។ តេ ធម្មសញ្ញានោ
វិធីយសញ្ញានោ វត្តា សមគុសញ្ញានោ បវាវេន្តិ ។ តេហិ
បវារីយមានេ អដញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តិ ពហុ-
តវា ។ តេហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ បុន បវាវេតតំ បវារីតានំ
អាបត្តិ ធីក្កដស្ស ។ បេ ។ អដញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អាគ-
ច្ឆន្តិ សមសមា ។ បេ ។ ថោកតវា ។ បវារីតា សុប្បវារីតា

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ-

ក៏មានពួកអារាមិកភិក្ខុឯទៀតច្រើនជាងមកដល់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនោះបរវារណាម្តងទៀតចុះ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលបរវារណា
ហើយមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ បេ ។ ក៏មានពួកអារាមិកភិក្ខុឯទៀតស្មើ ។ គ្នា
មកដល់ ។ បេ ។ តិចជាង ។ ភិក្ខុដែលបរវារណាហើយក៏ឈ្មោះថាបាន
បរវារណាល្អហើយ ភិក្ខុ (ដែលមិនទាន់បរវារណា) ត្រូវបរវារណាក្នុងសំ-
ណាក៏ភិក្ខុទាំងឡាយនោះចុះ ភិក្ខុដែលបរវារណាហើយមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។
បប់ រឿងភិក្ខុបរវារណាមិនត្រូវអាបត្តិ មាន ១៥ យ៉ាង ។

[៣០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើក្នុងអារាមិកសណា-
មួយមានពួកអារាមិកភិក្ខុជាច្រើនគឺ ៥ រូបឬជាង ៥ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នា
ក្នុងវិថីបរវារណានោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះដឹងថាមានពួកអារាមិកភិក្ខុ
ឯទៀតមកមិនទាន់ដល់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះសំគាល់ថាជាធម៌សំគាល់ថា
ជាវិន័យ ជាពួកទេ តែសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយក៏បរវារណាទៅ ។
កាលភិក្ខុទាំងឡាយនោះកំពុងបរវារណា ក៏មានពួកអារាមិកភិក្ខុឯទៀត
ច្រើនជាងមកដល់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនោះបរវារ-
ណាម្តងទៀត ភិក្ខុដែលបរវារណាហើយត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ បេ ។ ក៏មាន
ពួកអារាមិកភិក្ខុឯទៀតស្មើ ។ គ្នាមកដល់ ។ បេ ។ តិចជាង ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយដែលបរវារណាហើយ ក៏ឈ្មោះថាបានបរវារណាដោយល្អហើយ

១០១

បវរណបច្ចុទ្ធកេ វិជ្ជាសមគ្គសញ្ញិបណ្ណារសកំ

អវសេសេហិ បវរេតត្ថំ បវរីតានំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស។

ឥធម បធម ភិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្មី អាវសេ តទហុប្បវរណាយ

សម្ពហុលា អាវសីកា ភិក្ខុ សង្កបតន្តិ បញ្ច វា

អតិវេកា វា ។ តេ ជាទន្ធិ អត្តញ្ញោ អាវសីកា ភិក្ខុ

អនាគតាតិ ។ តេ ធម្មសញ្ញោ វិទយសញ្ញោ វត្តា

សម្មត្តសញ្ញោ បវរេន្ធិ ។ តេហិ បវរីតមត្ត ។ បេ ។

អវុដ្ឋិកាយ បរិសាយ ឯកត្វាយ វុដ្ឋិកាយ បរិសាយ

សញ្ញាយ វុដ្ឋិកាយ បរិសាយ អថញ្ញោ អាវសីកា

ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តិ តហុតវា ។ បេ ។ សម្មសមា ។ បេ ។

ថោកតវា ។ បវរីតា សុប្បវរីតា តេសំ សង្កិកេ

បវរេតត្ថំ បវរីតានំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

វិជ្ជាសមគ្គសញ្ញិបណ្ណារសកំ អំដ្ឋិតំ ។

បវរណាចូត្តរៈ ពួកភិក្ខុជាពួកតែសំគាល់ជាព្រមព្រៀងគ្នាមាន ១៥ យ៉ាង

ត្រូវភិក្ខុដែលនៅសល់អំពីនោះបវរណាចុះ ពួកភិក្ខុដែលបវរណាហើយ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើក្នុងភាវស
ណាមួយមានពួកភាវសិកភិក្ខុជាច្រើនគឺ ៥ រូបបូជាន់ ៥ រូបឡើងទៅ ច្រ-
ជំគាក្នុងថ្ងៃបវរណានោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះដឹងថាមានពួកភាវសិក-
ភិក្ខុឯទៀតមិនទាន់មកដល់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះសំគាល់ថាជាធម៌
សំគាល់ថាជាវិន័យ ជាពួកទេ តែសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នាហើយគំបវរ-
ណាទៅ ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងនោះទើបតែនឹងបវរណាចុះ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
បរិសទ្យមិនទាន់ត្រាក ភិក្ខុបរិសទ្យពួកខ្លះត្រាកហើយ ភិក្ខុបរិសទ្យទាំង-
អស់ត្រាកចេញហើយ ទើបមានពួកភាវសិកភិក្ខុឯទៀតច្រើនជាងមក
ដល់ ។ បេ ។ ស្មើ ។ គ្នា ។ បេ ។ តិចជាង ។ ពួកភិក្ខុដែលបវរណាហើយ
ក៏ឈ្នោះថាបានបវរណាហើយ ពួកភិក្ខុ (ដែលមិនទាន់បវរណា) ត្រូវ
បវរណាក្នុងសំណាកភិក្ខុទាំងឡាយនោះចុះ ពួកភិក្ខុដែលបវរណាហើយ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

ចប់ រឿងពួកភិក្ខុជាពួកតែសំគាល់ជាព្រមព្រៀងគ្នាមាន ១៥ យ៉ាង ។

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

[៣០] ឥធិ បន ភិក្ខុវេ អញ្ញាតាស្មី អាវាសេ តទ-
ហុប្បវារណាយ សម្ពហុលា អាវាសិកា ភិក្ខុ សង្កបតន្តិ
បញ្ច វា អតិវេកា វា ។ តេ ជាទន្ធិ អត្តញ្ញោ អាវា-
សិកា ភិក្ខុ អនាគតាតិ ។ តេ តប្បតិ នុ ខោ អម្បាតំ
បវាវតំ ន នុ ខោ តប្បតិ វេមតិកា បវាវតំ ។
តេហិ បវាយមានេ អបញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អា-
តប្បន្តិ តហុតា ។ តេហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ បុន បវាវ-
តតំ បវាវតំ អាបតិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អបញ្ញោ អា-
វាសិកា ភិក្ខុ អាតប្បន្តិ សមសមា ។ បេ ។ ថោតត-
វា ។ បវាវតា សុប្បវាវតា អាវាសេសេហិ បវាវតតំ បវាវ-
តាធំ អាបតិ ទុក្ខជស្ស ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ អញ្ញាតាស្មី
អាវាសេ តទហុប្បវារណាយ សម្ពហុលា អាវាសិកា
ភិក្ខុ សង្កបតន្តិ បញ្ច វា អតិវេកា វា ។ តេ ជាទន្ធិ
អត្តញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អនាគតាតិ ។ តេ តប្បតិ
នុ ខោ អម្បាតំ បវាវតំ ន នុ ខោ តប្បតិ វេមតិ-
កា បវាវតំ ។ តេហិ បវាវតមតេ ។ បេ ។ អវជ្ជតាយ

វិន័យបិដក មហាវគ្គ

[៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើក្នុងអាវាសណា
មួយមានពួកអាវាសិកភិក្ខុជាច្រើនគឺ ៥ រូបឬជាង ៥ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នា
ក្នុងវេបូបវណ្ណានោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះដឹងថាមានពួកអាវាសិកភិក្ខុឯ-
ទៀតមិនទាន់មកដល់ ។ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយនោះមានសេចក្តីសង្ស័យដូច្នេះ
ថា គួរយើងទាំងឡាយបវរណា ឬមិនគួរទេ (ហើយក៏នាំគ្នា) បវរណា
ទៅ ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយនោះកំពុងតែបវរណាក៏មានពួកអាវាសិក-
ភិក្ខុឯទៀតច្រើនជាងមកដល់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះបវរណាម្តងទៀត ពួកភិក្ខុដែលបវរណាហើយត្រូវអាបត្តិទុកដ
។ បេ ។ ក៏មានពួកអាវាសិកភិក្ខុឯទៀតស្មើ ។ គ្មានមកដល់ ។ បេ ។ តិចជាង ។
ពួកភិក្ខុដែលបវរណាហើយក៏ឈ្លោះថាបានបវរណាល្អហើយត្រូវពួកភិក្ខុ
ដែលនៅសល់អំពីនោះបវរណាចុះ ពួកភិក្ខុដែលបវរណាហើយត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើក្នុងអាវាសណា
មួយមានពួកអាវាសិកភិក្ខុជាច្រើនគឺ ៥ រូបឬជាង ៥ រូបឡើងទៅ ប្រ-
ជុំគ្នាក្នុងវេបូបវណ្ណានោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដឹងថាមានពួកអាវាសិកភិក្ខុឯ-
ទៀតមិនទាន់មកដល់ ។ តែពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា គួរ
យើងទាំងឡាយបវរណា ឬមិនគួរទេ (ហើយក៏នាំគ្នា) បវរណាទៅ ។ កាល
ដែលពួកភិក្ខុទាំងនោះទើបតែនឹងបវរណាហើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុបរិសទ្យមិន

១០៣

បរិវណ្ណប្បដក ពុក្កច្ចបកតបណ្ណសកំ

បរិសាយ ឯកញ្ជាយ វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ សញ្ញាយ វុដ្ឋិ-
តាយ បរិសាយ អថញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តិ
ពហុតវា ។ បេ ។ សមសមា ។ បេ ។ ថោកតវា ។
បរិវត្តា សុប្បវរិកា តេសំ សន្តិកោ បរិវេតតំ បរិវត្តានំ
អាបត្តិ ធុក្កដស្ស ។

វេមតិកបណ្ណសកំ និដ្ឋិតំ ។

[៣២] នីដ បន ភិក្ខុវេ អញ្ញាតស្មី អាវាសេ
តទហុប្បវរណាយ សម្ពហុលា អាវាសិកា ភិក្ខុ សន្តិ-
បតន្តិ បញ្ច វា អតិវេកា វា ។ តេ ជាទន្តិ អត្តញ្ញោ អាវា-
សិកា ភិក្ខុ អនាគតាតិ ។ តេ កប្បតេវ អម្បាតំ បរិវេ-
តំ ធម្មាតំ ន កប្បតិ កុក្កច្ចប្បកតា បរិវេន្តិ ។
តេហិ បរិវេយមាទេ អត្តញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អា-
គច្ឆន្តិ ពហុតវា ។ តេហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ បុន បរិវេ-
តតំ បរិវត្តានំ អាបត្តិ ធុក្កដស្ស ។ បេ ។ អថញ្ញោ អា-
វាសិកា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តិ សមសមា ។ បេ ។ ថោកតវា ។

បរិវេណពុទ្ធកៈ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីរង្រៀសមាន ១៥ យ៉ាង

ទាន់ក្រោកចេញ ភិក្ខុបរិសទ្យពួកខ្លះក្រោកចេញហើយ ភិក្ខុបរិសទ្យទាំង
អស់ក្រោកចេញហើយ ទើបមានពួកភាវសិកភិក្ខុឯទៀតច្រើនជាងមក
ដល់។ បេ ។ ស្មើ ។ គ្នា ។ បេ ។ ភិចជាង ។ ពួកភិក្ខុដែលបរិវេណហើយ
ឈ្មោះថាបានបរិវេណ ល្អហើយ ពួកភិក្ខុ (ដែលមិនទាន់បរិវេណ) ត្រូវប-
រិវេណ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះចុះ ពួកភិក្ខុដែលបរិវេណហើយ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

ចប់រឿងពួកភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យមាន ១៥ យ៉ាង ។

[៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើក្នុងភាវសណា
មួយមានពួកភាវសិកភិក្ខុជាច្រើន គឺ៥ រូប ឬ ជាង ៥ រូប ឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុង
ថ្ងៃបរិវេណនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដឹងថាមានពួកភាវសិកភិក្ខុឯទៀតមិន
ទាន់មកដល់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីរង្រៀសថាយើងទាំងឡាយគួរតែ
បរិវេណ មិនមែនថាយើងមិនគួរបរិវេណទេដូច្នោះ ហើយក៏បរិវេណទៅ ។
កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយនោះភ័ព្វនៃតែបរិវេណ ទើបមានភាវសិកភិក្ខុ-
ទៀតច្រើនជាងមកដល់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវពួកភិក្ខុទាំងនោះ
បរិវេណម្តងទៀត ឯពួកភិក្ខុដែលបរិវេណហើយត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។
ទើបមានពួកភាវសិកភិក្ខុឯទៀតស្មើ ។ គ្នាមកដល់ ។ បេ ។ ភិចជាង ។

១០៤

វិសយបិដកេ មហាវញ្ញោ

បវរិតា សុប្បវរិតា អវសេសេហិ បវរេតត្ថំ បវរិតានំ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ឥច បច ភិក្ខុវេ អនាតវស្មី
អាវសេ តទហុប្បវរណាយ សម្ពហុលា អាវសីកា
ភិក្ខុ សង្កបតន្តំ បញ្ច វា អតិវេកា វា ។ តេ ជាទន្ធី
អត្ថញ្ញោ អាវសីកា ភិក្ខុ អនាគតាតិ ។ តេ កប្ប-
តេវ អម្បាតំ បវរេតំ ទម្បាតំ ទ កប្បតីតិ កក្កច្ចប្ប-
តតា បវរេន្តំ ។ តេហិ បវរិតមត្តេ ។ បេ ។ អវុដ្ឋិតា-
យ បរិសាយ ឯកច្ចាយ វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ សព្វាយ
វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ អថញ្ញោ អាវសីកា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តិ
តហុតវា ។ បេ ។ សមសមា ។ បេ ។ ថោកតវា ។
បវរិតា សុប្បវរិតា តេសំ សង្កតេ បវរេតត្ថំ បវរិតានំ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

កុក្កច្ចប្បកតបណ្ណវសតំ ទំដ្ឋិតំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ពួកភិក្ខុដែលបរវារណាហើយក៏ឈ្នោះថាបានបរវារណា ល្អហើយ ត្រូវតែពួក
ភិក្ខុដែលនៅសល់អំពីនោះបរវារណាចុះ ពួកភិក្ខុដែលបរវារណាហើយត្រូវ
អាចត្តិទុកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើអារាមណាមួយ
មានពួកអារាមសិក្ខុជាច្រើន គឺ ៥ រូបឬជាង ៥ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងថ្ងៃ
បរវារណានោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះដឹងថាមានពួកអារាមសិក្ខុឯទៀតមិនទាន់
មកដល់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីរង្វៀសថាយើងទាំងឡាយ គួរតែ
បរវារណា មិនមែនថាយើងទាំងឡាយមិនគួរបរវារណាទេដូច្នោះហើយ ក៏
បរវារណាទៅ ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយនោះទើបតែនឹងបរវារណាហើយ
។ បេ ។ ភិក្ខុបរិសទ្យមិនទាន់ត្រាកចេញ ភិក្ខុបរិសទ្យពួកខ្លះត្រាកចេញ
ទៅហើយ ភិក្ខុបរិសទ្យទាំងអស់ត្រាកចេញទៅហើយ ទើបមានពួកអារាម-
សិក្ខុក្នុងទៀតច្រើនជាងមកដល់ ។ បេ ។ ស្មើ ។ គ្នា ។ បេ ។ តិចជាង ។
ពួកភិក្ខុដែលបរវារណាហើយក៏ឈ្នោះថាបានបរវារណា ល្អហើយ ពួកភិក្ខុ
(ដែលមិនទាន់បានបរវារណា) ត្រូវបរវារណាក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះចុះ ភិក្ខុដែលបរវារណាហើយត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

ចប់រឿងពួកភិក្ខុមានសេចក្តីរង្វៀសមាន ១៥ យ៉ាង ។

១០៥

បរិវារណក្ខត្តកោ ពេទ្យបុព្វបណ្ណសកំ

[៣៣] ឥន បន ភិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្សី អាវាសេ
តទហុប្បវារណាយ សម្ពហុលា អាវាសិកា ភិក្ខុ
សង្កបតន្តិ បញ្ច វា អតិវេកា វា ។ តេ ជានន្តិ អត្តញ្ញោ
អាវាសិកា ភិក្ខុ អនាគតាតិ ។ តេ នស្សន្តេតេ
វិនស្សន្តេតេ កោ តេហិ អត្តាតិ ភេទបុរេត្តារា បរិ-
វេន្តិ ។ តេហិ បរិវិយមានេ អថញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ
អាគច្ឆន្តិ ពហុតរា ។ តេហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ បុន
បរិវេតតំ បរិវតានំ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។
អថញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តិ សមសមា ។ បេ ។
ថោកតតរា ។ បរិវតា សុប្បវរិតា អវសេសេហិ បរិ-
វេតតំ បរិវតានំ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ឥន បន
ភិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្សី អាវាសេ តទហុប្បវារណាយ សម្ព-
ហុលា អាវាសិកា ភិក្ខុ សង្កបតន្តិ បញ្ច វា អតិ-
វេកា វា ។ តេ ជានន្តិ អត្តញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ
អនាគតាតិ ។ តេ នស្សន្តេតេ វិនស្សន្តេតេ កោ តេហិ

បរិវារណាពុទ្ធករៈ ពួកភិក្ខុមានបំណងនឹងបំបែកសង្ឃមាត ១៥ យ៉ាង

(៣៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើក្នុងអាវាសណាមួយមានអាវាសិកភិក្ខុទាំងឡាយជាច្រើន គឺ ៥ រូបឬជាង ៥ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងថ្ងៃបរាណានោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះដឹងថាមានពួកអាវាសិកភិក្ខុឯទៀតមិនទាន់មកដល់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមានបំណងនឹងបំបែកសង្ឃថា ភិក្ខុទាំងឡាយនេះចូរចាត់ទៅចុះ ភិក្ខុទាំងឡាយនេះចូរវិនាសទៅចុះ ប្រយោជន៍អ្វីដោយភិក្ខុទាំងឡាយនោះដូច្នោះហើយ ក៏បរាណាទៅ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះកំពុងបរាណា ទើបមានពួកអាវាសិកភិក្ខុឯទៀតច្រើនជាងមកដល់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនោះបរាណាម្តងទៀត ពួកភិក្ខុដែលបានបរាណាហើយ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច ។ បេ ។ ទើបមានពួកអាវាសិកភិក្ខុឯទៀតស្មើ ។ គ្មាមកដល់ ។ បេ ។ តិចជាង ។ ពួកភិក្ខុដែលបរាណាហើយក៏ឈ្លោះថា បានបរាណាល្ងាចហើយ ត្រូវតែពួកភិក្ខុដែលនៅសល់អំពីនោះបរាណាចុះ ពួកភិក្ខុដែលបានបរាណាហើយ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើក្នុងអាវាសណាមួយ មានពួកអាវាសិកភិក្ខុជាច្រើន គឺ ៥ រូបឬជាង ៥ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងថ្ងៃបរាណានោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះដឹងថាមានពួកអាវាសិកភិក្ខុឯទៀតមកមិនទាន់ដល់ ។ (តែ) ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានបំណងនឹងបំបែកសង្ឃថា ភិក្ខុទាំងឡាយនេះ

១០៦

វិធីបិដក មហាវគ្គោ

អន្តោត្តិ ភេទបុរេត្តារា បវរេន្តិ ។ តេហំ បវរិតមត្ត
។ បេ ។ អវុដ្ឋិតាយ បរិសាយ ឯកប្បាយ វុដ្ឋិតាយ
បរិសាយ សព្វាយ វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ អថញ្ញោ អាវា-
សិកា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តិ ពហុតវា ។ តេហំ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុហំ បុន បវរេតតំ បវរិតានំ អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស
។ បេ ។ អថញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អាគច្ឆន្តិ សមស-
មា ។ បេ ។ ថោកតវា ។ បវរិតា សុប្បវរិតា តេសំ
សន្តិកេ បវរេតតំ បវរិតានំ អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស ។

ពេទ្យុបុរោបណ្ណសកំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៤] ឥធិ បន ភិក្ខុវេ អញ្ញាតស្មី អាវាសេ
តទប្បវរណាយ សម្ពហុលា អាវាសិកា ភិក្ខុ សន្តិ-
បតន្តិ បញ្ច វា អតិវេកា វា ។ តេ ន ជានន្តិ អញ្ញោ
អាវាសិកា ភិក្ខុ អន្តោសីមំ ឡិក្កមន្តិទិ ។ បេ ។ តេ ន
ជានន្តិ អញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អន្តោសីមំ ឡិក្កនាតិ

វិទយចិនិត មហាវគ្គ

ចូរចាត់ទៅចុះ ភិក្ខុទាំងឡាយនុះចូរវិនាសទៅចុះ ត្រូវការអ្វីដោយភិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះដូច្នោះហើយ ក៏បរវេណាទៅ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះទើបតែនឹងបរវេណាហើយ ។ បេ ។ ភិក្ខុបរិសទ្យមិនទាន់ក្រែកចេញ
ភិក្ខុបរិសទ្យពួកខ្លះក្រែកចេញហើយ ភិក្ខុបរិសទ្យទាំងអស់ក្រែកចេញ
ហើយ ទើបមានពួកអារាមសិក្ខុក្នុងទៀតច្រើនជាងមកដល់ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនោះបរវេណាម្តងទៀត ពួកភិក្ខុដែលបាន
បរវេណាហើយ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្មើយ ។ បេ ។ ទើបមានពួកអារាមសិក្ខុ
ក្នុងទៀតស្មើ ។ ត្រាមកដល់ ។ បេ ។ តិចជាង ។ ពួកភិក្ខុដែលបរវេណាហើយ
ក៏ឈ្មោះថាបានបរវេណាហើយ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនោះបរវេណា ក្នុងសំ-
ណាកភិក្ខុទាំងឡាយនោះចុះ ពួកភិក្ខុដែលបានបរវេណាហើយត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្មើយ ។

ចប់រឿងពួកភិក្ខុមានបំណងនឹងបំបែកសង្ឃមាត ១៥ យ៉ាង ។

(៣៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើកងអារាមណាមួយ
មានពួកអារាមសិក្ខុជាច្រើនគឺ ៥ រូបឬជាង ៥ រូបឡើងទៅ ប្រជុំគ្នាក្នុងថ្ងៃ
បរវេណានោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមិនដឹងជាមានពួកអារាមសិក្ខុក្នុងទៀត
កំពុងដើរចូលមកដល់ខាងក្នុងសីមា ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមិនដឹងថា
មានពួកអារាមសិក្ខុក្នុងទៀតដើរចូលមកដល់ខាងក្នុងសីមា ។ បេ ។ ភិក្ខុ

១០៧

បរិវារណប្បន្តកេ អាវាសិកអាគន្ធកាងំ វិវេស្ស តានត្ថំ

។ បេ ។ តេ ន បស្សន្តិ អញ្ញោ អាវាសិកេ ភិក្ខុ
អន្តោសីមំ ធីត្តកមន្តេ ។ បេ ។ តេ ន បស្សន្តិ អញ្ញោ
អាវាសិកេ ភិក្ខុ អន្តោសីមំ ធីត្តកន្តេ ។ បេ ។ តេ ន
សុណន្តិ អញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ អន្តោសីមំ ធីត្តកមន្តិតំ
។ បេ ។ តេ ន សុណន្តិ អញ្ញោ អាវាសិកា ភិក្ខុ
អន្តោសីមំ ធីត្តកន្តិតំ ។ អាវាសិកេន អាវាសិកា
ឯកសតបញ្ចសត្តតិកនយតោ អាវាសិកេន អាគន្ធកា
កា អាគន្ធកេន អាវាសិកា អាគន្ធកេន អាគន្ធកា
បេយ្យលមុខេន សត្ត តិកសតានិ ហោន្តិ ។

(៣៥) ឥធិ បន ភិក្ខុវេ អាវាសិកានំ ភិក្ខុនំ
ចាតុទ្ធសោ ហោតិ អាគន្ធកានំ បណ្ណាសោ ។ សចេ
អាវាសិកា ពហុតវ ហោន្តិ អាគន្ធកេហិ អាវាសិកានំ
អនុវត្តិតតំ ។ សចេ សមសមា ហោន្តិ អាគន្ធកេហិ
អាវាសិកានំ អនុវត្តិតតំ ។ សចេ អាគន្ធកា ពហុតវ
ហោន្តិ អាវាសិកេហិ អាគន្ធកានំ អនុវត្តិតតំ ។
ឥធិ បន ភិក្ខុវេ អាវាសិកានំ ភិក្ខុនំ បណ្ណាសោ
ហោតិ អាគន្ធកានំ ចាតុទ្ធសោ ។ សចេ អាវាសិកា

បរិវារណក្ខន្ធកៈ ថ្ងៃរបស់ពួកអាវាសិកភិក្ខុនឹងអាគន្ធកិក្ខុផ្សេងគ្នា

ទាំងឡាយនោះមិនឃើញពួកអាវាសិកភិក្ខុឯទៀតកំពុងដើរចូលមកដល់
ខាងក្នុងសីមា ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមិនឃើញពួកអាវាសិកភិក្ខុ-
ទៀតបានដើរចូលមកដល់ខាងក្នុងសីមា ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនឮថា
ពួកអាវាសិកភិក្ខុទៀតកំពុងដើរចូលមកខាងក្នុងសីមា ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុ
ទាំងនោះមិនឮថាពួកអាវាសិកភិក្ខុទៀតបានដើរចូលមកខាងក្នុងសីមា ។
ពួកអាវាសិកភិក្ខុនឹងអាវាសិកភិក្ខុមានន័យ ១៧៥ ភិក ពួកអាគន្ធកិក្ខុ
នឹងអាវាសិកភិក្ខុមានន័យ ១៧៥ ភិក ពួកអាវាសិកភិក្ខុនឹងអាគន្ធកិក្ខុមាន
ន័យ ១៧៥ ភិក ពួកអាគន្ធកិក្ខុនឹងអាគន្ធកិក្ខុមានន័យ ១៧៥ ភិក ត្រូវ
ជា ៧០០ ភិក តាមរបៀបបេយ្យាលមុខ ។

(៣៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានពួកអាវាសិក-
ភិក្ខុប្រកាន់ថាថ្ងៃ ១៤ ពួកអាគន្ធកិក្ខុប្រកាន់ថាថ្ងៃ ១៥ ។ បើពួកអាវាសិក-
ភិក្ខុច្រើនជាង ត្រូវពួកអាគន្ធកិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមអាវាសិកភិក្ខុ ។ បើមានចំ-
នួនស្មើៗ គ្នាទេ ត្រូវពួកអាគន្ធកិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមពួកអាវាសិកភិក្ខុវិញ ។
បើពួកអាគន្ធកិក្ខុមានចំនួនច្រើនជាង ត្រូវពួកអាវាសិកភិក្ខុប្រព្រឹត្តតាម
ពួកអាគន្ធកិក្ខុចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួក
អាវាសិកភិក្ខុយល់ថាថ្ងៃ ១៥ ពួកអាគន្ធកិក្ខុយល់ថាថ្ងៃ ១៤ ។ បើពួកអាវា-

វិធីបិដកេ មហាវត្តោ

ពហុតរា ហោន្តិ អាគន្ធកេហិ អាវាសិកានំ អនុ-
វត្តិតតំ ។ សចេ សមសមា ហោន្តិ អាគន្ធកេហិ
អាវាសិកានំ អនុវត្តិតតំ ។ សចេ អាគន្ធកា ពហុ-
តរា ហោន្តិ អាវាសិកេហិ អាគន្ធកានំ អនុវត្តិតតំ ។
ឥធិ បន ភិក្ខុវេ អាវាសិកានំ ភិក្ខុនំ ចាដិបទោ
ហោតិ អាគន្ធកានំ បណ្ណាសោ ។ សចេ អាវាសិកា
ពហុតរា ហោន្តិ អាវាសិកេហិ អាគន្ធកានំ ឆានាមា
ឆានត្វា សាមគ្គី អាគន្ធកេហិ ធិស្សីមំ កន្ធិ បវាវេ-
តតំ ។ សចេ សមសមា ហោន្តិ អាវាសិកេហិ អា-
គន្ធកានំ ឆានាមា ឆានត្វា សាមគ្គី អាគន្ធកេហិ
ធិស្សីមំ កន្ធិ បវាវេតតំ ។ សចេ អាគន្ធកា ពហុត-
រា ហោន្តិ អាវាសិកេហិ អាគន្ធកានំ សាមគ្គី វា
ឆានត្វា ធិស្សីមំ វា កន្ធិតំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ អាវា-
សិកានំ ភិក្ខុនំ បណ្ណាសោ ហោតិ អាគន្ធកានំ
ចាដិបទោ ។ សចេ អាវាសិកា ពហុតរា ហោន្តិ
អាគន្ធកេហិ អាវាសិកានំ សាមគ្គី វា ឆានត្វា ធិស្សីមំ
វា កន្ធិតំ ។ សចេ សមសមា ហោន្តិ អាគន្ធកេហិ

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

សិក្ខិត្តមានចំនួនច្រើនជាង ត្រូវពួកអាគន្ធកិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមពួកអាវាសិក-
កិក្ខុ ។ បើចំនួនស្មើគ្នាទេ ត្រូវពួកអាគន្ធកិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមពួកអាវា-
សិក្ខិត្តវិញ ។ បើពួកអាគន្ធកិក្ខុមានចំនួនច្រើនជាង ត្រូវពួកអាវាសិក-
កិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមពួកអាគន្ធកិក្ខុចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ
បើពួកអាវាសិកកិក្ខុយល់ថា ថ្ងៃ១ កើតឬ១ រោង ពួកអាគន្ធកិក្ខុយល់ថាថ្ងៃ
១៥ ។ បើពួកអាវាសិកកិក្ខុមានចំនួនច្រើនជាង មិនត្រូវពួកអាវាសិកកិក្ខុ
ឲ្យសាមគ្គីដល់ពួកអាគន្ធកិក្ខុទេ ត្រូវពួកអាគន្ធកិក្ខុទៅកាន់ទីក្រៅសី-
មាហើយបរវណាចុះ ។ បើស្មើគ្នាទេ មិនត្រូវពួកអាវាសិកកិក្ខុឲ្យសាមគ្គី
ដល់ពួកអាគន្ធកិក្ខុឡើយ ត្រូវពួកអាគន្ធកិក្ខុទៅកាន់ទីក្រៅសីមាហើយ
បរវណាចុះ ។ បើពួកអាគន្ធកិក្ខុច្រើនជាង ត្រូវពួកអាវាសិកកិក្ខុឲ្យសា-
មគ្គីដល់ពួកអាគន្ធកិក្ខុត្រូវទៅកាន់ទីក្រៅសីមា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងសាសនានេះ បើពួកអាវាសិកកិក្ខុយល់ថាថ្ងៃ១៥ ពួកអាគន្ធកិក្ខុយល់
ថាថ្ងៃ១ កើតឬ១ រោង ។ បើពួកអាវាសិកកិក្ខុច្រើនជាង ត្រូវពួកអាគន្ធក-
កិក្ខុឲ្យសាមគ្គីដល់អាវាសិកកិក្ខុត្រូវទៅកាន់ទីក្រៅសីមា ។ បើពួកកិក្ខុ
ទាំងនោះស្មើគ្នាទេ ត្រូវពួកអាគន្ធកិក្ខុឲ្យសាមគ្គីដល់ពួកអាវាសិកកិក្ខុ

បរិវារណក្ខន្ធតេ វេមតិកទី៧ បរិវារណា

អាវាសិកានំ សាមគ្គី វា នាតញ្ចា និស្ស័មំ វា កន្តតំ ។
សចេ អាគន្ធកា ពហុតវា ហោន្តិ អាគន្ធកេហិ
អាវាសិកានំ នាកាមា នាតញ្ចា សាមគ្គី អាវាសិកេ-
ហិ និស្ស័មំ កន្តា បវាវេតតំ ។

[៣៦] ឥធម បន ភិក្ខុវេ អាគន្ធកា ភិក្ខុ
បស្សន្តិ អាវាសិកានំ ភិក្ខុនំ អាវាសិកា កាវំ អាវា-
សិកាលំផ្លំ អាវាសិកនិមិត្តំ អាវាសិកុទ្កេសំ សុប្ប-
ញាតំ មញ្ចបិបំ ភិសិម្ពោហានំ ចានិយំ បរិភោជនិយំ
សុប្បដ្ឋិតំ បរិវេណំ សុសម្មជ្ជំ ។ បស្សិត្វា វេមតិកា
ហោន្តិ អត្ថំ នុ ខោ អាវាសិកា ភិក្ខុ នត្ថំ នុ ខោតិ ។ តេ
វេមតិកា ន វិចិន្តិ អវិចិន្តិត្វា បវាវេន្តិ អាបតិ ទុក្ខិជស្ស
។ មេ ។ តេ វេមតិកា វិចិន្តិ វិចិន្តិត្វា ន បស្សន្តិ
អបស្សិត្វា បវាវេន្តិ អនាបតិ ។ តេ វេមតិកា វិចិន្តិ
វិចិន្តិត្វា បស្សន្តិ បស្សិត្វា ឯកតោ បវាវេន្តិ អនាបតិ ។
តេ វេមតិកា វិចិន្តិ វិចិន្តិត្វា បស្សន្តិ បស្សិត្វា ចាដេក្កំ
បវាវេន្តិ អាបតិ ទុក្ខិជស្ស ។ តេ វេមតិកា វិចិន្តិ

បរិវារណច្ឆន្ទៈ ការបរិវារណរបស់ពួកភិក្ខុដែលមានសេចក្តីសង្ស័យជាដើម

ឬត្រូវទៅកាន់ទីក្រៅសីមា ។ បើពួកអាគន្ធកិក្ខុច្រើនជាង មិនត្រូវពួក
អាគន្ធកិក្ខុឱ្យសាមគ្គីដល់ពួកអាវាសិកកិក្ខុឡើយ ត្រូវពួកអាវាសិកកិក្ខុទៅ
កាន់ទីក្រៅសីមាហើយបរិវារណ ចុះ ។

[៣៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើពួកអាគន្ធកិក្ខុ
ឃើញអាគាររបស់អាវាសិកកិក្ខុ ភេទរបស់អាវាសិកកិក្ខុ និមិត្តរបស់អាវា-
សិកកិក្ខុ ទុរទ្ទេសរបស់អាវាសិកកិក្ខុ ត្រែនឹងតាំងពួកនឹងឆ្នើយដែលពួកអាវា-
សិកកិក្ខុលាតក្រាលដោយល្អហើយ ទឹកឆាន់ទឹកប្រើដែលពួកអាវាសិកកិក្ខុ
ផ្សល់ល្អហើយ បរិវារណដែលពួកអាវាសិកកិក្ខុប្រោសស្អាតហើយ ។ លុះ
ឃើញហើយក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា មានពួកអាវាសិកកិក្ខុបុគ្គលទេ ។
ពួកអាគន្ធកិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនពិនិត្យគយគន់មើល លុះ
មិនពិនិត្យហើយក៏បរិវារណ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ បេ ។ ពួកអាគន្ធកិក្ខុទាំង
នោះសង្ស័យហើយក៏ពិនិត្យ លុះពិនិត្យហើយមិនឃើញ លុះមិនឃើញ
ហើយក៏បរិវារណ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ពួកអាគន្ធកិក្ខុទាំងនោះសង្ស័យ
ហើយពិនិត្យមើល លុះពិនិត្យហើយឃើញ លុះឃើញហើយក៏បរិវារណ
ជាមួយគ្នា មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ពួកអាគន្ធកិក្ខុទាំងនោះសង្ស័យហើយក៏
ពិនិត្យ លុះពិនិត្យហើយឃើញ លុះឃើញហើយក៏បរិវារណ ផ្សេងៗ គ្នា
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ អាគន្ធកិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យហើយពិនិត្យ

វិធីបិដកេ មហាវគ្គោ

វិចិទិត្វា បស្សន្តិ បស្សិត្វា នស្សន្តេតេ វិនស្សន្តេតេ កោ
តេហិ អត្តោតិ ភេទបុវេត្តារា បវវេន្តិ អាបត្តិ មុល្លច្ច-
យស្ស ។ ឥធម បទ ភិក្ខុវេ អាគន្តកា ភិក្ខុ សុណាន្តិ
អាវាសិកានំ ភិក្ខុនំ អាវាសិកាការំ អាវាសិកាលំន្តិ
អាវាសិកនិមិត្តំ អាវាសិកុទ្ទេសំ ចង្កមន្តានំ បទសទ្ធិ
សជ្ឈាយសទ្ធិ ឧក្កាសិកសទ្ធិ ខិបិតសទ្ធិ ។ សុត្វា
វេមតិកា ហោន្តិ អត្តិ នុ ខោ អាវាសិកា ភិក្ខុ នត្តិ
នុ ខោតិ ។ តេ វេមតិកា ន វិចិទន្តិ អវិចិទិត្វា
បវវេន្តិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ តេ វេមតិកា វិចិទន្តិ
វិចិទិត្វា ន បស្សន្តិ អបស្សិត្វា បវវេន្តិ អនាបត្តិ ។ តេ
វេមតិកា វិចិទន្តិ វិចិទិត្វា បស្សន្តិ បស្សិត្វា វេកតោ
បវវេន្តិ អនាបត្តិ ។ តេ វេមតិកា វិចិទន្តិ វិចិទិត្វា
បស្សន្តិ បស្សិត្វា ចាដេកំ បវវេន្តិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

មើល លុះពិនិត្យមើលក៏ឃើញ លុះឃើញហើយក៏មានបំណងនឹងបំបែក
សង្ឃដោយគិតថា ពួកភិក្ខុទាំងនេះចូរចាត់ទៅ ពួកភិក្ខុទាំងនេះចូរវិនាស
ទៅ ត្រូវការអ្វីដោយពួកភិក្ខុទាំងនោះ ហើយក៏បរវេណា ត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្ងើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើពួកអាគន្ធក-
ភិក្ខុពួកអាការរបស់អាវាសិកភិក្ខុ ភេទរបស់អាវាសិកភិក្ខុ និមិត្តរបស់អា-
វាសិកភិក្ខុ ទុទ្ទេសរបស់អាវាសិកភិក្ខុ សូរជើងរបស់ពួកអាវាសិកភិក្ខុកំពុង
ចង្រឹម សំឡេងស្វាធាយ (សូត្រធម៌) សំឡេងក្អក សំឡេងកណ្តាស់
របស់ពួកអាវាសិកភិក្ខុ ។ លុះពួកហើយមានសេចក្តីសង្ស័យថា មានពួកអាវា-
សិកភិក្ខុឬគ្មានទេ ។ ពួកអាគន្ធកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យហើយមិន
ពិនិត្យមើល លុះមិនពិនិត្យហើយក៏បរវេណាទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ បេ ។
ពួកអាគន្ធកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យហើយពិនិត្យមើល លុះពិនិត្យ
មើលហើយមិនឃើញ លុះមិនឃើញហើយក៏បរវេណាទៅ មិនត្រូវអាបត្តិ
ទេ ។ ពួកអាគន្ធកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យហើយពិនិត្យមើល លុះ
ពិនិត្យមើលហើយក៏ឃើញលុះឃើញហើយ ក៏បរវេណា ជាមួយគ្នា មិនត្រូវ
អាបត្តិទេ ។ ពួកអាគន្ធកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យហើយក៏ពិនិត្យ
មើល លុះពិនិត្យមើលហើយក៏ឃើញ លុះឃើញហើយក៏បរវេណាផ្សេង ។

បរិវារណក្ខន្ធពេ វេមតិកាទ័ដំ បរិវារណា

តេ វេមតិកា វិចិទន្តិ វិចិទិត្វា បស្សន្តិ បស្សិត្វា នស្សន្តេ-
តេ វិទស្សន្តេតេ កោ តេហិ អន្តោតិ ភេទបុរេក្ការា
បវវេន្តិ អាបត្តិ ទុក្ខុច្ចយស្ស ។ ឥធ បន ភិក្ខុវេ អាវសិ-
កា ភិក្ខុ បស្សន្តិ អាគន្ធការំ ភិក្ខុំ អាគន្ធកា ការំ
អាគន្ធកលិទ្ធិំ អាគន្ធកនិមិត្តំ អាគន្ធកុដេសំ អញ្ញាតកំ
បត្តំ អញ្ញាតកំ ធីរំ អញ្ញាតកំ ទិសំទនំ ចាណំ យោតិ
ឧទកនិស្សេកំ ។ បស្សិត្វា វេមតិកា ហោន្តិ អត្តំ ទុ ខោ
អាគន្ធកា ភិក្ខុ នត្តិ ទុ ខោតិ ។ តេ វេមតិកា ន
វិចិទន្តិ អវិចិទិត្វា បវវេន្តិ អាបត្តិ ទុក្ខុច្ចយស្ស ។ បេ ។
តេ វេមតិកា វិចិទន្តិ វិចិទិត្វា ន បស្សន្តិ អបស្សិត្វា
បវវេន្តិ អនាបត្តិ ។ តេ វេមតិកា វិចិទន្តិ វិចិទិត្វា
បស្សន្តិ បស្សិត្វា ឯកតោ បវវេន្តិ អនាបត្តិ ។ តេ វេម-

បរិវារណក្ខន្ធកៈ ការបរិវារណរបស់ពួកកិក្ខុដែលមានសេចក្តីសង្ស័យជាដើម

គា ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ពួកអាគន្ធកក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យហើយ
ពិនិត្យមើល លុះពិនិត្យមើលហើយឃើញ លុះឃើញហើយមានបំណងនឹង
បំបែកសង្ស័យដោយគិតថា ចូរលោកទាំងនេះបាត់ទៅចុះ ចូរលោកទាំងនេះ
វិនាសទៅចុះ ត្រូវការអ្វីដោយកិក្ខុទាំងនោះដូច្នេះហើយ ក៏បរិវារណ ត្រូវ
អាបត្តិថ្មល្អច្នៃ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើពួកអាវាសិក-
កក្ខុឃើញអាការរបស់អាគន្ធកក្ខុ កេទរបស់អាគន្ធកក្ខុ និងមិត្តរបស់អា-
គន្ធកក្ខុ ទទួលរបស់អាគន្ធកក្ខុ បាត្រដែលខ្លួនមិនស្គាល់ ចីវរដែលខ្លួន
មិនស្គាល់ សំពត់និស័ទនៈដែលខ្លួនមិនស្គាល់ ស្នាមដែលស្រោចទឹកលាង
ជើងរបស់ពួកអាគន្ធកក្ខុ ។ លុះឃើញហើយក៏មានសេចក្តីសង្ស័យថា
មានពួកអាគន្ធកក្ខុឬគ្មានទេ ។ ពួកអាវាសិកទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
ហើយមិនពិនិត្យមើល លុះមិនពិនិត្យមើលហើយក៏បរិវារណ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ ថេ ។ ពួកអាវាសិកកិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យហើយក៏ពិនិត្យ
មើល លុះពិនិត្យមើលហើយមិនឃើញ លុះមិនឃើញហើយ ក៏បរិវារណ
មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ពួកអាវាសិកកិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យហើយ
ក៏ពិនិត្យមើល លុះពិនិត្យមើលហើយឃើញ លុះឃើញហើយបរិវារណ
ជាមួយគ្នា មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ពួកអាវាសិកកិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តី

១១២

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

តតិកា វិចិ ធន្តំ វិចិ ធន្តិ ត្វា បស្សន្តិ បស្សន្តិ ត្វា ទាដេត្តិ ប-

វាវេន្តិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ តេ វេមតតិកា វិចិ ធន្តិ

វិចិ ធន្តិ ត្វា បស្សន្តិ បស្សន្តិ ត្វា ធន្សន្តេតេ វិចស្សន្តេតេ

តោ តេហិ អត្តោតិ កេធម្មវេត្វារា បវាវេន្តិ អាបត្តិ មុល្លច្ច-

យស្ស ។ ឥធម បធម ភិក្ខុវេ អាវាសិកោ ភិក្ខុ សុណាន្តិ

អាភន្តកាធនំ ភិក្ខុធនំ អាភន្តកាភារិ អាភន្តកល្លិដ្ឋំ អា-

ភន្តកនិម័ត្តំ អាភន្តកុទ្ទេសំ អាភន្តនាធនំ បធមសន្តំ ឧចា-

ហនាប្បោសនសន្តំ ឧក្កាសិវសន្តំ ធិបិវសន្តំ ។ សុត្វា

វេមតតិកា ហោន្តិ អត្តិ ទុ ទោ អាភន្តកា ភិក្ខុ ធន្តិ ទុ

ទោតិ ។ តេ វេមតតិកា ធន វិចិ ធន្តិ អវិចិ ធន្តិ ត្វា បវាវេន្តិ អាបត្តិ

វិធីយបិដក មហាវគ្គ

សង្ឃៗទើបតំនិគ្យមើល លុះតំនិគ្យហើយឃើញ លុះឃើញហើញក៏បរវា-
 រណាញែកគ្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ពួកអារាមសិកកិកុំតាំងនោះមានសេចក្តី
 សង្ឃៗហើយក៏តំនិគ្យមើល លុះតំនិគ្យមើលហើយឃើញ លុះឃើញ
 ហើយមានបំណងនឹងបំបែកសង្ឃដោយគិតថា ចូរកិកុំទាំងនុះបាត់ទៅចុះ
 ចូរកិកុំទាំងនុះវិនាសទៅចុះ ត្រូវការអ្វីដោយពួកកិកុំទាំងនោះដូច្នោះហើយ
 ក៏បរវាណាទៅ ត្រូវអាបត្តិថល្លច័យ ។ ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ ក្នុងសាសនា
 នេះ បើពួកអារាមសិកកិកុំបានពួកអាការរបស់អាគន្ធកិកុំ កេទរបស់អាគន្ធក-
 កិកុំ និមិត្តរបស់អាគន្ធកកិកុំ ទទេសរបស់អាគន្ធកកិកុំ សូរជើងរបស់ពួក
 អាគន្ធកកិកុំកំពុងដើរមក សូរគោរវស្បែកជើង សូរក្អក សូរកណ្តាស់របស់
 ពួកអាគន្ធកកិកុំ ។ លុះពួកហើយក៏មានសេចក្តីសង្ឃៗថា មានពួកអាគន្ធក-
 កិកុំឬគ្មានទេ ។ ពួកអារាមសិកកិកុំទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ឃៗហើយមិន
 តំនិគ្យមើល លុះមិនតំនិគ្យមើលហើយក៏បរវាណា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ បេ ។

១១៣

បរិវារណក្ខន្ធកេ សមាទសំវាសកាទីដំ បរិវារណា

ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ តេ វេមតិកា វិចិទន្តិ វិចិទិត្វា ន បស្សន្តិ
អបស្សិត្វា បវារេន្តិ អនាបតិ ។ តេ វេមតិកា វិចិទន្តិ
វិចិទិត្វា បស្សន្តិ បស្សិត្វា ឯកតោ បវារេន្តិ អនាបតិ ។
តេ វេមតិកា វិចិទន្តិ វិចិទិត្វា បស្សន្តិ បស្សិត្វា ចាដេក្កិ
បវារេន្តិ អាបតិ ទុក្ខជស្ស ។ តេ វេមតិកា វិចិទន្តិ វិចិ-
ទិត្វា បស្សន្តិ បស្សិត្វា នស្សន្តេតេ វិនស្សន្តេតេ កោតេ-
ហិ អត្តោតិ ភេទបុរេក្ខារា បវារេន្តិ អាបតិ ធុល្លច្ចយស្ស ។

[៣៧] ឥធ បន ភិក្ខុវេ អាគន្ធកា ភិក្ខុ

បស្សន្តិ អាវាសិកេ ភិក្ខុ បាណសំវាសកេ ។ តេ
សមាទសំវាសកទិដ្ឋិ បដិលកន្តិ សមាទសំវាសកទិដ្ឋិ
បដិលកិត្វា ន បុច្ឆន្តិ អបុច្ឆិត្វា ឯកតោ បវារេន្តិ
អនាបតិ ។ បេ ។ តេ បុច្ឆន្តិ បុច្ឆិត្វា នាភិវិត្វន្តិ

បរិវារណច្ឆន្ទៈ ការបរិវារណរបស់ពួកភិក្ខុដែលមានសំវាសស្មើគ្នាជាដើម

ពួកអាវាសិកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹយហើយពិនិត្យមើល លុះពិ-
និត្យហើយមិនឃើញ លុះមិនឃើញហើយ ក៏បរិវារណទៅ មិនត្រូវអាបត្តិ
ទេ ។ ពួកអាវាសិកទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹយហើយពិនិត្យមើល លុះ
ពិនិត្យមើលហើយឃើញ លុះឃើញហើយក៏បរិវារណជាមួយគ្នា មិនត្រូវ
អាបត្តិទេ ។ ពួកអាវាសិកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹយហើយពិនិត្យ
មើល លុះពិនិត្យមើលហើយឃើញ លុះឃើញហើយក៏បរិវារណវិញក្នុង
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ពួកអាវាសិកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹយហើយ
ពិនិត្យមើល លុះពិនិត្យមើលហើយឃើញ លុះឃើញហើយក៏មានចំណង់
នឹងបំបែកសង្ឃដោយគិតថា ចូរភិក្ខុទាំងនេះបាត់ទៅចុះ ចូរភិក្ខុទាំងនេះ
វិនាសទៅចុះ ត្រូវការអ្វីដោយភិក្ខុទាំងនោះដូច្នោះហើយ ក៏បរិវារណទៅ
ត្រូវអាបត្តិថ្មល្មើយ ។

[៣៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើប្រសិនជាពួក
អាគន្ធកិក្ខុបានឃើញពួកអាវាសិកភិក្ខុមានសំវាសស្មើគ្នា ។ ពួកអាគន្ធកិ-
ក្ខុទាំងនោះត្រូវបំបែកសេចក្តីយល់ថា មានសំវាសស្មើគ្នាទៅវិញ លុះ
ត្រូវបំបែកសេចក្តីយល់ថា មានសំវាសស្មើគ្នាហើយមិនសូវ (លទ្ធិ) លុះ
មិនសូវហើយក៏បរិវារណជាមួយគ្នាទៅ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ បេ ។ ពួក
អាគន្ធកិក្ខុទាំងនោះសូវ លុះសូវហើយក៏មិនអាចគ្របសង្កត់បាន គឺមិន

១១៤

វិទ្យបិដកេ មហាវគ្គោ

អនភិវត្តិត្វា ឯកតោ បវារេន្ទំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
តេ បុច្ឆន្តិ បុច្ឆិត្វា នាភិវត្តន្តំ អនភិវត្តិត្វា ចាដេក្កំ
បវារេន្ទំ អនាបត្តិ ។ វេទ បន ភិក្ខុវេ អាគន្ធកា
ភិក្ខុ បស្សន្តិ អាវាសិកោ ភិក្ខុ សមាទសំវាសកោ ។
តេ នានាសំវាសកទិដ្ឋិ បដិលភន្តំ នានាសំវាសកទិដ្ឋិ
បដិលភិត្វា ន បុច្ឆន្តិ អបុច្ឆិត្វា ឯកតោ បវារេន្ទំ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ បេ ។ តេ បុច្ឆន្តិ អបុច្ឆិត្វា អភិវត្តន្តំ
អភិវត្តិត្វា ចាដេក្កំ បវារេន្ទំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
តេ បុច្ឆន្តិ បុច្ឆិត្វា អភិវត្តន្តំ អភិវត្តិត្វា ឯកតោ
បវារេន្ទំ អនាបត្តិ ។ តេ បុច្ឆន្តិ បុច្ឆិត្វា នាភិវត្តន្តំ
អនភិវត្តិត្វា ចាដេក្កំ បវារេន្ទំ អនាបត្តិ ។ វេទ បន
ភិក្ខុវេ អាវាសិកោ ភិក្ខុ បស្សន្តិ អាគន្ធកោ ភិក្ខុ នានា-
សំវាសកោ ។ តេ សមាទសំវាសកទិដ្ឋិ បដិលភន្តំ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

អាចឱ្យភិក្ខុអស់នោះលះបង់ទិដ្ឋិទុស្តាន លុះគ្របសង្កត់មិនបានហើយ ក៏
បរវរណា ជាមួយគ្នាទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ពួកអាគន្ធកភិក្ខុទាំងនោះសួរ
លុះសួរហើយក៏មិនអាចគ្របសង្កត់បាន លុះគ្របសង្កត់មិនបានហើយ ក៏
បរវរណាវិញក្នុង មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនា
នេះ បើប្រសិនជាពួកអាគន្ធកភិក្ខុឃើញពួកអាវាសិកភិក្ខុមានសំវាសផ្សេង
គ្នា ។ ពួកអាគន្ធកភិក្ខុទាំងនោះត្រឡប់បានសេចក្តីយល់ថា ពួកអាវា-
សិកភិក្ខុមានសំវាសផ្សេងគ្នាទៅវិញ លុះត្រឡប់បានសេចក្តីយល់ថាមាន
សំវាសផ្សេងគ្នាហើយមិនសួរ (លទ្ធិ) លុះមិនសួរហើយក៏បរវរណា ជាមួយ
គ្នាទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ពួកអាគន្ធកភិក្ខុទាំងនោះសួរ លុះសួរ
ហើយក៏គ្របសង្កត់បាន គឺឱ្យពួកអាវាសិកភិក្ខុលះបង់ទិដ្ឋិទុស្តាន លុះ
គ្របសង្កត់បានហើយក៏បរវរណាវិញក្នុង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ពួកអាគន្ធក-
ភិក្ខុទាំងនោះសួរ លុះសួរហើយក៏គ្របសង្កត់បាន លុះគ្របសង្កត់បានហើយ
ក៏បរវរណា ជាមួយគ្នា មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ពួកអាគន្ធកភិក្ខុទាំងនោះសួរ លុះ
សួរហើយគ្របសង្កត់មិនបាន លុះគ្របសង្កត់មិនបានហើយ ក៏បរវរណា
វិញក្នុងគ្នាទៅ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ
បើពួកអាវាសិកភិក្ខុបានឃើញពួកអាគន្ធកភិក្ខុមានសំវាសផ្សេងគ្នា ។ (តៃ)
ពួកអាវាសិកភិក្ខុទាំងនោះ ត្រឡប់បានសេចក្តីយល់ថា ពួកអាគន្ធកភិក្ខុ

១១៥

បរិវារណាច្ឆន្ទកេ ន តទហុប្បវារណាយ គន្ធា

សមាទសំវាសកធិដ្ឋី បដិលកិត្តា ន បុច្ឆន្តិ អបុច្ឆិត្តា
ឯកតោ បវាវេន្តិ អនាបតិ ។ បេ ។ តេ បុច្ឆន្តិ បុច្ឆិត្តា
នាភិវត្តន្តិ អនភិវត្តិត្តា ឯកតោ បវាវេន្តិ អាបតិ ទុក្ក-
ដស្ស ។ តេ បុច្ឆន្តិ បុច្ឆិត្តា នាភិវត្តន្តិ អនភិវត្តិត្តា
ចាដេក្កំ បវាវេន្តិ អនាបតិ ។ ឥន បន ភិក្ខុវេ អាវា-
សិកា ភិក្ខុ បស្សន្តិ អាគន្ធកេ ភិក្ខុ សមាទសំវា-
សតោ ។ តេ នាទាសំវាសកធិដ្ឋី បដិលកិត្តិ នាទា-
សំវាសកធិដ្ឋី បដិលកិត្តា ន បុច្ឆន្តិ អបុច្ឆិត្តា ឯកតោ
បវាវេន្តិ អាបតិ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ តេ បុច្ឆន្តិ បុច្ឆិត្តា
អភិវត្តន្តិ អភិវត្តិត្តា ចាដេក្កំ បវាវេន្តិ អាបតិ ទុក្ក-
ដស្ស ។ តេ បុច្ឆន្តិ បុច្ឆិត្តា អភិវត្តន្តិ អភិវត្តិត្តា
ឯកតោ បវាវេន្តិ អនាបតិ ។

[៣៨] ន ភិក្ខុវេ តទហុប្បវារណាយ សភិក្ខុកា
អាវាសា អភិក្ខុកោ អាវាសោ កន្ធា អញ្ញាតិ សង្ឃន

បរិវារណាចូន្តរៈ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅក្នុងថ្ងៃបរិវារណានោះ

មានសំវាសស្មើគ្នាទៅវិញ លុះត្រឡប់បានសេចក្តីយល់ថា ពួកអាគន្ធកក្កិក្កិ
មានសំវាសស្មើគ្នាហើយមិនសូវ លុះមិនសូវហើយក៏បរិវារណាជាមួយគ្នា
ទៅមិនត្រូវអាចត្តិទេ ។ បេ ។ ពួកអាវាសិកកក្កិក្កិទាំងនោះសូវ លុះសូវហើយ
គ្របសង្កត់មិនបាន លុះគ្របសង្កត់មិនបានហើយក៏បរិវារណាជាមួយគ្នាទៅ
ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ ពួកអាវាសិកកក្កិក្កិទាំងនោះសូវ លុះសូវហើយគ្រប
សង្កត់មិនបាន លុះគ្របសង្កត់មិនបានហើយក៏បរិវារណាព្រែកគ្នា មិនត្រូវ
អាចត្តិទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើពួកអាវាសិកកក្កិ
បានឃើញពួកអាគន្ធកក្កិក្កិមានសំវាសស្មើគ្នា ។ (តៃ) ពួកអាវាសិកកក្កិ
ទាំងនោះត្រឡប់បានសេចក្តីយល់ថា ពួកអាគន្ធកក្កិក្កិមានសំវាសស្មើគ្នា
ទៅវិញ លុះត្រឡប់បានសេចក្តីយល់ថាមានសំវាសស្មើគ្នាហើយមិនសូវ
លុះមិនសូវហើយក៏បរិវារណាជាមួយគ្នាទៅ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ពួក
អាវាសិកកក្កិក្កិទាំងនោះសូវ លុះសូវហើយគ្របសង្កត់បាន លុះគ្របសង្កត់
បានហើយក៏បរិវារណាព្រែកគ្នា ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ ពួកអាវាសិកកក្កិក្កិទាំង
នោះសូវ លុះសូវហើយគ្របសង្កត់បាន លុះគ្របសង្កត់បានហើយក៏បរិវារ-
ណាជាមួយគ្នាទៅ មិនត្រូវអាចត្តិទេ ។

(៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃបរិវារណានោះមិនត្រូវភិក្ខុ
ទាំងឡាយចេញពីអាវាសដែលមានភិក្ខុ ទៅកាន់អាវាសដែលគ្មានភិក្ខុទេ

១១៦

វិនយបិដកេ មហាវិញ្ញា

អញ្ញត្តិ អន្តរាយា ។ ន កិក្ខុវេ តទឃុប្បវារណាយ
សកិក្ខុកា អាវសា អកិក្ខុកោ អនាវសោ តន្តព្វោ
អញ្ញត្តិ សង្ឃេន អញ្ញត្តិ អន្តរាយា ។ ន កិក្ខុវេ
តទឃុប្បវារណាយ សកិក្ខុកា អាវសា អកិក្ខុកោ
អាវសោ វ អនាវសោ វ តន្តព្វោ អញ្ញត្តិ សង្ឃេន
អញ្ញត្តិ អន្តរាយា ។ ន កិក្ខុវេ តទឃុប្បវារណាយ
សកិក្ខុកា អនាវសា អកិក្ខុកោ អាវសោ តន្តព្វោ
អញ្ញត្តិ សង្ឃេន អញ្ញត្តិ អន្តរាយា ។ ន កិក្ខុវេ
តទឃុប្បវារណាយ សកិក្ខុកា អនាវសា អកិក្ខុ-
កោ អនាវសោ តន្តព្វោ អញ្ញត្តិ សង្ឃេន អញ្ញត្តិ
អន្តរាយា ។ ន កិក្ខុវេ តទឃុប្បវារណាយ សកិក្ខុ-
កា អនាវសា អកិក្ខុកោ អាវសោ វ អនាវសោ
វ តន្តព្វោ អញ្ញត្តិ សង្ឃេន អញ្ញត្តិ អន្តរ-
ាយា ។ ន កិក្ខុវេ តទឃុប្បវារណាយ សកិក្ខុកា
អាវសា វ អនាវសា វ អកិក្ខុកោ អាវសោ តន្តព្វោ
អញ្ញត្តិ សង្ឃេន អញ្ញត្តិ អន្តរាយា ។ ន កិក្ខុវេ
តទឃុប្បវារណាយ សកិក្ខុកា អាវសា វ អនាវសា វ

និយមបំណង មហាវគ្គ

រៀរលែងតែសង្ឃ រៀរលែងតែភិក្ខុមានការអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវិថូបវារណានោះមិនត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយចេញពីអារាមដែលមានភិក្ខុទៅ កាន់អនាវាស (ទីមិនមែនអារាម) ដែលគ្មានភិក្ខុទេ រៀរលែងតែសង្ឃ រៀរលែងតែភិក្ខុមានការអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវិថូបវារណានោះមិនត្រូវភិក្ខុចេញពីអារាមដែលមានភិក្ខុ ទៅកាន់អារាមប្តូរអនាវាស ដែលគ្មានភិក្ខុទេ រៀរលែងតែសង្ឃ រៀរលែងតែភិក្ខុមានការអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវិថូបវារណានោះមិនត្រូវភិក្ខុចេញពីអនាវាសដែល មានភិក្ខុ ទៅកាន់អារាមដែលគ្មានភិក្ខុទេ រៀរលែងតែសង្ឃ រៀរលែងតែ ភិក្ខុមានការអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវិថូបវារណានោះ មិនត្រូវភិក្ខុចេញពីអនាវាសដែលមានភិក្ខុទៅកាន់អនាវាសដែលគ្មានភិក្ខុទេ រៀរលែងតែសង្ឃ រៀរលែងតែភិក្ខុមានការអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង ឡាយ ក្នុងវិថូបវារណានោះមិនត្រូវភិក្ខុចេញពីអនាវាសដែលមានភិក្ខុ ទៅកាន់អារាមប្តូរអនាវាសដែលគ្មានភិក្ខុទេ រៀរលែងតែសង្ឃ រៀរលែង តែភិក្ខុមានការអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវិថូបវារណានោះ មិនត្រូវភិក្ខុចេញពីអារាមប្តូរអនាវាសដែលមានភិក្ខុ ទៅកាន់អារាមដែល គ្មានភិក្ខុទេ រៀរលែងតែសង្ឃ រៀរលែងតែភិក្ខុមានការអន្តរាយ ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវិថូបវារណានោះ មិនត្រូវភិក្ខុចេញពីអារាមប្តូរអនា-

១១៧

បរិវារណក្ខត្តោ ៩ តទហុប្បវារណាយ ធាន្តំ

អភិក្ខុកោ អនាវសោ គន្ធាត្ថោ អញ្ញាត្រ សង្ឃេន អញ្ញាត្រ
អន្តរាយា ។ ន ភិក្ខុវេ តទហុប្បវារណាយ សភិក្ខុកា
អាវសា វា អនាវសា វា អភិក្ខុកោ អាវសោ វា
អនាវសោ វា គន្ធាត្ថោ អញ្ញាត្រ សង្ឃេន អញ្ញាត្រ
អន្តរាយា ។ ន ភិក្ខុវេ តទហុប្បវារណាយ សភិក្ខុកា
អាវសា សភិក្ខុកោ អាវសោ គន្ធាត្ថោ យត្តស្ស
ភិក្ខុ ឆានាសំវាសកា អញ្ញាត្រ សង្ឃេន អញ្ញាត្រ
អន្តរាយា ។ ន ភិក្ខុវេ តទហុប្បវារណាយ សភិក្ខុកា
អាវសា សភិក្ខុកោ អនាវសោ គន្ធាត្ថោ យត្តស្ស ភិក្ខុ
ឆានាសំវាសកា អញ្ញាត្រ សង្ឃេន អញ្ញាត្រ អន្តរាយា ។
ន ភិក្ខុវេ តទហុប្បវារណាយ សភិក្ខុកា អាវសា ស
ភិក្ខុកោ អាវសោ វា អនាវសោ វា គន្ធាត្ថោ យត្តស្ស
ភិក្ខុ ឆានាសំវាសកា អញ្ញាត្រ សង្ឃេន អញ្ញាត្រ អន្តរាយា
។ ន ភិក្ខុវេ តទហុប្បវារណាយ សភិក្ខុកា អនាវសា
សា សភិក្ខុកោ អាវសោ ។ បេ ។ អនាវសោ ។ បេ ។
អាវសោ វា អនាវសោ វា គន្ធាត្ថោ យត្តស្ស ភិក្ខុ

បរិវារណាពូជ្ជកៈ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅក្នុងថ្ងៃបរិវារណានោះ

វាសដែលមានភិក្ខុ ទៅកាន់អាណាវាសដែលគ្មានភិក្ខុទេ វៀរលែងតែសង្ឃ
វៀរលែងតែភិក្ខុមានការអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃបរិវារណានោះមិនត្រូវភិក្ខុចេញពីអាណាវាសបុរាណាសដែលមានភិក្ខុ ទៅកាន់អាណាវាសបុរាណាសដែលគ្មានភិក្ខុទេ វៀរលែងតែសង្ឃ វៀរលែងតែភិក្ខុមានការអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃបរិវារណានោះមិនត្រូវភិក្ខុចេញពីអាណាវាសដែលមានភិក្ខុទៅកាន់អាណាវាសដែលមានភិក្ខុនោះទេ គឺអាណាវាសណាដែលមានពួកភិក្ខុមានសំវាសផ្សេងគ្នា វៀរលែងតែសង្ឃ វៀរលែងតែភិក្ខុមានការអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃបរិវារណានោះមិនត្រូវភិក្ខុចេញពីអាណាវាសដែលមានភិក្ខុ ទៅកាន់អាណាវាសដែលមានភិក្ខុទេ គឺអាណាវាសណាដែលមានពួកភិក្ខុមានសំវាសផ្សេងគ្នា វៀរលែងតែសង្ឃ វៀរលែងតែភិក្ខុមានការអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃបរិវារណានោះមិនត្រូវភិក្ខុចេញពីអាណាវាសដែលមានភិក្ខុ ទៅកាន់អាណាវាសដែលមានភិក្ខុទេ គឺអាណាវាសបុរាណាសណាដែលមានពួកភិក្ខុមានសំវាសផ្សេងគ្នា វៀរលែងតែសង្ឃ វៀរលែងតែភិក្ខុមានការអន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃបរិវារណានោះមិនត្រូវភិក្ខុចេញពីអាណាវាសដែលមានភិក្ខុ ទៅកាន់អាណាវាសដែលមានភិក្ខុទេ ។ បេ ។ ទៅកាន់អាណាវាស ។ បេ ។ ទៅកាន់អាណាវាសបុរាណាសទេ គឺអាណាវាសណាដែលមានពួកភិក្ខុមានសំវាស

១១៨

វិធីយប់ដំរោ មហាវគ្គោ

នាធាសំវាសកា អញ្ញត្រិ សង្ឃេន អញ្ញត្រិ អន្តរាយា ។
ន ភិក្ខុវេ តទហុប្បវារណាយ សភិក្ខុកា អាវាសា វា
អនាវាសា វា សភិក្ខុកោ អាវាសោ ។ បេ ។ អនាវាសោ
។ បេ ។ អាវាសោ វា អនាវាសោ វា កន្តោ យត្តស្ស
ភិក្ខុ នាធាសំវាសកា អញ្ញត្រិ សង្ឃេន អញ្ញត្រិ អន្តរ-
យា ។ កន្តោ ភិក្ខុវេ តទហុប្បវារណាយ សភិក្ខុកា
អាវាសា សភិក្ខុកោ អាវាសោ ។ បេ ។ អនាវាសោ
។ បេ ។ អាវាសោ វា អនាវាសោ វា យត្តស្ស ភិក្ខុ ស-
មាធសំវាសកា យំ ជញ្ញា សកោមិ អជ្ឈេ កន្តិ ។
កន្តោ ភិក្ខុវេ តទហុប្បវារណាយ សភិក្ខុកា អនាវា-
សា សភិក្ខុកោ អាវាសោ ។ បេ ។ អនាវាសោ ។ បេ ។
អាវាសោ វា អនាវាសោ វា យត្តស្ស ភិក្ខុ សមាធសំវា-
សកា យំ ជញ្ញា សកោមិ អជ្ឈេ កន្តិ ។ កន្តោ
ភិក្ខុវេ តទហុប្បវារណាយ សភិក្ខុកា អាវាសា វា
អនាវាសា វា សភិក្ខុកោ អាវាសោ ។ បេ ។ អនាវាសោ

វិធីបំផុស មហាវគ្គ

ផ្សេងគ្នា រៀនលេងតែសង្ឃ រៀនលេងតែភិក្ខុមានការអន្តរាយ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃបរាណនោះមិនត្រូវភិក្ខុចេញពីអាវាសប្តុអនាវាស
ដែលមានភិក្ខុ ទៅកាន់អាវាសដែលមានភិក្ខុទេ ។ បេ ។ ទៅកាន់អនាវាស
ទេ ។ បេ ។ ទៅកាន់អាវាសប្តុអនាវាសទេ គឺអាវាសប្តុអនាវាសណាដែល
មានពួកភិក្ខុមានសំពះស្មើគ្នា រៀនលេងតែសង្ឃ រៀនលេងតែភិក្ខុមានការ
អន្តរាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃបរាណនោះភិក្ខុរួចចេញពីអា-
វាសដែលមានភិក្ខុ ទៅកាន់អាវាសដែលមានភិក្ខុបាន ។ បេ ។ ទៅកាន់អនា-
វាស ។ បេ ។ ទៅកាន់អាវាសប្តុអនាវាស គឺអាវាសប្តុអនាវាសណាដែលមាន
ពួកភិក្ខុមានសំពះស្មើគ្នាបាន ហើយភិក្ខុក៏ដឹងថាអាវាសណា អាត្មាអញ
អាចទៅទាន់ក្នុងថ្ងៃនេះជាប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃបរាណ
នោះ ភិក្ខុរួចចេញពីអាវាសដែលមានភិក្ខុទៅកាន់អាវាសដែលមានភិក្ខុ
បាន ។ បេ ។ ទៅកាន់អនាវាស ។ បេ ។ ទៅកាន់អាវាសប្តុអនាវាស គឺអាវាស
ប្តុអនាវាសណាដែលមានពួកភិក្ខុមានសំពះស្មើគ្នាបាន ហើយភិក្ខុក៏ដឹងថា
អាវាសណា អាត្មាអញអាចទៅទាន់ក្នុងថ្ងៃនេះជាប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ក្នុងថ្ងៃបរាណនោះ ភិក្ខុរួចចេញពីអាវាសប្តុអនាវាសដែលមានភិក្ខុ
ទៅកាន់អាវាសដែលមានភិក្ខុបាន ។ បេ ។ ទៅកាន់អនាវាស ។ បេ ។

១១៧

បរិវារណក្ខន្ធពេ ន វិក្កុនិយា និស័ន្ទបរិសាយ បរិវេតតំ

។ បេ ។ អាវាសោ វា អនាវាសោ វា យត្តុស្ស ភិក្ខុ ស-
មា នសំវាសកា យំ ជញ្ញា សក្កោមិ អន្លេវ កន្តំ ។

[១៧] ន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិយា និស័ន្ទបរិសាយ បរិវេ-
តតំ យោ បរិវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ន ភិក្ខុវេ សិក្ខុ-
មាលាយ ន សាមណោស្ស ន សាមណារិយា ន សិក្ខុ
បច្ឆក្ខាតកស្ស ន អន្តិបវត្តំ អន្តោបន្ទកស្ស និស័ន្ទបរិ-
សាយ បរិវេតតំ យោ បរិវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ន
ភិក្ខុវេ អាបត្តិយា អនិស្សនេ ទុក្ខិត្តកស្ស និស័ន្ទបរិ-
សាយ បរិវេតតំ យោ បរិវេយ្យ យថាធម្មោ កាវេតតោ ។
ន អាបត្តិយា អប្បជីករម្ម ទុក្ខិត្តកស្ស ន ចាបិកាយ
និដ្ឋិយា អប្បជិនិស្សក្កេ ទុក្ខិត្តកស្ស និស័ន្ទបរិសាយ
បរិវេតតំ យោ បរិវេយ្យ យថាធម្មោ កាវេតតោ ។
ន បណ្ឌិតស្ស និស័ន្ទបរិសាយ បរិវេតតំ យោ
បរិវេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ន វេយ្យសំវាស-
កស្ស ន តិក្ខុយប្បក្កន្តកស្ស ន តិក្ខុនិកតស្ស

បរិវារណក្ខត្តកៈ កាលកិច្ចនីជាបរិសទ្ធសង្គមហើយ វិច្ឆុមិះត្រូវបរិវារណា

ទៅកាន់អាវាសបួសនាវាស គឺអាវាសបួសនាវាសណា ដែលមានពួកភិក្ខុមាន
សំវាសស្មីតាបាន ហើយភិក្ខុក៏ដឹងថាអាវាសណា អាត្មាអញ អាចទៅទាន
ក្នុងថ្ងៃនេះជាប្រាកដ ។

(៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវភិក្ខុបរិវារណា ក្នុងបរិសទ្ធា
ដែលមានភិក្ខុអង្គិយជាមួយផងទេ ភិក្ខុណា បរិវារណា ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវភិក្ខុបរិវារណា ក្នុងបរិសទ្ធាដែលមាននាងសិក្ខុ-
បាទា សាមណេរ សាមណេរី បុគ្គលអាកលាសិកា បុគ្គលអាកត្រូវអន្តិមវត្ត
ក្នុងមួយមួយផងទេ ភិក្ខុណា បរិវារណា ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មិនត្រូវភិក្ខុបរិវារណា ក្នុងបរិសទ្ធាដែលមានភិក្ខុត្រូវសង្ឃិលើក
វត្ត ព្រោះមិនឃើញអាចត្តិអង្គិយជាមួយផងទេ ភិក្ខុណា បរិវារណា ត្រូវ
វិនយធារឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើតាមធម៌ (គឺឲ្យសំដែងអាចត្តិចេញ) ។ មិនត្រូវ
ភិក្ខុបរិវារណា ក្នុងបរិសទ្ធាដែលមានភិក្ខុត្រូវសង្ឃិលើកវត្តព្រោះមិនសំដែង
អាចត្តិ ភិក្ខុត្រូវសង្ឃិលើកវត្តព្រោះមិនលទ្ធផ៌ភាគក្រក់អង្គិយជាមួយផងទេ
ភិក្ខុណា បរិវារណា ត្រូវវិនយធារឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើតាមធម៌ ។ មិនត្រូវភិក្ខុ
បរិវារណា ក្នុងបរិសទ្ធាដែលមានបណ្ឌក (ខ្ចើយ) អង្គិយជាមួយផងទេ ភិក្ខុ
ណា បរិវារណា ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ មិនត្រូវភិក្ខុបរិវារណា ក្នុងបរិសទ្ធាដែល
មានបុគ្គលជាថេយ្យសំវាសក^(១) បុគ្គលគេចទៅចូលសាសន៍តិរិយ ត្រូវបាន

១ ល្អចសំវាស ។

១២០

វិន័យបិដកេ មហាវគ្គោ

ន មាតុយា តកកស្ស ន បិតុយា តកកស្ស ន អរហន្ត-
យា តកកស្ស ន ភិក្ខុនិទ្ទិស តកកស្ស ន សង្ឃកេន តកកស្ស
ន លោហិតុប្បាទ តកកស្ស ន ឧភតោ ឲ្យញ្ញន តកកស្ស
និសិទ្ធិបរិសាយ បវរេតតំ យោ បវរេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ ន ភិក្ខុវេ ទារវាសិកប្បវរណា ទានេ ន
បវរេតតំ អញ្ញត្រ អរុដ្ឋិតាយ បរិសាយ ។ ន ច ភិក្ខុវេ
អប្បវរណាយ បវរេតតំ អញ្ញត្រ សង្ឃសាមគ្គិយាតិ ។
ទុតិយភាណវារំ និទ្ទិតំ ។

[៤០] តេន ទោ បន សមយេន កោសលេសុ ជន-
បទេសុ អញ្ញត្រាស្មី អាវាសេ តទិហុប្បវរណាយ សញ្ញា-
ភយំ^(៦) អហោសិ ។ ភិក្ខុ ទាសត្តិសុ តេវាចិតំ បវរេតតំ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេថេសុំ ។ អនុជាទាមិ ភិក្ខុវេ ទ្វេ-
វាចិតំ បវរេតតំ ។ ពាទ្យុតារំ សញ្ញាភយំ អហោសិ ។

៦ ឧ. សវវេយវិ ។

វិន័យបិដក មហាវគ្គ

បុគ្គលអ្នកសម្លាប់មាតា អ្នកសម្លាប់បិតា អ្នកសម្លាប់ព្រះអរហន្ត អ្នក
ទ្រុស្តភិក្ខុនី អ្នកបំបែកសង្ឃ អ្នកធ្វើលោហិតុប្បាទ (ធ្វើព្រះលោហិត
ព្រះពុទ្ធឱ្យធានឡើង) បុគ្គលជាទុក្ខគោត្យញ្ញនកៈ (មនុស្សមានភេទត្រី)
អង្គុយជាមួយផងទេ ភិក្ខុណាបរាណា ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មិនត្រូវភិក្ខុបរាណា ដោយឱ្យបរាណា ឈ្មោះថាបរិវាសិក
(មានបរិសទ្យក្រោកចេញទៅហើយ) រៀនវិលនិវតបរិសទ្យមិនទាន់ក្រោក
ចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវភិក្ខុបរាណាក្នុងថ្ងៃមិនមែនថ្ងៃ
បរាណាទេ រៀនវិលនិវតសង្ឃសាមគ្គីបរាណាចេញ ។

ចប់ ទុតិយកាលវារៈ ។

[២០] ភិសម័យនោះឯង មានអាវាសមួយក្នុងកោសលជនបទកើត
សញ្ញារក្សី^(១) ក្នុងថ្ងៃបរាណានោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនអាចនឹងបរាណា
ជាគេវាចិកាបរាណា (បរាណាជាគំរប់ៗ ផង) បាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុបរាណាជាទ្វេវាចិកាបរាណា
(បរាណាជាគំរប់ៗផង) បាន ។ (កាលនោះ) សញ្ញារក្សី ជីក្ខុទាំង

១ ភ័យដែលកើតអំពីមនុស្សនៅក្នុងព្រៃ ។

បរិវរណត្ថន្តរោ ពេវាបិពាទិកា បរិវរណា

ភិក្ខុ នាស ភិក្ខុស្ម ទ្វេវាចិកំ បវាវេតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាហោចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឯតវាចិកំ បវា-
វេតុន្តិ ។ តាឡិទ្ធរំ សញ្ញាភយំ អហោសំ ។ ភិក្ខុ
នាស ភិក្ខុស្ម ឯតវាចិកំ បវាវេតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាហោចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សមាទវស្សីកំ
បវាវេតុន្តិ ។ តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាត-
វស្មី អាវាសេ តទហុប្បវរណាយ មនុស្សេហិ នានំ
ទេទ្ទេហិ យេកុយ្យេន វត្តំ ទេបិតា ហោតិ ។ អថទោ
តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសំ ឥមេហិ មនុស្សេហិ នានំ
ទេទ្ទេហិ យេកុយ្យេន វត្តំ ទេបិតា សចេ សដ្ឋេក តេ-
វាចិកំ បវាវេស្សតិ អប្បវរតោ វ សដ្ឋេក ភវិស្សតិ
អថាយំ វត្តំ វិកាយិស្សតិ កថំ នុ ទោ អម្ពេហិ បដិ-
បដ្ឋិតត្ថន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្មំ ។ ឥធម បន
ភិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្មី អាវាសេ តទហុប្បវរណាយ មនុស្សេ-
ហិ នានំ ទេទ្ទេហិ យេកុយ្យេន វត្តំ ទេបិតា ហោតិ ។

បរិវារណប្បន្តកៈ ការបរិវារណជាតេវាចិកាបរិវារណជាដើម

ជាងមុនកើតឡើងទៀត ។ ពួកភិក្ខុមិនអាចនឹងបរិវារណ ជាទ្រព្យចិកាបរិវារណ
ណាបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុបរិវារណ ជាឯកវចិកាបរិវារណ (បរិវារណតែម្នាក់) បាន ។
សព្វារក្សយក៏ក្លាខ្លាំងជាងមុនកើតឡើងទៀត ។ (កាលនោះ) ពួកភិក្ខុមិន
អាចបរិវារណ ជាឯកវចិកាបរិវារណ បាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុបរិវារណ ជាសមាទវស្សិកាបរិវារណ (ឲ្យ
ភិក្ខុដែលមានវស្សាស្នើៗ តាមបរិវារណត្រមគ្នា) បាន ។ ក៏សម័យនោះ
ឯង ក្នុងពាក់សម្បយមានពួកមនុស្ស (មក) ឲ្យទានក្នុងវិថូបរិវារណនោះ
អស់រាត្រីជាច្រើន (ជិតភ្លឺ) ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះមានសេចក្តី
ត្រិះរិះដូច្នោះថា ពួកមនុស្សទាំងនេះឲ្យទានអស់រាត្រីជាច្រើន បើសង្ឃនឹង
បរិវារណ ជាតេវាចិកាបរិវារណសង្ឃនឹងបរិវារណមិនទាន់ ដូរតរាត្រីនេះជិត
ភ្លឺហើយ តើយើងទាំងឡាយត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
ទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើក្នុងពាក់សណាមួយមានពួក
មនុស្សឲ្យទានក្នុងវិថូបរិវារណនោះ អស់រាត្រីជាច្រើន ។ បើពួកភិក្ខុក្នុងវិ

វិនយបំណិពេ មហាវិញ្ញោ

តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ ឃវំ ហោតិ មនុស្សេហិ ធានំ ទេន្តេហិ
យេកុយ្យេន រត្តិ ខេបីតា សចេ សង្កេ តេវាចិកំ បវា-
រេស្សតិ អប្បវារិតោ វ សង្កេ ភវិស្សតិ អថាយំ រត្តិ
វិកាយំស្សតីតិ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពាលេន សង្កេ
ញាបេតញោ សុណានុ មេ កន្លេ សង្កេ មនុស្សេហិ
ធានំ ទេន្តេហិ យេកុយ្យេន រត្តិ ខេបីតា ។ សតេ
សង្កេ តេវាចិកំ បវារេស្សតិ អប្បវារិតោ វ សង្កេ
ភវិស្សតិ អថាយំ រត្តិ វិកាយំស្សតិ ។ យទិ សង្កេស្ស
បត្តកល្យំ សង្កេ ទ្រេវាចិកំ ឯកវាចិកំ សមាវេស្ស-
តំ បវារេយ្យតិ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្មី អាវា-
សេ ឥធមហុប្បវារណាយ ភិក្ខុហិ ធម្មំ កណាន្តេហិ សុត្តន្ត-
កេហិ សុត្តន្តំ សង្កាយន្តេហិ វិនយធរេហិ វិនយំ វិនិច្ឆ-
នន្តេហិ ធម្មកថិកេហិ ធម្មំ សាកកច្ចន្តេហិ ភិក្ខុហិ ក-
លហំ កកេន្តេហិ យេកុយ្យេន រត្តិ ខេបីតា ហោតិ ។
តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ ឃវំ ហោតិ ភិក្ខុហិ កលហំ កកេ-
ន្តេហិ យេកុយ្យេន រត្តិ ខេបីតា សចេ សង្កេ តេវាចិកំ
បវារេស្សតិ អប្បវារិតោ វ សង្កេ ភវិស្សតិ អថាយំ

វិនយបំណិក មហាវគ្គ

នោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកមនុស្សដែលឲ្យទានអស់វត្ថុជា
ច្រើន បើសង្ឃនឹងបរវណា ជាតេវចិកាបវរណា សង្ឃនឹងបរវណា មិន
ទាន់ ដ្បិតវត្ថុជិតក្តីហើយ ។ ត្រូវក៏ក្នុងដែលឆ្ងាសប្រតិពលឲ្យសង្ឃដឹងថា
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិតមាន) ពួកមនុស្សអ្នកឲ្យ
ទានអស់វត្ថុជាច្រើន ។ បើសង្ឃនឹងបរវណា ជាតេវចិកាបវរណា សង្ឃ
នឹងបរវណា មិនទាន់ទេ ដ្បិតវត្ថុជិតក្តីហើយ ។ បើក៏មានកាលគួរ
ដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃបរវណា ជាទេវចិកាបវរណា ជាឯកវចិកា-
បវរណា ជាសមានវស្សិកាបវរណា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសា-
សនានេះបើក្នុងភាវសណាមួយមានពួកភិក្ខុនិយាយធម៌ ពួកភិក្ខុរៀនព្រះ
សូត្រសង្គាយនា (ផ្ទៀងផ្ទាត់) ព្រះសូត្រ ពួកភិក្ខុជាវិនយធរវិនិច្ឆ័យ
វិន័យ ពួកភិក្ខុធម្មកថិកសាកបាធម៌ ពួកភិក្ខុធ្វើសេចក្តីឈ្មោះគ្នា ក្នុងថ្ងៃ
បរវណានោះ អស់វត្ថុជាច្រើន ។ បើពួកភិក្ខុក្នុងភាវសនោះមាន
សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកភិក្ខុធ្វើសេចក្តីឈ្មោះគ្នា អស់វត្ថុជាច្រើន
បើសង្ឃនឹងបរវណា ជាតេវចិកាបវរណា សង្ឃនឹងបរវណា មិនទាន់

១២៣

បរិវេណក្នុងកេ តេវចីកាទិកា បរិវេណ

រត្តំ វិកាយំ ស្សត្តិ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ
ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ភិក្ខុហិ ក-
លហំ ករោន្តេហិ យេកុយ្យេន រត្តិ ខេបិតា ។ សចេ
សង្ឃោ តេវចីកំ បវរេស្សតិ អប្បវរិតោ វ សង្ឃោ
កវិស្សតិ អថាយំ រត្តិ វិកាយំ ស្សតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកលំ សង្ឃោ ទ្រេវចីកំ ឯតេវចីកំ សមាទវស្សកំ
បវរេយ្យតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន កោសលេសុ
ជនបទេសុ អញ្ញាតវស្សី អាវាសេ តទេហុប្បវរណាយ
មហាភិក្ខុសង្ឃោ សង្ឃិបតិតោ ហោតិ ។ បរិវត្តេ អ-
នោវស្សកំ ហោតិ មហា ច មេយោ ទុត្តតោ ហោតិ ។
អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទេហោសិ អយំ ខោ មហាភិក្ខុ-
សង្ឃោ សង្ឃិបតិតោ បរិវត្តេ អនោវស្សកំ មហា ច មេ-
យោ ទុត្តតោ សចេ សង្ឃោ តេវចីកំ បវរេស្សតិ អប្ប-
វរិតោ វ សង្ឃោ កវិស្សតិ អថាយំ មេយោ បវស្សស្សតិ
កតំ នុ ខោ អម្ពេហិ បដិបដ្ឋិតព្វន្តិ ។ ភកវតោ ឯត-
មត្តំ អាវោចេសុំ ។ ឥច បន ភិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្សី

បរិវារណាចូន្តៈ ការបរិវារណាដាច់វាចិកាបរិវារណាដាដើម

ព្រោះពត្រីទៀបភ្នំហើយ ។ ត្រូវភិក្ខុដែលត្រូវសម្រេចពលឲ្យសង្ឃដឹងថា
បតីត្រព្រះសង្ឃដំបំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពួកភិក្ខុធ្វើសេចក្តីឈ្មោះគ្នា
អស់ពត្រីជាច្រើន ។ បើសង្ឃនឹងបរិវារណាជាគេវាចិកាបរិវារណា សង្ឃ
នឹងបរិវារណាមិនទាន់ ព្រោះពត្រីទៀបភ្នំហើយ បើកម្មមានកាលគួរដល់
សង្ឃហើយ គួរសង្ឃបរិវារណា ជាទ្រង់ចិកាបរិវារណា ជាឯកវាចិកាបរិវារ-
ណា ជាសមានវស្សិកាបរិវារណា ។ ក្នុងពេលសម្បូរ ក្នុងកោសលជន-
បទមានភិក្ខុសង្ឃច្រើនប្រជុំគ្នាក្នុងវិថីបរិវារណានោះ ទីដែលគត់ភ្លៀងក៏តប
មហាមេឃក៏តាំងឡើង (គឺនឹងធ្លាក់ភ្លៀងធំ) ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះមាន
សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុសង្ឃនេះប្រជុំគ្នាច្រើនម្ល៉េះ ទីដែលគត់ភ្លៀង
ក៏តប មហាមេឃក៏តាំងឡើងហើយ បើសង្ឃនឹងបរិវារណាជាគេវាចិកាបរិវារ-
ណា សង្ឃនឹងបរិវារណាមិនហើយជាប្រាកដ ភ្លៀងនេះនឹងធ្លាក់ចុះមិន
ខាន គួរពួកយើងប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលដំណើរ
នុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានចម្ងល់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើក្នុងអាវាសណាមួយមានភិក្ខុសង្ឃច្រើន

វិទយបិដកេ មហាវិញ្ញោ

អាវាសេ តទឃុប្បវារណាយ មហាកិក្ខុសង្ឃេ សង្កប-
តិភោ ហោតិ ។ បរិត្តេ អនោវស្សិតំ ហោតិ មហា ច
មេយោ ឧត្តភោ ហោតិ ។ តត្រ ចេ កិក្ខុនំ ឃំ ហោតិ
អយំ ទោ មហាកិក្ខុសង្ឃេ សង្កបតិភោ បរិត្តេ អនោ-
វស្សិតំ មហា ច មេយោ ឧត្តភោ សចេ សង្ឃេ តេវាចិតំ
បវាវស្សិតិ អប្បវារិភោ វ សង្ឃេ កវិស្សិតិ អថាយំ
មេយោ បវស្សិស្សិតិ ។ ព្យត្តេន កិក្ខុនា បដិពាលេន
សង្ឃេ ញាបេតោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃេ អយំ
មហាកិក្ខុសង្ឃេ សង្កបតិភោ ។ បរិត្តេ អនោវស្សិតំ
មហា ច មេយោ ឧត្តភោ ។ សចេ សង្ឃេ តេវាចិតំ
បវាវស្សិតិ អប្បវារិភោ វ សង្ឃេ កវិស្សិតិ អថាយំ មេ-
យោ បវស្សិស្សិតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃេ
ទ្វេវាចិតំ ឯកវាចិតំ សមាទវស្សិតំ បវាវយ្យិតិ ។
ឥធិ បន កិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្សី អាវាសេ តទឃុប្បវារណា-
យ វាជន្តវាយោ ហោតិ ។ បេ ។ ចោវន្តវាយោ ហោតិ ។
អក្សន្តវាយោ ហោតិ ។ ឧទកន្តវាយោ ហោតិ ។

វិន័យចំណី មហាវគ្គ

ប្រជុំគ្នាក្នុងថ្ងៃបរាណវេនោះ ទីគត់ភ្លេងកំភិប ភ្លេងធំកំតាំងឡើងហើយ ។
បើពួកកុក្កុស្តភាវសនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុសង្ឃនេះ
ប្រជុំគ្នាច្រើនដល់ម៉្លោះ ទីដែលគត់ភ្លេងកំភិប ភ្លេងធំកំតាំងឡើងហើយ
បើសង្ឃនឹងបរាណា ជាគេវចិកាបរាណា សង្ឃនឹងបរាណា មិនហើយជា
ប្រាកដ ភ្លេងនឹងធ្លាក់ចុះមិនខាន ។ ត្រូវភិក្ខុដែលឆ្ងាសប្រតិពលឲ្យសង្ឃ
ដឹងថា បពិត្រព្រះគម្ពីរសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) ភិក្ខុសង្ឃ
នេះប្រជុំគ្នាច្រើនណាស់ ។ ទីគត់ភ្លេងកំភិប ភ្លេងធំកំតាំងឡើងហើយ ។
បើសង្ឃនឹងបរាណា ជាគេវចិកាបរាណា សង្ឃនឹងបរាណា មិនហើយ
ជាប្រាកដ ភ្លេងនេះធ្លាក់ចុះមិនខាន ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ
សង្ឃគប្បីបរាណា ជាគេវចិកាបរាណា ជាឯកវចិកាបរាណា ជាសមាន-
វស្សិកាបរាណា ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើក្នុងភាវស
ណាមួយមានការអន្តរាយអំពីស្តេច ក្នុងថ្ងៃបរាណា នោះ ។ បេ ។ មានការ
អន្តរាយអំពីចោរ ។ មានការអន្តរាយអំពីភ្លើង ។ មានការអន្តរាយអំពីទឹក ។

បវរវណ្ណប្បទេ តេវាបិកម្ពិកា បវរវណ្ណ

មនុស្សន្តរាយោ ហោតិ ។ អមនុស្សន្តរាយោ ហោតិ ។
វាឡន្តរាយោ ហោតិ ។ សិរីសមន្តរាយោ ហោតិ ។
ជីវិតន្តរាយោ ហោតិ ។ ព្រហ្មចរិយន្តរាយោ ហោតិ ។
តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ ឃរំ ហោតិ អយំ ទោ ព្រហ្មច-
រិយន្តរាយោ សចេ សង្ឃោ តេវាបិកំ បវរេស្សតិ
អប្បវារិតោ វ សង្ឃោ ភវិស្សតិ អថាយំ ព្រហ្មចរិយន្ត-
រាយោ ភវិស្សតិ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន
សង្ឃោ ញាបេតញោ សុណានុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ
ព្រហ្មចរិយន្តរាយោ សចេ សង្ឃោ តេវាបិកំ បវរេស្សតិ
អប្បវារិតោ វ សង្ឃោ ភវិស្សតិ អថាយំ ព្រហ្មចរិយន្ត-
រាយោ ភវិស្សតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ
ទ្វេវាបិកំ ឯកវាបិកំ សមាទវស្សិកំ បវរេយ្យតិ ។

[៤០] តេន ទោ បន សមយេន ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ
សាបត្តិកា បវរេន្តំ ។ កតវតោ ឯតមន្តំ អាហេចេសំ ។
ន ភិក្ខុវេ សាបត្តិកេន បវរេតត្វំ យោ បវរេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ យោ សា-

បរិវារណប្បដ្ឋានៈ ការបរិវារណជាតេវចិកាបរិវារណជាដើម

មានការអន្តរាយអំពីមនុស្ស ។ មានការអន្តរាយអំពីមនុស្ស (មានខ្មោចបិសាចជាដើម) ។ មានការអន្តរាយអំពីសត្វសាហាវ ។ មានការអន្តរាយអំពីសត្វល្អិតរាវ (ពស់តូចពស់ធំ) ។ មានការអន្តរាយដល់ជីវិត ។ មានការអន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យ ។ បើពួកភិក្ខុក្នុងអារាមនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា នេះឯងជាសេចក្តីអន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យ បើសង្ឃនឹងបរិវារណជាតេវចិកាបរិវារណ សង្ឃនឹងបរិវារណមិនហើយជាប្រាកដ នឹងមានការអន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យនេះមិនខាន ។ ត្រូវភិក្ខុឆ្ងាសប្រតិពលឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ នេះជាការអន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យ បើសង្ឃនឹងបរិវារណជាតេវចិកាបរិវារណ សង្ឃនឹងបរិវារណមិនហើយជាប្រាកដ ការអន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យនេះមុខជាខឹងកើតឡើងមិនខាន ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃបរិវារណជាទៀតចិកាបរិវារណ ជាឯកវចិកាបរិវារណ ជាសមានវស្សិកាបរិវារណ ។

[៤១] ក៏សម័យនោះឯង ពួកឆតុគ្គិយភិក្ខុមានអាបត្តិ (ថាត្រូវអាបត្តិ) ហើយបរិវារណ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយភិក្ខុដែលមានអាបត្តិមិនត្រូវបរិវារណទេ ភិក្ខុណាបរិវារណ ត្រូវអាបត្តិទ្រង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មានអាបត្តិហើយបរិវារណ

១២៦

វិទ្យបំណីពេ មហាវេញ

បត្តិកោ បវរេតិ តស្ស ឌុកាសំ កាវាបេត្វា អាបត្តិ-
យា ចោទេតុន្តិ ។ តេន ទោ បន សមយេន ធាតុត្តិយា
ភិក្ខុ ឌុកាសំ កាវាបិយមាណា ន ឥច្ឆន្តិ ឌុកាសំ
កាតុំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជាទាម
ភិក្ខុវេ ឌុកាសំ អករោន្តស្ស បវរណំ វេបេតុំ ឯវេញ
បន ភិក្ខុវេ វេបេតព្វា តទហុប្បវរណាយ ចាតុន្តិសេ
វា បណ្ណារសេ វា តស្មី បុគ្គលេ សម្មុទ្ធិក្ខតេ សង្ឃ-
មន្មេ ឧទាហរិតតំ សុណានុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្តន្តា-
មោ បុគ្គលោ សាបត្តិកោ បវរេតិ តស្ស បវរណំ
វេបេមិ ន តស្មី សម្មុទ្ធិក្ខតេ បវរេតព្វន្តិ ។ វេបេតា
ហោតិ បវរណាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន
ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ បុម្ភាតំ វេសលា ភិក្ខុ បវរណំ
វេបេន្តិតិ បដិកេច្ឆេ សុទ្ធានំ ភិក្ខុនំ អនាបត្តិកោនំ
អវត្តស្មី អការលោ បវរណំ វេបេន្តិ បវរិតានម្បិ
បវរណំ វេបេន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុសុំធ្វើទុកាសហើយចោទអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ ។
ក៏សម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុកាលដែលភិក្ខុឯទៀតសុំទុកាសមិនប្រា-
ថ្នានឹងបើកទុកាសឲ្យ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យយាត់នូវបវរណា ដល់ភិក្ខុដែលមិនធ្វើទុកាស (មិនបើកឲ្យ)
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវយាត់បវរណា យ៉ាងនេះ ត្រូវភិក្ខុសូត្រក្នុង
កណ្តាលសង្ឃចំពោះបុគ្គលនោះដែលមានក្នុងទីចំពោះមុខក្នុងថ្ងៃបវរណា
នោះ គឺថ្ងៃទី ១៤ ឬថ្ងៃទី ១៥ ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
បុគ្គលឈ្មោះនេះប្រកបដោយអាបត្តិហើយបវរណា ខ្ញុំសូមយាត់នូវបវរ-
ណារបស់បុគ្គលនោះ មិនគួរសង្ឃបវរណានឹងបុគ្គលនោះដែលមានក្នុងទី
ចំពោះមុខទេ ។ បវរណាឈ្មោះថា ភិក្ខុបានយាត់ហើយ ។ ក៏សម័យ
នោះឯង ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុគិតគ្នាថា ពួកភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់មុខជា
នឹងយាត់បវរណារបស់ពួកយើងជាមុនហើយ ក៏តាំងរូតរយាត់បវរណា
ដល់ពួកភិក្ខុដែលបរិសុទ្ធមិនត្រូវអាបត្តិ ដោយឥតមានរឿងឥតមានហេតុ
អ្វី ថែមទាំងយាត់បវរណា ដល់ពួកភិក្ខុដែលបានបវរណាហើយផង ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ

១២៧

បវរណចូន្ត បរិបតា បវរណ អដ្ឋបិតា បវរណ

ន ភិក្ខុវេ សុទ្ធានំ ភិក្ខុនំ អនាបត្តិកានំ អវត្ថុស្មី
អការណោ បវរណា វេយេតញ្ច យោ វេយេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កដស្ស ។ ន ច ភិក្ខុវេ បវរិតានធម្មិ បវរណា វេយេ-
តញ្ច យោ វេយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

[៤៤] ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ វេយេតា ហោតិ បវរណា ។

ឯវំ អដ្ឋបិតា ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋបិតា ហោតិ ប-
វរណា ។ តេវាចិកាយ ចេ ភិក្ខុវេ បវរណាយ កា-
សិតាយ លបិតាយ បរិយោសិតាយ បវរណំ វេយេតិ
អដ្ឋបិតា ហោតិ បវរណា ទ្វេវាចិកាយ ចេ ភិក្ខុវេ
ឯកវាចិកាយ ចេ ភិក្ខុវេ សមាទវស្សិកាយ ចេ ភិក្ខុវេ
បវរណាយ កាសិតាយ លបិតាយ បរិយោសិតាយ បវ-
រណំ វេយេតិ អដ្ឋបិតា ហោតិ បវរណា ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
អដ្ឋបិតា ហោតិ បវរណា ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ វេយេតា

បរវារណត្ថន្ត្រៈ បរវារណដែលភិក្ខុបានឃាត់ខឹងបរវារណដែលភិក្ខុមិនបានឃាត់

អង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវភិក្ខុឃាត់បរវារណ ដល់
ពួកភិក្ខុដែលបរិសុទ្ធដែលមិនត្រូវអាចគ្រប់ដោយឥតមានរឿង ឥតមានហេតុ
អ្វីទេ ភិក្ខុណា ឃាត់ត្រូវអាចគ្រប់ទុកដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិន
ត្រូវឃាត់បរវារណ ដល់ពួកភិក្ខុដែលបានបរវារណ ហើយទេ ភិក្ខុណា ឃាត់
ត្រូវអាចគ្រប់ទុកដ ។

(២២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បរវារណដែលភិក្ខុបានឃាត់ហើយ
ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ បរវារណដែលភិក្ខុឃាត់មិនបានដូចមានសេចក្តី
តទៅនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បរវារណដែលភិក្ខុឃាត់មិនបាននោះ
តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុឃាត់បរវារណ ចំពោះរតវចិ-
កាបរវារណដែលសង្ឃបានសូត្រហើយ បានពោលហើយ បានបញ្ចប់
ស្រែចហើយ បរវារណឈ្មោះថាភិក្ខុឃាត់មិនបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បើភិក្ខុឃាត់បរវារណ ចំពោះទ្វេវចិកាបរវារណ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុ
ឃាត់បរវារណ ចំពោះឯកវចិកាបរវារណ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុឃាត់
បរវារណ ចំពោះសមានវស្សិកាបរវារណ ដែលសង្ឃបានសូត្រហើយ បាន
ពោលហើយ បានបញ្ចប់ស្រែចហើយ បរវារណឈ្មោះថាភិក្ខុឃាត់មិន
បានឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បរវារណដែលភិក្ខុមិនត្រូវឃាត់ដូច
បានសំដែងមកនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បរវារណដែលឈ្មោះថា

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

ហោតិ បវរណា ។ តេវាចិ កាយ ចេ ភិក្ខុវេ បវរណាយ
កាសិកាយ លបិកាយ អបរិយោសិកាយ^(១) បវរណំ
វបេតិ វបិតា ហោតិ បវរណា ។ ទ្វេវាចិ កាយ ចេ ភិក្ខុវេ
ឯកវាចិ កាយ ចេ ភិក្ខុវេ សមាទវស្ស័កាយ ចេ ភិក្ខុវេ
បវរណាយ កាសិកាយ លបិកាយ អបរិយោសិកាយ
បវរណំ វបេតិ វបិតា ហោតិ បវរណា ។ ឯវំ ទោ
ភិក្ខុវេ វបិតា ហោតិ បវរណា ។

[៤៣] ឥធិ បទ ភិក្ខុវេ តទហុប្បវរណាយ ភិក្ខុ
ភិក្ខុស្ស បវរណំ វបេតិ ។ តញ្ចេ ភិក្ខុំ អញ្ចេ ភិក្ខុ
ជាទន្ធិ អយំ ទោ អាយស្មា អបរិសុទ្ធកាយ សមាទា-
រោ អបរិសុទ្ធវេសមាទារោ អបរិសុទ្ធអាដិវោ ពាលោ
អព្យត្តោ ទ បដិពាលោ អនុយុញ្ជិយទាទោ អនុយោកំ
នាតុន្តិ ។ អលំ ភិក្ខុ មា ភណ្ណានំ មា កលហំ មា
វិក្កហំ មា វិវាទន្តិ ឌុមទ្ធិត្វា សង្ឃេន បវរេតតំ ។

១ ឌ. បរិយោសិកាយ ។

វិនយចំណិត មហាវគ្គ

ភិក្ខុយាត់បាននោះតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុយាត់បរា-
ណា ចំពោះតេវចិកាបវរណាដែលសង្ឃបានសូត្រហើយ បានពោល
ហើយតែមិនទាន់ចប់ បរាណាល្មោះថាភិក្ខុបានយាត់ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើភិក្ខុយាត់បរាណា ចំពោះទ្វេវចិកាបវរណា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើភិក្ខុយាត់បរាណា ចំពោះឯកវចិកាបវរណា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើភិក្ខុយាត់បរាណា ចំពោះសមានវស្សិកាបវរណា ដែលសង្ឃ
បានសូត្រហើយ បានពោលហើយតែមិនទាន់ចប់ បរាណាល្មោះថាភិក្ខុ
បានយាត់ហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរាណាល្មោះថាភិក្ខុបាន
យាត់ហើយដូចពោលមកនេះឯង ។

(៤៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើប្រសិនជាមានភិក្ខុ
យាត់បរាណាចំពោះភិក្ខុផងគាត់ក៏ថែបរាណានោះ ។ បើពួកភិក្ខុឯទៀត
បានស្គាល់ភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុនេះឯងមានកាយសមាចារមិន
បរិសុទ្ធ^(១) មានវចិសមាចារមិនបរិសុទ្ធ^(២) មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ^(៣) ល្ងង់
មិនច្នាស កាលបើមានគេចោទសួរក៏មិនអាចឲ្យគេចោទសួរបាន ។ ត្រូវ
សង្ឃសង្ឃបសង្ឃមថា នៃភិក្ខុកុំឡើយ លោកកុំធ្វើការបង្កហេតុ កុំឈ្មោះ
គា កុំទាស់ទែងគា កុំធ្វើការរិវាទគាឡើយ ដូច្នោះហើយ សឹមបរាណាចុះ ។

១ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិដោយកាយមិនបរិសុទ្ធ ។ ២ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិដោយវិចារមិនបរិសុទ្ធ ។
៣ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិដោយវិចារមិនបរិសុទ្ធ ។

បរិវារណក្ខត្តកោ ភិក្ខុស្ស បរិវារណបិបដំ

ឥធិ បន ភិក្ខុវេ តទហុប្បវារណាយ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស
បរិវារណំ ឋេបេតិ ។ តញ្ចេ ភិក្ខុំ អញ្ញេ ភិក្ខុ ជានន្តិ
អយំ ខោ អាយស្មា បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ អបរិ-
សុទ្ធវិសមាចារោ អបរិសុទ្ធអាជីវោ ពាលោ អព្យត្តោ
ន បដិពលោ អនុយុត្តិយមាណោ អនុយោកំ ទានុន្តិ ។
អលំ ភិក្ខុ មា កណ្ណានំ មា កលហំ មា វិក្ខហំ មា
វិវាទន្តិ ឱមទ្ធិត្វា សង្ឃន បវារេតតំ ។ ឥធិ បន
ភិក្ខុវេ តទហុប្បវារណាយ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស បរិវារណំ
ឋេបេតិ ។ តញ្ចេ ភិក្ខុំ អញ្ញេ ភិក្ខុ ជានន្តិ អយំ ខោ
អាយស្មា បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ អរិសុទ្ធវិសមា-
ចារោ អបរិសុទ្ធអាជីវោ ពាលោ អព្យត្តោ ន បដិព-
លោ អនុយុត្តិយមាណោ អនុយោកំ ទានុន្តិ ។ អលំ
ភិក្ខុ មា កណ្ណានំ មា កលហំ មា វិក្ខហំ មា វិវាទន្តិ
ឱមទ្ធិត្វា សង្ឃន បវារេតតំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ
តទហុប្បវារណាយ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស បរិវារណំ ឋេបេតិ ។
តញ្ចេ ភិក្ខុំ អញ្ញេ ភិក្ខុ ជានន្តិ អយំ ខោ អាយស្មា

បរិវារណាចូលៈ ការឃាត់ឆ្ងាំបរិវារណាចំពោះភិក្ខុផងឆ្ងាំ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុឃាត់បរិវារណា ចំពោះភិក្ខុផង
គាត់ក៏ថែបរិវារណានោះ ។ បើពួកភិក្ខុដទៃបានស្គាល់ភិក្ខុនោះថា លោក
ដ៏មានអាយុនេះ ឯងមានកាយសមាចារបរិសុទ្ធ តែមានវច័សមាចារមិន
បរិសុទ្ធ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ ល្ងង់មិនឆ្ងាស់ កាលបើមានគេចោទសួរ
ក៏មិនអាចឲ្យគេចោទសួរបាន ។ ត្រូវសង្ឃសង្ឃិបសង្ឃិមថា នៃភិក្ខុ កុំ
ឡើយ លោកកុំធ្វើការបង្កហេតុ កុំឈ្លោះគ្នា កុំទាស់ទែងគ្នា កុំរិះទត្តា
ឡើយដូច្នោះហើយ សម្របរិវារណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាស-
នានេះ បើភិក្ខុឃាត់បរិវារណា ចំពោះភិក្ខុផង គាត់ក៏ថែបរិវារណានោះ ។ បើ
ពួកភិក្ខុដទៃបានស្គាល់ភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុនេះ ឯងមានកាយ-
សមាចារបរិសុទ្ធ មានវច័សមាចារបរិសុទ្ធ តែមានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ ល្ងង់
មិនឆ្ងាស់ កាលបើមានគេចោទសួរក៏មិនអាចឲ្យគេចោទសួរបាន ។ ត្រូវ
សង្ឃសង្ឃិបសង្ឃិមថា នៃភិក្ខុ លោកកុំធ្វើការបង្កហេតុ កុំឈ្លោះគ្នា
កុំទាស់ទែងគ្នា កុំរិះទត្តាដូច្នោះហើយ សម្របរិវារណាចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុឃាត់បរិវារណា ចំពោះភិក្ខុផង គាត់ក៏ថែ
បរិវារណានោះ ។ បើពួកភិក្ខុដទៃបានស្គាល់ភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុនេះ

១៣០

វិទ្យុច័ដិកេ មហាវគ្គោ

បរិសុទ្ធិកាយសមាចារោ បរិសុទ្ធវិច័សមាចារោ បរិ-
សុទ្ធអាដិកេ ពាលោ អព្យតោ ន បដិពាលោ អនុយុញ្ជិ-
យមាណោ អនុយោកំ ណត្តន្តំ ។ អលំ ភិក្ខុ មា កណ្ណំ
មា កលហំ មា វិក្កហំ មា វិវាដន្តំ ឱមទ្ធិត្វា សង្ឃេន
បវារេតតំ ។ ឥន បន ភិក្ខុវេ តទហុប្បវារណាយ ភិក្ខុ
ភិក្ខុស្ស បវារណំ វេបេតិ ។ តញ្ចោ ភិក្ខុ អញ្ញោ ភិក្ខុ
ជាទន្តំ អយំ ខោ កាយស្មា បរិសុទ្ធិកាយសមាចារោ
បរិសុទ្ធវិច័សមាចារោ បរិសុទ្ធអាដិកេ បណ្ណំតោ ព្យតោ
មេដារី បដិពាលោ អនុយុញ្ជិយមាណោ អនុយោកំ ណ-
ត្តន្តំ ។ សោ ឯមស្ស វេបដិយោ យំ ខោ ត្វំ អារុសោ
ឥមស្ស ភិក្ខុនោ បវារណំ វេបេសិ តិម្ហំ មំ វេបេសិ
សីលវិបត្តិយា វេបេសិ អាចារិបត្តិយា វេបេសិ ទិដ្ឋិវិ-
បត្តិយា វេបេសិតិ ។ សោ ច ឯវំ វេទេយ្យ សីលវិបត្តិ-
យា វេបេមិ អាចារិបត្តិយា វេបេមិ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វេបេ-
មិតិ ។ សោ ឯមស្ស វេបដិយោ ជាតាតិ បនាយស្មា
សីលវិបត្តិ ជាតាតិ អាចារិបត្តិ ជាតាតិ ទិដ្ឋិវិបត្តិន្តំ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ឯងមានកាយសមាចារបរិសុទ្ធ មានវចីសមាចារបរិសុទ្ធ មានអាជីវៈបរិសុទ្ធ
តែល្អនឹងមនុស្ស កាលគេចោទសួរក៏មិនអាចឱ្យគេចោទសួរបាន ។ (ត្រូវ
សង្ឃសង្រួបសង្រួមថា កុំឡើយភិក្ខុ លោកកុំធ្វើក របងរហេតុ កុំឈ្លោះ
គ្នា កុំទាស់ទែងគ្នា កុំរិះគ្នាដូច្នោះហើយ សឹមបវរណាចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុយាត់បវរណាចំពោះភិក្ខុផងគាត់
ថ្ងៃបវរណានោះ ។ បើពួកភិក្ខុដទៃស្គាល់ភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មាន
អាយុនេះឯងមានកាយសមាចារបរិសុទ្ធ មានវចីសមាចារបរិសុទ្ធ មានអា-
ជីវៈបរិសុទ្ធជាបណ្ឌិតមនុស្សមានប្រាជ្ញា កាលមានគេចោទសួរអាចឱ្យគេ
ចោទសួរបាន ។ (ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា នៃការ
សោ លោកនេះឯងយាត់បវរណាចំពោះភិក្ខុនេះ លោកយាត់បវរណា
នោះព្រោះហេតុអ្វី លោកយាត់ព្រោះសីលវិបត្តិ ឬយាត់ព្រោះអាចារ-
វិបត្តិ ឬយាត់ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ បើភិក្ខុអ្នកយាត់នោះនិយាយយ៉ាងនេះថា
ខ្ញុំយាត់ព្រោះសីលវិបត្តិ ខ្ញុំយាត់ព្រោះអាចារវិបត្តិ ខ្ញុំយាត់ព្រោះទិដ្ឋិ-
វិបត្តិ ។ (ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោក
ដ៏មានអាយុស្គាល់សីលវិបត្តិ ស្គាល់អាចារវិបត្តិ ស្គាល់ទិដ្ឋិវិបត្តិដែរឬ ។

បរិវារណាច្ឆន្ទកេ ភិក្ខុស្ស បរិវារណាបឋមំ

សោ ចេ ឃី វេទេយ្យ ជាធាមិ ខោ អហំ អាវុសោ សីលវិ-
បត្តិ ជាធាមិ អាចារីវបត្តិ ជាធាមិ ទិដ្ឋិវបត្តិ ។ សោ
ឃីវមស្ស វេទនីយោ កតតមា បទាវុសោ សីលវិបត្តិ កតត-
មា អាចារីវបត្តិ កតតមា ទិដ្ឋិវបត្តិ ។ សោ ចេ ឃី វេទេយ្យ
ចត្តារិ ហារាជីកានិ តោស សុឡាទិសេសា អយំ សី-
លវិបត្តិ ឥល្លច្ចយំ ចាចិត្តយំ ចានិទេសនីយំ ទុក្ខដំ
ទុក្ខាសំតំ អយំ អាចារីវបត្តិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អន្តកាហំកោ
ទិដ្ឋិ អយំ ទិដ្ឋិវបត្តិ ។ សោ ឃីវមស្ស វេទនីយោ យំ
ខោ ត្ថំ អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ បរិវារណំ វេហេសិ ទិដ្ឋេន
វេហេសិ សុតេន វេហេសិ បរិសង្កាយ វេហេសិ តិ ។ សោ
ចេ ឃី វេទេយ្យ ទិដ្ឋេន វា វេហេមិ សុតេន វា វេហេមិ
បរិសង្កាយ វា វេហេមិ តិ ។ សោ ឃីវមស្ស វេទនីយោ យំ
ខោ ត្ថំ អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ ទិដ្ឋេន បរិវារណំ
វេហេសិ កំនេ ទិដ្ឋិ កំនិ តេ ទិដ្ឋិ កណា តេ ទិដ្ឋិ
កត្ត តេ ទិដ្ឋិ ហារាជីកំ អជ្ឈាបជ្ឈនោ ទិដ្ឋោ សុឡា-
ទិសេសំ អជ្ឈាបជ្ឈនោ ទិដ្ឋោ ឥល្លច្ចយំ ចាចិត្តយំ
ចានិទេសនីយំ ទុក្ខដំ ទុក្ខាសំតំ អជ្ឈាបជ្ឈនោ ទិដ្ឋោ

បរិវារណក្ខន្ធកៈ ការឃាត់នូវបរិវារណដល់ភិក្ខុផងត្នូ

បើភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា វិនៃអារុសោ ខ្ញុំស្គាល់សីលវិបត្តិ អាចារិវិបត្តិ
ទិដ្ឋិវិបត្តិ ជាប្រាកដ ។ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា
វិនៃអារុសោ ចុះដូចម្តេចហៅថាសីលវិបត្តិ ដូចម្តេចហៅថាអាចារិវិបត្តិ ដូច
ម្តេចហៅថាទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ បើភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា បារាជិក ៤ សង្ឃ-
ទិសេស ១៣ នេះហៅថាសីលវិបត្តិ បុល្លច័យ បាចិក្ខយ បាជិទេសនីយ
ទុក្ខដ ទុក្ខាសិតនេះហៅថាអាចារិវិបត្តិ មច្ឆាទិដ្ឋិនិងអនុគាហិកាទិដ្ឋិនេះហៅ
ថាទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា វិនៃ
អារុសោ លោកឃាត់បរិវារណចំពោះភិក្ខុនេះ អ្នកឃាត់ដោយឃើញ ឬ
ឃាត់ដោយឮ ឬឃាត់ដោយរង្វៀស ។ បើភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះ
ថា ខ្ញុំឃាត់ដោយឃើញក្តី ខ្ញុំឃាត់ដោយឮក្តី ខ្ញុំឃាត់ដោយរង្វៀសក្តី ។
ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា វិនៃអារុសោ លោក
ឃាត់បរិវារណចំពោះភិក្ខុនេះ ដោយឃើញ រតីលោកឃើញហេតុដូចម្តេច
លោកឃើញអ្នកដទៃបរិវារណនោះ លោកឃើញក្នុងកាលណា លោកឃើញ
ក្នុងទីណា កាលភិក្ខុនោះត្រូវអាចត្តិបារាជិក លោកឃើញដែរឬ កាល
ភិក្ខុនេះត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេស លោកឃើញដែរឬ កាលភិក្ខុនេះត្រូវ
អាចត្តិបុល្លច័យ បាចិក្ខយ បាជិទេសនីយ ទុក្ខដ ទុក្ខាសិត លោកឃើញ

១៣២

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

កត្តុ ច ត្ថំ អហោសិ កត្តុ ចាយំ ភិក្ខុ អហោសិ កត្តុ
ត្ថំ ករោសិ កិញ្ចាយំ ភិក្ខុ ករោតិ ។ សោ ច ឃី
វនេយ្យ ន ខោ អហំ អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ ទិដ្ឋន
ចវារណំ វេបេមិ អបិច សុតេន ចវារណំ វេបេមិ ។ សោ
ឃីមស្ស វចនីយោ យំ ខោ ត្ថំ អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ
សុតេន ចវារណំ វេបេសិ កិទ្ធនេ សុតំ កិទ្ធនេ តេ សុតំ
កតា តេ សុតំ កត្ត តេ សុតំ ចារាជិកំ អជ្ឈបន្នោតិ
សុតំ សង្ឃទិសេសំ អជ្ឈបន្នោតិ សុតំ មុល្លច្ចយំ
ចាចិត្តិយំ ចាជិទេសនិយំ ទុក្កដំ ទុក្កាសិតំ អជ្ឈបន្នោ-
តិ សុតំ ភិក្ខុស្ស សុតំ ភិក្ខុនិយា សុតំ សិក្ខុមាណាយ
សុតំ សាមណោស្ស សុតំ សាមណោរិយា សុតំ ឧចាស-
កស្ស សុតំ ឧចាសិកាយ សុតំ រាជ្ជនំ សុតំ រាជមហា-
មត្តានំ សុតំ តិក្ខិយានំ សុតំ តិក្ខិយស្សវកានំ សុតន្តិ ។
សោ ច ឃី វនេយ្យ ន ខោ អហំ អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុ-
នោ សុតេន ចវារណំ វេបេមិ អបិច ចរិសង្កយ ចវារណំ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ដែរឬ ចំណែកលោកនៅក្នុងទីណា ឯភិក្ខុនេះនៅក្នុងទីណា លោកកំពុង
ធ្វើអ្វីខ្លះ ភិក្ខុនេះកំពុងធ្វើអ្វីខ្លះ ។ បើភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា វិនយ-
វុសោ ខ្ញុំមិនមែនយាត់បវរណា ចំពោះភិក្ខុនេះដោយឃើញទេ ខ្ញុំយាត់
បវរណាដោយឮទេតើ ។ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាង
នេះថា វិនយវុសោ លោកយាត់បវរណា ណា ចំពោះភិក្ខុនេះដោយឮ
លោកឮហេតុដូចម្តេចក្នុងបវរណានោះ លោកឮអ្វី លោកឮក្នុងកាលណា
លោកឮក្នុងទីណា លោកឮថាភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបាណ្ឌិកហើយឬ លោក
ឮថាភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសសហើយឬ លោកឮថាភិក្ខុនេះត្រូវ
អាបត្តិល្មើស អាបត្តិបាណ្ឌិក បាណ្ឌិកទេសនីយ ទុក្ខដ ទុក្ខសិតហើយ
ឬ លោកឮពីភិក្ខុឬ លោកឮពីភិក្ខុនីឬ ឮពីនាងសិក្ខុមានាឬ ឮពីសាម-
ណេរឬ ឮពីសាមណេរីឬ ឮពីទុបាសកឬ ឮពីទុបាសិកាឬ ឮពីស្តេចទាំង
ឡាយ ឬ ឮពីពួកមហាមាត្រស្តេច ឬ ឮពីពួកតិរិយ ឬ ឮពីពួកសាវៈ-
កតិរិយ ។ បើភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា វិនយវុសោ ខ្ញុំមិនបានយាត់
បវរណា ចំពោះភិក្ខុនេះដោយឮទេ ខ្ញុំយាត់បវរណា ដោយឃើញសទេតើ ។

១ ក ក

បរិវារណក្ខត្តកេ ភិក្ខុស្ស បរិវារណាបិបដំ

បឋមេតិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនិយោ យំ ខោ ត្ថំ អាវុសោ
ឥមស្ស ភិក្ខុនោ បរិសង្កាយ បរិវារណំ បឋមេសំ តី បរិ-
សង្កសំ កិច្ចំ បរិសង្កសំ កតា បរិសង្កសំ កតុ បរិ-
សង្កសំ ចារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសំ សង្កាទិសេ-
សំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសំ ឥល្លច្ចយំ ចាចិត្តិយំ ចាជិ-
នេសនិយំ ទុក្ខដំ ទុក្ខាសិតំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសំ
ភិក្ខុស្ស សុត្វា បរិសង្កសំ ភិក្ខុនិយា សុត្វា បរិសង្កសំ
សិក្ខមាធាយ សុត្វា បរិសង្កសំ សាមណោស្ស សុត្វា
បរិសង្កសំ សាមណោនិយា សុត្វា បរិសង្កសំ ឧទាស-
កស្ស សុត្វា បរិសង្កសំ ឧទាសិកាយ សុត្វា បរិសង្ក-
សំ រាជ្ជនំ សុត្វា បរិសង្កសំ រាជមហាមត្តានំ សុត្វា
បរិសង្កសំ តិក្ខុយានំ សុត្វា បរិសង្កសំ តិក្ខុយស្សវកានំ
សុត្វា បរិសង្កសីតិ ។ សោ ចេ ឯវំវទេយ្យ ន ខោ អហំ
អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ បរិសង្កាយ បរិវារណំ បឋមេ
អបិច អហម្បា^(១) ន ជាធាមិ គេនចាហំ^(២) ឥមស្ស
ភិក្ខុនោ បរិវារណំ បឋមេតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខុវេ ចោទ-
កោ ភិក្ខុ អនុយោគេន វិញ្ញំ សត្រហ្មចារីនំ ចិត្តំ ន

១ ឧ. អហំ ។ ២ ឧ. ពេន អហំ ។

បរិវារណចូន្តកៈ ការឃាត់នូវបរិវារណាដល់ភិក្ខុផងត្នា

ក្រែភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ លោក
ឃាត់បរិវារណា ណាចំពោះភិក្ខុនេះដោយរង្សៀស លោករង្សៀសដូចម្តេច
ក្នុងបរិវារណានោះ ហេតុអ្វីក៏លោករង្សៀស លោករង្សៀសក្នុងកាល
ណា លោករង្សៀសក្នុងទីណា លោករង្សៀសថាភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបាវា-
ជិកហើយឬ លោករង្សៀសថាភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយឬ
លោករង្សៀសថាភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិថ្មល្អៗ បាចិត្តិយ បាដិទេសនីយ
ទុក្ខដ ទុក្ខាសិតហើយឬ លោករង្សៀសព្រោះពួតភិក្ខុឬ លោករង្សៀស
ព្រោះពួតភិក្ខុន័រឬ លោករង្សៀសព្រោះពួតសិក្ខុមានាឬ លោករង្សៀស
ព្រោះពួតសាមណេរឬ លោករង្សៀសព្រោះពួតសាមណេរិឬ លោក
រង្សៀសព្រោះពួតឧបាសកឬ លោករង្សៀសព្រោះពួតឧបាសិកាឬ លោក
រង្សៀសព្រោះពួតពួកស្តេចឬ លោករង្សៀសព្រោះពួតពួកមហាមាត្យ
ស្តេចឬ លោករង្សៀសព្រោះពួតពួកតិរិយឬ លោករង្សៀសព្រោះពួត
ពួកសាវកតិរិយឬ ។ បើភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ ខ្ញុំមិន
មែនឃាត់បរិវារណាចំពោះភិក្ខុនេះដោយរង្សៀសទេ មួយវិញទៀតខ្ញុំក៏មិន
ដឹងថា ខ្ញុំឃាត់បរិវារណាចំពោះភិក្ខុនោះដោយហេតុអ្វីទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនធ្វើចិត្តរបស់ពួកសព្វហោរដៅវិញទ្ប

១៣៤

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

អារាធនិ អនុវារោ ចុទ្ធិតោ ភិក្ខុតិ អលំ វេច-
នាយ ។ សោ ចេ ភិក្ខុវេ ចោទកោ ភិក្ខុ អនុ-
យោគេន វិញ្ញំ សព្វាចារិទំ ចិត្តំ អារាធនិ សាទុ-
វារោ ចុទ្ធិតោ ភិក្ខុតិ អលំ វេចនាយ ។ សោ ចេ
ភិក្ខុវេ ចោទកោ ភិក្ខុ អម្បលកេន ចារាជិកេន
អនុទ្ធិសិទំ បដិជាណាតិ សដ្ឋានិសេសំ អារាមេត្វា^(១)
សង្ឃេន បវារេតតំ ។ សោ ចេ ភិក្ខុវេ ចោទកោ
ភិក្ខុ អម្បលកេន សដ្ឋានិសេសេន អនុទ្ធិសិទំ ប-
ដិជាណាតិ យថាធម្មំ កាមាមេត្វា សង្ឃេន បវារេ-
តតំ ។ សោ ចេ ភិក្ខុវេ ចោទកោ ភិក្ខុ អម្បលកេន
ឥល្លច្ចយេន ចាចិត្តិយេន ចានិទេសនីយេន ទុក្ក-
ដេន ទុញ្ញាសិតេន អនុទ្ធិសិទំ បដិជាណាតិ យថាធម្មំ
កាមាមេត្វា សង្ឃេន បវារេតតំ ។ សោ ចេ ភិក្ខុវេ ចុទ្ធិ-
តោ ភិក្ខុ ចារាជិកំ អដ្ឋាបន្នោតិ បដិជាណាតិ នាសេត្វា
សង្ឃេន បវារេតតំ ។ សោ ចេ ភិក្ខុវេ ចុទ្ធិតោ ភិក្ខុ
សដ្ឋានិសេសំ អដ្ឋាបន្នោតិ បដិជាណាតិ សដ្ឋានិសេសំ

១ រោមេត្វា ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ត្រែកអរតាមការសាកសួរទេ គួរនឹងពោលថាភិក្ខុដែលត្រូវចោទមិនគួរ
ភិក្ខុដទៃនិះដៀលទេ គឺឥតទោសទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុអ្នក
ចោទនោះធ្វើចិត្តរបស់សព្វហោរាវិញ្ញាណត្រែកអរតាមសេចក្តីសាកសួរ
គួរពោលថាភិក្ខុដែលត្រូវចោទគួរភិក្ខុដទៃនិះដៀលបាន (មានទោស) ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះប្តេជ្ញាចំពោះភិក្ខុដែលខ្លួនតាម
កំចាត់ (ចោទ) ដោយអាបត្តិបាពជីករកមូលគ្មាន ត្រូវសង្ឃលើកអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស (ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ហើយសឹមបវរណាចុះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះប្តេជ្ញាចំពោះភិក្ខុដែលខ្លួនតាម
កំចាត់ (ចោទ) ដោយអាបត្តិសង្ឃទិសេសមិនមានមូល ត្រូវសង្ឃឱ្យភិក្ខុ
នោះធ្វើតាមធម៌ (ត្រូវសំដែងអាបត្តិចេញ) ហើយសឹមបវរណាចុះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះប្តេជ្ញាចំពោះភិក្ខុដែលខ្លួនតាម
កំចាត់ដោយអាបត្តិថ្មល្អៗ បាចិត្តិយ បាទិទេសនីយ ទុក្ខដ ទុក្ខាសំតរក
មូលគ្មាន ត្រូវសង្ឃឱ្យភិក្ខុនោះធ្វើតាមធម៌ (សំដែងអាបត្តិចេញ) ហើយ
សឹមបវរណាចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុដែលត្រូវចោទប្តេជ្ញាខ្លួនថា
ត្រូវអាបត្តិបាពជីក ត្រូវសង្ឃធ្វើនាសនកម្ម (ចំពោះភិក្ខុនោះ) ហើយសឹម
បវរណាចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុដែលត្រូវចោទនោះប្តេជ្ញាខ្លួន
ថាត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ត្រូវសង្ឃលើកអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ

១៣៥

បរិវារណក្ខន្ធពោ អាបត្តិអដ្ឋាបន្នោ តាណទិដ្ឋិ

អាភោបេត្វា សង្ខេន បវរេតតំ ។ សោ បេ ភិក្ខុវេ ចុដ្ឋិ-
តោ ភិក្ខុ ធុល្លច្ចយំ ចាចិត្តិយំ ចាដិទេសដិយំ ទុក្កដំ
ទុក្កាសំតំ អដ្ឋាបន្នោតិ បដិជាយាតិ យថាធម្មំ កោរ-
បេត្វា សង្ខេន បវរេតតំ ។

(៤៤) នធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តទហុប្បវារណាយ
ធុល្លច្ចយំ អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ។ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ធុល្ល-
យទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ សង្ឃទិសេសទិដ្ឋិនោ
ហោន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធុល្លច្ចយទិដ្ឋិនោ តេហិ
សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯកមន្តំ អបទេត្វា យថាធម្មំ កោ-
រាបេត្វា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវមស្ស វចនិយោ យំ
ទោ សោ អាវុសោ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបន្នោ សាស្ស
យថាធម្មំ បដិកតា យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ
បវរេយ្យាតិ ។ នធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តទហុប្បវារណាយ
ធុល្លច្ចយំ អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ។ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ធុល្ល-
ច្ចយទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ចាចិត្តិយទិដ្ឋិនោ
ហោន្តិ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ធុល្លច្ចយទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ឯកច្ចេ

បរិវេណចូត្តរៈ សេចក្តីយល់ផ្សេង ។ ពាក្យនិយមន័យ

សម័យវេរណាច្ឆៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុដែលត្រូវចោទនោះបង្ហាញ
ខ្លួនថាត្រូវអាបត្តិថ្មល្អិត បាចិត្តិយ បាដិទេសនីយ ទុកដ ទុកសិត ត្រូវ
សង្ឃឱ្យភិក្ខុនោះធ្វើតាមធម៌ (សំដែងអាបត្តិ ហើយសម័យវេរណាច្ឆៈ ។

(៤៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្អិតក្នុងវេរណានោះ ។ មានភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថាអាបត្តិថ្មល្អិត
មានភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថាសង្ឃទិសេស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុ
ណាដែលយល់ថាអាបត្តិថ្មល្អិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវពួកភិក្ខុនោះ
នាំភិក្ខុ (ត្រូវអាបត្តិ) នោះចេញទៅកាន់ទីគ្រូមួយហើយ ឱ្យភិក្ខុនោះធ្វើតាម
ធម៌ រួចត្រូវចូលទៅកសង្ឃហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា នៃការសោ ភិក្ខុ
នោះត្រូវអាបត្តិណាហើយ ភិក្ខុនោះបានសំដែងអាបត្តិនោះតាមធម៌ហើយ
បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃបរិវេណ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុត្រូវអាបត្តិថ្មល្អិតក្នុងវេរណា
នោះ ។ មានភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថាអាបត្តិថ្មល្អិត មានភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថា
អាបត្តិបាចិត្តិយ មានភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថាអាបត្តិថ្មល្អិត មានភិក្ខុពួកខ្លះ

១៣៦

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

ភិក្ខុ ទាដិទេសនីយនិដ្ឋិនោ ហោន្តំ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ
ធុល្លច្ចុយនិដ្ឋិនោ ហោន្តំ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ទុក្ខដនិដ្ឋិនោ
ហោន្តំ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ធុល្លច្ចុយនិដ្ឋិនោ ហោន្តំ ឯកច្ចេ
ភិក្ខុ ទុក្ខសិទនិដ្ឋិនោ ហោន្តំ ។ យេ តេ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ ធុល្លច្ចុយនិដ្ឋិនោ តេហិ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯកមន្តំ
អបនេត្វា យថាធម្មំ កាវាបេត្វា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា
ឯវមស្ស វចនីយោ យំ ទោ សោ អាវុសោ ភិក្ខុ
អាបត្តិ អាបន្នោ សាស្ស យថាធម្មំ បដិកតា យនិ
សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ បវាវយ្យាតិ ។ ឥធម បន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តទហុប្បវាណាយ ទាចិត្តិយំ អដ្ឋាបន្នោ
ហោតិ ទាដិទេសនីយំ អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ទុក្ខដំ
អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ទុក្ខសិទំ អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ ។
ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ទុក្ខសិទនិដ្ឋិនោ ហោន្តំ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ
សង្ឃនិសេសនិដ្ឋិនោ ហោន្តំ ។ យេ តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
ទុក្ខសិទនិដ្ឋិនោ តេហិ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯកមន្តំ
អបនេត្វា យថាធម្មំ កាវាបេត្វា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា
ឯវមស្ស វចនីយោ យំ ទោ សោ អាវុសោ ភិក្ខុ អាបត្តិ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

យល់ថាអាបត្តិបាដិទេសន័យ មានភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថាអាបត្តិថ្មល្មើយ មាន
ភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថាអាបត្តិទុកដ មានភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថាអាបត្តិថ្មល្មើយ មាន
ភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថាអាបត្តិទុកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
ភិក្ខុណា ដែលយល់ថាអាបត្តិថ្មល្មើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ត្រូវភិក្ខុពួក
នោះនាំភិក្ខុនោះចេញទៅកាន់ទីគួរមួយ ឲ្យធ្វើតាមធម៌ (សំដែងអាបត្តិ)
ហើយសឹមចូលមករកសង្ឃរួចត្រូវនិយាយយ៉ាងនេះថា វិនោវុសោ ភិក្ខុ
នោះត្រូវអាបត្តិណា ភិក្ខុនោះក៏បានសំដែងអាបត្តិនោះតាមធម៌ហើយ បើ
កម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីបរាណា ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ត្រូវអាបត្តិ
បាដិទេសន័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុងថ្ងៃបរាណា
នោះ ។ មានភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថាត្រូវអាបត្តិទុកដ ភិក្ខុពួកខ្លះយល់
ថាត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិវេសស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុណា
ដែលយល់ថាត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ត្រូវពួកភិក្ខុ
នោះនាំភិក្ខុនោះចេញទៅកាន់ទីគួរមួយ ឲ្យធ្វើតាមធម៌ហើយសឹមចូល
ទៅរកសង្ឃរួចនិយាយយ៉ាងនេះថា វិនោវុសោ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិណា

១៣៧

បរិវារណាត្តន្តរោ អាចត្តិអដ្ឋិកាធម្មេ ធាតាទិដ្ឋិ

អាចន្នោ សាស្ស យថាធម្មំ បដិកតា យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកលំ សង្ឃោ បវរេយ្យាតិ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ តទហុប្បវរណាយ ទុញ្ញាសិទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។
ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ទុញ្ញាសិទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ
ឪល្យច្ចយទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ទុញ្ញាសិទិដ្ឋិនោ
ហោន្តិ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ទាចិត្តិយទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ឯកច្ចេ
ភិក្ខុ ទុញ្ញាសិទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ទាដិទេស-
និយទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ទុញ្ញាសិទិដ្ឋិនោ
ហោន្តិ ឯកច្ចេ ភិក្ខុ ទុក្កដទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។ យេ តេ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទុញ្ញាសិទិដ្ឋិនោ តេហិ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
ឯកមន្តំ អបនេត្វា យថាធម្មំ កាវាបេត្វា សង្ឃំ ឧប-
សង្កមីត្វា ឯវមស្ស វេចនិយោ យំ ខោ សោ អាវុសោ
ភិក្ខុ អាចត្តិ អាចន្នោ សាស្ស យថាធម្មំ បដិកតា យទិ
សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ បវរេយ្យាតិ ។

បរិវេណក្នុងព្រះ សេចក្តីយល់ផ្សេង ៗ ក្នុងការត្រូវអាបត្តិ

ភិក្ខុនោះក៏បានសំដែងអាបត្តិនោះតាមធម៌ហើយ បើកម្មមានកាលគួរដល់
សង្ស័យហើយ សង្ស័យគប្បីបរិវេណចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាស-
នានេះ បើមានភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទណ្ឌសីតក្នុងវិប្បវេណានោះ ។ មានភិក្ខុ
ពួកខ្លះយល់ថាត្រូវអាបត្តិទណ្ឌសីត ភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថាត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ
មានភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថាត្រូវអាបត្តិទណ្ឌសីត ភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថាត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថាត្រូវអាបត្តិទណ្ឌសីត ភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថា
ត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនីយ មានភិក្ខុពួកខ្លះយល់ថាត្រូវអាបត្តិទណ្ឌសីត ភិក្ខុ
ពួកខ្លះយល់ថាត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុណាដែល
យល់ថាត្រូវអាបត្តិទណ្ឌសីត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវពួកភិក្ខុនោះនាំភិក្ខុ
នោះចេញទៅកាន់ទីគួរមួយ ឲ្យធ្វើតាមធម៌ហើយត្រូវបួលទៅរកសង្ឃរួម
និយាយយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិណា ភិក្ខុនោះបាន
សំដែងអាបត្តិនោះតាមធម៌ហើយ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ស័យហើយ
សង្ស័យគប្បីបរិវេណចុះ ។

១៣៨

វិទ្យបិដកេ មហាវិញ្ញា

[៤៥] ឥឡ បន កិក្ខុវេ កិក្ខុ តទហុប្បវារណាយ
សង្ឃមជ្ឈេ ឧទាហរេយ្យ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
ឥទំ វត្តំ បញ្ញាយតិ ន បុគ្គលោ យទិំ សង្ឃស្ស បត្ត-
កល្នំ វត្តំ វេបេត្វា សង្ឃោ បវរេយ្យតិ ។ សោ
ឃវមស្ស វចនីយោ កកវតា ទោ អាវុសោ វិសុទ្ធានំ
បវរណា បញ្ញត្តា សចេ វត្តំ បញ្ញាយតិ ន បុគ្គលោ
ឥនានេវ នំ វិទេហិតិ ។ ឥឡ បន កិក្ខុវេ កិក្ខុ តទហុ-
ប្បវារណាយ សង្ឃមជ្ឈេ ឧទាហរេយ្យ សុណាតុ មេ
កន្តេ សង្ឃោ អយំ បុគ្គលោ បញ្ញាយតិ ន វត្តំ យទិំ
សង្ឃស្ស បត្តកល្នំ បុគ្គលំ វេបេត្វា សង្ឃោ បវរេ-
យ្យតិ ។ សោ ឃវមស្ស វចនីយោ កកវតា ទោ អាវុសោ
សមត្តានំ បវរណា បញ្ញត្តា សចេ បុគ្គលោ បញ្ញាយតិ
ន វត្តំ ឥនានេវ នំ វិទេហិតិ ។ ឥឡ បន កិក្ខុវេ
កិក្ខុ តទហុប្បវារណាយ សង្ឃមជ្ឈេ ឧទាហរេយ្យ
សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥទំ វត្តញ្ច បុគ្គលោ ប

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

(៤៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើភិក្ខុសូត្រឡើង
ក្នុងកណ្តាលសង្ឃក្នុងថ្ងៃបវរណានោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុនេះប្រាកដ តែបុគ្គលមិនប្រាកដ បើកម្មមានកាលគួរដល់
សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឃាត់វត្ថុទុកហើយសម្របវរណា ។ ត្រូវភិក្ខុទាំង
ឡាយនិយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា នៃអាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់បញ្ញត្តបវរណា ដើម្បីឲ្យវត្ថុទាំងឡាយស្អាតវិសេស បើវត្ថុប្រាកដ
តែបុគ្គលមិនប្រាកដទេ ចូរអ្នកប្រាប់វត្ថុនោះឥឡូវនេះកុំខាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុសូត្រឡើងកណ្តាលសង្ឃក្នុងថ្ងៃ
បវរណានោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ(ដ្បិត)បុគ្គល
នេះប្រាកដ តែវត្ថុមិនប្រាកដទេ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ
សូមសង្ឃឃាត់វត្ថុបុគ្គលហើយសម្របវរណា ។ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយ
នឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា នៃអាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តបវរ-
ណាដើម្បីឲ្យពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា បើបុគ្គលប្រាកដ តែវត្ថុមិនប្រាកដ
ទេ ចូរអ្នកប្រាប់បុគ្គលនោះឥឡូវនេះកុំខាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
សាសនានេះ បើមានភិក្ខុសូត្រឡើងកណ្តាលសង្ឃក្នុងថ្ងៃបវរណានោះ
ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ(ដ្បិត) វត្ថុនេះក្តី បុគ្គលក្តី

១៣៧

បវរណក្ខន្ធតេ វណ្ណនការកាយោ ភិក្ខុ

បញ្ញាយតិ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ វត្តញ្ច បុគ្គលញ្ច
 បេត្តា សង្ឃេ បវរេយ្យតិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ
 កកវតា ខោ អាវសោ វិសុទ្ធានញ្ច សមត្តានញ្ច បវរ-
 ណាយ បញ្ញត្តា សចេ វត្តញ្ច បុគ្គលោ ច បញ្ញាយតិ
 ឥនាទេវំ ទំ វទេហិតិ ។ បុព្វេ ចេ ភិក្ខុវេ បវរណាយ
 វត្តំ បញ្ញាយតិ បច្ឆា បុគ្គលោ កល្លំវចនាយ ។ បុព្វេ
 ចេ ភិក្ខុវេ បវរណាយ បុគ្គលោ បញ្ញាយតិ បច្ឆា វត្តំ
 កល្លំ វចនាយ ។ បុព្វេ ចេ ភិក្ខុវេ បវរណាយ វត្តញ្ច
 បុគ្គលោ ច បញ្ញាយតិ តព្វេ កតាយ បវរណាយ
 ទុក្ខោជេតិ ទុក្ខោជនកំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[៤៦] តេន ខោ ចន សមយេន សម្ពហុលា
 សន្និទ្ធា សម្ពត្តា ភិក្ខុ កោសលេសុ ជនបទេសុ
 អញ្ញាតវស្មី អាវសេ វស្សំ ឧបកច្ឆិសុ ។ តេសំ សមត្តា
 អញ្ញោ ភិក្ខុ ភណ្ឌនការកា កលហការកា វិវទ-
 ការកា ភិស្សការកា សង្ឃេ អធិការណការកា

បរិវារណក្ខន្ធកៈ ពួកភិក្ខុមានអ្នកធ្វើការប្រកួតប្រកាន់ជាដើម

ក៏ប្រាកដ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ស័យហើយ ត្រូវសង្ស័យយាត់ទាំងវត្ត
ទាំងបុគ្គលហើយសឹមបរវារណា ។ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះ
នឹងភិក្ខុនោះថា នៃអាវុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិបរវារណា
ដើម្បីឱ្យវត្តទាំងឡាយបរិសុទ្ធផង ដើម្បីឱ្យភិក្ខុទាំងឡាយព្រមព្រៀងគ្នា
ផង បើវត្តនឹងបុគ្គលប្រាកដ ចូរលោកប្រាប់វត្តនឹងបុគ្គលនោះក្នុងកាល
ឥឡូវនេះមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើវត្តប្រាកដមុនបរវារណា បុគ្គល
ប្រាកដក្រោយបរវារណា គួរនឹងចោទបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គល
ប្រាកដមុនបរវារណា វត្តប្រាកដក្រោយបរវារណា គួរនឹងចោទបាន ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើវត្តនឹងបុគ្គលប្រាកដមុនបរវារណា កាលបើសង្ស័យ
បានធ្វើបរវារណាហើយ បើភិក្ខុសើកកម្មនោះឡើងត្រូវក្តៅដៃនកបាចិត្តិយ
(ត្រូវបាចិត្តិយព្រោះការសើក) ។

(៤៦) ក៏សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុច្រើនរូបដែលជាមិត្តគ្រាន់តែ
ឃើញគ្នានឹងជាមិត្តបានគប់គ្នា (មិត្តសិទ្ធស្នាលមាំមួន) ចូលទៅចាំ
វស្សាក្នុងអាវុសមួយក្នុងកោសលជនបទ ។ ពួកភិក្ខុដទៃដែលនៅជិតខាង
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ធ្វើសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់គ្នា ធ្វើសេចក្តីឈ្លានគ្នា ធ្វើ
សេចក្តីទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរចានកថា ជាអ្នកធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃបូលទៅ

១៤០

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវណ្ណ

វស្សំ ឧបកច្ច័ស្ស មយំ តេសំ ភិក្ខុនំ វស្សំ វុត្តានំ បវា-
រណាយ បវារណំ វេស្សន្តមាតិ ។ អស្សេន្តសុំ ខោ
តេ ភិក្ខុ អម្ពាតំ តេវ សមន្តា អញ្ញោ ភិក្ខុ កណ្ណាន-
ការកា កលហការកា វិវាទការកា កស្សការកា
សង្ឃេ អធិករណាការកា វស្សំ ឧបកតា មយំ តេសំ
ភិក្ខុនំ វស្សំ វុត្តានំ បវារណាយ បវារណំ វេស្សន្តមា-
តិ កតំ នុ ខោ អម្ពេហិ បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ ។ កកវតោ
ឯតមន្តំ អាវោចេសុំ ។ ឥឯ បន ភិក្ខុវេ សម្ពហុលា
សង្ឃេ វា សម្ពត្តា ភិក្ខុ អញ្ញោ អាវាសេ វស្សំ ឧប-
កច្ច័ស្ស ។ តេសំ សមន្តា អញ្ញោ ភិក្ខុ កណ្ណានការកា
កលហការកា វិវាទការកា កស្សការកា សង្ឃេ
អធិករណាការកា វស្សំ ឧបកច្ច័ស្ស មយំ តេសំ ភិក្ខុនំ
វស្សំ វុត្តានំ បវារណាយ បវារណំ វេស្សន្តមាតិ ។
អនុដានាមិ ភិក្ខុវេ តេហិ ភិក្ខុហិ ទ្វេ តយោ ឧបោ-
សថេ ចាតុន្តសំតេ តាតុំ កតំ មយំ តេហិ ភិក្ខុហិ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ចាំវស្សាដោយបដិសេធ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះនៅចាំវស្សារួចហើយ ពួក យើងនឹងយាត់បវរណា ក្នុងវិថីដែលបវរណា ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះបានឮ ដំណឹងថា ពួកភិក្ខុដទៃដែលនៅជិតខាងយើង ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីប្រកួតប្រ- កាន់ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះប្រកែក ធ្វើសេចក្តីទាស់ទែងគ្នាធ្វើតិច្ចានកថាជាអ្នក ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃចូលទៅចាំវស្សាដោយគិតថា កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ នៅចាំវស្សារួចហើយ ពួកយើងនឹងយាត់បវរណា ក្នុងវិថីដែលបវរណា គួរ យើងទាំងឡាយប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានពួកភិក្ខុច្រើនរូបជាមិត្តដែលធ្លាប់ឃើញគ្នាជាមិត្ត ស៊ុនសាលមាំមួនចូលទៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសមួយ ។ ពួកភិក្ខុដទៃដែលនៅ ជិតខាងពួកភិក្ខុទាំងនោះ ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះ ធ្វើសេចក្តីទាស់ទែង ធ្វើតិច្ចានកថា ជាអ្នកធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ចូល ទៅចាំវស្សាដោយបដិសេធ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ នៅចាំវស្សារួចហើយ ពួកយើងនឹងយាត់បវរណា ក្នុងវិថីដែលបវរណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គិតថាគតអនុញ្ញាតឱ្យពួកភិក្ខុទាំងនោះ ធ្វើបាតុទុស្តិច បោសថពីរបីចុបោស- សថ^(១)ដោយគិតថាធ្វើដូចម្តេចពួកយើងនឹងគប្បីបវរណា ឱ្យទានបុរសពួកភិក្ខុ

១ ក្នុងវិស្ស ៣ ខែ បើមានហេតុវាស់ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបាតុទុស្តិច បោសថពីរបីចុបោសថ ៣ ដំបូលចំពី ៣ - ៤ - ៥ ។ ដំបូល ៣ គឺរោងខែស្រាពណ៍ ទី ៤ - ៥ ខែកុម្ភៈ ។ ធ្វើ បែបនេះខុសពីធម្មតាតែខែកុម្ភៈមួយទេ ។

បវរណាច្ឆន្ទតេ កណ្តនការកាយោ វិក្ខុ

បឋមសី បវរេយ្យមាតិ ។ តេ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្ត-
នការកា កលហការកា វិវាទការកា ភិស្សការកា
សង្ឃេ អធិការណាការកា អាវាសំ អាគច្ឆន្តិ តេហិ
ភិក្ខុវេ អាវាសិកេហិ ភិក្ខុហិ លហំ លហំ សង្ឃបតិគ្វា
បវរេតតំ បវរេត្វា វត្តត្វា បវរីតា ទោ មយំ អាវុសោ
យថា អាយស្មន្តោ មញ្ញន្តិ តថា ករោន្តតិ ។ តេ ចេ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្តនការកា កលហការកា វិវាទការ-
កា ភិស្សការកា សង្ឃេ អធិការណាការកា អសំវិហិតា
តំ អាវាសំ អាគច្ឆន្តិ តេហិ ភិក្ខុវេ អាវាសិកេហិ ភិក្ខុហិ
អាសនំ បញ្ញាបេតតំ បាទោទតំ បាទបិបំ បាទកថលំតំ
ទុបនិក្ខិបិតតំ បច្ចុក្កន្ធា បត្តបិវំ បដិក្កហេតតំ បាទីយេន
បុដ្ឋិតត្វា ។ តេសំ វិក្ខិត្វា និស្ស័បំ កន្ធា បវរេតតំ ។
បវរេត្វា វត្តត្វា បវរីតា ទោ មយំ អាវុសោ យថា
អាយស្មន្តោ មញ្ញន្តិ តថា ករោន្តតិ ។ ឯវញ្ចេតំ លកេថ
តំប្លេតំ កុសលំ នោ ចេ លកេថ អាវាសិកេន ភិក្ខុនា

បរវារណាត្ថនុកៈ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើនូវការប្រកួតប្រកាន់ជាដើម

ទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុជាអ្នកធ្វើសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់គ្នា ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះប្រកែកគ្នា ធ្វើសេចក្តីទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតវបានកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃទាំងនោះ មកកាន់អាវាស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងអាវាសទាំងនោះប្រជុំគ្នាបរវារណា ភ្លាមៗ ចុះ លុះបរវារណារហ័យត្រូវនិយាយថា នៃអាវាសា យើងទាំងឡាយបានបរវារណារួចហើយ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយសំគាល់យ៉ាងណា ក៏ចូរធ្វើយ៉ាងនោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុដែលជាអ្នកធ្វើសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់គ្នា ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះគ្នា វិវាទគ្នា ធ្វើតវបានកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃទាំងនោះមិនបានដឹងរឿងអ្វីហើយមកកាន់អាវាសនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងអាវាសទាំងនោះក្រាលអាសនៈដកល់ទឹកលាងជើង កាំងរងជើង ទ្រទាបសម្រាប់ជូនជើង ត្រូវក្រែកឡើងទទួលយកបាត្រនឹងចីវរ ត្រូវសួរភិក្ខុទាំងនោះដោយទឹកឆាន់ ។ ត្រូវបំភាន់ភិក្ខុទាំងនោះហើយទៅកាន់ទីក្រៅសីមារហ័យសឹមបរវារណាចុះ ។ លុះបរវារណារហ័យ ត្រូវនិយាយថា នៃអាវាសា យើងទាំងឡាយបានបរវារណារួចហើយ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយសំគាល់យ៉ាងណា ចូរធ្វើយ៉ាងនោះចុះ ។ បើភិក្ខុបានកិច្ចនោះ ដោយអាការដូច្នោះហើយការបានខ្លះជាការល្អ បើមិនបានទេ ត្រូវភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងអាវាសដែល

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

ព្យត្តេន បដិពាលេន អាវាសិកា ភិក្ខុ ញាបេតត្វា សុណាន្ត
មេ អាយស្មន្តោ អាវាសិកា យទាយស្មន្តានំ បត្តកល្លំ
ឥនានិ ឧទោសថំ ករេយ្យម ទាតិហោត្តំ ឧទ្ទិសេយ្យម
អាតមេ កាឡេ បវរេយ្យមាតិ ។ តេ ពេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
កណ្ណានការកា កលហការកា វិវាទការកា កស្ស-
ការកា សង្ឃេ អធិការណការកា តេ ភិក្ខុ ឃំវេទេយ្យំ
សាតុ អាវុសោ ឥនានេវ នោ បវរេថាតិ ។ តេ ឃំមស្ស
វេចនីយា អធិស្សវ ទោ តុម្ភេ អាវុសោ អម្ហាតំ បវរណាយ
ន តាវ មយំ បវរេស្សមាតិ ។ តេ ពេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្ណាន-
ការកា កលហការកា វិវាទការកា កស្សការកា
សង្ឃេ អធិការណការកា តំ កាឡំ អនុវេសេយ្យំ អាវា-
សិកេន ភិក្ខុនា ព្យត្តេន បដិពាលេន អាវាសិកា ភិក្ខុ
ញាបេតត្វា សុណាន្ត មេ អាយស្មន្តោ អាវាសិកា យទា-
យស្មន្តានំ បត្តកល្លំ ឥនានិ ឧទោសថំ ករេយ្យម ទា-
តិហោត្តំ ឧទ្ទិសេយ្យម អាតមេ វុស្ណោ បវរេយ្យមាតិ ។

នៃយថាភិក្ខុ មហាវគ្គ

ឆ្ងាសប្រតិពលឲ្យពួកភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងភាវសផងគ្នាដឹងថា សូមលោកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយដែលនៅក្នុងភាវសស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរដល់លោក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយណាហើយ យើងត្រូវធ្វើឧបោសថ ត្រូវសំដែងបាតិ-
មោក្ខ ត្រូវបរវណា ក្នុងការឡបក្ខតិក្ខុនោះចំពោះដែលមកដល់ឥឡូវនេះឯង ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ធ្វើសេចក្តី
ឈ្លោះប្រកែក ធ្វើសេចក្តីទាស់ទែង ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុង
សង្ឃទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះនឹងភាវសិក្ខុទាំងនោះថា នៃភាវសា
ខ្ញុំសូមអង្វរ ចូរលោកទាំងឡាយបរវណា ចំពោះយើងក្នុងកាលឥឡូវនេះ
ចុះ ។ ត្រូវភាវសិក្ខុនិយាយនឹងភិក្ខុទាំងនោះយ៉ាងនេះថា នៃភាវសា
លោកទាំងឡាយមិនមែនជាដំកងការបរវណារបស់យើងទេ យើងមិនទាន់
បរវណានៅឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើសេចក្តីប្រកួត
ប្រកាន់ ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះប្រកែក ធ្វើសេចក្តីទាស់ទែង ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើ
អធិករណ៍ក្នុងសង្ឃទាំងនោះនៅពេលតែអស់ការឡបក្ខនោះ ត្រូវភាវសិក-
ភិក្ខុដែលឆ្ងាសប្រតិពលឲ្យពួកភាវសិក្ខុផងគ្នាដឹងដោយពាក្យដូច្នេះ
ថា សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយដែលនៅក្នុងភាវសស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្ម
មានកាលគួរដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយហើយ យើងទាំងឡាយត្រូវ
ធ្វើឧបោសថ ត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខ ត្រូវបរវណា ក្នុងដុល្លាបក្ខដែលមក

១៤៣

បវរណក្ខត្តពេ វណ្ណនការពរយោ ភិក្ខុ

តេ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្ណានការកា កលហការកា
វិវាទការកា ភស្សការកា សង្ឃេ អនិករណការកា
តេ ភិក្ខុ ឃីវេ វទេយ្យំ សាធុ អាវុសោ ឥនានេវ នោ
បវរេវាតិ ។ តេ ឃីវេស្ស វចនីយោ អនិស្សរា ខោ
តុម្ហេ អាវុសោ អម្ហាតំ បវរណាយ ន តាវ មយំ
បវរេស្សរមាតិ ។ តេ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្ណានការកា
កលហការកា វិវាទការកា ភស្សការកា សង្ឃេ
អនិករណការកា តម្បិ ជុល្ហំ អនុវេសេយ្យំ តេហិ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ សទ្ធិហេវ អាគមេ ជុល្ហោ កោមុ-
ទិយោ ពាតុម្ហាសិទិយោ អកាមា បវរេតតំ ។ តេហិ
ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ បវរិយមានេ តិលានោ អតិ-
លានស្ស បវរណំ មេចេតិ សោ ឃីវេស្ស វចនីយោ
អាយស្មា ខោ តិលានោ តិលានោ ច អននុយោ-
តតុមោ វុត្តោ ភកវតា អាគមេហិ អាវុសោ យាវ

បរិវេណតូន្តរៈ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើនូវការប្រញូតប្រេកាន់ជាដើម

ដល់ក្នុងកាលឥឡូវនេះ គឺក្នុងខ្មែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុអ្នក
ធ្វើសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះ ធ្វើសេចក្តីវិវាទ ធ្វើតិរច្ឆានកថា
ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃទាំងនោះ និយាយយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា
នៃអារុសោ ខ្ញុំសូមអង្វរ ចូរលោកទាំងឡាយបរវេណាចំពោះយើងទាំង
ឡាយក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។ ត្រូវអារុសោភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយ
យ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា នៃអារុសោ លោកទាំងឡាយ
មិនមែនជាធុក្នុងការបរវេណា របស់យើងទេ យើងមិនទាន់បរវេណានៅ
ឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើសេចក្តីប្រកួតប្រ-
កាន់ ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះ ធ្វើសេចក្តីទាស់ទែង ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើ
អធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃទាំងនោះនៅទាល់តែអស់ដុល្លាបក្ខនោះទៀត ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នា បរវេណាដោយខានមិនបានក្នុង
តិបិដកំរប់ ៤ នៃនៃវិស្សានវដ្តវិញនៃវិញនៃវិញនៃវិញនៃវិញនៃវិញនៃវិញនៃវិញ
ដល់ឥឡូវនេះ (វិថ្យាពញាបូណីមីវៃកតិក) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បើភិក្ខុទាំងនោះកំពុងតែបរវេណា ហើយមានភិក្ខុឈឺឃាត់បរវេណាដល់
ភិក្ខុមិនឈឺ ត្រូវភិក្ខុដទៃនិយាយនឹងភិក្ខុឈឺនោះយ៉ាងនេះថា លោកដ-
មានអាយុជាអ្នកមានជម្ងឺ ធម្មតាភិក្ខុឈឺព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
ជាបុគ្គលមិនគាប់ចិត្តនឹងការសាកសួរទេ នៃអារុសោ ចូរលោកទាំងឡាយ

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

អរោតោ ហោសិ អរោតោ អាគដ្ឋមាណោ ចោទេស្ស្ន-
សីតិ ។ ឃវញ្ចេ វុច្ឆមាណោ ចោទេតិ អនាទរិយេ
នាចិត្តិយំ ។ តេហិ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ បវរិយមាណេ
អតិលាណោ តិលានស្ស បវរណំ វេបេតិ សោ ឃវ-
មស្ស វេចទីយោ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ តិលាណោ
តិលាណោ ច អននុយោគក្ខមោ វុត្តោ ភកវតា អាគមេហិ
អាវុសោ យាវយំ ភិក្ខុ អរោតោ ហោតិ អរោតំ
អាគដ្ឋមាណោ ចោទេស្ស្នសីតិ ។ ឃវញ្ចេ វុច្ឆមាណោ
ចោទេតិ អនាទរិយេ នាចិត្តិយំ ។ តេហិ ចេ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ បវរិយមាណេ តិលាណោ តិលានស្ស
បវរណំ វេបេតិ សោ ឃវមស្ស វេចទីយោ អាយស្មន្តា
ខោ តិលាណោ តិលាណោ ច អននុយោគក្ខមោ វុត្តោ
ភកវតា អាគមេហិ អាវុសោ យាវ អរោតោ ហោថ
អរោតោ អរោតំ អាគដ្ឋមាណោ ចោទេស្ស្នសីតិ ។

វិទយបិដក មហាវគ្គ

លោកជាភេតសិន ដល់លោកជាភេតហើយ កាលបើត្រូវការនឹងចោទក៏
ចោទចុះ ។ កាលបើភិក្ខុនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុដែលឈរនោះនៅតែ
ចោទ ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះមិនអើពើ (នឹងពាក្យឃាត់) ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះកំពុងតែបវរណា ហើយមានភិក្ខុមិនឈរ
ឃាត់បវរណាដល់ភិក្ខុឈរ ត្រូវភិក្ខុដទៃនិយាយនឹងភិក្ខុមិនឈរនោះយ៉ាង
នេះថា នៃអាវុសោ ភិក្ខុនេះឯងឈរ ក៏ធម្មតាភិក្ខុឈរព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ថាជាបុគ្គលមិនគួរដល់ការសួរដេញដោលទេ នៃអាវុសោ
ចូរលោកដល់ចាំភិក្ខុនេះជាភេតសិន ដល់លោកនេះជាភេតហើយ កាល
បើលោកប្រាថ្នានឹងចោទក៏ចោទចុះ ។ កាលបើភិក្ខុដទៃនិយាយយ៉ាងនេះ
ហើយ ភិក្ខុមិនឈរនោះនៅតែចោទ ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះមិនអើ-
ពើ (នឹងពាក្យឃាត់) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
កំពុងតែបវរណា ហើយមានភិក្ខុឈរឃាត់បវរណាដល់ភិក្ខុឈរ ត្រូវ
ភិក្ខុដទៃនិយាយយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយជា
អ្នកឈរ ក៏ធម្មតាភិក្ខុឈរព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថាមិនគួរដល់ការ
សួរដេញដោលគ្នាទេ នៃអាវុសោ ចូរលោកបង្កើនសិនទំហំលោកទាំង
ឡាយជាភេត ដល់លោកដែលមានហេតុ (នោះ) ជាសះស្បើយហើយ
កាលបើលោកត្រូវការនឹងចោទក៏ចោទភិក្ខុដែលឥតភេត (នោះចុះ) ។

បវរវណ្ណក្នុងពេល សមញ្ញទ័នំ បវរវណ្ណសង្គហករណំ

ឯវិញ្ញោ វុត្តមាដោ ចោទេតិ អនាទរិយេ ចាចិត្តិយំ ។
តេហិ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ បវរិយមាទេ អភិលាដោ
អភិលានស្ស បវរណំ វេចេតិ ។ ឧកោ សង្ឃេន
សមនុយុត្តិភ្នា សមនុត្តាហិត្នា យថាទុម្ពំ កាកាវេត្នា
សង្ឃេន បវរេតត្ថនំ ។

[៤៧] តេន ចោ បន សមយេន សម្ពហុលា
សន្និដ្ឋា សម្ពត្តា ភិក្ខុ កោសលេសុ ជនបទេសុ
អញ្ញាតាស្មី អាវាសេ វស្សំ ឧបទ្រីសុ ។ តេសំ ស-
មត្តានំ សម្មោទមាធានំ អវិទមាធានំ វិហារតំ អញ្ញាត-
រោ ជាសុវិហារោ អធិគតោ ហោតិ ។ អដចោ តេសំ
ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ អម្បកំ ចោ សមត្តានំ សម្មោទ-
មាធានំ អវិទមាធានំ វិហារតំ អញ្ញាតរោ ជាសុវិហារោ
អធិគតោ សចេ មយំ ឥនានិ បវរេស្សាម សិយាបិ
ភិក្ខុ បវរេត្នា ចារិកំ បក្កមេយ្យំ ឯវិ មយំ ឥមម្បា
ជាសុវិហារោ បរិពាហិក ភវិស្សាម កេមំ នុ ចោ អម្ពហិ

បរិវារណាច្ឆន្ទៈ ការធ្វើបរិវារណាសង្គហៈនៃពួកភិក្ខុអ្នកព្រមព្រៀងគ្នាជាដើម

កាលបើភិក្ខុដទៃនិយាយយ៉ាងនោះហើយ ភិក្ខុឈរនោះនៅតែចោទ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះមិនអើពើ (នឹងពាក្យយាត់) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយនោះកំពុងតែបរិវារណា ហើយមានភិក្ខុមិនឈរយាត់
បរិវារណាដល់ភិក្ខុមិនឈរ ។ ត្រូវសង្ឃដេញដោលភិក្ខុទាំងពីររូបដោយ
ត្រឹមត្រូវ សាកសួរដោយត្រឹមត្រូវហើយឲ្យភិក្ខុទាំងនោះធ្វើតាមធម៌ (គឺសំ-
ដែនអាបត្តិ) ហើយសឹមបរិវារណាចុះ ។

(៤៧) ក៏សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុច្រើនរូបជាមិត្តភ្នាក់ងារយ៉ាងឆ្នា
ជាមិត្តសិទ្ធិស្មាលមាំមួន ចូលទៅចាំវិស្សក្នុងអាវាសមួយក្នុងកោសល
ជនបទ ។ កាលភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងស្មោះសររកគ្នាមិនវិវាទគ្នា
ហើយក៏បានដល់នូវធម៌ម្យ៉ាងដែលជាគ្រឿងនៅសប្បាយ^(១) ។ គ្រា
នោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា កាលយើងទាំង
ឡាយព្រមព្រៀងគ្នារកយរកគ្នាមិនទាស់ទែងគ្នា ក៏បានដល់នូវធម៌
ម្យ៉ាងដែលជាគ្រឿងនៅសប្បាយហើយ ក្នុងពេលនេះ បើយើងទាំង
ឡាយនឹងបរិវារណា គង់នឹងមានពួកភិក្ខុដែលបរិវារណារួចហើយ
ចៀសចេញទៅកាន់ចារឹក យើងទាំងឡាយមុខជានឹងយូតបារកធម៌ជា
គ្រឿងនៅសប្បាយនេះដោយអាការដូច្នោះមិនខាន យើងទាំងឡាយ

១ អង្គកថា សំដៅយកលម្អៈ ឬវិបស្សនា ដែលទើបនឹងបាន នៅទង់ ឬ ខ្លីនៅឡើយ ។

១៤៦

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

បដិបជ្ជិតត្វន្តំ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្មំ ។
ឥធិ បន កិក្ខុវេ សុម្ពហុណ សន្និដ្ឋា សម្ពតា កិក្ខុ
អញ្ញាតាស្មី អាវាសេ វស្សំ ទុបកច្ឆន្តំ ។ តេសំ ស-
បត្តានំ សម្មោទមាណំ អវិទមាណំ វិហារតំ អញ្ញ-
តរោ ដាសុវិហារោ អធិគតោ ហោតិ ។ តត្រ ចេ កិក្ខុនំ
ឯវំ ហោតិ អម្ពាតិ ខោ សមត្តានំ សម្មោទមាណំ
អវិទមាណំ វិហារតំ អញ្ញតរោ ដាសុវិហារោ អធិគតោ
សចេ មយំ ឥទានំ បវវេស្សម សិយាមិ កិក្ខុ បវវេត្វា
ចារិកំ បក្កមេយ្យំ ឯវំ មយំ ឥមម្ហា ដាសុវិហារោ បរិពា-
ហិក កវិស្សមាតិ ។ អនុជានោមិ កិក្ខុវេ តេហិ កិក្ខុហិ
បវវណាសន្តំហំ កាតុំ ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខុវេ កាតត្វោ ។
សព្វេហោវ ឯកជ្ឈំ សន្និបតិទតំ ។ សន្និបតិទតា ព្យត្តេន
កិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតត្វោ សុណាតុ
មេ កន្តេ សង្ឃោ អម្ពាតិ សមត្តានំ សម្មោទមាណំ
អវិទមាណំ វិហារតំ អញ្ញតរោ ដាសុវិហារោ អធិគតោ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
សាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុជាច្រើនជាមិត្តឃើញគ្នាជាមិត្តសិទ្ធិស្មោះមាំ-
មួន ចូលទៅចាំវស្សាក្នុងអារាមសម្បយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះជាអ្នកព្រម-
ព្រៀងស្មោះសររកគ្នា មិនទាស់ទែងគ្នា ហើយបានដល់នូវធម៌ម្យ៉ាងដែល
ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុនៅក្នុងអារាម
នោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយជាអ្នកព្រមព្រៀងរីក-
រាយរកគ្នា មិនរីវាទគ្នា បានដល់នូវធម៌ម្យ៉ាងដែលជាគ្រឿងនៅសប្បាយ
ហើយក្នុងពេលនេះ បើប្រសិនជាយើងនឹងបរាណា គឺមានពួកភិក្ខុដែល
បរាណារួចហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារឹក យើងទាំងឡាយមុខជានឹង
ឃ្លាតចាកធម៌ជាគ្រឿងនៅសប្បាយនេះ ដោយអាការដូច្នោះមិនខាន ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទាំងឡាយនោះធ្វើបរាណា
សន្តិហៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯបរាណាសន្តិហៈនោះត្រូវភិក្ខុធ្វើ
យ៉ាងនេះ ។ ត្រូវភិក្ខុទាំងអស់ប្រជុំក្នុងទីជាមួយគ្នា ។ លុះប្រជុំគ្នា
ហើយត្រូវភិក្ខុដែលធ្លាសប្រតិពលឱ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន
សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ យើងទាំងឡាយជាអ្នកព្រមព្រៀងស្មោះសររកគ្នា
មិនរីវាទគ្នា បានដល់នូវធម៌ម្យ៉ាងដែលជាគ្រឿងនៅសប្បាយហើយ ។

១៤៧

បរិវារណាច្ឆន្ទកេ សមគ្គាទំនំ បរិវារណាសង្កហករណំ

សចេ មយំ ឥនាទំ បវារេស្សប សិយាបិ ភិក្ខុ បវារេត្វា
ចារិកំ បក្កមេយ្យំ ឯវំ មយំ ឥមម្ហា ដាសុវិហារា បរិពា-
ហិរា ករិស្សម ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ
បវារណាសង្កហំ កេវេយ្យ ឥនាទំ ឧចោសថំ កេវេយ្យ
ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសេយ្យ អាគមេ កោមុទិយា ចាតុម្ហា-
សំនិយា បវារេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ
មេ កន្លេ សង្ឃោ អម្ហាកំ សបត្តានំ សម្មោទមាទានំ
អវិទមាទានំ វិហារតំ អញ្ញតរោ ដាសុវិហារោ អនិក-
តោ ។ សចេ មយំ ឥនាទំ បវារេស្សប សិយាបិ
ភិក្ខុ បវារេត្វា ចារិកំ បក្កមេយ្យំ ឯវំ មយំ
ឥមម្ហា ដាសុវិហារា បរិពាហិរា ករិស្សម ។
សង្ឃោ បវារណាសង្កហំ កេវេតិ ឥនាទំ ឧចោសថំ
ករិស្សតិ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិស្សតិ អាគមេ កោ-
មុទិយា ចាតុម្ហាសំនិយា បវារេស្សតិ ។ យស្សយ-
ស្មតោ មតិ បវារណាសង្កហស្ស កេវណំ ឥនាទំ
ឧចោសថំ ករិស្សតិ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិស្សតិ អា-
គមេ កោមុទិយា ចាតុម្ហាសំនិយា បវារេស្សតិ សោ

បរិវារណកូន្តារៈ ការធ្វើបរិវារណសង្គហៈនៃពួកភិក្ខុអ្នកព្រមព្រៀងគ្នាជាដើម

ក្នុងពេលនេះ បើប្រសិនជាយើងទាំងឡាយនឹងបរិវារណទៅ គង់មានពួកភិក្ខុដែលបានបរិវារណហើយចេញទៅកាន់ចារិក យើងទាំងឡាយមុខជានឹងឃ្លាតចាកធម៌ជាគ្រឿងនៅសប្បាយនេះ ដោយពាការដូច្នោះមិនខាន ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរសង្ឃធ្វើបរិវារណសង្គហៈ គួរធ្វើទុរោសថគួរសំដែងបាតិមោក្ខ គួរបរិវារណ ក្នុងវិថីជាតំរប់ ៤ ខែនៃវស្សានរដូវជាទឹកខែផ្កាកុម្មុទក្នុង (ដុល្លាបក្ខ) ដែលមកដល់ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បត់ត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ យើងទាំងឡាយជាអ្នកព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនទាស់ទែងគ្នា បានដល់នូវធម៌ម្យ៉ាងដែលជាគ្រឿងនៅសប្បាយហើយ ។ ក្នុងពេលនេះ បើយើងទាំងឡាយនឹងបរិវារណទៅគង់មានពួកភិក្ខុដែលបានបរិវារណហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារិក យើងទាំងឡាយមុខជានឹងឃ្លាតចាកធម៌ជាគ្រឿងនៅសប្បាយនេះ ដោយពាការដូច្នោះមិនខាន ។ ឥឡូវសង្ឃធ្វើបរិវារណសង្គហៈធ្វើទុរោសថសំដែងបាតិមោក្ខនឹងបរិវារណ ក្នុងវិថីជាតំរប់ ៤ ខែនៃវស្សានរដូវជាទឹកខែផ្កាកុម្មុទក្នុង (ដុល្លាបក្ខ) ដែលមកដល់ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។ ការធ្វើបរិវារណសង្គហៈ គឺថាសង្ឃនឹងធ្វើទុរោសថ សំដែងបាតិមោក្ខ នឹងបរិវារណ ក្នុងវិថីជាតំរប់ ៤ ខែនៃវស្សានរដូវជាទឹកខែផ្កាកុម្មុទក្នុង (ដុល្លាបក្ខ) ដែលមកដល់ក្នុងកាលឥឡូវនេះ តាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា គួរលោក

១៤៨

វិធម្មបិដកេ មហាវគ្គោ

តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។
ករោតា សង្កេន បវារណាសង្កហោ ឥនាទិ ឧទោ-
សថំ ករិស្សតិ ទាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិស្សតិ អាគម
កោមុទិយា ចាតុម្ហាសិទិយា បវារស្សតិ ។ មមតិ
សង្កស្ស តស្មា តុណ្ណិ ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។
តេហំ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហំ កតេ បវារណាសង្កហោ អញ្ញ-
តរោ ភិក្ខុ ឯវំ វេធម្យេ ឥច្ឆាមហំ អាវុសោ ជនបទចារិកំ
បក្កមិតំ អត្ថំ មេ ជនបទេ ករណីយន្តិ ។ សោ ឯវមស្ស
វចនីយោ សាធុ អាវុសោ បវារត្វា កច្ឆាហិតិ ។ សោ
ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បវារយមាទោ អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ
បវារណំ ឯវមេតិ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ អនិស្សរោ
ចោ មេ ត្ថំ អាវុសោ បវារណាយ ន តាវហំ បវារស្ស-
មីតិ ។ តស្ស ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បវារយមាទស្ស

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ម្ចាស់អង្គនោះស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា គួរលោកម្ចាស់
អង្គនោះនិយាយឡើយ ។ បវរវណាសន្តិហៈគឺថាសង្ឃនឹងធ្វើទេវោសថ
សំដែងបាតិមាត្រនេះ នឹងបវរវណាក្នុងថ្ងៃជាគំរប់ ៤ ខែនៃវស្សានរដូវជាទី
រីកនៃផ្កាមុឺក្នុង (ជុំហ្លាបក្នុង) ដែលមកដល់ក្នុងកាលដង្ហូវនេះ សង្ឃបាន
ធ្វើច្បាប់ហើយ ។ បវរវណាសន្តិហៈនោះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ ព្រោះ
ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការ
ស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ធ្វើបវរវណាសន្តិហៈហើយ មានភិក្ខុណាមួយនិយាយយ៉ាងនេះថា នៃ
អារុសោ ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងចេញទៅកាន់ចារឹកក្នុងជនបទ ព្រោះខ្ញុំមានកិច្ចត្រូវ
ធ្វើក្នុងជនបទ ។ ត្រូវភិក្ខុនៃនិយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ
ខ្ញុំសូមអង្វរលោកសិន ចូរលោកបវរវណាហើយសឹមទៅចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើភិក្ខុនោះកំពុងតែបវរវណាយាត់បវរវណាភិក្ខុបណ្ណាមួយ
គួរភិក្ខុដែលត្រូវគេយាត់នោះនិយាយយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុអ្នកយាត់នោះថា នៃ
អារុសោ លោកមិនមែនជាជំនួយការបវរវណារបស់ខ្ញុំទេ ខ្ញុំនឹងមិនទាន់
បវរវណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុនោះ កំពុងតែបវរវណា

១៤៧

បរិវារណាច្ឆន្ទៈ បរិវារណសង្គហការណ៍

អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តស្ស ភិក្ខុនោ បរិវារណំ វេយ្យាតិ
ឧកោ សង្កេតន សមនុយុញ្ញត្វា សមនុក្កហិត្វា យថាធម្មំ
កាវារេតត្វា ។ សោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ជនបទេ តំ ករ-
ណីយំ តិវត្តា បុនទេវ អន្តោ កោមុទិយា ទាតុម្មា សនិយា
តំ អាវាសំ អាគច្ឆតិ តេហិ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ បរិវារយមា-
នេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តស្ស ភិក្ខុនោ បរិវារណំ វេយ្យាតិ
សោ វេសស្ស វេចនិយោ អនិស្សរោ ទោ មេ ត្វំ អាវុសោ
បរិវារណាយ បរិវារិតោ អហន្តិ ។ តេហិ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ
បរិវារយមានេ សោ ភិក្ខុ អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ បរិវារ-
ណំ វេយ្យាតិ ។ ឧកោ សង្កេតន សមនុយុញ្ញត្វា សម-
នុក្កហិត្វា យថាធម្មំ កាវារេតត្វា សង្កេតន បរិវារេតត្វន្តិ ។

បរិវារណច្ឆន្តំ និដ្ឋិតំ ចតុត្ថំ ។
និមន្តិ ខន្ធព វិក្ក ធម្មាឡីស ។

បរិវារណាចូន្តរៈ ការធ្វើនូវបរិវារណាសង្គហៈ

បើមានភិក្ខុណា មួយ យាត់បរិវារណា ភិក្ខុនោះ ត្រូវសង្ស័យដេញដោល ស្មារតីក្នុង
ទាំងពីររូប លុះសាកសួរហើយសម្លឹងភិក្ខុទាំងពីរធ្វើតាមធម៌ (ភិសំដែង
អាចក្តិ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុនោះបានសម្រេចកិច្ចនោះក្នុងជនបទ
ហើយត្រឡប់មកកាន់ភាវសនោះវិញខាងក្នុងថ្ងៃគំរប់ ៤ ខែនៃវស្សានរដូវ
ជាទឹកនៃផ្កាកុមុទ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងឡាយនោះកំពុងតែបរិ-
វារណា ហើយមានភិក្ខុណា មួយ យាត់បរិវារណា ដល់ភិក្ខុនោះ គួរភិក្ខុដែល
ត្រូវគេយាត់នោះនិយាយនឹងភិក្ខុអ្នកយាត់នោះយ៉ាងនេះថា នៃការសា-
លោកមិនមែនជាឥស្សរៈក្នុងការបរិវារណា របស់ខ្ញុំទេ ខ្ញុំបានបរិវារណា ហើយ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងឡាយនោះកំពុងតែបរិវារណា ភិក្ខុ
នោះយាត់បរិវារណា របស់ភិក្ខុណា មួយ ។ ត្រូវសង្ស័យដេញដោល សាកសួរ
ភិក្ខុទាំងពីររូប លុះដេញដោលសាកសួរហើយឲ្យភិក្ខុទាំងពីររូបធ្វើតាមធម៌
ហើយសម្លឹងបរិវារណា ដោយសង្ស័យបរិវារណា ចុះ ។

ចប់ បរិវារណាចូន្តរៈ ទី ៤ ។

រឿងព្រេងទន្សកៈនេះមាន ៤៦ រឿង ។

១៥០

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

តស្សនានំ

(៤៨) វស្សំ វុត្តា កោសលេសុ

អាគម្ម^(១) សត្តំ ទស្សនំ

អជាសុបសុសំវាសំ

អញ្ញាមញ្ញាធុលោមតា

បវារញ្ញាសនេ ទ្វេ ថ

កម្មតិលានញ្ញាតកា^(២)

រាជា ចោរា ថ ធុត្តា ថ

វិក្កុបច្ឆុតិកា តថា

បញ្ច ចតុតយោ ទ្វេកោ

១ ឱ. សតមំ ។ ២ ឱ. កម្ម គិលានញ្ញាតកា ។

វិទ្យបំណិក មហាវគ្គ

ទុខាននៃបរវរណក្ខន្ធកៈនោះ គឺ

(៤៨) រឿងពួកភិក្ខុនៅចាំវស្សាក្នុងកោសលជនបទ
មកគាល់ព្រះសាស្តា ១ រឿងភិក្ខុនៅរួមគ្នាដូចបសុសត្វ (គឺ
សត្វដែលគេចិញ្ចឹម) មិនជាទីសប្បាយ ១ រឿងបរវរណាជា
ការអនុលោមដល់គ្នានឹងគ្នា ១ រឿងពួកឆត្វគិយភិក្ខុអង្គុយលើ
អាសនៈក្នុងពេលដែលភិក្ខុជាថេរៈកំពុងបរវរណា ១ រឿង
បរវរណាមានពីរយ៉ាង ១ រឿងបរវរណាកម្មប្បនយ៉ាង ១ រឿង
ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឈឺឲ្យបរវរណា ១ រឿងញាតិ
ចាប់ភិក្ខុក្នុងថ្ងៃបរវរណា ១ រឿងស្តេចចាប់ភិក្ខុក្នុងថ្ងៃបរវរ-
ណា ១ រឿងពួកចារចាប់ភិក្ខុក្នុងថ្ងៃបរវរណា ១ រឿងពួកអ្នក
លេងចាប់ភិក្ខុក្នុងថ្ងៃបរវរណា ១ រឿងភិក្ខុជាសត្រូវចាប់ភិក្ខុ
ក្នុងថ្ងៃបរវរណា ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុប្រារូបធ្វើបរវរ-
ណាដោយសង្ឃបរវរណា ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុប្បន
រូបបរវរណាដល់គ្នានឹងគ្នា ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុបរូប
បរវរណាដល់គ្នានឹងគ្នា ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុពីររូបបរវរ-
ណាដល់គ្នានឹងគ្នា ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុមួយរូប

១៥១.

បរិវេណប្បដ្ឋកេត ឧទ្ទានកាថា

អាបន្នោ វេមតិ សរី

សញ្ញោ សង្កេត វេមតិកោ

តហុសមា ច ថេរតំកា

អាវាសិកា ចតុម្ពុស្សា

លិង្គសំវាសកា ឧរោ

កន្ត្រំ ន និសិដ្ឋាយ

ធន្តនានេ បរិវេណា^(១)

សញ្ញវេហិ^(២) ទេបិតា មេយោ

អន្តរា ច បរិវេណា

ន ករោន្តិ បុរិមាភិ

១ ឧ. ធន្តទានបរិវេណា ។ ២ ឧ. សវរេហិ ។

បរាណប្បន្តាៈ ឧទ្ទានតាថា

អធិដ្ឋានបរាណា ១ រឿងភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងវិថូបរាណា ១
រឿងភិក្ខុសង្ឃៗអាបត្តិក្នុងវិថូបរាណា ១ រឿងភិក្ខុកំពុងតែប-
រាណាហើយរលឹករយំព្យាអាបត្តិ ១ រឿងសង្ឃទាំងអស់ត្រូវ
សភាតាបត្តិក្នុងវិថូបរាណា ១ រឿងសង្ឃទាំងអស់សង្ឃៗ
សភាតាបត្តិ ១ រឿងភិក្ខុនៅក្នុងអាវាសច្រើនជាងនឹងស្មើគ្នានឹង
តិចជាង ១ រឿងពួកអាវាសិកភិក្ខុប្រកាន់ថាវិថូដប់បួន តែ
ពួកអាគន្ធកិក្ខុប្រកាន់ថាវិថូដប់ប្រាំ ១ រឿងភេទនឹងសំរាស
ទាំងពីររបស់អាវាសិកភិក្ខុនឹងអាគន្ធកិក្ខុ ១ រឿងភិក្ខុគួរទៅ
កាន់អាវាសដែលមានភិក្ខុក្នុងវិថូបរាណា ១ រឿងភិក្ខុមិនត្រូវប-
រាណាក្នុងបរិសទ្យដែលភិក្ខុនឹងអង្គុយជាមួយ ១ រឿងទ្រង់ហាម
មិនឲ្យភិក្ខុបរាណាក្នុងការឲ្យឆន្ទៈ ១ រឿងសញ្ជាតិយ ១ រឿង
មនុស្សឲ្យទានក្នុងវិថូបរាណា ដរាបដល់ទៀបភ្លឺ ១ រឿងមាន
ភ្លៀងក្នុងវិថូបរាណា ១ រឿងការអន្តរាយដល់បរាណា ១ រឿង
ព្រះអង្គទ្រង់ហាមមិនឲ្យភិក្ខុមានអាបត្តិធ្វើបរាណា ១ រឿងពួក
ឆត្វគ្រិយភិក្ខុគិតថាពួកបេសលភិក្ខុឃាត់បរាណា ដល់ពួករយើង

១៥២

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

អដ្ឋបិសា ច ភិក្ខុនោ

កិម្ហិ បាតិ^(១) កតមវា

ទិដ្ឋន សុតសម្ពាយ

ចោទកោ ចុទិតកោ ច

ឪល្យវត្ថុ ច កណ្ណានំ

បវារណស្ស សង្កហោ^(២)

អនិស្សរោ បវារយេតិ ។

១ ឱ. កិម្ហិ វាតិ ។ ២ ឱ. បវារណសង្កហោ ច ។

វិធីយបិដក មហាវគ្គ

ហើយប្រញាប់យាត់បវរណា ជាមុន១ រឿងភិក្ខុយាត់បវរណា
មិនបាន ១ រឿងភិក្ខុយាត់បវរណា ដល់ភិក្ខុផង តាក្នុងវិថូបវរ-
ណា ១ (សេចក្តីសួរថា លោកយាត់បវរណា) ព្រោះហេតុអ្វី១
រឿងសួរថា វិបត្តិដូចម្តេចខ្លះ១ រឿងយាត់បវរណា ដោយឃើញ
ដោយពួដោយរង្វៀស ១ រឿងភិក្ខុអ្នកចោទ ១ រឿងភិក្ខុ
ដែលត្រូវចោទ ១ រឿងភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបល្ល័យ ១ រឿងវត្ត
នឹងបុគ្គល ១ រឿងភិក្ខុអ្នកធ្វើការបង្កហេតុ ១ រឿងបវរណា
សន្តិហោះ ១ រឿងភិក្ខុមិនជាជំពាក់ការបវរណា ១ រឿងសង្ឃត្រូវ
សាកសួរភិក្ខុទាំងពីររូប ហើយឲ្យភិក្ខុទាំងពីររូបធ្វើតាមធម៌
ហើយសម្របវរណា ១ ។

បឋកន្តីក៍

[៤៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា រាជគហេ
វិហារតំ តិជ្ឈក្រដេ បព្វតេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
រាជា មាគដោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ អសីតិយា តាមិ-
កសហស្សសុ ឥស្សរិយាជិបច្ចំ^(១) រដ្ឋំ កាវេតិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ចម្បាយំ សោណោ នាម កោឡិវិ-
សោ សេដ្ឋិបុត្តោ សុខុមាលោ ហោតិ ។ តស្ស បាទត
លេសុ លោមាណិ ជាតានិ ហោតិ ។ អថខោ រាជា
មាគដោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ តានិ អសីតិ^(២) តាមិក-
សហស្សានិ សង្កិទាតាបេត្វា កេនចំទេវ កាវណីយេន
សោណាស្ស កោឡិវិសស្ស សង្កិកេ ទ្ធតំ បាហោសំ
អាគច្ឆតុ សោណោ ឥញ្ញាមិ សោណាស្ស អាគតតិ ។

១ ឧ ឥស្សរិយាជិបច្ចំ ។ ២ អសីតិ ជាមិកសហស្សានិ កត្តចំ បោគ្គកេ ទិស្សតិ ។

បឋមកុណិកៈ

៤១៦

(៤៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ គង់នៅលើភ្នំគំជូរក្នុង

ទៀបក្រុងរាជគិរី ។ គ្រានោះឯង ព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារសោយ

រាជ្យជាឥស្សរាធិបតីលើអ្នកស្រុកទាំង ៨ ម៉ឺន ។ សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុង

ចម្បក មានកូនសេដ្ឋីម្នាក់ឈ្មោះសោណៈ ជាគោឡិវិសោគ្តហើយជា

សុខុមាលជាតិ ។ សេដ្ឋីបុត្តនោះមានរាមជាច្រើនដុះត្រង់បាតជើងទាំងពីរ ។

គ្រានោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារទ្រង់ប្រជុំពួកអ្នកស្រុកទាំង ៨

ម៉ឺន ហើយទ្រង់បញ្ជូនរាជបម្រើទៅក្នុងសំណាក់សោណៈគោឡិវិសោយ

មានកិច្ចអ៊ុនមួយថា សោណៈចូរមក ជ្រិតយើងចង់ឲ្យសោណៈមក ។

១៥៤

វិធីបិណ្ឌ ៣ មហាវិញ្ញា

អថខោ សោណាស្ស កោឡិវិសស្ស មាតាបិតារេ សោ-
ណំ កោឡិវិសំ ឯតទវេច្ឆំ រាជា តេ តាត សោណា
ចានេ ទក្ខិតុកាមោ មា ខោ ភ្នំ តាត សោណា យេន
រាជា តេន ចានេ អភិប្បសារយ្យាសិ រញ្ញោ បុរតោ
បល្ល័ង្កេន ទិសីទិ ទិសីទ្ធស្ស តេ រាជា ចានេ ទក្ខិតុស្ស-
តីតិ ។ អថខោ សោណំ កោឡិវិសំ សិរិកាយ អាណ-
ស្សំ ។ អថខោ សោណោ កោឡិវិសោ យេន រាជា
មាគដោ សេនិយោ ពិម្ពិសារេ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
មិត្តា រាជាធំ មាគធំ សេនិយំ ពិម្ពិសារំ អភិវាទេត្តា
រញ្ញោ បុរតោ បល្ល័ង្កេន ទិសីទិ ។ អទ្ធសា ខោ រាជា
មាគដោ សេនិយោ ពិម្ពិសារេ សោណាស្ស កោឡិវិ-
សស្ស ចានតលេស្ស លោមាធំ ជាតាធំ ។ អថខោ រាជា
មាគដោ សេនិយោ ពិម្ពិសារេ តាធំ អសីតី តាមិកស-
ហស្សាធំ ទិដ្ឋនម្ពិកេ អត្ត អនុសាសិត្តា ឧយ្យាជេសិ
តុម្ពេ ខ្លត ភណោ មយា ទិដ្ឋនម្ពិកេ អត្ត អនុសាសិតា

វិនយចំណី មហាវិញ្ញ

វេលានោះឯង ឯមាតាបិតាវៃសោណណេកាឡិវិសបាននិយាយពាក្យនេះនឹង
សោណណេកាឡិវិសថា វៃសោណណេកូន ឥឡូវវៃស្តេចចង់ទតមើលជើង
របស់អ្នក វៃសោណណេកូន អ្នកឯងកុំចាំបាច់លាជើងបង្ហាញស្តេចឡើយ
អ្នកឯងចូរអង្គុយតែនៅក្នុងចំពោះព្រះកិត្តស្តេចចុះ កាលបើអ្នកអង្គុយនៅ
ហើយស្តេចគង់នឹងទតឃើញជើងអ្នកហើយ ។ គ្រានោះឯង ពួកជនក៏
បាននាំសោណណេកាឡិវិសមកដោយត្រៃស្នូន (មកថ្វាយស្តេច.) ។
ខណៈនោះ សោណណេកាឡិវិសក៏បានចូលទៅគាល់ព្រះបាទមាតធសេនិយ-
យតិម្ពិសារ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះបាទមាតធសេនិយ-
តិម្ពិសារចុះហើយអង្គុយតែនៅក្នុងចំពោះព្រះកិត្តស្តេច ។ ឯព្រះបាទមាតធសេនិយ-
តិម្ពិសារក៏បានទតទៅឃើញរោមទាំងឡាយដែលដុះពេញបាក់
ជើងរបស់សោណណេកាឡិវិស ។ គ្រានោះឯង ព្រះបាទមាតធសេនិយតិម្ពិ-
សារទ្រង់បានប្រដៅឲ្យប្រិយោជន៍^(១) ទាំងឡាយជាបច្ចុប្បន្ន ចំពោះពួក
អ្នកស្រុកទាំង ៨ មុននោះស្រេចហើយក៏ទ្រង់បញ្ជូនទៅវិញថា វៃនាយ
ទាំងឡាយ យើងបានប្រដៅអ្នករាល់គ្នាក្នុងប្រយោជន៍ជាបច្ចុប្បន្នហើយ

១ (អង្គិកថា) សំដៅយកអំពើទាំងឡាយ មានការរក្សាស្រែនិងលក់ដូរជាដើមដែលប្រកប
ដោយធម៌ ទំនប់រៀបរយមាតាបិតាដែលប្រកបដោយធម៌ ។

១៥៥

ធម្មច្បង្គកេ សាគតត្នោវគ្គ

កង្កង កកវ័ន្តំ^(១) បយ្យុនាសង សោ លោ កកវា សម្ប-
រាយិកេ អន្តេ អនុសាសិស្សតីតិ ។ អថខោ តានិ
អសីតិ តាមិកសហស្សានិ យេន តិជ្ឈក្រដា បព្វតោ
តេនុបសង្កមីសុ ។ តេន ខោ បន សមយេន អា-
យស្មា សាគតោ កកវតោ ឧបដ្ឋាកោ ហោតិ ។ អថខោ
តានិ អសីតិ តាមិកសហស្សានិ យេនាយស្មា សាគ-
តោ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា អាយស្មន្តំ សាគតំ
ឯតទរោចំ ឥមានិ កន្តេ អសីតិ តាមិកសហស្សានិ
ឥនុបសង្កនានិ កកវ័ន្តំ ទស្សនាយ សាធុ មយំ កន្តេ
លកេយ្យម កកវ័ន្តំ ទស្សនាយាតិ ។ តេនហិ តុម្រេ
អាយស្មន្តោ មហុតំ ឥដេវ តាវ ហោថ យារាហំ កកវ័ន្តំ
បដិវេទមីតិ ។ អថខោ អាយស្មា សាគតោ តេសំ អសីតិ-
យា តាមិកសហស្សានិ បុរោ បេក្ខមាណនំ ចាដិកាយ
និម្មជ្ជិត្វា កកវតោ បុរោ ឧម្មជ្ជិត្វា កកវ័ន្តំ ឯតទរោច
ឥមានិ កន្តេ អសីតិ តាមិកសហស្សានិ ឥនុបសង្កនានិ

១ ១. តំ កកវ័ន្តំ ។

បច្ចុប្បន្នៈ ធិតាព្រះសាគតត្ថេរ

អ្នកទាំងឡាយចូលនាំគ្នាទៅវិញចុះ តែអ្នកទាំងឡាយត្រូវនាំគ្នាទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះមុខជាទីនឹងប្រៀនប្រដៅនូវប្រ-
យោជន៍ទាំងឡាយក្នុងបរលោកដល់យើងទាំងឡាយ ។ វេលានោះឯង
ពួកអ្នកស្រុកទាំង ៨ ម៉ឺននោះបានទៅឯភ្នំគិដ្ឋក្នុង ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
សាគតដ៏មានអាយុជាអ្នកបម្រើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ វេលានោះ ពួកអ្នក
ស្រុកទាំង ៨ ម៉ឺននោះបានចូលទៅក្រព្រះសាគតដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះសាគតដ៏មានអាយុថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន ឥឡូវពួកអ្នកស្រុកទាំង ៨ ម៉ឺននេះបានចូលមកក្នុងទីនេះ
ដើម្បីឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំគួរបាន
ឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគទើបជាការប្រពៃ ។ ព្រះសាគតក៏តបវិញថា នៃ
អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នករាល់គ្នាឈប់បង្អង់ចាំអាត្មានៅទី
នេះ១ ស្របក់ចុះ ចាំអាត្មាក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគសិន ។ គ្រានោះ
ឯង កាលពួកអ្នកស្រុកទាំង ៨ ម៉ឺននោះកំពុងតែសំឡឹងមើលក្នុងទីចំពោះមុខ
ព្រះសាគតដ៏មានអាយុក៏ជ្រែកចុះចំផែនថ្ម^(១) ហើយទៅជុំសក្កន៍ទីចំពោះ
ព្រះភក្តីព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចក៏បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវមានពួកអ្នកស្រុកទាំង ៨ ម៉ឺននេះបាន

១ អង្គកថា ថា ផែនថ្មមានសណ្ឋានដូចព្រះចន្ទពាក់កណ្តាលវែងៈទៅខាងក្រោមដីឆ្នើម ។

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

កកវន្តំ ទស្សនាយ យស្សនាទិ កន្តេ កកវា កាល
មញ្ញតិទិ ។ តេនហិ ភំ សាកត វិហារប្បញ្ញាយាយំ អា
សនំ បញ្ញាបេហិតិ ។ ឯវំ កន្តេទិ ខោ អាយស្មា សាក-
តោ កកវតោ បដិស្សនាត្វា បីបំ គហេត្វា កកវតោ
បុរតោ ទិប្បដ្ឋិត្វា តេសំ អសីតិយា តាមិកស-
ហស្សនំ បុរតោ បេក្ខមាណនំ ទាដិកាយ ទុប្បដ្ឋិត្វា
វិហារប្បញ្ញាយាយំ អាសនំ បញ្ញាបេសិ ។ អថខោ កកវា
វិហារា ទិក្ខមិត្វា វិហារប្បញ្ញាយាយំ បញ្ញត្តេ អាសនេ
ទិសីទិ ។ អថខោ តានំ អសីតិ តាមិកសហស្សនំ
យេន កកវា តេនុបសង្កមីសុ ទុបសង្កមិត្វា កកវន្តំ
អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ ទិសីទិសុ ។ អថខោ តានំ
អសីតិ តាមិកសហស្សនំ អាយស្មន្តយេវ សាកតំ សម-
ណាបារន្តំ នោ តថា កកវន្តំ ។ អថខោ កកវា តេសំ អសី-
តិយា តាមិកសហស្សនំ បេតសា បេតោបវិត្តក្កមត្តា-
យ អាយស្មន្តំ សាកតំ អាមន្តេសំ តេនហិ ភំ សាកត

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

ចូលមកក្នុងទីនេះដើម្បីឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ព្រះដ៏មានព្រះភាគរមែងជ្រាបខ្លះកាលគួរជាប្រយោជន៍ក្នុងកាលឥឡូវ
នេះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តបថា នៃសាគត បើដូច្នោះ អ្នកចូរទៅ
រៀបចំក្រាលអាសនៈត្រង់ម្លប់នៃវិហារចុះ ។ ព្រះសាគតដ៏មានអាយុបាន
ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏កាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក៏នាំ
យកទាំងជ្រៃកច្ឆុះក្នុងទីចំពោះព្រះក្រុងព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលអ្នកស្រុក
ទាំង ៨ ម៉ឺននោះកំពុងសំឡឹងមើលក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏ស្រាប់តែទៅផុសចំ
ផែនថ្មហើយក្រាលអាសនៈត្រង់ម្លប់នៃវិហារ ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់យាងចេញពីវិហារទៅតាំងនៅលើអាសនៈដែលព្រះសាគតត្រូវ
បានក្រាលត្រង់ម្លប់នៃវិហារ ។ លំដាប់នោះឯង ពួកអ្នកស្រុកទាំង ៨ ម៉ឺន
នោះបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាប
ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ គ្រានោះ
ពួកអ្នកស្រុកទាំង ៨ ម៉ឺននោះក៏ឧបអរពាក់ទាក់នឹងព្រះសាគតដ៏មានអាយុ
ទៅវិញ មិនបានឧបអរពាក់ទាក់នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះឡើយ ។
វេលានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបសេចក្តីបរិភក្តិក្នុងចិត្តរបស់
ពួកអ្នកស្រុកទាំង ៨ ម៉ឺនដោយព្រះទ័យនោះហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់
ហៅព្រះសាគតដ៏មានអាយុមកថា នៃសាគត បើដូច្នោះអ្នកចូរសំដែង

១៥៧

ធម្មចូន្ណោ សាគតត្ថេរវគ្គ

កិយ្យោសោ មត្តាយ ឧត្តរមនុស្សធម្មំ ឥទ្ធិប្បាដិហារិយំ
នស្សេហិតំ ។ ឃុំ កន្លែតិ ខោ អាយស្មា សាគតោ កកវ-
តោ បដិស្សុណិត្តា វេហាសំ អត្តកត្តា អាណាសេ អន្ត-
លិក្ខេ ចង្កៀមតិបំ តិដ្ឋតិបំ និសីទតិបំ សេយ្យិបំ កប្បតិ
បដិចាយតិបំ^(១) បដ្ឋលតិបំ អន្តរាយតិបំ ។ អថខោ អា-
យស្មា សាគតោ អាណាសេ អន្តលិក្ខេ អនេកវិហិតំ ឧត្ត-
រមនុស្សធម្មំ ឥទ្ធិប្បាដិហារិយំ នស្សេត្តា កកវតោ ចានេសុ
សិរសា និបតិត្តា កកវន្តំ ឯតនេវេច សត្តា មេ កន្លេ
កកវំ សាវកោហមស្មី សត្តា មេ កន្លេ កកវំ សាវកោ-
ហមស្មីតិ ។ អថខោ តានិ អសីតិ តាមិកសហស្សានិ
អច្ឆរិយំ វត កោ អត្តតំ វត កោ សាវកោ ហិ ឆាម ឃុំ-
មហិទ្ធិកោ កវិស្សតិ ឃុំមហានុកាវេ អហោ នូន សត្តា-
តិ កកវន្តិយវ សមន្ទាហរន្តិ ឆោ តថា អាយស្មន្តំ

១ ១. ធម្មាយតិ ។

ធម្មបទ្ធារៈ និទានព្រះសាធារណៈ

អង្គប្បវេណីហារ្យដែលជាធម៌របស់មនុស្សជាន់ខ្ពស់ឲ្យក្រៃលែងឡើងទៅ
ទៀត ។ ព្រះសាគតដ៏មានអាយុបានទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក៏ហោះទៅលើវិហាស៍ ចង្រ្ទម
គឺដើរខ្លះ ឈរខ្លះ គង់ខ្លះ សិរីខ្លះ បណ្តាលឲ្យកើតផ្សែងខ្លះ បណ្តាល
ឲ្យកើតភ្លើងខ្លះ បាត់ខ្លួនទៅខ្លះ ក្នុងប្រទេសទំនេរគឺអាគាស ។ វេលា
នោះ ព្រះសាគតដ៏មានអាយុ លុះបានសំដែងអង្គប្បវេណីហារ្យ ជាធម៌
របស់មនុស្សជាន់ខ្ពស់ មានប្រការច្រើនយ៉ាងនៅលើប្រទេសទំនេរ គឺ
អាគាសរួចហើយ ក៏មកក្រាបសិរសា ទៀបព្រះបាទព្រះព្រះមាន
ព្រះភាគហើយក៏បានក្រាបបង្គំទូល ពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគ ជាគ្រូរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ
ខ្ញុំព្រះអង្គជាសាវ័ក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាគ្រូរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គជាសាវ័ក ។ ខណៈនោះ អ្នកស្រុក
ទាំង ៨ ម៉ឺននោះក៏ពោលថា នៃគ្នាយើងដ៏ចម្រើន គួរអស្ចារ្យពេកណាស់
នៃគ្នាយើងដ៏ចម្រើន ហេតុដែលមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយគឺ អម្បាល
សាវ័កមានប្ញទ្ធិទ្រាំង មានអានុភាពច្រើនម្ល៉ោះទៅហើយ ចំណង់ថ្លៃត្រូវ
គង់មានប្ញទ្ធិទ្រាំងក្រៃលែង ជាងនេះពិតប្រាកដ ហើយបែរមកទុបអរ
រក់ទាក់នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញ លែងទុបអររក់ទាក់នឹងព្រះសាគត

១៥៨

វិទ្យុបិដកេ មហាវគ្គោ

សាគតំ ។ អថខោ ភគវា តេសំ អសីតិយា តាមិកស-
ហស្សានំ បេតសា បេតោ បរិវតក្កមញ្ញាយ អនុប្បត្តិកថំ
កថេសិ សេយ្យថំ ទានកថំ សីលកថំ សុត្តកថំ
កាមាណំ អាទិណំ ឌីការំ សន្តិលេសំ នេត្តម្មេ អាទិសំ-
សំ បកាសេសិ ។ យទា តេ ភគវា អញ្ញាសិ កល្យាណីត្ត
មុទ្ធិត្តេ វិជីវណាចិត្តេ ឧទក្កចិត្តេ បសន្នចិត្តេ អថ យា
ពុទ្ធានំ សាម្មក្កិសិកា ធម្មទេសនា តំ បកាសេសិ ទុក្ខំ
សមុទយំ និរោធំ មត្តំ ។ សេយ្យថាមិ នាម សុទ្ធិវត្តំ
អបគតកាឡិកំ សម្មនេវ វេណំ បដិក្កុល្លោយ្យ វិវាមវ
តេសំ អសីតិយា តាមិកសហស្សានំ តស្មីយេវ អាស-
នេ វិវជំ វិវាមលំ ធម្មបក្ខំ ឧទទាទិ យន្តិញិ សមុទ-
យធម្មំ សព្វនំ និរោធធម្មនំ ។ តេ ទិដ្ឋធម្មា បត្តធម្មា

វិទ្យបិដក មហាវគ្គ

ដ៏មានអាយុដ្ឋុញ្ញោះទៀតឡើយ ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់ជ្រាបសេចក្តីបរិតកកក្នុងចិត្តរបស់ពួកអ្នកស្រុកទាំង ៨ ម៉ឺននោះ ដោយ ព្រះទ័យហើយ ទើបទ្រង់សំដែងនូវអនុបុព្វិកថា ឯអនុបុព្វិកថានោះត្រូវ ម្តេចខ្លះ គឺព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបានកថា សីលកថា សត្តកថា សំដែង ពីទោសរបស់កាមគុណដែលជាប់លាមកសៅហ្មង និងនានិសង្សក្នុង កិរិយាចេញចូល ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់បានជ្រាបថាពួក ជនទាំងនោះមានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាកនិវរណៈ មាន ចិត្តអវណ្ណតឡើង មានចិត្តជ្រះថ្លាក្នុងវេលាណាហើយ ក៏ទ្រង់សំដែងនូវ ធម្មទេសនាដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយតែងលើកឡើងសំដែង ដោយព្រះអង្គ ឯង គឺសំដែងពីកងទុក្ខ ហេតុដែលនាំឱ្យកើតកងទុក្ខ សេចក្តីរលត់នូវ កងទុក្ខ និងផ្លូវដែលដល់នូវសេចក្តីរលត់កងទុក្ខ ក្នុងវេលានោះ ។ សំ- ពត់សស្តាគប្រាសចាកវតមានពណ៌ខ្មៅគួរទទួលយកគ្រឿងដែលករដោយ ល្អយ៉ាងណាមិញ ធម្មចក្ខុ (គឺសោតាបត្តិមគ្គ) ឥតមានចូលឥតមាន មន្ទិល ក៏កើតឡើងដល់ពួកអ្នកស្រុកទាំង ៨ ម៉ឺននោះលើអាសនៈនោះថា ធម្មជាតិឯណា នីមួយៗមានសេចក្តីកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតិទាំងអស់នោះ តែងមានសេចក្តីរលត់ទៅវិញជាធម្មតា យ៉ាងនោះឯង ។ ពួកជនទាំង- នោះក៏បានយល់នូវអរិយសច្ចធម៌ហើយ បានដល់នូវអរិយសច្ចធម៌ហើយ

១៥៧

បច្ចុប្បន្នពេ សោណាត្ថេវវត្ត

វិទិត្តធម្មា បរិយោតាធុរ្យធម្មា តិណ្ណាវិចិត្តិច្ឆា វិភត្តកថា-
កថា វេសារជ្ជប្បត្តា អបរាប្បច្ចយា សត្តុ សាសនេ
កកវន្តំ ឯតទវេច្ឆំ អភិក្កន្តំ កន្តេ អភិក្កន្តំ កន្តេ
សេយ្យថាបិ កន្តេ ជិត្តិជ្ជិតំ វា ឧក្កដ្ឋេយ្យ បដិច្ចន្តំ
វា វិវេយ្យ ម្ភធុស្ស វា មក្កំ អាចិត្តេយ្យ អន្ធការេ
វា តេលប្បដ្ឋោតំ ជារយ្យ ចក្កមន្តោ រូបាជិ ទក្ខន្តិតិ
ឯវេមេ កកវតា អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ
ឯតេ មយំ កន្តេ កកវន្តំ សរណំ កច្ឆាម ធម្មញ្ញ ភិក្ខុ-
សង្ឃញ្ញ ឧបាសកេ នោ កតវា ជារតុ អដ្ឋតក្ក
ចាណុបេតំ សរណជ្ជតេតិ ។

(៤០) អថទោ សោណាស្ស កោធិវិសស្ស ឯតទ-
ហោសិ យថា យថា ទោ អហំ កកវតា ធម្មំ ទេសិតំ
អាជាធាមិ នយំទំ សុករំ អតារំ អដ្ឋវសតា ឯកន្តប-

ធម្មត្ថក្កៈ វិទានព្រះសោណាធូរ

បានដឹងច្បាស់នូវអរិយសច្ចធម៌ហើយ បានចុះបិត្តសិប្បក្នុងអរិយសច្ចធម៌
ហើយ ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យ ប្រាសចេញពីសេចក្តីឆ្លើងឆ្លល់ដល់នូវ
សេចក្តីត្រៀម មិនបានជឿបុគ្គលដទៃក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តា ក៏បាន
ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ច្បាស់ណាស់ហើយ បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ច្បាស់ណាស់ហើយ បតិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលផ្សេងទៀតនូវកាជនដែលគេផ្តាច់ចុះ ឬបើកឡើងនូវ
វត្ថុដែលកំបាំង ឬប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងផ្លូវ ឬព្រលប់ភ្នែកប្រទីបប្រងក្នុង
ទីដ៏ងងឹតដោយគិតថា ពួកជនដែលមានចក្ខុនឹងបានឃើញនូវរូបទាំងឡាយ
យ៉ាងណាមិញ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគបានសំដែងដោយអនេកបរិ-
យាយ ក៏ដូច្នោះឯង បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយនេះសូមដល់
នូវព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផងថាជាទី
លើក សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ចាំទុកនូវយើងខ្ញុំថាជាឧបាសកបាន
ដល់ព្រះតនត្រីយថាជាទីលើកស្មើដោយជីវិតចាប់ដើមតាំងពីថ្ងៃនេះទៅ ។

[៥០] គ្រានោះ សោណាកោឡិវិសមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា
ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ យ៉ាងណា ។ ពាក្យព្រា
ក៏បានដឹងជាក់ បុគ្គលដែលនៅគ្រប់គ្រងរក្សាផ្ទះនេះមិនងាយនឹងប្រព្រឹត្ត

១៦០

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

វិបុលំ ឯកន្តបរិសុទ្ធិំ សង្ខលិខិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ
យន្តនាហំ កេសមស្សំ ឌីហារេត្វា កាសាយានិ វត្តានិ
អន្តាទេត្វា អការស្មា អនការិយំ បព្វជេយ្យន្តំ ។ អថទោ
តានិ អសីតំ តាមិកសហស្សានិ កកវតោ កាសីតំ អ-
ភិទន្តិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវទេត្វា
បទក្ខិណំ កត្វា បក្កមីសុ ។ អថទោ សោណា
កោឡិវិសោ អចិរប្បក្កន្តេសុ អសីតិយា តាមិកស-
ហស្សេសុ យេន កកវំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
កកវន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និ-
សីន្ទោ ទោ សោណា កោឡិវិសោ កកវន្តំ ឯតទរោប
យថា យថាហំ កន្តេ កកវតា ធម្មំ ទេសីតំ អាជាតាមិ
នយំទំ សុករំ អការំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្ត-
បរិសុទ្ធិំ សង្ខលិខិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ វត្តាមហំ កន្តេ
កេសមស្សំ ឌីហារេត្វា កាសាយានិ វត្តានិ អន្តាទេត្វា

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យពេញលេញ ឲ្យបរិសុទ្ធដោយចំណែក ១ ដូចជាសង្ឃ
ដែលបុគ្គលដុសខាត់ហើយទេ បើដូច្នោះមានតែអាត្មាអញ្ញនឹងកោរសក់ពុក
មាត់ហើយស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយចេញចាកផ្ទះហើយ បួសក្នុងភាព
នៃបុគ្គលមិនមានប្រយោជន៍ដោយផ្ទះ ។ ខណៈនោះ ពួកអ្នកស្រុកទាំង ៨
ម៉ឺននោះក៏បានត្រកអររីករាយនឹងធម៌ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
ហើយក៏ក្រែកចេញចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួច
ធ្វើប្រទក្សិណហើយក៏ចៀសចេញទៅ ។ វេលានោះឯង សោណាកោឡិ-
វិស កាលបើពួកអ្នកស្រុកទាំង ៨ ម៉ឺនចៀសចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន បាន
ចូលទៅតាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ សោណាកោឡិវិស
លុះអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏
មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះអង្គទ្រង់សំដែងហើយ
យ៉ាងណា ។ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ដឹងបានទាំងអស់ បុគ្គលដែលនៅគ្រប់គ្រងរក្សា
ផ្ទះមិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបានពេញលេញ ឲ្យបានបរិសុទ្ធ
ដោយចំណែក ១ ដូចជាសង្ឃដែលបុគ្គលដុសខាត់ហើយទេ បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវខ្ញុំព្រះអង្គចង់កោរសក់នឹងពុកមាត់ហើយស្ងៀកដណ្តប់

១៦១

បុព្វក្ខត្តកេ សោណញ្ជេវត្ថុ

អភារស្មា អនភារយំ បព្វជិត្តំ បព្វាជេតុ មំ កន្ត
កកវត្តំ ។ អលត្ត ខោ សោណោ កោឡិវិសោ កកវតោ
សន្តិកេ បព្វជ្ជំ អលត្ត ឧបសម្បទំ ។ អចិរុបសម្បន្នោ
ច បនាយស្មា សោណោ សីតវនេ វិហារតិ ។ តស្ស
អច្ឆារទ្ធវិយស្ស ចន្ទមតោ ចានា ភិដ្ឋិសុ ។ ចន្ទមោ
លោហិតេន ដុដ្ឋា^(១) ហោតិ សេយ្យថាមិ កវាយាតនំ ។
អថខោ អាយស្មតោ សោណស្ស រហោកតស្ស បដិ-
សល្លិនស្ស ឃី ចេតសោ បរិវតក្កោ ឧទចាធិ យេ ខោ
កេចិ កកវតោ សាវតោ អារទ្ធវិយា វិហារន្តំ អហាន្តសំ
អញ្ញតរោ អថ ច បន មេ នានុចានាយ អាសវេហិ
ចិត្តំ វិមុច្ចតិ សំវិជ្ជន្តំ ខោ បន មេ កុលេ កោតា សក្កា
កោតេ ច កុញ្ញតំ បុញ្ញានិ ច កាតុំ យន្តនាហំ ហិ-
នាយាវត្តត្វា កោតេ ច កុញ្ញេយ្យំ បុញ្ញានិ កវេយ្យន្តំ ។

១ ឧ. ដុដ្ឋា ។

ធម្មត្ថន្តរៈ និទានព្រះសោណព្រះ

សំពត់កាសាយចេញចាកផ្ទះហើយ បួសក្នុងភាពនៃបុគ្គលមិនមានប្រយោ-
ជនដោយផ្ទះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះមេត្តា
បំបួសខ្ញុំព្រះអង្គ ។ សោណាកោឡិវិសបានបញ្ជូនឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់
ព្រះមានព្រះភាគ។ លុះព្រះសោណៈដ៏មានអាយុបានឧបសម្បទាមិនយូរ
ប៉ុន្មាន ក៏បានទៅគង់នៅព្រៃស័តវន (ព្រៃត្រជាក់) ។ កាលសោណ-
កិក្ខុនោះទំព្យាយាមខ្លាំងដើរចង្រ្កិមទៅ បាទារបស់លោកក៏បែក (ចេញ
ឈាម) ។ ទ័ចង្រ្កិមក៏ប្រឡាក់ដោយឈាម ដូចជាទីដែលសម្រាប់
សម្លាប់គោ ។ ខណៈនោះ កាលព្រះសោណៈដ៏មានអាយុសម្បក្នុងទីស្ងាត់
ក៏កើតការត្រិះរិះក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះថា ពួកសាវកឯណាមួយនៃព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគដែលមានព្យាយាមប្រឹងប្រែង បណ្តាសាវកទាំងនោះ អាត្មាអញ
ក៏ជាសាវកមួយដែរ តែបើទុកជាដូច្នោះ ក៏ចិត្តរបស់អាត្មាអញនៅមិនទាន់
ផុតចាកអាសវៈដោយមិនមានឧបាទានឡើយ ឯត្រកូលរបស់អាត្មាអញក៏
មានទ្រព្យសម្បត្តិបរិបូណ៌ដែរ អាត្មាអញអាចនឹងបរិភោគទ្រព្យសម្បត្តិ
ផង អាចនឹងធ្វើបុណ្យផង បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញរិលត្រឡប់ទៅដើម្បីហ៊ាន-
កេទិវិញ (ភ័ស្តឹក) ហើយនឹងបរិភោគទ្រព្យសម្បត្តិផង ធ្វើបុណ្យផង ។

១៦២

វិទយបិណ្ឌេ មហារាជោ

អថទោ ភគវា អាយស្មតោ សោណាស្ស ចេតសា ចេ-
តោបរិវិតក្កមញ្ញាយ សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ
សម្មិញ្ញិតំ វា ពាហំ បសាវយ្យ បសាវិតំ វា ពាហំ
សម្មិញ្ញាយ្យ ឯវមេវ កំជ្ឈក្រដេ បទ្ធកេ អន្តរហិតោ ស័-
តវនេ ទាតុរហាសិ ។ អថទោ ភគវា សម្ពហុលេហិ
កិត្តហិ សន្និ សេនាសនទារិកំ អាហំណ្ហាន្តោ យេនា-
យស្មតោ សោណាស្ស ចង្កមោ តេនុបសង្កមំ ។ អន្តសា
ទោ ភគវា អាយស្មតោ សោណាស្ស ចង្កមំ លោហិ-
តេន ធុដ្ឋំ ទិស្វាន កិត្ត អាមន្តេសិ តស្ស ម្នាយំ^(១)
កិត្តវេ ចង្កមោ លោហិតេន ធុដ្ឋោ សេយ្យថាបិ ភវា-
យាតនន្តំ ។ អាយស្មតោ ភន្តេ សោណាស្ស អប្បាទ្ធា-
រិយស្ស ចង្កមតោ ចាទា កិដ្ឋិសុ តស្សាយំ ចង្កមោ
លោហិតេន ធុដ្ឋោ សេយ្យថាបិ ភវាយាតនន្តំ ។ អថ-
ទោ ភគវា យេនាយស្មតោ សោណាស្ស វិហារេ តេនុ-
បសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា បញ្ញតេ អាសនេ ទិសីទិ ។

១ ខ្មាយភ្នំបី កន្លប់ ពោធិ៍ពេ ទិស្សតិ ។

វិធម្មបិដក មហាវគ្គ

លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានប្រាសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តរបស់
ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុដោយព្រះទ័យហើយ ក៏ស្រាប់តែបាត់ព្រះអង្គ
ពីលើភ្នំគិដ្ឋក្សដទៅប្រាកដព្រះអង្គនៅឯព្រៃសីតវ័ន ប្រៀបដូចបុរសមាន
កំឡាំងលាចេញនូវដើមដៃដែលខ្លួនបត់ចូល ឬបត់ចូលនូវដើមដៃដែលខ្លួន
លាចេញ ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់សេនាសន
ចារិកជាមួយនឹងពួកភិក្ខុជាច្រើនរូប បានយាងសំដៅទៅកាន់ទីចង្រ្កិមរបស់
ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុនោះ ។ ព្រះមានព្រះភាគក៏បានទតទៅឃើញ
ទីចង្រ្កិមរបស់ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុប្រឡាក់ដោយឈាម លុះទត
ឃើញហើយក៏ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកសួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ទីចង្រ្កិមនេះ ជាទីចង្រ្កិមរបស់អ្នកណា បានជាប្រឡាក់ដោយឈាម
ដូចជាទឹកសម្រាប់សម្លាប់គោ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន កាលព្រះសោណៈដ៏មានអាយុទំព្យាយាមដើរចង្រ្កិមទៅ បាតា
របស់លោកក៏បែក នេះជាទីចង្រ្កិមរបស់លោកនោះដែលប្រឡាក់ដោយ
ឈាម ដូចជាទីដែលសម្រាប់សម្លាប់គោ ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់យាងចូលទៅកាន់វិហាររបស់ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុ លុះយាង
ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គង់នៅលើអាសនៈដែលគេបានក្រាលទុក ។

១៦៣

ធម្មបទ្ធពក សោណាត្ថេវវគ្គ

អាយស្មាបិ ខោ សោណោ ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯក-
បន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្តំ ខោ អាយស្មន្តំ
សោណំ ភក្កវា ឯតទវេច នន្ទ តេ សោណា រហោក-
តស្ស បដិសល្ល័នស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិតតក្កោ ទុទទាទិ
យេ ខោ កេចិ ភក្កវតោ សាវតោ អារទ្ធវិរិយា វិហារន្តំ
អហន្តេសំ អញ្ញាតោ អថ ច បន មេ នានុនាណាយ អា-
សវេហិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ សំវិជ្ជន្តំ ខោ បន មេ កុលេ កោ-
តា សក្កា កោតេ ច ភុញ្ញតំ បុញ្ញានិ ច កាតុំ យន្ទ-
នាហំ ហីនាយាវត្តិត្វា កោតេ ច ភុញ្ញេយ្យំ បុញ្ញានិ
ច កវេយ្យន្តំ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ។ តំ កី មញ្ញាសំ សោណា
កុសលោ ត្វំ បុព្វេ អាតាវិតក្កតោ វិណាយ តន្តិស្ស-
វេតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ។ តំ កី មញ្ញាសំ សោណា យនា
តេ វិណាយ តន្តិយោ អច្ឆាយិកា^(១)ហោន្តំ អបិទុ តេ

១ ន. វេយ្យាណ ។

បញ្ញត្តិៈ និទានព្រះសោណព្រះ

ចំណែកឯព្រះសោណៈ ដ៏មានអាយុ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
រួចហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសោណៈដ៏មានអាយុអង្គុយ
នៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលយ៉ាង
នេះថា វៃសោណៈ កាលអ្នកសម្លឹងនៅក្នុងទីស្ងាត់ក៏កើតការត្រិះរិះក្នុងចិត្ត
យ៉ាងនេះថា ពួកសាវកណាមួយរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ដែលមានព្យា-
យាមប្រឹងប្រែង បណ្តាសាវកទាំងនោះ អាត្មាអញក៏ជាសាវកមួយដែរ
តែបើទុកជាដូច្នោះ ក៏ចិត្តរបស់អាត្មាអញនៅមិនទាន់ដុតចាកអាសវៈទាំង
ឡាយដោយមិនមានឧបាទានឡើយ ម្យ៉ាងទៀត ទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងត្រកូល
របស់អាត្មាអញក៏មានបរិបូណ៌ អាត្មាអញអាចនឹងបរិភោគទ្រព្យសម្បត្តិផង
ធ្វើបុណ្យផង បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញវិលត្រឡប់ទៅដើម្បីហ៊ានកេទហើយ
បរិភោគនូវទ្រព្យសម្បត្តិផង ធ្វើបុណ្យផង ។ សោណកិក្ខុនោះក្រាប
ទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពិតមែន ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
សួរថា វៃសោណៈ អ្នកឯងសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច កាលពីដើមអ្នក
ឯងនៅជាគ្រហស្ថនោះជាអ្នកឆ្ងាសក្នុងសូរសំឡេងខ្សែពិណប្ត ។ ព្រះ
សោណៈក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពិតមែន ។ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់សួរថា វៃសោណៈ អ្នកឯងសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច កាល
ណាខ្សែពិណប្តរបស់អ្នកតឹងពេកទៅ តើពិណប្តរបស់អ្នកឯង មានសំឡេង

១៦៤

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

វិណា តស្មី សមយេ សវតី វា ហោតិ កក្កញ្ញា វតិ ។
នោ ហោតិ កក្កញ្ញា ។ តំ កី មញ្ញាសិ សោណា យនា
តេ វិណាយ តន្តិយោ អតិសិដិលា ហោន្តិ អបិទុ តេ
វិណា តស្មី សមយេ សវតី វា ហោតិ កក្កញ្ញា វតិ ។
នោ ហោតិ កក្កញ្ញា ។ តំ កី មញ្ញាសិ សោណា យនា
តេ វិណាយ តន្តិយោ នេ អប្បាយិកា ហោន្តិ លាតិសិ-
ដិលា សមេ កុលោ បតិដ្ឋិតា អបិទុ តេ វិណា តស្មី
សមយេ សវតី វា ហោតិ កក្កញ្ញា វតិ ។ ឃី កក្កញ្ញា ។
ឃីមេ ខោ សោណា អន្ធាន្ធវិយំ ទុទ្ធាយ សវត្តតិ អតិ-
លីនវិយំ កោសដ្ឋាយ សវត្តតិ តស្មាតិហ តំ សោណា
វិយសមតំ អធិដ្ឋាហិ(១) ឥន្ទ្រិយានញ្ច សមតំ បដិវិជ្ជ
តត្ថ ច ធិតិកំ កណ្ណាហិតិ ។ ឃី កក្កញ្ញា ខោ អាយស្មា
សោណា ភកវតោ បច្ចុស្ស្សសិ ។ អធិខោ ភកវ

១ ឧ. អធិដ្ឋាហិ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ពីពេល គួរដល់ការឃឹកក្នុងកាលនោះដែរឬ ។ ព្រះសោណៈក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការនុះមិនដូច្នោះទេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
សួរថា វិនយសោណៈ អ្នកឯងសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច កាលណាបើខ្សែ
ពិណរបស់អ្នកជូរពេក តើពិណរបស់អ្នកឯងមានសំឡេងពីពេល គួរដល់
ការឃឹកក្នុងកាលនោះដែរឬ ។ ព្រះសោណៈក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ការនុះមិនដូច្នោះទេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សួរថា វិន
យសោណៈ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច កាលណាបើខ្សែពិណរបស់អ្នក
មិនតឹងពេក មិនជូរពេក តាំងនៅក្នុងគុណដ៏ល្អម តើពិណរបស់អ្នកឯង
មានសំឡេងពីពេល គួរដល់ការឃឹកក្នុងកាលនោះដែរឬ ។ ព្រះសោណៈ
នោះក្រាបទូលថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់ថា វិនយសោណៈ សេចក្តីព្យាយាមដែលតឹងពេកនាំឲ្យកើតសេចក្តី
រាយមាយ សេចក្តីព្យាយាមដែលជូរពេក នាំឲ្យកើតសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស
ដូចខ្សែពិណយ៉ាងនោះឯង ព្រោះហេតុនោះ វិនយសោណៈ ក្នុងវេលានេះ
អ្នកចូរតាំងសេចក្តីព្យាយាមឲ្យស្មើក្នុងធម្មវិន័យនេះ ត្រូវប្រើឥន្ទ្រិយទាំង
ឡាយឲ្យស្មើគ្នាផង ត្រូវកាន់យកនូវនិមិត្តក្នុងសម្រេចនោះផង ។ ព្រះ
សោណៈដ៏មានអាយុ បានទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កាព្រះមានព្រះភាគដោយ
ពាក្យថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ វេលានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ

១៦៥

បុគ្គលិក សាលារៀន

អាយស្មន្តំ សោណំ ឥមំនា ឱវទេន ឱវទិត្តា សេយ្យ-
ថាបិ នាម ពលវំ បុរិសោ សម្មត្តិកំ វំ ពាហំ ប-
សារេយ្យ បសារិកំ វំ ពាហំ សម្មត្តិញ្ញេយ្យ ឯវមេវ
សីតវនេ អាយស្មតោ សោណស្ស បមុខេ អន្តរហិតោ
តិជ្ឈក្សដេ បព្វតេ ចាតុរហោសិ ។ អថខោ អាយស្មា
សោណោ អបវេន សមយេន វិរិយសមតំ អនិដ្ឋាសិ
ឥន្ទ្រិយានព្វ សមតំ បដិវិជ្ជិ តត្ថ ច និមិត្តំ អត្តហ
សិ ។ អថខោ អាយស្មា សោណោ ឯកោ វ្រូបកដ្ឋោ
អប្បមត្តោ អាតាបិ បហិតត្តោ វិហារត្តោ នចិរស្សេវ
យស្សត្តាយ កុលបុត្តា សម្មនេវ អតារស្មា អនតារិយំ
បព្វជន្តិ តទនុត្តរំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្ម
សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្តា ឧបសម្មជ្ឈ វិហាសិ ខីណា
ដានិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥ-
ត្តត្តាយាតិ អព្ពញ្ញាសិ ។ អញ្ញាតោ ច បនាយស្មា
សោណោ អហតំ អហោសិ ។

បញ្ញត្តិព្រះនិទានព្រះសោណោ

ទ្រង់ទូន្មានព្រះសោណោដ៏មានអាយុដោយឧវាទនេះរួចហើយ ទើបទ្រង់
បាត់ព្រះអង្គអំពីទីចំពោះមុខនៃព្រះសោណោដ៏មានអាយុ នៅនាវាត្រសីត-
វន ហើយទ្រង់ប្រាកដនៅលើភ្នំគិដ្ឋកូដវិញ ប្រៀបដូចជាបុរសដែល
មានកំឡាំងលាដើមវែង ដែលខ្លួនបត់ចូល ឬបត់ចូលនូវដើមវែងដែលខ្លួន
លាចេញ ។ លំដាប់នោះ លុះសម័យតមក ព្រះសោណោដ៏មានអាយុ
ក៏បានតាំងសេចក្តីព្យាយាមស្មើ បានប្រើអង្គិយទាំង ៥ ក៏ស្មើគ្នាផង
បានកាន់យកនូវនិមិត្តក្នុងសម្រះនោះឯង ។ វេលានោះ ព្រះសោណោ
ដ៏មានអាយុបានចៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង ឥតមានសេចក្តីប្រមាទឡើយ
ទំព្យាយាមដុតបង់នូវកិលេស បញ្ជូនចិត្តឱ្យបែរទៅ (កាន់ព្រះនិទាន) ពួក
កុលបុត្រដែលចេញចាកផ្ទះហើយ ទៅបួសក្នុងភាពជាបុគ្គលមិនមាន
ប្រយោជន៍ដោយផ្ទះដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា
(ព្រះសោណោ) ក៏បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវអនុត្តរធម៌នោះ ជាទីបំផុតនៃ
មគ្គត្រហូចារា ដោយបញ្ជារបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ បាន
សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានជឿ
ច្បាស់ថា ជាតិកំណើតរបស់អាត្មាអញ អស់ហើយ ត្រហូចរិយធម៌
អញក៏បាននៅចប់ហើយ កិច្ចដែលត្រូវធ្វើ អញក៏បានធ្វើហើយ នឹង
មានកិច្ចដទៃអំពីកិច្ចនេះតទៅទៀតគ្មានឡើយ ។ បណ្តាព្រះអរហន្ត
ទាំងឡាយ ព្រះសោណោដ៏មានអាយុក៏ជាព្រះអរហន្តអង្គមួយដែរ ។

១៦៦

វិទយចិណ្ឌេ មហាវជ្ជា

[៥០] អថខោ អាយស្មតោ សោណាស្ស អរហត្តំ
បត្តស្ស ឯតទយោសិ យន្តនាហំ កកវតោ សន្តិកេ អញ្ញ
ព្យាករេយ្យន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា សោណោ យេន
កកវំ តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា កកវន្តំ អភិវទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ទោ ខោ អាយស្មា
សោណោ កកវន្តំ ឯតទវេច យោ សោ កន្តេ ភិក្ខុ អរហំ
ទីណាសវេ វុសិតវំ កតករណីយោ ឌីហិតការេ
អនុប្បត្តសទត្តោ បរិក្ខិណាភវសំយោជនោ សម្មទត្តា-
វិមុត្តោ សោ ធម្មានាជិ អធិមុត្តោ ហោតិ នេក្ខន្ធជិមុត្តោ
ហោតិ បរិវេកាធិមុត្តោ ហោតិ អព្យាបជ្ឈាធិមុត្តោ ហោតិ
ឧបាទានត្តយាធិមុត្តោ ហោតិ តណ្ហាត្តយាធិមុត្តោ ហោតិ

១ អរហតិបី កត្តបិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ។

វិនយចំណីក មហាវគ្គ

(៥១) លំដាប់នោះ កាលព្រះសោណៈដ៏មានអាយុបានសម្រេច ព្រះអរហត្តហើយក៏មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា បើដូច្នោះមានវត្តអាត្មាអញ នឹងសំដែងគុណគឺអរហត្តផល ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ ។ វេលា នោះ ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ ចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏ សមគួរ ។ ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បាន ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុណាជាព្រះអរហន្តវិណាស្រព បានសិក្សាព្រហ្មចារ្យចប់ហើយ មាន កិច្ចសម្រេចហើយ មានការដាក់ចុះហើយ^(១) បានសម្រេចប្រយោជន៍ របស់ខ្លួនហើយ មានកិលេសជាគ្រឿងប្រកបសត្វក្នុងភពអស់ហើយ មាន ចិត្តផុតស្រឡះហើយ (ចាកកិលេស) ព្រោះដឹងដោយប្រវៃត ភិក្ខុនោះមាន អធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់ហេតុទាំង ៦ យ៉ាង គឺ មានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ ទៅកាន់ខេត្តម្ម^(២) (គឺអរហត្ត) ១ មានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅក្នុងទីស្ងាត់ ១ មានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់សេចក្តីមិនព្យាបាទ ១ មានអធ្យាស្រ័យ បង្ហាន់ទៅកាន់ធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃទុក្ខទាន ១ មានអធ្យាស្រ័យ បង្ហាន់ទៅកាន់ធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃតណ្ហា ១ មានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់

១ កិលេស ១០ យ៉ាងនឹងទទួល ជាដើមឈ្មោះថាការគឺគ្រឿងធ្ងន់ ដែលហៅថាមានការ ដាក់ចុះហើយ គឺអស់រលំដោយកិលេសនឹងទទួលជាដើមនោះគេទៅទៀត ។ ២ អដ្ឋិកថាថា បាន ចាក់ធ្លុះគ្រាស់ដឹងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវព្រះអរហត្ត ។

១៦៧

ចម្បង្គនៃ វិណាសវគ្គណាមា

អសម្មោហាធិបុត្តោ ហោតិ សីយា ខោ បន កន្លេ
ឥនេកច្ចុស្ស អាយស្មតោ ឃីមស្ស កេវលំ សន្ទាមត្តកំ
ទ្ធន អយមាយស្មា និស្សាយ នេក្ខម្មាធិបុត្តោតំ ន ខោ
បនេតំ កន្លេ ឃី ទដ្ឋតំ ខីណាសវេ កន្លេ ភិក្ខុ វុសិតវា
កតករណីយោ ករណីយមត្តានំ អសមនុបស្សន្តោ
កតស្ស វា បដិបយំ ខយា វាគស្ស វីតវាគត្តា នេក្ខម្មាធិ-
បុត្តោ ហោតិ ខយា នោសស្ស វីតនោសត្តា នេក្ខម្មាធិ-
បុត្តោ ហោតិ ខយា មោហស្ស វីតមោហត្តា នេក្ខម្មាធិ-
បុត្តោ ហោតិ សីយា ខោ បន កន្លេ ឥនេកច្ចុស្ស អាយស្ម-
តោ ឃីមស្ស លាភសក្ការសិលោកំ ទ្ធន អយមាយស្មា
និកាមយមាដោ បវីកោធិបុត្តោតំ ន ខោ បនេតំ កន្លេ ឃី
ទដ្ឋតំ ខីណាសវេ កន្លេ ភិក្ខុ វុសិតវា កតករណីយោ

បឋមបន្ទាតៈ ទិណាសវត្ថុណាមា

ទៅកាន់សេចក្តីមិនវៃផ្លែង ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មានហេតុថា ក្នុង
លោកនេះ មានលោកដ៏មានអាយុពួកខ្លះមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នោះថា លោក
ដ៏មានអាយុនេះឈ្មោះថា មានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់នេក្ខម្មៈ ព្រោះ
អាស្រ័យនូវគុណ គ្រាន់តែសេចក្តីជឿប៉ុណ្ណោះឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
បុគ្គលកុំគប្បីយល់ហេតុនេះ ដូច្នោះឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឯភិក្ខុ
ដែលជាព្រះទិណាស្រិត បានសិក្សាត្រហូចរួចរាប់ហើយ មានកិច្ច
សម្រេចហើយ កាលមិនបានពិចារណាខ្លួន ដែលមានកិច្ចត្រូវធ្វើបូមិន
បានពិចារណា នូវសេចក្តីចម្រើននៃកិច្ច ដែលខ្លួនបានធ្វើហើយ បាន
ឈ្មោះថា មានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់នេក្ខម្មៈ ព្រោះអស់រាគៈ
ព្រោះប្រាសចាករាគៈហើយ ឈ្មោះថា មានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅ
កាន់នេក្ខម្មៈ ព្រោះអស់ទោសៈ ព្រោះប្រាសចាកទោសៈហើយ ឈ្មោះ
ថាមានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់នេក្ខម្មៈ ព្រោះអស់មោហៈ ព្រោះ
ប្រាសចាកមោហៈហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មានហេតុថា ក្នុង
លោកនេះ មានលោកដ៏មានអាយុពួកខ្លះ មានសេចក្តីរិះគិតយ៉ាងនេះថា
លោកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកប្រាថ្នាលាភស្តុភារៈ នឹងសេចក្តីសរសើរ
ហើយ ឈ្មោះថា មានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅក្នុងទីដ៏ស្ងាត់ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលកុំគប្បីយល់ហេតុនេះ ដូច្នោះឡើយ បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន ឯភិក្ខុជាព្រះទិណាស្រិតសិក្សាត្រហូចរួចរាប់ហើយ មាន

១៦៨

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

កករណីយមត្តានំ អសមនុបស្សនោ កកតស្ស វា បដិបយំ

ខយា រាគស្ស វីតរាគត្តា បវិវេកាធិមុត្តោ ហោតិ ខយា

នោសស្ស វីតនោសត្តា បវិវេកាធិមុត្តោ ហោតិ ខយា

មោហស្ស វីតមោហត្តា បវិវេកាធិមុត្តោ ហោតិ សីយោ

ខោ បន កន្លេ ឥនេ កក្ខស្ស អាយស្សនោ ឯវមស្ស សីល-

ព្វតបរាមាសំ ទ្ធន អយមាយស្សា សារតោ បញ្ចកច្ឆនោ

អព្យាបជ្ឈាធិមុត្តោតិ ន ខោ បនេតំ កន្លេ ឯវំ ទដ្ឋតំ

ទីណាសវេ កន្លេ កិក្ខុ វុសិតវា កកកករណីយោ

កករណីយមត្តានំ អសមនុបស្សនោ កកតស្ស វា បដិបយំ

ខយា រាគស្ស វីតរាគត្តា អព្យាបជ្ឈាធិមុត្តោ ហោតិ

ខយា នោសស្ស វីតនោសត្តា អព្យាបជ្ឈាធិមុត្តោ ហោតិ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

កិច្ចសម្រេចហើយ មិនបានពិចារណានូវខ្លួនដែលមានកិច្ចត្រូវធ្វើ ឬមិន
បានពិចារណានូវសេចក្តីចំរើននៃកិច្ចដែលខ្លួនបានធ្វើហើយ ឈ្មោះថា
មានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅក្នុងទីដ៏ស្ងាត់ ព្រោះអស់រាគៈ ព្រោះប្រាស
ចាករាគៈហើយ ឈ្មោះថាមានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅក្នុងទីដ៏ស្ងាត់ ព្រោះ
អស់ទោសៈ ព្រោះប្រាសចាកទោសៈហើយ ឈ្មោះថាមានអធ្យាស្រ័យ
បង្ហាន់ទៅក្នុងទីដ៏ស្ងាត់ ព្រោះអស់មោហៈ ព្រោះប្រាសចាកមោហៈហើយ
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មានហេតុថា ក្នុងលោកនេះ មានលោកដ៏មាន
អាយុពូកែខ្លះ មានសេចក្តីរិះគិតយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះកាលត្រ-
ឡប់មកកាន់សេចក្តីប្រកាន់សីលប្រកាន់វត្តដោយសភាវៈវិប្បថ្នា ឈ្មោះថា
មានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់សេចក្តីមិនព្យាបាទ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
បុគ្គលកុំគប្បីយល់ហេតុនេះដូច្នោះឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កុំកុំជា
ព្រះធិណាស្រពបានសិក្សាព្រហ្មចារ្យចប់ហើយ មានកិច្ចសម្រេចហើយ
មិនបានពិចារណានូវខ្លួនដែលមានកិច្ចត្រូវធ្វើឬមិនបានពិចារណានូវសេច-
ក្តីចំរើននៃកិច្ចដែលខ្លួនបានធ្វើហើយ ឈ្មោះថាមានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់
សេចក្តីមិនព្យាបាទ ព្រោះអស់រាគៈ ព្រោះប្រាសចាករាគៈហើយ ឈ្មោះ
ថាមានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់សេចក្តីមិនព្យាបាទ ព្រោះអស់ទោសៈ
ព្រោះប្រាសចាកទោសៈហើយ ឈ្មោះថាមានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅ

១៦៧

ធម្មញ្ញទ្វារ វិណាសវគ្គណាមថា

ខយា មោហស្ស វីតមោហត្តា អព្យាបជ្ឈាដិមុត្តោ ហោតិ
ខយា រាគស្ស វីតរាគត្តា ឧបាទានក្ខយាដិមុត្តោ ហោតិ
ខយា ទោសស្ស វីតទោសត្តា ឧបាទានក្ខយាដិ-
មុត្តោ ហោតិ ខយា មោហស្ស វីតមោហត្តា ឧបាទា-
នក្ខយាដិមុត្តោ ហោតិ ខយា រាគស្ស វីតរាគត្តា
តណ្ហាក្ខយាដិមុត្តោ ហោតិ ខយា ទោសស្ស វីតទោ-
សត្តា តណ្ហាក្ខយាដិមុត្តោ ហោតិ ខយា មោហស្ស
វីតមោហត្តា តណ្ហាក្ខយាដិមុត្តោ ហោតិ ខយា រាគស្ស
វីតរាគត្តា អសម្មោហាដិមុត្តោ ហោតិ ខយា ទោសស្ស
វីតទោសត្តា អសម្មោហាដិមុត្តោ ហោតិ ខយា មោហស្ស
វីតមោហត្តា អសម្មោហាដិមុត្តោ ហោតិ ឯវំ សម្មា-
វិមុត្តច័ត្តស្ស កន្តេ កិក្ខុនោ ភុសា ថេបិ ចក្កវិញ្ញាយ្យា

ចម្មត្ថនូវៈ ទីណាសវិគុណកថា

កាន់សេចក្តីមិនព្យាបាទ ព្រោះអស់មោហៈ ព្រោះប្រាសចាកមោហៈ
ហើយ ឈ្មោះថាមានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់ធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃ
ទុប្បាទន ព្រោះអស់រាគៈ ព្រោះប្រាសចាករាគៈហើយ ឈ្មោះថាមាន
អធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់ធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃទុប្បាទន ព្រោះអស់
ទោសៈ ព្រោះប្រាសចាកទោសៈហើយ ឈ្មោះថាមានអធ្យាស្រ័យ
បង្ហាន់ទៅកាន់ធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃទុប្បាទន ព្រោះអស់មោហៈ
ព្រោះប្រាសចាកមោហៈហើយ ឈ្មោះថាមានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅ
កាន់ធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃតណ្ហា ព្រោះអស់រាគៈ ព្រោះប្រាសចាក
រាគៈហើយ ឈ្មោះថាមានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់ធម៌ជាគ្រឿងអស់
ទៅនៃតណ្ហា ព្រោះអស់ទោសៈ ព្រោះប្រាសចាកទោសៈហើយ
ឈ្មោះថាមានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់ធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃតណ្ហា
ព្រោះអស់មោហៈ ព្រោះប្រាសចាកមោហៈហើយ ឈ្មោះថាមាន
អធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់សេចក្តីមិនវង្វេង ព្រោះអស់រាគៈ ព្រោះ
ប្រាសចាករាគៈហើយ ឈ្មោះថាមានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់សេចក្តី
មិនវង្វេង ព្រោះអស់ទោសៈ ព្រោះប្រាសចាកទោសៈហើយ ឈ្មោះ
ថាមានអធ្យាស្រ័យបង្ហាន់ទៅកាន់សេចក្តីមិនវង្វេង ព្រោះអស់មោហៈ
ព្រោះប្រាសចាកមោហៈហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុកាល
បើមានចិត្តផុតស្រឡះប្រពៃយ៉ាងនេះហើយ បើទុកជារូបទាំងឡាយដែល

១៧០

វិមយបិដកេ មហាវគ្គោ

រូបា ចក្កុស្ស អាណាថំ អាគច្ឆន្តិ នេវស្ស ចិត្តំ បរិ-
យាទិយន្តិ អមិស្សីកតមេវស្ស ចិត្តំ ហោតិ បិតំ
អាទេញ្ចប្បត្តំ^(១) វយញ្ចុស្សាទុបស្សតិ ភុសា ថេបិ សោ-
តវិញ្ញយ្យា សន្តា... យានវិញ្ញយ្យា កន្ធា... ជិវវិញ្ញយ្យា
វសា... កាយវិញ្ញយ្យា ដោដ្ឋញ្ញា... មនោវិញ្ញយ្យា ធម្មា
មនស្ស អាណាថំ អាគច្ឆន្តិ នេវស្ស ចិត្តំ បរិយាទិយន្តិ
អមិស្សីកតមេវស្ស ចិត្តំ ហោតិ បិតំ អាទេញ្ចប្បត្តិ
វយញ្ចុស្សាទុបស្សតិ សេយ្យថាបិ កន្ធភ វេសលោ បព្វ-
តោ អច្ឆិទ្គោ អសុសិរោ ឯកយនោ បុរិសោ ថេបិ
ទិសាយ អាគច្ឆេយ្យ ភុសា វាតវុដ្ឋិ នេវ នំ សន្តម្បយ្យ

១ ១. អាទេញ្ចប្បត្តិ ។

វិទយចំណី មហាវគ្គ

មានកំឡាំងគួរនឹងដឹងច្បាស់ដោយភ្នែក មកកាន់គួរនឹងភ្នែក ក៏មិនបានគ្រប
សង្កត់ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះបានឡើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះដែលអារម្មណ៍មិន
បានធ្វើឲ្យច្រឡំដោយកិលេស ជាចិត្តបិតនៅខាងខ្លួន ឥតមានកម្រិត
ដោយតណ្ហាហើយ ពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីកើតឡើងនឹងសេចក្តីរលត់
ទៅនៃចិត្តនោះ បើសំឡេងទាំងឡាយដែលមានកំឡាំងគួរនឹងដឹងច្បាស់
ដោយត្រចៀកបាន... ក្លិនទាំងឡាយដែលមានកំឡាំងគួរនឹងដឹងច្បាស់
ដោយច្រមុះបាន... រសទាំងឡាយដែលមានកំឡាំងគួរនឹងដឹងច្បាស់
ដោយអណ្តាតបាន... ដោយដួងព្រះ (គឺអារម្មណ៍ដែលមកប៉ះត្រូវកាយ) ទាំង
ឡាយដែលមានកំឡាំងគួរនឹងដឹងច្បាស់ដោយកាយបាន... ធម្មារម្មណ៍
(គឺអារម្មណ៍ដែលកើតនឹងចិត្ត) ទាំងឡាយដែលមានកំឡាំងគួរនឹងដឹង
ច្បាស់ដោយចិត្តបាន មកកាន់ផ្លូវនៃចិត្ត ក៏គ្របសង្កត់ចិត្តរបស់លោក
នោះមិនបានឡើយ ចិត្តរបស់លោកនោះដែលអារម្មណ៍មិនបានធ្វើឲ្យ
ច្រឡំដោយកិលេស ជាចិត្តបិតនៅខាងខ្លួន ឥតមានកម្រិតដោយ
តណ្ហាហើយ លោកបានពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីកើតឡើងនឹងសេចក្តី
រលត់ទៅនៃចិត្តនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទុបមាដូចជាក្បួន ឥត
ធុរឥតប្រហោង ជាភ្នំតាន់សុទ្ធ បើមានសំណុំខ្យល់ដែលមានកំឡាំង
ខ្លាំងបក់បោកមកពីទិសខាងកើតក្តី ក៏ញ៉ាំងភ្នំនោះ ឲ្យកម្រិតមិនបាន

១៧១

បុគ្គលក្នុង ទីណាសវិគុណាថា

ន សម្បកម្មេយ្យ ន សម្បវេនេយ្យ បច្ឆិមាយ ចេបិ

ទិសាយ អាគច្ឆេយ្យ ភុសា វាតវុដ្ឋិ ។ បេ ។ ឧត្តរាយ ចេបិ

ទិសាយ អាគច្ឆេយ្យ ភុសា វាតវុដ្ឋិ ។ បេ ។ ទិស្វិណាយ

ចេបិ ទិសាយ អាគច្ឆេយ្យ ភុសា វាតវុដ្ឋិ នេវ នំ

សង្កម្មេយ្យ ន សម្បកម្មេយ្យ ន សម្បវេនេយ្យ ឯវមេវ

ខោ កន្លេ ឯវំ សម្មាវុត្តចិត្តស្ស ភិក្ខុនោ ភុសា ចេបិ

ចក្កវិញ្ញេយ្យ រូទា ចក្កស្ស អាចារិំ អាគច្ឆន្តំ នេវស្ស

ចិត្តំ បរិយាទិយន្តំ អមិស្សកតមេវស្ស ចិត្តំ ហោតិ មិតំ

អាណេញ្ចប្បត្តំ វយញ្ចស្សនុបស្សតិ ភុសា ចេបិ សោត-

វិញ្ញេយ្យ សន្ទា... យានវិញ្ញេយ្យ កន្ទា... ជីវិតវិញ្ញេយ្យ

ឧប្បត្តន្តរៈ ទិណសវិគុណាថា

ឲ្យរំជួយមិនបាន ឲ្យញាប់ញ័រមិនបានឡើយ បើមានសំណុំខ្យល់ដែល
មានកំឡាំងខ្លាំងបក់បោកមកពីទិសខាងលិចក្តី ។ បេ ។ បើមាន
សំណុំខ្យល់ដែលមានកំឡាំងខ្លាំងបក់បោកមកពីទិសខាងជើងក្តី ។ បេ ។
បើមានសំណុំខ្យល់ដែលមានកំឡាំងខ្លាំងបក់បោកមកពីទិសខាងត្បូងក្តី
ក៏ញាំងក្នុងនោះឲ្យកម្រិតមិនបាន ឲ្យរំជួយមិនបាន ឲ្យញាប់ញ័រមិន
បានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិក្ខុកាលមានចិត្តផុតស្រឡះដោយ
ប្រពៃយ៉ាងនេះហើយ បើរូបទាំងឡាយដែលមានកំឡាំងគួរនឹងដឹងច្បាស់
ដោយភ្នែក មកកាន់គន្លងភ្នែកក្តី ក៏គ្របសង្កត់ចិត្តរបស់លោកនោះ
មិនបានឡើយ ចិត្តរបស់លោកនោះដែលការម្មណ៍មិនបាន ធ្វើឲ្យច្រឡំ
ដោយភិលេស ជាចិត្តបិទនៅខាងខ្លួន ឥតមានកម្រិតដោយតណ្ហា
លោកពិចារណានូវសេចក្តីកើតឡើងនឹងសេចក្តីរលត់ទៅនៃចិត្តនោះ
បើសំឡេងទាំងឡាយ ដែលមានកំឡាំងគួរនឹងដឹងច្បាស់ដោយត្រចៀក
ក្តី... ក្លិនទាំងឡាយ ដែលមានកំឡាំងគួរនឹងដឹងច្បាស់ដោយច្រមុះក្តី...
រសទាំងឡាយ ដែលមានកំឡាំងគួរនឹងដឹងច្បាស់ដោយអណ្តាតក្តី...

១៧២

វិធីបិដកេ មហាវិញ្ញា

រសា... កាយវិញ្ញាយ្យ ដោ ដ្ឋត្វា... មនោវិញ្ញាយ្យ ធម្មា
មនស្ស អាចាចំ អាកច្ឆន្តិ នេវស្ស ចិត្តំ បរិយាទិយន្តិ
អមិស្សីកេតមេវស្ស ចិត្តំ ហោតិ វិចិត្តំ អានេញ្ចប្បត្តំ
វយញ្ចស្សនុបស្សតតិ ។

[៥២] នេត្តម្ហំ អធិមុត្តស្ស
បរិវេកេញ ចេតសោ
អព្យាបជ្ឈាធិមុត្តស្ស
ឧចានានក្ខយស្ស ច
តណ្ហាក្ខយាធិមុត្តស្ស
អសម្មោហញ ចេតសោ
ទិស្វា អាយតនុប្បាទំ
សម្មា ចិត្តំ វិមុច្ចតិ
តស្ស សម្មាវិមុត្តស្ស
សន្តចិត្តស្ស កិក្ខុនោ
កតតស្ស បដិចយោ នត្តិ

វិនយបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ដោយដូច្នោះទាំងឡាយដែលមានកំឡាំងគួរនឹងដឹងច្បាស់ដោយភាយក្តី
ធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយដែលមានកំឡាំងគួរនឹងដឹងច្បាស់ដោយចិត្តមកកាន់
ផ្លូវចិត្តក្តី ក៏គ្របសង្កត់នូវចិត្តរបស់លោកនោះមិនបានឡើយ ចិត្តរបស់
លោកនោះដែលអារម្មណ៍មិនបានធ្វើឲ្យច្រឡំដោយកិលេស ជាចិត្តបិត
នៅខាងខ្លួនឥតមានកម្រិតដោយតណ្ហា លោកមែនពិចារណានូវសេចក្តី
កើតឡើងនឹងសេចក្តីរលត់នៃចិត្តនោះ ក៏មានទម្រង់យូរដូច្នោះឯង ។

(៥២) ភិក្ខុកាលបើមានអធ្យាស្រ័យបង្ហោនទៅកាន់ខេត្តម្លុះ (គឺ
អរហត្ត)ផងមានអធ្យាស្រ័យបង្ហោនទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
នៃចិត្តផង មានអធ្យាស្រ័យបង្ហោនទៅកាន់សេចក្តីមិនព្យា-
បាទផង មានអធ្យាស្រ័យបង្ហោនទៅកាន់ធម៌ជាគ្រឿងអស់
ទៅនៃទុប្បាទានផង មានអធ្យាស្រ័យបង្ហោនទៅកាន់ធម៌ជា
គ្រឿងអស់ទៅនៃតណ្ហាផង មានអធ្យាស្រ័យបង្ហោនទៅកាន់
សេចក្តីមិនវង្វេងនៃចិត្តផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះដោយប្រពៃព្រោះ
បានឃើញនូវសេចក្តីកើតនឹងសេចក្តីវិនាសនៃអាយតនៈ កាល
ភិក្ខុនោះមានចិត្តផុតស្រឡះហើយដោយប្រពៃ មានចិត្តរម្ងាប់
ហើយ សេចក្តីចំរើននៃភិច្ចដែលភិក្ខុនោះបានធ្វើហើយក៏គ្មាន

១៧៧

ចម្បងនៃ ទីណាសវគ្គណាថា

កករណីយំ^(១) ន វិជ្ជតិ ។

សេលោ យថា ឯកយនោ

វាតេន ន សម័រតិ

ឯវំ រូមា រសា សន្តា

កន្តា ដស្សា ច កេវលា

ឥដ្ឋា នម្មា អនិដ្ឋា ច

នប្បវេនន្តិ តាទិលោ

ថិតំ ចិត្តំ វិច្ឆមុត្តំ

វយញ្ចស្សានុបស្សតិ ។

[៥៣] អថទោ កករណី កិក្ខុ អាមន្តេសិ ឯវំ ទោ
កិក្ខុវេ កុលបុត្តា អញ្ញំ ព្យាករោន្តិ អត្តោ ច វុត្តោ
អត្តា ច អនុបនីតោ អថ ច បនិទេកច្ចេ មោយបុរិ-
សា ហសមាណតិ^(២) មញ្ញំ អញ្ញំ ព្យាករោន្តិ តេ បច្ឆា
វិយាតំ អាមន្តេសិ ។ អថទោ កករណី អាយស្សន្តិ សោ-
ណំ អាមន្តេសិ ត្វំ ទោសិ សោណា សុខុមាលោ

១ ឧ. កករណីយញ្ច ។ ២ ហសមាណតិ ពន្លឺ យោគ្គពេ ទិស្សតិ ។

បច្ចុប្បន្នៈ ទិណសវត្ថុណាថា

កិច្ចដែលគួរនឹងធ្វើក៏គ្មាន ។ ថ្មដែលគាន់សុទ្ធមិនបានរំជួយ
ដោយខ្យល់ យ៉ាងណាមិញ រួច សំឡេង ក្លិន រស ផស្សៈ នឹង
ធម្មារម្មណ៍ទាំងអស់ ដែលជាទីគាប់ចិត្តក្តី មិនជាទីគាប់
ចិត្តក្តី ក៏ញ៉ាំងចិត្តរបស់ភិក្ខុជាភាទិបុគ្គល^(១)ឲ្យញាប់ញ័រមិន
បាន យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ជាចិត្តបីតនៅខ្ជាប់ខ្ជួន
ជាចិត្តផុតស្រឡះចាកកំលេសហើយ លោកពិចារណាឲ្យ
សេចក្តីកើតនឹងសេចក្តីរលតនៃចិត្តនោះ ។

(៥៣) ត្រាតែនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកកុលបុគ្គ តែងប្រកាសគុណ
គឺអវហត្ថផលយ៉ាងនេះឯង ពួកកុលបុគ្គទាំងនោះ បានប្រកាសសេចក្តី
នៃបុគ្គលជាអវហត្ថផល មិនបានបង្ហាត់ខ្លួនទៅដោយអំនួតថា ខ្លួនជា
ព្រះអវហត្ថផល ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងលោកនេះ បានពួកមោឃបុរសខ្លះ
ប្រកាសព្រះអវហត្ថផល ទំនងធ្វើដូចជាសើចលេង មោឃបុរសទាំង
នោះតែងដល់នូវសេចក្តីបង្អៀតបង្អល់ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ (មិន
ខានឡើយ) ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅ
ព្រះសាណៈដ៏មានអាយុថា នៃសាណៈ អ្នកឯងធ្លាប់ចំរើនដោយ

១ (អង្គកថា) បុគ្គលដែលមិនញាប់ញ័រដោយសេចក្តីព្រេកអរនឹងសេចក្តីអន់ចិត្ត ក្នុង
អារម្មណ៍ជាទីគាប់ចិត្ត និងអារម្មណ៍មិនជាទីគាប់ចិត្ត ។

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

អនុជាធាមិ តេ សោណា ឯកបលាសិកំ ឧទាហ-
នន្តិ ។ អហំ ខោ កន្លេ អសីតិសកដវហោ ហិរញ្ញំ
ឌុហាយ អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ សត្តហត្ថិ-
កញ្ច អនីកំ តស្ស មេ កវិស្សន្តិ វត្តារោ សោណោ
កោឡិវិសោ អសីតិសកដវហោ ហិរញ្ញំ ឌុហាយ
អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ សត្តហត្ថិកញ្ច អនីកំ
សោធានាយំ ឯកបលាសិកាសុ ឧទាហនាសុ សត្តោ-
តិ^(១) សចេ ភកវា ភិក្ខុសង្ឃស្ស អនុជាធិស្សតិ អហំបិ
បរិកុញ្ញិស្សមិ នោ ចេ ភកវា ភិក្ខុសង្ឃស្ស អនុជា-
ធិស្សតិ អហំបិ ន បរិកុញ្ញិស្សមិតិ ។ អថខោ ភកវា
ឯតស្មី ធិនានេ ឯតស្មី បករណោ ធម្មំ កមំ កត្តា
ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឯកបលាសិកំ
ឧទាហនំ ន ភិក្ខុវេ ធិតុណា ឧទាហនា ឆាវតញ្ច
ន តិកុណា ឧទាហនា ឆាវតញ្ច ន កណាដ្ឋណុទាហនា
ឆាវតញ្ច យោ ឆាវយ្យ អាថត្តិ ទុក្កដស្សតិ ។

១ លត្តោតិ កត្តបិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។

១៧៤

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

អនុជាធាមិ តេ សោណា ឯកបលាសិកំ ឧទាហ-
នន្តិ ។ អហំ ខោ កន្លេ អសីតិសកដវហោ ហិរញ្ញំ
ឌុហាយ អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ សត្តហត្ថិ-
កញ្ច អនីកំ តស្ស មេ កវិស្សន្តិ វត្តារោ សោណោ
កោឡិវិសោ អសីតិសកដវហោ ហិរញ្ញំ ឌុហាយ
អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ សត្តហត្ថិកញ្ច អនីកំ
សោធានាយំ ឯកបលាសិកាសុ ឧទាហនាសុ សត្តោ-
តិ^(១) សចេ ភកវា ភិក្ខុសង្ឃស្ស អនុជាធិស្សតិ អហំបិ
បរិកុញ្ញិស្សមិ នោ ចេ ភកវា ភិក្ខុសង្ឃស្ស អនុជា-
ធិស្សតិ អហំបិ ន បរិកុញ្ញិស្សមិតិ ។ អថខោ ភកវា
ឯតស្មី ធិនានេ ឯតស្មី បករណោ ធម្មំ កមំ កត្តា
ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឯកបលាសិកំ
ឧទាហនំ ន ភិក្ខុវេ ធិតុណា ឧទាហនា ឆាវតញ្ច
ន តិកុណា ឧទាហនា ឆាវតញ្ច ន កណាដ្ឋណុទាហនា
ឆាវតញ្ច យោ ឆាវយ្យ អាថតិ ទុក្ខដស្សតិ ។

១ លត្តោតិ កត្តបិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។

១៧៥

បច្ចុប្បន្នកេ អកប្បិយឧបាសិកាបញ្ញត្តិ

[៥៤] តេន ខោ បន សមយេន នព្វត្តិយា ភិក្ខុ
សព្វនីលីកា ឧបាសាណាយោ ជាវេន្តិ ។ បេ ។ សព្វ-
បីតិកា ឧបាសាណាយោ ជាវេន្តិ ។ សព្វលោហិតិកា
ឧបាសាណាយោ ជាវេន្តិ ។ សព្វមេញ្ញាដ្ឋិកា ឧបាសា-
ណាយោ ជាវេន្តិ ។ សព្វកណ្ណា ឧបាសាណាយោ ជាវេន្តិ ។
សព្វមហារង្គ័រត្តា ឧបាសាណាយោ ជាវេន្តិ ។ សព្វមហា-
នាមរត្តា ឧបាសាណាយោ ជាវេន្តិ ។ មនុស្ស ឧ-
ជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ សេយ្យថាបិ តិបិ កាម-
កោតិទោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ ន
ភិក្ខុវេ សព្វនីលីកា ឧបាសាណាយោ ជាវេន្តិ ន សព្វប-
ីតិកា ឧបាសាណាយោ ជាវេន្តិ ន សព្វលោហិតិកា ឧបា-
សាណាយោ ជាវេន្តិ ន សព្វមេញ្ញាដ្ឋិកា ឧបាសាណាយោ ជាវេ-
ន្តិ ន សព្វកណ្ណា ឧបាសាណាយោ ជាវេន្តិ ន សព្វម-
ហារង្គ័រត្តា ឧបាសាណាយោ ជាវេន្តិ ន សព្វមហានាមរត្តា
ឧបាសាណាយោ ជាវេន្តិ ន សេយ្យ អាបត្តិ ឧក្កដស្ស-
តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន នព្វត្តិយា ភិក្ខុ នីល-

បច្ចុប្បន្ន: ការបញ្ញត្តិស្បែកជើងជាអកប្បិយ

(៥៤) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុពាក់ស្បែកជើងពណ៌ខៀវ
សុទ្ធ (ដូចពណ៌ផ្កាត្រកៀត) ។ បេ ។ ពាក់ស្បែកជើងពណ៌លឿងសុទ្ធ
(ដូចពណ៌ផ្កាកណ្តិការ) ។ ពាក់ស្បែកជើងពណ៌ក្រហមសុទ្ធ (ដូចពណ៌
ផ្កាច្បារ) ។ ពាក់ស្បែកជើងពណ៌ហង្សបាទសុទ្ធ (ដូចពណ៌ស្បែង) ។
ពាក់ស្បែកជើងពណ៌ខ្មៅសុទ្ធ (ដូចពណ៌ផ្លែផ្កា) ។ ពាក់ស្បែកជើងពណ៌
ក្រហមក្រមៅសុទ្ធ (ដូចពណ៌ខ្នងក្អែប) ។ ពាក់ស្បែកជើងពណ៌លឿងទុំ
សុទ្ធ (ដូចពណ៌ស្លឹកឈើទុំ ឬដូចផ្កាឈូក) ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោល
ទោសតិះដៀលបន្តិះបង្កាប់ថា ដូចជាពួកគ្រហស្ថដែលបរិភោគនូវកាម-
គុណ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាម្ចាស់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់
ស្បែកជើងពណ៌ខៀវសុទ្ធ មិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងពណ៌លឿងសុទ្ធ មិន
ត្រូវពាក់ស្បែកជើងពណ៌ក្រហមសុទ្ធ មិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងពណ៌ហង្ស-
បាទសុទ្ធ មិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងពណ៌ខ្មៅសុទ្ធ មិនត្រូវពាក់ស្បែកជើង
ពណ៌ក្រហមក្រមៅសុទ្ធ មិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងពណ៌លឿងទុំសុទ្ធឡើយ
ភិក្ខុណា ពាក់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុពាក់

១៧៦

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

កវ្វិកា ឧទាហនាយោ ជានេន្តិ ។ បីតកវ្វិកា
ឧទាហនាយោ ជានេន្តិ ។ លោហិតកវ្វិកា ឧទាហនា-
យោ ជានេន្តិ ។ មញ្ញេន្តិកវ្វិកា ឧទាហនាយោ ជានេន្តិ ។
កណ្ណវ្វិកា ឧទាហនាយោ ជានេន្តិ ។ មហាវង្សវ្វិកា
ឧទាហនាយោ ជានេន្តិ ។ មហានាមវ្វិកា ឧទាហ-
នាយោ ជានេន្តិ ។ មនុស្ស ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិទាចន្តិ
សេយ្យជាបិ តិហិ កាមកោតិណោតិ ។ កកវ្វិកា ឯតមត្ត
អាហោចសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ជីលកវ្វិកា ឧទាហនា
ជានេន្តិ ន បីតកវ្វិកា ឧទាហនា ជានេន្តិ ន លោ-
ហិតកវ្វិកា ឧទាហនា ជានេន្តិ ន មញ្ញេន្តិកវ្វិកា
ឧទាហនា ជានេន្តិ ន កណ្ណវ្វិកា ឧទាហនា ជានេន-
ញ ន មហាវង្សវ្វិកា ឧទាហនា ជានេន្តិ ន មហា-
នាមវ្វិកា ឧទាហនា ជានេន្តិ យោ ជានេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្ខេស្សាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន នព្វក្កិយា
ភិក្ខុ ខល្លកវ្វិកា ឧទាហនាយោ ជានេន្តិ ។ បុរសវ្វិកា ឧទា-
ហនាយោ ជានេន្តិ ។ ចាលិកុណ្ណិមា^(១) ឧទាហនាយោ

១ បាលីគុណភិក្ខុ កត្តបិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ។

វិនយចំណិត មហាវគ្គ

វិស្សកដើងមានខ្សែខៀវ ។ ពាក់វិស្សកដើងមានខ្សែលឿង ។ ពាក់វិស្សក
ដើងមានខ្សែក្រហម ។ ពាក់វិស្សកដើងមានខ្សែហង្សប្រាទ ។ ពាក់
វិស្សកដើងមានខ្សែខ្មៅ ។ ពាក់វិស្សកដើងមានខ្សែក្រហមក្រមៅ ។
ពាក់វិស្សកដើងមានខ្សែលឿងទុំ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោសតិះ-
ដៀលបន្តិចបន្តួចថា ដូចជាពួកគ្រហស្ថដែលចរិកោកនូវភាមគុណ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយបានក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។
ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់វិស្សកដើង
មានខ្សែខៀវទេ មិនត្រូវពាក់វិស្សកដើងមានខ្សែលឿង មិនត្រូវពាក់វិស្សក
ដើងមានខ្សែក្រហម មិនត្រូវពាក់វិស្សកដើងមានខ្សែហង្សប្រាទ មិនត្រូវ
ពាក់វិស្សកដើងមានខ្សែខ្មៅ មិនត្រូវពាក់វិស្សកដើងមានខ្សែក្រហមក្រមៅ
មិនត្រូវពាក់វិស្សកដើងមានខ្សែលឿងទុំទេ ភិក្ខុណា ពាក់ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុពាក់វិស្សកដើងបិទកែង ។
ពាក់វិស្សកដើងស្រោចដើងទាំងអស់រហូតស្ទឹងដើង (ដូចជាវិស្សកដើងអ្នក
ស្រុកយោនកៈ) ។ ពាក់វិស្សកដើងដែលគេក្រងជារបៀបបិទខ្នងដើង ។

១៧៧

ចម្បងទូក អកប្បិយឧបាសិកាបញ្ញត្តិ

នារេន្ទ្រ ។ ត្រូវបុណ្យិកា ឧបាសិកាយោ នារេន្ទ្រ ។ តិរិច្ឆិ-
បត្តិកា ឧបាសិកាយោ នារេន្ទ្រ ។ មេណ្ឌវិសាលាវន្ទិកា
ឧបាសិកាយោ នារេន្ទ្រ ។ អជវិសាលាវន្ទិកា ឧបាសិ-
កាយោ នារេន្ទ្រ ។ វិច្ឆិកាឱកា ឧបាសិកាយោ នារេន្ទ្រ ។
មោរបិញ្ញបរិសិទ្ធិតា^(១) ឧបាសិកាយោ នារេន្ទ្រ ។ ចិត្រា
ឧបាសិកាយោ នារេន្ទ្រ ។ មនុស្ស ឧជ្ឈាយន្ត ទ័យន្ត
វិហារេន្ទ្រ សេយ្យថាបិ តិហិ កាមភោតិណេតិ ។ ភកវតោ
ឧតមត្តំ អាហារេន្ទ្រ ។ ន ភិក្ខុវេ ខល្យកវន្ទា ឧបាសិ-
កា នារេន្ទ្រ ន បុជវន្ទា ឧបាសិកា នារេន្ទ្រ ន ចា-
លិកុណ្ណិមា^(២) ឧបាសិកា នារេន្ទ្រ ន ត្រូវបុណ្យិកា
ឧបាសិកា នារេន្ទ្រ ន តិរិច្ឆិបត្តិកា ឧបាសិកា នារេ-
ន្ទ្រ ន មេណ្ឌវិសាលាវន្ទិកា ឧបាសិកា នារេន្ទ្រ ន
អជវិសាលាវន្ទិកា ឧបាសិកា នារេន្ទ្រ ន វិច្ឆិកាឱកា
ឧបាសិកា នារេន្ទ្រ ន មោរបិញ្ញបរិសិទ្ធិតា ឧបាសិកា
នារេន្ទ្រ ន ចិត្រា ឧបាសិកា នារេន្ទ្រ យោ នារេយ្យ
អាបត្តិ ឧក្កដស្សតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
នព្វតិយា ភិក្ខុ សីហាចម្មបរិក្ខេដា ឧបាសិកាយោ

១ ឧ. មោរបិញ្ញបរិសិទ្ធិតា ។ ២ បាលីគុណិកាតិ កត្តបិ បោគ្គកេ ទិស្សតិ ។

ធម្មត្ថន្តកៈ ការបញ្ញត្តិស្បែកជើងជាអតប្បិយ

ពាក់ស្បែកជើងដែលញាត់ដោយគរ ។ ពាក់ស្បែកជើងមានខ្សែវិចិត្រដូច
ស្លាបទេព ។ ពាក់ស្បែកជើងមានខ្សែមានសណ្ឋានដូចស្នាមកែវ ។ ពាក់
ស្បែកជើងមានខ្សែមានសណ្ឋានដូចស្នាមព័ពៃ ។ ពាក់ស្បែកជើងមាន
ខ្សែមានសណ្ឋានដូចកន្ទុយសត្វខ្នុយ ។ ពាក់ស្បែកជើងដែលចាក់ស្រែ
ដោយព្រាយកន្ទុយក្បោក ។ ពាក់ស្បែកជើងដែលវិចិត្រ (ផ្សេងៗ) ។
មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោសនិះដៀលបន្តិះបង្គាប់ថា ដូចជាពួកគ្រហ-
ស្ថាដែលបរិភោគនូវកាមគុណ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
មិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងបិទកែង មិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងដែលស្រាបជើង
ទាំងអស់ហូតស្នាមជើង មិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងដែលគេក្រងជារបៀបបិទ
ខ្នងជើង មិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងដែលញាត់ដោយគរ មិនត្រូវពាក់ស្បែក
ជើងដែលមានខ្សែវិចិត្រដូចស្លាបទេព មិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងមានខ្សែមាន
សណ្ឋានដូចស្នាមកែវ មិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងមានខ្សែមានសណ្ឋានដូច
ស្នាមព័ពៃ មិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងមានខ្សែមានសណ្ឋានដូចកន្ទុយសត្វខ្នុយ
មិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងដែលគេស្រែដោយព្រាយកន្ទុយក្បោក មិនត្រូវពាក់
ស្បែកជើងដែលវិចិត្រ (ផ្សេងៗ) ឡើយ ភិក្ខុណាពាក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
សម័យនោះឯង ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុពាក់ស្បែកជើងដែលចំដោយដោយស្បែក

១៧៨

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

នារេន្ទ្រ ។ ព្យក្សចម្មបរិក្ខជា ឧទាហនាយោ នារេន្ទ្រ ។
ធីប័ចម្មបរិក្ខជា ឧទាហនាយោ នារេន្ទ្រ ។ អជិនចម្មប-
រិក្ខជា ឧទាហនាយោ នារេន្ទ្រ ។ ឧទ្ទចម្មបរិក្ខជា
ឧទាហនាយោ នារេន្ទ្រ ។ មជ្ឈរិចម្មបរិក្ខជា ឧទាហ-
នាយោ នារេន្ទ្រ ។ កាឡកចម្មបរិក្ខជា ឧទាហនាយោ
នារេន្ទ្រ ។ ឧល្លកចម្មបរិក្ខជា ឧទាហនាយោ នារេន្ទ្រ ។
មនុស្ស ឧស្សាយន្ត ធីយន្ត វិចារេន្ទ្រ សេយ្យថាបិ តិបិ
កាមភោគិលោតិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាពេចសុំ ។
ន ភិក្ខុវេ សីហចម្មបរិក្ខជា ឧទាហនា នារេត្តា ន
ព្យក្សចម្មបរិក្ខជា ឧទាហនា នារេត្តា ន ធីប័ចម្ម-
បរិក្ខជា ឧទាហនា នារេត្តា ន អជិនចម្មបរិក្ខជា
ឧទាហនា នារេត្តា ន ឧទ្ទចម្មបរិក្ខជា ឧទាហនា
នារេត្តា ន មជ្ឈរិចម្មបរិក្ខជា ឧទាហនា នារេ-
ត្តា ន កាឡកចម្មបរិក្ខជា ឧទាហនា នារេត្តា
ន ឧល្លកចម្មបរិក្ខជា ឧទាហនា នារេត្តា យោ
នារេយ្យ អាថតិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

សត្វសីហា ។ ពាក់វៃស្សកជើងដែលចំដោយដោយវៃស្សកខ្លាធំ ។ ពាក់
វៃស្សកជើងដែលចំដោយដោយវៃស្សកខ្លាដំបង ។ ពាក់វៃស្សកជើងដែលចំ
ដោយដោយវៃស្សកខ្លាខ្លិន ។ ពាក់វៃស្សកជើងដែលចំដោយដោយវៃស្សក
កេ ។ ពាក់វៃស្សកជើងដែលចំដោយដោយវៃស្សកឆ្មា ។ ពាក់វៃស្សកជើង
ដែលចំដោយដោយវៃស្សកសត្វកវ័ន្តន ។ ពាក់វៃស្សកជើងដែលចំដោយ
ដោយវៃស្សកមៀម ។ មនុស្សទាំងឡាយកំពោលទោសតិះវៀលបន្តុះ
បង្គាប់ថា ដូចជាពួកគ្រហស្ថដែលបរិភោគនូវតាមគុណ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវពាក់វៃស្សកជើងដែលចំដោយ
ដោយវៃស្សកសត្វសីហា មិនត្រូវពាក់វៃស្សកជើងដែលចំដោយដោយវៃស្សក
ខ្លាធំ មិនត្រូវពាក់វៃស្សកជើងដែលចំដោយដោយវៃស្សកខ្លាដំបង មិនត្រូវ
ពាក់វៃស្សកជើងដែលចំដោយដោយវៃស្សកខ្លាខ្លិន មិនត្រូវពាក់វៃស្សកជើង
ដែលចំដោយដោយវៃស្សកកេ មិនត្រូវពាក់វៃស្សកជើងដែលចំដោយដោយ
វៃស្សកឆ្មា មិនត្រូវពាក់វៃស្សកជើងដែលចំដោយដោយវៃស្សកសត្វកវ័ន្តន មិន
ត្រូវពាក់វៃស្សកជើងដែលចំដោយដោយវៃស្សកមៀម ភិក្ខុណាពាក់ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។

១៧៧

បឋមកថា ឧប្បត្តិ គណៈក្នុងណុបាហនា

(៥៥) អថខោ ភកវា បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា
បត្តចីវាមាធាយ រាជកហំ បិណ្ណាយ ចារិសិ អញ្ញ
ភិក្ខុនា បច្ឆាសមណោន ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ខញ្ញ-
មាណោ ភកវន្តំ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពន្ធិ ។ អនុសា
ខោ អញ្ញតោ ឧបាសកោ គណៈក្នុងណុបាហនំ^(១) អា-
រោហិត្វា ភកវន្តំ ទ្ធរតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន ឧបាហនា
ឧរោហិត្វា យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ អភិវាទេត្វា ឯតទរោច កិស្ស
កន្តេ អយ្យោ ខញ្ញតីតិ ។ ចានា មេ អារុសោ ដាលិ-
តាតិ ។ កណ្ណា កន្តេ ឧបាហនាយោតិ ។ អលំ អារុសោ
បដិក្ខិត្វា ភកវតា គណៈក្នុងណុបាហនតិ ។ កណ្ណា-
ហេតា ភិក្ខុ ឧបាហនាយោតិ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី
និទានេ ឯតស្មី បកវណោ ធម្មី កថំ កត្វា ភិក្ខុ

១ ឱ. គណៈក្នុងណុបាហនំ ។

បច្ចុប្បន្ន: ស្បែកជើង ៤ ជាន់ឡើងទៅដែលគេពាក់ហើយដោះប្រុកេន(ស្បែកជើងចាស់)

(៥៥) ត្រាវនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្នេ)កស្បែកក្នុងវេលា
ព្រឹកព្រហាម ហើយប្រដាប់បាត្រនឹងថវា យាងចូលទៅកាន់ក្រុង
រាជគ្រឹះ ដើម្បីបិណ្ឌបុត មានភិក្ខុ ១ រូបជាបច្ចុប្បសមណៈ (គឺសមណៈតាម
ក្រោយ) ។ ភិក្ខុនោះខ្លួនជើងដើរតាមក្រោយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្នុង
វេលានោះ ។ មានទុបាសកម្នាក់ពាក់ស្បែកជើង ៤ ជាន់ឡើងទៅ បាន
ឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងមកពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ដោះ
ស្បែកជើងចេញហើយចូលសំដៅទៅព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចចូលទៅរកភិក្ខុនោះ លុះចូល
ទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ហេតុអ្វីបានជាខ្លួន ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា
នៃអ្នកដ៏មានអាយុ បាទារបស់អាត្មាបែក ។ ទុបាសកនោះនិយាយថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ទទួលយកស្បែកជើងចុះ ។ ភិក្ខុ
នោះតបថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ ល្ហើយកុំ ព្រោះស្បែកជើង ៤ ជាន់ឡើង
ទៅព្រះដ៏មានព្រះភាគបានទ្រង់ហាមរួចជាស្រេចហើយ ។ ព្រះអង្គមាន
បន្ទូលថា នៃភិក្ខុ ចូរអ្នកទទួលយកស្បែកជើងនេះចុះ ។ ព្រោះនិទាននេះ
ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគបានធ្វើនូវធម៌ក្នុងវេលានោះ រួច

១៨០

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

អាមន្តេសិ អនុបាបាមិ ភិក្ខុវេ ឌីមុក្កំ កណ្ត័យានាបាណំ
ន ភិក្ខុវេ នវំ កណ្ត័យានាបាណា ធាវត្តា យោ
ធាវយ្យ អាបត្តិ ធុក្កដស្សាតិ ។

[៥៦] តេន ខោ បន សមយេន កកវា អន្តោ-
កាសេ អនុបាបាណោ ចង្កមតិ ។ សត្តា អនុបាបាណោ
ចង្កមតិ វេរា ភិក្ខុ អនុបាបាណោ ចង្កមន្តិ ។ ធាត្តិ-
យា ភិក្ខុ សត្តវំ អនុបាបាណេ ចង្កមមាណេ វេរសុប័
ភិក្ខុសុ អនុបាបាណេសុ ចង្កមមាណេសុ សធុបាណា
ចង្កមន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ កកំ ហំ ធាម ធាត្តិយា ភិក្ខុ សត្តវំ
អនុបាបាណេ ចង្កមមាណេ វេរសុប័ ភិក្ខុសុ អនុបាបា-
ណេសុ ចង្កមមាណេសុ សធុបាណា ចង្កមស្សន្តិ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចសុំ ។

វិទ្យបំណង មហាវគ្គ

ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកអនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតនូវវិស្សករដើង៤ ជាន់ឡើងទៅ ដែលគេពាក់ហើយដោះមកប្រគល់
(គឺជាវិស្សករដើងចាស់) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់វិស្សករដើង៤
ជាន់ឡើងទៅដែលជាវិស្សករដើងថ្មីទេ ភិក្ខុណា ពាក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៥៦) សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនបានទ្រង់ឆ្ងងព្រះ
បាទ (ហើយ) ទ្រង់ចង្រ្គមនៅក្នុងទីវាល ។ ឯពួកភិក្ខុចាស់ក៏មិនហ៊ានពាក់
វិស្សករដើងដើរចង្រ្គមដោយគិតឃើញថា ព្រះជាត្រ្រមិនទ្រង់ឆ្ងងព្រះបាទ
ហើយទ្រង់ចង្រ្គម ។ កាលបើព្រះបរមសាស្តាមិនទ្រង់ឆ្ងងព្រះបាទ ហើយ
ទ្រង់ចង្រ្គម ពួកភិក្ខុចាស់ក៏មិនពាក់វិស្សករដើងហើយចង្រ្គម (គឺដើរតាម
ធម្មតា) ឯពួកធម្មតិយភិក្ខុក៏ពាក់វិស្សករដើងហើយចង្រ្គម ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស
គំរើង បន្តិះបន្តាប់ថា កាលបើព្រះបរមសាស្តាមិនបានទ្រង់ឆ្ងងព្រះបាទ
កំពុងចង្រ្គមក្តី ពួកភិក្ខុចាស់មិនបានពាក់វិស្សករដើងកំពុងចង្រ្គមក្តី ពួក
ធម្មតិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងហ៊ានពាក់វិស្សករដើងដើរចង្រ្គមសោះ ។ វេលា
នោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលរសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

១៤១

បម្បញ្ញត្តកេ ន បន្តិមេ ទណហនា ជាពតព្វា

សច្ចំ កំរ កិក្ខុវេ ធាតុកិយា កិក្ខុ សត្តវិ អនុទាហានេ
ចន្ទ័មមានេ ថេវេសុបិ កិក្ខុសុ អនុទាហានេសុ ចន្ទ័-
មមានេសុ សឱទាហនា ចន្ទ័មន្ទិតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។
វិកវហិ តុឆោ កកវា កងំ ហិ នាម តេ កិក្ខុវេ
មោយបុរិសា សត្តវិ អនុទាហានេ ចន្ទ័មមានេ ថេវេ-
សុបិ កិក្ខុសុ អនុទាហានេសុ ចន្ទ័មមានេសុ សឱ-
ទាហនា ចន្ទ័មិស្សន្តិ ឥមេហិ នាម កិក្ខុវេ តិហិវោ(១)
ឱនាតវសនា អភិជីវនិកស្ស សិប្បស្ស ការណា
អាចរិយេសុ សការវា សប្បតិស្ស សភាគុត្តិកា
វិហរិស្សន្តិ ឥន ខោ តំ កិក្ខុវេ សោភេន យំ តុឆោ
ឃំ ស្វាក្កាតេ ធម្មវិធមេ បព្វជិតា សមាទា អាចរិយេសុ
អាចរិយមត្តេសុ ឱបជ្ឈាយេសុ ឱបជ្ឈាយមត្តេសុ ស-
ការវា សប្បតិស្ស សភាគុត្តិកា វិហរេយ្យាថ នេតំ
កិក្ខុវេ អប្បសម្មាទំ វា មសាទាយ ។ មេ ។ វិកវហិត្វា

១ ១. ធីហិ ។ ធីហិកមពោតិពោតិ កត្តិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ។

បច្ចុប្បន្ន: ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់ស្បែកដើងចង្រ្កម

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា កាលព្រះបរម-
សាស្តាមិនបានទ្រង់ធ្ងន់ព្រះបាទកំពុងចង្រ្កមក្តី ពួកភិក្ខុចាស់មិនបានពាក់
ស្បែកដើងកំពុងចង្រ្កមក្តី ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក៏ពាក់ស្បែកដើងហើយដើរ
ចង្រ្កម ពិតមែនឬ ? ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ កាលព្រះសាស្តាមិនបានទ្រង់ធ្ងន់ព្រះបាទកំពុងចង្រ្កមក្តី ពួកភិក្ខុ
ចាស់មិនបានពាក់ស្បែកដើងកំពុងចង្រ្កមក្តី មោឃបុរសទាំងនោះមិនសម
បើនឹងហ៊ានពាក់ស្បែកដើងហើយដើរចង្រ្កមទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
គ្រហស្ថដែលស្ងៀកស ម្តេចគង់មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងក្នុងអាចារ្យ
មានការចិញ្ចឹមជីវិតស្មើគ្នា ព្រោះហេតុនៃសិល្បសាស្ត្រសម្រាប់ចិញ្ចឹម
ជីវិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏ធម៌វិន័យនេះ គួរតែប្រព្រឹត្តឲ្យល្អ ព្រោះ
ថាអ្នកទាំងឡាយបានបូសមកក្នុងធម៌វិន័យដែលតថាគតបានសំដែងដោយ
ល្អយ៉ាងនេះហើយ គួរតែគោរពកោតក្រែង មានសេចក្តីចិញ្ចឹមជីវិតស្មើគ្នា
ក្នុងអាចារ្យក្តី ក្នុងភិក្ខុលមធ្វើជាអាចារ្យក្តី ក្នុងឧបជ្ឈាយ័ក្តី ក្នុងភិក្ខុលមធ្វើ
ជាឧបជ្ឈាយ័ក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះនឹងបានដឹកនាំពួកជនដែល
មិនទាន់បានជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសរួចទ្រង់

១៨២

វិទ្យបិដកេ មហាវិញ្ញា

ធម្មំ កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ អាចរិយេសុ
អាចរិយមត្តេសុ ឧបជ្ឈាយេសុ ឧបជ្ឈាយមត្តេសុ
អនុចាហនេសុ ចន្តមមាណេសុ សឧចាហនេន ចន្តមិត្តំ
យោ ចន្តមេយ្យ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ន^(១) ភិក្ខុវេ
អជ្ឈារមេ ឧចាហនា ធារតត្វា យោ ធារយ្យ អាមត្តិ
ទុក្ខដស្សតិ ។

(៥៧) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរស្ស
ភិក្ខុនោ ចានទីលាតាណោ ហោតិ ។ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ
បរិក្ខហេត្វា ឧច្ចារិបិ បស្សារិបិ និក្ខាមេន្តិ ។ អន្តសា
ខោ ភក្កវា សេនាសនចារិកំ អាហិណ្ណានោ តេ ភិក្ខុ
តំ ភិក្ខុ បរិក្ខហេត្វា ឧច្ចារិបិ បស្សារិបិ និក្ខាមេន្ត
និស្វាន យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
តេ ភិក្ខុ ឯតនវេច កី ឥមស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
អាតាណោតិ ។ ឥមស្ស កន្លេ អាយស្មតោ ចានទីលា-
តាណោ ឥមំ មយំ បរិក្ខហេត្វា ឧច្ចារិបិ បស្សារិបិ
និក្ខាមេហាតិ ។

១ ន ច សង្ខា កត្តបិ ញ្ញាតេ អត្ថិ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ធ្វើនូវធម្មកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាលបើអាចារ្យ (ភ្នំ) ភិក្ខុល្មមធ្វើជាអាចារ្យ (ភ្នំ) ឧបជ្ឈាយ៍ (ភ្នំ)
ភិក្ខុល្មមធ្វើជា ឧបជ្ឈាយ៍ (ភ្នំ) មិនបានពាក់វិស្សកជើងដើរចង្រ្រមទេ ភិក្ខុមិន
ត្រូវពាក់វិស្សកជើងហើយដើរចង្រ្រមទេ ភិក្ខុណា ដើរចង្រ្រមត្រូវអាបត្តិទុកដ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់វិស្សកជើងខាងក្នុងវត្តទេ ភិក្ខុណា
ពាក់ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៥៧) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបកើតរោគដំបៅលេច
នៅបាតជើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានត្រាហ័យកភិក្ខុនោះទៅឱ្យបន្ទា-
បង់ទុច្ចារៈផង បស្សាវៈផង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅ
កាន់សេនាសនបារិក ក៏បានទតទៅឃើញភិក្ខុទាំងនោះកំពុងត្រាហ័យក
ភិក្ខុនោះទៅឱ្យបន្ទាបង់ទុច្ចារៈផង បស្សាវៈផង លុះឃើញហើយ
ក៏ទ្រង់យាងចូលទៅកភិក្ខុនោះ លុះយាងចូលទៅដល់ហើយ ទើប
ទ្រង់មានបន្ទូលនេះនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ
កើតរោគអ្វី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លោក
ដ៏មានអាយុនេះកើតរោគដំបៅលេចនៅបាតជើង ពួកខ្ញុំព្រះអង្គក៏ត្រាហ័
យកលោកដ៏មានអាយុនេះមកឱ្យបន្ទាបង់ទុច្ចារៈផង បស្សាវៈផង ។

១៨៣

ប្បដ្ឋកថា ៣១ ទិសពិភពកុរុវត្ត

[៥៨] អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បករណេ ធម្មី កងំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខុវេ យស្ស ចានា វា ទុក្ខា ចានា វា ដាលិតា
ចានទិសពិភពា វា ទុចាហនំ ធាវេតុន្តិ ។ តេន ខោ
បន សមយេន ភិក្ខុ អដោតេហិ ចានេហិ មញ្ចំបិ
បិដំបិ អភិរូហន្តិ ចិវម្បិ សេនាសនម្បិ ទុស្សតិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ
សនានិ មញ្ចំ វា បិដំ វា អភិរូហិស្សមិតិ ទុចាហនំ
ធាវេតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ វតិយា
ទុចាសេដកំបិ សន្តិសន្តិបិ កច្ឆនា អន្ធការេ ខាល្បិបិ
កណ្តកំបិ អក្កមន្តិ ចានា ទុក្ខា ហោន្តិ ។ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋោរមេ
ទុចាហនំ ធាវេតុំ ទុក្ខំ បដិដំ កត្តន្តេន្តិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ធាតុកំយា ភិក្ខុ វតិយា បច្ឆសសម-
យំ បច្ឆដ្ឋាយ កដ្ឋចាទុកោយោ អភិរូហិតា អដ្ឋោរ-

ធម្មត្ថូក្ខៈ និទានកិច្ចមានរោគដំបៅលេចនៅធាតុដើង

(៥៨) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិក្ខុក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មក
ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) ភិក្ខុណាមានជើងឈឺក្តី
មានជើងបែកក្តី មានរោគដំបៅលេចនៅធាតុដើងក្តី គឺជាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុនោះពាក់ស្បែកជើងបាន ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមិន
បានលាងជើងហើយស្រាប់តែឡើងទៅកាន់គ្រែខ្លះតាំងខ្លះ ទាំឲ្យប្រឡាក់
ចំរើននឹងសេនាសនៈ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុពាក់ស្បែកជើងបាន ដោយគិតថាក្នុងវេលានោះ អាត្មា
អញនឹងឡើងគ្រែបូតាំង ។ សម័យនោះឯង ក្នុងវេលាយប់ មានពួក
ភិក្ខុដើរទៅកាន់រោងទុបោសថខ្លះ ទីប្រជុំអង្គុយខ្លះ ក៏ជាន់ទៅលើជង្គត់
ឈើខ្លះ លើបន្ទាខ្លះ ក្នុងទីជិត ជើងរបស់ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានទុក្ខ-
វេទនា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុពាក់ស្បែកជើង កាន់គប់ភ្លើង ប្រទីប នឹងឈើច្រត់
ខាងក្នុងអាវាមបាន ។ សម័យនោះឯង ពួកពួកគ្នាភិក្ខុក្រោកឡើងក្នុង
បច្ចុសសម័យនៃរាត្រី (ជិតភ្លឺ) ក៏ពាក់ទ្រនាប់ជើងឈើហើយចង្រឹមក្នុង

១៨៤

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

កាសេ ចង្កំមង្គំ ឧទ្ធាសន្តា មហាសន្តា ខដខដសន្តា
អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកេមំ កថេន្តា សេយ្យដំនំ រាជកេមំ
ហោរកេមំ មហាមត្តកេមំ សេនោកេមំ ភយកេមំ យុទ្ធកេមំ
អន្តកេមំ ទានកេមំ វត្តកេមំ សយនកេមំ មាលាកេមំ
គន្ធកេមំ ញាតិកេមំ យានកេមំ តាមកេមំ ជិតមកេមំ
នករកេមំ ជនបទកេមំ ឥត្តិកេមំ បុរិសកេមំ ស្វរ-
កេមំ វិស័ខាកេមំ កុម្មជ្ជានកេមំ បុព្វប្បេតកេមំ ឆា-
នត្តកេមំ លោកក្លាយិកំ សម្មន្តក្លាយិកំ ឥតិកវាភវ-
កេមំ ឥតិ វា កីដកំបិ អក្កមិត្វា មារេន្តំ ភិក្ខុមិ
សមាទិម្ហា ចារេន្តំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិទាចេន្តំ កេមំ ហិ ឆាម
ធាត្តិយា ភិក្ខុ វត្តិយា បច្ឆសសមយំ បច្ឆដ្ឋាយ

វិនយចំណីក មហាវគ្គ

ទីវល មានសំឡេងហើរ មានសំឡេងខ្លាំង មានសំឡេងថា ខ្សែខ្សែ
ហើយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ គឺនិយាយពីស្តេច និងយាយពីចោរ និង
យាយពីមហាមាត្រ និយាយពីសេនា និងយាយពីភ័យ និងយាយពី
ចម្បាំង និងយាយពីគ្រឿងស៊ី និងយាយពីគ្រឿងផឹក និងយាយពីសំពត់
និយាយពីការដេក និងយាយពីកម្រងផ្កា និងយាយពីគ្រឿងក្រអូប និងយាយ
ពីញាតិ និងយាយពីយាន និងយាយពីស្រក និងយាយពីនិគម និងយាយពី
នគរ និងយាយពីជនបទ និងយាយពីស្រែ និងយាយពីប្រុស និងយាយពីបុគ្គល
ដែលរៀនវិទ្យា និងយាយពីច្រកផ្លូវ និងយាយពីកន្លែងក្នុងទឹក (គឺកំពង់
ទឹក) និងយាយពីបញ្ចុះប្រត (គឺញាតិដែលស្លាប់ទៅហើយ) និងយាយពី
ពាក្យឥតប្រយោជន៍មានប្រការផ្សេងៗ និងយាយពីរឿងកុហកក្នុងលោក
(មានរឿងក្អែកសកុកក្រហមជាដើម) និងយាយពីរឿងដឹកសមុទ្រ និងយាយ
ពីសេចក្តីចំរើន និងសេចក្តីសាចស្មុន្យ ហើយជាន់លើសត្វល្អិតៗ ឲ្យស្លាប់
ខ្លះ ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយយូតចាកសមាធិខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មាន
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោសនិះដៀលបន្តិះបង្គាប់
ថា ពួកវាពូកែយកភិក្ខុមិនសមបើនឹងក្រែកឡើងក្នុងបច្ចុសសម័យនៃវាត្រឹម

១៨៥

បឋមស្កន្ធព ៧ កដ្ឋបាទុកា ជាតេព្វា

កដ្ឋបាទុកាយោ អភិវ្យាហិត្វា អដ្ឋោកាសេ ចង្កម្មស្សន្តិ
ទុច្ឆាសន្តា មហាសន្តា ខដខដសន្តា អនេកវិហិតំ
តិរច្ឆានកមំ កថេន្តា សេយ្យដីទំ វជកមំ ចោរកមំ
។ បេ ។ ឥតិកវាភវកមំ ឥតិ វា កីដកំបិ អក្កមិត្វា
មារេស្សន្តិ ភិក្ខុបិ សមាធិម្ហា ចារេស្សន្តិតិ ។ អថខោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ សច្ចំ កិរ
ភិក្ខុវេ ធាតុយា ភិក្ខុ វត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុជ្ជាយ
កដ្ឋបាទុកាយោ អភិវ្យាហិត្វា អដ្ឋោកាសេ ចង្កម្មន្តិ
ទុច្ឆាសន្តា មហាសន្តា ខដខដសន្តា អនេកវិហិតំ តិ-
រច្ឆានកមំ កថេន្តា សេយ្យដីទំ វជកមំ ចោរកមំ
។ បេ ។ ឥតិកវាភវកមំ ឥតិ វា កីដកំបិ អក្កមិត្វា
មារេន្តិ ភិក្ខុបិ សមាធិម្ហា ចារេន្តិតិ ។ សច្ចំ ភកវតិ
។ បេ ។ វិកវហិត្វា ធម្មំ កមំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
ន ភិក្ខុវេ កដ្ឋបាទុកា ជាតេព្វា យោ ជាវេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្សន្តិតិ ។

បច្ចុប្បន្នៈ ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់ទ្រនាប់ជើងឈើ

ហើយពាក់ទ្រនាប់ជើងឈើដើរក្នុងទីវាលមានសំឡេងហោរី សំឡេងខ្វាំង
សំឡេងខ្លាំងៗដ៏ហើយនិយាយពីភិក្ខុបានកថាផ្សេងៗ គឺនិយាយពីស្តេច
និយាយពីចោរ ។ បេ ។ និយាយពីសេចក្តីចម្រើននឹងសេចក្តីសាបសូន្យ
ផ្សេងៗ ហើយជាន់លើសត្វល្អិតៗ ឲ្យស្លាប់ខ្លះ ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឃ្នាត
ចាកសមាធិខ្លះសោះ ។ ត្រាវនោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីខ្លះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បានឮថា ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុ ក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុប្បន្នសម័យនៃ
ពត្រីហើយ ក៏ពាក់ទ្រនាប់ជើងឈើដើរទៅក្នុងទីវាល មានសំឡេងហោរី
សំឡេងខ្វាំង សំឡេងខ្លាំងៗ ហើយនិយាយពីភិក្ខុបានកថាផ្សេងៗ គឺ
និយាយពីស្តេច និយាយពីចោរ ។ បេ ។ និយាយពីសេចក្តីចម្រើននឹង
សេចក្តីសាបសូន្យផ្សេងៗ ហើយដើរជាន់លើសត្វល្អិតៗ ឲ្យស្លាប់ខ្លះ ឲ្យ
ភិក្ខុទាំងឡាយឃ្នាតចាកសមាធិខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូល
ថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ បេ ។ លុះព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់បន្ទោសរួចទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថា ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកទ្រង់បញ្ញត្តិថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់ទ្រនាប់
ជើងឈើឡើយ ភិក្ខុណាពាក់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

១៨៦

វិទយបំណិពេ មហាវិញ្ញា

[៥៧] អថខោ កកវា វាជគហោ យថាភិវន្តំ វិហារិត្វា
យេន ពារាណសី តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុប្បត្នេន ចារិ-
កំ ចរមាដោ យេន ពារាណសី តទរសិ ។ តត្រ សុទ្ធំ
កកវា ពារាណសីយំ វិហារិតិ ឥសិបតនេ មិគទាយេ ។
តេន ខោ បន សមយេន ធាត្វិយា ភិក្ខុ កកវតា កដ្ឋ-
ចាទុកា បដិក្ខិត្តាតិ តាលតុរុណោ ធនាបេត្វា តាលបត្ត-
ចាទុកាយោ ជារន្តំ តានិ តាលតុរុណានិ ជិញ្ញានិ មិលា-
យន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ខីយន្តំ វិចារេន្តំ កថំ ហិ
នាម សមណា សក្យបុត្តិយា តាលតុរុណោ ធនាបេត្វា
តាលបត្តចាទុកាយោ ជារស្សន្តំ តានិ តាលតុរុណានិ
ជិញ្ញានិ មិលាយន្តំ ឯកិន្ទ្រិយំ សមណា សក្យបុត្តិយា
ជីវំវិហារេន្តិតិ ។ អស្សេស្សំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
ឧជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ

វិទយបិដក មហាវិញ្ញ

(៥៧) ត្រាពនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្រុងរាជគ្រឹះ
ដោយសមគួរដល់ពុទ្ធអន្យាស្រ័យ រួចហើយទ្រង់យាងសំដៅទៅក្រុង
ពារាណសី ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ក៏បានដល់ទៅក្រុង
ពារាណសីនោះ ។ បានឮថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងព្រៃសិបត-
នមិតទាយវន ទៀបក្រុងពារាណសី ។ វេលានោះឯង ពួកធម្មតិក្ខិយកិក្ខុ
គិតថាទ្រង់ចាប់ដើរឈើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ក៏ប្រើគេឲ្យ
កាត់ភ្នំត្នូខ្លីទាំងឡាយ (យកមកធ្វើ) ជាទ្រង់ចាប់ដើរស្លឹកភ្នំត្នូហើយពាក់
ឯភ្នំត្នូខ្លីទាំងនោះលុះគេកាត់ហើយក៏ស្លឹកស្រពោន ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ក៏ពោលទោសតិះដៀលបន្តិះបង្គាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនសម
បើនឹងហ៊ានប្រើគេឲ្យកាត់ភ្នំត្នូខ្លីៗ (យកមកធ្វើ) ជាទ្រង់ចាប់ដើរស្លឹកភ្នំត្នូ
ហើយពាក់សោះ ឯដើមភ្នំត្នូខ្លីទាំងនោះលុះគេកាត់ហើយក៏ស្លឹកស្រពោន
ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តហ៊ានបៀតបៀនវត្ថុដែលមានជីវិត មានផ្លែឆ្ងាយ
តែ១ ។ កាលមនុស្សទាំងនោះកំពុងវតពោលទោសតិះដៀលបន្តិះបង្គាប់
កិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។ វេលានោះឯង កិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូល

១៨៧

ធម្មវុទ្ធករេ ន ពាលបត្តចាទុកា ជាបកថា

កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្សំ ។ សវច្ចំ កិវ កិក្ខវេ ធាត្តិ-
យា កិក្ខុ តាលតរុណោ ធនោបេត្វា តាលបត្តចាទុកាយោ
ជាវេន្តិ តានិ តាលតរុណានិ ធន្នានិ មិលាយន្តិតំ ។ សវច្ចំ
កកវតំ ។ វិកវហំ ពុទ្ធា កកវតំ កក្កំ ហំ ធាម តេ
កិក្ខវេ មោយបុរិសា តាលតរុណោ ធនោបេត្វា តាល-
បត្តចាទុកាយោ ជាវេស្សន្តិ តានិ តាលតរុណានិ ធន្នានិ
មិលាយន្តិ ជីវសញ្ញោ ហំ កិក្ខវេ មនុស្សា រុក្ខស្មី ទេតំ
កិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិកវហំត្វា
ធម្មំ កក្កំ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ ន កិក្ខវេ តាល-
បត្តចាទុកា ជាវេតញ្ច យោ ជាវេយ្យ អាមត្តិ ទុក្ខដស្សា-
តំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ធាត្តិយា កិក្ខុ កកវតា
តាលបត្តចាទុកា បដិក្ខត្តាតិ វេទ្យតរុណោ ធនោបេត្វា
វេទ្យបត្តចាទុកាយោ ជាវេន្តិ តានិ វេទ្យតរុណានិ ធន្នានិ
មិលាយន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ

បឋមត្រូវពាក់ទ្រនាប់ជើងស្លឹកត្នោត

សេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពួកតូចតាមភិក្ខុប្រើគេឲ្យកាត់ត្នោតខ្លីៗ (យកមកធ្វើ)
ជាទ្រនាប់ជើងស្លឹកត្នោតហើយពាក់ ត្នោតខ្លីទាំងនោះលុះគេកាត់ហើយ
ក៏ស្លូតស្រពោន ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះ មិនសមបើនឹងប្រើគេឲ្យកាត់ត្នោតខ្លីៗ
(យកមកធ្វើ) ជាទ្រនាប់ជើងស្លឹកត្នោតហើយពាក់ទេ ត្នោតខ្លីទាំងនោះលុះ
គេកាត់ហើយក៏ស្លូតស្រពោនអស់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដ្បិតពួកមនុស្ស
តែងសំគាល់ថា ដើមឈើមានជីវិត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិន
បានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ បេ ។ លុះ
ទ្រង់បន្ទោសរួចទ្រង់ធ្វើនូវធម្មកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកទ្រង់
បញ្ជាក់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់ទ្រនាប់ជើងស្លឹកត្នោត
ឡើយ ភិក្ខុណាពាក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ សម័យនោះឯង ពួកតូចតាម
ភិក្ខុគិតថា ទ្រនាប់ជើងស្លឹកត្នោតព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ
ទើបប្រើគេឲ្យកាត់នូវឫស្សីខ្លីទាំងឡាយវិញ (យកមកធ្វើ) ជាទ្រនាប់
ជើងស្លឹកឫស្សីហើយពាក់ ឯឫស្សីខ្លីទាំងនោះលុះគេកាត់ហើយក៏ស្លូតស្រ-
ពោនអស់ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោសតិះដៀលបន្តិចបន្តួចថា

១៨៨

វិទ្យុយំដិពេ មហាវគ្គោ

កង់ ហិ ឆាម សមណា សក្យបុត្តិយា វេជ្ជុត្រុណោ
ឆេនាបេត្វា វេជ្ជុបត្តទាទុក្កាយោ ធាវេស្សន្តិ តានិ វេជ្ជុ-
ត្រុណានំ ធិន្ទានំ មិលាយន្តិ ឯកំទ្ធិយំ សមណា ស-
ក្យបុត្តិយា ដីវំ វិហាវេន្តិតំ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ
តេសំ មនុស្សានំ ទុជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិហាវេន្តា-
នំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ
។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ វេជ្ជុបត្តទាទុក្កាយោ ធាវេតព្វា យោ
ធាវេយ្យ អាចត្តិ ទុក្កជស្សតិ ។

[៦០] អថខោ កកវតោ ពារាណសិយំ យេ ថា ភិក្ខុវិហា-
វិត្វា យេន កទ្ធិយំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្វេន
ចារិកំ ចរមាទោ យេន កទ្ធិយំ តទ្ធវសវិ ។ តត្រ សុដំ
កកវតោ កទ្ធិយេ វិហារតិ ជាតិយារំនេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន កទ្ធិយា ភិក្ខុ អនេកវិហិតំ ទាទុក្កមណ្ឌា-
នានុយោកមនុយុត្តា វិហារន្តិ តិណាទាទុកំ កកោន្តិបិ
កាកាហេន្តិបិ ឫញទាទុកំ កកោន្តិបិ កាកាហេន្តិបិ

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រមិនគួររើនឹងហ៊ានប្រើគេឲ្យកាត់ឫស្សីខ្លីទាំងឡាយ
(យកមកធ្វើ) ជាទ្រនាប់ជើងស្លឹកឫស្សីហើយពាក់សោះ ឯឫស្សីខ្លីទាំង
នោះលុះគេកាត់ហើយក៏ស្ងួតស្រពោនទៅ ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រហ៊ាន
បៀតបៀនរបស់ដែលមានជីវិតមានឥន្ទ្រិយតែ១ ។ កាលមនុស្សទាំងនោះ
កំពុងតែពោលពោសតិរៀលចន្តុះបង្កាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ។
វេលានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់
ទ្រនាប់ជើងស្លឹកឫស្សីឡើយ ភិក្ខុណាពាក់ ត្រូវពាបត្តិទុក្ខ ។

(៦០) គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុងពារាណសី
គួរតាមពុទ្ធអធិការស្រ័យរួចទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកនៃក្រុងកទ្ធិយៈ កាល
ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ក៏បានដល់ទៅក្រុងកទ្ធិយៈនោះ ។
បានឮមកថា ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងវិទ្រាជាតិយាវន ទៀបក្រុងកទ្ធិយៈ
នោះ ។ សម័យនោះឯង ពួកកទ្ធិយភិក្ខុ (ភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងកទ្ធិយៈ)
មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការប្រដាប់ទ្រនាប់ជើងមានប្រការផ្សេងៗ គឺធ្វើ
ទ្រនាប់ជើងស្មៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រនាប់ជើងស្មៅយាប្តឹង

១៨៧

ចម្បង្គកេ អនេតវិហិតធាតុការណ៍

បព្វជនាទុកំ ករោន្តិបំ ការាបេន្តិបំ ហិណ្ណាលនាទុកំ
ករោន្តិបំ ការាបេន្តិបំ កមលនាទុកំ ករោន្តិបំ ការា-
បេន្តិបំ កម្ពលនាទុកំ ករោន្តិបំ ការាបេន្តិបំ វិញ្ញន្តិ
ឧទ្ទេសំ បរិបុច្ឆំ អធិសីលំ អធិចំតំ អធិប្បញ្ញំ ។ យេ
តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ខ័យន្តិ
វិហារេន្តិ កតំ ហិ នាម ភទ្ទិយោ ភិក្ខុ អនេកវិហិតំ
នាទុកមណ្ឌនាទុយោ តមនុយុត្តា វិហារិស្សន្តិ តិណានាទុ-
កំ ការិស្សន្តិបំ ការាបេស្សន្តិបំ មុញ្ញនាទុកំ ការិស្ស-
ន្តិបំ ការាបេស្សន្តិបំ បព្វជនាទុកំ ការិស្សន្តិបំ ការា-
បេស្សន្តិបំ ហិណ្ណាលនាទុកំ ការិស្សន្តិបំ ការា-
បេស្សន្តិបំ កមលនាទុកំ ការិស្សន្តិបំ ការាបេស្សន្តិបំ
កម្ពលនាទុកំ ការិស្សន្តិបំ ការាបេស្សន្តិបំ វិញ្ញស្សន្តិ
ឧទ្ទេសំ បរិបុច្ឆំ អធិសីលំ អធិចំតំ អធិប្បញ្ញំ ។ អដខោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ សច្ចំ កិរ

បឋមច្បាប់: (ពួកភិក្ខុក្នុងក្រុងអទិយ) ពាក់ទ្រនាប់ជើងមានប្រការផ្សេង ។

ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឱ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រនាប់ជើងស្មៅដំណេកទន្សាយខ្លួនឯងខ្លះ
ប្រើគេឱ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រនាប់ជើងស្លឹកទន្សាយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឱ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រ-
នាប់ជើងស្មៅមានពណ៌ដូចផ្កាឈូកខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឱ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រនាប់
ជើងសំពត់ដែលគេត្រូវដោយរោមសត្វខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឱ្យធ្វើខ្លះ ក៏
លះបង់ចោលនូវបាលី អង្កកថា អធិសីល អធិបិត្ត និងអធិប្បញ្ញា(១) ។ ភិក្ខុ
ទាំង ឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេះ ភិក្ខុទាំង ឡាយនោះក៏ពោល
ពោសតិះជៀលបន្តិចបង្គាប់ថា ពួកភិក្ខុមិនសមបើនឹងខ្វល់ខ្វាយក្នុង
ការតាក់តែងទ្រនាប់ជើងមានប្រការផ្សេង ។ គឺធ្វើទ្រនាប់ជើងស្មៅខ្លួនឯងខ្លះ
ប្រើគេឱ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រនាប់ជើងស្មៅយាប្លង់ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឱ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើ
ទ្រនាប់ជើងស្មៅដំណេកទន្សាយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឱ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រនាប់ជើង
ស្លឹកទន្សាយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឱ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រនាប់ជើងស្មៅមានពណ៌ដូចផ្កា
ឈូកខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឱ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រនាប់ជើងដែលគេត្រូវដោយរោម
សត្វខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឱ្យធ្វើខ្លះ ហើយលះបង់នូវបាលី អង្កកថា អធិសីល
អធិបិត្ត និងអធិប្បញ្ញាសោះ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូល
សេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់

១ អង្កកថា កែប្រែខន្ត: ពន្យល់សេចក្តីថា អធិសីល បានខាងបាតិមោក្ខសីល ។ អធិបិត្ត
បានខាងសមាធិការវិទាណេរិយ ។ អធិប្បញ្ញា បានខាងមគ្គការវិទាណេកុត្តរ ។

១៧០

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុយា ភិក្ខុ អនេកវិហិតំ ទាទុកមណ្ឌានាទុ
យោគមនុយុត្តា វិហារន្តំ តិលានាទុកំ ករោន្តិបំ ការា-
បេន្តិបំ មុញ្ញទាទុកំ ករោន្តិបំ ការាបេន្តិបំ បព្វជទា-
ទុកំ ករោន្តិបំ ការាបេន្តិបំ ហិដ្ឋាលទាទុកំ ករោន្តិបំ
ការាបេន្តិបំ កមលទាទុកំ ករោន្តិបំ ការាបេន្តិបំ
កម្ពលទាទុកំ ករោន្តិបំ ការាបេន្តិបំ វិញ្ញន្តំ ឧទ្ទេសំ
បរិបុច្ឆំ អធិសីលំ អធិចិត្តំ អធិញ្ញាណ្តំ ។ សព្វំ ភគវាតិ ។
វិករហិ ពុទ្ធា ភគវា កថំ ហិ ធាម តេ ភិក្ខុវេ មោ-
យបរិសា អនេកវិហិតំ ទាទុកមណ្ឌានាទុយោគមនុយុ-
ត្តា វិហារិស្សន្តំ តិលានាទុកំ ករិស្សន្តិបំ ការាបេស្សន្តិបំ
មុញ្ញទាទុកំ ករិស្សន្តិបំ ការាបេស្សន្តិបំ បព្វជទាទុកំ
ករិស្សន្តិបំ ការាបេស្សន្តិបំ ហិដ្ឋាលទាទុកំ ករិស្សន្តិបំ
ការាបេស្សន្តិបំ កមលទាទុកំ ករិស្សន្តិបំ ការា-
បេស្សន្តិបំ កម្ពលទាទុកំ ករិស្សន្តិបំ ការាបេស្សន្តិបំ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពួកកទ្ធិយភិក្ខុខ្លួលខ្លាយក្នុងការតាក់តែងទ្រទាប់ជើង
មានប្រការផ្សេងៗ គឺធ្វើទ្រទាប់ជើងស្មៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រ-
ទាប់ជើងស្មៅយាប្លង់ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រទាប់ជើងស្មៅដំ-
ណេកទន្សាយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រទាប់ជើងស្លឹកទេវឫខ្លួនឯង
ខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រទាប់ជើងស្មៅមានពណ៌ដូចផ្កាល្អកខ្លួនឯងខ្លះ
ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រទាប់ជើងសំពត់ដែលគេត្បាញដោយរោមសត្វខ្លួន
ឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ហើយលះបង់បាលី អដ្ឋកថា អធិសីល
អធិប័ត្តនីតិអធិប្បញ្ញា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បតិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួករោមបុរសទាំងនោះមិនសមបើនឹងខ្លួលខ្លាយក្នុង
ការតាក់តែងទ្រទាប់ជើងមានប្រការផ្សេងៗ គឺធ្វើទ្រទាប់ជើងស្មៅខ្លួនឯង
ខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រទាប់ជើងស្មៅយាប្លង់ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេ
ឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រទាប់ជើងស្មៅដំណេកទន្សាយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យ
ធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រទាប់ជើងស្លឹកទេវឫខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រ-
ទាប់ជើងស្មៅមានពណ៌ដូចផ្កាល្អកខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើទ្រ-
ទាប់ជើងសំពត់ដែលគេត្បាញដោយរោមសត្វខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ

១៧១

បឋមន្តរោ អកប្បិយពទុកាបញ្ញត្តិ

វិញ្ញាស្សន្តំ ឧទ្ទេសំ បរិបុត្តំ អធិសិលំ អធិចិត្តំ អធិច្បញ្ញំ
នេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
វិករហិត្វា ធម្មី កេតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ
តិណាទាទុកា ជារេតញ្ច ន មុញ្ញទាទុកា ជារេតញ្ច ន
បព្វជទាទុកា ជារេតញ្ច ន ហិទ្ធាលទាទុកា ជារេតញ្ច
ន កមលទាទុកា ជារេតញ្ច ន កម្ពលទាទុកា ជារេ-
តញ្ច ន សោវណ្ណមយា ទាទុកា ជារេតញ្ច ន រូបិយម-
យា ទាទុកា ជារេតញ្ច ន មណិមយា ទាទុកា ជារេ-
តញ្ច ន វេទ្យិយមយា ទាទុកា ជារេតញ្ច ន ដលិកម-
យា ទាទុកា ជារេតញ្ច ន កំសមយា ទាទុកា ជារេ-
តញ្ច ន កាចមយា ទាទុកា ជារេតញ្ច ន តិប្បមយា
ទាទុកា ជារេតញ្ច ន សីសមយា ទាទុកា ជារេ-
តញ្ច ន តម្កលាមយា ទាទុកា ជារេតញ្ច យោ

បឋមនូវៈ សេចក្តីបញ្ញត្តិទូរទ្រទាប់ជើងជាអកប្បិយ

លះបង់ខ្ញុំបាលី អដ្ឋកថា អធិសីល អធិចិត្ត នឹងអធិប្បញ្ញា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អំពើនេះនឹងបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លា
ឡើងទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសរួចទ្រង់ធ្វើនូវធម្មកថាហើយទ្រង់ត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកទ្រង់បញ្ញត្តិថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
ពាក់ទ្រទាប់ជើងស្មៅ មិនត្រូវពាក់ទ្រទាប់ជើងស្មៅយាប្លង់ មិនត្រូវពាក់
ទ្រទាប់ជើងស្មៅដំណេកទន្សាយ មិនត្រូវពាក់ទ្រទាប់ជើងស្លឹកទន្សែ មិន
ត្រូវពាក់ទ្រទាប់ជើងស្មៅមានពណ៌ដូចផ្កាឈូក មិនត្រូវពាក់ទ្រទាប់
ជើងសំពត់ដែលគេត្បាញដោយរោមសត្វ មិនត្រូវពាក់ទ្រទាប់ជើងមាន
មិនត្រូវពាក់ទ្រទាប់ជើងប្រាក់ មិនត្រូវពាក់ទ្រទាប់ជើងកែវមណី មិន
ត្រូវពាក់ទ្រទាប់ជើងកែវពិទ្ធុរ្យ មិនត្រូវពាក់ទ្រទាប់ជើងកែវផ្នែក មិន
ត្រូវពាក់ទ្រទាប់ជើងសម្រិត មិនត្រូវពាក់ទ្រទាប់ជើងកែវកញ្ចក់ មិន
ត្រូវពាក់ទ្រទាប់ជើងសំណប្តាហាំង (សំណស) មិនត្រូវពាក់ទ្រទាប់
ជើងសំណកក់ (សំណខ្មៅ) មិនត្រូវពាក់ទ្រទាប់ជើងទង់ដែងទេ ភិក្ខុ

១៧៤

វិធីបិដក មហាវញ្ញ

នាវយ្យ អាចត្តិ ទុក្កជស្ស ន ច ភិក្ខុវេ កាចិ
សង្កមនីយា ចាទុកា នាវតត្វា យោ នាវយ្យ អាចត្តិ
ទុក្កជស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ចាទុកាយោ
ធុវដ្ឋានីយា អសង្កមនីយាយោ វច្ឆចាទុកំ បស្សវ-
ចាទុកំ អាចមនចាទុកន្តិ ។

[៦០] អថទោ ភកវា ភន្តិយេ យថាភិវន្តំ វិហា-
វិត្វា យេន សាវត្តិ តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្វេន
ចារិកំ ចរមាធា យេន សាវត្តិ តទវសវិ ។ តត្រ សុទំ
ភកវា សាវត្តិយំ វិហាវតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស
អាវាមេ ។ តេន ទោ បន សមយេន ធាតុនិយា ភិក្ខុ
អចិវតិយា ននិយា តាវីនំ តវន្តិនំ វិសាលោសុបិ
កណ្ណាន្តិ កណ្ណោសុបិ កណ្ណាន្តិ ភីវាយបិ កណ្ណាន្តិ ធរប្បា-
យបិ កណ្ណាន្តិ បិដ្ឋិបិ អភិវហន្តិ វត្តចិត្តាបិ អន្តជានិ
ធុបន្តិ វច្ឆតវីបិ ឌីតាហេត្វា មាវន្តិ ។ មនុស្ស ឧជ្ឈា-
យន្តិ ឌីយន្តិ វិហាចេន្តិ កបំ ហិ នាម សមណា
សក្យបុត្តិយា តាវីនំ តវន្តិនំ វិសាលោសុបិ កហោស្សន្តិ

វិទយបិដក មហាវគ្គ

ណា ពាក់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុ មិនត្រូវប្រើប្រាស់ទ្រនាប់ជើង (គឺជ្រញជើង) ណាមួយដែលគួរនឹងឲ្យ កម្រែកទៅបាន ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតទ្រនាប់ជើង ៗ យ៉ាងដែលគេដកល់នៅជានិច្ច ដែលគេ ឲ្យកម្រែកទៅមិនបាន គឺទ្រនាប់ជើងសម្រាប់បន្ទាបន្ថយវត្ថុៈ ១ ទ្រនាប់ ជើងសម្រាប់បន្ទាបន្ថយវស្សាវៈ ១ ទ្រនាប់ជើងសម្រាប់លាងជម្រះ (លាមក) ១

(៦១) គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងនគរកុទិយៈគួរ ដល់ពុទ្ធអព្វាស្រ័យ រួចទ្រង់យាងទៅកាន់បារិកក្រុងសាវត្ថី កាលទ្រង់ យាងទៅកាន់បារិកដោយលំដាប់ក៏បានដល់ទៅក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ បាន ឮមកថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិក- សេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្លិយភិក្ខុ កាល មេតាទាំងឡាយកំពុងតែហែលឆ្នងទឹកស្ទឹងអចិរវតិ ក៏ចាប់វិស្មន្ទៈ ចាប់ ស្លឹកត្រចៀកខ្លះ ចាប់កខ្លះ ចាប់កន្ទុយខ្លះ ឡើងជិះលើខ្នងខ្លះ មានចិត្ត តម្រែក ភ័ស្តុបអង្គជាតខ្លះ ចាប់ជ្រមុជកូនគោទៅក្នុងទឹកឲ្យស្លាប់ខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពាលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកសមណៈជា សក្យបុត្ត កាលមេតាទាំងឡាយកំពុងឆ្នងទឹក មិនសមបើនឹងចាប់វិស្មន្ទៈ

១៧

ធម្មចូទ្ធព ៧ ការី ៤ ហោតព្វា

កណ្តោស្មុបិ កហោស្សន្តិ ភិវាយបិ កហោស្សន្តិ ធរេប្បា-
យបិ កហោស្សន្តិ បិដ្ឋិបិ អភិរូហិស្សន្តិ រត្តចិត្តាបិ អង្គជាតំ
ធុបិស្សន្តិ វច្ឆតរិវិ ឌុតាហោត្វា មារេស្សន្តិ សេយ្យថាបិ
ភិហិ កាមកោភិលោភិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ
មនុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ ជីយន្តានំ វិហារេន្តានំ ។ អថ-
ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ
ការីនំ វិសាលោសុ កហោតតំ ន កណ្តោសុ កហោតតំ ន
ភិវាយ កហោតតំ ន ធរេប្បាយ កហោតតំ បិដ្ឋិ អភិរូហិ-
តព្វា យោ អភិរូហេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ន ប ភិក្ខុវេ
រត្តចិត្តេន អង្គជាតំ ធុបិតតំ យោ ធុបេយ្យ អាបត្តិ
ឌុល្លច្ឆយស្ស ន វច្ឆតរិ មារេតព្វា យោ មារេយ្យ
យថាធម្មោ កាវេតព្វោតិ ។

ធម្មត្ថន្ទ្រៈ ភិក្ខុមិនត្រូវចាប់មេតោ

ចាប់ស្លឹកត្រចៀកខ្លះ ចាប់កខ្លះ ចាប់កន្ទុយខ្លះ ឡើងជិះលើខ្នងខ្លះ មានចិត្ត
តម្រេក ហើយស្លាប់អង្គជាតខ្លះ ចាប់ជ្រមុជកូនគោទៅក្នុងទឹកឲ្យស្លាប់ខ្លះ
ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគនូវកាមគុណសោះ ។ កាលមនុស្សទាំងនោះ
កំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮច្បាស់ ។
វេលានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ-
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវចាប់
ស្មែងមេតោទាំងឡាយ មិនត្រូវចាប់ស្លឹកត្រចៀក មិនត្រូវចាប់ក មិនត្រូវ
ចាប់កន្ទុយ មិនត្រូវឡើងជិះលើខ្នង ភិក្ខុណាឡើងជិះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុមិនត្រូវមានចិត្តត្រកអរពាល់អង្គជាត
(មេតោ)ឡើយ ភិក្ខុណាពាល់ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង្គយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកូនគោឲ្យ
ស្លាប់ឡើយ ភិក្ខុណាធ្វើឲ្យស្លាប់ ភិក្ខុនោះវិនយធត្រូវឲ្យធ្វើតាមធម៌^(១) ។

១ ត្រូវសម្រេចអាបត្តិតាមសញ្ញាបណ្ឌិតប្រាជ្ញា សប្បណវត្តបាចិត្តិយកណ្ណ ។ ក្នុងទន្ធក
ទាំងអស់មានបំណងប្រាប់តែអាបត្តិដែលមានក្រៅបាតិមោក្ខ បើកន្លែងណាមាននិយាយដាច់
ទាក់ទងដោយអាបត្តិក្នុងបាតិមោក្ខផងនោះ គ្រាន់តែមានប្រាប់ថាត្រូវធ្វើតាមធម៌ ។ យ៉ាងនេះ
ព្រោះបាននិយាយរួចមកហើយ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

[៦២] តេជ ខោ បន សមយេន ធាតុក្កិយា កិក្ខុ
យានេន យាយន្តិ ឥត្តិយុត្តេនបិ ប្បិសន្តវេន ប្បិស-
យុត្តេនបិ ឥត្តន្តវេន ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ជីយន្តិ វិចា-
ចេន្តិ សេយ្យថាបិ កត្តាមហិយាយាតិ ។ កកវតោ ឯត-
មត្តំ អាវេចេសុំ ។ ន កិក្ខុវេ យានេន យាយិតតំ យោ
យាយេយ្យ អាមត្តំ ធុក្កជស្សាតិ ។ តេជ ខោ បន
សមយេន អញ្ញាតវេ កិក្ខុ កោសលេសុ ជនបទេសុ
សាវត្តិ កត្តន្តោ កកវន្តំ ធុស្សនាយ អន្តរាមក្កេ កិណោ
ហោតិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ មត្តា ធុក្កម្ម អញ្ញាតស្មី
រុក្ខមូលេ និសីទិ ។ មនុស្សា តំ កិក្ខុ បស្សិត្តា^(១)
ឯតទវេចុំ កហំ កន្តេ អយ្យោ កមិស្សត្តិតិ ។ សាវត្តិ
ខោ អហំ អាវុសោ កមិស្សាមិ កកវន្តំ ធុស្សនាយាតិ ។
ឯហំ កន្តេ កមិស្សាមាតិ ។ នាហំ អាវុសោ សក្កោមិ
កិណោម្ពិតិ ។ ឯហំ កន្តេ យានំ អកិរហាតិ ។ អលំ

១ ឧ. ទិស្វា ។

វិទយបិណ្ឌ មហាវគ្គ

[៦២] សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុទៅដោយយានដែលគេទ័ម
ដោយគោញី មានបុរសជាអ្នកបរក៏មាន ទ័មដោយគោឈ្មោល មានស្រី
ជាអ្នកបរក៏មាន ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិរវៀល បន្តិះ
បង្គាប់ថា ដូចជាពួកជនដែលទៅលេងទឹកស្អុនគគ្គានឹងស្អុនមហី ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់បញ្ជាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅដោយយានឡើយ ភិក្ខុ
ណាទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ រូបទៅកាន់
ក្រុងសាវត្ថីក៏កោសលជនបទដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដល់ពាក់
កណ្តាលផ្លូវក៏មានជម្ងឺ ។ វេលានោះឯង ភិក្ខុនោះក៏គេចចុះចេញអំពី
ផ្លូវ ទៅអង្គុយនៅក្រោមដើមឈើ ១ ។ មនុស្សទាំងឡាយក្រឡេកឃើញ
ភិក្ខុនោះហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោក
ម្ចាស់នឹងនិមន្តទៅទីណា ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ អាត្មា
នឹងទៅក្រុងសាវត្ថីដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ មនុស្សទាំងនោះទូល
ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់និមន្តមក យើងនឹងទៅជាមួយ
គ្នា ។ ភិក្ខុនោះតបថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ អាត្មាទៅមិនរួចទេ ព្រោះអាត្មា
មានជម្ងឺ ។ មនុស្សទាំងនោះទូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ម្ចាស់និមន្តមកឡើងជិះយានទៅ ។ ភិក្ខុនោះតបថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ

១៧៥

ធម្មត្ថុពេ សិរិកនុជាគន់

អារុសោ បដិក្ខុត្តំ ភក្កតោ យានន្តិ ។ កុក្កុយាយនោ
យានំ ធាកិរុហំ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ សោត្តិ កុណ្ឌ
ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ ភិក្ខុ ភក្កតោ ឯតមត្តំ
អាហោចេសុំ ។ អថខោ ភក្កវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បក្ករណោ ធម្មិ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ កិលានស្ស យានន្តិ ។ អថខោ ភិក្ខុនំ ឯតទ-
ហោសិ ឥត្តិយុត្តំ នុ ខោ បុរិសយុត្តំ នុ ខោតិ ។
ភក្កតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
បុរិសយុត្តំ ហត្ថវដ្ឋកន្តិ ។ តេន ខោ បទ សមយេន
អញ្ញាតរស្ស ភិក្ខុនោ យានុក្សាដេន ពាឡ្ហតរំ អជាសុ
អហោសិ ។ ភក្កតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុ-
ជាធាមិ ភិក្ខុវេ សិរិកំ ចាជន្តិ ។

បច្ចុប្បន្នព្រះ ការទ្រង់អនុញ្ញាតនូវត្រៃវិស្វដ

មិនគួរទេ ព្រោះយានព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមឃាត់រួចទៅហើយ ។
ភិក្ខុនោះរៀនសូត្រក្រែង ក៏មិនឡើងជិះយានឡើយ ។ វេលានោះឯង
ភិក្ខុនោះក៏ដើរទៅដល់ក្រុងសាវត្ថី បានដំណាលរឿងនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាក្នុងវេលា
នោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតយានដល់ភិក្ខុដែលមានជម្ងឺ ។ វេលានោះ
ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា (ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
អនុញ្ញាត) យានដែលទ័មដោយសត្វញី ឬទ័មដោយសត្វល្មោល ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតយានដែលគេ
ទ័មដោយសត្វល្មោល និងយានដែលសម្រាប់អូសឬរុញដោយដៃ^(១) ។
សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបកើតសេចក្តីមិនសប្បាយខ្លាំង ព្រោះទង្គិច
ទង្គិកដោយយាន (យានលោក) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំ
ពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតនូវត្រៃវិស្វដនឹងអង្រែវិស្វដ ។

១ អង្គិកថា ថា យានដែលសម្រាប់អូសឬរុញដោយដៃ ទុកជាច្រើនក្តី ស្រីក្តី អូសឬរុញ
ទៅកំពូរ ។

១៧៦

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

[២៣] តេន ខោ បន សមយេន ធាតុត្តិយា

ភិក្ខុ ឧប្បាសយនមហាសយនានិ ធាវេន្តិ សេយ្យដំនំ

អាសន្នំ បល្ល័ង្កំ កោណកំ ចិត្តកំ បដិកំ បដលិកំ

តូលិកំ វិកតិកំ ឧទ្ធុលោមី ឯកន្តលោមី កដិស្សំ

កោសេយ្យំ កុត្តកំ ហត្តត្តំ អស្សត្តំ រថត្តំ

វិទយបំណិក មហាវគ្គ

(៦៣) សម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្រប់យ៉ាងក៏ប្រើប្រាស់ ទុក្ខសាយនៈ (វិគ្រកន្លងហួសប្រមាណ) នឹងមហាសាយនៈ (ត្រឡឹងកម្រាលមិនគួរ) ភាសន្តិ (ភាសនៈដែលខ្ពស់ហួសប្រមាណ) ១ បល្ល័ង្ក (វិគ្រដែលមានជើងវិចិត្តដោយរូបសត្វសាហាវ) ១ គោណកៈ (ព្រំដែលមានរោមវែង ជាង ៤ ធ្មាប់) ១ ចិត្តកៈ (កម្រាលដែលគេធ្វើដោយរោមសត្វវិចិត្តដោយ រូបសត្វសាហាវ) ១ បដិកៈ (កម្រាលពណ៌សដែលធ្វើដោយរោម សត្វ) ១ បដលិកៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វជាផ្កាចង្កោម) ១ ត្បូលិកៈ (កម្រាលដែលញាត់ដោយគរជាប្រក្រតី) ១ វិភតិកៈ (កម្រាល ដែលធ្វើដោយរោមសត្វវិចិត្តដោយរូបសត្វមានសីហៈ នឹងខ្លាធំជាដើម) ១ ទុទ្ធលោមិ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វ មានរោមប្រាំងឡើងវែក ម្ខាង) ១ ឯកន្តលោមិ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វ មានរោម ប្រាំងឡើងទាំងសងខាង) ១ កដិស្សៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយ ឱនមាសនឹងស្បៀត ហើយចាក់ស្រែះដោយរតនៈ^(១)) ១ កោសេយ្យៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយសរសៃស្បៀត ហើយចាក់ស្រែះដោយរតនៈ) ១ កុត្តកៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វ ល្មមចុះពួកស្រីរាំ ១៦ នាក់ឈររាំបាន) ១ ហត្តត្តរៈ (កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នង ដំរី) ១ អស្សត្តរៈ (កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងសេះ) ១ រថត្តរៈ

១ រតនៈ សំដៅយកកែវមុញ្ញ កែវមណី សង្ក ឬ មាស នឹងប្រាក់ជាដើម ។

១៧៧

ធម្មកូន្តពេ ឧបាសយនមហាសយនកថា

អដិនប្បវេណី កន្ទុលំមិកប្បវេប្បច្ចត្តរណំ សឧត្តរច្នំ

ឧកតោលោហិតកុបដានំ ។ មនុស្សា វិហារ-

ចារឹកំ អាហិណ្ណាតា បស្ស៊ីត្វា ឧជ្ឈរយន្តំ ជ័យន្តំ

វិចារចន្តំ សេយ្យថាបិ គិហិ កាមកោគំនោតិ ។

កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ ន កិក្ខវេ

ឧបាសយនមហាសយនានំ ជាវតត្វានំ សេយ្យថីនំ

អាសន្តំ បល្លង្កោ តោណាកោ ចិត្តកោ បដិកា

ចម្លើយទូក្រាវៈ ទុក្ខសយនមហាសយនកថា

(កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើរថ) ១ អជិនប្បវេណិ (កម្រាលដែល
គេធ្វើដោយស្បែកខ្លា) ១ កម្រាលដ៏ទន្តមដែលគេធ្វើដោយស្បែកសត្វ
ឈ្មួស ១ ខ្លើយមានពណ៌ក្រហមទាំងពីរខាង (ខ្លើយក្បាលនឹងខ្លើយ
ជើង) ព្រមទាំងពិភានដែលមានពណ៌ក្រហម ១ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
កាលដើរទៅកាន់វិហារចារឹកបានឃើញហើយក៏ពាលទោស គំរងៀល
បន្តិះបន្តាប់ថា ដូចជាពួកគ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមគុណ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់បញ្ជាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ទុក្ខសយនៈ
នឹងមហាសយនៈឡើយ គឺ អាសន្និ (អាសនៈដែលខ្ពស់ហួសប្រមាណ) ១
បល្ល័ង្ក (វែកដែលមានជើងវិចិត្រដោយរូបសត្វសាហាវ) ១ គោណកៈ
(ត្រីដែលមានពេមវែងជាង ៤ ធ្នាប់) ១ ចិត្តកៈ (កម្រាលដែលគេធ្វើ
ដោយពេមសត្វវិចិត្រដោយរូបសត្វសាហាវ) ១ បដិកៈ (កម្រាលដែលមាន

១៧៨

វិនយចំណែក មហាវគ្គោ

បដលិកា តូលិកា វិកតិកា ឧទ្ធុលោមី ឯកទ្ធុលោមី

កដិស្សំ កោសេយ្យំ កុត្តកំ ហត្ថត្តរំ អស្សត្តរំ រថត្តរំ

អដិទប្បវេណី កទ្ធុលីមិកប្បវប្បច្ចត្តរណំ សឧត្តរច្ចដំ

ទុកតោ លោហិតកុបដានំ យោ ជារយ្យ អាបត្តិ

ទុក្ខដស្សាតំ ។

វិទយបិដក មហាវគ្គ

ពណិសធ្វើដោយរោមសត្វ) ១ បដលិកៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោម
សត្វជាដុំដុំ) ១ ត្សលិកៈ (កម្រាលដែលញាត់ដោយគរប្រក្រតី) ១
វិកតិកៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វចិត្រដោយរូបសត្វមានសីហៈ
នឹងខ្លាធំជាដើម) ១ ទទ្ធលោមិ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វមាន
រោមប្រាំងឡើងវែកម្ខាង) ១ ឯកទ្ធលោមិ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោម
សត្វមានរោមប្រាំងឡើងទាំងសងខាង) ១ កដិស្ស (កម្រាលដែលធ្វើ
ដោយឱនមាននឹងសូត្រហើយចាក់ស្រែដោយរតនៈ) ១ កោសយ្យ
(កម្រាលដែលធ្វើដោយសរសៃសូត្រហើយចាក់ស្រែដោយរតនៈ) ១
កុត្តកៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វល្មមត្នកស្រីរាជ ១៦ នាក់ឈររាំ
បាន) ១ ហត្តត្តរៈ (កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងដំរី) ១ អស្សត្តរៈ
(កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងសេះ) ១ ថត្តរៈ (កម្រាលសម្រាប់
ក្រាលលើថ) ១ អជិនប្បវេណិ (កម្រាលដែលគេធ្វើដោយស្បែកខ្លា) ១
កម្រាលដ៏ទុក្ខដែលគេធ្វើដោយស្បែកសត្វឈ្នួស ១ ខ្នើយមានពណ៌
ក្រហមទាំងពីរខាង (ខ្នើយក្បាលនឹងខ្នើយជើង) ព្រមទាំងពិភានដែល
មានពណ៌ក្រហម ១ ភិក្ខុណាច្រើប្រាស់ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

១៧៧

បឋមសូត្រ ៩ មហាចម្មានិ គាតេត្យានិ

(៦៤) តេន ទោ បទ សមយេន នព្វក្កិយា ភិក្ខុ កក.
វតា ឧប្បាសយេនមហាសយេនា និ បដិក្កិត្តានិ តិ មហា-
ចម្មានិ ជាវេន្តិ សីហចម្មំ ព្យក្សចម្មំ ធិបិចម្មំ ។ តានិ
មញ្ចប្បមាលោនបិ ធិន្ទានិ ហោន្តិ បីបេប្បមាលោនបិ
ធិន្ទានិ ហោន្តិ អន្តោបិ មញ្ចេ បញ្ញត្តានិ ហោន្តិ តហិបិ
មញ្ចេ បញ្ញត្តានិ ហោន្តិ អន្តោបិ បីបេ បញ្ញត្តានិ ហោន្តិ
តហិបិ បីបេ បញ្ញត្តានិ ហោន្តិ ។ មនុស្សា វិហារទាវតិ
អាហិណ្ណានា បស្សិត្តា ឧជ្ឈយន្តិ ធិយន្តិ វិចារេន្តិ សេ-
យ្យថាបិ តិហិ កាមកោតិលោតិ ។ ភគវតោ វតមន្តំ អា-
រោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ មហាចម្មានិ ជាវេតព្វានិ សីហចម្មំ
ព្យក្សចម្មំ ធិបិចម្មំ យោ ជាវេយ្យ អាបត្តិ ធុក្កជស្សតិ ។

(៦៥) តេន ទោ បទ សមយេន នព្វក្កិយា ភិក្ខុ
កកវតា មហាចម្មានិ បដិក្កិត្តានិ តោចម្មានិ ជាវេន្តិ ។
តានិ មញ្ចប្បមាលោនបិ ធិន្ទានិ ហោន្តិ បីបេប្បមា-
លោនបិ ធិន្ទានិ ហោន្តិ អន្តោបិ មញ្ចេ បញ្ញត្តានិ
ហោន្តិ តហិបិ មញ្ចេ បញ្ញត្តានិ ហោន្តិ អន្តោបិ បីបេ
បញ្ញត្តានិ ហោន្តិ តហិបិ បីបេ បញ្ញត្តានិ ហោន្តិ ។

ធម្មក្ខន្ធកៈ វិទូមិនត្រូវប្រើប្រាស់ស្បែកសត្វដ៏ធំ

[៦៤] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ គិតគ្នាថា ទុច្ចាសយនៈ
នឹងមហាសយនៈ ព្រះមានព្រះភាគបានទ្រង់ហាមហើយ ក៏នាំគ្នាប្រើ-
ប្រាស់ស្បែកសត្វដ៏ធំ គឺស្បែកសត្វសីហាៈ ស្បែកខ្លាធំ ស្បែកខ្លាដំបង ។
ស្បែកទាំងនោះពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបានកាត់ឲ្យល្មមនឹងគ្រែខ្លះ កាត់ឲ្យល្មម
នឹងតាំងខ្លះ ក្រាលលើគ្រែខាងក្នុងខ្លះ ក្រាលលើគ្រែខាងក្រៅខ្លះ ក្រាល
ខាងលើតាំងខាងក្នុងខ្លះ ក្រាលលើតាំងខាងក្រៅខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ដើរទៅកាន់វិហារចារិកឃើញហើយក៏ពោលទោស គំនះដៀល បន្តិ-
បង្គាប់ថា ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគនូវកាមគុណ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវប្រើប្រាស់នូវស្បែកសត្វដ៏ធំ គឺស្បែក
សត្វសីហាៈ ស្បែកខ្លាធំ ស្បែកខ្លាដំបងឡើយ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវ
អាចគ្គិក្កដ ។

[៦៥] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគិតគ្នាថា ស្បែកសត្វដ៏ធំ
ទាំងឡាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ក៏នាំគ្នាប្រើប្រាស់ស្បែក
គោទាំងឡាយវិញ ។ ស្បែកគោទាំងនោះពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបានកាត់ឲ្យល្មម
នឹងគ្រែខ្លះ កាត់ឲ្យល្មមនឹងតាំងខ្លះ ក្រាលលើគ្រែខាងក្នុងខ្លះ ក្រាលលើ
គ្រែខាងក្រៅខ្លះ ក្រាលលើតាំងខាងក្នុងខ្លះ ក្រាលលើតាំងខាងក្រៅខ្លះ ។

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

អញ្ញតរោមិ ចាបកិក្កុ អញ្ញតរស្ស ចាបុចាសកស្ស
កុលុបកោ ហោតិ ។ អថខោ សោ ចាបកិក្កុ បុព្វណ្ណា-
សមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរោនាយ យេន តស្ស
ចាបុចាសកស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
បញ្ញត្ត អាសនេ និសីទិ ។ អថខោ សោ ចាបុចា-
សកោ យេន ចាបកិក្កុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ
ចាបកិក្កុំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ តេន ខោ
បន សមយេន តស្ស ចាបុចាសកស្ស វច្ឆកោ ហោតិ
តុរុណោ អភិវុទោ ទស្សនីយោ ចាសាទិកោ ចិត្រា
សេយ្យថាបិ ទីបិច្ឆាទោ ។ អថខោ សោ ចាបកិក្កុ
តំ វច្ឆកំ សក្កច្ចំ ឧបនិជ្ឈាយតិ ។ អថខោ សោ
ចាបុចាសកោ តំ ចាបកិក្កុំ ឯតទរោច កិស្ស
កន្ត អយ្យោ ឥមំ វច្ឆកំ សក្កច្ចំ ឧបនិជ្ឈាយតីតិ ។
អត្តោ មេ អារុសោ ឥមស្ស វច្ឆកស្ស ចម្មេនាតិ ។
អថខោ សោ ចាបុចាសកោ តំ វច្ឆកំ វជិត្វា ចម្ពំ
វិច្ឆនិត្វា តស្ស ចាបកិក្កុនោ អនាសិ ។ អថខោ សោ
ចាបកិក្កុំ តំ ចម្ពំ សង្ឃាជីយា បជិច្ឆាទេត្វា អកនាសិ ។

វិនយបិណ្ឌ មហាវគ្គ

មិនតែប៉ុណ្ណោះ មានភិក្ខុបាបមួយរូប ជាដីតុនរបស់ ឧបាសិកបាបម្នាក់ ។
 វេលានោះ ភិក្ខុបាបនោះ លុះវេលាព្រឹកព្រហាមក៏ស្ងៀមស្ងៀមហើយ
 កាន់យកបាត្រនឹងបរិវេហើយ ចូលទៅកាន់ផ្ទះរបស់ ឧបាសិកបាបនោះ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយនៅលើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។ លំដាប់
 នោះ ឧបាសិកបាបនោះបានចូលទៅភិក្ខុបាប លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ថ្វាយបង្គំភិក្ខុបាបនោះហើយអង្គុយនៅក្នុងទីជម្រក ។ គ្រានោះ
 ឯង ឧបាសិកបាបនោះមានកូនតា ១ មានរូបល្អគួរនឹងរមិលមើលនាំ
 ឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាជីវិតត្របែហាលនឹងកូនខ្លាជំបង ។ វេលានោះ
 ភិក្ខុបាបនោះក៏សំឡឹងមើលទៅកូនតានោះមិនដាក់ភ្នែកសោះ ។ លំដាប់
 នោះ ឧបាសិកបាបនោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុបាបនោះថា
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ហេតុអ្វី បានជាលោកម្ចាស់សំឡឹងមើលកូនតា
 នេះមិនដាក់ភ្នែកសោះ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ ផ្សិត
 អាត្មាត្រូវការវិស្សកកូនតានេះ ។ ខណៈនោះ ឧបាសិកបាបនោះក៏
 សម្លាប់កូនតានោះ ហើយពន្លុះយកវិស្សកប្រគេនទៅភិក្ខុបាបនោះ ។
 គ្រានោះ ភិក្ខុបាបនោះក៏លាក់វិស្សកនោះក្នុងសង្ឃ្គដ៏ហើយក៏ដើរទៅ ។

ធម្មបទ្ធកោ បាបកិក្ខុវត្ថុ

អថខោ សា តាវី វច្ឆកិក្ខុនិម្មំ តំ បាបកិក្ខុំ បិដ្ឋតោ
បិដ្ឋតោ អនុពន្ធិ ។ កិក្ខុ ឃុំមាហំសុ កិស្ស ត្យាយំ
អាវុសោ តាវី បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ អនុពន្ធាតិ ។ អហំបិ
ខោ អាវុសោ ន ជាបាមិ កេន ម្យាយំ តាវី បិដ្ឋតោ
បិដ្ឋតោ អនុពន្ធាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
តស្ស បាបកិក្ខុនោ សដ្ឋ្យដិ លោហិតេន មត្តិតា
ហោតិ ។ កិក្ខុ ឃុំមាហំសុ អយំ បន តេ អាវុសោ
សដ្ឋ្យដិ កី កតាតិ ។ អថខោ សោ បាបកិក្ខុ
កិក្ខុនំ ឃុំមត្តំ អាហេចសិ ។ កី បន តុំ អាវុសោ
បាលាតិបាតេ សមាធមេសីតិ ។ ឃុំ អាវុសោតិ ។
យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយនិ ទិយនិ
វិបាចនិ កតំ ហិ ឆាម កិក្ខុ បាលាតិបាតេ សមាធមេ-
ស្សតិ ននុ កកវតោ អនេកបរិយាយេន បាលាតិបា-
តោ កហិតោ បាលាតិបាតោ វេមណី បសត្តាតិ ។
អថខោ តេ កិក្ខុ កកវតោ ឃុំមត្តំ អាហេចសុ ។

[៦៦] អថខោ កកវា ឃុំមត្តិ និបាទេ ឃុំមត្តិ បករ-
ណោ កិក្ខុសដ្ឋិ សដ្ឋិបាតាបេត្វា តំ បាបកិក្ខុំ បដិប្បថិ

បុព្វន្តរៈ និទានភិក្ខុបាប

វេលានោះ មេតានោះអាស័យកូនកំទៅតាមពិខាន់ក្រោយ ។ ភិក្ខុបាប
នោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បាននិយាយយ៉ាងនេះថា អារុសោ ហេតុអ្វី
បានជាមេតានេះមកតាមពិខាន់ក្រោយ ។ លោក ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា
អារុសោ ខ្ញុំមិនដឹងជាមេតានេះមកតាមពិខាន់ក្រោយ ។ ដោយហេតុ
អ្វីទេ ។ វេលានោះឯង សង្ឃដ៏របស់ភិក្ខុបាបនោះក៏ប្រឡាក់ទៅដោយ
ឈាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា អារុសោ សង្ឃដ៏
នេះគឺអ្នកធ្វើដូចម្តេច (បានជាប្រឡាក់) ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុបាបនោះ
បានប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានសួរថា
អារុសោ លោកបានបបួលគេធ្វើបាណាតិបាតទេដឹង ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា
អើអារុសោ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ភិក្ខុមិនសមបើនឹងបបួល
គេឲ្យធ្វើបាណាតិបាតសោះ ក្រែងបាណាតិបាតព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
តិះដៀលដោយអនេកបរិយាយ ព្រះអង្គទ្រង់សរសើរតែការរៀបចំកម្រិត
បាណាតិបាតដូច្នោះប៉ុណ្ណោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

(៦៦) ព្រះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃក្នុងវេលានោះហើយ ទ្រង់សួរចំពោះភិក្ខុបាបនោះថា

២០២

វិសេសបិដកេ មហាវិញ្ញា

សច្ចំ ក៏រ ត្វំ ភិក្ខុ ចាណាតិចារេ សមាទបេសីតិ ។
សច្ចំ ភក្កវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា ភក្កវា កថំ ហិ នាម
ត្វំ មោយ បុរិស ចាណាតិចារេ សមាទបេស្សសិ ននុ
មយា មោយ បុរិស អនេកបរិយាយេន ចាណាតិចារេ
ករហិតោ ចាណាតិចារេ វេមណី បសត្តា នេតំ មោ-
យ បុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិករហិ-
ត្វា ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ ចា-
ណាតិចារេ សមាទបេតតំ យោ សមាទបេយ្យ យថា-
ធម្មោ ការេតញ្ចោ ។ ន ច ភិក្ខុវេ តោចម្មំ ធារេតតំ
យោ ធារេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ន ភិក្ខុវេ តិញ្ចំ
ចម្មំ ធារេតតំ យោ ធារេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សានំ មញ្ចំបិ បិបំបិ
ចម្មានន្ទានំ ហោតិ ចម្មវិនន្ទានំ ។ ភិក្ខុ កុក្កុច្ឆា-
យន្តា នាភិទិសីនន្តំ ។ ភក្កវេតោ ឯតមត្តំ អាហេថេសុំ ។
អនុជាវាមិ ភិក្ខុវេ ភិហិវិកតំ អភិទិសីទិតុំ ន ត្រូវ

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុ ឮថាអ្នកឯងបានបបួលគេឲ្យធ្វើបុណ្យណាតិបុគ្គល ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុ
បាបក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នៃមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមនឹងបបួលគេ
ឲ្យធ្វើបុណ្យណាតិបុគ្គលទេ នៃមោឃបុរស ក្រែងអំពើបុណ្យណាតិបុគ្គលថាគត
បានគំរើលហើយដោយអនេកបរិយាយ គឺថាគតសរសើរតែការរៀបចំ
អំពើបុណ្យណាតិបុគ្គលដូច្នោះទេឬ នៃមោឃបុរសអំពើនេះនឹងបានដឹកនាំពួកដទៃ
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសរួច
ហើយទ្រង់ធ្វើធម្មកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកបញ្ញត្តិថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបបួលគេក្នុងបុណ្យណាតិបុគ្គលទេ ភិក្ខុណាបបួល
ត្រូវឲ្យវិនយធរធ្វើតាមធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុមិន
ត្រូវប្រើប្រាស់វិស្សកគោទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់វិស្សកសត្វណាមួយទេ ភិក្ខុណា
ប្រើប្រាស់ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានគ្រូនឹងតាំងដែលពួក
មនុស្សបានជាសដោយវិស្សក បានរួតរឹតដោយវិស្សក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
រង្ស៊ីសមិនហ៊ានអង្គុយលើ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអង្គុយលើទីសេនាសនៈដែលជាគិហិក័ត (របស់ដែល

២០៣

បញ្ចក្ខន្ធកេ ន សឧបាសិកា តាមោ បរិស័តញោ

អភិទិបទ្ធិតុទ្ធិ ។ តេន ខោ បន សមយេន វិហារា
ចម្មតាន្ទេហំ ឱកុម្មយទ្ធិ ។ ភិក្ខុ កុក្កុយាយន្តា នាភិ-
ទិសីទទ្ធិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាវេចេសុំ ។ អនុជាតាមិ
ភិក្ខុវេ ពន្ធនមន្តំ អភិទិសីទិទ្ធិ ។

[២៧] តេន ខោ បន សមយេន ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ
សឧបាសិកា តាមំ បរិសទ្ធិ ។ មនុស្សា ឱជ្ឈយទ្ធិ
ទិយទ្ធិ វិចារេទ្ធិ សេយ្យថាបិ តិហំ កាមកោតិលោតិ ។
ភកវតោ ឯតមន្តំ អាវេចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ សឧបាសិ-
កេន តាមោ បរិស័តញោ យោ បរិសេយ្យ អាចន្តិ ទុក្កដ-
ស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិលា-
លោហោតិ ន សក្កោតិ វិចា ឧបាសិកេន តាមំ បរិសទ្ធិ ។
ភកវតោ ឯតមន្តំ អាវេចេសុំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
តិលានេន ភិក្ខុនា សឧបាសិកេន តាមំ បរិសទ្ធិ ។

បច្ចុប្បន្នៈ ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់ស្បែកដើងចូលទៅកាន់ស្រុក

(គហស្ថាធ្វើផ្សេងៗ) បាន កុំឲ្យតែដេក ។ វេលានោះឯង មានវិហារ(១)
ដែលពួកជនបានរុំចងដោយខ្សែស្បែកទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
រង្វៀសមិនហ៊ានអង្គុយលើ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអង្គុយលើវិហារដែលគេគ្រាន់តែចង់បាន ។

(៦៧) សម័យនោះឯង ពួកតព្វគ្គិយភិក្ខុពាក់ស្បែកដើងហើយ
ចូលទៅកាន់ស្រុក ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស គំរងៀល បន្តិះ
បង្គាប់ថា ដូចជាពួកគ្រហស្ថដែលបរិភោគនូវកាមគុណ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាតថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់ស្បែកដើងចូលទៅកាន់ស្រុកទេ
ភិក្ខុណា(ពាក់)ចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុឡរូប
មានជម្ងឺ តែវៀរចាកស្បែកដើងក៏មិនអាចនឹងដើរចូលទៅកាន់ស្រុកបាន
ឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ
ដែលមានជម្ងឺពាក់ស្បែកដើងចូលទៅកាន់ស្រុកបាន ។

១ សំណើយកទំពៅ ដូចពុំដំនឹងសាលាផាដើម ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញា

[៦៨] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា មហាក-
ច្ឆានោ អវន្តិស្ម វិហារតិ ក្បរយេ បទានេ^(១) បព្វតេ ។
តេន ខោ បន សមយេន សោណោ ឧទាសកោ
កុដិកណ្ណោ អាយស្មតោ មហាកច្ឆានស្ម ឧបដ្ឋាកោ
ហោតិ ។ អថខោ សោណោ ឧទាសកោ កុដិកណ្ណោ
យេនាយស្មា មហាកច្ឆានោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
អាយស្មន្តំ មហាកច្ឆានំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
ឯកមន្តំ និសីទ្នោ ខោ សោណោ ឧទាសកោ កុដិ-
កណ្ណោ អាយស្មន្តំ មហាកច្ឆានំ ឯកទរោច យថា
យថាហំ កន្តេ អយ្យេន មហាកច្ឆានេន ធម្មំ ទេសិតំ
អាជានាមិ នយេនំ សុករំ អការំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្ត-
បវប្បណំ ឯកន្តបវស្មន្តំ សង្កលិទិតំ ព្រហ្មបរិយំ ចរិតុ
ឥច្ឆាមហំ កន្តេ កេសមស្សំ ឌុហារេត្វា កាសាយានិ
វត្តានិ អច្ឆាទេត្វា អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតុ បព្វ-
ជេតុ មំ កន្តេ អយ្យេ មហាកច្ឆានោតិ ។ ឯវំ វុត្តេ

១ បរទេសិបំ បាយា ។

វិទយបិដក មហាវគ្គ

(៦៨) សម័យនោះឯង ព្រះមហាក្សត្រៈដ៏មានអាយុគង់នៅ
លើក្តុំឈ្មោះបុត្រ ទៀបក្រុងឈ្មោះកុរុយរៈ ក្នុងអវន្តិជនបទ ។
សម័យនោះឯង ទុបាសកឈ្មោះសោណកុដិកណ៍^(១) ជាទុបដ្ឋាករបស់
ព្រះមហាក្សត្រៈដ៏មានអាយុ ។ វេលានោះ ទុបាសកឈ្មោះសោណ-
កុដិកណ៍បានចូលទៅរកព្រះមហាក្សត្រៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់
ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមហាក្សត្រៈដ៏មានអាយុរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សម
គួរ ។ លុះទុបាសកឈ្មោះសោណកុដិកណ៍អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះមហាក្សត្រៈដ៏មានអាយុថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលលោកម្ចាស់មហាក្សត្រៈបានសំដែងហើយយ៉ាង
ណា ។ ខ្ញុំកុរុណាក៏ដឹងច្បាស់ តែបុគ្គលដែលនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះមិនងាយ
នឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌នេះឲ្យបរិបូណ៌ពេញលេញឲ្យស្អាតរលីងដូចជា
សង្ឃដែលបុគ្គលដុសខាត់ឡើយ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ឥឡូវខ្ញុំកុរុណា
ចង់ការសក់នឹងពុកមាត់ហើយស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយ ទ្បាយ
ហើយចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងកេទរបស់បុគ្គលគ្មានផ្ទះ បពិត្រលោក
ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់មហាក្សត្រៈ បំបួសខ្ញុំផង ។ កាលបើ
ទុបាសកនោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ព្រះមហាក្សត្រៈដ៏មានអាយុក៏បាន

១ ទុបាសកឈ្មោះសោណៈតែងពាក់ច្រៀងប្រដាប់ត្រចៀកមានដម្លៃមួយពោដិ ៤៤ដាតេ
ហៅថា កុដិកណ៍ ដាច់ដង (អដ្ឋកថា) ។

បឋមកថា សោណត្ថេរវគ្គ

អាយស្មា មហាកក្ខានោ សោណំ ឧទាសកំ កុដិ-
កណ្ណំ ឯតទរោច ទុក្កំ ខោ សោណា យាវជីវំ ឯក-
សេយ្យំ ឯកកត្តំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតំ ឥឡ្ហ ភ្នំ សោណា
តត្ថេវ អតារិកក្ខតោ ពុទ្ធានំ សាសនំ អនុយុញ្ញ
កាលយុត្តំ ឯកសេយ្យំ ឯកកត្តំ ព្រហ្មចរិយន្តំ ។
អថខោ សោណាស្ស ឧទាសកស្ស កុដិកណ្ណាស្ស យោ
អហោសិ បព្វជ្ជាភិសដ្ឋារោ សោ បដិបស្សន្តិ ។ ទុតិ-
យម្យំ ខោ សោណោ ឧទាសកោ កុដិកណ្ណោ ។ បេ ។
តតិយម្យំ ខោ សោណោ ឧទាសកោ កុដិកណ្ណោ
យេនាយស្មា មហាកក្ខានោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
មិត្តា អាយស្មន្តំ មហាកក្ខានំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ សោណោ ឧទាស-
កោ កុដិកណ្ណោ អាយស្មន្តំ មហាកក្ខានំ ឯតទរោច
យថា យថាហំ កន្តេ អយ្យេន មហាកក្ខានេន ធម្ម-
ទេសិតំ អាជានាមិ នយិទំ សុករំ អតារំ អដ្ឋវសតា
ឯកន្តបរិពុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធិំ សង្កលិទិតំ ព្រហ្មចរិយំ

ធម្មត្ថដ្ឋកៈ និទានព្រះសោណាក្ខេរៈ

និយាយពាក្យនេះនឹងសោណកុដិកណ្ណឧបាសកថា ខែសោណៈ ការ
ប្រព្រឹត្តនូវការដេកតែម្នាក់ឯង បរិភោគនូវភក្តីតែមួយពេល និងប្រព្រឹត្ត
ព្រហ្មចរិយធម៌ ដរាបអស់មួយជីវិត មិនងាយនឹងធ្វើបានឡើយ ខែ
សោណៈ រណ្តើយចុះ អ្នកឯងគួរតែទៅជាគ្រហស្ថប្រកបតាមពាក្យប្រៀន
ប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធតាំងឡាយ គឺការដេកតែម្នាក់ឯង ការបរិភោគ
ភក្តីតែម្តងនឹងការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ សមគួរតាមកាល ក្នុងកេរដា
គ្រហស្ថនោះចុះ ។ ការប្រុងប្រៀបនឹងឫសរបស់សោណកុដិកណ្ណឧបាសក
នោះក៏បានរម្ងាប់ស្ងប់ស្ងាត់ទៅក្នុងពេលនោះឯង ។ សោណកុដិកណ្ណ
ឧបាសក បានចូលទៅក្រព្រះមហាក្ខត្តានៈ ជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។
សោណកុដិកណ្ណឧបាសក បានចូលទៅក្រព្រះមហាក្ខត្តានៈដ៏មានអាយុ
ជាគំរប់បីដងផង លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមហាក្ខត្តានៈ
ដ៏មានអាយុ រួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសោណកុដិកណ្ណ
ឧបាសក អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹង
ព្រះមហាក្ខត្តានៈដ៏មានអាយុថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ដែល
លោកម្ចាស់បហាក្ខត្តានៈបានសំដែងហើយយ៉ាងណា ។ ខ្ញុំករុណា ក៏ដឹង
ច្បាស់ (តែថា) បុគ្គលដែលនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្ត
នូវព្រហ្មចរិយធម៌នេះ ឲ្យបានពេញអស់ជើង ឲ្យបានស្អាតអស់ជើង

២០៦

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

ចរិតុំ វត្តាមហំ កន្លេ កេសមស្សំ ឱហារេត្វា កាសា-
យានិ វត្តានិ អន្តាទេត្វា អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតុំ
បព្វាជេតុំ មំ កន្លេ អយ្យោ មហាកត្តាទោតិ ។ អថខោ
អាយស្មា មហាកត្តាទោ សោណំ ឧបាសកំ កុដិ-
កណ្ណំ បព្វាជេសិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អវន្តិ-
ទត្តិណាបថោ អប្បភិក្កុកោ ហោតិ។ អថខោ អាយស្មា
មហាកត្តាទោ តិណ្ណំ វស្សានំ អច្ឆយេន កិច្ចេន ក-
សិរេន តតោ តតោ ទសវត្តំ ភិក្កុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា
អាយស្មន្តំ សោណំ ឧបសម្ពាទេសិ ។ អថខោ អា-
យស្មតោ សោណាស្ស វស្សំ វុត្តស្ស រហោកតស្ស
បដិសល្ល័នស្ស ឃំ ចេតសោ បរិវិតក្តោ ឧទទាទិ
សុតោយេវ ខោ មេ សោ កកវំ ឯទិសោ ច ឯទិសោ
ទាតិ ន ច មយា សម្មុខា ទិដ្ឋោ កច្ឆយ្យហំ តំ ក-
កវន្តំ ទស្សនាយ អារហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធិំ សចេ មំ
ឧបជ្ឈាយោ អនុជានេយ្យតិ ។ អថខោ អាយស្មា
សោណោ សាយណ្ណាសមយំ បដិសល្លាណ វុដ្ឋិតោ
យេនាយស្មា មហាកត្តាទោ តេនុបសន្តំមិ ឧបសន្តំ-

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ដូចជាសង្ខំដែលគេដុសខាត់ហើយទេ បតិត្រលោកដ៏ចំរើន ឥឡូវ
ខ្ញុំកុណាចង់ការសក់នឹង ពុកមាត់ហើយស្បែកដណ្តប់សំពត់កាសាយ
ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងភទ្របេសបុគ្គលគ្មានផ្ទះ បតិត្រលោកដ៏ចំរើន
សូមលោកម្ចាស់មហាក្ខានៈបំបួសខ្ញុំផង ។ ព្រះមហាក្ខានៈដ៏មាន
អាយុក៏បានបំបួសសាលាកុដិកណ្ណ ទុបាសកក្នុងវេលានោះឯង ។ សម័យ
នោះឯង អវនិទុក្ខិណាបថជនបទមានភិក្ខុតិចណាស់ ។ វេលានោះ
ព្រះមហាក្ខានៈដ៏មានអាយុឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃមានពួក ១០ ដែលមកពីទិស
នោះៗ ហើយឲ្យទុបសម្បទាសាលាដ៏មានអាយុ ដោយក្រលំបាក
ពេកណាស់ លុះតែកន្លង ៣ ឆ្នាំទៅ (ទើបរកគណៈសង្ឃបានគ្រប់
ដប់) ។ លំដាប់នោះ កាលសាលាដ៏មានអាយុនៅចាំវស្សាចេញហើយ
នៅក្នុងទីស្ងាត់លាក់ខ្លួនសម្លក់កើតការត្រិះរិះ ក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះថា អាត្មា
អញគ្រាន់តែបានឮថា ព្រះមានព្រះភាគនោះបែបយ៉ាងនេះ ។ តែ
អាត្មាអញមិនដែលឃើញព្រះមានព្រះភាគចំពោះមុខសោះ ។ បើ
ទុបជ្ឈាយ៍អនុញ្ញាត ឲ្យអាត្មាអញទៅ អាត្មាអញគួរតែទៅឲ្យបាន
ឃើញព្រះមានព្រះភាគជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ។ គ្រានោះ
ព្រះសាលាដ៏មានអាយុ លុះវេលាថ្ងៃស្បែក ក៏ចេញអំពីទីលាក់ខ្លួន
ពួនសម្លហើយ ចូលទៅរកព្រះមហាក្ខានៈដ៏មានអាយុ លុះចូល

២០៧

ឧប្បន្ទ្តេ សោណត្ថេវន្ត

មិត្តា អាយស្មន្តំ មហាកត្តានំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ អាយស្មា សោណោ
អាយស្មន្តំ មហាកត្តានំ ឯតទរោច ឥធ មយ្ហំ កន្តេ
រហោកតស្ស ចដិសល្ល័នស្ស ឯវំ ចេតសោ ចរិវិ-
តក្កោ ទុទនាទិ សុតោយេវ ខោ មេ សោ កកវា
ឯទិសោ ច ឯទិសោ ចាតិ ន ច មយា សម្ម-
ទា ទិដ្ឋោ កច្ចយ្យហំ តំ កកវន្តំ ទស្សនាយ
អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធិ សចេ មំ ឧបជ្ឈយោ អនុជាទេ-
យ្យតិ កច្ចយ្យហំ កន្តេ តំ កកវន្តំ ទស្សនាយ អរហន្តំ
សម្មាសម្ពុទ្ធិ សចេ មំ ឧបជ្ឈយោ អនុជាទាតីតិ ។ សាធុ
សាធុ សោណោ កច្ច ត្វំ សោណោ តំ កកវន្តំ ទស្សនាយ
អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ទត្តិស្សសំ ត្វំ សោណោ តំ កកវន្តំ
ចាសាទិកំ ចាសាទនីយំ សន្តិទ្ធិយំ សន្តមាទសំ
ឧត្តមទមថសមថមនុប្បតំ ទន្តំ កុតំ យតិទ្ធិយំ ទាតំ
តេនហិ ត្វំ សោណោ មម វចនេន កកវតោ ទាទេ

បច្ចុប្បន្នៈ និទានព្រះសោណត្ថេរ

ទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុរចក្តីអង្គុយនៅក្នុង
ទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសោណៈដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំករុណានៅក្នុងទីស្ងាត់ លាក់ខ្លួនពួនសម្បែកដ៏នេះ
ក៏កើតការត្រិះរិះ ក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញគ្រាន់តែបានឮថា
ព្រះមានព្រះភាគនោះបែបយ៉ាងនេះៗ តែអាត្មាអញ មិនដែលឃើញ
ព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងទីចំពោះមុខបានម្តងសោះ បើបុប្ផយ៍អនុញ្ញាត
ឲ្យអាត្មាអញទៅ គួរតែអាត្មាអញទៅ ឲ្យបានឃើញព្រះមានព្រះភាគ
ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន បើបុប្ផយ៍
អនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំករុណាទៅ ខ្ញុំករុណាគួរនឹងទៅ ឲ្យបានឃើញព្រះមាន
ព្រះភាគជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ។ ព្រះមហាក្សត្រនេះក៏និយាយតប
វិញថា នៃសោណៈ ប្រពៃពេកណាស់ហើយ នៃសោណៈ លោក
ចូរទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះចុះ នៃ
សោណៈ លោកមុខជា នឹងបានឃើញព្រះមានព្រះភាគនោះជាទីនាំ
ឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាគួរឲ្យជ្រះថ្លា មានឥន្ទ្រិយរម្ងាប់ហើយ មានព្រះ
ទ័យរម្ងាប់ហើយ បានដល់នូវបញ្ញាសម្រាប់ទូន្មាន នឹងសមាធិសម្រាប់
រម្ងាប់ដ៏ទុត្តម បានទូន្មានព្រះអង្គហើយ បានរក្សាព្រះអង្គហើយ បាន
ឈ្នះឥន្ទ្រិយហើយ បានប្រាសចាកកិលេសហើយ នៃសោណៈ បើ

២០៨

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

សិរសា វន្ត ឧបជ្ឈាយោ មេ កន្តេ អាមេស្មា មហាកិច្ចានោ
កកវតោ ចានេ សិរសា វន្តតតិ ឃវត្តា វនេហិ អវន្តិទត្តិ-
ណាបថេ កន្តេ អប្បកិក្កកោ តិណ្ណំ មេ វស្សនំ អច្ច-
យេន កិច្ចេន កសិវេន តតោ តតោ ទសវត្តំ កិក្កសង្ឃ
សន្និទាតាបេត្វា ឧបសម្បទំ អលត្តំ អប្បវនាម កកវ
អវន្តិទត្តិណាបថេ អប្បតវេន តណោន ឧបសម្បទំ អ-
នុជាធម្មេ អវន្តិទត្តិណាបថេ កន្តេ កណ្ឌត្តា ភូមិ ខរ
តោកណ្ឌកហតា អប្បវនាម កកវ អវន្តិទត្តិណាប-
ថេ តណាត្តណ្ណាបាហនំ អនុជាធម្មេ អវន្តិទត្តិណាបថេ
កន្តេ នហានករុកា មនុស្សា ឧទកសុទ្ធិកា អប្បវនាម
កកវ អវន្តិទត្តិណាបថេ ធុវនហានំ អនុជាធម្មេ អ-
វន្តិទត្តិណាបថេ កន្តេ ចម្មានំ អត្តរណានំ ឯធុកចម្ពំ
អជចម្ពំ មិកចម្ពំ សេយ្យថាបិ កន្តេ មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសុ

វិនយចិនិក មហាវត្ត

ដូច្នោះ លោកចូរថ្វាយបង្គំព្រះបាទទាំងគូរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយ
សិរសាតាមពាក្យខ្ញុំថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទបជ្ឈយ័ររបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ
ឈ្មោះមហាកប្បានៈដ៏មានអាយុ សូមក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះបាទទាំង
គូរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយសិរសា រួចហើយចូរលោកក្រាបទូល
យាងនេះ(ទៀត)ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែនអវន្តិទត្ថិណា បឋមានភិក្ខុតិច
ណា ស' ខ្ញុំព្រះអង្គប្រជុំភិក្ខុសង្ឃមានពួក ១០ អំពីប្រទេសនោះ ៗ ហើយ
បានទុបសម្បទាដោយលំបាកពេកណា ស' លុះតែកន្លង ៣ ឆ្នាំទៅហើយ
(ទើបស្រេច)ធ្វើម្តងហ្ន៎ព្រះដ៏មានព្រះភាគគួរទ្រង់អនុញ្ញាតនូវទុបសម្បទា
ក្នុងដែនអវន្តិទត្ថិណា បឋដោយគណៈសង្ឃឲ្យតិចល្មមទៅ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ក្នុងដែនអវន្តិទត្ថិណា បឋមានដែនដីខ្មៅស្អិតត្រាតត្រាតរំងរដិប
រដុបដោយស្នាមជើងគោ ធ្វើម្តងហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគួរទ្រង់អនុញ្ញាត
ស្បែកជើង ៤ ជាន់ឡើងទៅ ក្នុងដែនអវន្តិទត្ថិណា បឋ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ក្នុងដែនអវន្តិទត្ថិណា បឋ ពួកមនុស្សរាប់អានការង្វឹតទឹកណា ស'
ប្រកបដោយសេចក្តីស្អាតព្រោះទឹក ធ្វើម្តងហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគួរ
ទ្រង់អនុញ្ញាតការង្វឹតទឹកឲ្យបានជានិច្ច ក្នុងដែនអវន្តិទត្ថិណា បឋ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែនអវន្តិទត្ថិណា បឋមានកម្រាលស្បែកច្រើន គឺស្បែក
ចៀម ស្បែកពៅពៃ ស្បែកម្រឹត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងមជ្ឈមជនបទ

២០៧

បឋមកថា សោណត្ថេរវគ្គ

ឯវត្ត មោរត្ត មជ្ឈារ ជន្ម ឯវមេវ ទោ កន្ត អវន្តិ ទត្តិណា .
បថេ ចម្មានិ អត្តរណានិ ឯវន្តិកចម្មំ អជចម្មំ មិកចម្មំ
អប្បវនាម កកវ អវន្តិ ទត្តិណា បថេ ចម្មានិ អត្តរណា-
និ អនុជា ឈេយ្យ ឯវន្តិកចម្មំ អជចម្មំ មិកចម្មំ ឯវតាហិ
កន្ត មនុស្សា និស្ស័មកតានំ កិក្ខុនំ ចីវំ ទេន្តិ ឥមំ ចីវំ
ឥត្តន្ទាមស្ស ទេមាតិ តេ អាគន្ធា អាវោចេន្តិ ឥត្តន្ទាមេហិ
តេ អាវុសោ វនុស្សេហិ ចីវំ ទិណ្ឌិ តេ កក្កុច្ឆាយន្តា ន
សាទិយន្តិ មា វោ និស្សត្តិយំ អហោសីតិ អប្បវនាម
កកវ ចីវេ ចរិយាយំ អាចិក្ខេយ្យាតិ ។ ឯវំ កន្តតិ ទោ
អាយស្មា សោណោ អាយស្មតោ មហាកត្តានស្ស
បដិស្សណ៍ត្វា ទុដ្ឋាយាសនា អាយស្មន្តិ មហាកត្តានំ

បឋមន្តកៈ និទានព្រះសោណត្ថេរ

មានស្មៅឈ្មោះឯរត្តិ^(១) ស្មៅឈ្មោះមោរត្តិ^(២) ស្មៅឈ្មោះមជ្ជារុ^(៣) ស្មៅ
ឈ្មោះជន្តិ^(៤) យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងដែនអវនិទ្ធិទ្ធិណា-
បថក៏មានកម្រាលស្បែក គឺស្បែកចៀម ស្បែកពពែត ស្បែកម្រឹតដូច្នោះដែរ
ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគួរទ្រង់អនុញ្ញាតកម្រាលស្បែកទាំងឡាយ
គឺស្បែកចៀម ស្បែកពពែត ស្បែកម្រឹត ក្នុងដែនអវនិទ្ធិទ្ធិណាបថ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ មនុស្សទាំងឡាយប្រគេនចីវរដើម្បីកុំកុំដែល
នៅក្រៅសីមាថា យើងប្រគេនចីវរនេះដល់កុំកុំឈ្មោះនេះ កុំកុំទាំងនោះ
មកប្រាប់ថា នៃអាវុសោ ពួកមនុស្សឈ្មោះនេះបានប្រគេនចីវរដើម្បី
លោកហើយ កុំកុំទាំងនោះក៏រង្ស៊ីសមិនត្រេកអរព្រោះយល់ឃើញថាកុំឱ្យ
ត្រូវនិស្សត្តិយដល់យើងឡើយ ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគួរទ្រង់ប្រាប់
រមៀបប្រតិបត្តិក្នុងចីវរ ។ ឯព្រះសោណៈដ៏មានអាយុបានទទួលស្តាប់ពាក្យ
ព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុដោយពាក្យថា ករុណាលោកម្ចាស់ រូបហើយ
ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ ធ្វើប្រទេស្សិណ

១-២ ៣-៤ តាមអដ្ឋកថា ថា ស្មៅទាំង ៤ យ៉ាងនេះគេតែងយកមកធ្វើដាក់ទ្រូលរឹងខ្លះ
ក្រូលទន់ខ្លះ ឯស្មៅឈ្មោះឯរត្តិមានសម្បជ្ឈរឹងប្រោតប្រោត ស្មៅឈ្មោះមោរត្តិមានសម្បជ្ឈ
ប្រហម មានសាច់ល្អិតទន់ មានសម្បជ្ឈស្រួល គេតែងយកមកធ្វើដាក់ទ្រូលទន់សម្រាប់ដេក
ពាលបើដេកសង្កត់ទៅហើយ លុះព្រាកចេញក៏យ៉ោងឡើងវិញ ឯស្មៅឈ្មោះមជ្ជារុនោះ គេ
យកមកធ្វើដាក់សំពត់សាណីក៏បាន ស្មៅឈ្មោះជន្តិនោះ មានពណ៌ដូចកែវិមណី ។

វិធីបដិពេ មហាវិញ្ញា

អភិវាទេត្វា បទក្ខណំ កត្វា សេនាសនំ សំសារមេត្វា
បត្តិចរិមាទាយ យេន សាវត្ថី តេន បញ្ញាមិ អនុបុព្វេន
យេន សាវត្ថី ជេតវំនំ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមោ យេន
កកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវំនំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ អថខោ កកវា អាយស្មន្តំ អាទន្តំ
អាមន្តេសិ ឥមស្ស អាទន្ត អាគន្ធកស្ស ភិក្ខុនោ សេ-
នាសនំ បញ្ញាមេហិតិ ។ អថខោ អាយស្មា អាទន្តោ
យស្ស ខោ មំ កកវា អាណាមេតិ ឥមស្ស អាទន្ត
អាគន្ធកស្ស ភិក្ខុនោ សេនាសនំ បញ្ញាមេហិតិ ឥច្ឆតិ
កកវា តេន ភិក្ខុនោ សទ្ធិ ឯកវិហារេ វត្តំ ឥច្ឆតិ កកវា
អាយស្មតា សោណោន សទ្ធិ ឯកវិហារេ វត្តន្តំ យស្មី
វិហារេ កកវា វិហារតិ តស្មី វិហារេ អាយស្មតា សោ-
ណស្ស សេនាសនំ បញ្ញាមេសិ ។

[៦៧] អថខោ កកវា ពហុទេវ វត្តី អន្លោកាសេ
វិតិណមេត្វា វិហារំ ចារិសិ ។ អាយស្មាមិ ខោ សោណោ
ពហុទេវ វត្តី អន្លោកាសេ វិតិណមេត្វា វិហារំ ចារិសិ ។
អថខោ កកវា វត្តិយា បច្ឆុសសមយំ បច្ឆុដ្ឋាយ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ហើយទុកដាក់គ្រឿងសេនាសនៈ រួចកាន់យកបាត្រនឹងចីវរ ចេញដើរ
ដោយលំដាប់ទៅក្រុងហៅត្ថី ក៏ចូលទៅកេត្រមានព្រះភាគ ក្នុងវត្ត
ជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី តែងតែសាវត្ថី លុះចូលទៅដល់
ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សម
គួរ ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុមកថា វៃអានន្ទ អ្នកចូរទៅក្រាលសេនាសនៈឲ្យអាគន្ធកកិក្ខុនេះ
(បន្តិច) ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់បង្គាប់អញថា វៃអានន្ទ អ្នកឯងចូរក្រាលសេនាសនៈឲ្យអាគន្ធកកិក្ខុ
នេះ (បន្តិច) ចំពោះភិក្ខុណា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្រាថ្នាដើម្បីគង់
នៅក្នុងវិហារ ១ ជាមួយនឹងភិក្ខុនោះគឺថា ព្រះមានព្រះភាគប្រាថ្នាដើម្បី
គង់នៅក្នុងវិហារ ១ ជាមួយនឹងព្រះសោណៈដ៏មានអាយុ លុះគិត
ដូច្នោះហើយ ក៏ក្រាលសេនាសនៈចំពោះព្រះសោណៈដ៏មានអាយុក្នុង
វិហារដែលព្រះមានព្រះភាគគង់នៅ ។

(៦៧) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងទីកណ្តាលវាល
អស់ព្រឹត្តិជាច្រើន ទើបយាងចូលទៅកាន់វិហារ ។ ចំណែកខាងព្រះ
សោណៈដ៏មានអាយុក៏នៅក្នុងទីកណ្តាលវាលអស់ព្រឹត្តិជាច្រើន ទើបចូល
ទៅកាន់វិហារដែរ ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ក្រោកឡើង

២១១

បុព្វន្ទុកោ សោណាញោវត្ថុ

អាយស្មន្តំ សោណំ អដ្ឋេសិ បដិកាតុ តំ ភិក្ខុ ធម្មោ
កាសិត្តន្តំ ។ ឃំ កន្លេតំ ខោ អាយស្មា សោណោ
កកវតោ បដិស្សុណីត្វា សញ្ញានេវ អដ្ឋកវត្តិកានិ សវេន
អកាសំ ។ អថខោ កកវា អាយស្មតោ សោណាស្ស
សវកញ្ញាបរិយោសានេ អញ្ញាធុមោទិ សាធុ សាធុ ភិក្ខុ
សុក្កហិតានិ ខោ តេ ភិក្ខុ អដ្ឋកវត្តិកានិ សុមនសិក-
តានិ សូមជារតានិ កល្យាណីយាសិ វាចាយ សមន្ទា-
តតោ វិសង្ខាយ អនេលកលាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយា
កតិវស្សេសិ ត្វំ ភិក្ខុតំ ។ ឃកវស្សោ អហំ កកវតំ ។
កិស្ស បន ត្វំ ភិក្ខុ ឃំចិវំ អកាសីតំ ។ ចិវំ ទិដ្ឋោ
មេ កន្លេ កាមេសុ អាទីនវេ អបិច សម្ពាណា យវាវសា
ពហុកិច្ចា ពហុករណីយាតិ ។ អថខោ កកវា ឯតមត្តំ
វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ

បច្ចុប្បន្នៈ និទានព្រះសោណាត្ថេរ

ក្នុងបច្ចុប្បន្នសម័យនៃពត្រិបានត្រាស់បង្គាប់ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុថា នៃ
ភិក្ខុ អ្នកគួរនឹងសំដែងធម៌បន្តិចទៅ ។ ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុបាន
ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ
ហើយក៏សំដែងនូវសូត្រទាំងឡាយ មាននៅក្នុងអង្គកវគ្គទាំងអស់ដោយ
សរកញ ។ លុះចប់សរកញរបស់ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុហើយ ព្រះ
មានព្រះភាគ ក៏បានអនុមោទនាក្នុងខណៈនោះថា នៃភិក្ខុ ព័រោះ
ហើយ ។ នៃភិក្ខុ សូត្រទាំងឡាយដែលមានក្នុងអង្គកវគ្គអ្នកបានរៀនមក
ត្រឹមត្រូវហើយ អ្នកបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តល្អហើយ បានពិចារណាល្អហើយ
អ្នកប្រកបដោយសំដីព័រោះក្សសក្សាយប្រាសចាកទោស គួរនឹងញ៉ាំង
ជនឲ្យបានដឹងច្បាស់នូវសេចក្តី នៃភិក្ខុ អ្នកមានវស្សាប៉ុន្មានហើយ ។
ព្រះសោណៈក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទើបបាន
តែ ១ វស្សាទេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សួរថា នៃភិក្ខុ ហេតុអ្វី បាន
ជាអ្នកធ្វើការឲ្យយឺតយូរយ៉ាងនេះ (ក្របួសម៉្លេះ) ។ ព្រះសោណៈក្រាប
ទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឯទោសក្នុងកាមទាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះអង្គ
បានឃើញមកជាយូរហើយ តែជាធម្មតាយរាវស មានសេចក្តីចង្អៀត
ចង្អល់ច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានការងារច្រើន ។ វេលានោះ ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់សេចក្តីនេះហើយ ទើបទ្រង់បន្ធិឡើងនូវ
ទាននេះក្នុងវេលានោះថា

វិសេយបិដកេ មហាវគ្គោ

ទិស្វា អាទីនំ លោកេ

ញត្វា ធម្មំ ជំរូបដី

អរិយោ ន រមតី ចារេ

ចារេ ន រមតី សុច្ឆិតិ^(១) ។

[៧០] អថខោ អាយស្មា សោណោ បដិសម្មោទតិ
ខោ មំ កកវា អយំ ខុស្ស កាលោ យំ មេ ឧបជ្ឈាយោ
បរិទស្សីតិ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ កវិត្វា
កកវតោ ចារេសុ សិរសា ជិបតិត្វា កកវន្តំ ឯតទរោច
ឧបជ្ឈាយោ មេ កន្លេ អាយស្មា មហាកត្វាណោ កកវតោ
ចារេសុ^(២) សិរសា វន្តតិ ឯវត្តា វន្តតិ^(៣) អវន្តិទត្តិណា-
បថោ កន្លេ អប្បកិក្កកោ តិណំ មេ វស្សានំ អច្ចយេ-
ន កិច្ចេន កសិវេន តតោ តតោ ទសវក្កំ កិក្កុសជ្ឈំ
សន្និទាតាចេត្វា ឧបសម្បទំ អលត្តំ អប្បវធាម កកវា
អវន្តិទត្តិណាបថេ អប្បតវេន កណោន ឧបសម្បទំ

១ ឱ. លាសនេ រមតិ សុច្ឆិតិ ។ ២ បាទេតិ កត្តបិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ។ ៣ ឱ. វទតិ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

បុគ្គលបានឃើញទោសក្នុងលោកហើយ
ដឹងនូវធម៌ដែលប្រាសចាកឧបធិក្កិលេស
ជាព្រះអរិយៈ រវៃមន៍មិនត្រកអវក្កន៍បាប
ជាបុគ្គលស្អាត រវៃមន៍មិនត្រកអវក្កន៍បាប ។

(៧០) ត្រាទោះ ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុគិតថា ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់ស្មោះសុវន័ន៍អាត្មាអញដោយពិត ព្រះឧបជ្ឈាយ័របស់អាត្មាអញ
បានផ្ញើពាក្យបណ្តាំណា កាលនេះជាកាលគួរ នឹងក្រាបទូលតាមពាក្យ
បណ្តាំនោះ ទើបក្រាបចាកអាសនៈធ្វើឧត្តពសន្តិលើស្មាម្ខាងហើយក្រាប
ទៀបព្រះបាទទាំងគួរបស់ព្រះមានព្រះភាគដោយសិរសា ហើយក្រាប
ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះ
ឧបជ្ឈាយ័របស់ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះមហាកប្បានៈដ៏មានអាយុ សូមទុនសិរសា
ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទទាំងគួរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ម្យ៉ាងទៀត
លោកឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គក្រាបទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វែង
អវន្តិទុក្ខណាបឋមានភិក្ខុភិច (ចាប់ដើមតាំងពីខ្ញុំព្រះអង្គបានប្អូសជាសាម-
ណេរ) កន្លងទៅ ៣ ឆ្នាំហើយ ទំរាំប្រជុំភិក្ខុសង្ឃបាន ១០ រូបដែលមក
ពីទិសនោះ ។ ហើយទើបបានឧបសម្បទាដោយលំបាកពន់ពេកណាស់
ធ្វើម្តងហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគួរទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យឧបសម្បទាក្នុងវែង

២១៣

បឋមប្បន្តកោ សោណាត្ថវត្ថុ

អនុជាទេយ្យ អវន្តិទត្ថិណាមថេ កន្លេ កណ្ណាត្ថរា ភូមិ
ខរា តោកណ្ណាកហតា អប្បវេនាម កកវា អវន្តិទត្ថិ-
ណាមថេ គណាត្ថណុចាហនំ អនុជាទេយ្យ អវន្តិទត្ថិ-
ណាមថេ កន្លេ នហានកុកា មនុស្សា ឧទកសុទ្ធិកា
អប្បវេនាម កកវា អវន្តិទត្ថិណាមថេ ធុវនហានំ អនុ-
ជាទេយ្យ អវន្តិទត្ថិណាមថេ កន្លេ ចម្មានិ អត្តរណានិ
ឯឡកចម្មំ អជចម្មំ មិគចម្មំ សេយ្យថាមិ កន្លេ មជ្ឈិមេសុ
ជនបទេសុ ឯវតុ មោវតុ មជ្ឈវតុ ជន្ត ឯវមេវ ខោ កន្លេ
អវន្តិទត្ថិណាមថេ ចម្មានិ អត្តរណានិ ឯឡកចម្មំ អ-
ជចម្មំ មិគចម្មំ អប្បវេនាម កកវា អវន្តិទត្ថិណាមថេ
ចម្មានិ អត្តរណានិ អនុជាទេយ្យ ឯឡកចម្មំ អជចម្មំ
មិគចម្មំ ឯវតហិ កន្លេ មនុស្សា និស្ស័មកតានំ ភិក្ខុនំ
ចីវំ ទេន្តិ ឥមំ ចីវំ ឥត្តន្ទាមស្ស ទេមាតិ តេ អាត្មា

ចម្លើយនូវ ឱទ្ធិព្រះសោណ្ឌេរ

អវនិទ្ធិទុក្ខិណាបថដោយគណៈសង្ឃតិចជាងមុន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុង ដែនអវនិទ្ធិទុក្ខិណា បថមានដែនដី ខ្សាស្អិត ត្រាតត្រាតវែង រដិបរដុប ដោយ ស្នាមជើងគោ ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគួរទ្រង់អនុញ្ញាតស្បែកជើង ៤ ជាន់ ទៀងទៅ ក្នុងដែនអវនិទ្ធិទុក្ខិណាបថ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុង ដែនអវនិទ្ធិទុក្ខិណាបថ ពួកមនុស្សរាប់ពាន់ការងារ តទឹកណាស់ ប្រកបដោយ សេចក្តីស្អិតព្រោះទឹក ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគួរទ្រង់អនុញ្ញាត ការងារតទឹកឲ្យបានជានិច្ច ក្នុងដែនអវនិទ្ធិទុក្ខិណាបថ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងដែនអវនិទ្ធិទុក្ខិណាបថ មានកម្រាលស្បែកទាំងឡាយ គឺស្បែកចៀម ស្បែកពពែ ស្បែកម្រឹត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងមជ្ឈិមជនបទមានស្មៅ ឈ្មោះឈរតុ ស្មៅឈ្មោះមោរតុ ស្មៅឈ្មោះមង្គុរ ស្មៅឈ្មោះជន្មយ៉ាង ណាមិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងដែនអវនិទ្ធិទុក្ខិណាបថមានកម្រាល គេធ្វើដោយស្បែកទាំងឡាយ គឺស្បែកចៀម ស្បែកពពែ ស្បែកម្រឹត ក៏ដូច្នោះដែរ ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគួរទ្រង់អនុញ្ញាតកម្រាល ទាំងឡាយដែលគេធ្វើដោយស្បែក គឺស្បែកចៀម ស្បែកពពែ ស្បែកម្រឹត ក្នុងដែនអវនិទ្ធិទុក្ខិណាបថ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងកាលឥឡូវនេះ មនុស្សទាំងឡាយគេប្រគេនចីវរដើម្បីពួកភិក្ខុដែលនៅក្រៅសីមាថា យើង នឹងប្រគេនចីវរនេះដើម្បីភិក្ខុឈ្មោះនេះ ភិក្ខុទាំងនោះមកហើយប្រាប់ថា

២១៤

វិនយចំណីពេ មហាវិញ្ញា

អាវោចេន្តិ ឥត្តញ្ញាមេហំ តេ អាវុសោ មនុស្សេហំ បីវំ
ទិដ្ឋន្តិ តេ កុក្កុយាយន្តា ន សាទិយន្តិ មា នោ និស្ស-
ក្កិយំ អហោសីតិ អប្បវេនាម ភគវំ បីវេ បរិបរាយំ
អាចំក្ខេយ្យតិ ។

[៧០] អថទោ ភគវំ ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បករណោ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ អវន្តិ-
ទត្តិណាយថោ ភិក្ខុវេ អប្បភិក្ខុកោ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ
សត្វប្បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ វិនយធរមញ្ញមេន កលោន
ឧបសម្បទំ ។ តត្រិមេ បច្ចន្តិមា ជនបទា បុត្តិមាយ
ទិសាយ កជន្តលំ នាម និគមោ តស្ស បវេន មហា-
សាលា តតោ បរា បច្ចន្តិមា ជនបទា ឱវតោ មជ្ឈេ ។
បុត្តិមទត្តិណាយ ទិសាយ សល្លវតី នាម នទិ
តតោ បរា បច្ចន្តិមា ជនបទា ឱវតោ មជ្ឈេ ។
ទត្តិណាយ ទិសាយ សេតកណ្ណិកំ នាម និគមោ
តតោ បរា បច្ចន្តិមា ជនបទា ឱវតោ មជ្ឈេ ។
បច្ចិមាយ ទិសាយ ជ្ជនំ នាម ព្រាហ្មណត្តតោ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

វិនោកុសោ ពួកមនុស្សឈ្មោះនេះបានប្រគេនចីវរចំពោះលោក ភិក្ខុទាំង នោះក៏រៀនសូត្រអរដោយគិតថាកុំឲ្យមាននិស្សគ្គិយដល់យើងឡើយ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រូវប្រាប់ប្រែប្រតិបត្តិក្នុងចីវរ ។

(៧១) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់

ធ្វើនូវធម្មិកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកទ្រង់ អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដែនអវន្តិទត្តិណាបឋមានភិក្ខុភិប ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងបច្ចុទ្ធិមជនបទ^(១)ទាំងអស់ គឺថាគតអនុញ្ញាតនូវទប- សម្បទាដោយគណៈសង្ឃមានវិនយធរ^(២)ជាគំរូប្រាំបួន ។ បណ្តា ជន បទ ទាំងនោះ ជនបទទាំងឡាយនេះដែលជាបច្ចុទ្ធិមជនបទគឺ ក្នុងទិសខាងកើត មាននិគមឈ្មោះកដ្ឋល ខាងនាយកដ្ឋលនិគមនោះ មាននិគមឈ្មោះ មហាសាលា ខាងនាយនិគមឈ្មោះមហាសាលានោះ ហៅថាបច្ចុទ្ធិមជន- បទ ខាងអាយចូលមកជាមជ្ឈិមជនបទ ។ ក្នុងទិសអាគ្នេយ៍មានស្ទឹងឈ្មោះ សលូវតី ខាងនាយស្ទឹងសលូវតីនោះ ហៅថាបច្ចុទ្ធិមជនបទ ខាងអាយចូល មកជាមជ្ឈិមជនបទ ។ ក្នុងទិសខាងត្បូង មាននិគមឈ្មោះសេតកណ្តិក ខាងនាយសេតកណ្តិកនិគមនោះ ហៅថាបច្ចុទ្ធិមជនបទ ខាងអាយចូលមក ជាមជ្ឈិមជនបទ ។ ក្នុងទិសខាងលិចមានស្រុកព្រា ហ្ន៎ឈ្មោះប៉ូនត្រាម

១ សំដៅយកប្រទេសជាខាងក្រៅពីមជ្ឈិមប្រទេស ។ ២ សំដៅយកគ្រូសូត្រ ។

២១៥

ចម្បង្គនៃ មជ្ឈិមប្បទេសសណ្ឋាន

តតោ បរា បច្ចុន្តិមា ជនបទា ឱរតោ មជ្ឈេ ។ ឧត្តរាយ
និសាយ ឧស្សីន្ទុជា ឆាម បព្វតោ តតោ បរា
បច្ចុន្តិមា ជនបទា ឱរតោ មជ្ឈេ ។ អនុជាឆាមិ ភិក្ខុវេ
ឃីរុបេសុ បច្ចុន្តិមេសុ ជនបទេសុ វិនយធរបញ្ចមេន
កណោន ឧបសម្មនំ ។ អវន្តិទក្ខិណាបថេ ភិក្ខុវេ
កណ្ឌាត្តរា ភូមិ ខរា តោកណ្ឌាកហតា អនុជាឆាមិ
ភិក្ខុវេ សព្វប្បច្ចុន្តិមេសុ ជនបទេសុ កណាត្តណ្ឌាថា.
ហនំ ។ អវន្តិទក្ខិណាបថេ ភិក្ខុវេ នហានកុកា
មនុស្សា ឧទកសុទ្ធិកា អនុជាឆាមិ ភិក្ខុវេ សព្វប-
ច្ចុន្តិមេសុ ជនបទេសុ ធុវនហានំ អវន្តិទក្ខិណា-
បថេ ភិក្ខុវេ ចម្មានិ អត្តរណានិ ឯឡកចម្ពំ អជចម្ពំ
មិកចម្ពំ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសុ ឃីរុ
មោរកុ មជ្ឈារុ ជន្ត ឃីរេវេ ខោ ភិក្ខុវេ អវន្តិទក្ខិណា-
បថេ ចម្មានិ អត្តរណានិ ឯឡកចម្ពំ អជចម្ពំ មិកចម្ពំ

ធម្មច្បន្ទ្យៈ ទ្រង់ក្រាយនៃមជ្ឈិមបទេស

ខាងនាយស្រុកថ្មនត្រាមនោះ ហៅថាបច្ចុន្តិមជនបទ ខាងអាយចូលមក
ជាមជ្ឈិមជនបទ ។ ក្នុងទិសខាងជើង មានកំឡោះទស្សីរាជ ខាង
នាយក្នុងនោះ ហៅថាបច្ចុន្តិមជនបទ ខាងអាយចូលមកជាមជ្ឈិមជនបទ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងបច្ចុន្តិមជនបទទាំងឡាយបែបនេះ តថាគត
អនុញ្ញាតនូវឧបសម្បទាដោយគណៈសង្ឃមានវិនយធរជាតំរថ ៥ បាន ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងដែនអវន្តិទត្តិណាបថមានដែនដីខ្មៅស្អិតរឹងត្រាត
ត្រាតរឹងបរដុបដោយស្នាមជើងគោ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងបច្ចុន្តិមជន-
បទទាំងអស់ តថាគតអនុញ្ញាតស្បែកជើង៤ ជាន់ឡើងទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងដែនអវន្តិទត្តិណាបថ ពួកមនុស្សច្រើនរាប់អានការងារត្រឡប់
ប្រកបដោយសេចក្តីស្អាតព្រោះទឹក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងបច្ចុន្តិមជន-
បទទាំងអស់ តថាគតអនុញ្ញាតនូវការងារត្រឡប់បានជានិច្ច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងដែនអវន្តិទត្តិណាបថ មានកម្រាលស្បែកទាំងឡាយ គឺ
ស្បែកចៀម ស្បែកពពែ ស្បែកម្រឹត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងមជ្ឈិមជន-
បទទាំងឡាយ មានស្មៅឈ្មោះឯរគុ ស្មៅឈ្មោះរមាគុ ស្មៅឈ្មោះមង្គរ
ស្មៅឈ្មោះដង្កូវ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងដែនអវន្តិទត្តិណា-
បថមានកម្រាលស្បែកទាំងឡាយ គឺស្បែកចៀម ស្បែកពពែ ស្បែកម្រឹត

២១៦

វិសយបំណិពេ មហាវគ្គោ

អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សត្វប្បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ ចម្មានិ
អត្តរណានិ ឯឡកចម្មំ អជចម្មំ មិកចម្មំ ។ ឥន បន
ភិក្ខុវេ មនុស្សា និស្សមកតានំ ភិក្ខុនំ ចីវរំ ទេន្តិ ឥមំ
ចីវរំ ឥត្តន្ទាមស្ស ទេមាតិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សាទិត្តំ
ន តាវ តំ កណានុបតំ^(១) យាវ ន ហត្ថំ កច្ចតីតំ ។

ចម្មត្តន្តំ បញ្ចមំ ។

និមម្ហិ ទន្ធកេ វត្ថុ តេសង្កំ ។

តស្សន្ទានំ

[៧២] ភជា ច មាគតោ សោណោ

អសីតិសហស្សិស្សរោ

សាគតោ កំជ្ឈក្សដស្សី

ពហំ ទស្សេសិ ទុត្តរី ។

១ ឱ, គណនុបតំ ។

វិន័យចំណែក មហាវគ្គ

ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងបច្ចន្តិមជនបទទាំងអស់ តថា-
គតអនុញ្ញាតកម្រាលស្បែកទាំងឡាយ គឺស្បែកចៀម ស្បែកពពែ ស្បែក
ម្រឹគ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានពួកមនុស្ស
ប្រគេនចីវរដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយដែលនៅក្រៅសីមាថា យើងប្រគេនចីវរ
នេះចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ
ត្រេកអរទាន ចីវរមិនទាន់មកដល់ដៃដរាបណា ចីវរនោះភិក្ខុមិនត្រូវរាប់
តាមកំណត់ថ្មី^(១)ដរាបនោះ ។

ចប់ បឋមកថាៈ ទី ៥ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះ មាននិទាន ៦៣ ។

ទុទាននៃបឋមកថាៈនោះ គឺ

- (៧២) រឿងព្រះបាទមាគធៈជាធំលើអ្នកស្រុក ៨ ហ្នឹង ១
- រឿងសោណសេដ្ឋីបុត្រី ១ រឿងសាគតភិក្ខុ សំដែង
- ឥទ្ធិបាដិហារៗជា ភិក្ខុមនុស្សធម៌ច្រើន លើកំភ័ក្ត្រក្នុង ១ ។

១ តាមធម្មបទបញ្ញត្តិមបទេស ភិក្ខុបានទទួលចីវរថ្មី បានដឹងដំណឹងចីវរដែលគេមិន
ប្រគេនក្តី ភិក្ខុត្រូវរាប់ថ្ងៃរំពឹងតែបានទទួលឬបានដឹងដំណឹងនោះ បើភិក្ខុមិនបានវិកប្បមុខបាន
អធិដ្ឋានឱ្យហួសកំណត់ ១០ ថ្ងៃទៅ ចីវរនោះគាត់ស្បែកឆ្នើយ ឯបច្ចន្តិមជនបទ តាមពុទ្ធានុញ្ញាត
នេះ បើចីវរមិនទាន់ដល់ដៃ ភិក្ខុមិនបាច់រាប់ថ្ងៃឡើយ ។

២១៧

ធម្មត្ថនុកោ ឧទ្ទានគាថា

បព្វជានុកិដ្ឋីសុ

វីណាំ ឯកបលាសិកំ

នីលា បីតា លោហាតិកា

មញ្ជោដ្ឋា កណ្ណោមេ ច ។

មហារដ្ឋា មហានាមា

វដ្ឋិកា ច បដិក្ខិបិ

ខល្លកា ប្ញដមាលី ច

ត្វលតិកាមេណ្ណាជា ។

បឋមញ្ញាៈ ខត្តនិកាយ

រឿងសោណភិក្ខុបួសហើយ ប្រាសាទព្រាហ្ម យាមវ័ក្រពេក
បាទាភ័វបក ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទូន្មានឲ្យ
សោណភិក្ខុតាំងព្រាហ្ម យាមតាមវ័ខ្យតិណ ១ រឿងព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតវ័ស្សកជើងមួយជាន់ ១
រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមវ័ស្សកជើងពណ៌
ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ហង្សបាទ
ពណ៌ខ្មៅ ។ វ័ស្សកជើងពណ៌ក្រហមក្រមៅ
(ដូចខ្នងវ័ក្កប នឹងពណ៌លឿងទុំ (ដូចផ្កាឈូក) ១
រឿងទ្រង់ហាមវ័ខ្យវ័ស្សកជើងមានពណ៌ខៀវជាដើម ១
រឿងទ្រង់ហាមវ័ស្សកជើងបិទកែងជើង ១ រឿងទ្រង់
ហាមវ័ស្សកជើងស្រាបជើងទាំងអស់ហេតុស្នងជើង ១
រឿងទ្រង់ហាមវ័ស្សកជើងវ័ដលគេក្រងជារបៀបបិទខ្នង
ជើង ១ រឿងទ្រង់ហាមវ័ស្សកជើងញាត់ដោយគរ ១ រឿង
ទ្រង់ហាមវ័ស្សកជើងមានពណ៌ដ៏វិចិត្រដូច ស្លាបសត្វ
ទេព ១ រឿងទ្រង់ហាមវ័ស្សកជើងមានវ័ខ្យមានសណ្ឋាន
ដូចវ័ស្នងវ័កះ ១ រឿងទ្រង់ហាមវ័ស្សកជើងមានវ័ខ្យមាន
សណ្ឋានដូចវ័ស្នងពវ័ ១ ។ រឿងទ្រង់ហាមវ័ស្សក

២១៨

វិធម្មបិដកេ មហាវគ្គោ

វិច្ឆិកា មោរចំត្រត្នា^(១)

សីហាព្យក្សា ច ធីចិកា

អដិទុទ្ធា មជ្ជារី ច

កាឡោល្លកបរិក្ខដា ។

ដាលីតុចាហនា ទីលា

នោតខាណា ១ ៨ ១ ដា

តាលវេឡុតិណោពោរ

មុញ្ញមព្វជហិទ្ធីលា ។

កមលកម្មលសោវណ្ណា

រូចិកា មណិ វេឡុរី^(២)

ដលីកា កំសកាចា ច

• ១. មោរចំត្រា ច ។ ២. វេឡុរិយា ។

វិធម្មបិដក មហាវគ្គ

ជើងមានខ្សែងវ មានសណ្ឋានដូចកន្ទុយសត្វខ្នុយ ១ រឿង
ទ្រង់ហាមស្បែកជើងដែលចាក់ស្រែងដោយព្រួយកន្ទុយ
សត្វក្បូក ១ រឿងទ្រង់ហាមស្បែកជើងដើរចិត្តផ្សេង ១ ១
រឿងទ្រង់ហាមស្បែកជើងដែលចំដោយដោយស្បែកសត្វ
សីហាៈ សត្វខ្លាធំ សត្វខ្លាដម្បង សត្វខ្លាទំន ១ ស្បែកកេ
ស្បែកត្នា ស្បែកកង្កែប ស្បែកម្រៀម ១ ៧ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតស្បែកជើង ២ ដាន់ឡើងទៅដល់ភិក្ខុមានបាតជើង
បែក ១ រឿងភិក្ខុមានដំបៅលេចនៅបាតជើង ១ រឿង
ភិក្ខុមិនលាងជើងហើយដាន់លើគ្រឿង ១ រឿងភិក្ខុដាន់លើ
ដង្កត់ឈើ ១ រឿងធញ្ញគ្គិយភិក្ខុពាក់ទ្រនាប់ជើងឈើពូសឡើង
១៨១៨ ១ រឿងធញ្ញគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ទ្រនាប់ជើងស្លឹកត្នោត ១
រឿងធញ្ញគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ទ្រនាប់ជើងស្លឹកបូស្សី ១ រឿង
ធញ្ញគ្គិយភិក្ខុធ្វើទ្រនាប់ជើងស្មៅ ១ ... ស្មៅយ៉ាប្លង ១ ... ស្មៅ
ដំណេកទន្សាយ ១ ... ទន្សាយ ១ ៧ ... ស្មៅមានពណ៌ដូច
ផ្កាឈូក ១ ... សំពត់រោមសត្វ ១ មាស ១ ប្រាក់ ១ កែវ
មណី ១ កែវពិឡ្យ ១ កែវផ្លេក ១ សំរិទ្ធ ១ កែវកញ្ចក់ ១

២១៧

ចម្បូក្នុងកេ ឧទ្ទាននាហិ

តិប្បសីសញ្ញា តម្ពកា ។

តារីយានំ តិលាយោ ច

បរិសយុត្តសីកា

សយនានិ មហាចម្ពា

កោចម្មេហិ ច មាមកោ ។

តិហានំ ចម្ពុវេទ្ធហិ

បរិសន្តិ តិលាយោ

មហាកុញ្ញាយោ សោណោ

សវេនជ្ឈកវក្កកំ ។

បឋមភ្នំព្រះ ទុក្ខនិព្វាន

សំណាប្តាហំនំ ១ សំណាកក ១ ទេនំផែនម្មយ ។ រឿង
ឆត្វគ្គិយភិក្ខុ ចាប់អវយវៈមេតាមានវិស្មនំជាដើម ១ រឿង
ឆត្វគ្គិយភិក្ខុជិះយាន ១ រឿងភិក្ខុឈឺ ១ រឿងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង
អនុញ្ញាតយានទឹម ដោយបុរសប្តសត្វឈ្មោះល ១ រឿង
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រងអនុញ្ញាតវគ្គវិស្មនំ ១ រឿងឆត្វគ្គិយភិក្ខុ
ប្រើប្រាស់ទុក្ខាសយនៈនឹងមហាសយនៈ ១ រឿងឆត្វគ្គិយភិក្ខុ
ប្រើប្រាស់វិស្សកសត្វធំ ១ រឿងឆត្វគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់
វិស្សកគោ ១ រឿងភិក្ខុលាមកជាជីគុនរបស់ឧបាសក
លាមក ១ ។ រឿងព្រះមានព្រះភាគត្រងអនុញ្ញាតឱ្យ
ភិក្ខុអង្គុយលើវិស្សកដែលគ្រហស្ថធ្វើប្លែក ១ រឿងវិហារ
ដែលគេរុំចងដោយវិស្សក ១ រឿងឆត្វគ្គិយភិក្ខុពាក់
វិស្សកដើងចូលទៅកាន់ស្រុក ១ រឿងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឈឺពាក់វិស្សកដើងចូលទៅកាន់ស្រុក
បាន ១ រឿងព្រះមហាកប្បានៈ ១ រឿងព្រះសោណារត្តរ
សំផែនស្មត្រប្រកបដោយវត្ត ៨ ដោយសតីសម្មេនី ១ ។

២២០

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

ឧបសម្ព័នំ បញ្ចហំ^(១)

គណា ធុវសីនាយនា^(២)

បម្មត្តរណានុញ្ញាសិ

ន តាវ គណាទ្ធិបតំ

អនាសិមេវេ បញ្ច

សោណត្តោស្ស នាយកោតិ ។

១ ឧ. បញ្ចគណំ ។ ២ ឧ. គណាគ្គណា ធុវសីនា ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

រឿងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់អនុញ្ញាតនូវឧបសម្បទាកម្មដោយ
ភិក្ខុ ៥ រូប ១ វិស្សករដឹង ៤ ជាន់ឡើងទៅ ១ ការឆ្លុតទឹក
ជានិច្ច ១ កម្រាលវិស្សក ១ ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុត្រែក
អរនឹងចីវរម៉ែមិនទាន់ដល់ដៃទេ មិនត្រូវឱ្យរាបពត្រី
ឡើយ ១ ព្រះមានព្រះភាគជានាយកទ្រង់ប្រទានពរ
ទាំង ៥ នេះដល់ព្រះសោណាត្ថេរហឺយ ។

ភោសជ្ជក្កន្តកំ

[៧៣] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកវំ សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អារមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនំ សារទិកេន អាពាធេន
ដុដ្ឋានំ យាកុបិ បីតា ទុក្ខច្នតិ កតំបិ កតំ ទុក្ខច្នតិ ។
តេ តេន កិសា ហោន្តំ លូខា ទុព្វណា ឧប្បណាប្បណា-
កជាតា ធមនិសន្តតកត្តា ។ អទ្ធិសា ខោ ភកកវំ តេ
ភិក្ខុ កិសេ លូខេ ទុព្វណោ ឧប្បណាប្បណាកជាតេ
ធមនិសន្តតកត្តេ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ អានន្តំ អាមន្តេ-
សិ កិណ្ណំ ខោ អានន្ត ឯតរហំ ភិក្ខុ កិសា លូខា
ទុព្វណា ឧប្បណាប្បណាកជាតា ធមនិសន្តតកត្តាតិ ។
ឯតរហំ កន្តេ ភិក្ខុនំ សារទិកេន អាពាធេន ដុដ្ឋានំ
យាកុបិ បីតា ទុក្ខច្នតិ កតំបិ កតំ ទុក្ខច្នតិ តេ តេន

កោសល្យកិច្ចការ៖

៤១២

(៧៣) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ គង់នៅវត្ត ជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួក ភិក្ខុកើតអាពាធ (ប្រមាត់) ក្នុងសរទេសាល^(១) បបរដែលហុតទៅក៏ ចង្ហែរចេញមកវិញ បាយដែលធាន់ទៅក៏ចង្ហែរចេញមកវិញ ។ ព្រោះ ហេតុនោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏មានខ្លួនស្គាំងស្គមសៅហ្មង មានសម្បុរអា- ក្រក់ កើតជាពេគល្យឺងស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរវៃស ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានទតឃើញភិក្ខុទាំងនោះស្គាំងស្គមសៅហ្មង មាន សម្បុរអាក្រក់ កើតជាពេគល្យឺងស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរវៃស លុះទតឃើញហើយក៏ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកថា ម្ចាស់ អានន្ទ ក្នុងពេលនេះ ហេតុដូចម្តេចបានជាពួកភិក្ខុស្គាំងស្គម សៅហ្មង មានសម្បុរអាក្រក់ កើតជាពេគល្យឺងស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយ សរវៃស ។ ព្រះអានន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ ពួកភិក្ខុកើតអាពាធ (ប្រមាត់) ក្នុងសរទេសាល បបរដែលហុតទៅ ក៏ចង្ហែរចេញមកវិញ បាយដែលធាន់ទៅក៏ចង្ហែរចេញមកវិញ ព្រោះ

១ កាលដែលដាទី ស្រៀវស្រាញ សង្កើរសង្កាញ់ តិខៃដាទានពងនៃវិស្សានន្ទរដ្ឋិ និង ខាងដើមនៃហោមន្តរដ្ឋិ ។

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

កិសា លូទា ទុព្វណ្ណា ទុប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតា ធម៌និ-
សន្តតកត្តាតិ ។ អថខោ ភកវតោ រហោកតស្ស បដិ-
សល្ល័នស្ស វរំ ចេតសោ បរិវតក្កោ ឧទហានិ ឯតរហំ
ខោ ភិក្ខុនំ សារទិកេន អាពាធន ដុដ្ឋានំ យាតុបិ បីតា
ទុក្ខច្នតិ កត្តំបិ កុត្តំ ទុក្ខច្នតិ តេ តេន កិសា លូទា
ទុព្វណ្ណា ទុប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតា ធម៌និសន្តតកត្តា កិណ្ឌ
ខោ អហំ ភិក្ខុនំ ភេសជ្ជំ អនុជាធម្យំ យំ ភេសជ្ជព្វោ
អស្សភេសជ្ជសម្មតញ្ច លោកស្ស អាហារត្តញ្ច^(១) ដរយ្យ
ន ច ឱឡារិកោ អាហារោ បញ្ញាយេយ្យតិ ។ អថខោ
ភកវតោ ឯតទហោសំ ឥមាទិ ខោ បញ្ច ភេសជ្ជានិ
សេយ្យដំទំ សប្បំ នវនំ តេលំ មនុ ជាណំតំ ភេ-
សជ្ជានិ ចេវ ភេសជ្ជសម្មតានិ ច លោកស្ស អាហា-
រត្តញ្ច ដរន្តំ ន ច ឱឡារិកោ អាហារោ បញ្ញាយតិ
យន្តុនាហំ ភិក្ខុនំ ឥមាទិ បញ្ច ភេសជ្ជានិ អនុជា-

១ ឱ. អាហារតញ្ច ។

វិទយបិដក មហាវគ្គ

អាពាធនោះ បានជាភិក្ខុទាំងនោះស្តាំងស្តម រសៅហ្មង មានសម្បុរ
អាត្រក់ កើតជារោគល្បឿងស្នេកស្នាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ ។
គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តង់សម្បុរនៅក្នុងទីស្ងាត់ ក៏មានព្រះ
ហឫទ័យត្រិះរិះដូច្នោះថា ឥឡូវនេះ ពួកភិក្ខុកើតអាពាធ (ប្រមាត់)
ក្នុងសវទកាលហើយ បឋវដែលហុតទៅ ក៏ចង្អៀរចេញមកវិញ បាយ
ដែលធាន់ទៅ ក៏ចង្អៀរចេញមកវិញ ព្រោះអាពាធនោះហើយបានជា
ភិក្ខុទាំងនោះទៅជាស្តាំងស្តមរសៅហ្មង មានសម្បុរអាត្រក់ កើតជា
រោគល្បឿងស្នេកស្នាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ (ឥឡូវ) វត្ថុដែល
ជាភេសជ្ជៈ ក៏មាន វត្ថុដែលភេសទ្ធតថាជាភេសជ្ជៈ ក៏មាន វត្ថុដែល
ផ្សាយទៅសម្រាប់ជាអាហាររបស់មនុស្សលោក ក៏មាន វត្ថុដែលជា
អាហារមិនបានគ្រាគគ្រា ក៏មាន តើគួរតែជាគតអនុញ្ញាតវត្ថុដូចម្តេច
ទើបសមគួរជាភេសជ្ជៈដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហ្ន៎ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់ត្រិះរិះដូច្នោះថា ភេសជ្ជៈទាំង ៥ នេះគឺ ទឹកដោះរាវ ១
ទឹកដោះខាប់ ១ ប្រេង ១ ទឹកយ៉ូ ១ ស្ករអំពៅ ១ វត្ថុទាំងនេះជា
ភេសជ្ជៈផង ដែលភេសទ្ធតថាជាភេសជ្ជៈផង ផ្សាយទៅសម្រាប់ជា
អាហាររបស់មនុស្សលោកផង ជាអាហារមិនបានគ្រាគគ្រាផង បើ
ដូច្នោះមានតែគតអនុញ្ញាតភេសជ្ជៈទាំង ៥ នេះដល់ពួកភិក្ខុ ដើម្បី

២២៣

រោសដ្ឋិត្តកេ បញ្ចរោសដ្ឋិតា

នេយ្យំ កាលេ បដិគ្គហេត្វា កាលេ បរិកុញ្ញត្តិ ។
អថខោ ភកវា សាយណ្ណសមយេ^(១) បដិសល្យាណ
វុដ្ឋិតោ ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ ធម្មំ កតំ
កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥធម មយ្ហំ ភិក្ខុវេ រហោតតស្ស
បដិសល្យនស្ស ឃំ ចេតសោ បរិកតក្កោ ឧទទាទិ ឯតរហំ
ខោ ភិក្ខុនំ សារទិកេន អាពាធេន ដុដ្ឋានំ យាគុបិ
បីតា ឧក្ខន្ធនំ ភត្តិបិ ភត្តំ ឧក្ខន្ធនំ តេ តេន កិសា
ល្យខា ឧត្តណា ឧប្បណ្ណប្បណ្ណកជាតា ធមនិសន្តត-
តត្តា កិណ្ឌ ខោ អហំ ភិក្ខុនំ កេសដ្ឋិ អនុជាដេយ្យំ
យំ កេសដ្ឋិញ្ចេ អស្ស កេសដ្ឋិសម្មតត្វា លោកស្ស
អាហារត្តត្វា ដវយ្យ ន ច ឡិណ្ណរិកោ អាហារោ បញ្ញា-
យេយ្យតិ តស្ស មយ្ហំ ភិក្ខុវេ ឯតទហោសិ ឥមាទិ
ខោ បញ្ច កេសដ្ឋានិ សេយ្យបីទំ សប្បំ នវនីតំ តេលំ
បទុ ជាណីតំ កេសដ្ឋានិ ចេវ កេសដ្ឋិសម្មតានិ ច

១ សាយណ្ណសមយន្តិបិ បាលី ។

ភេសន្តិក្ខន្ធកៈ ពាក្យពោលអំពីភេសន្តិកៈទាំង ៥

ឲ្យភិក្ខុទទួលក្នុងកាលគួរ ឆាន់ក្នុងកាលគួរ^(១) បាន ។ ព្រោះនិទាន
នេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចេញអំពីទីសម្ងំក្នុងទីស្ងាត់
នៅវេលាសាយណ្តសម័យហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវេលានេះ តថាគតសម្ងំនៅក្នុងទី
ស្ងាត់ មានចិត្តត្រិះរិះដូច្នោះថា ឥឡូវនេះ ពួកភិក្ខុកើតអាពាធ (ប្រមាត់)
ក្នុងសវនកាលហើយ បឋវដែលហុតទៅក៏ចង្ហើរចេញមកវិញ បាយ
ដែលឆាន់ទៅក៏ចង្ហើរចេញមកវិញ ព្រោះអាពាធនោះ ទើបបានជាភិក្ខុ
ទាំងនោះស្តាំងស្តមសៅហ្មង មានសម្បុរអាក្រក់ កើតជាពេគលៀងស្លេក
ស្លាំង មានខ្លួនរាមដោយសវសៃ វត្ថុខ្លះជាភេសជ្ជៈ វត្ថុខ្លះដែល
ភេសន្តតថា ជាភេសជ្ជៈ វត្ថុខ្លះផ្សាយទៅសម្រាប់ជាអាហាររបស់មនុស្ស
លោក វត្ថុខ្លះជាអាហារមិនបានត្រាតត្រាត តើគួរតថាគតអនុញ្ញាតវត្ថុ
ដូចម្តេចទើបសមគួរជាភេសជ្ជៈដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហ្ន៎ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតឯង មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ភេសជ្ជៈទាំង៥នេះ គឺទឹកដោះ
រាវ ១ ទឹកដោះខាប់ ១ ប្រេង ១ ទឹកយំ ១ ស្ករអំពៅ ១ របស់ទាំងនេះជា
ភេសជ្ជៈផង ដែលភេសន្តតថាជាភេសជ្ជៈផង ផ្សាយទៅសម្រាប់ជាអាហារ

១ សំដៅយកទាំងពីរពេលព្រឹកទៅទល់ថ្ងៃត្រង់ ។ គេទៅខាងមុខនឹងមានទ្រង់អនុញ្ញាតរៀន
ទៀត ។

២២២

វិសេសបិដកេ មហាវគ្គោ

លោកស្ស អាហារត្ថញ ជវន្តំ ន ច ឱឡារកោ
អាហារោ មញ្ញាយតិ យន្ត្រាហំ ភិក្ខុនំ ឥមាណំ មញ្ញ
ភេសជ្ជានំ អនុជាធម៌យំ កាលេ បដិក្កហេត្វា កាលេ
បរិកុញ្ញត្ថន្តំ ។ អនុជាធម៌ ភិក្ខុវេ តានំ មញ្ញ ភេសជ្ជានំ
កាលេ បដិក្កហេត្វា កាលេ បរិកុញ្ញត្ថន្តំ ។

[៧៤] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ តានំ
មញ្ញ ភេសជ្ជានំ កាលេ បដិក្កហេត្វា កាលេ បរិ-
កុញ្ញន្តំ ។ តេសំ យានិបិ តានំ បាភតិកានំ ល្ងខានិ
កោជនានំ តានិបិ នប្បានេន្តំ បកេវ សេនេសិកានំ ។
តេ តេន បេវ សារទិកេន អាពាធន ដុដ្ឋា ឥមិនា ច
កត្តាច្ឆានេកេន^(១) តទុកយេន ភិយ្យោសោ មត្តាយ
កិសា ហោន្តំ ល្ងខា ធុត្វណ្ណា ឧប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតា
ធមនិសន្តតកត្តា ។ អន្តសា ខោ ភកវា តេ ភិក្ខុ
ភិយ្យោសោ មត្តាយ កិសេ ល្ងខេ ធុត្វណ្ណោ ឧប្បណ្ណា-
ប្បណ្ណាកជាតេ ធមនិសន្តតកត្តេ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ
អានន្តំ អាមន្តេសិ កិណ្ណ ខោ អានន្ត ឯតហិ ភិក្ខុ

១ ភក្កុច្ឆន្តតេតាភិបិ បាវោ ។

វិន័យបិដក មហាវគ្គ

របស់មនុស្សលោកផង ជាអាហារមិនបានត្រាតត្រាតផង បើដូច្នោះមាន
តែ តថាគតអនុញ្ញាតកេសជ្ជៈទាំង ៥ នេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីឲ្យ
ភិក្ខុទទួលកងកាលគួរ បរិភោគកងកាលគួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទទួលកេសជ្ជៈទាំង ៥ នោះកងកាលគួរ បរិភោគ
កងកាលគួរ ។

(៧៤) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុទទួលកេសជ្ជៈទាំង ៥ នោះកង
កាលគួរ ឆាន់កងកាលគួរ ។ សូម្បីភោជនដ៏ស្អិតមិនត្រូវមាត់^(១)របស់
ភិក្ខុទាំងនោះទៅហើយ កុំចាំបាច់និយាយឡើយដល់ភោជនប្រគិតដែល
ជាំវតសៅហ្មង ។ ដោយអាពាធ (ប្រមាត់) កើតឡើងក្នុងសវទកាល
នោះផង ដោយភក្តីដែលមិនរលួយនេះផង ភិក្ខុទាំងនោះក៏រើតែតែមានខ្លួន
ស្អាងស្អមសៅហ្មង មានសម្បុរអាត្រក់ កើតជារោគល្បឿនស្លេកស្លាំង
មានខ្លួនរវាមដោយសវសៃ ព្រោះហេតុទាំងពីរនោះ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់បានទតឃើញភិក្ខុទាំងនោះរើតែមានខ្លួនស្អាងស្អមសៅហ្មង មាន
សម្បុរអាត្រក់ កើតជារោគល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសវសៃ
លុះទតឃើញហើយ ក៏ត្រាស់ហៅព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្នាលមានន្ទ

១ សារត្ថបិដក នឹង វិមតិវិគោទនីដិកាថា ពោធិនទាំងនោះព័ត្រឡប់ទៅជាសៅហ្មងមិនមាន
ឧបាសព្វញ្ញតិសារិញ ។

បាសន្តិវង្សពោ វសាវិរោសន្តិវង្ស

កិយ្យោសោ មត្តាយ កំសា លូខា ទុព្វណ្ណា ឧប្បណ្ណា-
ប្បណ្ណាកជាតា ធម៌និសន្តតតត្តាតិ ។ ឯតរហំ កន្តេ
កិក្ខុ តានិ បញ្ច ភេសដ្ឋានិ កាលេ បដិក្កហេត្វា
កាលេ បរិកុញ្ញត្តិ តេសំ យានិបិ តានិ ចាកតិកានិ
លូខានិ កោជនានិ តានិបិ ធម្មានេន្តិ បកេវ សេនេសិ-
កានិ តេ តេន បេវ សារទិកេន អាពាធន ធុដ្ឋា
សម័នា ច កត្តាច្ឆានិកេន តទុកយេន កិយ្យោសោ
មត្តាយ កំសា លូខា ទុព្វណ្ណា ឧប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតា
ធម៌និសន្តតតត្តាតិ ។ អថខោ កកវំ ឯតស្មី និទានេ
ឯតស្មី បករណេ ធម្មី កមំ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ
អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ តានិ បញ្ច ភេសដ្ឋានិ បដិក្កហេត្វា
កាលេបិ វិកាលេបិ បរិកុញ្ញត្តិ ។

[៧៤] តេន ខោ បន សមយេន កំលាធានំ កិក្ខុនំ
វសេហំ ភេសដ្ឋេហំ អត្តោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាពោចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ វសានិ ភេសដ្ឋានិ

បេសជ្ជិក្ខន្ធកៈ ពាក្យពោលអំពីបេសជ្ជិកៈមានខ្លាញ់ជាដើម

ឥឡូវនេះហេតុដូចម្តេច បានជាពួកភិក្ខុវិនិច្ឆ័យ តែមានខ្លួនស្គាំងស្គមសៅហ្មង មានសម្បុរពាក្រក់ កើតជាពេគល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយ សរសៃ ។ ព្រះអានុក្រាបបន្តិទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវ នេះពួកភិក្ខុទូលភេសជ្ជៈទាំង៥នោះក្នុងកាលគួរ ឆាន់ក្នុងកាលគួរ សូម្បី កោជនដ៏ស្លឹកមិនត្រូវមាត់របស់ភិក្ខុទាំងនោះទៅហើយ កុំបំបាច់និយាយ ឡើយដល់កោជនប្រក្រតីដែលជាវត្ថុសៅហ្មងដោយអាពាធ (ប្រមាត់) ដែលកើតឡើងក្នុងសរសៃកាលនោះផង ដោយកត្តាដែលមិនរលួយនេះផង ភិក្ខុទាំងនោះក៏វិនិច្ឆ័យ តែមានខ្លួនស្គាំងស្គមសៅហ្មង មានសម្បុរពាក្រក់ កើត ជាពេគល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ ព្រោះហេតុទាំង ពីរនោះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើ ធម្មិកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទូលភេសជ្ជៈទាំង៥នោះ ឆាន់ក្នុង កាលគួរក៏បាន ក្នុងកាលមិនគួរក៏បាន(១) ។

(៧៥) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺត្រូវការដោយខ្លាញ់ជាថ្នាំ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបន្តិទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតខ្លាញ់ជាភេសជ្ជៈ គឺខ្លាញ់

១ កាលត្រូវតំពាំងពីអរុណរះទៅទល់ថ្ងៃត្រង់ ឯកាលមិនត្រូវនោះតាំងពីថ្ងៃត្រង់ត្រង់ទៅទល់ ផ្តល់អរុណរះ ។

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

អច្ឆវសំ មច្ឆវសំ សុសុការវសំ សុការវសំ ក្រិក្ខវសំ
កាលេ បដិក្កហិតំ កាលេ និបក្កំ កាលេ សំសដ្ឋំ
តេលបរិភោគេន បរិក្កញ្ញត្ថំ ។ វិកាលេ ចេ ភិក្ខុវេ
បដិក្កហិតំ វិកាលេ និបក្កំ វិកាលេ សំសដ្ឋំ តញ្ច
បរិក្កញ្ញយ្យ អាបត្តិ តិណ្ណំ ទុក្កដានំ ។ កាលេ ចេ
ភិក្ខុវេ បដិក្កហិតំ វិកាលេ និបក្កំ វិកាលេ សំសដ្ឋំ
តញ្ច បរិក្កញ្ញយ្យ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ កាលេ
ចេ ភិក្ខុវេ បដិក្កហិតំ កាលេ និបក្កំ វិកាលេ សំសដ្ឋំ
តញ្ច បរិក្កញ្ញយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ កាលេ ចេ
ភិក្ខុវេ បដិក្កហិតំ កាលេ និបក្កំ កាលេ សំសដ្ឋំ
តញ្ច បរិក្កញ្ញយ្យ អនាបត្តិតិ ។

(៧៦) តេន ខោ បន សមយេន តិលានានំ
ភិក្ខុនំ មូលេហិ កេសដ្ឋេហិ អត្តោ ហោតិ ។
កតវតោ ឯតមត្តំ អាពេចេសុំ ។ អនុដានាមិ
ភិក្ខុវេ មូលានិ កេសដ្ឋានិ ហាលិទ្ធិ សិទ្ធិវេរំ វេច
វេចត្តំ អតិវិសំ កដុករោហិណី ទុសីរំ កទ្ធិមុត្តតំ

វិនយចំណី មហាវគ្គ

ខ្លាញ់ ខ្លាញ់ត្រី ខ្លាញ់ក្រពើ ខ្លាញ់ជ្រូក ខ្លាញ់លា ដែលភិក្ខុទទួល
ក្នុងកាលគួរ ចំអិនក្នុងកាលគួរ លាយភ្នាក់ក្នុងកាលគួរ សម្រាប់ឲ្យភិក្ខុ
ប្រើប្រាស់ដោយវិធីប្រើប្រាស់ដូចប្រើ (ជាសត្តាហកាលិក) បាន^(១) ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើខ្លាញ់ដែលភិក្ខុបានទទួលក្នុងកាលមិនគួរ ចំអិនក្នុង
កាលមិនគួរ លាយភ្នាក់ក្នុងកាលមិនគួរ បើភិក្ខុប្រើប្រាស់ខ្លាញ់នោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដបី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើខ្លាញ់ដែលភិក្ខុទទួលក្នុងកាល
គួរ តែចំអិនក្នុងកាលមិនគួរ លាយភ្នាក់ក្នុងកាលមិនគួរ បើភិក្ខុប្រើប្រាស់
ខ្លាញ់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដបី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើខ្លាញ់ដែលភិក្ខុ
ទទួលក្នុងកាលគួរ ចំអិនក្នុងកាលគួរ តែលាយភ្នាក់ក្នុងកាលមិនគួរ បើភិក្ខុ
ប្រើប្រាស់ខ្លាញ់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដមួយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
ខ្លាញ់ដែលភិក្ខុទទួលក្នុងកាលគួរ ចំអិនក្នុងកាលគួរ លាយភ្នាក់ក្នុងកាលគួរ
បើភិក្ខុប្រើប្រាស់ខ្លាញ់នោះ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៧៦] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺមានសេចក្តីត្រូវការដោយ
បួសប្តូរមើមជាភេសជ្ជៈ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
នូវបួសប្តូរមើមជាភេសជ្ជៈ គឺមើមរមៀត មើមខ្នុំ មើមលំពាន់ មើមប្រស់ មើម
អាច្ឆិស មើមរំដេង មើមស្បូវភ្នំ មើមស្បូវក្រវាញជ្រូក ម្យ៉ាងទៀត

១ ប្រើប្រាស់បានកំណត់ត្រឹម ៧ ថ្ងៃតាមយ៉ាងយូរ ។

រោសជ្ជិក្ខន្ធកេ កសាវាវនិរោសជ្ជិកថា

យានិ វា បនព្វានិបិ អត្តិ មូលានិ កេសជ្ជានិ នេវ
ខាននិយេ ខាននិយត្តំ^(១) ដរន្តិ ន កោជនិយេ កោជនិ-
យត្តំ^(២) ដរន្តិ តានិ បដិក្កហេត្វា យាវជីវំ បរិហារិតុ
សតិ បច្ចយេ បរិកុញ្ញិតុ អសតិ បច្ចយេ បរិកុញ្ញន្តស្ស
អាបតិ ទុក្កជស្សតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
តិលាណានំ កិក្ខនំ មូលេហិ កេសជ្ជេហិ បិដ្ឋេហិ
អត្តោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។
អនុជាធាមិ កិក្ខវេ និសទំ និសទោតន្តិ ។

[៧៧] តេន ខោ បន សមយេន តិលាណានំ កិក្ខនំ
កសាវេហិ កេសជ្ជេហិ អត្តោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាវោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខវេ កាសាវានិ កេសជ្ជានិ
និម្ពកសាវំ កុដជកសាវំ បដាលកសាវំ បក្កវកសាវំ
នត្តមាលកសាវំ យានិ វា បនព្វានិបិ អត្តិ កាសាវានិ
កេសជ្ជានិ នេវ ខាននិយេ ខាននិយត្តំ ដរន្តិ ន កោជ-
និយេ កោជនិយត្តំ ដរន្តិ តានិ បដិក្កហេត្វា យាវជីវំ
បរិហារិតុ សតិ បច្ចយេ បរិកុញ្ញិតុ អសតិ បច្ចយេ
បរិកុញ្ញន្តស្ស អាបតិ ទុក្កជស្សតិ ។

១ ឱ. ខាវនិយត្តំ ។ ២ ឱ. កោជនិយត្តំ ។

ពេសន្តិក្ខន្ធកៈ ពាក្យពោលអំពីពេសន្តិកៈមានទឹកចត់ដាច់ដើម

មើមដទៃណា ជាភេសជ្ជៈមិនផ្សាយទៅ ដើម្បីខាទន័យៈក្នុងខាទន័យៈ មិន
ផ្សាយទៅ ដើម្បីភោជន័យៈក្នុងភោជន័យៈ ឲ្យភិក្ខុទទួលមើមទាំងឡាយ
នោះហើយរក្សាទុកដរាបទាល់អស់បាន កាលបើមានហេតុរើបភិក្ខុធាន'
បាន កាលបើគ្មានហេតុទេ ហើយភិក្ខុធាន' ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សម័យ
នោះឯង ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺមានសេចក្តីត្រូវការដោយម្សៅជាភេសជ្ជៈដែល
កើតអំពីឫសឬមើម ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឬក៏នឹងកូនឬក៏ន ។

(៧៧) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺមានសេចក្តីត្រូវការដោយ
ទឹកចត់ជាភេសជ្ជៈ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទឹក
ចត់ជាភេសជ្ជៈ គឺទឹកចត់កើតអំពីដើមស្មៅ ទឹកចត់កើតអំពីដើមវ័ង្សឯគង់
ទឹកចត់កើតអំពីដើមអម្បឿងវៃ ទឹកចត់កើតអំពីវល្លិបណ្ណាលពេជ្រ ទឹកចត់
កើតអំពីដើមទន្ធបូប្បង់ ម្សៅទៀត ទឹកចត់ដទៃណា ជាភេសជ្ជៈ មិន
ផ្សាយទៅ ដើម្បីខាទន័យៈក្នុងខាទន័យៈ មិនផ្សាយទៅដើម្បីភោជន័យៈ
ក្នុងភោជន័យៈ ឲ្យភិក្ខុទទួលទឹកចត់ទាំងនោះហើយរក្សាទុកដរាបទាល់អស់
បាន កាលបើមានហេតុរើបភិក្ខុធាន'បាន កាលបើគ្មានហេតុទេ ហើយ
ភិក្ខុធាន' ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

(៧៨) តេន ខោ បន សមយេន កិលាណំ ភិក្ខុ-
នំ បណ្ណេហិ ភេសដ្ឋេហិ អត្តោ ហោតិ ។ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បណ្ណានិ
ភេសដ្ឋានិ និម្ពបណ្ណំ កុដជបណ្ណំ បដាលបណ្ណំ សុ-
លសិបណ្ណំ^(១) កប្បសិបណ្ណំ យានិ វា បនញានិបិ
អត្តិ បណ្ណានិ ភេសដ្ឋានិ នេវ ខាននិយេ ខាននិយត្តំ
ដវន្តំ ន កោជនិយេ កោជនិយត្តំ ដវន្តំ តានិ បដិក្ក-
ហោត្វា យាវជីវំ បរិហារតុំ សតិ បច្ចយេ បរិកុញ្ញតុំ អសតិ
បច្ចយេ បរិកុញ្ញន្តស្ស អាបតិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(៧៩) តេន ខោ បន សមយេន កិលាណំ ភិក្ខុនំ
ដលេហិ ភេសដ្ឋេហិ អត្តោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាវោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ដលានិ ភេសដ្ឋានិ
វិលន្តំ បិប្ផលី មរិចិ ហរតកំ វិភីតកំ អាមលកំ
តោមដលំ^(២) យានិ វា បនញានិបិ អត្តិ ដលានិ ភេ-
សដ្ឋានិ នេវ ខាននិយេ ខាននិយត្តំ ដវន្តំ ន កោជនិយេ

១ គុលសិបណ្ណន្តំ កត្តបិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។ ២ កោដ្ឋិដលន្តំ កត្តបិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។

វិធីបិដក មហាវិញ្ញាណ

(៧៨) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺមានសេចក្តីត្រូវការដោយ
ស្លឹកឈើជាកេសជ្ជៈ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះ ចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ស្លឹកឈើជាកេសជ្ជៈ គឺស្លឹកស្តៅ ស្លឹកខ្វែងគង់ ស្លឹកអវ្យង្គិយ្យ ស្លឹក
ម្រះព្រា ឬជីវលីនលាក់ ស្លឹកកប្បស ម្សៀត ម្សៀត ស្លឹកដទៃណាជា
កេសជ្ជៈ មិនផ្សាយទៅ ដើម្បីខាទន័យៈក្នុងខាទន័យៈ មិនផ្សាយទៅ
ដើម្បីភោជន័យៈក្នុងភោជន័យៈ ឲ្យភិក្ខុទទួលស្លឹកទាំងនោះហើយទុក
ដកបទល់អស់បាន កាលបើមានហេតុទើបភិក្ខុឆាន់បាន កាលបើគ្មាន
ហេតុទេហើយភិក្ខុឆាន់ ត្រូវកាបត្តិទុកដ ។

(៧៩) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺមានសេចក្តីត្រូវការដោយ
ផ្លែឈើជាកេសជ្ជៈ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតផ្លែឈើជាកេសជ្ជៈ គឺផ្លែពិលង្គ ផ្លែដីប្លី ផ្លែម្រេច ផ្លែសម័ ផ្លែសម័
ព័កេក ផ្លែកន្ទត់ព្រា ផ្លែក្រពញា ម្សៀត ផ្លែឈើដទៃណាជាកេសជ្ជៈ
មិនផ្សាយទៅដើម្បីខាទន័យៈក្នុងខាទន័យៈ មិនផ្សាយទៅដើម្បីភោជន័យៈ

២២៧

វេសជ្ជៈព្រះ ជនុអាទិវេសជ្ជៈ

កោដនីយត្ថំ ដរន្តំ តានិ បដិក្កហេត្វា យាវជីវំ បរិហារត្ថំ
សតិ បច្ចុយេ បរិកុញ្ញត្ថំ អសតិ បច្ចុយេ បរិកុញ្ញន្តស្ស
អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[៨០] តេន ខោ បន សមយេន តិលានានំ ភិក្ខុនំ

ជត្វហិ កេសជ្ជេហិ អត្តោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ

អាហេចេសុំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ជត្វនិ កេសជ្ជានិ ហិដ្ឋំ

ហិដ្ឋជត្ថំ ហិដ្ឋសិទាតិកំ តកំ តកបត្តិ តកបណ្ណិ

សដ្ឋលសំ យានិ វា បនព្វានិបិ អត្តិ ជត្វនិ កេសជ្ជានិ

នេវ ខាននីយេ ខាននីយត្ថំ ដរន្តំ ន កោដនីយេ

កោដនីយត្ថំ ដរន្តំ តានិ បដិក្កហេត្វា យាវជីវំ បរិហារត្ថំ

សតិ បច្ចុយេ បរិកុញ្ញត្ថំ អសតិ បច្ចុយេ បរិកុញ្ញន្តស្ស

អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

ភេសជ្ជៈតូចៗ: ពាក្យពោលអំពីភេសជ្ជៈមានជីវលើដីដើម

ក្នុងភោជនីយៈ ឲ្យភិក្ខុទទួលផ្លែឈើទាំងឡាយនោះ ហើយរក្សាទុកដរាប
ទល់អស់បាន កាលបើមានហេតុ ទើបភិក្ខុឆាន់បាន កាលបើគ្មាន
ហេតុទេ ហើយភិក្ខុឆាន់ (ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៨០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺមានសេចក្តីត្រូវការដោយជីវ
ឈើជាភេសជ្ជៈ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ជីវឈើជាភេសជ្ជៈ គឺជីវដែលហូរចេញអំពីដើមហ្ន៎ង១ ជីវដែលគេយកស្លឹក
នឹងមែកហ្ន៎ងមករំលាស់ ១ ជីវដែលគេយកតែស្លឹកហ្ន៎ងតែម្យ៉ាងមករំលាស់ ១
(ជីវទាំងបីយ៉ាងនេះជាជាតិហ្ន៎ងទាំងអស់) ជីវដែលហូរចេញអំពីត្រួយ
ឈើ ១ ជីវដែលហូរចេញអំពីស្លឹកឈើ ១ ជីវដែលគេបេះស្លឹកឈើយក
មកធ្វើ ១ កំញាន ១ ម្យ៉ាងទៀត ជីវឈើដដែលដែលជាភេសជ្ជៈ មិន
ផ្សាយទៅ ដើម្បីខាទនីយៈក្នុងខាទនីយៈ មិនផ្សាយទៅដើម្បីភោជនីយៈ
ក្នុងភោជនីយៈ ឲ្យភិក្ខុទទួលជីវឈើទាំងនោះ ហើយរក្សាទុកដរាបទល់
អស់បាន កាលបើមានហេតុ ទើបភិក្ខុឆាន់បាន កាលបើគ្មានហេតុ
ទេ ហើយភិក្ខុឆាន់ (ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

២៣០

វិនយបំណែក មហាវគ្គ

[៨១] តេជ ខោ ចន សមយេន តិលានានំ ភិក្ខុ
នំ លោណេហិ កេសជ្ឈេហិ អន្តោ ហោតិ ។ ភកវតោ
ឧតមត្តំ អាហេថេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ លោណានំ
កេសជ្ឈានិ សាមុទ្ធំ កាឡុលោណំ សិទ្ធកំ ឧត្តិទំ
តិលំ យានិ វា ចនញ្ញានិមិ អត្តំ លោណានំ កេសជ្ឈានិ
នេវ ខាននិយេ ខាននិយត្តំ ជវន្តំ ន កោជនិយេ កោ-
ជនិយត្តំ ជវន្តំ តានិ បដិក្កហេត្វា យាវជីវំ បរិហារិតុំ
សតិ បច្ចយេ បរិកុញ្ញិតុំ អសតិ បច្ចយេ បរិកុញ្ញន្តស្ស
អាបត្តិ ឧក្កដស្សានិ ។

[៨២] តេជ ខោ ចន សមយេន អាយស្មតោ
អានន្តស្ស ឧបជ្ឈាយស្ស អាយស្មតោ វេលជ្ជសីសស្ស
ធុល្មកត្តាពាណោ ហោតិ ។ តស្ស លសីកាយ បីវរាទំ
កាយេ លក្កន្តំ ។ តានិ ភិក្ខុ ឧទកេន តេមេត្វា តេ-
មេត្វា អបកឡន្តំ ។ អន្តសា ខោ ភកវា សេនា-
សនទារិកំ អាហិណ្ណោនោ តេ ភិក្ខុ តានិ បីវរាទំ
ឧទកេន តេមេត្វា តេមេត្វា អបកឡន្តំ និស្វាន

វិធម្មបិណ្ឌ មហាវគ្គ

[៨១] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺមានសេចក្តីត្រូវការដោយ អំបិលជាកេសជ្ជៈ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមាន ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត អំបិលជាកេសជ្ជៈ គឺអំបិលកើតក្បែរឆ្នេរសមុទ្រមានបែបដូចដ៏ខ្សាច់ អំបិល មានពណ៌ខ្មៅ (អំបិលប្រក្រតី) អំបិលមានពណ៌សកើតលើភ្នំ អំបិល ដែលមានពណ៌ដុះអំពីផែនដី (អំបិលដែលកើតអំពីអាចម៍ដីមានរសវៃប្រ) អំបិលមានពណ៌ក្រហមដែលគេចមិនជាមួយនឹងគ្រឿងសម្ភារៈទាំងពួង ម្យ៉ាងទៀត អំបិលដ៏ណែនដែលជាកេសជ្ជៈ មិនផ្សាយទៅ ដើម្បីខាង ទើបក្នុងខាងទើប មិនផ្សាយទៅ ដើម្បីកោងទើប ក្នុងកោងទើប ឲ្យភិក្ខុ ទទួលអំបិលទាំងនោះ ហើយរក្សាទុកដរាបទល់អស់បាន កាលបើមាន ហេតុ ទើបភិក្ខុឆាន់បាន កាលបើគ្មានហេតុទេ ហើយភិក្ខុឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ ទុកដ ។

[៨២] សម័យនោះឯង ព្រះវេលជ្ជសីសៈដ៏មានអាយុជា ឧបជ្ឈាយ័ របស់ព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុកើតបួសធំ ។ ចីវរដែលប្រលាក់ដោយទឹក រំអិលក៏ជាប់ស្អិតនៅនឹងកាយរបស់ព្រះវេលជ្ជសីសៈនោះ ។ ពួកភិក្ខុក៏យក ទឹកទៅលាបចីវរនោះឲ្យសើមៗ ហើយបកចេញ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់សេនាសនាទារិកបានទេតឃើញភិក្ខុទាំងនោះកំពុង យកទឹកទៅលាបចីវរទាំងនោះឲ្យសើមៗ ហើយបកចេញ លុះទេតហើយ

២៣១

កេសដ្ឋក្ខន្ធពោ បុណ្ណាទិកេសដ្ឋកថា

យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តេ ភិក្ខុ
ឯតនេវេច តិមិមស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អាពាណេតិ ។
ឥមស្ស កន្តេ អាយស្មតោ ឥល្លកញ្ញាពាណេ លសីកាយ
បីវាទិ កាយេ លក្ខន្តំ តាទិ មយំ ឧនកេន តេមេត្វា
តេមេត្វា អបកខ្យាមាតិ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី
ទិណេន ឯតស្មី បករណេ ធម្មី កបំ កត្វា ភិក្ខុ
អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ យស្ស កណ្ណា វា
បិដ្ឋកា វា អស្សារេ វា ឥល្លកញ្ញា វា អាពាណេ
កាយោ វា ធុកន្តោ ធុណ្ណាទិ កេសដ្ឋាទិ អភិលានស្ស
ធកនំ មត្តិកំ រជននិបក្កំ អនុជាមិ ភិក្ខុវេ ឧទុក្ខលំ
មុសលន្តិ ។

(៨៣) តេន ខោ បន សមយេន ភិលានាទិ ភិក្ខុនំ
ធុណ្ណាហិ កេសដ្ឋេហិ បាលិតេហិ អត្តោ ហោតិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពេចសុំ ។ អនុជាធាមិ

របស់ផ្លូវព្រះ ពាក្យពោលអំពីភេសជ្ជៈមានគ្រឿងលំអិតជាដើម

ទ្រង់ចូលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់មាន
ពុទ្ធដម្រាស់នេះនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះមានអា-
ពាធចូបម្តេច ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះ
វេលដ្ឋសីសៈដ៏មានអាយុនេះកើតបូសធំ ចម្រើនប្រលាក់ដោយទឹកអិលជាប់
ស្អិតនៅនឹងកាយ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយយកទឹកមកលាបចម្រើនទាំងនោះឲ្យ
សើមៗហើយបកចេញ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះ
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាមានអាពាធ គឺកម្មប្បមាសក្តី បូសតូចក្តី
អាពាធទឹកវង់ក្តី បូសធំក្តី នឹងកាយមានកូនអាត្រក់ តថាគតអនុញ្ញាត
គ្រឿងលំអិតជាភេសជ្ជៈដល់ភិក្ខុនោះ តថាគតអនុញ្ញាតអាចម៍គា ដ៏ស្អិត
នឹងកាកនៃគ្រឿងជ្រលក់ ដល់ភិក្ខុដែលមានជម្ងឺ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតត្បាលនឹងអង្រែ ។

[៨៣] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺមានសេចក្តីត្រូវការដោយ
គ្រឿងលំអិតជាភេសជ្ជៈ ដែលគេវែងរួចស្រេចហើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

២៣២

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

ភិក្ខុវេ ចុណ្ហោលទិដ្ឋិ ។ សណ្តោហិ អត្តោ ហោតិ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ទុស្សោលទិដ្ឋិ ។

[៨២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
ភិក្ខុនោ អមនុស្សិកាតាដោ ហោតិ ។ តំ អាចរិយុ-
បស្សិយា ឧបដ្ឋហន្តា ធាសក្ខីសុ អរោកំ កាតុំ ។ សោ
សូករស្សនំ កត្តា អាមកម័សំ ខាទិ អាមកលោហិតំ
បិ ។ តស្ស សោ អមនុស្សិកាតាដោ បដិច្ចស្សម្ហិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
អមនុស្សិកាតាដោ អាមកម័សំ អាមកលោហិតនំ ។

[៨៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ
ចក្ខុរោតាតាដោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ បរិក្ខហេត្វា ឧច្ឆារិបិ
បស្សារិបិ ទិក្ខាមេន្តំ ។ អន្តសា ខោ កកវំ សេនាសន-
ចារិកំ អាហិណ្ណោន្តោ តេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ បរិក្ខហេត្វា

វិទយបិដក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកវៈព្រាងសម្រាប់វែងគ្រឿងល្អិត ។
(ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺ)មានសេចក្តីត្រូវការដោយគ្រឿងលំអិតដ៏ល្អិតក្រវែល ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតកវៈព្រាង
សំពត់^(១) ។

(៨៤) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបមានអាពាធកើតអំពីអ-
មនុស្ស^(២) ។ អាចារ្យនឹងទុបជ្ឈាយ៍ជាអ្នកបម្រើភិក្ខុនោះក៏មិនអាចនឹងធ្វើភិក្ខុ
នោះឱ្យស្បើយរោគបាន ។ ភិក្ខុនោះទៅកាន់កន្លែងគេសម្លាប់ជ្រូកហើយក៏
ស៊ីសាច់នៅ^(៣) ផឹកឈាមស្រស់^(៤) ។ អាពាធរបស់ភិក្ខុនោះដែលកើតអំពី
អមនុស្សនោះក៏ម្លាប់ទៅ ។ ពួកភិក្ខុត្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏-
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតសាច់នៅ ឈាមស្រស់ ដល់ភិក្ខុដែលមានអាពាធកើតអំពី
អមនុស្ស ។

(៨៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានអាពាធឈឺភ្នែក ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយនាំគ្នាត្រាហ៍ភិក្ខុនោះទៅឱ្យបន្ទាបន្ថយច្បារៈផង បស្សរៈផង ។ ព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់សេនាសនចារិក បានទេតឃើញភិក្ខុ

១ វត្ថុសម្រាប់វែងគ្រឿងល្អិតមានម្សៅជាដើម ដែលហៅថា កាតៅ ។ ២ ជម្ងឺដែលឈឺ
ព្រោះខ្មោចចូល ។ ៣-៤ អដ្ឋកថា ថា ភិក្ខុនោះមិនស៊ីសាច់នៅនឹងឈាមស្រស់នោះខ្លួនឯង
ទេ ពីខ្មោចដែលវាចូលភិក្ខុនោះវាស៊ីវាដឹក លុះស៊ីដឹកហើយវាចេញទៅ ។

២៣៣

ពេសដ្ឋីពូជពេ អញ្ជាវាមនុស្សនាម

ឧទ្ធារិយំ បស្សរិយំ និក្ខាមេន្តេ ទិស្វាន យេន តេ ភិក្ខុ
តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា តេ ភិក្ខុ ឯតនពោច កិមិ-
មស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អាពាណោតិ ។ ឥមស្ស កន្តេ អាយ-
ស្មតោ ចក្កុរោតាពាណោ ឥមំ មយំ បរិក្កហេត្វា ឧទ្ធារិយំ
បស្សរិយំ និក្ខាមេមាតិ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ
ឯតស្មី បករណោ ធម្មំ កមំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អញ្ជាវំ កាឡាញាវំ រសញ្ជាវំ សោ-
តញ្ជាវំ កេរុកំ កបល្លាញំ ។ អញ្ជាវុបបិសនេហំ^(១) អត្តោ
ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ ចន្ទំ តកវំ កាឡានុសារិយំ តាលីសំ ភទ្ធមុត្ត-
កន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ចិដ្ឋានិ អញ្ជាវាជិ

១ ឧ. អញ្ជាវុបបិសនេហំ ។

២៣៣

ពេសន្តិច្ឆន្ទៈ ពាក្យពោលអំពីការប្រឆាំងអនុញ្ញាតពេសន្តិៈមានថ្នាំបន្តក់ក្នុងជាដើម

ទាំងនោះកំពុងនាំគ្នាត្រាហ៍ភិក្ខុនោះទៅឲ្យបន្ទាបនឹងឧប្បារៈផង បស្សៈផង លុះទតឃើញហើយក៏ទ្រង់ចូលទៅកាន់លំនៅភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅ ដល់ហើយ ទ្រង់មានពុទ្ធតម្រាស់នេះនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង ឡាយ ភិក្ខុនេះមានអាពាធផ្សំម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លោកដ៏មានអាយុនេះមានអាពាធឈឺភ្នែក ខ្ញុំ ព្រះអង្គទាំងឡាយនាំគ្នាត្រាហ៍ភិក្ខុនោះទៅឲ្យបន្ទាបនឹងឧប្បារៈផង បស្សៈ ផង ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើ ធម្មិកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតថ្នាំបន្តក់ភ្នែក គឺថ្នាំបន្តក់ភ្នែកមានពណ៌ខ្មៅ (ដែលគេសូដោយគ្រឿងសម្ភារៈទាំងពួង) ថ្នាំបន្តក់ភ្នែកធ្វើពីបារទេ (ដែល គេធ្វើដោយគ្រឿងសម្ភារៈផ្សេងៗ) ថ្នាំបន្តក់ភ្នែកដែលកើត ក្នុងខ្សែទឹក ដ៏វែងនឹងធូលី (ដែលគេយកអំពីអណ្តាតបទីប) ។ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តី ត្រូវការដោយវត្ថុដែលយកមកកិនលាយជាមួយគ្នានឹងថ្នាំបន្តក់ភ្នែក ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតខ្ញុំមិច្ឆន្តិ ខ្ញុំមិក្រស្នា ខ្ញុំមិក្កាពាក់ កំញាន នឹងមើមស្មៅក្រវ៉ាញជ្រូក ។ សម័យ នោះឯង ពួកភិក្ខុទុកថ្នាំបន្តក់ភ្នែកទាំងឡាយ ដែលជាម្សៅក្នុងសៀន

២៣៤

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

ដាលកេសុប័ សរវកេសុប័ និក្ខិបន្តិ តិណាចុណ្ណោហិមិ
បំសុកេហិមិ ឌិកិវិយន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេ-
សុំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ អញ្ជនិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ធាតុយា កិក្ខុ ទុច្ចាវចា អញ្ជនិយោ ជាវន្តិ
សោវណ្ណាមយំ រូបិយមយំ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ឌីយន្តិ
វិចារេន្តិ សេយ្យថាមិ ធាម តិហិ កាមកោតិធាតិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ ន កិក្ខុវេ ទុច្ចាវចា អញ្ជនិ
ជាវតត្វា យោ ជាវយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជាធាមិ
កិក្ខុវេ អដ្ឋិមយំ ទន្ធមយំ វិសាលាមយំ នន្ទមយំ វេទ្ណ-
មយំ កដ្ឋមយំ ជតុមយំ ជលមយំ លោហមយំ សង្ក-
នាភិមយន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ជនិ អហារុតា

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ទាំងឡាយខ្លះ ក្នុងផ្តល់ទាំងឡាយខ្លះ (ថ្នាំបន្តក់ទាំងឡាយនោះ) ច្រឡំក្នុង
ច្រឡំទៅដោយកំទេចស្មៅទាំងឡាយខ្លះ ដោយអាចម៍ដីទាំងឡាយខ្លះ ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតក្នុងសម្រាប់ដាក់ថ្នាំបន្តក់
ក្នុងក្នុង ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ក្នុងសម្រាប់ដាក់
ថ្នាំបន្តក់ក្នុងខ្លួននឹងទាប (គឺមានល្អមានអាត្រក់) គឺក្នុងដោយមាស
នឹងក្នុងដោយប្រាក់ ។ មនុស្សទាំងឡាយពាលទោស តិរច្ឆ័យ
ចន្តបង្គាប់ថា ដូចជាពួកគ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមគុណ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ក្នុងសម្រាប់ដាក់
ថ្នាំបន្តក់ក្នុងខ្លួននឹងទាបទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតក្នុងដោយផ្លឹង^(១)ធ្វើដោយភ្នក
ធ្វើដោយស្មៅ ធ្វើដោយដើមបុស ធ្វើដោយដើមបុស្សី ធ្វើដោយ
ឈើ ធ្វើដោយជ័រឈើ ធ្វើដោយផ្លែឈើ ធ្វើដោយលោហធាតុ^(២)ធ្វើ
ដោយគូបសន្លឹ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមិនបានបិទក្នុងសម្រាប់ដាក់ថ្នាំ

១ វៀរលែងតែផ្លឹងមនុស្សចេញ ក្រៅពីនោះទោះផ្លឹងអ្វីៗក៏គួរទាំងអស់ ។ ២ គឺក្នុងដែល
ធ្វើពីជាតិស្ពាន់ ទង់ដែង ដែក សំណុំក ឥណ្ឌូ ឥណ្ឌូហាំង ។

២៣៥

កេសន្តិក្ខន្ធកេ អញ្ជូនិសលាកអនុដាននកថា

ហោតិ តិណាច្ចុណ្ណាហិមិ បំសុកេហិមិ ឡិកិវយន្តិ ។ កក-
វតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អបិជា-
នន្តិ ។ អបិជានំ និបតតិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សុត្តកេ-
ន ពន្ធិត្វា អញ្ជូនិយា ពន្ធិត្តន្តិ ។ អញ្ជូនិ ដលតិ ។ អនុ-
ជាធាមិ ភិក្ខុវេ សុត្តកេន សិព្វេត្តន្តិ ។ តេន ខោ
បន សមយេន ភិក្ខុ អង្គលិយា អញ្ជូនិ អក្ខិណិ ទុក្ខានិ
ហោន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ អញ្ជូនិសលាកន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
នព្វត្តិយា ភិក្ខុ ឧច្ចាវថា អញ្ជូនិសលាកាយោ ជារន្តិ
សោវណ្ណាមយំ រូបិយមយំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ធិយន្តិ
វិចារេន្តិ សេយ្យថាបិ តិហី កាមកោតិទោតិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ឧច្ចាវថា អញ្ជូនិសលា-
កា ជារត្តា យោ ជារយ្យ អាបតិ ទុក្ខដស្ស អនុជា-
ធាមិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋិមយំ ទន្ធមយំ វិសាលាមយំ ។ បេ ។

រោសង្គពូជ្ជព្រះ ពារ្យពោលអំពីការប្រុងអនុញ្ញាតនូវចង្ហើរភ្នាក់

បន្តក៏ភ្នែក ថ្នាំទាំងនោះក៏ច្រឡកច្រឡំ ដោយកំទេចស្មៅទាំងឡាយខ្លះ
ដោយអាចដីទាំងឡាយខ្លះ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
គម្របប្រដាប់ ។ គម្របចេះវត្តធ្លាក់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរំបូចងភ្នាក់ដោយខ្សែ ។ ភ្នាក់ក៏ចេះវត
បែក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ
ស្រែះដោយខ្សែ ។ សម័យនោះ ពួកភិក្ខុបន្តក៏ភ្នែកដោយម្រាមដៃ ភ្នែកទាំង
ឡាយក៏មិនស្រួល ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតចង្ហើរ
ភ្នាក់ ។ សម័យនោះ ពួកពូជ្ជគិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ចង្ហើរភ្នាក់ដ៏ខ្ពស់នឹងទាប
គឺចង្ហើរធ្វើដោយមាសខ្លះ ធ្វើដោយប្រាក់ខ្លះ ។ ពួកមនុស្សពោលទោស តិរ-
ជៀលបន្តិចបង្កាប់ថា ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាមគុណ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ចង្ហើរភ្នាក់ដ៏ខ្ពស់នឹង
ទាបទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតចង្ហើរដែលធ្វើដោយឆ្នាំង ធ្វើដោយភ្នែក ធ្វើដោយស្រួង ។ បេ ។ ធ្វើ

២៣៦

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញា

សង្ក័នាភិមយន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញនីស-
លាកា ភូមិយំ បតតិ^(១) ជុស្សា ហោតិ ។ កកវតោ ឯត-
មត្តំ អាវេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សលាកោធានិ-
យន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ អញ្ញនីបិ
អញ្ញនីសលាកំបិ ហត្ថេន បរិហរន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាវេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អញ្ញនីត្តវិកន្តិ ។ អំ-
សវន្តុកោ^(២) ន ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អំសវន្តុកំ ពន្ធនសុត្តកន្តិ ។

[៨៦] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្សតោ
បិលីន្តវន្តស្ស សីសាភិតាចោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាវេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ មុន្ននិ តេលកន្តិ ។
នក្ខមនីយោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ នត្តកម្មន្តិ ។ នត្តុ កលតិ ។

១ ឧ. បតិកា ។ ២ ឧ. អំសវន្តុកោ ។

វិទយបិដក មហាវគ្គ

ដោយគូបសន្ត ។ សម័យនោះ ចង្ហិន្ទ្រក៏ធ្លាក់ទៅលើផែនដី ចង្ហិន្ទ្រក៏
នោះក៏អាក្រក់មិនស្អាត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតបំពង់សម្រាប់ដាក់ចង្ហិន្ទ្រ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុក្សត្រា
សម្រាប់ដាក់ថ្នាំបន្តក្នុងខ្លួន ចង្ហិន្ទ្រក៏ខ្លះនៅតែនឹងរឹង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបំពង់សម្រាប់ដាក់ក្បា ។ វិទ្យុយោគ
របស់បង្កនោះក៏មិនទាន់មាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតនូវវិទ្យុយោគនឹងវិទ្យុសម្រាប់បង ។

(៨៦) សម័យនោះឯង ព្រះបិណ្ឌុវច្ឆត្រដ៏មានអាយុកើតធម្មក្តៅ
ក្បាល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតប្រងសម្រាប់
លាបក្បាល ។ ព្រះបិណ្ឌុវច្ឆត្រក៏នៅតែអត់ទ្រាំរោគនោះមិនបាន ។ ពួក
ភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនតកម្ម (គឺការហិតប្តូរបញ្ជូនទៅ
តាមចម្រុះ) ។ ឯថ្នាំសម្រាប់ហិតប្តូរបញ្ជូនទៅតាមចម្រុះក៏រាប់ខ្លាយទៅ ។

២៣៧

បេសន្តិក្ខន្ធកេ ធម្មនិ តេលកវិអនុជាសនកថា

កកវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេសុំ ។ អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ នត្តុ-
ករណ៍ន្តិ ។ តេន ទោ បន សមយេន ធម្មក្ខិយា ភិក្ខុ
ឧច្ចាវថា នត្តករណ៍យោ ជាវន្តិ សោវណ្ណមយំ រូបិយ-
មយំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈរយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ សេយ្យ-
ថាមិ តិបី កាមភោគិនោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាភោ-
ចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ឧច្ចាវថា នត្តករណ៍ ជាវតត្វា យោ
ជាវយ្យ អាចត្តិ ទុក្កជស្ស អនុជាជាមិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋិមយំ
។ បេ ។ សង្ខនាភិមយន្តិ ។ នត្តុ វិសមំ អាសិញ្ចិយ-
តិ(១) ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេសុំ ។ អនុជាជាមិ
ភិក្ខុវេ យមកំ នត្តករណ៍ន្តិ ។ នត្តុមជីយោ
ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេសុំ ។ អនុជាជាមិ

១ ខ. នត្តុ វិសមំ អាសិញ្ចិយ ។

រោសន្តិច្ឆន្ទា៖ ពាក្យពោលអំពីការទ្រង់អនុញ្ញាតរោសន្តិ៖មានប្រេងលាបច្បូលគាដើម

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបំពាន់សម្រាប់
បញ្ជាក់ទៅតាមច្រមុះ (គឺបំពាន់នគ្គ) ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុ
ប្រើប្រាស់បំពាន់នគ្គដ៏ខ្ពស់នឹងទាប គឺបំពាន់នគ្គធ្វើដោយមាសខ្លះ ធ្វើដោយ
ប្រាក់ខ្លះ ។ ពួកមនុស្សពោលទោស តិះដៀល បន្តិចបង្គាប់ថា ដូចជាពួក
គ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមគុណ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់បំពាន់នគ្គដ៏ខ្ពស់នឹងទាបទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបំពាន់នគ្គដែលធ្វើដោយ
ផ្លែ ។ បេ ។ ធ្វើដោយគូបសន្ទ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបន្តក៏ប្រើប្រាស់ទៅមិន
ស្មើគ្នា^(១) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបំពាន់សម្រាប់
នគ្គជាគូ^(២) ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏នៅតែអត់ទ្រាំមិនបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

១ គឺប្រេងដែលចូលទៅតាមច្រមុះនោះមិនស្មើគ្នា ចូលកាលប្រើនចូលកាលរឹប ។ ២ ដើម្បី
ឲ្យនគ្គចូលទៅត្រឹមគ្នា ។

២៣៨

វិសេសបិដកេ មហាវគ្គោ

ភិក្ខុវេ ធូមំ មាតុនិ ។ តញ្ញាវ វដ្តី អាណិម្មេត្វា បិវន្តិ
កណ្ណោ ធម្មាតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាណេចសុំ ។ អនុ-
ជាធាមិ ភិក្ខុវេ ធូមនេត្តនិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធម្មតិយា ភិក្ខុ ឧប្បាវចានិ ធូមនេត្តានិ ជារន្តិ សោវណ្ណា-
មយំ រូបិយមយំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយនិ ទិយន្តិ វិចារេនិ
សេយ្យថាបិ ភិហិ កាមភោកិធាតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ
អាណេចសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ ឧប្បាវចានិ ធូមនេត្តានិ ជារ-
តព្វានិ យោ ជារយ្យ អាបតិ ទុក្កជស្ស អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ អដ្ឋិមយំ ។ មេ ។ សង្ខំវាភិមយន្តិ ។ តេន ខោ
បន សមយេន ធូមនេត្តានិ អចារុតានិ ហោនិ ចាណ-
កា បរិសន្តិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាណេចសុំ ។ អនុជា-
ធាមិ ភិក្ខុវេ អបិធាននិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ភិក្ខុ ធូមនេត្តានិ ហត្ថេន បរិហារនិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ
អាណេចសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ធូមនេត្តត្តិកនិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យដក់យកវ័ស្ស័ន ។ ពួកភិក្ខុក៏យក
ថ្នាំនោះមកម្សៅធ្វើជាបារីហើយដក់ទៅ (ក៏ត្រឡប់ទៅជា) ក្តៅក ។ ពួកភិក្ខុ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវខ្សែរ ។ សម័យនោះឯង ឆព្វ-
គ្លីយភិក្ខុប្រើប្រាស់ខ្សែរដ៏ខ្ពស់នឹងទាប គឺខ្សែរធ្វើដោយមាសខ្លះធ្វើដោយ
ប្រាក់ខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពាលទោស តិះដៀល បន្តបង្គាប់ថា
ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាមគុណ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ខ្សែរទាំងឡាយដ៏ខ្ពស់នឹងទាបទេ ភិក្ខុ
ណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ខ្សែរដែលធ្វើដោយផ្លែ ។ បេ ។ ដែលធ្វើដោយគូបស្នំ ។ សម័យ
នោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមិនបានចិញ្ចឹមខ្សែរទុក សត្វតូច ។ ក៏ចូលទៅ
ក្នុងខ្សែរនោះ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ-
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវ
គម្រប ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុរក្សាខ្សែរនៅតែនឹងវែង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវថង់សម្រាប់ដាក់ខ្សែរ ។

២៣៧

ពេសជ្ជៈត្រូវ បីលីន្ទ្រវត្ត

ឯកតោ យំសិយន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេស្មំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ យេកត្តវិកន្តិ ។ អំសវ្វកោ ន
ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ អំសវ្វកំ ពន្ធនស្មត្តកន្តិ ។

[៨៧] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ
បីលីន្ទ្រវត្តស្ស វតាពាណោ ហោតិ ។ វេជ្ជា ឯវមាហំសុ
តេលំ បច្ចិតត្ថន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេស្មំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តេលចាកន្តិ ។ តស្មី ខោ តេល-
ចាកេ មជ្ឈិ បក្ខិបិតត្ថំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាណេចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តេលចាកេ មជ្ឈិ
បក្ខិបិតត្ថន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ធម្មតិយា
ភិក្ខុ អតិបក្ខិត្តមជ្ជានិ តេលានិ បច្ចន្តិ តានិ បិវត្តា
បជ្ជន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេស្មំ ។ ន ភិក្ខុវេ
អតិបក្ខិត្តមជ្ឈិ តេលំ ចាកត្ថំ យោ បិវេយ្យ យថាធម្មោ

ភេសជ្ជៈព្រះ ឱទានព្រះបិណ្ឌវច្ឆេរ

ឯខ្សែរនឹងគម្របក៏ទង្គិចគ្នា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតនូវបង្គំជាគូ ។ ខ្សែយោគរបស់បង្គំក៏មិនទាន់មាននៅឡើយ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវខ្សែយោគនឹងខ្សែ
សម្រាប់បង្គំ ។

(៨៧) សម័យនោះឯង ព្រះបិណ្ឌវច្ឆេរមានអាយុមានអាពាធកើត
អំពីខ្សែ ។ ពេទ្យទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវសូត្រប្រង ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុសូត្រប្រងបាន ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក៏លាយទឹកស្រវឹងក្នុងប្រងដែលស្ងួតនោះ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុលាយទឹកស្រវឹងក្នុងប្រងដែលស្ងួត
បាន ។ សម័យនោះឯង ពួកពពួកយភិក្ខុសូត្រប្រងលាយទឹកស្រវឹងច្រើន
ពេក ដល់នាំគ្នាផឹកប្រងនោះទៅក៏ស្រវឹង ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវផឹកប្រងដែលគេលាយទឹកស្រវឹងច្រើនពេកទេ

៤៤០

វិនយចំណីកេ មហាវិញ្ញោ

កាវេតញ្ញោ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ យស្មី តេលទាកេ
មជ្ឈស្ស ន វណ្ណា ន កញ្ញោ ន វសោ បញ្ញាយតិ ឃ្វេប្រម័
មជ្ឈបក្ខត្តំ តេលំ ទាតុន្តំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ភិក្ខុនំ ពហំ អតិបក្ខត្តមជ្ឈំ តេលំ បក្កំ ហោតិ ។ អថខោ
ភិក្ខុនំ ឯតនហោសិ កថន្ត ខោ អតិបក្ខត្តមជ្ឈំ តេលេ
បដិបដ្ឋិតត្ថន្តំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេស្មំ ។ អនុជា-
ធាមិ ភិក្ខុវេ អព្ពញ្ញនំ អធិដ្ឋាតុន្តំ ។ តេន ខោ បន ស-
មយេន អាយស្មតោ បិលិទ្ធព្វច្ឆស្ស ពហំ^(១) តេលំ បក្កំ
ហោតិ ។ តេលភាជនំ ន វិជ្ជតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាហេចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តិណិ តុម្ពានំ លោ-
ហតុម្ពំ កដ្ឋតុម្ពំ ដលតុម្ពន្តំ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អាយស្មតោ បិលិទ្ធព្វច្ឆស្ស អង្កវតោ ហោតិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

• ១. ពហុព័ ។

វិធម្មបិដក មហាវគ្គ

ភិក្ខុណា ដឹក ត្រូវវិទយធរឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើតាមធម៌^(១) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រើស្នូណា ដែលគ្មានពណ៌ គ្មានភ្លិននឹងគ្មានរសរបស់ទឹកស្រវឹងប្រាកដ ឡើងទេ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដឹកប្រើដែលគេលាយទឹកស្រវឹងមាន សភាពយ៉ាងនោះបាន ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុស្រប្រើលាយទឹក ស្រវឹងច្រើនពេក ។ ក្នុងពេលនោះភិក្ខុទាំងឡាយក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នេះថា ប្រើដែលគេលាយនឹងទឹកស្រវឹងច្រើនពេក តើយើងត្រូវប្រតិ- បត្តិដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុទុកដាក់ប្រើដែលគេលាយទឹកស្រវឹងច្រើនពេកនោះជាថ្នាំរឹត បូលាចទៅវិញ ។ សម័យនោះឯង ព្រះបិណ្ឌូរវង្សដ៏មានអាយុ មានប្រើ ដែលស្ងួតហើយជាច្រើន ។ តែគ្មានការជំនុំសម្រាប់ដាក់ប្រើ ។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវតម្ក (គីកុណ្ណិទឹក) ទាំង ៣ យ៉ាង គឺតម្កធ្វើដោយទង់ដែង ១ តម្កធ្វើដោយឈើ ១ តម្កធ្វើដោយផ្លែឈើ ១ ។ សម័យនោះឯង ព្រះបិណ្ឌូរវង្សដ៏មានអាយុកើតពេកខ្យល់ក្នុងអវយវៈ ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ

១ ត្រូវឲ្យរឹតត្បូងសំដែងអាបត្តិបិណ្ឌូរវង្ស ។

២២១

ហស្តវិញ្ញាណ បិណ្ឌវិញ្ញាណ

សេនកម្មន្តិ ។ ធន្តមនីយោ ហោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ

អាហោចេស្កំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សម្មារសេនន្តិ ។

ធន្តមនីយោ ហោតិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ មហាសេ-

នន្តិ ។ ធន្តមនីយោ ហោតិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

កត្តោនកន្តិ ។ ធន្តមនីយោ ហោតិ ។ អនុជាធាមិ

ភិក្ខុវេ ទុនកកោដ្ឋកន្តិ ។

[៨៨] តេន ទោ បន សមយេន អាយស្មតោ

បិណ្ឌវិញ្ញាណ មហាវតោ ហោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ

អាហោចេស្កំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ លោហិតំ មោចេតុន្តិ ។

ពោសន្តិក្កន្តរៈ ធិតានព្រះបិណ្ឌវច្ឆត្តោ

ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសេចក្តីម្ម (ការធ្វើ ឲ្យចេញញើស) ។ ព្រះបិណ្ឌវច្ឆត្តដ៏មានអាយុកំនៅតែអត់ប្រាំមិនបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឆ្លងដោយស្លឹក ឈើនឹងមែកឈើផ្សេងៗ ។ ព្រះបិណ្ឌវច្ឆត្តដ៏មានអាយុកំនៅតែអត់ប្រាំ មិនបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យឆ្លងធំ^(១) ។ ព្រះបិណ្ឌវច្ឆត្តដ៏មានអាយុកំនៅតែអត់ប្រាំមិនបាន ។ ព្រះ អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទឹកដែលគេ ស្សោរលាយនឹងស្លឹកឈើ មែកឈើផ្សេងៗ ។ ព្រះបិណ្ឌវច្ឆត្តដ៏មានអាយុ កំនៅតែអត់ប្រាំមិនបាន ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបន្ទប់ទឹក^(២) ។

(៨៨) សម័យនោះឯង ព្រះបិណ្ឌវច្ឆត្តដ៏មានអាយុកើតរោគខ្យល់ ចុកសៀតក្នុងសន្ទាក់ដៃជើងជាដើម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល សេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើលាមឲ្យហូរចេញបាន ។

១ អន្តិកថា ថា ត្រូវដាក់រង្វើកភ្លើងឲ្យពេញក្នុងរណ្តៅឲ្យបានប្រមាណមួយដំហែរបុរស រួចបិទ រណ្តៅនោះដោយអាយុដ៏នឹងដីខ្យល់ជាដើមហើយ ក្រាលស្លឹកឈើផ្សេងៗលើរណ្តៅនោះហើយ យកប្រេងលាមខ្លួនរួចដេកប្រែចុះប្រែឡើងលើរណ្តៅនោះឲ្យចេញញើសពីសរិរះ ។ ២ អន្តិកថា ថា ត្រូវដាក់ទឹកភ្លើងពេញក្នុងអាជ័ន្តស្លឹកឈើចូលទៅធ្វើការឆ្លងក្នុងបន្ទប់ទឹកនោះ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

នក្ខមដ៏យោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេស្សំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ លោហិតំ មោចេត្វា វិសាលោន
កហេតុន្តំ ។

[៨៧] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ
បិល្លន្តវច្ឆស្ស ចាទា ជាលិតា ហោន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាវោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ចាទត្តញ្ញន្តិ ។
នក្ខមដ៏យោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេស្សំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ មជ្ឈំ អភិសង្ករិតុន្តិ ។

[៨៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
ភិក្ខុវេ កណ្ណាណោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាវោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សត្តកម្មន្តិ ។ ក-
សារោទកេន អន្តោ ហោតិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
កសារោទកន្តិ ។ តិលកក្កន អន្តោ ហោតិ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តិលកក្កន្តិ ។ កតជ្ឈិកាយ អន្តោ

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ព្រះបិណ្ឌវច្ឆដ៍មានអាយុក៏នៅតែអត់ព្រមទាំងបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដប្បយកឈាមដោយ (បំពង់) វៃស្មីបាន ។

(៨៧) សម័យនោះឯង ព្រះបិណ្ឌវច្ឆដ៍មានអាយុមានបាទាបែក ។

ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យសម្រាប់លាបជើង ។
ព្រះបិណ្ឌវច្ឆដ៍មានអាយុក៏នៅតែអត់ព្រមទាំងបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុតាក់តែងទឹកស្រវឹង (សម្រាប់
លាបជើងឲ្យស្រល) ។

(៨៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានអាពាធកើតពិក ។ ពួកភិក្ខុ

ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសត្តកម្ម (វែរដោយកាំបិត) ។
(ភិក្ខុនោះ) មានសេចក្តីត្រូវការដោយទឹកចត់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទឹកចត់ ។ (ភិក្ខុនោះ) មានសេចក្តី
ត្រូវការដោយម្សៅល្ង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតម្សៅល្ង ។ (ភិក្ខុនោះ) មានសេចក្តីត្រូវការដោយដុំសត្រូវ

២២៣

ពេសដ្ឋិត្តកោ ចត្តារិ មហារិកជាមិ

ហោតិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កតតន្និកន្និ ។ វណាតន្នន-
ចោលេន អត្តោ ហោតិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ វណា-
តន្ននចោលន្ន ។ វណោ កណ្ណាវតិ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ សាសបកុខ្នន ធាវត្តន្និ ។ វណោ កិលិដ្ឋិត្ត ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ធួមំ កាតុន្និ ។ វឿមំសំ វុដ្ឋាតិ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ លោណាសក្ខវិកាយ ជិន្និតុន្និ ។
វណោ ន រូហតិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ វណាតេលន្និ ។
តេលំ តលតិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុ-
ជាធាមិ ភិក្ខុវេ វិកាសិកំ សត្វំ វណាបជិត្តន្និ ។

[៧០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
អហិនា នដ្ឋោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហេ-
ចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ចត្តារិ មហារិកជាមិ នាតុំ

រោសដ្ឋក្ខន្ធកៈ ថ្នាំមហារីក៍ ៤ យ៉ាង

(សម្រាប់បិទមុខជ័រ) ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតដ៏សត្វវ័ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រូវការដោយសំពត
សម្រាប់រុំជម្លៅ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតកំណត់សំពត់សម្រាប់រុំជម្លៅ ។ ជម្លៅក៏រមាស់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលាងដោយម្សៅ
ត្រាប់ស្តៃ ។ ជម្លៅក៏រកឡើង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុចំហុយជម្លៅនោះ ។ (លុះចំហុយទៅហើយ)
សាច់ក៏ដុះលៀនចេញមក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុយកទឹកលាយនឹងអម្បិលក្រ្នសមកបង្កាត់ (ជម្លៅ
នោះចេញ) ។ (លុះបង្កាត់ទៅហើយ) ជម្លៅក៏មិនបានដុះសាច់ឡើង ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតប្រើសម្រាប់
លាបជម្លៅ ។ ប្រើក៏ហៀរហូរចេញ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់បិទប្រើនឹងថ្នាំរក្សាជម្លៅទាំងអស់ ។

(៧១) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបពស់ចឹក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យថ្នាំមហារីក៍ ៤ យ៉ាង

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

ភ្នំ មុតំ ធារកំ មត្តិកត្តំ ។ អថខោ ភិក្ខុនំ ឯតទ-
ហោសិ អប្បដិក្ខហិតានិ នុ ខោ ឧទាហុ បដិក្ខហេតព្វា-
នីតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ សតិ កប្បិយការកេ បដិក្ខហាបេតុំ អសតិ
កប្បិយការកេ សាមំ កហេត្វា បរិកុញ្ញិត្តំ ។ តេន ខោ
បន សមយេន អញ្ញាតវេន ភិក្ខុនា វិសំ បីតំ ហោតិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ភ្នំ
ហាយេត្តំ ។ អថខោ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ អប្បដិក្ខ-
ហិតោ នុ ខោ ឧទាហុ បដិក្ខហេតព្វាតិ^(១) ។ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ យំ
ករោន្តោ បដិក្ខណាតិ ស្សេវ បដិក្ខហោ កតោ ន បុន
បដិក្ខហេតព្វាតិ ។

១ ១. បដិក្ខហាបេតព្វា ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

គឺគូប (អាចម៍) ១ ទឹកមុត (ទឹកនោម) ១ ផេះ ១ ដី ១ ។ ក្នុងពេលនោះ
ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា យើងមិនបាច់ទទួលប្រគេន
ប្តាំទាំងនេះទេ ឬត្រូវតែទទួលប្រគេនទើបបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានកប្បិយ^(១) ការកៈ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុប្រឹកប្បិយការកៈនោះទទួលជំនួសបាន កាលបើគ្មានកប្បិយការកៈ
ទេ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកាន់យកខ្លួនឯងហើយធាន់ចុះ ។ សម័យនោះ
ឯង ភិក្ខុ ១ រូបដឹកប្តាំពិស ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដឹកគូប (អាចម៍ដែលលាយដោយទឹក) ។ ក្នុងពេលនោះ
ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា យើងមិនបាច់ទទួលប្រគេន (នូវ
គូបនោះ) ទេ ឬថាគួរតែទទួលប្រគេនទើបបាន ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដូច្នោះ កាលបើភិក្ខុបន្ទោបង្គំគូប
ណាហើយបានទទួលទឹក (អំពីវិថុម្មន) លុះដល់ទៅថ្ងៃស្អែក គូបនោះ
ឈ្មោះថាភិក្ខុបានទទួលរួចហើយ មិនបាច់ទទួលប្រគេនទៀតទេ ។

១ សំដៅយកបុគ្គលដែលប្រសប់ធ្វើវត្តមិនគួរ ឲ្យជាវត្តគួរ ។

ពេសន្តិក្ខន្ធពោ ឆាតាពាជិកវិក្កុរោប៉ោ

[៧២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស កិក្ខុ-
នោ យរទិន្ទកាពាជោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាវេចសំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ សីតាលោធឿ ចាយេ-
តុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវោ កិក្ខុ
ទុដ្ឋកហណិកោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អា-
វេចសំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ អាមិសខារំ ចាយេតុន្តិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស កិក្ខុនោ បណ្ណ-
វោតាពាជោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចសំ ។
អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ មុត្តហរិជកំ ចាយេតុន្តិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស កិក្ខុនោ ធរិទោសា-
ពាជោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចសំ ។
អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ កន្ធូលេបំ កាតុន្តិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវោ កិក្ខុ អភិសន្ទកា-
យោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវេចសំ ។
អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ វិវេចនំ ចាតុន្តិ ។ អច្ចកញ្ជិយា

ពេលវេលាព្រះពោលអំពីភិក្ខុមានអាពាធផ្សេងៗ

(៧២) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានអាពាធព្រោះត្រូវឃ្នាំស្នេហ៍ ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុផឹកទឹកលាយ
ដោយអាចបំណាស់^(១) ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានអាពាធខួបធាតុ
ភ្លើង(កើតរោគមូល) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុផឹកទឹកក្បួន^(២) ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបកើតរោគស្នម
ល្បឿង ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឆាន់សម^៣
ដែលត្រាដោយទឹកនោម^(៣) ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានអាពាធ
គឺខួបសម្បុរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឱ្យភិក្ខុធ្វើការលាបដោយគ្រឿងក្រអូបបាន ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប
មានកាយប្រកបដោយរោគទល់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត-
ថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុផឹកឃ្នាំបញ្ចុះ ។ (ភិក្ខុនោះ) មានសេចក្តីត្រូវការដោយ

១ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុយកអាចបំណាស់ដែលជាប់នឹងផាលសន្តិលមកលាយនឹងទឹក
ហើយផឹក ។ ២ អង្គិកថា ថា ឱ្យយកបាយមកដុតនឹងភ្លើងឱ្យឆេះជាដុំដុំហើយព្រោះត្រងយក
ទឹកមកផឹក ។ ៣ អង្គិកថា ថា សំដៅយកតែទឹកនោមពោធិ៍ក្នុង មិនបោះសិយាយដល់ទឹកនោម
មនុស្សទេ

៤៤៦

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

អត្តោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អច្ឆកញ្ចកន្តិ ។ អកដយ្យសេន
 អត្តោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អកដយ្យសន្តិ ។ កជាគដេន
 អត្តោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កជាគដន្តិ ។ បដិច្ឆាទនីយេន
 អត្តោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បដិច្ឆាទនីយន្តិ ។

(៧៣) តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា
 បិលីន្ទវច្ឆោ រាជគមោ បញ្ញាវ សោធាចេតិ លេនំ កត្តុ-
 កាមោ ។ អថខោ រាជា មាគុណោ សេនីយោ តិម្ពិសា-
 ហេ យេន អាយស្មា បិលីន្ទវច្ឆោ តេនុបស្កដ្ឋមិ ឧប-
 ស្កដ្ឋមិត្វា អាយស្មន្តំ បិលីន្ទវច្ឆំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ទឹកអង្ករថ្នាំ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យទឹកអង្ករ
ថ្នាំ ។ (ភិក្ខុនោះ) មានសេចក្តីត្រូវការដោយទឹកសណ្តែកបាយស្បូវដែលគេ
មិនបានធ្វើស្និទ្ធ (គឺគេមិនបានត្រង់ឲ្យស្អាតបាត) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទឹកសណ្តែកបាយស្បូវដែលគេមិនបាន
ធ្វើឲ្យស្និទ្ធ ។ (ភិក្ខុនោះ) មានសេចក្តីត្រូវការដោយទឹកសណ្តែកបាយ
ស្បូវដែលគេធ្វើឲ្យស្និទ្ធ (គេបានត្រង់ឲ្យស្អាតបាត) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទឹកសណ្តែកបាយស្បូវដែលគេធ្វើឲ្យស្និទ្ធ ។
(ភិក្ខុនោះ) មានសេចក្តីត្រូវការដោយសាច់ដែលមានឧដារស ។ ពួកភិក្ខុ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសាច់ដែលមានឧដារស ។

(៧៧) សម័យនោះឯង ព្រះបិណ្ឌុវច្ឆដ៏មានអាយុឲ្យគេដម្រៃ
ញកក្នុងក្បូរក្រីក្រដ៏គ្រិះ ប្រាថ្នានឹងធ្វើទីពឹងឬទីជ្រកកោន ។ គ្រានោះ
ព្រះបាទមាគឆរសនិយ ព័ម្ពិសារយាងចូលទៅកាន់លំនៅព្រះបិណ្ឌុវច្ឆ
ដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះបិណ្ឌុវច្ឆដ៏មានអាយុ

២៤៧

ហេសដ្ឋិក្ខុន្តកេ ចិលីន្ទវច្ឆន្តេវត្ថុម្ហិ អាវាមិកានុដានំ

និស័ទិ ។ ឯតមន្តំ និស័ន្នោ ខោ រាជា មាគដោ
សេនិយោ តិម្ហិសារោ អាយស្មន្តំ ចិលីន្ទវច្ឆំ ឯតទរោច
កី កន្តេ ថេរោ កាកាបេតិតិ ។ បញ្ចវំ មហារាជ
សោធាបេមិ លេនំ កត្តកាមោតិ ។ អន្តោ កន្តេ
អយ្យស្ស អាវាមិកេនាតិ ។ ន ខោ មហារាជ កកវ-
តា អាវាមិកោ អនុញ្ញាតោតិ ។ តេនហិ កន្តេ កកវន្តំ
បដិប្បត្តិ មម អាវោចេយ្យថាតិ ។ ឯវំ មហារាជាតិ
ខោ អាយស្មា ចិលីន្ទវច្ឆោ រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិយស្ស
តិម្ហិសារស្ស បច្ចុស្សសិ ។ អថខោ អាយស្មា ចិលីន្ទ-
វច្ឆោ រាជានំ មាគធំ សេនិយំ តិម្ហិសារំ ធម្មិយា កថាយ
សន្តស្សសិ សមាទបេសិ សម្បត្តេជេសិ សម្បហំសេ-
សិ ។ អថខោ រាជា មាគដោ សេនិយោ តិម្ហិសារោ
អាយស្មតា ចិលីន្ទវច្ឆេន ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សតោ
សមាទបិតោ សម្បត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ ទុដ្ឋាយាស-
នា អាយស្មន្តំ ចិលីន្ទវច្ឆំ អភិវាទេត្វា បទត្តិណំ កត្វា

ពេសជ្ជិក្ខន្ធកៈ និទានព្រះបិណ្ឌវិញ្ញាណៈ និយាយអំពីការទ្រង់អនុញ្ញាតនូវអាវាមិកជន

រួចគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារគង់ក្នុងទី
ដ៏សមគួរហើយ ក៏ទ្រង់មានព្រះធុញ្ញាណនេះនឹងព្រះបិណ្ឌវិញ្ញាណដ៏មានអាយុថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ព្រះថេរៈប្រិទ្ធសេដ្ឋី ។ ព្រះបិណ្ឌវិញ្ញាណឆ្លើយថា
បពិត្រមហារាជ អាត្មាភាពទ្រង់គេដម្រះញាកក្នុង ប្រាថ្នានឹងធ្វើទីពឹងឬទីជ្រក
កោន ។ ស្តេចសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់មានសេចក្តី
ត្រូវការដោយអាវាមិកជន^(១) ដែរឬ ។ ព្រះបិណ្ឌវិញ្ញាណឆ្លើយថា បពិត្រ
មហារាជ ព្រះដ៏មានបុណ្យមិនទាន់អនុញ្ញាតអាវាមិកជននៅឡើយទេ ។
ស្តេចទ្រង់មានព្រះធុញ្ញាណថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះ គួរលោក
ក្រាបទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយមកប្រាប់ខ្ញុំវិញ ។ ព្រះបិណ្ឌវិញ្ញាណ
ដ៏មានអាយុទទួលស្តាប់ព្រះធុញ្ញាណនៃព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារដោយ
ពាក្យថា សូមថ្វាយព្រះពរ មហារាជ ។ ព្រះបិណ្ឌវិញ្ញាណដ៏មានអាយុក៏បាន
ពន្យល់ព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារឲ្យទ្រង់ឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក
ព្រម ឲ្យភាចហាន ឲ្យត្រកអរ ដោយពាក្យប្រកបដោយធម៌ ។
លំដាប់នោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារ កាលដែលព្រះបិណ្ឌវិញ្ញាណ
ដ៏មានអាយុបានពន្យល់ឲ្យទ្រង់ឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យភាច
ហាន ឲ្យត្រកអរ ដោយពាក្យប្រកបដោយធម៌ រួចហើយក៏ទ្រង់ក្រែក
ចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះបិណ្ឌវិញ្ញាណដ៏មានអាយុ ធ្វើប្រទេស្សិណហើយចៀស

១ មនុស្សដែលស្តេចបានវេរផ្តាច់ឲ្យជាអ្នកថែរក្សារត្ន (រាជពិដេមហៅថាពលព្រះ) ។

វិនយបិដក មហាវគ្គោ

បក្កាមី ។ អថខោ អាយស្មា បិលីន្ទវុទ្ធា ភក្កវតោ
សន្តិកេ ទ្ធព្វំ ចារោសិ រាជា កន្តេ មាគនោ សេនិយោ
តិម្ពិសារោ អារាមិកំ ទាតុកាមោ កងំ នុ ខោ កន្តេ
បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ ។ អថខោ ភក្កវ ឯតស្មី ទិណនេ ឯតស្មី
បករណោ ធម្មី កងំ កត្វា ភិក្ខុ អាមរ្លេសិ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខុវេ អារាមិកន្តំ ។ ទុតិយម្បិ ខោ រាជា
មាគនោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ យេនាយស្មា បិលីន្ទ-
វុទ្ធា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ បិលីន្ទវុទ្ធ
អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ ទិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ទិសីន្នោ
ខោ រាជា មាគនោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ អាយស្មន្តំ
បិលីន្ទវុទ្ធ ឯតទរោច អនុញ្ញាតោ កន្តេ ភក្កវតោ អារា-
មិកោតិ ។ ឯវំ មហារាជាតិ ។ តេនហិ កន្តេ អយ្យស្ម
អារាមិកំ ធម្មតិ ។ អថខោ រាជា មាគនោ សេនិយោ
តិម្ពិសារោ អាយស្មតោ បិលីន្ទវុទ្ធស្ម អារាមិកំ ប-
ដិស្សុណិត្វា វិស្សិត្វា ចិវេន សតី បដិលភិត្វា អញ្ញាតវំ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ចេញទៅ ។ ក្រោយពីនោះមក ព្រះបិណ្ឌវង្សវង្សដ៏មានអាយុប្រាំបី
ឲ្យទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះបាទ
មាគធសេនិយតិម្ពិសារ ទ្រង់មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងប្រគល់អារាមិកជន
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តើខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចទៅ ។ ព្រោះនិទាន
នេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម៌ក្នុងហើយត្រាស់
ហៅពួកភិក្ខុមកក្នុងពេលនោះថា មាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
(ឲ្យភិក្ខុទទួល) អារាមិកជន ។ ព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារ
ទ្រង់ចូលទៅកាន់លំនៅព្រះបិណ្ឌវង្សវង្សដ៏មានអាយុជាគំរប់ពីរជន លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះបិណ្ឌវង្សវង្សដ៏មានអាយុ ហើយគង់នៅក្នុងទី
ដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារ ទ្រង់គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយក៏ទ្រង់មានព្រះឡើងវង្សច្នះ នឹងព្រះបិណ្ឌវង្សវង្សដ៏មានអាយុថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានបុណ្យទ្រង់បានអនុញ្ញាតអារាមិកជនហើយឬ ។
ព្រះបិណ្ឌវង្សវង្សដ៏ឆ្លើយថា ថ្វាយព្រះពរ មហារាជ ។ ព្រះបាទមាគធសេនិយ
តិម្ពិសារ ទ្រង់មានព្រះឡើងវង្សថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះ ខ្ញុំព្រះ
ករុណានឹងប្រគល់អារាមិកជនដល់លោកម្ចាស់ ។ គ្រានោះឯង ព្រះបាទ
មាគធសេនិយតិម្ពិសារ ទទួលថា នឹងប្រគល់អារាមិកជនដល់ព្រះបិណ្ឌវង្សវង្ស
ដ៏មានអាយុហើយក៏ទ្រង់ភ្លេចទៅ លុះយូរមកទើបបានទ្រង់ព្យាបាល

ធរសន្តិច្ឆន្ទកេ បិណ្ឌវច្ឆន្តោវត្ថុម្ហិ សុវណ្ណមាលា

សព្វត្ថកំ មហាមត្តំ អាមន្តេសិ យោ មយា កណោ
អយ្យស្ស អាវាមិកោ បដិស្សតោ ទិដ្ឋោ សោ អាវាមិ-
កោតិ ។ ន ខោ ទេវ អយ្យស្ស អាវាមិកោ ទិដ្ឋោតិ ។
កីវចំ ធុ ខោ កណោ ឥតោ វត្ថិ^(១) ហោតិ ។ អថ-
ខោ សោ មហាមត្តោ វត្ថិយោ កណោត្វា^(២) រាជានំ មា-
កដំ សេនិយំ តិម្ហិសារំ ឯតទរោច បញ្ច ទេវ វត្ថិស-
តានិ ។ តេនហិ កណោ អយ្យស្ស បញ្ច អាវាមិក-
សតានិ ទេហិ^(៣) ។ ឯវំ ទេវតិ ខោ សោ មហាមត្តោ
រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិយស្ស តិម្ហិសារស្ស បដិស្ស-
ណត្វា អាយស្សតោ បិណ្ឌវច្ឆន្ទស្ស បញ្ច អាវាមិកស-
តានិ អនាសិ^(៤) ។ ទាជិយេត្តោ តាមោ ជិវិសិ ។
អាវាមិកតាមកោតិបំ នំ អាហំសុ បិណ្ឌវច្ឆន្ទតាមកោ-
តិបំ^(៥) នំ អាហំសុ ។

[៧៤] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្សា បិណ្ឌវ-
ច្ឆន្ទ តស្មី តាមកេ កុលុបកោ ហោតិ ។ អថខោ
អាយស្សា បិណ្ឌវច្ឆន្ទោ បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា

១ ឱ. ហិតិ ។ ២ ឱ. វិគណេត្វា ។ ៣ ឱ. ទេវាតិ ។ ៤ ឱ. ធានាសិ ។
៥ ឱ. បិណ្ឌវច្ឆន្ទកេតិបិ ។

ឃោសជ្ជូត្តរៈ និទានព្រះបិណ្ឌិត្តវចន្តរៈ និយាយអំពីកម្រងផ្កាដាវិការៈនៃមាស

ក៏មានព្រះធុរ្យាវហោមហាមាត្យម្នាក់ជាអ្នកសម្រេចរាជការតាំងតួងថា ម្ចាស់នាយ ភារមិកជនណាដែលអញទទួលថា នឹងប្រគេនដល់លោក ម្ចាស់ ភារមិកជននោះតើអញបានប្រគេនហើយឬ ។ មហាមាត្យក្រាប ទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះអង្គមិនទាន់បានប្រគេនភារមិកជន ដល់លោកម្ចាស់នៅឡើយទេ ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់សួរថា ម្ចាស់នាយ តាំងពីវិថូនោះមកដល់ឥឡូវនេះ តើយូរឬខ្លាំងក្រីហើយ ។ មហាមាត្យ នោះបានរាប់ក្រីតាំងឡាយ (ឃើញ) ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះបាទ មាគធសេនិយពិម្ពិសារក្នុងពេលនោះដូច្នោះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព (បើ គិតតាំងពីវិថូនោះដល់មកវិថូនេះ) ចំនួនប្រាំរយក្រីហើយ ។ សេចក្តី មានព្រះធុរ្យាវថា ម្ចាស់នាយ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកឯងប្រគេនភារមិកជន ប្រាំរយនាក់ដល់លោកម្ចាស់ចុះ ។ មហាមាត្យនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះធុរ្យាវ ព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិថូរិសេស ហើយក៏ប្រគេនភារមិកជនប្រាំរយនាក់ដល់ព្រះបិណ្ឌិត្តវចន្តរៈមានអាយុ ។ (ចាប់ដើមពីនោះមក) ស្រុក (នោះ) ក៏តាំងនៅជាស្រុកមួយដោយឡែក ។ ពួកជនក៏ហៅស្រុកនោះថា ភារមិកត្រាមខ្លះ បិណ្ឌិត្តវចន្តរៈត្រាមខ្លះ ។

(៧២) សម័យនោះឯង ព្រះបិណ្ឌិត្តវចន្តរៈមានអាយុជាដ៏គុន^(១)ក្នុង ស្រុកនោះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះបិណ្ឌិត្តវចន្តរៈមានអាយុស្ងៀកស្ងៀមអំពីត្រឹក

១ ជាអ្នកធ្លាប់ចូលទៅមកក្នុងត្រកូល ។

២៧០

វិទយបិដកេ មហាវិញ្ញោ

បត្តចរិវាមាទាយ បិលីន្ទវច្ឆតាមគំ បិណ្ណាយ ទាវិសំ ។
តេន ចោ បន សមយេន តស្មី តាមគេ ឧស្សវោ
ហោតិ ។ ទារកា អលង្កតា មាលាគិតា កីឡាន្តិ ។
អថចោ អាយស្មា បិលីន្ទវច្ឆោ បិលីន្ទវច្ឆតាមគេ សប-
ទានំ បិណ្ណាយ ចរមាតោ យេន អញ្ញតរស្ស អារាមិកស្ស
និវេសនំ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិតា បញ្ញត្តេ អាសនេ
និសីទិ ។ តេន ចោ បន សមយេន តស្ស អារាមិ-
កនិយា ជិតា អញ្ញ ទារកេ អលង្កតេ មាលាគិតេ
បស្សិតា រោទតិ មាលំ មេ ទេថ អលង្ការំ មេ ទេ-
ថាតិ ។ អថចោ អាយស្មា បិលីន្ទវច្ឆោ តំ អារាមិកនិ
ឯតទវោច កីស្សយំ ទារិកា រោទតិ ។ អយំ កន្តេ
ទារិកា អញ្ញ ទារកេ អលង្កតេ មាលាគិតេ បស្សិតា
រោទតិ មាលំ មេ ទេថ អលង្ការំ មេ ទេថាតិ កុតោ
អម្បាកំ ធុគតានំ មាលា កុតោ អលង្ការោតិ ។ អថចោ

វិធម្មបិដក មហាវគ្គ

ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនឹងចំរុះចូលទៅកាន់បិណ្ឌនូវច្បងគ្រាម ដើម្បីបិណ្ឌ-
បាត ។ សម័យនោះឯង ក្នុងស្រុកនោះមានវិល្យងមហោស្រព ។ ពួកពា-
រក^(១)ក៏បានប្រដាប់ខ្លួនស្អិតស្អាងដោយកម្រងផ្កាហើយលេងមហោស្រព ។
ក្នុងពេលនោះ ព្រះបិណ្ឌនូវច្បងមានអាយុបានត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតតាមលំ-
ដាប់ច្រកក្នុងបិណ្ឌនូវច្បងគ្រាម ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះអារាមកជនម្នាក់ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយក៏គង់លើអាសនៈដែលគេត្រាលប្រគេន ។ សម័យនោះ
ឯង ធីតា^(២)របស់ប្រពន្ធអារាមកជននោះឃើញពួកពារកដទៃប្រដាប់ខ្លួន
ស្អិតស្អាងដោយកម្រងផ្កា ក៏យំទារថា អ្នកមែ ចូរឲ្យកម្រងផ្កាដល់ខ្ញុំ
អ្នកមែ ចូរឲ្យត្រឡឹងប្រដាប់ដល់ខ្ញុំ ។ ក្នុងពេលនោះ ព្រះបិណ្ឌនូវច្បងមានអាយុ
បានពាលពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធរបស់អារាមកជននោះថា ព្រោះហេតុអ្វី
បានជាពារក^(៣)នេះយំ ។ ប្រពន្ធរបស់អារាមកជននោះឆ្លើយថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន ពារកនេះឃើញពួកពារកដទៃប្រដាប់ខ្លួនស្អិតស្អាងដោយ
កម្រងផ្កា ក៏យំទារថា អ្នកមែ ចូរឲ្យកម្រងផ្កាដល់ខ្ញុំ អ្នកមែ ចូរឲ្យត្រឡឹង
ប្រដាប់ដល់ខ្ញុំដូច្នោះ ឯយើងខ្ញុំទាំងឡាយជាអ្នកកំសត់នឹងបានកម្រងផ្កាមក
ពីណា នឹងបានត្រឡឹងប្រដាប់មកពីណា ។ គ្រានោះឯង ព្រះបិណ្ឌនូវច្ប

១ ច្រកច្រាល ។ ២ រូនស្រី ។ ៣ ច្រកច្រាល ។

២៥១

រោសន្តិក្ខត្តកេ បិណ្ឌវិញ្ញាណេវត្តិ សុវណ្ណមាលា

អាយស្មា បិណ្ឌវិញ្ញាណេវត្តិ អញ្ញាតំ តិណ្ឌាលាបកំ កហេត្វា
តំ អាវាមិកំនី ឯតទរោច ហិណ្ឌុមំ តិណ្ឌាលាបកំ តស្ស្ក
នារិកាយ សីសេ បដិមុញ្ញាហិតិ^(១) ។ អថទោ សា
អាវាមិកំនី តំ តិណ្ឌាលាបកំ កហេត្វា តស្ស្ក នារិ-
កាយ សីសេ បដិមុញ្ញា ។ សា អហោសិ សុវណ្ណមាលា
អកិរ្កថា ទស្សនីយា ចាសាទិកា ។ ទត្តិ តាទិសា
រញ្ញាមិ អន្តេចរេ សុវណ្ណមាលា ។ មនុស្ស រញ្ញា
មាគធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស អាពោចសុំ
អមុកស្ស ទេវ អាវាមិកស្ស យេវ សុវណ្ណមាលា
អកិរ្កថា ទស្សនីយា ចាសាទិកា ទត្តិ តាទិសា
ទេវស្សបិ អន្តេចរេ សុវណ្ណមាលា គុតោ តស្ស
ទុក្ខតស្ស ទិស្សសយំ ចារិកាយ អាភតាតិ ។ អថទោ
រាជា មាគនោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ តំ អាវាមិកកក្កុលំ
ពត្តាបេសិ ។ ទុតិយម្បិ ទោ អាយស្មា បិណ្ឌវិញ្ញា
បុព្វលាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចរិមាទាយ បិណ្ឌវិញ្ញា-
តាមកំ បិណ្ឌាយ ចារិសិ បិណ្ឌវិញ្ញាតាមកេ សបទានំ
បិណ្ឌាយ ចរមាទោ យេន តស្ស អាវាមិកស្ស ទិវេសនំ

១ ឧ. បដិមុញ្ញាតិ ។

ហេសដ្ឋត្ថដ្ឋក្កៈ និទានព្រះបិណ្ឌវដ្ឋត្ថដ្ឋក្កៈ និយាយអំពីកប្បង្គត្តាផារិការៈនៃមាស

ដ៏មានអាយុចាប់យករង្វេលស្មៅមួយហើយ និយាយដូច្នោះនឹងប្រពន្ធភាវ-
មិកជននោះថា បើដូច្នោះមានតែនាងចូរបំពាក់រង្វេលស្មៅនេះលើក្បាលទា-
វិការនោះចុះ ។ ទើបប្រពន្ធភាវមិកជននោះក៏ចាប់យករង្វេលស្មៅនោះហើយ
បំពាក់លើក្បាលទាវិការនោះ ។ រង្វេលស្មៅនោះក៏ក្លាយទៅជាកម្រងផ្កា
មាស ល្អល្អ៖ គួរពិតពិលរមិលមើល ជាទីនាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ។ ទុក
ជាខាងក្នុងព្រះរាជវាំងក៏កម្រងផ្កាមាសរបបនោះគ្មាន ។ ពួកមនុស្សក៏
ក្រាបបង្គំទូលព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព
ក្នុងផ្ទះអាវមិកជនឯណោះមានកម្រងផ្កាមាស ល្អល្អ៖ គួរពិតពិលរមិល
មើល ជាទីនាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ទុកជាខាងក្នុងវាំងរបស់ព្រះករុណា ក៏រក
កម្រងផ្កាមាសរបបនោះគ្មានដែរ អាវមិកជននោះជាអ្នកកំសត់ទេ នឹងមាន
កម្រងផ្កាមាសព័ណា ប្រាកដជាវល្លចត្តមមិនខានឡើយ ។ ក្នុងវេលា
នោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារទ្រង់ប្រើឲ្យមនុស្សទៅចាប់ចងត្រី-
ក្បាលអាវមិកជននោះ ។ លុះវេលាព្រឹកព្រហាមឡើងជាវិប្បុរសប័តី ព្រះ
បិណ្ឌវដ្ឋដ៏មានអាយុស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់ដោយបាត្រនឹងចីវរហើយចូលទៅ
បិណ្ឌបាតឯបិណ្ឌវដ្ឋត្រាម កាលបើត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតតាមលំដាប់ច្រក
ក្នុងបិណ្ឌវដ្ឋត្រាមហើយក៏ចូលទៅកន្លែងអាវមិកជននោះ លុះចូលទៅដល់

វិសយចំណីពេ មហាវត្តោ

តេជុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា បដិវិស្សកេ បុច្ឆិ កហំ
ឥទំ^(១) អាវាមិកកុលំ កតត្ថំ ។ ឯតិស្សា កន្លេ សុ-
វណ្ណាមាលាយ កាវណា រញ្ញា ពន្ធាបិកត្ថំ ។ អថខោ
អាយស្មា បិលិទ្ធាវន្នោ យេន រញ្ញា មាកធស្ស សេនិ-
យស្ស តិម្ពិសារស្ស និវេសនំ តេជុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា
បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ អថខោ វជា មាកនោ
សេនិយោ តិម្ពិសារោ យេនាយស្មា បិលិទ្ធាវន្នោ តេជុប-
សង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មនំ បិលិទ្ធាវន្នំ អភិវាទេត្វា
ឯតិមន្តំ និសីទិ ។ ឯតិមន្តំ និសីទ្តំ ខោ វជានំ
មាកនំ សេនិយំ តិម្ពិសារំ អាយស្មា បិលិទ្ធាវន្នោ ឯតទ-
វោច កិស្ស មហាវជ អាវាមិកកុលំ ពន្ធាបិកត្ថំ ។
តស្ស កន្លេ អាវាមិកស្ស យវេ សុវណ្ណាមាលា អភិវាទា
ទស្សនីយា ចាសាទិកា នត្តិ តាទិសា អម្មាភំបំ អន្លេបុ-
វេ សុវណ្ណាមាលា កុតោ តស្ស ទុក្ខតស្ស និស្សំសយំ
ចោវិកាយ អាកតាតិ ។ អថខោ អាយស្មា បិលិទ្ធាវន្នោ
រញ្ញា មាកធស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិសារស្ស ចាសាទិ
សុវណ្ណនំ អធិប្បុច្ឆំ ។ សោ អហោសិ សត្វសោវណ្ណ-

១ ឧ. ឥមំ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ហើយក៏សួរពួកមនុស្សដែលនៅជិតខាងថា ត្រកូលអាកាមិកជននេះគឺទៅ
ឯណា ។ ពួកមនុស្សដែលនៅជិតខាងឆ្លើយថា បតិត្រិលោកដ៏ចំរើន
ត្រកូលអាកាមិកជនស្តេចឲ្យចាប់ចងអស់ទៅហើយ ព្រោះហេតុតែកម្រង
ផ្កាមាស (ដែលលោកម្ចាស់ឲ្យទៅ) នេះ ។ ឯព្រះបិណ្ឌវត្តដ៏មានអាយុក៏
ចូលទៅកាន់ព្រះរាជវាំងសេនាបតីព្រះបាទមាគធសេនិយ ពិម្ពិសារ លុះចូល
ទៅដល់ហើយក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលប្រគេន ។ គ្រានោះ ព្រះ
បាទមាគធសេនិយ ពិម្ពិសារចូលទៅរកព្រះបិណ្ឌវត្តដ៏មានអាយុ លុះចូល
ទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះបិណ្ឌវត្តដ៏មានអាយុហើយគង់ក្នុងទីសមគួរ
លុះព្រះបាទមាគធសេនិយ ពិម្ពិសារគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះបិណ្ឌវត្តដ៏
មានអាយុបានថ្វាយព្រះពរដូច្នោះថា បតិត្រមហារាជ ហេតុអ្វីបានជាព្រះ
អង្គឲ្យគេចាប់ចងត្រកូលអាកាមិកជនមក ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារឆ្លើយថា
បតិត្រិលោកម្ចាស់ ព្រោះក្នុងផ្ទះអាកាមិកជននោះមានកម្រងផ្កាមាសល្អ
គួរពិតពិលមើលមើលជាទីនាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ទុកជាខាងក្នុងក៏ដំរើរបស់
ខ្ញុំក៏រកកម្រងផ្កាបែបនេះគ្មានដែរ អាកាមិកជននោះជាមនុស្សកំសត់ទេ នឹង
មានកម្រងផ្កាមាសពីណា ប្រាកដជាវាលួចគេមកមិនខានឡើយ ។ គ្រានោះ
ព្រះបិណ្ឌវត្តដ៏មានអាយុបានអធិដ្ឋានប្រាសាទរបស់ព្រះបាទមាគធសេនិយ
ពិម្ពិសារឲ្យទៅជាមាស (មួយរំពេច) ។ ប្រាសាទនោះក៏ក្លាយទៅជា

២៥៣

ពេសន្តិក្ខន្ធកេ បិណ្ឌិវច្ឆន្តេវត្ថុម្ហំ បញ្ចពេសន្តិក្ខំ

មយោ ។ ឥទំ បន តេ មហារាជ តាវតហំ សុវណ្ណំ
កុរុតាតិ ។ អញ្ញានំ កន្តេ អយ្យស្សេវសោ^(១) ឥទ្ធា-
នុកាវោតិ តំ អាវាមិកកុលំ មុញ្ញាមេសិ ។

(២៥) មនុស្សា អយ្យេន កិវ បិណ្ឌិវច្ឆន្តេន សវាជិ-
កាយ បរិសាយ ឧត្តរមនុស្សនម្ហំ ឥទ្ធិប្បាដិហារិយំ នស្ស័-
តន្តិ អត្តមនា អភិប្បសន្នា អាយស្មតោ បិណ្ឌិវច្ឆស្ស
បញ្ច កេសន្តិក្ខំ អភិហរិសុ សេយ្យធីទំ សប្បី នវីនិតំ
តេលំ មជំ ដាលីតំ ។ បកតិយាបិចាយស្មា បិណ្ឌិវច្ឆា
លាភី ហោតិ បញ្ចន្តំ កេសន្តិក្ខំ លទ្ធិ លទ្ធិ បរិសាយ
វិស្សន្តេតិ ។ បរិសា ចស្ស ហោតិ ពាហុល្លិកា លទ្ធិ លទ្ធិ
កោលម្ពេបិ យដេបិ បូរេត្វា បដិសាមេតិ បរិស្សវនានិបិ
ដវិកាយោបិ បូរេត្វា វាតទានេសុ លក្កេតិ ។ តានិ ឱលី
នវីនិទានិ តិដ្ឋន្តិ ។ ឧន្ទវេហិបិ វិហារា ឱកិណ្ណាវិកិណ្ណា
ហោន្តិ ។ មនុស្សា វិហារាចារិកំ អាហិណ្ណាន្តា បស្សិត្វា
ឧដ្ឋាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារចន្តិ អន្តោកោដ្ឋា តាវិកា

១ ឱ. អយ្យស្ស ឯសោ ។

ឃាសន្តិច្ឆន្ទៈ និទានព្រះបិណ្ឌវច្ឆន្ទៈ និយាយអំពីពេសន្តិៈ ៥ យ៉ាង

មានសុខ ។ ព្រះបិណ្ឌវច្ឆន្ទៈមានអាយុវាយព្រះពរសួរថា បតិគ្រមហា-
រាជ មានច្រើនម៉្លោះនេះតើព្រះអង្គបានមកពីណា ។ ព្រះបាទទតម្ភិសារ
ឆ្លើយថា បតិគ្រលោកដ៏ចម្រើន មាននេះខ្ញុំដឹងហើយ នេះជាឥទ្ធានភាព
របស់លោកម្ចាស់ទេតើ មានបន្ទូលដូច្នោះហើយក៏ឲ្យគេដោះលែងត្រកូល
អារាមិកជននោះទៅ ។

(៧៥) ពួកមនុស្សបានឮដំណឹងថា ព្រះបិណ្ឌវច្ឆន្ទៈមានអាយុសិ-
វែងឥទ្ធិបាដិហារាជ ។ ក្នុងមនុស្សធម្មដល់បរិសទ្ធព្រមទាំងស្តេចហើយក៏
មានចិត្តត្រេកអរជ្រះថ្លានាំគ្នាយកភេសជ្ជៈទាំង ៥ គឺ ទឹកដោះរាវ ១ ទឹកដោះ
ខាប់ ១ ប្រេង ១ ទឹកយ៉ុ ១ ស្ករអំពៅ ១ មកប្រគេនព្រះបិណ្ឌវច្ឆន្ទៈមាន
អាយុ ។ ឯព្រះបិណ្ឌវច្ឆន្ទៈមានអាយុបានលាភមកហើយក៏តែងចាត់ចែង
បណ្តាភេសជ្ជៈទាំង ៥ ភេសជ្ជៈណា មួយដែលលោកបានមក ។ (នោះ) ដល់
បរិសទ្ធជាធម្មតា ។ ចំណែកខាងបរិសទ្ធរបស់ព្រះបិណ្ឌវច្ឆន្ទៈមានអាយុ
នោះជាមនុស្សល្មោកច្រើន តែងយកភេសជ្ជៈទាំងអម្បាល ម៉ានដែល
ខ្លួនបានមក ។ ទុកដាក់ពេញថ្នាំងខ្លះ ពេញក្អមខ្លះ ពេញសម្ពត់តម្រង
ទឹកខ្លះ ពេញថង់ខ្លះ ហើយព្យួរទុករាល់ ៗ បង្អួច ។ ភេសជ្ជៈទាំងនោះ
ហៀរហៀរកំពប់ខ្លាយ ។ កុដិក៏ដេរដាស់ដោយពួកកណ្តុរ ។ ពួកមនុស្សដើរ
ទៅកាន់វិហារចារិកបានឃើញហើយពោលពោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា

២៥២

វិនយចំណីពេ មហាវិញ្ញា

ឥមេ សមណោ សក្យបុត្តិយោ សេយ្យថាបិ រាជាន មាគុណោ
សេនិយោ ពិម្ពិសារោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ
មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិហារេន្តានំ ។ យេ
តេ ភិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិហារេន្តំ
កថំ ហំ ធាម ភិក្ខុ វិវុទាយ ពាហុល្លាយ ចេតេស្សន្តិ-
តិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។
សច្ចំ កេវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វិវុទាយ ពាហុល្លាយ ចេតេន្តិ-
តិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ បេ ។ វិកវហិត្វា ធម្មំ កថំ កត្វា
ភិក្ខុ អាមន្តេសិ យានិ ខោ បន តានិ តំលាទានំ
ភិក្ខុនំ បដិសាយនីយានិ កេសជ្ជានំ សេយ្យដីនំ សប្បិ
នវនីតំ តេលំ មនុ ដាលីតំ តានិ បដិក្កហេត្វា សត្តាហា-
បាមំ សន្និដ្ឋិការកំ បរិកុដ្ឋិតញ្ញានំ តំ អតិក្កាមយតោ
យថាធម្មោ កាវេតញ្ញេតិ ។

ពេសន្តិអនុញ្ញាតករណវិវ បឋមំ ។

វិនយចំណែក មហាវិទ្យា

ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រនេះ មានរបស់ទុកដាក់ក្នុងយ៉ាង ដូចជាព្រះ
បាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារវេជរ ។ ពួកភិក្ខុបានព្យមទុស្សទាំងនោះពោល
ទោស និងជៀល បន្តបង្ហាត់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះកំពោលទោស និងជៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកភិក្ខុ
មិនគួរនឹងមកសន្សំ(ភេសជ្ជៈ)ដោយសេចក្តីល្អិតច្រើនបែបដូច្នោះសោះ ។
ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួងពួកភិក្ខុសន្សំ (ភេសជ្ជៈ)
ដោយសេចក្តីល្អិតច្រើនបែបដូច្នោះ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ បេ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់និងជៀល
ហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ភេសជ្ជៈទាំងឡាយ
ណាដែលពួកភិក្ខុមានជម្ងឺគប្បីល្អិតភ្នក់ (ឆាន់) បាន គឺទឹកដោះរាវ ១
ទឹកដោះខាប់ ១ ប្រេង ១ ទឹកយ៉ូ ១ ស្ករអំពៅ ១ ភិក្ខុទទួលភេសជ្ជៈ
ទាំងនោះហើយត្រូវទុកដាក់ឆាន់បានកំណត់(ត្រឹម ៧) ថ្ងៃ ជាយ៉ាងយូរចំផុត
បើភិក្ខុទុកភេសជ្ជៈទាំងនោះឱ្យកន្លងហួសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវវិនយធរ
ឱ្យភិក្ខុនោះធ្វើតាមធម៌(១) ។

ចប់ វារៈសំដែងអំពីភេសជ្ជៈដែលព្រះមានព្រះភាគអនុញ្ញាតជាបឋម ។

១ ត្រូវឱ្យភិក្ខុនោះសំដែងអាចត្តិបាចិត្តិយចេញ ។

២៥៥

វេសន្តិក្ខន្ធកេ កង្វាយវិគត្តេវវិគ្គម្ហិ តុឡកថា

[៧៦] អថខោ ភគវា សាវត្ថិយំ យថាភិវន្តំ វិហរិត្តា
យេន រាជគហំ តេន ធារិកំ បក្កាមិ ។ អន្តសា
ខោ អាយស្មា កង្វាយវិគតោ អន្តរាបក្កេ តុឡករណំ
ឌីក្កមិត្តា តុឡេ បិដ្ឋបិ ធារិកំបិ បក្កិបន្តេ ទិស្វាន
អកប្បិយោ តុឡោ សាមិសោ ន កប្បតិ តុឡោ
វិកាលេ បរិកុញ្ញត្ថនិ កុក្កប្បាយនោ សបរិសោ តុឡំ
ន បរិកុញ្ញតិ ។ យេបិស្ស សោតតំ មញ្ញនិ តេបិ តុឡំ
ន បរិកុញ្ញនិ ។ ភគវតោ ឯតមន្តំ អាហេចសុំ ។ កិមត្តា-
យ^(១) ភិក្កវេ តុឡេ បិដ្ឋបិ ធារិកំបិ បក្កិបន្តិតិ ។
ពន្ធនត្តាយ ភគវតិ ។ សចេ ភិក្កវេ ពន្ធនត្តាយ
តុឡេ បិដ្ឋបិ ធារិកំបិ បក្កិបន្តិ សោ ច តុឡេត្រូវ
សំខ្យំ^(២) កត្តតិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្កវេ យថាសុខំ តុឡំ
បរិកុញ្ញត្ថនិ ។ អន្តសា ខោ អាយស្មា កង្វាយវិគតោ

១ ឧ. កិមត្តិយា ។ ២ ឧ. សុខំ ។

វេសន្តិចូន្តរៈ និទានព្រះកង្ខារវិចត្តេរ ពាក្យពោលអំពីសួរអំពៅ

(៧៦) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់ទៀបក្រុងសាវត្ថីគួរតាមព្រះ
អធួរស្រីយហើយ ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុងរាជគីរី ។ ព្រះកង្ខារវេត
ដ៏មានអាយុបានដើរចូលទៅកាន់កន្លែងធ្វើសួរអំពៅ ក្នុងពាក់កណ្តាលផ្លូវ
ហើយបានឃើញពួកជនកំពុងដាក់ម្សៅខ្លះ ផេះខ្លះលាយក្នុងសួរអំពៅ លុះ
ឃើញហើយ ក៏មានសេចក្តីរន្សៀសថា សួរអំពៅលាយដោយអាមិសៈជា
អកប្បិយៈ ប្រហែលជាសួរអំពៅមិនគួរក៏ក្នុងនឹងឆាន់ក្នុងវេលាវិកាលទេដឹង
(កាលរន្សៀសដូច្នោះហើយ) ព្រមទាំងបរិសទ្យក៏មិនហ៊ានឆាន់ដុំសួរអំពៅ
ឡើយ ។ ពួកភិក្ខុណាសំគាល់ពាក្យព្រះវេតនោះថា ជាពាក្យគួរស្តាប់
បាន ភិក្ខុទាំងនោះក៏មិនហ៊ានឆាន់សួរអំពៅដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន
ក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនដាក់ម្សៅខ្លះ ផេះខ្លះ លាយក្នុងសួរអំពៅ
ដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ដើម្បីប្រយោជន៍ឱ្យស្អិត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
គេដាក់ម្សៅខ្លះ ផេះខ្លះលាយក្នុងសួរអំពៅត្រានៃតែឱ្យស្អិត(ប៉ុណ្ណោះទេ)សួរ
អំពៅនោះនៅរាប់ថាជាសួរអំពៅដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឆាន់សួរអំពៅ(នោះ)បានតាមសប្បាយ ។ ព្រះកង្ខារវេត

២៥៦

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

អន្តរាមត្តេ វច្ឆេ មុតំ ជានំ បស្សិត្វា អកប្បយោ មុត្តា

បក្កាបំ មុត្តា ជាយន្តិតំ កុក្កុយយោ ស បរសោ

មុតំ ន បរិកុញ្ញតំ ។ យេបិស្ស សោតតំ មញ្ញំ តេបិ មុតំ

ន បរិកុញ្ញន្តំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ សចេ

ភិក្ខុវេ បក្កាបំ មុត្តា ជាយន្តិតំ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ យថា សុ-

ទំ មុតំ បរិកុញ្ញតន្តំ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញ-

តរស្ស ភិក្ខុវោ ឧទរវតាពាណោ ហោតិ ។ សោ លោ-

លាសោចិរតិំ^(១) អនាយិ ។ តស្ស សោ ឧទរវតាពាណោ

១ ឧ. លោណសោវីរិ ។

វិធីបិដក មហាវគ្គ

ដ៏មានអាយុបុរាណឃើញសវណ្ណកបាយដុះលើដុំលាមក ក្នុងទីពាក់កណ្តាល ផ្លូវ លុះឃើញហើយក៏រន្លឿសថា សវណ្ណកបាយជាអកប្បិយៈ ទុកជាចំអិន ហើយ សវណ្ណកបាយក៏គង់តែដុះឡើងខ្លះទៀត កាលរន្លឿសដូច្នោះហើយ ព្រមទាំងបរិសុទ្ធក៏មិនហ៊ានឆាន់សវណ្ណកបាយឡើយ ។ ពួកភិក្ខុណា សំគាល់ពាក្យព្រះកម្ពីរវេតនោះថាជាពាក្យគួរស្តាប់បាន ភិក្ខុទាំងនោះក៏ មិនហ៊ានឆាន់សវណ្ណកបាយដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរ ទុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើសវណ្ណកបាយដែលគេចំអិនហើយនៅតែដុះឡើងខ្លះទៀត ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឆាន់សវណ្ណកបាយ (នោះ) បាន តាមសប្បាយ ។ ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានអាពាធកើតអំពីខ្យល់ ក្នុងពោះ ។ ភិក្ខុនោះបានដឹកថ្នាំឈ្មោះលោណសោចិរកៈ^(១) ។ ភិក្ខុនោះ

១ អង្គការព្រះតណ្ហិយបារមីយាមិកថា ថ្នាំឈ្មោះលោណសោចិរកៈនេះធ្វើដាក់ផ្លែសមី កន្ទួតព្រៃ សមីពិហារ គ្រឿងបត់នឹងស្រូវទាំងពួងមានស្រូវសាលីជាដើមនិងអបរណ្ណជាតិមានសវណ្ណកបាយជា ដើម នឹងបាយនៃស្រូវ ពិ ប្រការមានស្រូវសាលីជាដើមនិងផ្លែឈើទាំងពួងមានផ្លែចេកជាដើម នឹងលម្អង់ឈើទាំងពួងមានលម្អង់ផ្លែនិងកាកោះជាដើមនឹងត្រីសាប រន្ធកេសន្តិជាច្រើនមាន ទឹកឃ្មុំ ទឹកសំពៅ អប្សិលសិន្តរជាដើម ហើយត្រាំក្នុងភាជនបិទមាត់ភាជនឱ្យជិតទុកឱ្យយូរ កំណត់ ១ ឆ្នាំ ២ ឆ្នាំ ឬ ៣ ឆ្នាំក៏បាន ។ ថ្នាំនោះក៏ធ្វើសព្វមានពណ៌ដូចទឹកផ្ទៃត្រីសម្រាប់ឆាន់កែ រោតខ្យល់ ពួក យូន ស្នួមលៀងនិងប្រសព្វនិទានជាដើម ម្យ៉ាងទៀតជាថ្នាំសម្រាប់ឆាន់ក្រោយ ពាយ ។

២៥៧

វេសជ្ជិក្ខត្តោ រាជវិពោ ឧទរវាតាពោ

បដិបស្សន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេតិ ។ អនុ-
ជាតាមិ ភិក្ខុវេ យថាសុខំ តិលានស្ស លោណសោ-
ចារិកំ អតិលានស្ស ឧទកសម្ព័ន្ធំ ទានបរិភោគេ ន
បរិកុញ្ញត្តិ ។

(៧៧) អថខោ ភកវា អនុបុព្វេន ចារិកំ ចរមាណោ
យេន រាជគហំ តទវសវិ ។ តត្រ សុទំ ភកវា រាជគហោ
វិហារតិ វេឡ្យវេន កលន្តកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន ភកវតោ ឧទរវាតាពោ ហោតិ ។ អថខោ អា-
យស្នា អាណន្តោ បុព្វេបិ ភកវតោ ឧទរវាតាពោ តេក-
ដុលាយ យាកុយា ដាសុ ហោតិ តិ សាមំ តិលំបិ តណ្ហា-
លំបិ មុត្តំបិ វិញ្ញាបេត្វា អន្តោ វាសេត្វា អន្តោ សាមំ
បចិត្វា ភកវតោ ឧបនាមេសិ បរិវត្ត ភកវា តេកដុលំ
យាកុត្តិ ។ ជានន្តាបិ តថាគតា បុច្ឆន្តិ ជានន្តាបិ ន

វេសន្តិក្ខន្ធកៈ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អាពាធពើរតម្កត់ខ្យល់ក្នុងព្រះទេវ

ក៏បាត់អាពាធពើរតម្កត់ខ្យល់ក្នុងពោះនោះទៅ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល ដំណើរនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឈឺ ឆាន់ថ្នាំឈ្មោះលាណសោចរកៈ (នោះ) បានតាមសច្ច្យាយ ឱ្យភិក្ខុមិនឈឺឆាន់ថ្នាំឈាមដោយវិធីប្រើ ប្រាស់ដូចទឹក (មានទឹកផ្លែស្វាយជាដើម) បាន ។

(៧៧) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ បានដល់ទៅក្រុងរាជគិរី ។ បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅ វត្តវេជ្ជវនិកលន្តកនិកបស្ថាន វៃក្សរក្រុងរាជគិរីនោះ ។ សម័យនោះឯងព្រះ ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អាពាធពើរតម្កត់ខ្យល់ក្នុងព្រះទេវ ។ គ្រានោះ ព្រះអា- នន្តដ៏មានអាយុគិតថា កាលអំពីមុនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អាពាធពើរតម្កត់ ខ្យល់ក្នុងព្រះទេវ ទ្រង់បានសះស្បើយទៅវិញព្រោះ (សោយ) បបរល្អ្មោះ តេកដុលា^(១) (លុះគិតដូច្នោះហើយ) ក៏សូមល្ងន្ទៈ អង្គរខ្លះ សវណ្ណកបាយខ្លះ (បានហើយ) ទុកខាងក្នុងអកប្បិយកុដិដោយខ្លួនឯង ចំអិនខាងក្នុងអកប្បិយ កុដិដោយខ្លួនឯង ទើបបង្ហាត់ទៅថ្វាយព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយក្រាបបង្គំ ទូលថា សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សោយនូវបបរល្អ្មោះតេកដុលា ។ ព្រះ តថាគតទាំងឡាយទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុហើយសួរក៏មាន ទ្រង់ជ្រាបហើយ

១ បបរល្អ្មោះដោយរបស់បីយ៉ាងគឺ ល្ង អង្គរនិងសវណ្ណ ។

២៥៨

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

បុច្ឆន្តិ កាលំ វិទិត្យា បុច្ឆន្តិ កាលំ វិទិត្យា ន បុច្ឆន្តិ
អត្តសញ្ញាតំ តថាគតា បុច្ឆន្តិ នោ អនត្តសញ្ញាតំ
អនត្តសញ្ញាតេ សេតុយាតោ តថាគតានំ ។ ដ្ឋិហាកា-
រេហំ ពុទ្ធា ភកវន្តោ ភិក្ខុ បដិបុច្ឆន្តិ ធម្មំ វា នេ-
សេស្សាម សាវកានំ វា សំក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សាមាតិ ។
អថខោ ភកវា អាយស្មន្តំ អានន្តំ អាមន្តេសិ កុតាយំ
អានន្ត យាក្ខតិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្តោ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាវោចេសិ ។ វិកវហំ ពុទ្ធា ភកវា អនន្តច្ន-
វិកំ^(១) អានន្ត អនន្តលោមិកំ អប្បដ្ឋិវ្យំ អស្សាមណកំ
អកប្បិយំ អករណីយំ កមំ ហិ ឆាម ត្វំ អានន្ត
ឯវ្យុចាយ ពាហុល្លាយ ចេតេស្សសិ យទបិ អានន្ត អន្តោ
វុត្តំ តទបិ អកប្បិយំ យទបិ អន្តោ បក្កំ តទបិ

១ ឧ. អនន្តវិយំ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

មិនស្អប់ក៏មាន ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវកាលគួរហើយស្អប់ក៏មាន ទ្រង់ជ្រាប
ច្បាស់នូវកាលគួរហើយមិនស្អប់ក៏មាន ឯព្រះគម្ពីរគតទាំងឡាយព្រះអង្គ
តែងស្អប់តែការណា ដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ ការដែលមិនប្រកប
ដោយប្រយោជន៍ ព្រះអង្គមិនស្អប់ឡើយ ព្រោះព្រះគម្ពីរគតទាំងឡាយ
ទ្រង់បានផ្តាច់បង្គំនូវកម្មមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទាំងឡាយដោយ
អរិយមគ្គជ្រះស្រឡះហើយ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទាំង-
ឡាយ រមែងទ្រង់សួរពួកភិក្ខុដោយអាការព័រយ៉ាង គឺ សួរដើម្បីសំដែង
ធម៌ម្យ៉ាង ដើម្បីនឹងបញ្ញត្តិសក្ខីកាបដល់សាវ័កទាំងឡាយម្យ៉ាង ។ លំដាប់
នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកហើយ ទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អានន្ទ បបរនេះបានមកពីណា ។ ទើបព្រះអានន្ទ
ដ៏មានអាយុក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះពុទ្ធ
ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់អានន្ទ កម្មដែលអ្នក
ធ្វើនេះមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនជារបស់សមណៈ
មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ ម្ចាស់អានន្ទ អ្នកឯងមិនសមបើនឹងគ្រិះរិះដើម្បី
សេចក្តីប្រាថ្នាច្រើនមានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្ចាស់អានន្ទ អាមិសៈណា
ដែលភិក្ខុទុកខាងក្នុង (អកប្បិយកុដិ) អាមិសៈនោះក៏ទៅជាអកប្បិយៈ (មិន
គួរ) ដែរ អាមិសៈណា ដែលភិក្ខុចំអិនខាងក្នុងអកប្បិយកុដិ អាមិសៈនោះ

២៥៧

ពេសធូរធូរ អន្លោ វ័ត្ត អន្លោ បក្កំ សាមំ បក្កំ

អកកប្បិយំ យទបិ សាមំ បក្កំ តទបិ អកកប្បិយំ

ខេតំ អាណន្ត អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។

វិគរហិត្តា ធម្មំ កតំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ន ភិក្ខុវេ

អន្លោ វ័ត្ត អន្លោ បក្កំ សាមំ បក្កំ បរិកុញ្ញេតត្វំ យោ

បរិកុញ្ញេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អន្លោ បេ ភិក្ខុវេ

វ័ត្ត អន្លោ បក្កំ សាមំ បក្កំ តព្វេ បរិកុញ្ញេយ្យ អាបត្តិ

តិណ្ណំ ទុក្ខដានំ ។ អន្លោ បេ ភិក្ខុវេ វ័ត្ត អន្លោ បក្កំ

អញ្ញេហិ បក្កំ តព្វេ បរិកុញ្ញេយ្យ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដា-

នំ ។ អន្លោ បេ ភិក្ខុវេ វ័ត្ត តហិ បក្កំ សាមំ

បក្កំ តព្វេ បរិកុញ្ញេយ្យ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។

តហិ បេ ភិក្ខុវេ វ័ត្ត អន្លោ បក្កំ សាមំ បក្កំ

ភេសជ្ជៈតូចៗ: ភោជនដែលភិក្ខុទុកខ្លួនចំអិនខាងក្នុងអកប្បិយក្នុងនឹងចំអិនដោយខ្លួនឯង

ក៏ទៅជាអកប្បិយដែរ អាមិសៈណាដែលភិក្ខុចំអិនដោយខ្លួនឯង អាមិសៈ
នោះ ក៏ទៅជាអកប្បិយដែរ ម្នាលភានន្ទ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំ
ឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេវ ទ្រង់បន្ទោសហើយ
ទ្រង់ធ្វើធម្មិតថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនគប្បីទាន់អាមិសៈដែលជាអន្តោវត្ថ (ភោជនដែលភិក្ខុទុកខាងក្នុង
អកប្បិយក្នុង) អាមិសៈដែលជាអន្តោបក្ក (ភោជនដែលភិក្ខុចំអិនក្នុង
អកប្បិយក្នុង) អាមិសៈដែលជាសាមបក្ក (ភោជនដែលភិក្ខុចំអិនដោយ
ខ្លួនឯង) ទេ ភិក្ខុណាទាន់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បើភិក្ខុទុកភោជនខាងក្នុងអកប្បិយក្នុងផង ចំអិនខាងក្នុងអកប្បិយក្នុងផង
ចំអិនដោយខ្លួនឯងផង បើភិក្ខុទាន់ភោជននោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដបី ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទុកភោជនខាងក្នុងអកប្បិយក្នុង ចំអិនខាងក្នុង
អកប្បិយក្នុង តែប្រើពួកអ្នកដទៃចំអិនឲ្យ បើភិក្ខុទាន់ភោជននោះ ត្រូវអា-
បត្តិទុកដពីរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទុកភោជនខាងក្នុងអកប្បិយ-
ក្នុង ចំអិនខាងក្រៅអកប្បិយក្នុង តែភិក្ខុចំអិនខ្លួនឯង បើភិក្ខុទាន់ភោជន
នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទុកភោជនខាង
ក្រៅអកប្បិយក្នុង ចំអិនខាងក្នុងអកប្បិយក្នុង តែភិក្ខុចំអិនខ្លួនឯង បើភិក្ខុ

២៦០

និយមន័យ មហាវគ្គ

តញ្ចេ បរិកុញ្ញេយ្យ អាបន្តិ ទ្ធិន្តិ ទុក្ខដានំ ។ អន្តោ ចេ
កិក្ខុវេ វុត្តំ ពហំ បក្កំ អញ្ញេហិ បក្កំ តញ្ចេ បរិកុញ្ញេយ្យ
អាបន្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ពហំ ចេ កិក្ខុវេ វុត្តំ អន្តោ បក្កំ
អញ្ញេហិ បក្កំ តញ្ចេ បរិកុញ្ញេយ្យ អាបន្តិ ទុក្ខដស្ស ។
ពហំ ចេ កិក្ខុវេ វុត្តំ ពហំ បក្កំ សាមំ បក្កំ តញ្ចេ
បរិកុញ្ញេយ្យ អាបន្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ពហំ ចេ កិក្ខុវេ វុត្តំ ពហំ
បក្កំ អញ្ញេហិ បក្កំ តញ្ចេ បរិកុញ្ញេយ្យ អនាបន្តិនិ ។

(៧៨) តេន ចោ បន សមយេន កិក្ខុ កកវតោ

សាមចារកោ^(១) បដិក្ខុត្តោតិ បុនចារកេ កុក្កុច្ឆាយន្តិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អារោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ
បុនចារកំ បចិត្តន្តិ ។

១ ឧ. សាមំ បារោ ។

វិធីបដិក មហាវគ្គ

ឆាន់ភោជននោះ ត្រូវតាមត្ថិទុកដំពីរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទុក
ភោជនខាងក្នុងអកប្បិយកុដិ ចំអិនខាងក្រៅអកប្បិយកុដិ តែប្រើពួកអ្នក
ដទៃចំអិនឱ្យ បើភិក្ខុឆាន់ភោជននោះ ត្រូវតាមត្ថិទុកដម្ហយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើភិក្ខុទុកភោជនខាងក្រៅអកប្បិយកុដិ ចំអិនខាងក្នុងអកប្បិ-
យកុដិ តែប្រើពួកអ្នកដទៃចំអិនឱ្យ បើភិក្ខុឆាន់ភោជននោះ ត្រូវតាមត្ថិ
ទុកដម្ហយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទុកភោជនខាងក្រៅអកប្បិយ-
កុដិ ចំអិនខាងក្រៅអកប្បិយកុដិ តែភិក្ខុចំអិនខ្លួនឯង បើភិក្ខុឆាន់ភោជន
នោះ ត្រូវតាមត្ថិទុកដម្ហយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទុកភោជន
ខាងក្រៅអកប្បិយកុដិ ចំអិនខាងក្រៅអកប្បិយកុដិ តែប្រើពួកអ្នកដទៃ
ចំអិនឱ្យ បើភិក្ខុឆាន់ភោជននោះ មិនត្រូវតាមត្ថិទេ ។

[៧៨] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដឹងថា ការចំអិនខ្លួនឯង ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់ហាមហើយ ក៏រង្វៀសក្នុងការចំអិនថែមទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុចំអិនថែមទៀតបាន ។

២៦១

ពេសដ្ឋិក្ខត្តកេ អន្តោ វុត្តំ អន្តោ បក្កំ សាមំ បក្កំ

(៧៧) តេន ខោ បន សមយេន រាជគហំ ទុត្តិក្ខំ

ហោតិ ។ មនុស្សា លោណាម្បិ តេលម្បិ តណ្ហាលម្បិ
ខាទនីយម្បិ អាវាមំ អាហារន្តិ ។ តានិ ភិក្ខុ ពហិ
វាសេន្តិ ទុក្កបិណ្ណកាបិ ខាទន្តិ ហោរាបិ ហារន្តិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
អន្តោ វាសេតុន្តិ ។ អន្តោ វាសេត្វា ពហិ ចាចេន្តិ
ទមកា បរិវារន្តិ ។ ភិក្ខុ អវិស្សជ្ជា បរិកុញ្ញន្តិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
អន្តោ បចិតុន្តិ ។ ទុត្តិក្ខេ កប្បិយ ការកា ពហុតរំ
ហារន្តិ អប្បតវំ ភិក្ខុនំ ទេន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាពោចេសុំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សាមំ បចិតុំ ។
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អន្តោ វុត្តំ អន្តោ បក្កំ សាមំ
បក្កន្តិ ។

ហេតុផ្ដុំពួកៗ កោដិនដែលកិច្ចទុកទុកនឹងចំអិនខាងក្នុងអកប្បិយកុដិចំអិនដោយខ្លួនឯង

(៧៧) សម័យនោះឯង ក្រុងរាជគ្រឹះកើតទុរភិក្សុ (អត់បាយ) ។
មនុស្សទាំងឡាយបាននាំយកអម្បិលខ្លះ ប្រេងខ្លះ អង្ករខ្លះ ខាទនីយៈខ្លះ
ទៅតានអាវាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយទុកវត្ថុទាំងនោះខាងក្រៅ(កុដិ) ពួកសត្វ
តូចៗ^(១)នាំគ្នាស៊ីខ្លះ ពួកចោរលួចយកទៅខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
ដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទុក(វត្ថុទាំងនោះ) ខាងក្នុងអកប្បិយកុដិ
បាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ទុក(វត្ថុទាំងនោះ) ខាងក្នុងអកប្បិយកុដិហើយឱ្យ
គេចំអិនខាងក្រៅ ពួកជនអ្នកស៊ីដែលនាំគ្នាចោមរោមស៊ី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
មិនស្មើចិត្ត (ប្រកបដោយសេចក្ដីរង្វៀស) ក៏ចេះតែធាន់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុចំអិនខាងក្នុងអក-
ប្បិយកុដិបាន ។ កាលដែលស្រុកអំណត់អត់បាយ ពួកកប្បិយការកដនក៏នាំ
យកអាមិសៈអស់ទៅជាច្រើន ប្រគេនតែបន្តិចបន្តួចដល់ពួកភិក្ខុ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុចំអិនខ្លួនឯងបាន ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទុកអាមិសៈក្នុងអកប្បិយកុដិ
បាន ឱ្យចំអិនអាមិសៈក្នុងអកប្បិយកុដិបាន ឱ្យចំអិនអាមិសៈខ្លួនឯងបាន ។

១ ពួកអង្កិកថា ថា សត្វធ្មា កណ្ដុរ ទស្សង់ នឹងស្ដារ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិញ្ញា

[១០០] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ
កាសីសុវស្សំវុត្តា រាជកហំ កច្ចុត្តា កកវុត្តំ ទស្សនាយ
អន្តរាមគ្គេន លក្ខីសុ ល្អុទស្ស វា បណ្ឌិតស្ស វា កោដ-
នស្ស យាវនត្តំ ហវិប្បវី តហុញ្ច ដលទាទនីយំ អហោសិ
កេច្ឆិយការកោ ច ន អហោសិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
កិលន្តរុត្តា យេន រាជកហំ វេឡុវនំ កលន្តកនិវាហោ
យេន កកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា កកវុត្តំ អភិ-
វាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ អាចិណ្ណំ ខោ បនេតំ
តុត្វានំ កកវុត្តានំ អាគន្ធកេហិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិំ បដិសម្មោ-
ទិតុំ ។ អថខោ កកវា តេ ភិក្ខុ ឯតទរោច កច្ចិ ភិក្ខុវេ
ឧបនីយំ កច្ចិ យាបនីយំ កច្ចិត្តុ អប្បកិលមថេន អ-
ន្តានំ អាគតា កុតោ ច តុម្ភេ ភិក្ខុវេ អាគច្ចបាតិ ។ ឧប-
នីយំ កកវា យាបនីយំ កកវា វេន មយំ កន្តេ កាសីសុ

វិសយបិដក មហាវគ្គ

(១០០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុច្រើនរូបនៅចាំវស្សាក្នុងដែនកាសិ ហើយក៏នាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងរាជគិះដើម្បីគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះទៅ ដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ក៏រកគោជនសៅហ្មងប្តូរមន្តមន្តនឹងឆាន់ឲ្យឆ្អែតបរិបូណ៌ មិនបាន (ឃើញ) មានតែវត្តលើវិសយនឹងឆាន់ជាច្រើន តែរកបុគ្គលជា កប្បិយការកត្តាន ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានរូបកាយលំបាក ក៏នាំគ្នាចូល ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងវត្តវេទ្យវនកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជ- គិះ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចក៏អង្គុយនៅក្នុង ទីសមគួរ ។ ការដែលរីករាយជាមួយនឹងពួកភិក្ខុអាគន្ធកនេះឯងជាប្រវេណី របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទាំងឡាយ (គ្រប់ព្រះអង្គ) ។ គ្រានោះ ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលដូច្នោះនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង- ឡាយ អ្នកទាំងឡាយល្មមអត់ទ្រាំសេចក្តីលំបាកបានដែរឬទេ ល្មមញ្ជាំង ឥរិយាបថឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលដែរឬទេ អ្នក (រាល់គ្នា) ដើរមក តាមផ្លូវឆ្ងាយមិនលំបាកទេឬ ម្យ៉ាងទៀត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង- ឡាយមកអំពីទីណា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយល្មមធន់ទ្រាំបាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយល្មមញ្ជាំងឥរិយាបថឲ្យប្រព្រឹត្តទៅស្រួលបាន បពិត្រ ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយនៅចាំវស្សាក្នុងដែនកាសិ ហើយ

រាសត្តិព្រះអញ្ញាណវង្ស

វស្ស័វត្តា រាជគហំ អាគត្តន្តា កកវន្តំ ទស្សនាយ អន្ត-
រាមក្កេ ន លភិម្ហា ល្ងខស្ស វា បណីតស្ស វា កោជនស្ស
យាវទន្តំ ទារិប្បវី ពហុញ ដលខាទនិយំ អហោសិ ក-
ប្ប័យការកោ ច ន អហោសិ តេន មយំ កំលន្តរា
អន្តរំ អាគតាតំ ។ អថខោ កកវា ឯតស្មី ទំនានេ
ឯតស្មី បករណោ ធម្មី កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
អនុជាទាមិ ភិក្ខុវេ យត្ត ដលខាទនិយំ បស្សតិ
កប្ប័យការកោ ច ន ហោតិ សាមំ កហេត្តា ហវិត្តា
កប្ប័យការកំ បស្សិត្តា ភ្លមិយំ ទិក្ខិបិត្តា បដិក្ក-
ហាបេត្តា បវិក្ខុញ្ញតំ ។ អនុជាទាមិ ភិក្ខុវេ ឧក្កហិ-
តំ បដិក្កហេត្តនិ ។

[១០០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
ព្រាហ្មណស្ស នវា ច តិលា នវេញ មជ្ជុឧប្បន្នា ហោន្តិ ។
អថខោ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯតទហោសិ យន្តនាហំ
នវេ ច តិលេ នវេញ មជ្ជុ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស
ទទេយ្យន្តិ ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ យេន កកវា
តេនុបសក្កមិ ឧបសក្កមិត្តា កកវតា សទ្ធិ សម្មោទិ

វាសន្តិច្ឆន្ទៈ និទានព្រាហ្មណ៍ ១ រូប

មកកាន់ក្រុងវជ្ជិគ្រិះដើម្បីគាល់ព្រះអង្គក្នុងទីនេះ លុះមកដល់ពាក់កណ្តាល
ផ្លូវវិកោជនសៅហ្មងប្តូរទុក្ខមន្ទីរនឹងឆាន់ឲ្យបានឆ្អែតបរិបូណ៌គ្មាន (ឃើញ)
មានតែផ្លែឈើដែលគួរនឹងឆាន់ជាច្រើន តែរកបុគ្គលជាកប្បិយការកៈ
គ្មាន ហេតុនោះបានជាខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ មានរូបកាយលំបាកមកតាមផ្លូវ
ឆ្ងាយ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មកៈ
ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើភិក្ខុណា)
បានឃើញផ្លែឈើដែលគួរនឹងឆាន់ក្នុងទីណា តែរកបុគ្គលជាកប្បិយការកៈ
គ្មាន គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុនោះ) រើសខ្លួនឯងហើយនាំយកទៅ លុះ
ឃើញបុគ្គលជាកប្បិយការកៈហើយ ត្រូវដាក់ចុះលើផែនដីឲ្យកប្បិយការកៈ
ប្រគេនហើយឆាន់ចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ
ទទួលរបស់ទុក្ខហិត គឺវត្ថុដែលភិក្ខុកាន់យកហើយបាន ។

(១០១) សម័យនោះឯង ប្រសិនបើប្តីនឹងទឹកយ៉ម្តីកើតឡើងដល់
ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ។ ឯព្រាហ្មណ៍នោះក៏ត្រិះរិះដូច្នោះថា បើដូច្នោះមានតែគួរ
អាត្មាអញប្រគេនប្រសិនបើប្តីនឹងទឹកយ៉ម្តី ដល់ភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រ-
ធាន ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយបានស្មោះសររីករាយទៅនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះធ្វើពាក្យ

វិទយបិដកេ មហាវិញ្ញា

សម្មោទនីយំ កងំ សារាណីយំ វិភិសារេត្វា ឯកមន្តំ
អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បីតោ ខោ សោ ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ
ឯតទរោច អដិវាសេតុ មេ កន្តំ កវំ កោតមោ ស្វាតនាយ
កត្តំ សទ្ធិំ កិក្ខុសង្ឃ័យតិ ។ អដិវាសេសិ កកវា
តុណ្ណិកាវេន ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ កកវតោ អដិវា-
សនំ វិទិត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ តស្សា
វត្តិយា អច្ចយេន បណីតំ ខាទនីយំ កោជនីយំ បដិយា-
នាបេត្វា កកវតោ កាលំ អាវេនាបេសិ កាលោ កោ
តោតម និដ្ឋិតំ កត្តន្តំ ។ អថខោ កកវា បុព្វណ្ណាសមយំ
និវាសេត្វា បត្តចិវមាទាយ យេន តស្ស ព្រាហ្មណស្ស
និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្ត អាសនេ
និសីទិ សទ្ធិំ កិក្ខុសង្ឃ័យន ។ អថខោ សោ ព្រាហ្ម-
ណោ តុទ្ធិប្បមុទំ កិក្ខុសង្ឃ័យំ បណីតេន ខាទនីយេន
កោជនីយេន សហត្តា សន្តប្បត្វា សម្បវារេត្វា កកវន្តំ
កុត្តារី ឱនិតបត្តចាណី ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ

វិន័យបិណ្ឌ មហាវគ្គ

គួរជាទីរករាយ គួរជាទីរកឲ្យសម្រេចហើយ ក៏ឈរនៅក្នុងទីសមគួរ ។
លុះព្រាហ្មណ៍នោះឈរនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិមន្តព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រម
ទាំងភិក្ខុសង្ឃទទួលកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គដើម្បីធានក្នុងវិថីស្អុក ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគក៏ទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយការស្ងៀម ។ ចំណែកព្រាហ្មណ៍នោះ
ដឹងច្បាស់ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយទើបចៀសចេញ
ទៅ ។ លុះកន្លងពីនោះទៅហើយ ព្រាហ្មណ៍នោះបានតាក់តែងនូវខាទ-
នីយភោជនីយាហារយាងទុក្ខមស្រេចហើយទើបឲ្យក្រាបបង្គំទូលនូវកាល
គួរចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពេលនេះសម-
គួរហើយ កត្តសម្រេចហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្ស្រង់
ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចីវរអំពីព្រឹក យាងទៅកាន់ផ្ទះព្រាហ្មណ៍
នោះ លុះយាងទៅដល់ហើយទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលព្រាហ្មណ៍តាក់-
តែងទុកព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ ។ ឯព្រាហ្មណ៍នោះបានអង្គាសថ្វាយខាទ-
នីយភោជនីយាហារ (បង្អែមចំណី) ដ៏ឆ្ងាញ់ពីសារដោយដៃខ្លួនឯង
ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានឲ្យវត្តស្តាប់ស្តល់ ត្រាតែដល់
លោកប្រឹកកវលងទទួលទៀត លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រេច
វលងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រ (ព្រាហ្មណ៍) ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ

បេសន្តិក្ខន្ធកេ អញ្ញតវព្រាហ្មណវក្ក

និសិទ្ធិ ខោ តំ ព្រាហ្មណំ កកវា ធម្មិយា កថាយ
សន្តស្សេត្វា សមាទមេត្វា សមុត្តរេត្វា សម្បហំសេត្វា
ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។ អថខោ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស
អចរប្បក្កន្តស្ស កកវតោ ឯតទហោសំ យេសំ ខោ ម-
យា អត្តាយ ពុទ្ធប្បមុខោ កិក្កុសង្កេ ធិមន្តិតោ នវេ ច
តិលេ នវេត្ត មជ្ជំ ទស្សមីតិ តេ មយា បមុដ្ឋា នាតុំ យន្ត-
នាហំ នវេ ច តិលេ នវេត្ត មជ្ជំ កោលម្ពេហិ ច យដេហិ
ច អាវមំ ហារមេយ្យន្តិ ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ
នវេ ច តិលេ នវេត្ត មជ្ជំ កោលម្ពេហិ ច យដេហិ
ច អាវមំ ហារមេត្វា^(១) យេន កកវា តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បិតោ
ខោ សោ ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ ឯតទវេច យេសំ
ខោ មយា កោ តោតម អត្តាយ ពុទ្ធប្បមុខោ កិក្កុ-
សង្កេ ធិមន្តិតោ នវេ ច តិលេ នវេត្ត មជ្ជំ ទស្ស-
មីតិ តេ មយា បមុដ្ឋា នាតុំ បដិក្កណ្ណតុ មេ កវំ
តោតមោ នវេ ច តិលេ នវេត្ត មជ្ជន្តិ ។ តេនហិ ត្ប

១ ឧ. អាហារមេត្វា ។

ពោលផ្លូវព្រះ ពិភាក្សាព្រាហ្មណ៍ ១ រូប

ព្រាហ្មណ៍នោះអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយ ធម្មកថាហើយទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈយាងចៀសចេញទៅ ។ កាលព្រះ ដ៏មានព្រះភាគយាងចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រាហ្មណ៍នោះក៏មានសេចក្តី ត្រិះរិះដូច្នោះថា អាត្មាអញនិមន្តព្រះភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធានមក ដោយមានបំណងថានឹងប្រគេនប្រសិល្ប៍នឹងទឹកយ័ប្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ប្រសិល្ប៍នឹងទឹកយ័ណា ប្រសិល្ប៍នឹងទឹកយ័នោះអាត្មាអញក្លែងប្រ- គេនទៅហើយ បើដូច្នោះមានតែអាត្មាអញឲ្យគន្ថាយកនូវប្រសិល្ប៍នឹង ទឹកយ័ប្តីដោយក្រឡានឹងក្អមទៅកាន់អាមាម ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះឲ្យគេ នាំយកប្រសិល្ប៍នឹងទឹកយ័ប្តីដោយក្រឡានឹងក្អមទៅកាន់អាមាមហើយបាន ចូលទៅក្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ឈរនៅក្នុងទីសម គួរ ។ លុះព្រាហ្មណ៍នោះឈរនៅក្នុងទីសមគួរហើយបានក្រាបបង្គំទូល ព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបាននិមន្ត ភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានដោយមានបំណងថានឹងប្រគេនប្រសិល្ប៍ នឹងទឹកយ័ប្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ប្រសិល្ប៍នឹងទឹកយ័ណា ប្រសិល្ប៍នឹង ទឹកយ័នោះខ្ញុំព្រះអង្គក៏ក្លែងប្រគេន សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើនទទួលយកប្រសិ ល្ប៍នឹងទឹកយ័ប្តីរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍

វិសេសបិដកេ មហាវិញ្ញា

[ព្រាហ្មណ ភិក្ខុនំ ទេហិតិ ។ តេន ខោ បន សមយេ-
ន ភិក្ខុ ទុតិកេ អប្បមត្តកេបិ បវរេន្តំ បដិសង្កាបិ
បដិក្ខិបន្តំ សព្វោ ច សង្ឃោ បវរិតោ ហោតិ ។
ភិក្ខុ កក្កោយន្តា ន បដិក្កណ្ណន្តំ ។ បដិក្កណ្ណា ៥^(១)
ភិក្ខុវេ បរិកុញ្ញថ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ តតោ នីហដំ
កុត្តារីនា បវរិតេន អនតិវត្តំ បរិកុញ្ញត្តន្តិ ។

[១០២] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ
ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស ឧបដ្ឋាកកុលំ សង្ឃស្ស
អត្តាយ ខាននីយំ ទាហេសិ^(២) អយ្យស្ស ឧបនន្ទស្ស
នស្សត្វា សង្ឃស្ស នាតត្វន្តិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តាមំ បិណ្ណាយ
បរិដ្ឋោ ហោតិ ។ អថខោ តេ មនុស្សា អាវាមំ កត្វា

១ ១. បដិក្កណ្ណថិ ។ ២ ពិគោ បរិ ធម៌ ខាននីយន្តិបិ បាវទ្ធយំ ។

វិនយបិណ្ឌ មហាវគ្គ

បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរប្រគេនដល់ភិក្ខុទាំងឡាយចុះ ។ គ្រានោះឯង កាល ស្រុកកើតទុរភិក្សុ (អត់បាយ) ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ហាមឃាត់វត្ថុបន្តិចបន្តួច ខ្លះ^(១) ពិចារណាហើយហាមឃាត់ខ្លះ^(២) ម្យ៉ាងទៀត សង្ឃទាំងអស់ក៏ បានហាមកត្តរួចហើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏រៀនហើយមិនហ៊ានទទួល ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរទទួលចុះ ចូរឆាន់ចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលឆាន់ហើយ ហាមកត្តរួចហើយ ឆាន់ភោជនមិនមែនជារបស់ដែលអំពីភិក្ខុឈឺ ឬមិន បានធ្វើវិនយកម្ម ដែលគេនាំយកមកអំពីទីដែលគេនិមន្តនោះបាន ។

(១០២) សម័យនោះឯង ត្រកូលឧបង្គាករបស់ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏ មានអាយុបានបញ្ចូនខាទន័យទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់សង្ឃហើយ ផ្តាំថា ត្រូវពួកអ្នកឯងបញ្ជាញដល់លោកម្ចាស់ឧបនន្ទរួចហើយ សឹមប្រគេនសង្ឃ ចុះ ។ គ្រានោះឯង ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុចូលទៅស្រុកដើម្បី បិណ្ឌបាត ។ ឯមនុស្សទាំងនោះក៏ទៅកាន់អាវាមហើយសួរភិក្ខុទាំងឡាយថា

១ ក្នុងវិមតិវិទ្យានិដីកាថា កាលបើមានទាយកប្រគេនវត្ថុបន្តិចបន្តួចហើយ ភិក្ខុទាំង ឡាយក៏ហាមឃាត់មិនទទួលទៀត ។ ២ ភិក្ខុកំណត់ដឹងថា យើងអាចញ៉ាំងអត្តភាពឱ្យប្រព្រឹត្ត ទៅដោយវត្ថុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ វត្ថុដ៏សល់អំពីនេះចូរបានដល់ភិក្ខុឯទៀតចុះ ហើយក៏ហាម ឃាត់មិនទទួល ។

២៦៧

វេសន្តិក្ខន្ធកេ ឧបនន្តសក្យបុត្តវត្ថុ

ភិក្ខុ បុត្តិសុ កហំ កន្តេ អយ្យោ ឧបនន្តោតិ ។
ឯសារុសោ អាយស្មា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ តាមំ
បិណ្ណាយ បរិដ្ឋោតិ ។ ឥទំ កន្តេ ខានន័យំ អយ្យស្ស
ឧបនន្តស្ស នស្សត្វា សង្ឃស្ស នាតព្វន្តំ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាពេចេសុំ ។ តេនហិ ភិក្ខុវេ បដិក្កហេត្វា
និក្ខិបថ យាវ ឧបនន្តោ អាគច្ឆតិ ។ អថខោ អា-
យស្មា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ បុរេកត្តំ កុលានិ បយិ-
រុទាសិត្វា និវា អាគច្ឆតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ភិក្ខុ ទុតិកេ អប្បមត្តកេបិ បវារេនិ បដិសង្កាបិ បដិក្ខិ-
បន្តិ សញោ ច សង្ឃោ បវារតោ ហោតិ ។ ភិក្ខុ
កុក្កិញាយន្តា ន បដិក្កណានិ ។ បដិក្កណាថ ភិក្ខុវេ បរិ-
កុញ្ញថ អនុជាណមិ ភិក្ខុវេ បុរេកត្តំ បដិក្កហិតំ កុត្តារិយា
បវារតេន អនតិវត្តំ បរិកុញ្ញត្ថន្តំ ។

ហេសន្តិក្ខន្ធកៈ ធំទានព្រះឧបនន្តសក្យបុត្ត

បតិត្រលោកដំបំរើន លោកម្ចាស់ឧបនន្តទៅណាហើយ ។ ពួកភិក្ខុប្រាប់
ថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ឧបនន្តសក្យបុត្រដ៏មានអាយុនិងចូលទៅ
ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយ ។ មនុស្សទាំងនោះប្រាប់ពួកភិក្ខុថា បតិត្រ
លោកដំបំរើន ខាងនេះនេះពួកយើងត្រូវបញ្ជាញដល់លោកម្ចាស់ឧបនន្ត
សិន ហើយសឹមប្រគេនដល់សង្ឃ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ
អ្នកទាំងឡាយចូរទទួលទុកទំព័រឧបនន្តវិលមកដល់ ។ លំដាប់នោះ ឧប-
នន្តសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ចូលទៅក្រិតកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាមុនកត្ត
ហើយវិលត្រឡប់មកក្នុងវេលាថ្ងៃពេក ។ សម័យនោះឯង កាលស្រុក
កើតទុរភិក្ស (អត់បាយ) ភិក្ខុទាំងឡាយហាមឃាត់វត្ថុបន្តិចបន្តួចខ្លះ តំបា-
ណាហើយក៏ហាមឃាត់ខ្លះ ម្យ៉ាងទៀត សង្ឃទាំងអស់ក៏បានហាម
ភិក្ខុចេញហើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏រង្វើសមិនហ៊ានទទួល ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរទទួលចុះ ចូរឆាន់ចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលបរិភោគហើយ ហាមភិក្ខុចេញហើយ
ឆាន់ភោជនមិនមែនជាប់របស់ដែលអំពីភិក្ខុឈឺ ឬមិនបានធ្វើវិនយកម្ម ដែល
ភិក្ខុបានទទួលក្នុងវេលាមុនកត្ត (នោះ) បាន ។

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

(១០៣) អថខោ ភកកវា វាជគហោ យថាភិវន្តំ វិហា-
រិត្តា យេន សាវត្ថំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុត្រេន ចារិកំ
ចរមាទោ យេន សាវត្ថំ តទវសវិ ។ តត្រ សុទំ ភកកវា
សាវត្ថយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ សាវបុត្តស្ស
កាយនាហាពាណោ ហោតិ ។ អថខោ អាយស្មា មហា-
មោក្កល្លានោ យេនាយស្មា សាវបុត្តោ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មនំ សាវបុត្តំ ឯតទវេច បុត្រេ តេ
អាវសោ សាវបុត្ត កាយនាហាពាណោ កេន ជាសុ
ហោតិ ។ ភិសេហំ ច មេ អាវសោ មូលាលិកាហិ
ចាតិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាមោក្កល្លានោ សេយ្យ-
ថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ សម្មិញ្ញតំ វា ពាហំ បសា-
រេយ្យ បសាវតំ វា ពាហំ សម្មិញ្ញេយ្យ ឯវេមេ ជេតវនេ
អន្តរហិតោ មន្ទាភិទិយា ទោត្តរណិយា តិវេ ទាតុរ-
ហោសិ ។ អន្តសា ខោ អញ្ញតរោ នាតោ អាយស្មនំ
មហាមោក្កល្លានំ ទ្ធរតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន អាយស្មនំ
មហាមោក្កល្លានំ ឯតទវេច ឯតុ ខោ កន្លេ អាយ្យ

វិធម្មបិដក មហាវគ្គ

(១០៣) ត្រាវនោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងរាជគ្រិះតាមសម-
គួរដល់ព្រះអធ្យាស្រ័យហើយ យាងចេញទៅកាន់ចារិកនៃក្រុងសាវត្ថីទ្រង់
យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ទើបបានទៅដល់ក្រុងសាវត្ថី ។ បានឮ
ថាព្រះមានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុង
សាវត្ថីនោះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះសាវបុត្តដ៏មានអាយុមានអាពាធក្តៅ
រោលរលក្នុងកាយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុបាន
ចូលទៅក៏ព្រះសាវបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយនិយាយពាក្យ
នេះនឹងព្រះសាវបុត្តដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អាវុសោសាវបុត្ត កាលពីមុន
លោកមានអាពាធក្តៅដុតរោលរលក្នុងកាយ តើលោកបានជាសះស្បើយ
ដោយយ៉ាងអ្វី ។ ព្រះសាវបុត្តតបថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំបានជាសះស្បើយ
ដោយម៉ែមឈូកនឹងក្រវាឈូក ។ លំដាប់នោះ ព្រះមហា-
មោគ្គល្លានដ៏មានអាយុចំបាត់ខ្លួនអំពីវត្តជេតវនហើយ ទៅប្រាកដទៀបមាត់
ស្រះបោក្ខណ៍ឈ្មោះមន្ទាគិនីដោយឆាប់ហ័ស ដូចជាបុរសមានកំលាំង
លាចេញនូវវែងវែងខ្លួនបត់ចូល ឬបត់ចូលនូវវែងវែងខ្លួនលាចេញ ។
មានជំរឿ បានឃើញព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុមកអំពីចម្ងាយ លុះ
ឃើញហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់មហាមោគ្គល្លានមកចុះ បពិត្រ

បាសន្តិក្ខន្ធកេ សារីបុត្តស្ស កាយទាហាពាគោ

មហាមោគ្គល្លាទោ ស្វាគតំ កន្លេ អយ្យស្ស មហា-
មោគ្គល្លាទស្ស កេន កន្លេ អយ្យស្ស អត្តោ កី ទម្មតំ ។
ភិសេហិ ច មេ អារុសោ អត្តោ មូលាលីកាហិ ចាតិ ។
អថខោ សោ នាតោ អញ្ញាតំ នាគំ អាណាមេសិ តេនហិ
កណោ អយ្យស្ស ភិសេ ច មូលាលីកាយោ ច យាវទត្តំ
ទេហិតំ ។ អថខោ សោ នាតោ មន្ទាគីនិយោ ចោត្តរណី
ឌីតាហេត្វា សោណ្ណាយ ភិសមូលាលីកាយោ^(១) អញ្ញា-
ហិត្វា សុវិក្កាលិតំ វិក្កាលេត្វា កណ្ឌិតំ ពទ្ធិត្វា យេ-
នាយស្មា មហាមោគ្គល្លាទោ តេនុបសន្តិមំ ។ អថខោ
អាយស្មា មហាមោគ្គល្លាទោ សេយ្យថាបិ នាម ពលវា
បុរិសោ សម្មិត្តិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ បសារិតំ វា ពាហំ
សម្មិញ្ញេយ្យ ឃវមេវ មន្ទាគីនិយោ ចោត្តរណីយោ តិវេ
អន្តរហិតោ ជេតវនេ ចាតុរហោសិ ។ សោបិ ខោ នាតោ
មន្ទាគីនិយោ ចោត្តរណីយោ តិវេ អន្តរហិតោ ជេតវនេ
ចាតុរហោសិ ។ អថខោ សោ នាតោ អាយស្មតោ
មហាមោគ្គល្លាទស្ស ភិសេ ច មូលាលីកាយោ ច
បដិក្កហាមេត្វា ជេតវនេ អន្តរហិតោ មន្ទាគីនិយោ

១ ឧ. ភិសញ្ញ មូលាលីញ ។

ហេសធូច្ឆន្តៈ ព្រះសារីបុត្តមានអាពាធញ្ជោហេសវាលក្ខណ៍កាយ

លោកដំបំរើន លោកម្ចាស់មហាមោគ្គល្លានមកល្អហើយ បពិត្រលោក
ដំបំរើន លោកម្ចាស់ត្រូវការដោយវត្ថុអ្វី ខ្ញុំបានអ្វីប្រគេនលោកម្ចាស់ ។
ព្រះមហាមោគ្គល្លានតបថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងត្រូវការដោយម៉េមឈូក
និងក្រអៅឈូក ។ ទើបដំរើនោះបង្ហាបទៅដំរើដទៃថា ម្ចាស់នាយ
បើដូច្នោះ អ្នកចូរប្រគេនម៉េមឈូកនិងក្រអៅឈូកដល់លោកម្ចាស់តាម
សព្វព្រះហឫទ័យ ។ ឯដំរើនោះចុះទៅកាន់ស្រះបោកូរណីឈ្មោះមន្ទាកិនី
ហើយដកយកនូវម៉េមឈូកនិងក្រអៅឈូកដោយប្រមោយហើយលាង
ស្អាតរៀបចំជាសំណុំ រួចចូលទៅក្រពះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ។
លំដាប់នោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុបំបាត់ខ្លួនពីមាត់ស្រះបោកូ-
រណីឈ្មោះមន្ទាកិនីទៅប្រាកដនៅក្នុងវត្តជេតវនវិញដោយឆាប់ហើស ដូច
ជាបុរសមានកំឡាំងលាវែងវែងល្អខ្លួនបត់ចូល ឬបត់ចូលនូវវែងវែងល្អខ្លួនលា
ចេញ ។ ឯដំរើនោះបំបាត់ខ្លួនពីមាត់ស្រះបោកូរណីឈ្មោះមន្ទាកិនីទៅ
ប្រាកដនៅក្នុងវត្តជេតវនវែរ ទើបដំរើនោះបានឲ្យព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏
មានអាយុទទួលម៉េមឈូកនិងក្រអៅឈូកហើយក៏បំបាត់ខ្លួនពីវត្តជេតវន

២៧០

វិទេយបិដកេ មហាវគ្គោ

ទោក្ខរណិយា តិវេ ចាតុរហោសិ ។ អថទោ អាយស្មា
មហាមោក្ខល្លានោ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ភិសេ ច
មូលាលីកាយោ ច ឧបនាមេសិ ។ អថទោ អាយស្មតោ
សារីបុត្តស្ស ភិសេ ច មូលាលីកាយោ ច បរិកុត្តស្ស
កាយនាហាពានោ បដិបស្សមិ ។ ពហុ ភិសា ច មូលា-
លីកាយោ ច អវសិដ្ឋា ហោនិ ។ តេន ទោ បន សម-
យេន ភិក្ខុ ទុតិក្ខុ អប្បមត្តកេមិ បវរេន្តិ បដិសង្ខាបិ
បដិក្ខិបន្តិ សព្វោ ច សង្ខេប បវរិតោ ហោតិ ។
ភិក្ខុ កក្កបាយន្តា ន បដិគុណានិ ។ បដិគុណា ថ ភិក្ខុវេ
បរិកុញ្ញថ អនុជាណមិ ភិក្ខុវេ វេនដ្ឋំ ទោក្ខរដ្ឋំ កុតារីណ
បវរិតេន អនតិវត្តំ បរិកុញ្ញន្តិ ។

[១០៤] តេន ទោ បន សមយេន សារីត្ថយំ ពហុ
ដលខាទនិយំ ឧស្សន្តំ ហោតិ កប្បយការកោ ច ន
ហោតិ ។ ភិក្ខុ កក្កបាយន្តា ដលំ ន បរិកុញ្ញន្តិ ។

វិធម្មបិដក មហាវគ្គ

ទៅប្រាកដទៀបមាត់ស្រះបោក្ខរណីឈ្នោះមន្ទាភិវិញ ។ ចំណែកព្រះ
មហាមោក្ខ ល្ងានដ៏មានអាយុក៏ហុចមើមឈូកនឹងក្រអៅឈូកទៅព្រះសា-
រីបុត្តដ៏មានអាយុ ។ ឯព្រះសារីបុត្តមានអាយុកាលបានឆាន់មើមឈូក
នឹងក្រអៅឈូកហើយ ក៏បានសះជាអាពាធដែលដុតរោលរលក្នុងកាយ ។
មើមឈូកនឹងក្រអៅឈូកក៏សល់នៅជាច្រើន ។ សម័យនោះឯង កាល
ស្រុកកើតទុរិកិក្យ (អត់បាយ) ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ហាមយាត់វត្ថុបន្តិច
បន្តិចខ្លះ ពិចារណាហើយក៏ហាមយាត់ខ្លះ ម្យ៉ាងទៀត សង្ឃទាំងអស់
ក៏បានហាមកត្តរចហើយ ។ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីរង្រៀស ក៏មិនហ៊ាន
ទទួល ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរ
ទទួលចុះ ចូរឆាន់ចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ
ដែលឆាន់ហើយ ហាមកត្តរចហើយ ឆាន់ភោជនមិនមែនជារបស់
ដែលអំពីភិក្ខុឈឺ ឬមិនបានធ្វើវិនយកម្ម ដែលតាំងនៅក្នុងវិព្រ តាំងនៅ
ក្នុងគុម្ពឈូកបាន ។

(១០២) សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងសារីវត្តមានវត្តសម្រាប់ទំពាស្តី គឺ
វត្តឈើកើតឡើងជាច្រើន តែរកបុគ្គលជាកប្បិយការកៈគ្មាន ។ ពួកភិក្ខុ
មានសេចក្តីរង្រៀស ក៏មិនហ៊ានឆាន់វត្តឈើឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ

២៧១

ពេសន្តិក្ខន្ធកេ អពិជាទីអនុជាទនំ

ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជាណាមិ ភិក្ខុវេ
អតំជំ ធិត្វដតំជំ អកតកប្បំ ដលំ បរិកុញ្ញត្តំ ។

[១០៥] អថខោ ភកវា សាវត្តិយំ យថាភិវន្តំ វិហា-
វិត្វា យេន វាជគហំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្វេន
ចារិកំ ចរមាណោ យេន វាជគហំ តទវសវិ ។ តត្រ
សុទំ ភកវា វាជគហោ វិហារតិ វេទ្យវនេ កលន្តកនិវា-
ថេ ។ តេន ខោ បទ សមយេន អញ្ញាតវស្ស ភិក្ខុនោ
ភកទ្ធលាតាណោ ហោតិ ។ អាណាសតោត្តោ វេជ្ជោ សត្ត-
កម្មំ ករោតិ ។ អថខោ ភកវា សេនាសនចារិកំ
អាហិណ្ណានោ យេន តស្ស ភិក្ខុនោ វិហារោ តេនុប-
សន្តមិ ។ អនុសា ខោ អាណាសតោត្តោ វេជ្ជោ ភកវន្តំ
ទ្ធកោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន ភកវន្តំ ឯតទវេថ អាគច្ឆតុ
កវំ កោតមោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ វច្ចមន្តំ បស្សតុ សេយ្យ-
ថាបិ កោណមុទន្តំ ។ អថខោ ភកវា មមំ ខ្វាយំ មោ-
យបុរិសោ ឧប្បណ្ណាតីតិ តតោ វ បដិជវត្តិត្វា ឯតស្មី

ហេសង្ខិក្ខន្ធកៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតផ្លែឈើដែលគ្មានពូជជាដើម

ក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឆាន់ផ្លែឈើដែលគ្មានពូជ (ផ្លែឈើខ្ចី) នឹងផ្លែឈើដែលគួរបន្ទេចយកពូជចេញ (ដូចផ្លែឡូជាដើម) សូម្បីគេមិនបានធ្វើឲ្យជាកប្បិយ ក៏គួរ (ឆាន់បាន) ។

(១០៥) លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ទៀបក្រុងសាវត្ថីសម- គួរដល់ព្រះអញស្រ័យហើយ ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុងរាជគ្រឹះ ទ្រង់ យាងទៅដោយលំដាប់ ទើបបានដល់ទៅក្រុងរាជគ្រឹះ ។ បានពូថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងវត្តវេទ្យវន កលន្ទុកនិវាសនា ន ជិតក្រុង រាជគ្រឹះនោះឯង ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបកើតអាណាធបុសដូងបាត ។ ពេទ្យឈ្មោះអាភាសគោត្របានធ្វើសត្តកម្ម (កាត់ប្តូរវិបុសដូងបាតនោះ) ដោយកាំបិត ។ ទទួលពេលនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ ចារិកសេនាសនៈ ក៏បានយាងទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ពេទ្យឈ្មោះ អាភាសគោត្របានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគយាងមកអំពីចម្ងាយ លុះ ឃើញច្បាស់ហើយក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា សូម ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនទ្រង់យាងមកទតវិបុសគួរបស់ភិក្ខុនេះ ដូចជាមាត់សត្វ ទន្សឹង ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្រះតម្រិះថា មោឃបុរស នេះចំអកឲ្យតថាគតទេតើ ដូច្នោះហើយក៏ទ្រង់យាងត្រឡប់ចាកទីនោះទៅ

វិទយបិដក មហាវគ្គោ

ចំណង ឯតស្មី វត្តករណោ កិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិមាតាបេត្តា
កិក្ខុ បដិប្បច្ឆំ អត្តំ កិក្ខុវេ អម្បកស្មី វិហារេ កិក្ខុ គិលា-
នោតិ ។ អត្តំ ភគវាតិ ។ កិក្ខុស្សំ កិក្ខុវេ កិក្ខុនោ
អាពាណោតិ ។ តស្ស ភន្តោ អាយស្មតោ ភក្ខន្ធលាពាណោ
អាណាសតោតោ វេជ្ជោ សត្តកម្មំ ករោតិ ។ វិករហិ
តុទ្ធោ ភគវា អនុប្បវិកំ កិក្ខុវេ តស្ស មោយបុរិសស្ស
អនុលោមិកំ អប្បជ្ឈិមំ អស្សមណាតំ អកប្បិយំ
អករណីយំ កតំ ហិ ធាម សោ កិក្ខុវេ មោយបុរិសោ
សម្ពាទេ សត្តកម្មំ កាវាបេស្សតិ សម្ពាទេ កិក្ខុវេ
សុខុមា ធវិ ទុរោបយោ វណោ ធម្មវិហារំ សត្តំ នេតំ
កិក្ខុវេ អប្បសន្នាទំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិករហិត្តា
ធម្មំ កតំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តសំ ន កិក្ខុវេ សម្ពាទេ
សត្តកម្មំ កាវាបេតតំ យោ កាវាបេយ្យ អាមត្តិ
ធុល្លច្ចយស្សតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ធម្មត្តិយា

វិនយបំណិន មហាវគ្គ

ព្រះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរ
ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវិហារឯណោះមានភិក្ខុឈ្មោះ
ដែរឬទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះឈ្មោះដូច
ម្តេច ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លោកដ៏-
មានអាយុនោះ កើតបុរសដូងបាត ពេទ្យឈ្មោះអាតាសគោត្រក៏បានធ្វើ
សត្វកម្មឲ្យ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់និរដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ អំពើនៃមោឃបុរសនោះមិនសមគួរ មិនទំនង មិនសមបែប មិន
ជាប់សមណៈ មិនគួរគប្បី មិនមែនជាកិច្ចត្រូវធ្វើទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ មោឃបុរសនោះមិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើសត្វកម្មក៏ទើបឆ្លៀតទេ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្បែកក៏ទើបឆ្លៀតជាប់សុខុមល្មិត មានដំបៅស្រះ
បានដោយក្រ កម្របុគ្គលនឹងយកកាំបិតទៅវែកក៏ទើបឆ្លៀតបាន ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់និរដៀលហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនគួរឲ្យគេធ្វើសត្វកម្មក៏ទើប
ឆ្លៀតទេ ភិក្ខុណាឲ្យគេធ្វើ ត្រូវអាចតិបុល្លច្ច័យ ។ សម័យនោះឯង

២៧៣

ពេសន្តិក្ខន្ធកេ សត្តកម្មំ វត្តិកម្មំ

ភិក្ខុ ភកវតោ សត្តកម្មំ បដិក្ខិត្តន្តិ វត្តិកម្មំ កាវាចេ-
ន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
ទ័យន្តិ វិហាចន្តិ កេចំ ហិ នាម ធាតុកិយា ភិក្ខុ វត្តិ-
កម្មំ កាវាចេស្សន្តិទិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាវាចេសុំ ។ សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ ធាតុកិយា
ភិក្ខុ វត្តិកម្មំ កាវាចេន្តិទិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ បេ ។
វិកវហិត្តា ធម្មិ កេចំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ
សម្មាធស្ស សាមន្តា^(៦) ទ្ធក្កលេ សត្តកម្មំ វា វត្តិកម្មំ វា
កាវាចេតត្ថំ យោ កាវាចេយ្យ អាមត្តិ ធុល្កច្ចយស្សាទិ ។

[១០៦] អថខោ ភកវា វាជតហោ យថាភិវន្តំ វិហា-
វិត្តា យេន ពាវណាសី តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុ-
បុត្រេន ចារិកំ ចរមាធា យេន ពាវណាសី តនវសវំ ។
តត្រ សុទ្ធំ ភកវា ពាវណាសិយំ វិហារទិ ឥសិបតនេ
មិគទាយេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ពាវណាសិយំ
សុប្បិយោ ច ឧចាសកោ សុប្បិយោ ច ឧចាសិកា

១ សម្មត្តា ។

វេសន្តចូន្តរៈ សត្តកម្ម (កាត់ច្រវិះ) វត្តិកម្ម (ការចងរឹត)

ឆត្វគ្គិយភិក្ខុគិតគ្នាថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមការធ្វើសត្តកម្មហើយ
ទើបឱ្យគេធ្វើវត្តិកម្មវិញ (ការចងរឹតក្បាលឬសដូងបាតនោះដោយខ្សែ) ។

ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស
តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកឆត្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងឱ្យគេធ្វើវត្តិកម្ម
សោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
ឆត្វគ្គិយភិក្ខុឱ្យគេធ្វើវត្តិកម្ម ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់តិះដៀលហើយ
ទ្រង់ធ្វើធម្មកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
មិនត្រូវឱ្យគេធ្វើសត្តកម្ម ឬវត្តិកម្ម ក្នុងទីជិតដោយជុំវិញនៃទីចង្អៀត
ប្រមាណពីរឆ្នាប់ទេ ភិក្ខុណាឱ្យគេធ្វើ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។

(១០៦) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងរាជគ្រិះសមគួរ
តាមព្រះអធ្យាស្រ័យហើយទ្រង់យាងចេញទៅកាន់ចារិកក្រុងពារាណសី
កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងពារាណសី
នោះ ។ បានពួកព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅព្រៃសិបតនមិតទាយវន
ជិតក្រុងពារាណសីនោះ ។ គ្រានោះឯង ក្នុងក្រុងពារាណសីមានជន
២ នាក់ គឺទុបាសកឈ្មោះសុប្បិយ ១ ទុបាសិកាឈ្មោះសុប្បិយា ១ ជាអ្នក

វិទយបិដកេ មហារត្តោ

ឧតោ^(១) បសន្នា ហោន្តំ ឆាយតា កាវតា សង្កបដ្ឋា-
កា ។ អថខោ សុប្បយា ឧបាសិកា អាវាមំ កន្ធ
វិហារេន វិហារំ បរិវេណេន បរិវេណំ ឧបសង្កមិត្តា កិក្ខុ
បុច្ឆតិ កោ កន្តេ តិលានោ កស្សកី អាហារិយត្ថតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អព្ពាតវេន កិក្ខុនា វិវេចនំ
បីតំ ហោតិ ។ អថខោ សោ កិក្ខុ សុប្បយំ ឧបាសិកំ
ឯតទរោច មយា ខោ កតិនំ វិវេចនំ បីតំ អត្តោ មេ
បដិច្ឆាននីយេនាតិ ។ សុដ្ឋ អយ្យ អាហារិយស្សតិ
យំ កន្ធ អន្តេវាសី អាណាបេសិ កច្ច កលោ បវត្ត-
មំសំ ជាតាហិតិ ។ ឯវំ អយ្យតិ ខោ សោ បុរិសោ សុប្ប-
យាយ ឧបាសិកាយ បដិស្សណិត្តា កេវលកប្ប
ពាវណាសី អាហិណ្ណានោ ន អន្តស បវត្តមំសំ ។
អថខោ សោ បុរិសោ យេន សុប្បយា ឧបាសិ-
កា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា សុប្បយំ ឧបាសិកំ
ឯតទរោច នត្តយ្យេ បវត្តមំសំ មាហាតោ អជ្ជាតិ ។
អថខោ សុប្បយាយ ឧបាសិកាយ ឯតទហោសិ តស្ស
ខោ តិលានស្ស កិក្ខុនោ បដិច្ឆាននីយំ អលកន្តស្ស

១ ឧ. ឧរពោ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

មានសេចក្តីជ្រះថ្លា ជាអ្នកឲ្យទាន ជាអ្នកធ្វើការបរិម្រិតសង្ឃ ។ លំដាប់ នោះ សុប្បិយាឧបាសិកាបានទៅកាន់វត្តហើយដើរចូលទៅគ្រប់វិហារគ្រប់ ទីបរិវេណ ហើយសួរភិក្ខុទាំងឡាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ មានលោក ម្ចាស់អង្គណា ឈ្មោះដែរ លោកម្ចាស់អង្គណា ត្រូវការឲ្យខ្ញុំកុណា យក របស់អ្វីមកប្រគេនដែរឬ ។ វេលានោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបបានដឹកថ្នាំបញ្ចុះ ។ ភិក្ខុនោះក៏និយាយនឹងសុប្បិយាឧបាសិកាដូច្នោះថា ម្ចាស់នាង អាត្មា ឆាន់ថ្នាំបញ្ចុះ អាត្មាត្រូវការដោយសាច់ដែលមានឧដារស ។ សុប្បិ- យាឧបាសិកានិយាយថា ល្អហើយ លោកម្ចាស់ នឹងឲ្យគេយកមកប្រគេន (និយាយដូច្នោះហើយ) បានទៅដល់ផ្ទះហើយ ក៏បង្កាប់កូនក្មួយថា ម្ចាស់ នាយ អ្នកចូរទៅ អ្នកចូរជីង (ចូរទិញ) នូវសាច់សត្វដែលស្លាប់ស្រាប់ ។ បុរសនោះបានទទួលពាក្យសុប្បិយាឧបាសិកាថា បាទ អ្នកម្ចាស់ ហើយក៏ ដើររកសាច់អស់ទាំងគ្រងពារណសី មិនបានឃើញសាច់សត្វដែលស្លាប់ ស្រាប់ឡើយ ។ បុរសនោះបានចូលទៅរកសុប្បិយាឧបាសិកា លុះ ចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយដូច្នោះនឹងសុប្បិយាឧបាសិកាថា បពិត្រ អ្នកម្ចាស់ គ្មានសាច់សត្វដែលស្លាប់ស្រាប់ទេ ព្រោះថ្ងៃនេះគ្មានគេសម្លាប់ សត្វសោះ ។ លំដាប់នោះ សុប្បិយាឧបាសិកាមានសេចក្តីគ្រិះ- រិះយាងនេះថា កាលបើភិក្ខុឈ្មោះឯងមិនបានសាច់ដែលមានឧដារសទេ

រោសន្តិក្ខន្ធកេ បដិញ្ញាទន្តិយំ

អាពាធា វា អភិវឌ្ឍស្សតិ កាលកិរិយា វា អភិស្សតិ
ន ខោ មេ តំ បដិវ្រប់ យាហំ បដិស្សណិត្តា ន ហារ-
មេយ្យន្តិ ។ ខោត្តនិកំ កហិត្តា ឡុម៌សំ ឡុក្កន្តិត្តា នាសិ-
យា អនាសិ ហន្ត ជេ តមំ មំសំ សម្មាទេត្តា អមុក-
ស្មី វិហារេ ភិក្ខុ តិលានោ តស្ស ទន្ធមិ យោ ច មំ
បុច្ឆតិ តិលានាតិ បដិវេទេហិតិ ឡុត្តរាសន្តេន ឡុ វេទ-
ត្តា ឡុវកំ បរិសិត្តា មញ្ញកេ និបដ្ឋិ ។ អថខោ សុប្បិយោ
ឡុនាសកោ យវ កត្តា នាសិ បុច្ឆិ កហំ សុប្បិយាតិ ។
ឯសាយ្យ ឡុវកេ និបដ្ឋាតិ ។ អថខោ សុប្បិយោ ឡុនា-
សកោ យេន សុប្បិយោ ឡុនាសិកា តេនុបសន្តមិ ឡុប-
សន្តមិត្តា សុប្បិយំ ឡុនាសិកំ ឯតទរោច កិស្ស និ-
បដ្ឋាសីតិ ។ តិលានម្ហិតិ ។ កិរន្ត អាពាធាតិ ។ អ-
ថខោ សុប្បិយោ ឡុនាសិកា សុប្បិយស្ស ឡុនាសកស្ស
ឯតមត្តំ អាពេចសិ ។ អថខោ សុប្បិយោ ឡុនាស-
កោ អច្ឆិយំ វត កោ អត្តតំ វត កោ យាវ សន្ធាយំ

ពេសន្តិក្ខន្ធកៈ (ភិក្ខុត្រូវការដោយ) សាច់ដែលមានធនិការស

អាណាធិការវិនិច្ឆ័យតែប៉ុន្មានឡើយ ឬមួយទង់ធ្វើកាលភារិយាទៅមិនខាន (ឥឡូវ)
អាត្មាអញ បានទទួលរបួជាថានឹងប្រគេនសាច់ ដល់គ្រឿងជាមិនឱ្យគេ
យកទៅប្រគេនវិញ កិច្ចនោះមិនសមគួរដល់អញសោះ ។ សុប្បិយា
ឧបាសិកាក៏ចាប់យកកាំបិតសម្រាប់ហាន់សាច់មកការសាច់ភ្លៅ(របស់ខ្លួន)
ហើយហុចឱ្យទៅទាសីថា ហ៎ ហង់ឯងចូរយកសាច់នេះទៅចាត់ចែងហើយ
យកទៅប្រគេនដល់ភិក្ខុឈឺក្នុងវិហារឯណោះចុះ ម្យ៉ាងទៀត (បើមាន)
ភិក្ខុណាសួររកអញ នាងឯងចូរទូលលោកថាអញឈឺ (និយាយផ្តាំដូច្នោះ
ហើយ) បានរុក្ខាដោយសម្ពត្តសម្រាប់បង្កើតហើយចូលទៅក្នុងបន្ទប់ ដេក
លើគ្រែ ។ លំដាប់នោះ សុប្បិយាឧបាសិកាបានទៅកាន់ផ្ទះហើយសួរទាសី
ថា នាងសុប្បិយាទៅណា ។ ទាសីនោះប្រាប់ថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកម្ចាស់
នោះសម្រាន់ក្នុងបន្ទប់ ។ លំដាប់នោះ សុប្បិយាឧបាសិកាបានចូលទៅរក
សុប្បិយាឧបាសិកា លុះចូលទៅដល់ហើយសួរសុប្បិយាឧបាសិកាយ៉ាង
នេះថា ព្រោះហេតុអ្វីបានជានាងដេក ។ សុប្បិយាឧបាសិកាឆ្លើយថាខ្ញុំឈឺ ។
សុប្បិយាឧបាសិកាសួរថា នាងឈឺអ្វី ។ ទើបសុប្បិយាឧបាសិកាប្រាប់សេច-
ក្តីនេះដល់សុប្បិយាឧបាសិកា (ដោយសព្វគ្រប់) ។ លំដាប់នោះ សុប្បិយាឧបា-
សិកាគិតថា អើហ្ន៎ អស្ចារ្យពេកណាស់ អើហ្ន៎ ចំឡែកពេកណាស់ សុប្បិយា

វិទយបិណ្ឌេ មហាវគ្គោ

សុប្បាយោ បសុដ្ឋាយត្រ ហំ នាម អត្តនោបិ មំសានំ
បរិច្ចត្តានំ កី បដិមាយ^(១) អញ្ញំ កិញ្ញំ អនេយ្យំ ក-
វិស្សតីតំ ហដ្ឋោ ឧទត្តោ យេន កកវំ តេនុបសុដ្ឋមិ
ឧបសុដ្ឋមិត្វា កកវំនំ អភិវំទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
ឯកមន្តំ និសីទោ ខោ សុប្បាយោ ឧទាសកោ កក-
វំនំ ឯកទេវេច អទិវំសេតុ មេ កន្តេ កកវំ ស្វាតនាយ
កត្តំ សទ្ធិំ កិក្កុសុដ្ឋេនាតិ ។ អទិវំសេសំ កកវំ
តុណ្ហិកាវេន ។ អថខោ សុប្បាយោ ឧទាសកោ កកវ-
តោ អទិវំសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា កកវំនំ អភិវំទេ-
ត្វា បទត្តិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ សុប្បាយោ
ឧទាសកោ តស្ស វត្តិយា អច្ចយេន បណីតំ ខាទដិ-
យំ កោជដិយំ បដិយាទាបេត្វា កកវំតោ កាលំ អា-
រោទាបេសិ កាលោ កន្តេ និដ្ឋិតំ កត្តន្តំ ។ អថខោ
កកវំ បុព្វណ្ណាសមយំ និវំសេត្វា បត្តចិវិមាទាយ យេន
សុប្បាយស្ស ឧទាសកស្ស និវំសនំ តេនុបសុដ្ឋមិ ឧប-
សុដ្ឋមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ សទ្ធិំ កិក្កុសុដ្ឋេន ។
អថខោ សុប្បាយោ ឧទាសកោ យេន កកវំ តេនុបសុដ្ឋមិ

១ ឧ, កិម្ម្រន ជមាយ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ឧបាសិកានេះជាស្រីមានសទ្ធាជ្រះថ្លាមែន អម្បាលសាច់របស់ខ្លួនគង់លះ
បង់បាន ចំណង់បើវត្តភ័យតូចឯទៀត ឧបាសិកានេះនឹងមិនឱ្យដូចម្តេចបាន
គិតដូច្នោះហើយក៏មានចិត្តរីករាយខ្ពស់ឡើង បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរៗ លុះសុប្បាយឧបាសិកាអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយបានក្រាបបង្គំ
ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគព្រមទាំងព្រះភិក្ខុសង្ឃនិមន្តទទួលកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីធានា
ក្នុងវិថីស្តុក ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលដោយភាវៈស្ងៀមៗ លំដាប់នោះ
សុប្បាយឧបាសិកាបានដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ
ក៏ក្រែកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ
ចៀសចេញទៅ ។ លុះកន្លងពត្រីនោះទៅហើយសុប្បាយឧបាសិកាក៏បាន
តាក់តែងខាងនិយមកាជនីយាហារដ៏ទុក្ខមហើយ ក៏ឱ្យមនុស្សទៅក្រាបបង្គំ
ទូលកាលសមគួរចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពេល
សមគួរហើយ កត្តសម្រេចហើយ ។ គ្រានោះ វេលាព្រឹកព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់ស្បៀងហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនឹងចីវរយាងទៅកាន់ផ្ទះសុប្បាយ
ឧបាសិកា លុះយាងទៅដល់ហើយគង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ
មួយអង្វើដោយភិក្ខុសង្ឃ ។ វេលានោះ សុប្បាយឧបាសិកាបានចូលទៅគាល់

២៧៧

ពេសន្តិកូនពេ សុប្បិយាឧបាសិកាវន្ត

ឧបសង្កម្ពីត្វា កកវន្តំ អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
ឯកមន្តំ បិតំ ខោ សុប្បិយំ ឧបាសកំ កកវ ឯតទ-
រោច កហំ សុប្បិយាតិ ។ តិលានា កកវតិ ។ តេ-
នហិ អាតច្ចត្វតិ ។ ន កកវ ឧស្សហតិ ។ តេនហិ
បរិក្កហេត្វាបិ អាទេថាតិ ។ អថខោ សុប្បិយោ ឧបា-
សកោ សុប្បិយំ ឧបាសកំ បរិក្កហេត្វា អាទេសិ ។
តស្ស ភសា ទស្សនេន កកវតោ តាវមហា វណោ
រូទ្យោ អហោសិ សុច្ឆរិ លោមជាតោ ។ អថខោ
សុប្បិយោ ច ឧបាសកោ សុប្បិយា ច ឧបាសិកា
អច្ឆរិយំ វត កោ អព្ពតំ វត កោ តថាភតស្ស
មហិទ្ធិកតា មហានុភាវតា យត្រ ហិ នាម ភសា
ទស្សនេន កកវតោ តាវមហា វណោ រូទ្យោ ភវិស្សតិ
សុច្ឆរិ លោមជាតោតិ ហដ្ឋា ឧទត្តា ទុទ្ធិប្បមុទំ
ភិក្កុសដ្ឋំ បណីតេន ខាទនិយេន កោជនិយេន

ឃោសន្តិក្ខន្ធក្នុង៖ និទានសុប្បិយាទពាសិកា

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ហើយឈរក្នុងទីសមគួរៗ លុះសុប្បិយា ទុបាសកឈរនៅក្នុងទីសមគួរហើយ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានបន្ទូលសួរដូច្នោះថា នាងសុប្បិយានៅក្នុងទី
ណា ។ សុប្បិយា ទុបាសកក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ នាង
សុប្បិយាឈរ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា បើដូច្នោះ (ឲ្យ) នាងសុប្បិយា
ចូលមក ។ សុប្បិយា ទុបាសកក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
នាងសុប្បិយាមិនអាចនឹងមកបានទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា បើដូច្នោះ
អ្នកទាំងឡាយចូរត្រាហ៍នាំយកមក ។ លំដាប់នោះ សុប្បិយា ទុបាសកបាន
ត្រាហ៍សុប្បិយា ទុបាសិកានាំមកថ្វាយ ។ និមិត្តតែព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទត
ឃើញ (កាលណា) ដំបៅរបស់នាងដែលធំដល់ម្ល៉ោះ ក៏ដុះសាច់សះជាមាន
សម្បុរល្អ មានរោមដុះពេញឡើងវិញមួយរំពេច ។ លំដាប់នោះ សុប្បិយា
ទុបាសកនឹងសុប្បិយា ទុបាសិកាបាននិយាយគ្នាថា អើហ្ន៎ អស្ចារ្យពេក
ណាស់ អើហ្ន៎ ចំឡែកពេកណាស់ ព្រះតថាគតមានបូជិត្រៃនិ មាន
អានុភាពច្រើន គ្រាន់តែព្រះអង្គទ្រង់បានទតឃើញមួយរំពេច ដំបៅ
ដែលធំដល់ម្ល៉ោះក៏ដុះសាច់សះជាមានសម្បុរល្អ មានរោមដុះពេញឡើងវិញ
(អ្នកទាំងនោះ) មានពិត្រិករយខ្ពស់ឡើង ក៏អង្គុំសខាទន័យកោដនីយា ហារ

២៧៨

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

សហត្តា សន្តប្បត្តា សម្បវារត្តា កកវន្តំ កុត្តារី
ឡិនិតបត្តទាណី ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ អថខោ
កកវា សុប្បយញ្ច ឧទាសិកំ សុប្បយញ្ច ឧទាសិកំ
ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សត្តា សមាធិបេត្តា សមុត្ត-
ជេត្តា សម្បហំសេត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

[១០៧] អថខោ កកវា ឯកស្មី និទានេ ឯកស្មី
បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្តិមាតាបេត្តា ភិក្ខុ បដិប្បជិ
កោ ភិក្ខុវេ សុប្បយំ ឧទាសិកំ មំសំ វិញ្ញាបេសិទិ ។
ឯវំ វុត្តេ សោ ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតទោវេច អហំ ខោ
កន្តេ សុប្បយំ ឧទាសិកំ មំសំ វិញ្ញាបេសិទិ^(១) ។ អា-
ហារិយិត្តំ ភិក្ខុតិ ។ អាហារិយិត្តំ កកវាតិ ។ បរិកុញ្ញំ

១ វិញ្ញាបេមីតិ កន្តិចិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ។

វិន័យបិណ្ឌ មហាវគ្គ

(បង្កើតមុនសម័យ) ដ៏ធ្លាញ់ពីសារវដោយវិធីនេះ ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃមាន
ព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យឆ្កែតស្តាប់ស្តាប់ ត្រាតែដល់លោកប្រកែកលែង
ទទួលទៀត លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រេច លែងលូកព្រះ
ហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ ក៏នាំគ្នាអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
មានព្រះភាគបានញ៉ាំងសុប្បិយ ។ បាសកនឹងសុប្បិយ ។ បាសិកា ឲ្យឃើញ
ច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ
ក៏ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។

(១០៧) ព្រះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរពួកភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ណា សូមសាច់អំពីសុប្បិយ ។ បាសិកា ។ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ត្រាស់សួរយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ
ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានសូមសាច់អំពីសុប្បិយ ។ បា-
សិកា ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកបានឲ្យគេនាំយកសាច់
មកហើយឬនៅ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ខ្ញុំព្រះអង្គបានឲ្យគេនាំយកសាច់នោះមកហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

២៧៧

ឃសន្តទូតេ អកប្បិយមំសរាថា

ត្នំ ភិក្ខុតិ ។ បរិកុញ្ញាហំ ភកវាតិ ។ បដិវេត្តិ ត្នំ
ភិក្ខុតិ ។ នាហំ ភកវា បដិវេត្តិ ។ វិភរហិ ពុទ្ធា
ភកវា កងំ ហិ នាម ត្នំ មោឃបុរិស អប្បដិវេត្តិត្វា
មំសំ បរិកុញ្ញិស្សសិ មនុស្សមំសំ ខោ ភយា មោឃ-
បុរិស បរិកុត្តំ នេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ ។ បេ ។ វិភរហិត្វា ធម្មំ កងំ កត្វា ភិក្ខុ
អាមន្តេសំ សន្តិ ភិក្ខុវេ មនុស្សា សន្ធា បសន្នា
តេហិ អត្តនោបិ មំសានិ បរិច្ចត្តានិ ន ភិក្ខុវេ មនុស្ស-
មំសំ បរិកុញ្ញិតត្នំ យោ បរិកុញ្ញេយ្យ អាចត្តិ ធុល្លច្ច-
យស្ស ។ ន ច ភិក្ខុវេ អប្បដិវេត្តិត្វា មំសំ បរិកុញ្ញិតត្នំ
យោ បរិកុញ្ញេយ្យ អាចត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[១០៨] តេន ខោ បន សមយេន រញ្ញោ ហត្ថិ
មន្តិ ។ មនុស្សា ទុតិកេ ហត្ថិមំសំ បរិកុញ្ញិត្នំ ភិក្ខុ
ប័ណ្ណាយ ចរន្តានំ ហត្ថិមំសំ នេតិ ។ ភិក្ខុ ហត្ថិមំសំ

កេសន្តិក្ខន្ធកៈ ពោលអំពីសាច់ដែលមិនគួរ

ម្នាលភិក្ខុ អ្នកបានឆាន់ហើយឬនៅ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គបានឆាន់ហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
(មុនដែលនឹងឆាន់) អ្នកបានពិចារណាដែរឬទេ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានពិចារណាទេ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏
មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា នៃមោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងមិន
ពិចារណាហើយហ៊ានឆាន់សាច់ (ដូច្នោះ) សោះ ម្នាលមោឃបុរស អ្នក
ឯងឆាន់សាច់មនុស្សពិតហើយ ម្នាលមោឃបុរស អំពើនេះមិននាំឱ្យជ្រះ
ថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ទ្រង់តិះដៀលរួចហើយទ្រង់
ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
មនុស្សដែលមានសត្វ មានសេចក្តីជ្រះថ្លា មនុស្សទាំងនោះសូម្បីតែសាច់
របស់ខ្លួនឯងក៏គង់លះប្រគេនបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់
សាច់មនុស្សទេ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនបានពិចារណាជាមុនហើយ មិនត្រូវឆាន់សាច់ទេ
ភិក្ខុណាឆាន់ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(១០៨) សម័យនោះឯង មានដំរីរបស់ស្តេចស្លាប់ជាច្រើន ។
ចូនជាវេលាស្រកអត់បាយ មនុស្សទាំងឡាយនាំគ្នាសីសាច់ដំរី ក៏បាន
ប្រគេនសាច់ដំរីដល់ពួកភិក្ខុដែលត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

បរិកុញ្ញន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខ័យន្តិ វិចារេន្តិ កថំ
ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ហត្ថម៌សំ បរិកុញ្ញ-
ស្សន្តិ រាជង្គំ ហត្ថិ សចេ រាជា ជានេយ្យ ន តេសំ^(១)
អត្តមនោ អស្សាតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។
ន ភិក្ខុវេ ហត្ថម៌សំ បរិកុញ្ញតត្ថំ យោ បរិកុញ្ញេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
រញ្ញា អស្សា មរន្តិ ។ មនុស្សា ទុពិក្ខោ អស្សម៌សំ
បរិកុញ្ញន្តិ ភិក្ខុនំ បិណ្ណាយ ចរន្តានំ អស្សម៌សំ ទេន្តិ ។
ភិក្ខុ អស្សម៌សំ បរិកុញ្ញន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
ខ័យន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា
អស្សម៌សំ បរិកុញ្ញស្សន្តិ រាជង្គំ អស្សា សចេ រាជា ជា-
នេយ្យ ន តេសំ អត្តមនោ អស្សាតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ
អាហេចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ អស្សម៌សំ បរិកុញ្ញតត្ថំ យោ បរិ-
កុញ្ញេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន មនុស្សា ទុពិក្ខោ សុខម៌សំ បរិកុញ្ញន្តិ ភិក្ខុនំ

១ ឧ, ផេស ។

វិសេសបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ក៏នាំគ្នាឆាន់សាច់ដំរី ។ ពួកមនុស្សពោលទោស និងរៀល បន្តបង្កាប់ ថា ពួកសមណសក្យបុត្រមិនសមបើនឹងហ៊ានឆាន់សាច់ដំរីសោះ ដំរី ក៏ជាអង្គ (យាន) របស់ស្តេច បើស្តេចទ្រង់ជ្រាប មុខជាខ្វល់នឹងភិក្ខុ ទាំងនោះមិនខាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់ សាច់ដំរីទេ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង (មាន) សេះរបស់ស្តេចស្លាប់ជាច្រើន ។ ចូនជាវេលាស្រុកអត់បាយ មនុស្ស ទាំងឡាយនាំគ្នាស៊ីសាច់សេះ ក៏បានប្រគេនសាច់សេះដល់ពួកភិក្ខុដែល ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំគ្នាឆាន់សាច់សេះ ។ ពួក មនុស្សពោលទោស និងរៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួកសមណសក្យបុត្រ មិនសមបើនឹងហ៊ានឆាន់សាច់សេះទេ ព្រោះសេះជាអង្គ (យាន) របស់ ស្តេចដែរ បើស្តេចទ្រង់ជ្រាបមុខជាខ្វល់នឹងភិក្ខុទាំងនោះមិនខាន ។ ពួក ភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់សាច់សេះទេ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង វេលាស្រុកអត់បាយ មនុស្សទាំង ឡាយនាំគ្នាស៊ីសាច់ត្រី ក៏បានប្រគេនសាច់ត្រីដល់ពួកភិក្ខុដែលត្រាច់ទៅ

២៨១

ហសដ្ឋក្ខន្ធព អកប្បិយមំសកថា

បិណ្ណាយ ចរាណំ សុនខមំសំ ទេន្តំ ។ ភិក្ខុ សុន-
ខមំសំ បរិកុញ្ញន្តំ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តំ ធីយន្តំ វិចា-
ចេន្តំ កតំ ហិ ឆាម សមណា សក្យបុត្តិយា សុន-
ខមំសំ បរិកុញ្ញិស្សន្តំ ជេតុន្តោ សុនខោ បដិក្កលោតិ ។
កកវតោ ឯកមន្តំ អាហោចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ សុនខមំសំ
បរិកុញ្ញិតតំ យោ បរិកុញ្ញេយ្យ អាបត្តំ ទុក្កជស្សាតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា ទុតិក្ខេ អហិ-
មំសំ បរិកុញ្ញន្តំ ភិក្ខុនំ បិណ្ណាយ ចរាណំ អហិមំសំ
ទេន្តំ ។ ភិក្ខុ អហិមំសំ បរិកុញ្ញន្តំ ។ មនុស្សា
ទុដ្ឋាយន្តំ ធីយន្តំ វិចាចេន្តំ កតំ ហិ ឆាម សមណា
សក្យបុត្តិយា អហិមំសំ បរិកុញ្ញិស្សន្តំ ជេតុន្តោ អហិ
បដិក្កលោតិ ។ សុបស្សេបិ ឆាគរាជា យេន កកវ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ វិគោ ខោ សុបស្សេ ឆាគរាជា
កកវន្តំ ឯកទរោច សន្តិ កន្តេ ឆាតា អសទ្វា អប្ប-
សន្នា តេ អប្បមត្តកេបិ ភិក្ខុ វិហោមេយ្យំ សាធុ
កន្តេ អយ្យា អហិមំសំ ន បរិកុញ្ញេយ្យន្តំ ។ អថខោ

បេសជ្ជីក្ខន្ធកៈ ពោលអំពីសាច់ដែលមិនត្រូវ

បិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំគ្នាឆាន់សាច់ឆ្អែក ។ ពួកមនុស្សពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកសមណសក្យបុត្រមិនសមបើនឹងហ៊ាន
ឆាន់សាច់ឆ្អែកសោះ ព្រោះឆ្អែកជាសត្វគួរឡើងរមែម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់សាច់ឆ្អែកទេ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវ
អាបក្តីទុក្ខ ។ សម័យនោះឯង ពោលស្រុកអត់បាយ មនុស្ស
ទាំងឡាយស៊ីសាច់ពស់ ក៏បានប្រគេនសាច់ពស់ដល់ពួកភិក្ខុដែល
ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំគ្នាឆាន់សាច់ពស់ ។ ពួក
មនុស្សពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកសមណសក្យបុត្រមិន
សមបើនឹងហ៊ានឆាន់សាច់ពស់សោះ ព្រោះពស់ជាសត្វគួរឡើងរមែម ។
ចំណែកខាងស្តេចនាគឈ្មោះសុបស្សបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ-
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយបិតនៅ
ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសុបស្សនាគរាជបិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាប
បង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នាគទាំងឡាយ
ជាសត្វគ្មានសត្វ គ្មានសេចក្តីជ្រះថ្លាទេ តែត្រង់ពួកនាគទាំងនោះបៀត-
បៀនភិក្ខុទាំងឡាយខ្លះមិនខាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូម
អង្វរ សូមកុំឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយឆាន់សាច់ពស់ឡើយ ។ លំដាប់នោះ

វិន័យបិដក មហាវគ្គោ

កកវា សុបស្សី ឆាគវាជានំ ធម្មិយា កថាយ
សន្និស្សសិ សមាទិបេសិ សមុត្តជេសិ សម្មហំសេ-
សិ ។ អថខោ សុបស្សោ ឆាគវាជានំ កកវតា ធម្មិយា
កថាយ សន្និស្សិតា សមាទិបិតា សមុត្តជិតា
សម្មហំសិតា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទត្តិណំ កត្វា បក្កា-
មិ ។ អថខោ កកវា ឯតស្មី ជំនានេ ឯតស្មី បករណេ
ធម្មិ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ន ភិក្ខុវេ អហិមំសំ
បរិកុញ្ញតត្ថំ យោ បរិកុញ្ញេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន លុទ្ធកា^(១) សីហំ ហន្តា
សីហមំសំ បរិកុញ្ញន្តិ ភិក្ខុនំ បិណ្ណាយ ចរន្តានំ សីហ-
មំសំ ទេន្តិ ។ ភិក្ខុ សីហមំសំ បរិកុញ្ញិត្វា អរោ
វិហារន្តិ ។ សីហា សីហមំសកទ្ធនេ ភិក្ខុ បរិចារេន្តិ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ សីហមំសំ
បរិកុញ្ញតត្ថំ យោ បរិកុញ្ញេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន លុទ្ធកា ឲ្យក្សំ ហន្តា ឲ្យក្សមំ-
សំ បរិកុញ្ញន្តិ ភិក្ខុនំ បិណ្ណាយ ចរន្តានំ ឲ្យក្សមំសំ
ទេន្តិ ។ ភិក្ខុ ឲ្យក្សមំសំ បរិកុញ្ញិត្វា អរោ វិហារន្តិ ។

១ ឧ. លុទ្ធកា ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ព្រះមានព្រះភាគញ៉ាំងសុបស្សនាគរាជ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក
តាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថាហើយ ។ លុះសុបស្សនាគរាជ
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាច
ហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើ
ប្រទេក្សិណចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់សាច់សីហនេ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
សម័យនោះឯង ពួកព្រានសម្លាប់សត្វសីហនេហើយស៊ីសាច់សីហនេ ក៏បាន
ប្រគេនសាច់សីហនេដល់ពួកភិក្ខុដែលត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ។ ពួកភិក្ខុឆាន់សាច់
សីហនេហើយក៏ទៅនៅក្នុងវិព្រ ។ ពួកសត្វសីហនេជុំគ្នានសាច់សីហនេ ក៏សម្លាប់
ភិក្ខុជាច្រើន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់
សាច់សីហនេ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង ពួកព្រាន
សម្លាប់ខ្លាធំហើយស៊ីសាច់ខ្លាធំ ក៏បានប្រគេនសាច់ខ្លាធំដល់ពួកភិក្ខុដែល
ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ។ ពួកភិក្ខុឆាន់សាច់ខ្លាធំហើយទៅនៅក្នុងវិព្រ ។

២៨៣

ភេសជ្ជៈព្រះអរហ័យម៌សកថា

ព្យក្សា ព្យក្សម៌សកទ្ធន កិក្ខុ បរិចារេន្តិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ ន កិក្ខុវេ ព្យក្សម៌សំ បរិកុញ្ញិតតំ
យោ បរិកុញ្ញេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។ តេន ខោ
បន សមយេន លុទ្ធកា ទីបី ហត្ថា ទីបីម៌សំ បរិ-
កុញ្ញិ កិក្ខុនំ ចិណ្ណាយ ចរណ្ណំ ទីបីម៌សំ ទេន្តិ ។
កិក្ខុ ទីបីម៌សំ បរិកុញ្ញិត្វា អរោ វិហារន្តិ ។ ទីបី ទីបី-
ម៌សកទ្ធន កិក្ខុ បរិចារេន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហេចេសុំ ។ ន កិក្ខុវេ ទីបីម៌សំ បរិកុញ្ញិតតំ យោ
បរិកុញ្ញេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន លុទ្ធកា អច្ឆំ ហត្ថា អច្ឆម៌សំ បរិកុញ្ញិ
កិក្ខុនំ ចិណ្ណាយ ចរណ្ណំ អច្ឆម៌សំ ទេន្តិ ។ កិក្ខុ
អច្ឆម៌សំ បរិកុញ្ញិត្វា អរោ វិហារន្តិ ។ អច្ឆា អច្ឆម៌ស-
កទ្ធន កិក្ខុ បរិចារេន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេ-
សុំ ។ ន កិក្ខុវេ អច្ឆម៌សំ បរិកុញ្ញិតតំ យោ បរិកុញ្ញេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
លុទ្ធកា តរច្ឆំ ហត្ថា តរច្ឆម៌សំ បរិកុញ្ញិ កិក្ខុនំ

រោសដ្ឋក្ខន្ធកៈ ពោលអំពីសាច់ដែលមិនត្រូវ

ពួកខ្លាធំបានផ្គុំកូនសាច់ខ្លាធំក៏សម្លាប់ភិក្ខុជាច្រើន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់សាច់ខ្លាធំទេ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង ពួកព្រានសម្លាប់ខ្លាដំបងហើយស៊ីសាច់ខ្លា
ដំបង ក៏បានប្រគេនសាច់ខ្លាដំបងដល់ពួកភិក្ខុដែលត្រាច់ទៅបំណុលបាត ។
ពួកភិក្ខុឆាន់សាច់ខ្លាដំបងហើយ ក៏ទៅនៅក្នុងវៃព្រៃ ។ ពួកខ្លាដំបងបាន
ផ្គុំកូនសាច់ខ្លាដំបងក៏សម្លាប់ភិក្ខុជាច្រើន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់សាច់ខ្លាដំបងទេ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង ពួកព្រានសម្លាប់សត្វខ្លាឃ្មុំហើយស៊ីសាច់ខ្លាឃ្មុំ ក៏
បានប្រគេនសាច់ខ្លាឃ្មុំដល់ពួកភិក្ខុដែលត្រាច់ទៅបំណុលបាត ។ ពួកភិក្ខុឆាន់
សាច់ខ្លាឃ្មុំហើយក៏ទៅនៅក្នុងវៃព្រៃ ។ ពួកខ្លាឃ្មុំបានផ្គុំកូនសាច់ខ្លាឃ្មុំហើយ
ក៏សម្លាប់ភិក្ខុជាច្រើន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
ឆាន់សាច់ខ្លាឃ្មុំទេ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង
ពួកព្រានសម្លាប់សត្វវៃព្រៃហើយស៊ីសាច់វៃព្រៃ ក៏បានប្រគេនសាច់

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

បិណ្ណាយ ចរាណំ វារច្ឆមំសំ ទេន្តិ ។ ភិក្ខុ វារច្ឆមំសំ
កុញ្ញត្វា អរោញ វិហារន្តិ ។ វារច្ឆា វារច្ឆមំសតទ្កេន
ភិក្ខុ បរិចារេន្តិ ។ ភក្កវតោ ឯតមន្តំ អារោចេសុំ ។
ន ភិក្ខុវេ វារច្ឆមំសំ បរិកុញ្ញតត្វំ យោ បរិកុញ្ញេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

សុប្បយកណារំ និដ្ឋិតំ ទុតិយំ ។

[១០៧] អថខោ ភក្កវា ពារាណាសិយំ យថាភិវន្តិ
វិហារត្វា យេន អន្ធកវិជ្ជំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ មហាតា
ភិក្ខុសង្ឃេន សន្និ អន្ធកេលសេហិ ភិក្ខុសតេហិ ។ តេ-
ន ខោ បន សមយេន ជានបទា មនុស្សា ពហុំ លោ-
ណាម្បិ តេលម្បិ តណ្ហាលម្បិ ទាននិយម្បិ សក្កេសុ
អារោចេត្វា តុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ
អនុពទ្ធា ហោន្តិ យទា បដិចាដី លកិស្សាម តទា ភត្តំ
កវិស្សាមាតិ បព្ពមត្តានិ ច វិយាសាទសតានិ ។ អថ-
ខោ ភក្កវា អនុបុត្រេន ចារិកំ ចរមាទោ យេន អន្ធកវិជ្ជំ
តទវសរិ ។ អថខោ អញ្ញតវស្ស ព្រាហ្មណស្ស បដិចាដី
អលភន្តស្ស ឯតទហោសិ អធិកានិ^(១) ខោ មេ ទ្វេ

១ ឧ. អតីកានិ ។

នៃយថាសិក មហាវគ្គ

ត្រូវតែដល់ពួកភិក្ខុដែលត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឆាន់សាច់
ត្រូវតែហើយកំទៅនៅក្នុងវិព្រ ។ ពួកត្រូវតែបានផ្គូផ្គងសាច់ត្រូវតែហើយ
ក៏សម្លាប់ភិក្ខុជាច្រើន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់សាច់ត្រូវតែទេ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

ចប់ សុប្បិយភាណវិរៈ ទី ២ ។

(១០៧) ត្រាវនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ទៀបក្រុងពាកណសីសម-
គ្គតាមព្រះអធ្យាស្រ័យហើយ ក៏យាងចេញទៅកាន់ចារិកនៃអន្ទកវិនុច្រ-
ទេស ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើនប្រមាណមួយពាន់ពីររយហាសិបរូប ។
សម័យនោះឯង ពួកមនុស្សអ្នកជនបទបានផ្គុំកម្សិលខ្លះ ច្រើនខ្លះ អង្ករខ្លះ
ខាទន័យខ្លះ ក្នុងរទេះទាំងឡាយហើយក៏បរទៅតាមក្រោយ ។ ភិក្ខុសង្ឃ
មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ។ ពួកមនុស្សអ្នកស៊ីដែលប្រមាណប្រាំរយ
នាក់ក៏គិតគ្នាថា (បើ) ពួកយើងបានលំដាប់ (វេន) នៃកត្តក្នុងកាលណា
នឹងធ្វើកត្តក្នុងកាលនោះ ។ ត្រាវនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាង
ទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅអន្ទកវិនុច្រទេសនោះ ។ លំដាប់
នោះ កាលព្រាហ្មណ៍ម្នាក់មិនបានលំដាប់ (វេន) នៃកត្ត ក៏មានសេចក្តី
រិះគិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញបានដើរតាមភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន

២៧៥

រោសដ្ឋិត្តកោ អញ្ញត្រាញ្ញុណវត្ត

មាសានិ ពុទ្ធប្បមុខំ កំកុសធឿ អនុពទ្ធស្សយនា បដិចា-
ដី លកិស្សមិ តនា កត្តំ ករិស្សមីតិ ន ច មេ បដិចាដី
លត្តតិ អហព្វម្ពំ ឯកកោ ពហុ ច មេ យវវាសត្តោ
ហាយតិ យន្ត្រាហំ កត្តកំ ឱលោកេយ្យំ យំ កត្តកេ
នាស្ស តំ បដិយាទេយ្យន្តំ ។ អថខោ សោ ព្រាញ្ញុណោ
កត្តកំ ឱលោកេនោ ទ្វេ នាទ្ធស្ស យាតុញ្ច មទុតោឡ-
កញ្ច ។ អថខោ សោ ព្រាញ្ញុណោ យេនាយស្នា អាទន្តោ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ឯតទរោច
នេ មេ ភោ អាទន្ត បដិចាដី អលកន្តស្ស ឯតទហោសិ
អដិកានិ ខោ មេ ទ្វេ មាសានិ ពុទ្ធប្បមុខំ កំកុសធឿ
អនុពទ្ធស្សយនា បដិចាដី លកិស្សមិ តនា កត្តំ ក-
រិស្សមីតិ ន ច មេ បដិចាដី លត្តតិ អហព្វម្ពំ ឯកកោ
ពហុ ច មេ យវវាសត្តោ ហាយតិ យន្ត្រាហំ កត្តកំ
ឱលោកេយ្យំ យំ កត្តកេ នាស្ស តំ បដិយាទេយ្យន្តំ

ហេសង្កត្តន្តរៈ និទានព្រាហ្មណ៍ ១ រូប

ជាង ២ ខែហើយ ដោយបដិថា បើអាត្មាអញបានលំដាប់ (វេន) នៃ
កត្តក្នុងកាលណា នឹងធ្វើកត្តក្នុងកាលនោះ ឥឡូវលំដាប់ (វេន) នៃកត្ត
អាត្មាអញមិនទាន់បាននៅឡើយ ខ្លួនអញទៀតសោតក៏តែម្នាក់ឯង ទាំង
ប្រយោជន៍ខាងយកវាសរបស់អាត្មាអញទៀតក៏សាបសូន្យទៅជាច្រើន បើ
ដូច្នោះមានតែគួរអាត្មាអញទៅត្រួតមើលរោងកត្ត វត្ថុណាគ្មានក្នុងរោងកត្ត
អាត្មាអញក៏នឹងតាក់តែងនូវវត្ថុនោះ ។ វេលាដែលព្រាហ្មណ៍នោះទៅ
មើលរោងកត្តក៏មិនឃើញវត្ថុពីរយ៉ាង គឺបឋមនឹងនិទានរសផ្អែមឡើយ^(១) ។
ទើបព្រាហ្មណ៍នោះចូលទៅកេត្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់
ហើយនិយាយនឹងត្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដូច្នោះថា បពិត្រត្រះអានន្ទដ៏ចំរើន
កាលខ្ញុំករុណាមិនបានលំដាប់ (វេន) នៃកត្តក្នុងទីនេះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដើរតាមកិកុសង្សមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានជាង ២ ខែ
ហើយ ដោយបដិថា (បើ) អាត្មាអញបានលំដាប់ (វេន) នៃកត្តក្នុងពេលណា
នឹងធ្វើកត្តក្នុងពេលនោះ ឥឡូវអាត្មាអញមិនទាន់បានលំដាប់ (វេន) នៃកត្ត
នៅឡើយ ខ្លួនអញទៀតសោតក៏តែម្នាក់ឯង ទាំងប្រយោជន៍ខាងយកវាស
របស់អញទៀតក៏សាបសូន្យទៅជាច្រើន បើដូច្នោះមានតែគួរអាត្មាអញ
ទៅត្រួតមើលរោងកត្ត វត្ថុណាគ្មានក្នុងរោងកត្ត អាត្មាអញនឹងតាក់តែង

១ ក្នុងដីកថា នំដែលគេលាយដោយវត្ថុមានស្ករជាដើម ។

២៨៦

វិនយបំណិកេ មហោវគ្គោ

សោ ខោ អហំ កោ អាណន្ទ ភក្កន្តំ ឌុលោកេន្ទោ
ទ្វេ ធាន្តិស្សំ យាគុញ្ច មធុតោឡិកញ្ច សថាហំ កោ
អាណន្ទ បដិយានេយ្យំ យាគុញ្ច មធុតោឡិកញ្ច
បដិគ្គណ្ណាយ្យ មេ កវំ តោតមោតិ ។ តេនហិ ព្រាហ្ម-
ណា ភក្កវន្តំ បដិបុត្តិស្សមីតិ ។ អថខោ អាយស្មា
អាណន្ទោ ភក្កវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសិ ។ តេនហិ
អាណន្ទ បដិយានេត្វតិ ។ តេនហិ ព្រាហ្មណា បដិ-
យានេហិតិ ។ អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ តស្ស
វត្តិយា អច្ចយេន មហ្មតំ យាគុញ្ច មធុតោឡិកញ្ច
បដិយានាមេត្វា ភក្កវតោ ឧបនាមេសិ បដិគ្គណ្ណាតុ
មេ កវំ តោតមោ យាគុញ្ច មធុតោឡិកញ្ចាតិ ។ តេ-
នហិ ព្រាហ្មណា ភិក្ខុនំ ទេហិតិ ។ ភិក្ខុ កុក្កុច្ឆាយន្តា
ន បដិគ្គណ្ណានំ ។ បដិគ្គណ្ណាថ ភិក្ខុវេ បរិកុញ្ចថាតិ ។

វិទយចំណិត មហាវគ្គ

វត្ថុនោះ (យ៉ាងនេះ) បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំព្រះករុណា
ទៅមើលរោងភក្ត មិនបានឃើញវត្ថុពីរយ៉ាង គឺបបរនឹងនំមានរសវៃផ្អម
ទៀយ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន បើខ្ញុំករុណា តាក់តែងបបរនឹងនំមានរស
វៃផ្អមមកថ្វាយ ព្រះភោគមដ៏ចម្រើនទ្រង់ទទួលរបស់ខ្ញុំករុណាដែរឬ ។ ព្រះ
អានន្ទប្រាប់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះចាំអាត្មាទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគសិន ។ លំដាប់នោះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ បើដូច្នោះ
ឲ្យព្រាហ្មណ៍នោះតាក់តែងចុះ ។ ទើបព្រះអានន្ទទៅប្រាប់ព្រាហ្មណ៍
ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ អ្នកចូរតាក់តែងចុះ ។ លុះរាត្រីនោះ
កន្លងទៅហើយ ឯព្រាហ្មណ៍នោះតាក់តែងបបរនឹងនំមានរសវៃផ្អមជាច្រើន
ក៏បានបង្ហាន់ថ្វាយចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយទូលថា សូមព្រះ
ភោគមដ៏ចម្រើនទ្រង់ទទួលបបរនឹងនំមានរសវៃផ្អមរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ អ្នកចូរប្រគេន
ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយចុះ ។ ពួកភិក្ខុរង្វៀសមិនហ៊ានទទួល ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរទទួលចុះ ចូរឆាន់ចុះ ។

២៨៧

ភេសជ្ជៈកុស្តកេ យាកយា វសានិសំសារោ

អថខោ សោ ព្រាហ្មណោ ពុទ្ធប្បមុខំ កិក្ខុសង្ឃំ
បហូតាយ យាកយា ច មនុកោឡិកេន ច
សហត្តា សន្តប្បេត្តា សម្បវាវេត្តា ភកវន្តំ ណេតហត្តំ
ឡំនីតបត្តចារណី ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និ-
សីន្តំ ខោ តំ ព្រាហ្មណំ ភកវា ឯតទវោច ទសយ-
មេ^(១) ព្រាហ្មណា អាទិសំសារោ យាកយា កតមេ ទស
យាកុំ ទេន្តោ អាយុំ ទេតិ វណ្ណំ ទេតិ សុខំ ទេតិ
ពលំ ទេតិ បដិកាណំ ទេតិ យាកុ បីតា ខុទំ បដិ-
ហនតិ បីទាសំ បដិវិចោទេតិ វាតំ អនុលោមេតិ វត្តិ
សោធនតិ អាមាវសេសំ ទាចេតិ ឥមេ ខោ ព្រាហ្មណា
ទសានិសំសារោ យាកយាតិ ។

[១១០] យោ សញ្ញតាធំ បរទត្តកោជិធំ
 កាលេន សត្តត្ថ
 ទសស្ស ហំនាទិ អនុប្បវេច្ឆតិ
 អាយុញ វណ្ណញ សុខំ ពលញ
 បដិកាណាមស្ស ឧបដាយតេ តតោ

១ ឧ. វសីមេ ។

ពេសាធិក្ខន្ធករៈ ពោលអំពីអាណិសង្សបបរមាន ១០ យ៉ាង

ព្រាហ្មណ៍ ទោះអង្គីសកិកុសង្សមានព្រះពុទ្ធអង្គជាប្រធានដោយបបរានឹងនំ
មានរសផ្អែមជាច្រើនដោយវែងរបស់ខ្លួន ឲ្យឆ្អែតស្តប់ស្តល់ ត្រាតែលោក
ប្រកែកវែលនឹងទទួលទៀត លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់លាងព្រះហស្ត
ស្រែចវែលនឹងលូកទៅក្នុងបាត្រហើយ (ព្រាហ្មណ) ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
លុះព្រាហ្មណ៍ទោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មាន
បន្ទូលដូច្នោះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អាណិសង្សបបរនេះមាន ១០ យ៉ាង អា-
ណិសង្សបបរ ១០ យ៉ាងនោះត្រូវចម្លែង គឺបុគ្គលអ្នកឲ្យបបរឈ្មោះថា ឲ្យ
អាយុ ១ ឲ្យពណ៌សម្បុរ ១ ឲ្យសេចក្តីសុខ ១ ឲ្យកំឡាំងកាយ ១ ឲ្យ
ប្រាជ្ញា ១ បបរវែលបុគ្គលហុតទៅហើយវែមងហាមឃាត់សេចក្តីឃ្នាន ១
បន្ទាបនឹងសេចក្តីស្រេក ១ ញ៉ាំងខ្យល់ឲ្យដើរទៅស្រួល ១ ញ៉ាំងសរសៃ
ឲ្យស្អាត ១ ញ៉ាំងអាហារថ្មីដ៏សេសសល់ឲ្យរលួយ ១ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
អាណិសង្សបបរមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

(១១០) ជនណា បានឲ្យបបរដោយគោរពដល់ពួកសមណៈ
ដែលជាអ្នកសង្ឃឹម អ្នកបរិភោគភោជនដែលអ្នកដទៃឲ្យ ក្នុង
កាលដ៏គួរ (ជននោះ) ឈ្មោះថា ឲ្យនូវហេតុនៃអាណិសង្ស
ទាំង ១០ យ៉ាង គឺ អាយុ ១ ពណ៌សម្បុរ ១ សេចក្តីសុខ ១
កំឡាំងកាយ ១ ប្រាជ្ញា ១ របស់បុគ្គលនោះតែងកើតឡើង ១

វិទ្យុបិដកេ មហាវគ្គោ

ទុំធំ បីចាស់	ព្យុបនេតិ វាតំ
សោធនេតិ វត្តី	បរិណាមេតិ កត្តំ ។
កេសដ្ឋមេតំ	សុគតេន វណ្ណិតំ ។
តស្មា ហិ យាគុំ	អលមេវ នាតុំ
និច្ចំ មនុស្សន	សុខត្តិកេន
ទិញានិ វា	បត្តយតា សុខានិ

មនុស្សសោកក្កតមិច្ឆតា^(១) វាតំ ។

[១១១] អថខោ កកវា តំ ព្រាហ្មណំ ឥមំហិ តា-
ថាហិ អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។ អថខោ
កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណេ ធម្មំ កបំ កត្វា
កិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាវាមិ កិក្ខុវេ យាគុញ មនុ-
តោឡកញ្ចតិ ។

[១១២] អស្សេនុសុំ ខោ មនុស្ស កកវតា កិក្ខុវេ កិក្ខុវំ
យាគុ អនុញ្ញតា មនុតោឡកញ្ចតិ ។ តេ កាលស្សេវ
កោដ្ឋយាគុំ បដិយានេន្តិ មនុតោឡកញ្ច ។ កិក្ខុ
កាលស្សេវ កោដ្ឋយាគុយា ទាតា មនុតោឡកេន

១ ១. មនុស្សសោកក្កតំ ។ ឥច្ឆតាធិ ពត្តិ យោគ្គកេ ទិស្សតិ ។

វិធម្មបិណ្ឌ មហាវគ្គ

បបរនោះតែងកំចាត់បង់សេចក្តីឃ្លាន ១ សេចក្តីស្រែក ១
នឹងញ៉ាំងឱ្យល' (ឱ្យបានដើរស្រួល) ១ ញ៉ាំងសរសៃឱ្យ
ស្អាត ១ ញ៉ាំងភក្តីឱ្យរលួយ ១ ។ នេះជាកេសជ្ជះដែលព្រះសុគត
ទ្រង់សរសើរហើយ ។ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកមានសេចក្តីត្រូវ
ការចង់បានសេចក្តីសុខជាបស់មនុស្សក្តី ប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ
ជាបស់ទិព្វក្តី ចង់បានសេចក្តីល្អរុងរឿងក្នុងមនុស្សក្តី គួរឱ្យ
បបរជានិច្ចចុះ ។

[១១១] លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនាចំពោះ
ព្រាហ្មណ៍នោះដោយគាថាទាំងនេះហើយ ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈយាង
ចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ធ្វើធម្មិកថាហើយត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគត
អនុញ្ញាត (ឱ្យភិក្ខុធាន់) បបរនឹងនិទានរសវ័ដ្ឋមបាន ។

[១១២] ពួកមនុស្សបានឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
អនុញ្ញាតបបរនឹងនិទានរសវ័ដ្ឋមដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ដូច្នោះ) ហើយ ។
មនុស្សទាំងនោះក៏នាំគ្នាតាក់តែងបបរភោជ្ជ^(១) នឹងនិទានរសវ័ដ្ឋម ពីព្រឹក
ព្រហាម (មកប្រគេនភិក្ខុទាំងឡាយ) ។ ពួកភិក្ខុបានធាន់បបរភោជ្ជ

១ បបរដែលធ្វើអំពីកោងទាំង ៥ គឺបាយ ១ សំស្រស់ ១ សំក្រៀម ១ ត្រី ១ លាប ១
ដែលនាំឱ្យកើតបរិវារណា តាមសិប្បាបទទី ៥ នៃកោងវគ្គ ។

២៧៧

រោសធិត្តក្ខណៈ តុណ្ហប្បសន្នមហាមន្តវគ្គ

ច កត្តក្ខណៈ ន ចិត្តបំ កុញ្ញន្តិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អញ្ញាតវេន តុណ្ហប្បសន្នេន មហាមត្តេន ស្វាត-
នាយ តុទ្ធប្បមុខោ កិក្ខុសង្កេន និមន្តិតោ ហោតិ ។
អថខោ តស្ស តុណ្ហប្បសន្នស្ស មហាមត្តស្ស ឯតទហោ-
សិ យន្តនាហំ អឌ្ឍតេលសន្នំ កិក្ខុសតានំ អឌ្ឍតេ-
លសានិ មំសទាតិសតានិ បដិយាទេយ្យំ ឯកមេកស្ស
កិក្ខុនោ ឯកមេកំ មំសទាតិ ឧបនាមេយ្យន្តិ ។ អថ-
ខោ សោ តុណ្ហប្បសន្នោ មហាមត្តោ តស្ស វត្តិយា
អច្ចយេន បណ្ឌិតំ ខាទនិយំ កោជនិយំ បដិយាទាមេត្តា
អឌ្ឍតេលសានិ ច មំសទាតិសតានិ កកវតោ កាលំ
អាពេចាមេសិ កាលោ កន្លេ និដ្ឋិតំ កត្តន្តិ ។ អថខោ
កកវំ បុព្វណ្ណសមយំ និវាសេត្តា បត្តចិវមនាយ
យេន តស្ស តុណ្ហប្បសន្នស្ស មហាមត្តស្ស ឯវេសនំ
តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា បញ្ញត្តោ អាសនេ និសីទិ
សន្និ កិក្ខុសង្កេន ។ អថខោ សោ តុណ្ហប្បសន្នោ
មហាមត្តោ កត្តក្ខណៈ កិក្ខុ បរិសតិ ។ កិក្ខុ វេរមហំសុ

កេសដ្ឋិក្ខុណ្ណៈ និពាមហាមាត្យ (ម្នាក់) ជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាថ្មី (មិនទាន់មុតមាំ)

នឹងនិពាមហាមាត្យ (ម្នាក់) ជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាថ្មី (មិនទាន់មុតមាំ) ក៏មិនបានឆ្ងាញ់ពីសា ។ សម័យនោះឯង មានមហាមាត្យម្នាក់ជាអ្នក
មានសេចក្តីជ្រះថ្លាថ្មី (មិនទាន់មុតមាំ) បាននិមន្តភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធ
ជាប្រធានទុកដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ លំដាប់នោះ មហាមាត្យអ្នកមាន
សេចក្តីជ្រះថ្លាថ្មីនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះមានតែ
គួរអាត្មាអញតាក់តែងចង្កាន់សាច់ចំនួនមួយពាន់ពីររយហាសិបសម្រាប់
(ឱ្យល្មម) ដល់ភិក្ខុមួយពាន់ពីររយហាសិបរួម ហើយប្រគេនចង្កាន់
សាច់មួយសម្រាប់ ៗ ដល់ភិក្ខុមួយរួម ។ ឯមហាមាត្យអ្នកមានសេចក្តី
ជ្រះថ្លាថ្មីនោះ លុះកន្លងរាត្រីនោះទៅក៏បានតាក់តែងខាងនិយកោជនិយៈដ៏
ទត្តម នឹងចង្កាន់សាច់មួយពាន់ពីររយហាសិបសម្រាប់ ហើយក៏ប្រើបម្រើ
ឱ្យទៅក្រាបបង្គំទូលពេលឆាន់ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន ពេលនេះល្មមហើយ ភិក្ខុសម្រេចហើយ ។ គ្រានោះ ពេល
ព្រឹកព្រហាមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនឹង
ចីវរយាងទៅកាន់ផ្ទះមហាមាត្យអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាថ្មីនោះ លុះយាង
ទៅដល់ហើយទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ មួយអង្វើដោយ
ភិក្ខុសង្ឃ ។ ឯមហាមាត្យអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាថ្មីនោះបានអង្គុយសព្វភិក្ខុក្នុង
កេសិក្ខុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសា អ្នកចូរ

២៧០

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

ថោកំ អាវុសោ ទេហំ ថោកំ អាវុសោ ទេហំតិ ។ មា
ទោ តុម្ភេ កន្លេ អយំ តុរុណាប្បសន្នោ មហាមត្តោតិ ថោ-
កំ ថោកំ បដិគ្គណាម ពហំ មេ ទាទន័យំ កោជន័យំ
បដិយត្តំ អឌ្ឍតេលសានិ ច មំសទាតិសតានិ ឯកមេ-
កស្ស ភិក្ខុនោ ឯកមេកំ មំសទាតិ ឧបនាមេស្សមិ
បដិគ្គណាម កន្លេ យាវទត្តន្តិ ។ ន ទោ មយំ អាវុសោ
ឯតំការណា ថោកំ ថោកំ បដិគ្គណាម អបិច មយំ
កាលស្សេវ កោដ្ឋយាកុយា ធាតា មទុកោឡកេន ច
តេន មយំ ថោកំ ថោកំ បដិគ្គណាមាតិ ។ អថទោ
សោ តុរុណាប្បសន្នោ មហាមត្តោ ឧដ្ឋាយតិ ទ័យតិ
វិទាចេតិ កេនំ ហំ នាម កម្ពុន្តា មយា និមន្តិតា អញ្ញស្ស
កោដ្ឋយាកុំ បរិកុញ្ញស្សន្តិ ន ទាហំ បដិពលោ យាវទត្តំ
នាត្តន្តិ កុបិតោ អនត្តមនោ អាសាទនាបេក្ខោ ភិក្ខុនំ
បត្ត ប្បវេន្តោ អភមាសិ កុញ្ញថ វា ហាថ វាតិ ។ អថទោ
សោ តុរុណាប្បសន្នោ មហាមត្តោ ពុទ្ធប្បមុទំ ភិក្ខុសង្ឃំ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ឲ្យ (កត្ត) តែបន្តិចចុះ ម្នាលអាវុសោ អ្នកចូរឲ្យតែបន្តិចបានហើយ ។
មហាមាត្រនិយាយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយកុំ
ទទួលកត្តបន្តិចបន្តួចដោយគិតថា មហាមាត្រនេះមានសេចក្តីជ្រះថ្លាថ្មី ខាទ-
នីយភោជនីយៈ ខ្ញុំបានចាត់វិធីទុកហើយជាច្រើន ទាំងចង្កាន់សាច់មួយពាន់
ពីររយហាសិបសម្រាប់ផង ខ្ញុំនឹងប្រគេនចង្កាន់សាច់មួយសម្រាប់ៗ ដល់
ភិក្ខុមួយរូបៗបពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយទទួលដកប
ដល់ត្រួត ។ ពួកភិក្ខុនិយាយតបថា ម្នាលអាវុសោ យើងទាំងឡាយទទួល
កត្តបន្តិចៗ ព្រោះហេតុប៉ុណ្ណោះក៏ទេ យើងទាំងឡាយឆាន់បបរភោជ្ជន៍
និមានរស់ផ្អែមត្រួតអំពីត្រីករចហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាយើង
ទទួលកត្តតែបន្តិចៗ ។ លំដាប់នោះ មហាមាត្រអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាថ្មី
នោះក៏ពោលពោស តិរដ្យល បន្តបង្កាប់ថា ខ្ញុំបាននិមន្តលោកម្ចាស់ទាំង-
ឡាយរួចហើយ មិនសមច្រើនទៅឆាន់បបរភោជ្ជរបស់ដន្តងៀតសោះ
(លោកម្ចាស់ខ្លាចក្រែង) ខ្ញុំមិនអាចនឹងប្រគេនឲ្យឆាន់ត្រួតបានឬ ។
មហាមាត្រនោះ មានសេចក្តីក្រៃឆក់ចិត្តប្រាថ្នានឹងចោទ កាលដាក់បាត្រ
ភិក្ខុទាំងឡាយពេញហើយក៏ដើរទៅនិយាយថា ពួកលោកណា ចង់ឆាន់ភិ-
ត្តនាំយកទៅភិក្ខុ (ក៏តាមចិត្តចុះ) ។ លំដាប់នោះ មហាមាត្រអ្នកមានសេច-
ក្តីជ្រះថ្លាថ្មីនោះបានអង្គាសភិក្ខុសង្ឃមានព្រះតុទ្ធជាប្រធានដោយខាទនីយ

២៧១

ពេសន្តិច្ឆន្ទពេ តុរុណប្បសន្តមហាមត្តស្ស កុក្កុដ្ឋំ

បណ្ឌិតេន ទាននិយេន កោជនិយេន សហន្តា សន្តិច្ឆន្តា
សម្បវារេត្វា កកវន្តំ កុត្តារី ឌុំនិចបត្តចាណី ឯក-
មន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទិ ខោ តំ តុរុណប្ប-
សន្តំ មហាមត្តំ កកវំ ធម្មិយា កថាយ សន្តិស្សេត្វា
សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្បហំសេត្វា ឧដ្ឋាយា-
សនា បក្កាមិ ។ អថខោ តស្ស តុរុណប្បសន្តស្ស
មហាមត្តស្ស អចិរិយក្កន្តស្ស កកវតោ អហុទេវ កុក្កុដ្ឋំ
អហុ វិច្ឆជំសារោ អលាភា វត មេ ន វត មេ លាភា
នុល្លន្តំ វត មេ ន វត មេ សុលន្តំ យោហំ កុបិតោ
អនត្តមនោ អាសាទនាបេត្តោ ភិក្ខុនំ បត្តេ ប្បវេន្តោ
អកមាសី កុញ្ញាម វំ ហាថ វំតិ កិដ្ឋុខោ មយា តហំ
បសុតំ បុញ្ញំ វំ អបុញ្ញំ វំតិ ។ អថខោ សោ តុរុណប្ប-
សន្តោ មហាមត្តោ យេន កកវំ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្ត-
និត្វា កកវន្តំ អភិវារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
និសីទិ ខោ សោ តុរុណប្បសន្តោ មហាមត្តោ កកវន្តំ

ពេលដ្ឋិតុទ្ធកៈ សេចក្តីរៀនសូត្រសមហាមាត្យអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាថ្មី

ភោជនីយៈដ៏ទុក្ខមរដៅយដៃនៃខ្លួនឲ្យវត្តស្តប់ស្តល់ ត្រាវតលោកប្រកែក
លែងទទួលទៀត លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រេចលែងលូកព្រះ
ហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ (មហាមាត្យ) ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមហា
មាត្យអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាថ្មីនោះអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ
ដោយធម្មិកថាហើយទ្រង់ក្រែកចាកអាសនៈយាងចេញទៅ ។ ឯមហាមាត្យ
អ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាថ្មីនោះ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគយាងចេញទៅមិន
យូរប៉ុន្មាន ក៏កើតសេចក្តីរឿសនឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយថា អាត្មាអញឥត
លាភទេតី លាភរបស់អាត្មាអញគ្មានសោះទេហ្ន៎ ទាំងអត្តភាពជាមនុស្ស
សោតក៏អាត្មាអញបានដោយកម្រ មិនមែនអាត្មាអញបានដោយងាយទេ
(ឥឡូវ) អាត្មាអញទ្រង់តូចចិត្តប្រាថ្នានឹងហោទ បានដាក់បាត្រក្នុងទាំង-
ឡាយឲ្យពេញហើយដើរចៀសចេញទៅនិយាយថា លោកទាំងឡាយចូរ
ឆាន់ក្តីនាំយកទៅក្តី (ក៏តាមចិត្តចុះ) កម្មដែលអាត្មាអញសន្សំមកជាច្រើន
ហើយ (នេះ) នឹងជាមុណ្យប្តូរជាបាបហ្ន៎ ។ ឯមហាមាត្យអ្នកមានសេច-
ក្តីជ្រះថ្លាថ្មីនោះក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមហាមាត្យ
អ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាថ្មីនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំចូល

២៧២

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

ឯតទរោច ឥធម មយ្ហំ ភន្តេ អចិរេបក្កន្តស្ស ភកវតោ
អហុនេវ កុក្កុច្ចំ អហុ វិប្បដិសារោ អលាភា វត មេ
ន វត មេ លាភា ទុល្ល្ចំ វត មេ ន វត មេ សុល្ល្ចំ
យោហំ កុបិតោ អនត្តមនោ អាសាទនាបេក្ខោ
ភិក្ខុនំ បត្តេ បូរេន្តោ អគមាសី ភុញ្ញេវ វា ហវេវ វត
កិច្ចំ ខោ មយា ពហំ បសុតំ បុញ្ញំ វា អបុញ្ញំ វត
កិច្ចំ ខោ មយា ភន្តេ ពហំ បសុតំ បុញ្ញំ វា អបុញ្ញំ
វត ។ យទក្កេន តយា អាវុសោ ស្វាតនាយ
ពុទ្ធប្បមុខោ ភិក្ខុសង្ឃោ និមន្តិតោ តទក្កេន តេ ពហំ
បុញ្ញំ បសុតំ យទក្កេន តេ ឯកមេកេន ភិក្ខុនា
ឯកមេតំ សិទ្ធិំ បដិក្កហិតំ តទក្កេន តេ ពហំ បុញ្ញំ
បសុតំ សត្តា តេ អារទ្ធាតំ ។ អថខោ សោ តុរុណាប្ប-
សន្នោ មហាមត្តោ លាភា តិវ មេ សុល្ល្ចំ តិវ មេ

វិនយចំណី មហាវគ្គ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលដែលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគយាងចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ក្នុងវេលានេះ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏
មានសេចក្តីរឿសនឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយថា អាត្មាអញឥតលាភទេតើ
លាភរបស់អាត្មាអញគ្មានសោះទេហ្ន៎ ទាំងអត្តភាពជាមនុស្សសោតក៏អា-
ត្មាអញបានដោយកម្រ មិនមែនអាត្មាអញបានដោយងាយទេ (ឥឡូវ)
អាត្មាអញខឹងអន់ចិត្តប្រាថ្នានឹងចោទ បានដាក់បាត្រភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យ
ពេញហើយ ដើរចៀសចេញទៅនិយាយថា លោកទាំងឡាយចូរឆាន់ក្តី
នាំយកទៅក្តី (ក៏តាមចិត្តចុះ) កម្មដែលអាត្មាអញបានសន្សំមកជាច្រើន
ហើយ (នេះ) នឹងជាបុណ្យ ឬជាបាបហ្ន៎ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
កម្មដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានសន្សំមកជាច្រើនហើយ (នេះ) តើនឹងជាបុណ្យឬ
ជាបាប ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អារុសោ ភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជា
ប្រធានដែលអ្នកបាននិមន្តដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែកដោយចំណែកណា ចំ-
ណែកដែលអ្នកបានសន្សំហើយនោះក៏ជាបុណ្យយ៉ាងច្រើន គ្រាប់បាយ
មួយគ្រាប់។ របស់អ្នកដែលភិក្ខុមួយរូប។ ទទួលហើយដោយចំណែកណា
ចំណែកដែលអ្នកបានសន្សំនោះក៏ជាបុណ្យយ៉ាងច្រើនហើយ ឈ្មោះថា
អ្នកឯងប្រាស្រ្តយកឋានសួគ៌ហើយ ។ ឯមហាមាត្រអ្នកមានសេចក្តីជ្រៃ-
ថ្លាថ្មីនោះក៏គិតថា ប្រហែលជាលាភរបស់អាត្មាអញហើយ ប្រហែល

២៧៣

កេសដ្ឋក្ខន្ធកេ ធុណប្បសន្នមហាមគ្គស្ស ពុក្ខង្គំ

តប្បំ កិរ មយា បុញ្ញំ បសុតំ សត្តា កិរ មេ អារទ្ធាតិ
ហិដ្ឋា ឧទត្តា ឧដ្ឋាយាសនា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
បទក្ខណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថទោ ភកវា ឯតស្មី
និទានេ ឯតស្មី បក្ករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិទាតាបេត្វា
ភិក្ខុ បដិប្បង្គំ សច្ចំ កិរ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អញ្ញត្រ ទិមន្តិតា
អញ្ញស្ស ភោជ្ឈយាតុំ បរិកុញ្ញន្តិតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។
វិគរហិ ពុទ្ធា ភកវា កថំ ហិ នាម តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិ-
សា អញ្ញត្រ ទិមន្តិតា អញ្ញស្ស ភោជ្ឈយាតុំ បរិកុញ្ញស្សន្តិ
ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ មេ ។ វិគរហិ-
ត្វា ទម្មី កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ន ភិក្ខុវេ
អញ្ញត្រ ទិមន្តិតេន អញ្ញស្ស ភោជ្ឈយាតុ បរិកុញ្ញិតត្វា
យោ បរិកុញ្ញយ្យ យថាធម្មោ កាវេតព្វេតិ ។

កេសដ្ឋក្ខន្ធកៈ សេចក្តីរៀនរបស់មហាមាត្រាម្នាក់មានសេចក្តីផ្តន្ទាថ្មី

ជាអាត្មាអញបានអត្តភាពជាមនុស្សល្អហើយ ប្រហែលជាអាត្មាអញបាន សន្សំចុណ្យជាច្រើនហើយ ប្រហែលជាឈ្មោះថា អាត្មាអញប្រាសព្រួយក ហ៊ានស្នូតហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយស្រស់ស្រាយឡើងក្រោកចាកអាសនៈ ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទេស្យណ្ណច្រៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរចំពោះពួកភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិមន្ត ពួកភិក្ខុទៅក្នុងត្រកូលដទៃហើយ ភិក្ខុទាំងនោះនៅឆាន់បបរកោដ្ឋរបស់ ត្រកូលដទៃតវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះ បាននិមន្តក្នុងត្រកូលដទៃ ហើយ មិនសមបើនឹងទៅឆាន់បបរកោដ្ឋរបស់ត្រកូលដទៃតសោះ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ទេ ។ បេ ។ ទ្រង់តិះដៀលហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង ឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទទួលនិមន្តក្នុងត្រកូលដទៃហើយ មិនត្រូវឆាន់បបរកោដ្ឋរបស់ត្រកូលដទៃតទេ ភិក្ខុណាឆាន់ ត្រូវវិន័យធរ ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើតាមធម៌ (គឺឲ្យសំដែងអាបត្តិចេញ) ។

វិទយបិដកេ មហាវង្ខោ

[១១៣] អថខោ ភកវា អន្ធកវិន្តំ យថា ភិវង្ខំ វិហារ
ត្វា យេន រាជកហំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ មហតា ភិក្ខុ-
សង្ឃេន សន្និ អឱ្យតេលសេហំ ភិក្ខុសតេហំ ។ តេន
ខោ បន សមយេន វេលង្ខោ^(១) កត្វានោ រាជកហា
អន្ធកវិន្តំ អន្ធនមក្កប្បដិបង្ខោ យោតិ បញ្ចមត្តេហំ ស-
កដសតេហំ សម្លេហោ កុឡុក្កម្មប្បវេហំ ។ អន្ធសា ខោ
ភកវា វេលង្ខំ កត្វានំ ទ្វារោ វ អាភច្ឆន្តំ ទិស្វាន មត្តា
ឱក្កម្ម អញ្ញាតស្មី រុក្ខម្មលេ និសីទិ ។ អថខោ វេលង្ខោ
កត្វានោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក-
វិន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមង្គំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមង្គំ បីតោ ខោ
វេលង្ខោ កត្វានោ ភកវិន្តំ ឯតទរោច ឥច្ឆាមហំ កន្លេ
ឯកមេកស្ស ភិក្ខុនោ ឯកមេកំ កុឡុក្កម្មំ មាតុនិ ។
តេនហំ តុំ កត្វាន ឯកំយេវ កុឡុក្កម្មំ អាហារាតិ ។ ឯវំ
កន្លេតិ ខោ វេលង្ខោ កត្វានោ ភកវតោ បដិស្សុណិត្វា
ឯកំយេវ កុឡុក្កម្មំ អាទាយ យេន ភកវា តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវិន្តំ ឯតទរោច អាហារោ កន្លេ

១ ១. ពេលង្ខោ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

[១១៣] គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងអន្ទកវិន្ទុប្រទេស
តាមសមគួរដល់ព្រះអធ្យាស្រ័យហើយ ទ្រង់យាងចេញទៅកាន់ចារិកក្រុង
រាជគ្រឹះ មួយអន្លើដោយកិត្តិសង្ឃច្រើនប្រមាណមួយពាន់ពីររយហាសិប
រួច ។ សម័យនោះឯង បុរសឈ្មោះវេលដ្ឋកបាន បានផ្គុកសុទ្ធិភក្កម
ស្ករអំពៅពេញរទេះទាំងប្រាំរយហើយ ក៏ចេញចាកក្រុងរាជគ្រឹះទៅតាម
ផ្លូវឆ្ងាយចំពោះអន្ទកវិន្ទុប្រទេស ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានទតឃើញ
វេលដ្ឋកបានដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះទតឃើញហើយទ្រង់យាងចៀសអំពី
ផ្លូវទៅគង់ក្រោមម្លប់ឈើមួយ ។ លំដាប់នោះ វេលដ្ឋកបានបានចូលទៅ
គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏
មានព្រះភាគ រួចឈរនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះវេលដ្ឋកបានឈរនៅក្នុង
ទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់ប្រគេនស្ករអំពៅ១ ក្នុង ។ ដល់កិត្តិមួយ
រួច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កបាន បើដូច្នោះ
ចូរអ្នកឯងទៅយកស្ករអំពៅតែមួយក្នុងមកមើលសិន ។ វេលដ្ឋកបាន
បានទទួលព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយ
យកស្ករអំពៅមួយក្នុងដើរចូលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

២៧៥

ហេសង្កិក្ខុទូកោ វេលង្កិក្ខានវគ្គម្ហិ គុជ្យុវាណំ

គុជ្យុកុម្មោ កថាហំ កន្លេ បដិបដ្ឋាមីតិ ។ តេនហំ ភ្នំ
កត្វាន ភិក្ខុនំ គុជ្យុំ ទេហីតិ ។ ឃំ កន្លេតិ ទោ
វេលង្កោ កត្វាណោ កកវតោ បដិស្សុណីត្វា ភិក្ខុនំ
គុជ្យុំ ទត្វា កកវន្តំ ឯតទវោច ទិដ្ឋោ កន្លេ ភិក្ខុនំ
គុជ្យោ ពហុ ចាយំ គុជ្យោ អវសិដ្ឋោ កថាហំ
កន្លេ បដិបដ្ឋាមីតិ ។ តេនហំ ភ្នំ កត្វាន ភិក្ខុនំ
គុជ្យុំ យាវទត្តំ ទេហីតិ ។ ឃំ កន្លេតិ ទោ វេលង្កោ
កត្វាណោ កកវតោ បដិស្សុណីត្វា ភិក្ខុនំ គុជ្យុំ យាវទត្តំ
ទត្វា កកវន្តំ ឯតទវោច ទិដ្ឋោ កន្លេ ភិក្ខុនំ គុជ្យោ
យាវទត្តោ ពហុ ចាយំ គុជ្យោ អវសិដ្ឋោ កថាហំ កន្លេ
បដិបដ្ឋាមីតិ ។ តេនហំ ភ្នំ កត្វាន ភិក្ខុ គុជ្យេហំ
សន្តប្បហីតិ ។ ឃំ កន្លេតិ ទោ វេលង្កោ កត្វាណោ

វេសន្តិក្ខន្ធកៈ និទានបុរសឈ្មោះវេសន្តិក្ខន្ធ និយាយអំពីការប្រិយភាពស្រីស្រាវ

ខ្ញុំព្រះអង្គបានយកក្រុមស្រីស្រាវមកហើយ បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តើខ្ញុំ
ព្រះអង្គនឹងត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
កប្បាន បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរប្រគេនស្រីស្រាវដល់ភ្នែកទាំងឡាយចុះ ។
វេសន្តិក្ខន្ធ ទទួលព្រះបន្ទូលព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ
ហើយប្រគេនស្រីស្រាវ ដល់ភ្នែកទាំងឡាយ រួចក្រាបបង្គំទូលព្រះមាន
ព្រះភាគដូច្នោះថា បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានប្រគេនស្រីស្រាវ
ដល់ភ្នែកទាំងឡាយ ឥឡូវស្រីស្រាវនេះនៅសល់ជាច្រើន បត់ត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន តើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់កប្បាន បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរប្រគេនស្រីស្រាវដល់ភ្នែកទាំងឡាយ ដរាបដល់
អស់ចំណង់ចុះ ។ វេសន្តិក្ខន្ធ ទទួលព្រះបន្ទូលព្រះមានព្រះភាគថា
ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយបានប្រគេនស្រីស្រាវដល់ភ្នែកទាំងឡាយ ដរាបដល់អស់
ចំណង់ រួចក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ខ្ញុំព្រះអង្គបានប្រគេនស្រីស្រាវដល់ភ្នែកទាំងឡាយ ដរាបដល់អស់ចំណង់ហើយ
តែស្រីស្រាវនេះនៅសល់ច្រើន បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តើខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវ
ប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កប្បាន បើដូច្នោះអ្នកឯងចូរ
ឲ្យភ្នែកទាំងឡាយនៃភ្នែកស្រីស្រាវដោយស្រីស្រាវទាំងឡាយចុះ ។ វេសន្តិក្ខន្ធ

២៧៦

វិធីបដិកេ មហាវគ្គ

កកវតោ បដិស្សុណីត្វា ភិក្ខុ គុឡេហិ សន្តប្បេសិ ។
ឯកច្ចេ ភិក្ខុ បន្តេបិ ចូរេសុំ បរិស្សាវនានំបិ ផរិកាយោបិ
ចូរេសុំ ។ អថខោ វេលដ្ឋោ កច្ចានោ ភិក្ខុ គុឡេហិ
សន្តប្បេត្វា កកវត្ថំ ឯតទរោថ សន្តប្បតា កន្តេ ភិក្ខុ
គុឡេហិ ពហុ ពាយំ គុឡោ អវសិដ្ឋោ កថាហំ
កន្តេ បដិបដ្ឋាមិតិ ។ តេនហិ ភំ កច្ចាន វិយាសានានំ
គុឡំ ទេហិតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ ខោ វេលដ្ឋោ កច្ចានោ
កកវតោ បដិស្សុណីត្វា វិយាសានានំ គុឡំ ទត្វា
កកវត្ថំ ឯតទរោថ ទំន្មោ កន្តេ វិយាសានានំ គុឡោ
ពហុ ពាយំ គុឡោ អវសិដ្ឋោ កថាហំ កន្តេ
បដិបដ្ឋាមិតិ ។ តេនហិ ភំ កច្ចាន វិយាសានានំ គុឡំ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ទទួលព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយបាន
ញ៉ាំងពួកភិក្ខុឲ្យឆ្កែតស្តាប់ស្តាប់ ដោយស្ករអំពៅទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុពួក
ខ្លះដាក់ពេញបាតក៏មាន វេចនឹងសម្ពត្តម្រងទឹកក៏មាន ដាក់ពេញ
ថង់យាមក៏មាន ។ លុះវេលដកបានបានឲ្យពួកភិក្ខុទានឆ្កែតស្តាប់ស្តាប់
ដោយស្ករអំពៅទាំងឡាយហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ
ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឲ្យពួកភិក្ខុទានឆ្កែតស្តាប់ស្តាប់
ដោយស្ករអំពៅទាំងឡាយហើយ តែថាស្ករអំពៅនេះនៅសល់ច្រើន
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កបាន បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរឲ្យស្ករអំពៅដល់
ពួកមនុស្សអ្នកស៊ីដែលផងចុះ ។ វេលដកបានបានទទួលព្រះបន្ទូល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយឲ្យស្ករអំពៅ
ដល់ពួកមនុស្សអ្នកស៊ីដែល រួចក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ
ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឲ្យស្ករអំពៅដល់ពួកមនុស្ស
អ្នកស៊ីដែលហើយ តែថាស្ករអំពៅនេះនៅសល់ច្រើន បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន តើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់កបាន បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរឲ្យស្ករអំពៅដល់ពួកមនុស្សអ្នកស៊ីដែល

២៧៧

រោសន្តិក្ខន្ធពោ វេលន្តិក្ខន្ធវិគ្គម្ពី ពុប្បទានំ

យាវនត្ថំ ទេហិតិ ។ ឃវំ កន្តេតិ ទោ វេលន្តោ កត្វានោ
កកវតោ បដិស្សុណិក្ខា វិយាសានានំ កុឡេ យាវនត្ថំ
នត្វា កកវន្តំ ឯតទភេច ទិដ្ឋោ កន្តេ វិយាសានានំ
កុឡោ យាវនត្តោ ពហុ ពាយំ កុឡោ អវសិដ្ឋោ
កថាហំ កន្តេ បដិបដ្ឋាមិតិ ។ តេទហិ ភំ កត្វាន
វិយាសានេ កុឡេហិ សន្តប្បេហិតិ ។ ឃវំ កន្តេតិ ទោ
វេលន្តោ កត្វានោ កកវតោ បដិស្សុណិក្ខា វិយាសានេ
កុឡេហិ សន្តប្បេសិ ។ ឯកច្ចេ វិយាសានា កោ-
លប្បេចិ យដេចិ ប្បវេសុំ បដិកានិចិ ទុច្ឆន្តេចិ ប្បវេសុំ ។
អថទោ វេលន្តោ កត្វានោ វិយាសានេ កុឡេហិ សន្ត-
ប្បេត្វា កកវន្តំ ឯតទភេច សន្តប្បិតា កន្តេ វិយាសានា
កុឡេហិ ពហុ ពាយំ កុឡោ អវសិដ្ឋោ កថាហំ កន្តេ

ភេសជ្ជៈពុទ្ធព្រះ ទិវានបុរសឈ្មោះវេលដ្ឋិកញ្ជាន ខំយាយអំពីការប្រិយសួរអំពៅ

ដរាបដល់អស់ចំណង់ចុះ ។ វេលដ្ឋិកញ្ជានបានទទួលព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក៏ឲ្យសួរអំពៅដល់ពួកមនុស្សអ្នក
ស៊ីដែល ដរាបដល់អស់ចំណង់ រួចក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ
ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឲ្យសួរអំពៅដល់ពួកមនុស្សអ្នក
ស៊ីដែល ដរាបដល់អស់ចំណង់ហើយ តែថាសួរអំពៅនេះក៏នៅសល់ច្រើន
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តើខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កញ្ជាន បើដូច្នោះ អ្នកឯងបួរឲ្យពួកមនុស្សអ្នកស៊ី
ដែលតែតស្តប់ស្តល់ដោយសួរអំពៅទាំងឡាយចុះ ។ វេលដ្ឋិកញ្ជាន
ទទួលព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ
ហើយឲ្យពួកមនុស្សអ្នកស៊ីដែលតែតស្តប់ស្តល់ដោយសួរអំពៅទាំង
ឡាយ ។ ពួកមនុស្សអ្នកស៊ីដែលខ្វះដាក់ពេញក្រឡក៏មាន ដាក់ពេញក្អមក៏
មាន វេចនឹងសម្ពត្តកម្រាលក៏មាន ដាក់ពេញថ្នក់ក៏មាន ។ លំដាប់នោះ
វេលដ្ឋិកញ្ជានបានឲ្យពួកមនុស្សអ្នកស៊ីដែលតែតស្តប់ស្តល់ដោយសួរអំពៅ
ទាំងឡាយ រួចក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឲ្យពួកមនុស្សអ្នកស៊ីដែលតែតស្តប់ស្តល់ដោយ
សួរអំពៅទាំងឡាយហើយ តែថាសួរអំពៅនេះនៅសល់ច្រើន បពិត្រ

២៧៨

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

បដិបដ្ឋាមីតិ ។ នាហន្តំ កត្វាន បស្សមិ សរនេវកេ
លោកេ សមារកេ សត្រហ្មកេ សស្សមណត្រាហ្មណិ-
យា បដាយ សនេវមនុស្សាយ យស្ស សោ គុឡោ
បរិកុត្តោ សម្មាបរិណាមំ កថ្មយ្យ អញ្ញត្រ តថាគតស្ស
វា តថាគតសាវកស្ស វា តេនហិ តំ កត្វាន តំ គុឡំ
អបហរិតេ វា ធខេហិ អប្បណាកេ វា ឧទកេ ឱបិ-
លាបេហីតិ ។ ឃំ ភន្តេតិ ខោ វេលដ្ឋោ កត្វានោ
ភកវតោ បដិស្សណត្វា តំ គុឡំ អប្បណាកេ ឧទកេ
ឱបិលាបេសិ ។ អថខោ សោ គុឡោ ឧទកេ បក្ខិត្តោ
ចិច្ចិដាយតិ ចិដិចិដាយតិ សន្ធិទាយតិ សម្មដ្ឋទាយតិ
សេយ្យថាមិ នាម ជាលោ ទិវសំ សន្តត្តោ ឧទកេ
បក្ខិត្តោ ចិច្ចិដាយតិ ចិដិចិដាយតិ សន្ធិទាយតិ
សម្មដ្ឋទាយតិ ឃំមេវ សោ គុឡោ ឧទកេ បក្ខិត្តោ
ចិច្ចិដាយតិ ចិដិចិដាយតិ សន្ធិទាយតិ សម្មដ្ឋទា-
យតិ ។ អថខោ វេលដ្ឋោ កត្វានោ សំវិត្តោ លោមហដ្ឋ-
ជាតោ យេន ភកវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភកវន្តំ

វិទយបិដក មហាវគ្គ

ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភ្លេចព្រះអង្គនឹងត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់កប្បាន ក្នុងលោកព្រមទាំងទេវតា ព្រមទាំងមារ ព្រមទាំងព្រហ្ម ក្នុងពួកសត្វព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ព្រមទាំងសម្មតិ- ទេពនឹងមនុស្ស គឺថាគតមិនដែលឃើញអ្នកណាមួយឆាន់ស្តារអំពៅហើយ ស្តារអំពៅនោះរលួយទៅដោយស្រួលទេ វៀរលែងតែគឺថាគតបូសាវករប- ស័តថាគតប៉ុណ្ណោះ ម្ចាស់កប្បាន បើដូច្នោះ ចូរអ្នកឯងចោលស្តារអំពៅ នោះទៅក្នុងទីដែលគ្មានស្មៅស្រស់ ឬចាក់ចោលទៅក្នុងទឹកដែលគ្មានសត្វ ក៏បាន ។ វេលាដកប្បានបានទទួលព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះ ករុណាព្រះអង្គ ហើយចាក់ចោលស្តារអំពៅនោះទៅក្នុងទឹកដែលគ្មាន សត្វ ។ ឯស្តារអំពៅដែលវេលាដកប្បានដាក់ចុះទៅក្នុងទឹកនោះ ក៏លាន់ពួ សំឡេងថា ចិច្ចដិ ចិច្ចដិ ហុយផ្សែងឡើងដេរដាស គួរនាដូចជាវាល នង្គ័លនៅហាលថ្ងៃអស់មួយថ្ងៃហើយ បុគ្គលដាក់ចុះទៅក្នុងទឹក រមែងឮ សំឡេងថា ចិច្ចដិ ចិច្ចដិ ហុយផ្សែងឡើងដេរដាសយ៉ាងណាមិញ ស្តារ អំពៅនោះដែលបុគ្គលដាក់ចុះទៅក្នុងទឹកហើយ រមែងឮសំឡេងថា ចិច្ចដិ ចិច្ចដិ ហុយផ្សែងឡើងដេរដាសដូច្នោះដែរ ។ លំដាប់នោះឯង វេលាដក ប្បានមានសេចក្តីស្ងួតចិត្តកើតព្រំព្រួចអស់ទាំងរោម ហើយចូលទៅគាល់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក៏ក្រាបបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ

២៧៧

ពាសផ្កិត្តន្តរោ វេលដ្ឋកថាស្ស ធម្មចក្កំ

អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធស្ស
ខោ វេលដ្ឋស្ស កថានស្ស ភគវា អនុប្បត្តិកថំ កថេសំ
សេយ្យដំទំ នាទកថំ សីលកថំ សត្តកថំ កាមាធំ
អាទីនវំ ឱកាវំ សុត្តិលេសំ នេត្តខ្មេ អាទិសំសំ
បកាសេសំ ។ យទា ភគវា អញ្ញាសំ វេលដ្ឋំ កថានំ
កល្បចិត្តំ បុណ្យចិត្តំ វិជីវណាចិត្តំ ឧទក្ខចិត្តំ បស្ន្នចិត្តំ
អថ យា ពុទ្ធាធំ សាមុក្កំសិកា ធម្មទេសនា តំ
បកាសេសំ ទុក្ខំ សមុទយំ និរោធំ មក្ខំ ។ សេយ្យ-
ថាបំ ធាម សុទ្ធិំ វត្តំ អបគតកាឡកំ សម្មទេវ រជំ
បដិក្កណ្ណាយ្យ ឯវេមវ វេលដ្ឋស្ស កថានស្ស តស្មីយេ-
វាសនេ វិជំ វិភមលំ ធម្មចក្កំ ឧទចាទិ យន្តិញ្ចំ ស-
មុទយធម្មំ សព្វន្តំ និរោធធម្មន្តំ ។ អថខោ វេលដ្ឋោ
កថានោ ទិដ្ឋធម្មោ បត្តធម្មោ វិទិតធម្មោ បរិយោកា-
ឡធម្មោ តិណ្ណាវិចកិច្ឆោ វិភតកថំកថោ វេសារជ្ជប្បត្តោ
អបវប្បច្ចយោ សត្តសាសនេ ភគវន្តំ ឯតទរោច

ហេសង្ខិច្ឆន្តកៈ ធម្មចក្កគិសោតាបត្តិមគ្គរបស់បុរសឈ្មោះវេលន្តិកបាទ

រួចអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះវេលន្តិកបាទអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអនុបុព្វិកថា គឺទ្រង់ប្រកាសអំពីទាន ១ អំពី
សីល ១ អំពីស្ថានសួគ៌ ១ អំពីទោសដ៏លាមកសៅហ្មងរបស់កាម
ទាំងឡាយ ១ នឹងអាទិសិទ្ធិក្នុងការចេញចាកកាម ១ ។ វេលានាព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា វេលន្តិកបាទមានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់
មានចិត្តប្រាសចាកនូវវណៈ មានចិត្តស្រស់ស្រាយឡើង មានចិត្តជ្រះថ្លា
វេលានោះ ក៏ទ្រង់ប្រកាសធម្មទេសនាដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយទ្រង់លើក
ឡើងប្រកាសចំពោះព្រះអង្គឯង គឺទុក្ខសច្ច សមុទយសច្ច និងរាជសច្ច
មគ្គសច្ច ។ គួរនាដូចជាសម្ពត្តសស្តាតប្រាសចាកវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅ គួរ
ទទួលទឹកជ្រលក់ដោយល្អយ៉ាងណាមិញ ឯវេលន្តិកបាទក៏បានកើតធម្មចក្ក
គិសោតាបត្តិមគ្គ ប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកគ្រឿងសៅហ្មង លើកាសនៈ
នោះឯង ដូច្នោះថា ធម្មជាតិណាមួយ ដែលកើតឡើងជាធម្មតា ធម្ម-
ជាតិទាំងអស់នោះ ក៏តែងរលត់ទៅវិញជាធម្មតា យ៉ាងនោះដែរ ។ ត្រា
ដែលវេលន្តិកបាទបានឃើញសច្ចធម៌ហើយ បានដល់សច្ចធម៌ហើយ បាន
ដឹងច្បាស់សច្ចធម៌ហើយ បានយោងចុះកាន់សច្ចធម៌ហើយ បានឆ្លងវិចិក្ខុ
កំចាត់បង់នូវសេចក្តីឆ្លើងឆ្លល់ ដល់នូវការវះជាអ្នកក្ស័រក្សា មិនជឿបុគ្គល
ដទៃក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តា ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ

៣០០

វិទ្យុបិដក មហាវគ្គ

អភិក្កន្តំ កន្លេ អភិក្កន្តំ កន្លេ សេយ្យថាប័ កន្លេ
និក្កន្តិតំ វា ឧក្កន្តេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ ម្ពឡស្ស
វា មត្តំ អាចិក្កេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បដ្ឋោតំ ធារេយ្យ
ចក្កមន្តោ រូបាទំ ធន្តន្តិតំ ឃរមេវ កកវតា អនេក-
បរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឃសាហំ កន្លេ កកវន្តំ
សរណំ កត្តាមិ ធម្មញ្ញំ កិក្កសធឿញ្ញំ ឧទាសកំ មំ
កកវា ធារេតុ អន្ធតត្តេ ចាណុបេតំ សរណំ កត្តន្តិ ។

(១១២) អដទោ កកវា អនុប្បត្តេន ចារិកំ ចរមាលោ
យេន រាជកហំ តនវសរិ ។ តត្រ សុទំ កកវា រាជកហោ
វិហារតិ វេឡុវេន កលន្តកនិវាបេ ។ តេន ទោ បន
សមយេន រាជកហោ គុឡោ ឧស្សន្នោ ហោតិ ។
កិក្ក កិលានស្សេវ កកវតា គុឡោ អនុញ្ញតោ នោ
អកិលានស្សតិ កក្កទ្វាយន្តោ គុឡំ ន បរិកុញ្ញន្តិ ។

វិទយបិណ មហាវគ្គ

យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពិរោធនាស បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពិរោធនាស បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើន គួរនាដូចជាមនុស្សចាប់របស់ដែលគេផ្តាច់ចុះឲ្យផ្សារឡើង តុំនោះ ដូចជាមនុស្សបើកបង្ហាញរបស់ដែលគេលាក់បិទបាំង តុំនោះសោតដូចជា មនុស្សប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេង ឬក៏ដូចជាមនុស្សកាន់ប្រទីបព្រាលបំភ្លឺក្នុងទី ងងឹតដោយគិតថា ឲ្យមនុស្សដែលមានភ្នែកភ្លឺមើលឃើញនូវរូបទាំងឡាយ យ៉ាងណាមិញ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រកាសហើយដោយអ- ទេកបរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនេះសូម ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ព្រះធម៌ផង ព្រះសង្ឃផងថាជាទីពឹងទំលាក់ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគចំពោះនូវខ្ញុំថាជាទុរាសកអ្នកដល់ (នូវព្រះរតន- ត្រយ័) ថាជាទីពឹងស្មោះដោយជីវិតតាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

(១១៤) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់បារិកតាម លំដាប់បានដល់ទៅក្រុងរាជគ្រិះនោះ ។ បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគ គង់ក្នុងវត្តវេទ្យវនកលន្ទុកនិវាសន្តរាជគ្រិះរាជគ្រិះនោះ ។ សម័យនោះ ឯង ស្ត្រីអំពៅកើតឡើងជាច្រើនក្នុងក្រុងរាជគ្រិះ ។ ពួកភិក្ខុកំរង្កៀសថា ស្ត្រីអំពៅព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតចំពោះតែភិក្ខុមានជម្ងឺ ប៉ុណ្ណោះ មិនបានទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុគ្មានជម្ងឺឡើយ ក៏មិនហ៊ានឆាន់ស្ត្រីអំពៅ ។

៣០១

ហេតុផ្គូផ្គង អារិសថាពារាជិកសភា

កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេស្សំ ។ អនុជានាមំ ភិក្ខុវេ
ភិណ្ណានស្ស គុជ្ឈំ អភិណ្ណានស្ស គុដ្ឋោនកន្តំ ។

[១១៥] អដទោ កកវា រាជគហោ យថាភិក្ខុំ វិហារិត្តា
យេន ទាដលំត្តាមោ តេន ទារិកំ បក្កាមិ មហតា
ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ អន្តរេលសេហិ ភិក្ខុសតេហិ ។
អដទោ កកវា អនុបុព្វេន ទារិកំ ចរមាទោ យេន
ទាដលំត្តាមោ តទវសវំ ។ អស្សោស្សំ ទោ ទាដលំត្តា-
មិកា ឧទាសកា កកវា កិវ ទាដលំត្តាមំ អនុប្ប-
ត្តោតិ ។ អដទោ ទាដលំត្តាមិកា ឧទាសកា យេន
កកវា តេនុបសង្កម្មីសុ ឧបសង្កម្មិត្តា កកវន្តំ អភិវាទេត្តា
ឯកមន្តំ ទិសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ទិសិទ្ធតោ ទោ ទាដលំត្តា-
មិកេ ឧទាសកេ កកវា ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សសិ
សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អដទោ
ទាដលំត្តាមិកា ឧទាសកា កកវតា ធម្មិយា កថាយ
សន្តស្សិតា សមាទបិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា

ឃាសដ៏ច្នៃ្នះ ពាក្យពោលអំពីការទ្រង់ទទួលនូវពោធិសំណាក់

ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
អនុញ្ញាតថា មាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតស្ករអំពៅដល់ភិក្ខុមាន
ជម្ងឺ (អនុញ្ញាត) ទឹកស្ករអំពៅដល់ភិក្ខុគ្មានជម្ងឺ ។

[១១៥] លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ
តាមសមគួរដល់ព្រះអធ្យាស្រ័យហើយ ទើបយាងចេញទៅកាន់ចារិកនៃ
បាដលីត្រាមមួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃច្រើនប្រមាណមួយពាន់ពីររយហា-
សិបរូប ។ ត្រាតាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំ-
ដាប់ ក៏បានដល់ទៅបាដលីត្រាមនោះ ។ ពួកឧបាសកនៅក្នុងបាដលី-
ត្រាមបានឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងមកដល់បាដលីត្រាម
ហើយ ។ គ្រានោះ ពួកឧបាសកនៅក្នុងបាដលីត្រាមបាននាំគ្នាចូលទៅ
គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកឧបាសកអ្នកនៅក្នុងបាដ-
លីត្រាមអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យ
ឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ។
លំដាប់នោះ ពួកឧបាសកអ្នកនៅក្នុងបាដលីត្រាម លុះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យ

៣០២

វិទយបិដកេ មហាវិញ្ញោ

កកវន្តំ ឯតទរោច្ចំ អធិវាសេតុ នោ កន្តេ កកវា
អាវសថាតារំ សន្តិ ភិក្ខុសង្ឃោតិ ។ អធិវាសេសិ
កកវា តុណ្ហិកាវេន ។ អថខោ ចាដលីក្កាមិកា ឧចា-
សកា កកវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
កកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្កិណំ កត្វា យេន អាវស-
ថាតារំ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា សត្វសន្តិ
អាវសថាតារំ សន្តិវត្វា អាសនានិ បញ្ញាបេត្វា ឧទកម-
ណីកំ បតិដ្ឋាបេត្វា តេលប្បនីបំ អាហេបេត្វា យេន
កកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ អដ្ឋិសុ ។ ឯកមន្តំ បិតា ខោ ចាដលីក្កាមិកា
ឧចាសកា កកវន្តំ ឯតទរោច្ចំ សត្វសន្តិ សន្តតំ កន្តេ
អាវសថាតារំ អាសនានិ បញ្ញាតានិ ឧទកមណីកោ ប-
តិដ្ឋាបិតោ តេលប្បនីចោ អាហេបិតោ យស្សនានិ កន្តេ
កកវា កាលំ បញ្ញតិតិ ។ អថខោ កកវា វិវាសេត្វា

វិទយចំណី មហាវគ្គ

វិភាយដោយធម៌ក្នុងថា ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃទទួលយក
រោងសំណាក់របស់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួល
ដោយការស្រឡាញ់ ។ លំដាប់នោះ ពួកទុប្បាសកអ្នកនៅក្នុងបាវដលីត្រាម
បានដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលហើយ ក៏នាំគ្នាក្រែកចាក
អាសនៈក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណហើយចូលទៅកាន់
រោងសំណាក់ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បានក្រាលរោងសំណាក់ដោយ
គ្រឿងកម្រាលសព្វគ្រប់ហើយ ក៏តែងតាំងអាសនៈទាំងឡាយនឹងដម្កល់
ក្នុងទឹក តែងតាំងប្រទីបប្រង ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយបិតនៅក្នុងទីសម-
គួរ ។ ពួកទុប្បាសកអ្នកនៅក្នុងបាវដលីត្រាមបានបិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ
បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ឯរោងសំណាក់យើងខ្ញុំបានក្រាលកម្រាលសព្វគ្រប់ហើយ អាសនៈទាំង
ឡាយយើងខ្ញុំបានតែងតាំងស្រេចហើយ ក្នុងទឹកយើងខ្ញុំបានដម្កល់ទុក
ហើយ ប្រទីបប្រងយើងខ្ញុំបានតែងតាំងស្រេចហើយ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគសំគាល់កាលដ៏គួរនឹងនិមន្តទៅក្នុងកាល
ឥឡូវនេះចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្ស័ងហើយ

៣០៣

បេសាវដ្ឋកថា បញ្ចវគ្គ ទុស្សីលស្ស សីលវិបត្តិយា

បត្តចរីមាណាយ សន្តិ កិក្កុសង្ក្រន យេន អាវស-
ថាការំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមត្វា ចានេ បក្កាលេត្វា
អាវសថាការំ បវិសិត្វា មជ្ឈិមំ ថម្មំ ជិស្សាយ បុត្តា-
ភិមុខា^(១) និសីទិ ។ កិក្កុសង្ក្របំ ខេ ចានេ បក្កា-
លេត្វា អាវសថាការំ បវិសិត្វា បច្ឆិមំ កិត្តិ ជិស្សាយ
បុត្តាភិមុខា^(២) និសីទិ កកវន្តិយេវ បុត្តត្វា ។ ចាដ-
លិតាមិកាបិ ខេ ឧបាសកា ចានេ បក្កាលេត្វា
អាវសថាការំ បវិសិត្វា បុត្តិមំ កិត្តិ ជិស្សាយ បច្ឆាភិ-
មុខា^(៣) និសីទិសុ កកវន្តិយេវ បុត្តត្វា ។ អថខេ
កកវា ចាដលិតាមិកេ ឧបាសកេ អាមន្តេសិ ។

[១១៦] បញ្ចមេ កហបតយោ អាទីនវា ទុស្សី-
លស្ស សីលវិបត្តិយា ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធិ កហបត-
យោ ទុស្សីលោ សីលវិបត្តោ បមាទាធិករណំ មហតិ
កោតជានី ជិត្តតិ ។ អយំ បវមោ អាទីនវោ ទុស្សី-
លស្ស សីលវិបត្តិយា ។ បុន ចបរិ កហបតយោ

១-២ ឧ. បុរិមភិមុខា ។ ៣ ឧ. បច្ឆិមភិមុខា ។

ហេសង្កិញ្ញត្តកៈ ទោស ៥ ប្រការនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីលឬវិបត្តិចាកសីល

ប្រដាប់ដោយបាត្រនឹងចីវរ យាងទៅកាន់រោងសំណាក់ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ
លុះយាងទៅដល់ហើយទ្រង់លាងព្រះបាទទាំងគូហើយ ក៏យាងចូល
ទៅកាន់រោងសំណាក់ ទ្រង់គង់ផ្អែកនឹងសសរកណ្តាលបែរព្រះក្រែងទៅ
ទិសខាងកើត ។ ពួកភិក្ខុក៏បានលាងជើងហើយចូលទៅកាន់រោងសំណាក់
ដែរ ហើយអង្គុយផ្តាប់នឹងជញ្ជាំងទិសខាងលិច បែរមុខទៅទិសខាងកើត
ឈមមុខត្រង់ទៅរកព្រះដំមានព្រះភាគ ។ ចំណែកពួកទុប្បាសកម្មកនៅក្នុង
បាដលីត្រាមក៏បានលាងជើងហើយនាំគ្នាចូលទៅកាន់រោងសំណាក់ហើយ
អង្គុយផ្តាប់នឹងជញ្ជាំងខាងកើត បែរមុខទៅទិសខាងលិច ឈមមុខត្រង់
ទៅរកព្រះដំមានព្រះភាគដែរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់ហៅពួកទុប្បាសកម្មកនៅក្នុងបាដលីត្រាមកហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ។

(១១៦) ម្ចាស់គហបតិទាំងឡាយ ទោសទាំង៥ប្រការនេះ ជា
ទោសនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីល^(១) ឬវិបត្តិចាកសីល ។ ទោសទាំង៥ប្រការ
នោះតើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់គហបតិទាំងឡាយ បុគ្គលទ្រុស្តសីល ឬវិ-
បត្តិចាកសីល ក្នុងលោកនេះ តែងបាននូវសេចក្តីវិនាសនៃសម្បត្តិដ៏ច្រើន
ហេតុមកពីសេចក្តីប្រមាទ ។ នេះជាទោសទី ១ នៃបុគ្គលទ្រុស្តសីល ឬ
វិបត្តិចាកសីល ។ ម្ចាស់គហបតិទាំងឡាយ ពាក្យដទៃមានតទៅទៀត

១ ក្នុងតតិយសារត្តិបិដកដ៏ពាក្យតិយសមន្ត អធិប្បាយពីរយ៉ាង គឺបុគ្គលមិនបានសមាទាន
សីល ឬសមាទានសីលហើយធ្វើសីលឲ្យជាប់ទៅវិញ ។

៣០៤

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គោ

ទុស្ស័លស្ស សីលវិបត្តិស្ស ចាបកោ កិត្តិសន្តោ
អត្តក្ខត្តិ ។ អយំ ទុតិយោ អាទីនវោ ទុស្ស័លស្ស
សីលវិបត្តិយា ។ បុន ចបរំ កហាបតយោ ទុស្ស័លោ សី-
លវិបត្តោ យញ្ញោ បរិសំ ឧបសង្កមតិ យទិ ខត្តិយប-
រិសំ យទិ ព្រាហ្មណាបរិសំ យទិ កហាបតិបរិសំ យទិ
សមណាបរិសំ អវិសារនោ ឧបសង្កមតិ មង្គក្កតោ ។
អយំ តតិយោ អាទីនវោ ទុស្ស័លស្ស សីលវិបត្តិយា ។
បុន ចបរំ កហាបតយោ ទុស្ស័លោ សីលវិបត្តោ សម្មធម្មោ
កាលំ កកោតិ ។ អយំ ចតុត្តោ អាទីនវោ ទុស្ស័លស្ស
សីលវិបត្តិយា ។ បុន ចបរំ កហាបតយោ ទុស្ស័លោ
សីលវិបត្តោ កាយស្ស កេនា បរម្មណា អមាយំ ទុត្តិ
វិនិទានំ ធិរយំ ឧបសង្កមតិ ។ អយំ បញ្ចមោ អាទីនវោ
ទុស្ស័លស្ស សីលវិបត្តិយា ។ ឥមេ ខោ កហាបតយោ
បញ្ច អាទីនវោ ទុស្ស័លស្ស សីលវិបត្តិយា ។

វិធម្មបិដក មហាវគ្គ

បុគ្គលទ្រុស្តសីល ឬវិបត្តិចាកសីលហើយ តែងមានកិត្តិសព្វអាគ្រក់ ឮ
ខ្លខ្លាយទៅ ។ នេះជាទោសទី ២ នៃបុគ្គលទ្រុស្តសីល ឬវិបត្តិចាកសីល ។
ម្នាលគហបតិទាំងឡាយ ពាក្យដទៃមានតទៅទៀត បុគ្គលទ្រុស្តសីល ឬ
វិបត្តិចាកសីលហើយ (ម៉ើ) ចូលទៅកាន់បរិសទ្យណា ទោះបីជាខត្តិយ-
បរិសទ្យក្តី ជាព្រាហ្មណ៍បរិសទ្យក្តី ជាគហបតិបរិសទ្យក្តី ជាសមណ-
បរិសទ្យក្តី ក៏គ្មានភ្លៀវគ្នា មានតែមុខគុនចុះ ហើយដើរចូលទៅ ។ នេះ
ជាទោសទី ៣ នៃបុគ្គលទ្រុស្តសីល ឬវិបត្តិចាកសីល ។ ម្នាលគហបតិ
ទាំងឡាយ ពាក្យដទៃមានតទៅទៀត បុគ្គលទ្រុស្តសីល ឬវិបត្តិចាកសីល
ហើយ វេលាទៀបស្ងាប់ តែងវង្វែងស្មារតី ។ នេះជាទោសទី ៤ នៃ
បុគ្គលទ្រុស្តសីល ឬវិបត្តិចាកសីល ។ ម្នាលគហបតិទាំងឡាយ ពាក្យ
ដទៃមានតទៅទៀត បុគ្គលទ្រុស្តសីល ឬវិបត្តិចាកសីលហើយ លុះវេលាផ្ទៃ
ខន្ធបន្ទាប់អំពីមរណៈវេសន៍ទៅកាន់អបាយ(១)(តិរចាន) ទុគ្គតិ(២)(ប្រេត)
វិនិបាត(៣)(អសុរកាយ) និរយ (នរក) ។ នេះជាទោសទី ៥ នៃបុគ្គល
ទ្រុស្តសីល ឬវិបត្តិចាកសីល ។ ម្នាលគហបតិទាំងឡាយ ទោសទាំង៥
ប្រការនេះឯង ជាទោសនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីល ឬវិបត្តិចាកសីល ។

១ ប្រទេសប្រាសចាកសេចក្តីសុខ ។ ២ ទីតាំងបណ្ឌិតគប្បីខ្ពើម ។ ៣ ចូរមើលវិធម្មបិដក
មហាវគ្គភាគទី ១ ទំព័រ ១៤ ឯណោះ ។

៣០៥

កេសដ្ឋិក្ខុតោ ចញ្ចានិសំសា សីលវតោ សីលសម្មទាយ

(១១៧) បញ្ចមេ កហមតយោ អាទិសំសា សី-
លវតោ សីលសម្មទាយ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធិ
កហមតយោ សីលវា សីលសម្មទោ អប្បមាទានិកា-
ណំ មហន្តំ កោកត្តន្តំ អធិកត្តតិ ។ អយំ បរមោ
អាទិសំសោ សីលវតោ សីលសម្មទាយ ។ បុន ចបរំ
កហមតយោ សីលវតោ សីលសម្មទោស្ស កល្យាណោ
កិត្តិសន្តោ អត្តកត្តតិ ។ អយំ ទុតិយោ អាទិសំសោ
សីលវតោ សីលសម្មទាយ ។ បុន ចបរំ កហមតយោ
សីលវា សីលសម្មទោ យញ្ញនេវ បរិសំ ឧបសង្កមតិ
យទិ ខត្តិយបរិសំ យទិ ព្រាហ្មណបរិសំ យទិ កហម-
តិបរិសំ យទិ សមណបរិសំ វិសារនោ ឧបសង្កមតិ
អមធិកតោ ។ អយំ តតិយោ អាទិសំសោ សីលវតោ
សីលសម្មទាយ ។ បុន ចបរំ កហមតយោ សីលវា
សីលសម្មទោ អសម្មទោ កាលំ កកោតិ ។ អយំ

ពេលដួងទ្វារៈ អាទិសង្ឃ ៥ ប្រការនៃបុគ្គលមានសីលឬបរិបូណ៌ដោយសីល

(១១៧) ម្នាលគហបតិទាំងឡាយ អាទិសង្ឃទាំង៥ ប្រការនេះជា
អាទិសង្ឃនៃបុគ្គលមានសីល ឬបរិបូណ៌ដោយសីល ។ អាទិសង្ឃទាំង៥
ប្រការនោះតើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលគហបតិទាំងឡាយ បុគ្គលមានសីល
ឬបរិបូណ៌ដោយសីល ក្នុងលោកនេះ តែងបាននូវគំនរនៃសម្បត្តិដ៏ច្រើន
ហេតុមកពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ នេះជាអាទិសង្ឃទី១ នៃបុគ្គលមានសីល
ឬបរិបូណ៌ដោយសីល ។ ម្នាលគហបតិទាំងឡាយ ពាក្យដទៃមានគទៅ
ទៀត បុគ្គលមានសីល ឬបរិបូណ៌ដោយសីលហើយ តែងមានកិត្តិសព្ទ
ដ៏ពិរោះព្រួនខ្លាញ់ទៅ ។ នេះជាអាទិសង្ឃទី២ នៃបុគ្គលមានសីល ឬ
បរិបូណ៌ដោយសីល ។ ម្នាលគហបតិទាំងឡាយ ពាក្យដទៃមានគទៅ
ទៀត បុគ្គលមានសីល ឬបរិបូណ៌ដោយសីលហើយ (បើ) ចូលទៅកាន់
បរិសទ្យណា ទោះបីជាខត្តិយបរិសទ្យក្តី ជាព្រាហ្មណបរិសទ្យក្តី ជា
គហបតិបរិសទ្យក្តី ជាសមណបរិសទ្យក្តី ក៏ក្លៀវក្លា មិនទុនមុខចុះ គឺថា
មិនគ្រឺម៍គ្រឺមៀម ហើយដើរចូលទៅ ។ នេះជាអាទិសង្ឃទី៣ នៃ
បុគ្គលមានសីល ឬបរិបូណ៌ដោយសីល ។ ម្នាលគហបតិទាំងឡាយ
ពាក្យដទៃមានគទៅទៀត បុគ្គលមានសីល ឬបរិបូណ៌ដោយសីលហើយ
លុះវេលាទៀបស្ងាច់ ក៏មិនវង្វែងស្មារតីឡើយ ។ នេះជាអាទិសង្ឃទី៤

៣០៦

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

ចតុត្តោ អាទិសំសោ សីលវតោ សីលសម្មនាយ ។
បុន ចបំ គហបតយោ សីលវា សីលសម្មន្តោ កា-
យស្ស ភេទា បាច្ឆរណា សុគតិ សក្កំ លោកំ ឧប-
បជ្ជតិ ។ អយំ បញ្ចមោ អាទិសំសោ សីលវតោ សី-
លសម្មនាយ ។ ឥមេខោ គហបតយោ បញ្ច អាទិសំ-
សោ សីលវតោ សីលសម្មនាយាតិ ។

[១១៨] អថខោ កកវា ចាដលីក្កាមិកេ ឧទាសកេ
ពហុទេវត្តិ ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សេត្តា សមាទបេត្តា
សមុត្តេជេត្តា សម្មហំសេត្តា ឧយ្យោជេសិ អភិក្កត្តា
ខោ គហបតយោ វត្តិ យស្សនាទំ តុម្ព្រ(១) កាលំ មញ្ញ-
ថាតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ ខោ ចាដលីក្កាមិកា ឧទាសកា
កកវតោ បដិស្សុណំត្តា(២) ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវា-
ទេត្តា បទក្កិណំ កត្តា បក្កមីសុ ។ អថខោ កកវា
អចិវប្បក្កន្តេសុ ចាដលីក្កាមិកេសុ ឧទាសកេសុ
សុញ្ញាតាវំ ចាវិសិ ។

១ ឧទេមិយបោត្តកេយំ បាវោ ៨ ហោតិ ។ ២ ចដិស្សុត្តាតិបិ បាវោ ។

វិនយចិនិត មហាវគ្គ

នៃបុគ្គលមានសីល ឬបរិបូណ៌ដោយសីល ។ ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ
ពាក្យដទៃមានតទៅទៀត បុគ្គលមានសីល ឬបរិបូណ៌ដោយសីលហើយ
លុះវាលងខន្ធបន្ទប់អំពីមរណៈ រឺមន៍ទៅកាន់មនុស្សរលាក ឬទៅរលាក ។
នេះជាអាទិសង្ស័យ ៥ នៃបុគ្គលមានសីល ឬបរិបូណ៌ដោយសីល ។ ម្នាល
គហបតីទាំងឡាយ អាទិសង្ស័យទាំង ៥ ប្រការនេះឯង ជាអាទិសង្ស័យ
នៃបុគ្គលមានសីល ឬបរិបូណ៌ដោយសីល ។

(១១៨) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ទុកសកទាំង-
ឡាយនៅក្នុងបាដលីត្រាមឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន
ឲ្យរីករាយដោយធម៌កថាអស់រាត្រីជាច្រើន ហើយបញ្ជូនទៅដោយព្រះពុទ្ធ-
ដ៏កាថា ម្នាលគហបតីទាំងឡាយ រាត្រី (បឋមយាម) កន្លងទៅហើយ
អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងនូវកាលដ៏គួរនឹងត្រឡប់ទៅវិញក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ។
ទុកសកទាំងឡាយនៅក្នុងបាដលីត្រាមបានទទួលព្រះពុទ្ធដ៏កាព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក្រោកចាកទីអង្គុយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏-
មានព្រះភាគធ្វើប្រទេស្ស័យចៀសចេញទៅ ។ រវលាវែងទុកសក
ទាំងឡាយនៅក្នុងបាដលីត្រាមចៀសចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រះអង្គក៏
ទ្រង់យាងចូលទៅកាន់សុញ្ញាគារដ្ឋាន (គឺផ្ទះស្ងាត់) ។

រោសន្តិក្ខន្ធកេ សុនិធិវិស្សការមហាមគ្គវគ្គ

(១១៧) តេន ខោ បន សមយេន សុនិធិវិស្ស-
ការា មគធមហាមគ្គា ទាដលីត្តាមេ នករំ មាបេន្តិ
វជ្ជិនំ បដិពាហាយ ។ អទ្ធិសា(១) ខោ ភកវា វត្តិយា
បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធីន អ-
តិក្កន្តមាទុសកេន សម្ពហុលា ទេវតាយោ ទាដលីត្តា-
មេ វត្តិនំ បរិក្កណ្ណិនិយោ យស្មី បទេសេ មហោសក្ខា
ទេវតា វត្តិនំ បរិក្កណ្ណិនិ មហោសក្ខានំ តត្ថ វជ្ជិនំ
វជមហាមគ្គានំ ចិត្តានិ នមន្តិ និវេសនានិ មាបេតុ
យស្មី បទេសេ មជ្ឈិមា ទេវតា វត្តិនំ បរិក្កណ្ណិនិ
មជ្ឈិមានំ តត្ថ វជ្ជិនំ វជមហាមគ្គានំ ចិត្តានិ នមន្តិ
និវេសនានិ មាបេតុ យស្មី បទេសេ និចា ទេវតា វត្តិនំ
បរិក្កណ្ណិនិ និចានំ តត្ថ វជ្ជិនំ វជមហាមគ្គានំ ចិត្តា-
នំ នមន្តិ និវេសនានិ មាបេតុ ។ អថខោ ភកវា
អាយស្មន្តំ អានន្តំ អាមន្តេសិ កេ នុ ខោ តេ
អានន្ត ទាដលីត្តាមេ នករំ មាបេន្តិតិ ។ សុនិធិវិស្ស-
ការា ភន្តេ មគធមហាមគ្គា ទាដលីត្តាមេ នករំ មាបេន្តិ

១-២ ឧ. អទ្ធិស ។

ឃោសន្តិក្ខន្ធកៈ និទានមហាមាត្រ្យឈ្មោះសុនិធិនិងវិស្សការៈ

(១១៧) សម័យនោះឯង មហាមាត្រ្យនៅក្នុងវ័ជនមគធៈ ឈ្មោះ
សុនិធិៈ ១ វិស្សការៈ ១ នាំគ្នាកសាងក្រុងក្នុងបាដលីត្រាម ដើម្បីនឹង
ការពារពួករាជត្រកូលដែលនៅក្នុងវ័ជនវ័ជ្ជី ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ភ័ន
ឡើងក្នុងចចូសសម័យនៃរាត្រី ហើយទ្រង់ទតដោយទិព្វចក្ខុដ៏ស្អាតកន្លង
លើសចក្ខុរបស់មនុស្ស បានឃើញពួកទេវតាជាច្រើនកំពុងគយគន់មើល
ទឹកនៃន្ទស័ន្ទក្នុងបាដលីត្រាម ។ ទេវតាមានសក្តិធំ គយគន់មើលទី
កន្លែងស័ន្ទក្នុងប្រទេសណា ចិត្តរបស់ស្តេចនឹងរាជមហាមាត្រ្យដែលមាន
សក្តិធំទាំងឡាយ ក៏បង្ហាញទៅដើម្បីនឹងកសាងលំនៅក្នុងប្រទេសនោះដែរ
ទេវតាមានសក្តិជាកណ្តាល គយគន់មើលទឹកនៃន្ទស័ន្ទក្នុងប្រទេសណា
ចិត្តរបស់ស្តេចនឹងរាជមហាមាត្រ្យដែលមានសក្តិជាកណ្តាលទាំងឡាយ ក៏
បង្ហាញទៅដើម្បីនឹងកសាងលំនៅក្នុងប្រទេសនោះដែរ ទេវតាមានសក្តិ
ទាបគយគន់មើលទឹកនៃន្ទស័ន្ទក្នុងប្រទេសណា ចិត្តរបស់ស្តេចនឹងរាជ-
មហាមាត្រ្យដែលមានសក្តិទាបទាំងឡាយ ក៏បង្ហាញទៅដើម្បីនឹងកសាង
លំនៅក្នុងប្រទេសនោះដែរ ។ ត្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
ហៅព្រះគានខ្លួនដ៏មានអាយុមកហើយទ្រង់សួរថា ម្ចាស់អាណន្ទ ជនពួកណា
ហ្ន៎គេសាងក្រុងក្នុងបាដលីត្រាម ។ ព្រះគានខ្លួនក្រាបបង្គំទូលថា មហិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មហាមាត្រ្យក្នុងវ័ជនមគធៈ ឈ្មោះសុនិធិៈ និងវិស្សការៈ សាង

៣០៨

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញា

វដ្តិធំ បដិពាហាយាតិ ។ សេយ្យថាបី ជាម អាណន្ត
នេវេហិ តាវតិសេហិ សទ្ធិ មន្តត្តា ឯវមេវ ខោ អាណន្ត
សុដ្ឋិធន៍ស្សកាវា មគធមហាមត្តា ចាដលំត្តាមេ ធនវ
មាបេត្តិ វដ្តិធំ បដិពាហាយ ស័ណហំ អាណន្ត វត្តិយា
បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ អន្តសំ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធេ-
ន អតិក្កន្ធមានុសកេន សម្ពហុលា នេវតាយោ ចាដ-
លំត្តាមេ វត្តិធំ បវិក្កយានិយោ យស្មី បទេសេ មហេ-
សក្កា នេវតា វត្តិធំ បវិក្កយានិ មហេសក្កាធំ តត្ត វដ្ឋិធំ
វាជមហាមត្តាធំ ចិត្តាធំ ធម៌ធំ ជិវេសនាធំ មាបេត្តិ យស្មី
បទេសេ មជ្ឈិមា នេវតា វត្តិធំ បវិក្កយានិ មជ្ឈិមាធំ
តត្ត វដ្ឋិធំ វាជមហាមត្តាធំ ចិត្តាធំ ធម៌ធំ ជិវេសនាធំ
មាបេត្តិ យស្មី បទេសេ ជីវា នេវតា វត្តិធំ បវិក្កយានិ

វិទយបិដក មហាវគ្គ

ក្រុងក្នុងបាដលីត្រាម ដើម្បីនឹងការពារនូវពួករាជត្រកូលដែលនៅក្នុងដែន
វដ្ត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អាណន្ទ មហាមាត្យនៅក្នុងដែនមគធៈ
ឈ្មោះសុទ្ធិធៈនឹងវស្សាការៈបានប្រឹក្សាគ្នានឹងពួកទេវតាក្នុងស្ថានតាវត្តិង្ស^(១)
ថាយ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អាណន្ទ មហាមាត្យនៅក្នុងដែនមគធៈឈ្មោះ
សុទ្ធិធៈនឹងវស្សាការៈសាងក្រុងក្នុងបាដលីត្រាម ដើម្បីនឹងការពារនូវពួក
រាជត្រកូលក្នុងដែនវដ្ត យ៉ាងនោះដែរ ម្ចាស់អាណន្ទ តថាគតក្រែកឡើង
ក្នុងបច្ចុប្បន្នសម័យនៃរាត្រីក្នុងសុញ្ញាតារជាន (ផ្ទះស្ងាត់) នេះ ហើយមើល
ដោយទិព្វចក្ខុដ៏ស្អាតកន្លងលើសចក្ខុរបស់មនុស្ស បានឃើញពួកទេវតាជា
ច្រើនកំពុងគយគន់មើលទឹកនៃន្ទសង្កត់ផ្ទះក្នុងបាដលីត្រាម ។ ពួកទេវតាមាន
សក្តិធំគយគន់មើលទឹកនៃន្ទសង្កត់ផ្ទះក្នុងប្រទេសណា ចិត្តរបស់ស្តេចនឹង
រាជមហាមាត្យដែលមានសក្តិធំ ក៏បង្ហាន់ទៅដើម្បីនឹងកសាងលំនៅក្នុង
ប្រទេសនោះដែរ ទេវតាមានសក្តិជាកណ្តាល គយគន់មើលទឹកនៃន្ទសង្កត់
ផ្ទះក្នុងប្រទេសណា ចិត្តរបស់ស្តេចនឹងរាជមហាមាត្យដែលមានសក្តិជា
កណ្តាល ក៏បង្ហាន់ទៅដើម្បីនឹងកសាងលំនៅក្នុងប្រទេសនោះដែរ ទេវតា
មានសក្តិទាបគយគន់មើលទឹកនៃន្ទសង្កត់ផ្ទះ ក្នុងប្រទេសណា ចិត្តរបស់

១ អង្គការនិងដឹកនាំ ពួកមហាមាត្យដែលសាងក្រុងក្នុងបាដលីត្រាម ក៏ហាក់ដូចជាបាន
ទៅប្រឹក្សាគ្នានឹងទេវតាក្នុងស្ថានតាវត្តិង្ស ។

៣០៧

ហេសន្តិច្ឆន្តកេ សុនីធវិស្សការមហាមគ្គវគ្គ

នីតានំ តត្ថ វាជ្ជនំ វាជមហាមគ្គានំ ចិត្តានំ នមន្តំ និវេ-
សនានំ មាមេត្តំ យាវតា អាណន្ត អរិយានំ^(១) អាយតនំ
យាវតា វណិជ្ជបថោ^(២) ឥនំ អក្កនករំ កវិស្សតិ ចាដ-
លីប្បត្តំ បុដកេននំ ចាដលីប្បត្តស្ស ខោ អាណន្ត តាយោ
អន្តរាយា កវិស្សន្តិ អត្តិភោ វា ឧទកកោ វា អព្ពន្ធភោ
វា មិដ្ឋកេនាតិ ។

[១២០] អថខោ សុនីធវិស្សការាម មគ្គមហាមគ្គា
យេន កកវា តេនុបសន្តមិស្ស ឧបសន្តមិត្វា កកវតា សន្តិ
សម្មោទិស្ស សម្មោទនិយំ កតំ សារាណិយំ វិតិសារេត្វា
ឯកមន្តំ អដ្ឋិស្ស ។ ឯកមន្តំ បិតា ខោ សុនីធវិស្សការាម
មគ្គមហាមគ្គា កកវន្តំ ឯតនវេច្ឆំ អតិវាសេតុ លោ កវិ
កោតមោ អន្តតាយ កត្តំ សន្តិ កិត្តុសម្មេជ្ជនាតិ ។

១ ឧ. អរិយំ ។ ២ ឧ. វណិជ្ជថោ ។

ឃោសន្តិក្ខន្ធករៈ និទានមហាមាត្រ្យឈ្មោះសុខិន្ទៈនិងវិស្សការៈ

ស្តេចនឹងរាជមហាមាត្រ្យដែលមានសក្តិទាប ក៏បង្ហាញទៅដើម្បីនឹងកសាង
លំនៅក្នុងប្រទេសនោះវិដែរ ម្ចាស់អាណន្ត ទីប្រជុំរបស់អរិយបុគ្គលទាំង-
ឡាយដែលមានទាំងអម្បាលមាណ នឹងផ្លូវជំនួញដែលមានទាំងអម្បាល-
មាណ បាដលិបុត្រនេះក៏ជាក្រុងប្រសើរជាងទីប្រជុំព្រះអរិយបុគ្គលនឹង
ផ្លូវជំនួញអម្បាលនោះ ម្យ៉ាងទៀត ជាកន្លែងបែកច្បាយប្តូរច្នៃបង្កើតទ្រព្យ
ម្ចាស់អាណន្ត ក្រុងបាដលិបុត្រមុខជាមានសេចក្តីអន្តរាយ ៣ យ៉ាង គឺ
អន្តរាយអំពីភ្នំ ១ អន្តរាយអំពីទឹក ១ អន្តរាយអំពីហេតុខាងក្នុង គឺបែក
ចាកគ្នានឹងគ្នា ១ ។

(១២០) គ្រានោះ មហាមាត្រ្យនៅក្នុងដែនមគធៈឈ្មោះសុខិន្ទៈនិង
វិស្សការៈ (នាំគ្នា) ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយក៏ពោលរក្សកត់ទាក់សំណេះសំណាលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ
លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរជាទីរីករាយ នឹងពាក្យគួរជាទីរលឹក ល្មមឲ្យកើត
សេចក្តីស្និទ្ធស្នាលហើយ ទើបបិតនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមហាមាត្រ្យក្នុង
ដែនមគធៈឈ្មោះសុខិន្ទៈនិងវិស្សការៈ បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ពោល
ពាក្យដូច្នោះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមព្រះគាតមដ៏ចម្រើនទទួលកត្ត
របស់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយដើម្បីធានក្នុងវិថូវិស្វក មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ។

៣១០

វិធីបិដក មហាវិញ្ញា

អធិវាសេសី កកវា តុណ្ហិការវេន ។ អថខោ សុន្ទ-
រិយស្សកាវា មគធមហាមត្តា កកវតោ អធិវាសនំ វិទិត្តា
ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមីសុ ។ អថខោ សុន្ទរិយស្សកាវា
មគធមហាមត្តា^(១) បណីតំ ខាទនីយំ កោជនីយំ បដិ-
យាទាបេត្តា កកវតោ កាលំ អាពេចាបេសុំ កាលោ
កោ កោតម និដ្ឋិតំ កត្តន្តំ ។ អថខោ កកវា បុព្វស្សា-
សមយំ និវាសេត្តា បត្តិវិវាទាយ យេន សុន្ទរិយ-
ស្សកាវានំ មគធមហាមត្តានំ វរិវេសនា^(២) តេនុប-
សង្កមី ឧបសង្កមីត្តា បញ្ញត្តោ អាសនេ និសីទិ សទ្ធិ
កិក្ខុសង្ឃេន ។ អថខោ សុន្ទរិយស្សកាវា មគធម-
ហាមត្តា ពុទ្ធប្បមុខំ កិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ខាទនីយេន
កោជនីយេន សហត្តា សន្តប្បេត្តា សម្បវារេត្តា កកវន្តំ
កុត្តារី ឌីនីតបត្តចាណី ឯកមន្តំ និសីទិសុ ។ ឯកមន្តំ
និសិទ្ធធោ ខោ សុន្ទរិយស្សកាវេ មគធមហាមត្តេ កកវា
ឥមាហិ តាថាហិ អនុមោទិ

១ ឯត្តន្តវេ សពេ និវេសនេតិ បាហិ អត្ថិ ។ ២ និវេសនន្តំ ពត្ថចំ បោត្តកេ អត្ថិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយការស្ងៀម ។ គ្រានោះ
មហាមាត្យនៅក្នុងវែងមគធៈ ឈ្មោះសុនិធិនីវស្សការៈ ដឹងថាព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រែកចាកទីអង្គុយ ហើយដើរចេញ
ទៅ ។ គ្រានោះ មហាមាត្យនៅក្នុងវែងមគធៈ ឈ្មោះសុនិធិនីវស្ស-
ការៈ ភាគតែងខាទន័យភោជនីយាហារដ៏ឧត្តម (រួចហើយ) ចាត់បម្រើ
ឲ្យទៅក្រាបបង្គំទូលកាលដ៏គួរ ដល់ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចំរើន កាល (នេះជាកាលគួរហើយ) ភត្តក៏សម្រេចហើយ ។
គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់ ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនឹង
ចីវរក្នុងវេលាព្រឹក យាងចូលទៅកាន់លំនៅមហាមាត្យ នៅក្នុងវែង
មគធៈ ឈ្មោះសុនិធិនីវស្សការៈ លុះយាងចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់
លើភាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ គ្រានោះ មហា-
មាត្យនៅក្នុងវែងមគធៈ ឈ្មោះសុនិធិនីវស្សការៈ ក៏អង្គុយភិក្ខុសង្ឃ
មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ដោយខាទន័យភោជនីយាហារ ដ៏ត្រូវត្រឹមសា
ដោយវែងខ្លួន ត្រាតែភិក្ខុសង្ឃហាមឃាត់ លុះកំណត់ដឹងថា
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សោយរួចហើយ ដាក់ព្រះហស្តចុះចាកបាត្រ
ហើយក៏អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះមហាមាត្យនៅក្នុងវែង
មគធៈ ឈ្មោះសុនិធិនីវស្សការៈ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើប
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនាដោយព្រះភាថា ទាំងឡាយនេះថា

កេសដ្ឋិក្ខន្ធកេ អនុមោទនាគាហិ

[១២០] យស្មី បទេសេ កេហ្មត្ថិ
 វាសំ បណ្ឌិតជាតិយោ
 សីលវន្តត្ថ កោដេត្វា
 សញ្ញតេ ព្រហ្មចារិយោ^(១)
 យា តត្ថ ទេវតា អាសុំ
 តាសំ ទក្ខិណាមាទិសេ ។
 តា បូជិតា បូជយន្តិ
 មាទិតា មាទយន្តិ នំ
 តតោ នំ អនុកម្មន្តិ
 មាតា បុត្តំ ឡិវសំ ។
 ទេវតានុកម្មតោ ចោសោ
 សទា ករិណិ បស្សតីតិ ។

[១២២] អដិខោ កកវា សុដិធរស្សការេ មកធម-
 ហាមត្តេ ឥមាហិ តាថាហិ អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
 បក្កាមិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សុដិធរស្សការា
 មកធមមហាមត្តា កកវន្តំ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុតទ្ធា ហោន្តិ
 យេនជ្ជិ សមណោ តោតមោ ទ្វារេន និក្ខមស្សតិ តំ

១ ១. ព្រហ្មចារិយេ ។

ឃោសន្តវន្តៈ អនុមោទនាពាហិ

(១២១) មនុស្ស ជាបណ្ឌិតជាតិ វេមនស្រ្តីប្រែប្រួលការ នៅក្នុងប្រទេសណាហើយ ក៏តែងឱ្យត្រូវកុបុគ្គលអ្នកមានសីល ដែលសង្រួមល្អ ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ឱ្យបរិភោគក្នុងលំនៅ របស់ខ្លួន ហើយបានទាំងទុំសីលផលទុក្ខណា ទាន (ឱ្យ ចំណែកបុណ្យ) ដល់ពួកទេវតាដែលនៅ ក្នុងប្រទេសនោះ (ថែមទៀត) ។ ទេវតាទាំងនោះ តែងបូជាចំពោះមនុស្ស ដែលបានបូជាដល់ខ្លួន តែងរាប់អានចំពោះមនុស្សដែលរាប់ អានដល់ខ្លួន តែងរន្ទុះត្រោះមនុស្សនោះ ដូចជាមាតាអនុត្រោះ បុត្រដែលខ្លួនបីថ្មដូចដូចនឹងទ្រង់ឱ្យចំរើនឡើង ។ មនុស្ស ដែលទេវតាបានអនុត្រោះហើយ ក៏តែងឃើញនូវសេចក្តី ចំរើនសព្វៗ កាល ។

(១២២) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនាដោយ ព្រះភាពទាំងឡាយនេះ ចំពោះមហាមាត្រ្យនៅក្នុងដែនមគធៈ ឈ្មោះសុទ្ធិធៈ នឹងវស្សការៈ (ចប់ហើយ) ក៏ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈយាងចេញទៅ ។ សម័យនោះឯង មហាមាត្រ្យនៅក្នុងដែនមគធៈ ឈ្មោះសុទ្ធិធៈនឹងវស្សការៈ ដើរតាមព្រះមានព្រះភាគអំពីក្រោយៗ ដោយគិតថា ក្នុងថ្ងៃនេះព្រះ សមណគោតមនឹងយាងចេញទៅតាមទ្វារណា ទ្វារនោះនឹងបានឈ្មោះថា

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

កោតមធ្យារំ នាម ភវិស្សតិ យេន តិត្តេន កង្កំ នទី ឧត្ត-
វិស្សតិ តំ កោតមតិក្កំ នាម ភវិស្សតិ ។ អថខោ កកវា
យេន ធូវេន និក្ខមិ តំ កោតមធ្យារំ នាម អហោសិ ។
អថខោ កកវា យេន កង្កំ នទី តេនុបស្កម្ពិ ។ តេន
ខោ បន សមយេន កង្កំ នទី បូរា ហោតិ សមតិក្កិកា^(១)
កាកាបេយ្យា ។ មនុស្សា អញ្ញោ នារំ បរិយេសន្តិ
អញ្ញោ ឧធឿម្បំ បរិយេសន្តិ អញ្ញោ កុលំ ពន្ធន្តិ ឡិវា ចារំ
កន្តកាមា ។ អន្តសា ខោ កកវា តេ មនុស្សេ អញ្ញោ
នារំ បរិយេសន្តេ អញ្ញោ ឧធឿម្បំ បរិយេសន្តេ អញ្ញោ
កុលំ ពន្ធន្តេ ឡិវា ចារំ កន្តកាមេ ទិស្វាន សេយ្យ-
ថាថិ នាម ពលវា បុរិសោ សម្មិញ្ញតំ វា ពាហំ បសា-
វេយ្យេ បសាវតំ វា ពាហំ សម្មិញ្ញេយ្យ វិវេមេ កក-
វា កង្កាយ នទិយា ឡិវេម តិវេ^(២) អន្តវហិតោ ចារិមេ
តិវេ បច្ចុដ្ឋាសិ សុទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន ។ អថខោ កកវា
ឯតមត្តំ វិទិត្យា តាយំ វេលាយំ វេលាយំ វេលាយំ ឧទានំ ឧទានេសិ

១ ១. សមគិក្កិកា ។ ២ ១. ឡិវេម ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

គោតមទ្វារ នឹងឆ្លងស្ទឹងគង្គាតាមកំពង់ណា កំពង់នោះនឹងបានឈ្នះថា
គោតមភិក្ខុ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងចេញតាមទ្វារ
ណា ទ្វារនោះក៏ឈ្មោះថា គោតមទ្វារ ជាប្រាកដ (ដល់សព្វថ្ងៃ
នេះ) ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងចូលទៅកាន់ស្ទឹង
គង្គា ។ ស្ទឹងគង្គាមានទឹកពេញប្រៀបត្រឹមស្ទឹងនឹងមាត់ច្រាំង ល្មមសត្វ
ក្អែកខ្លះនឹងបាន ។ មនុស្សពួកខ្លះរកទឹក មនុស្សពួកខ្លះរកដី មនុស្ស
ពួកខ្លះចង់ក្បួន ប្រាថ្នានឹងឆ្លងអំពីត្រើយខាងអាយ ទៅកាន់ត្រើយខាង
នាយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានឃើញមនុស្សទាំងនោះ គឺមនុស្ស
ពួកខ្លះកំពុងរកទឹក មនុស្សពួកខ្លះកំពុងរកដី មនុស្សពួកខ្លះកំពុងចង់ក្បួន
ប្រាថ្នានឹងឆ្លងអំពីត្រើយខាងអាយទៅត្រើយខាងនាយ លុះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់ឃើញហើយក៏និម្មិតព្រះអង្គបាត់ (មួយរំពេច) អំពីត្រើយខាង
អាយទៅស្ទឹងគង្គា ទៅប្រាកដនៅត្រើយខាងនាយជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ គួរ-
នាដូចជាបុរសមានកំឡាំងលាចេញនូវដើមដៃដែលចត់ចូល ឬបត់ចូលនូវ
ដើមដៃដែលលាចេញ ឆាប់ហើសដូច្នោះឯង ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តីនោះហើយ ទើបបន្តិឡើងនូវទទា-
តាថានេះ ក្នុងវេលានោះថា

៣១៧

ពោសង្ខីក្ខន្ធកេ ចតុរិយសព្វទេសនាកថា

យេ តវន្តិ អណ្ណាវំ សវំ

សេតុំ កត្វាន វិសដ្ឋ បល្លលានិ

កុល្លំ ហិ ជនោ បពន្ធតិ

តិណ្ណា មេធាវិនោ ជនាតិ ។

(១២៣) អថខោ កកវំ យេន កោដិត្តាមោ តេនុប-
សង្កមំ ។ តត្រ សុទ្ធិ កកវំ កោដិត្តាមេ វិហារតិ ។ តត្រ
ខោ កកវំ ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ចតុន្នំ ភិក្ខុវេ អរិយសច្ចានំ
អននុពោធា អប្បជីវេធា ឯវមិទំ ធីយមទ្ធានំ សន្ធាវិតំ
សំសវិតំ មមញ្ជេវ តុម្ហាកញ្ច កតមេសំ ចតុន្នំ
ទុក្ខុស្ស ភិក្ខុវេ អរិយសច្ចុស្ស អននុពោធា អប្បជីវេធា
ឯវមិទំ ធីយមទ្ធានំ សន្ធាវិតំ សំសវិតំ មមញ្ជេវ តុម្ហា-
កញ្ច ទុក្ខុសមុទយស្ស អរិយសច្ចុស្ស ។ បេ ។ ទុក្ខុ-
និរោធស្ស អរិយសច្ចុស្ស ។ បេ ។ ទុក្ខុនិរោធកាមិនិយា

ពេសដ្ឋិត្តន្តកៈ ធាតុវិយសច្ចទេសនាថា

ពួកជនណា ធ្លុងស្ទឹងគិតណា ង្វើង្វាយទូលាយបាន (ពួក
ជននោះឯង) តែងធ្វើស្តានគឺអរិយមគ្គ មិនឲ្យប៉ះពាល់ទីជាទំនាប
ទាំងឡាយ ហើយធ្លុងបាន សេចក្តីពិតថា ជនធម្មតា (ដែល
ប្រាថ្នានឹងធ្លុងទឹកបន្តិចបន្តួច) តែងចងក្សែ (ទើបធ្លុងទៅបាន)
ឯជនជាអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ គឺព្រះពុទ្ធនឹងសាវករបស់ព្រះ
ពុទ្ធ លោកបានធ្លុងរួចស្រឡះហើយ ។

(១២៣) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងចូលទៅកាន់កោដិ
ត្រាម^(១)។ បានឮថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងកោដិត្រាមនោះ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងកោដិត្រាមនោះមក
ហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតក្តី អ្នកទាំងឡាយក្តីអន្ទោល
ទៅនឹងត្រាច់រង្គត់ទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយយ៉ាងនេះ ព្រោះមិនបានត្រាស់ដឹងនឹង
មិនបានចាក់ធ្លុះនូវអរិយសច្ចទាំង៤ អរិយសច្ចទាំង៤ ដូចម្តេចខ្លះ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតនឹងអ្នកទាំងឡាយអន្ទោលទៅ ត្រាច់រង្គត់ទៅកាន់ផ្លូវ
ឆ្ងាយនេះដូច្នោះ ព្រោះមិនបានត្រាស់ដឹងនឹងមិនបានចាក់ធ្លុះនូវទុក្ខអរិយសច្ច
នូវទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច ។ បេ ។ នូវទុក្ខនិរោធអរិយសច្ច ។ បេ ។ តថាគត

១ ក្នុងគម្ពីរសារត្តទីបដិកាតតិយសមន្ត ពន្យល់សេចក្តីថា កោដិត្រាមនោះនៅត្រង់កន្លែង
កំពូលប្រាសាទនៃស្តេចមហាបទាទដែលលិចចុះទៅក្នុងផែនដី (មើលមន្តលក្ខណ៍ទីបដិកាតតិយ-
នាថា សំបូរកថា) ។

៣១៤

វិនយចំណែក មហាវញ្ញោ

បដិបទាយ អរិយសច្ចស្ស^(១) អនុតោណា អប្បដិវេណា
ឃវមំទំ ធីយមទ្ធានំ សទ្ធាវិតំ សំសវិតំ មមញ្ញាវ តុណ្ណា-
កត្តា តយំទំ កិក្ខុវេ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ អនុតុទ្ធិំ បដិវិទ្ធិំ
ទុក្ខសមុទយោ^(២) អរិយសច្ចំ អនុតុទ្ធិំ បដិវិទ្ធិំ ទុក្ខ-
និរោធា^(៣) អរិយសច្ចំ អនុតុទ្ធិំ បដិវិទ្ធិំ ទុក្ខនិរោធ-
តាមិនំ បដិបទា អរិយសច្ចំ អនុតុទ្ធិំ បដិវិទ្ធិំ ឧច្ឆិទ្ធា
កវតណ្ណា ខីណា កវនេត្តិ នត្តិទានិ បុណព្ភរោតិ ។

[១២៤] ចតុទ្ធិំ អរិយសច្ចានំ
យថាក្ខតំ អនុស្សតា
សំសវិតំ ធីយមទ្ធានំ
តាសុ តាស្សេវ ជាតិសុ ។
តានិ ឯតានិ ទិដ្ឋានិ
កវនេត្តិ សម្មហតា
ឧច្ឆិទ្ធិំ មូលំ ទុក្ខស្ស
នត្តិទានិ បុណព្ភរោតិ ។

១ ឧ. ទុក្ខនិរោធាមិនិបទាអរិយសច្ចស្ស ។ ២-៣ សព្វត្ថ ទុក្ខសមុទយន្តិ ឬ ទុក្ខនិ-
រោធន្តិ ឬ លីទិយន្តិ ។

វិធីយចិនិត មហាវគ្គ

នឹងអ្នកទាំងឡាយអន្ទាលទៅត្រាប់រក្សាទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយនេះដូច្នោះ ព្រោះ
មិនបានត្រាស់ដឹងនឹងមិនបានចាក់ដុះឱ្យទុក្ខនិរោធតាមនីបដិបទាអរិយសច្ច
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខអរិយសច្ចនោះ គឺថាគតនឹងអ្នកទាំងឡាយបាន
ត្រាស់ដឹង បានចាក់ដុះហើយ ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ចនោះ គឺថាគតនឹងអ្នក
ទាំងឡាយបានត្រាស់ដឹង បានចាក់ដុះហើយ ទុក្ខនិរោធតាមនីបដិបទាអរិយសច្ចនោះគ-
ឺថាគតនឹងអ្នកទាំងឡាយបានត្រាស់ដឹងបានចាក់ដុះហើយ ទុក្ខនិរោធតាមិ-
នីបដិបទាអរិយសច្ចនោះ គឺថាគតនឹងអ្នកទាំងឡាយបានត្រាស់ដឹង បាន
ចាក់ដុះហើយ កវតណ្ណា គឺថាគតនឹងអ្នកទាំងឡាយដកឡើងហើយ ខ្សែត្រី
តណ្ណាសម្រាប់ដឹកនាំទៅក្នុងភពក៏អស់ហើយ ឥឡូវនេះគ្មានកតថ្មីទៀតទេ។

[១២៤] ការអន្ទាលទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយក្នុងជាតិទាំងឡាយ
នោះ ។ ឯង ព្រោះមិនបានឃើញនូវអរិយសច្ចទាំង៤ ជាធម៌
ពិត ។ អរិយសច្ចទាំង៤នេះឯង គឺថាគតនឹងអ្នកទាំងឡាយបាន
ឃើញហើយ តណ្ណា ជាអ្នកដឹកនាំទៅកាន់ភព ក៏គឺថាគតនឹងអ្នក
ទាំងឡាយតាស់រលីងហើយ ឫសនៃសេចក្តីទុក្ខ ក៏គឺថាគត
នឹងអ្នករាល់គ្នាដាច់ចោលហើយ ឥឡូវនេះគ្មានកតថ្មីទៀតទេ ។

៣១៥

ពេសន្តិក្ខន្ធកេ អម្ពចាលីគណីការត្ថុ

(១២៥) អស្សោសិ ខោ អម្ពចាលី គណីការ
កកវា កិរ កោដិក្កាមំ អនុប្បត្តោតិ ។ អថខោ អម្ព-
ចាលី គណីការ កទ្រានិ កទ្រានិ យានានិ យោជាបេ-
ត្វា កទ្រិ កទ្រិ យានំ អកិរហិត្វា កទ្រេហំ កទ្រេហំ
យានេហិ វេសាលីយា និយ្យាសិ កកវន្តំ ទស្សនាយ
យាវតិការ យានស្ស ភូមិ យានេន កន្ធិ យាថា បច្ឆោ-
យាហិត្វា បត្តិការ វ យេន កកវា តេនុបសង្កមិ ឧប-
សង្កមិត្វា កកវន្តំ អកិរទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
និសីទិ ខោ អម្ពចាលី គណីការ កកវា ធម្មិយា កថាយ
សន្តស្សសិ សមាទបេសិ សម្មត្តេជេសិ សម្មហំសេសិ ។
អថខោ អម្ពចាលី គណីការ កកវតា ធម្មិយា កថា
យ សន្តស្សតា សមាទបតា សម្មត្តេជិតា សម្មហំ-
សិតា កកវន្តំ ឯកទេវេច អធិវាសេតុ មេ កន្តេ កក-
វា ស្វាតនាយ កត្តំ សន្ធិ កិក្ខុសង្ឃេនាតិ ។ អធិវា-
សេសិ កកវា តុណ្ហិការវេន ។ អថខោ អម្ពចាលី
គណីការ កកវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា

ហេសង្គពូន្តកៈ និទាននាងអម្ពបាលីជាស្រីផ្កាមាស

(១២៥) នាងអម្ពបាលីជាស្រីផ្កាមាសបានឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមកកាន់កោដិគ្រាម ។ លំដាប់នោះឯង នាងអម្ព-
បាលីជាស្រីផ្កាមាសបានប្រើគេឲ្យទីមយានដីថ្ងៃថ្នាំហើយ ក៏ឡើងដំរិះយាន
ដីថ្ងៃថ្នាំចេញទៅអំពីក្រុងវេសាលីដោយយានដីថ្ងៃថ្នាំទាំងអម្បាលនោះ
ដើម្បីជួបនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយដាក់យានទុកក្នុងទីមួយ រួចចុះអំពី
យានដើរទៅដោយជើងទេ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅ
ក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាងអម្ពបាលីជាស្រីផ្កា-
មាស ដែលអង្គុយក្នុងទីសមគួរ(នោះ)ឯង ឲ្យយល់ព្រម ឲ្យកាន់
យកព្រម ឲ្យរីករាយ ឲ្យត្រេកអរដោយធម្ម័កថា ។ លំដាប់នោះ នាង
អម្ពបាលីជាស្រីផ្កាមាស លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យយល់ព្រម
ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យរីករាយ ឲ្យត្រេកអរ ដោយធម្ម័កថាហើយ ទើប
ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទទួលកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គដើម្បីធានក្នុងថ្ងៃស្អែក មួយអន្លើដោយ
ភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានទទួលនិមន្តដោយតុណ្ណិភាព ។
គ្រានោះ នាងអម្ពបាលីជាស្រីផ្កាមាសដឹងថាព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួល
និមន្តហើយ ទើបក្រែកចាកទីអង្គុយថ្វាយបង្គំលាព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើ

៣១៦

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

កកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទត្តិណំ កត្វា បក្កាមំ ។
អស្សោសុំ ខោ វេសាលីកា លីច្ឆវី កកវា តិវ កោ-
ដិត្តាមំ អនុប្បត្តោតិ ។ អថខោ វេសាលីកា លីច្ឆវី
កទ្រានិ កទ្រានិ យាទានិ យោជាបេត្វា កទ្រិ កទ្រិ យា-
នំ អភិវហិត្វា កទ្រិហិ កទ្រិហិ យានេហិ វេសាលីយា
និយ្យិសុំ^(១) កកវន្តំ ទស្សនាយ ។ អប្បេកក្ខេ លីច្ឆវី
នីលា ហោន្តំ នីលវណ្ណា នីលវត្តា នីលាលង្ការ អប្បេ-
កក្ខេ លីច្ឆវី បីតា ហោន្តំ បីតវណ្ណា បីតវត្តា បីតា-
លង្ការ អប្បេកក្ខេ លីច្ឆវី លោហិតកា ហោន្តំ លោ-
ហិតកវណ្ណា លោហិតកវត្តា លោហិតកាលង្ការ
អប្បេកក្ខេ លីច្ឆវី ឌុទាតា ហោន្តំ ឌុទាតវណ្ណា ឌុទា-
តវត្តា ឌុទាតាលង្ការ ។ អថខោ អម្ពទាលី កណិកា
ទហារនំ ទហារនំ លីច្ឆវីនំ វ្យាសាយ វ្យាសំ យុកេន យុកំ
ចក្កេន ចក្កំ អក្កេន អក្កំ បដិវត្តសិ^(២) ។ អថខោ
តេ លីច្ឆវី អម្ពទាលី កណិកំ ឯតទរោច្ចំ តិស្ស ដេ

១ ឌ. ធិយ្យាសុំ ។ ២ ឌ. បដិវត្តសិ ។

វិធម្មបទិកា មហាវគ្គ

ប្រទេក្រិណ ហើយចៀសចេញទៅ ។ ពួកស្តេចលិច្ឆវិក្រិនវេសាលីបាន
ឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមកដល់កោដិគ្រាម ។
ពួកស្តេចលិច្ឆវិក្រិនវេសាលីក៏ឲ្យពួកសារថីទើមយានដីថ្លថ្នាំ ហើយឡើង
គង់យានដីថ្លថ្នាំចេញអំពីក្រុងវេសាលីទៅដោយយានដីថ្លថ្នាំទាំងអម្បាល
នោះ ដើម្បីជួបនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ស្តេចលិច្ឆវិក្រិនវេសាលីខ្លះលាបពណ៌ខៀវ
មានសម្បុរខៀវ^(១) ទ្រង់ព្រះពស្ត្រខៀវ^(២) មានគ្រឿងតែងខ្លួនក៏ខៀវ^(៣)
ស្តេចលិច្ឆវិក្រិនវេសាលីខ្លះលាបពណ៌លឿង មានសម្បុរលឿង ទ្រង់ព្រះ
ពស្ត្រលឿង មានគ្រឿងតែងខ្លួនក៏លឿង ស្តេចលិច្ឆវិក្រិនវេសាលី
ពណ៌ក្រហម មានសម្បុរក្រហម ទ្រង់ព្រះពស្ត្រក្រហម មានគ្រឿង
តែងខ្លួនក៏ក្រហម ស្តេចលិច្ឆវិក្រិនវេសាលីខ្លះលាបពណ៌ស មានសម្បុរស ទ្រង់
ព្រះពស្ត្រស មានគ្រឿងតែងខ្លួនក៏ស ។ លំដាប់នោះ នាងអម្ពបាលី
ជាស្រីផ្កាមាសប្រដល់ចន្ទាលដោយចន្ទាល បំប៉ះនឹមដោយនឹម បំប៉ះ
កង់ដោយកង់ បំប៉ះភ្លៅដោយភ្លៅ (នៃយាន) របស់ពួកស្តេចលិច្ឆវិ
កំឡោះៗ ។ គ្រានោះ ស្តេចលិច្ឆវិក្រិនវេសាលីនិយាយនឹងនាងអម្ពបាលី
ជាស្រីផ្កាមាសថា ម្ចាស់មេ អម្ពបាលី ព្រោះហេតុអ្វីបានជានាងមក

១-២-៣ ក្នុងភិក្ខុបិដកវិទ្យាសម្ពុទ្ធិបិដកកិច្ចបិដកសម្ពុទ្ធិបិដកសុម្បិក្ខិយបិដក-ទង់-សេះ-ផងដំនួញ
កំសីនប្រដាប់ដោយមាសនិងកែវមានសម្បុរខៀវទាំងអស់ ទាំងលឿង-ក្រហម-ស ក៏ដូចគ្នា ។

៣១៧

ហេសន្តិក្ខន្ធកេ វេសាលីកលិច្ឆវិវុត្ត

អម្ពចាលំ អម្ពាកំ ធម្មារាជំ ធម្មារាជំ លិច្ឆវិវុត្តំ វ្យាសា-
យ វ្យាសំ យុគេន យុតំ ចក្កេន ចក្កំ អក្ខេន អក្ខំ
បដិវត្តសីតិ ។ តថា ហិ បន មយា អយ្យបុត្តា ស្វា-
តនាយ ពុទ្ធប្បមុខោ កិក្ខុសង្ឃោ ធម្មន្តិកោតិ ។ ធម្មា
វេ អម្ពចាលំ អម្ពាកំ ឯតំ កត្តំ សតសហស្សោនាតិ ។
សចេថិ មេ អយ្យបុត្តា វេសាលី សាហារំ ធន្នេយ្យថ
នេវ ធន្នាហំ តំ កត្តន្តំ ។ អថខោ តេ លិច្ឆវិ អន្ត-
លី^(១) ចោថេសុំ បរាជិតម្ម^(២) វត កោ អម្ពកាយ
បរាជិតម្ម^(៣) វត កោ អម្ពកាយាតិ ។ អថខោ តេ
លិច្ឆវិ យេន កកវា តេនុបសង្កមីសុ ។ អន្តសា ខោ
កកវា តេ លិច្ឆវិ ទ្ធកោ វ អាគច្ឆន្ត ធម្មាន កិក្ខុ
អាមន្តេសិ យេហិ កិក្ខុវេ កិក្ខុហិ នេវា តាវត្តសា
អនិច្ឆប្បញ្ញា ឱលោកេថ កិក្ខុវេ លិច្ឆវិបរិសំ អបលោកេថ

១ ឱ. អន្តលី ។ ២. ៣ ជិតម្ម ។

ហេសន្តិក្ខន្ធក្នុង ទំនានស្តេចលិច្ឆវិក្កងក្រុងវេសាលី

ប្រដល់ចន្ទោលដោយចន្ទោល បំប៉ះនីមដោយនីម បំប៉ះកង់ដោយកង់
បំប៉ះភ្លៅដោយភ្លៅ (នៃយាន) របស់យើងជាស្តេចលិច្ឆវិក្កន្ត្រៈ ។ ។
នាងអម្ពបាលីតបថា បពិត្រអយ្យបុត្ត^(១) ទាំងឡាយ ព្រោះថា ខ្ញុំបាន
និមន្តភិក្ខុសង្ឃមានព្រះតុល្លជាប្រធានដើម្បីនឹងធានក្នុងថ្ងៃវិស្វក ។ ស្តេច
លិច្ឆវិក្កន្ត្រៈទាំងអម្បាលនោះមានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់មេអម្ពបាលី ចូរនាងឲ្យ
កត្តនេះមកយើងចុះ (យើងនឹងឲ្យដំឡែនាង) ចំនួន ១ វិសេនកហាបណៈ ។
នាងអម្ពបាលីតបថា បពិត្រអយ្យបុត្ត ទុកជាព្រះអង្គប្រទានក្រុងវេសាលី
ព្រមទាំងស្នូយសារពាក្យដែលមាននៅក្នុងជនបទមកខ្ញុំ ខ្ញុំក៏មិនព្រមថ្វាយ
កត្តនោះឡើយ ។ គ្រានោះ ស្តេចលិច្ឆវិក្កន្ត្រៈទាំងនោះទះម្រាមព្រះហស្តហើយ
ពោលថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយដ៏ចំរើន យើងចាញ់មាតុត្រាមហើយ ម្ចាស់
គ្នាយើងដ៏ចំរើន យើងចាញ់មាតុត្រាមហើយ ។ លំដាប់នោះ ស្តេច
លិច្ឆវិក្កន្ត្រៈទាំងនោះ (ក៏នាំគ្នា) ចូលទៅកាន់ទីដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទតឃើញស្តេចលិច្ឆវិក្កន្ត្រៈទាំងនោះកំពុងយាងមកអំពី
ចម្ងាយ លុះឃើញហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុណា ដែលមិនធ្លាប់ឃើញទេវតា ក្នុងស្ថានតាវត្តិវិទ្យាទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមើលមើលពួកលិច្ឆវិក្កន្ត្រៈ ម្នាក់ទាំងឡាយ

១ អយ្យបុត្ត គឺព្រះអង្គម្ចាស់ ។

៣១៨

វិទយចិរិកេ មហាវគ្គោ

ភិក្ខុវេ លីច្ឆវិចារិសំ ឧបសិហារថ ភិក្ខុវេ លីច្ឆវិចារិសំ
តារត្តិសចរិសន្តំ ។ អថខោ តេ លីច្ឆវី យាវតិកា យានស្ស
ភូមិ យានេន គន្ធា យាថា បន្ទោរោហិត្វា បត្តិកា ។
យេន ភកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា ភកវន្តំ
អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធ
ខោ តេ លីច្ឆវី ភកវា ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សសិ
សមាធិបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្មហំសេសិ ។ អថខោ
តេ លីច្ឆលី ភកវតា ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សិតា
សមាធិបតា សមុត្តេជិតា សម្មហំសិតា ភកវន្តំ ឯតទរោ-
ចំ អធិវសេតុ នោ កន្លេ ភកវា ស្វាតនាយ ភត្តំ សទ្ធិ
ភិក្ខុសង្ឃេនាតិ ។ អធិវត្តោម្ហិ លីច្ឆវី ស្វាតនាយ អម្ហ-
ចាលិយា កណិកាយ ភត្តន្តំ ។ អថខោ តេ លីច្ឆវី
អង្គលី ចោដេសុំ បរាជិតម្ហិ^(១) វត កោ អម្ហកាយ
បរាជិតម្ហិ^(២) វត កោ អម្ហកាយាតិ ។ អថខោ តេ
លីច្ឆវី ភកវតោ ភាសិតំ អភិនិទ្ធិត្វា អនុហោទិត្វា

១-២ ជិតម្ហិ ។

វិសេសបិដក មហាវគ្គ

ចូរមើលមើលពួកលិច្ឆវិបរិសទ្យឃើញ ។ ចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក ទាំងឡាយចូរប្រៀបធៀបពួកលិច្ឆវិបរិសទ្យ ទៅនឹងពួកទេវតាក្នុងជាន់តាវ- ភិក្ខុមើលចុះ ។ លំដាប់នោះ ស្តេចលិច្ឆវិទាំងនោះក៏ដាក់យានទុកក្នុងទី មួយ ហើយចុះអំពីយានដើរទៅដោយជើងទទេ ចូលទៅតាមព្រះដីមាន ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបក្រាបបង្គំបង្គំព្រះដីមានព្រះភាគរួច អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះដីមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ពួកស្តេចលិច្ឆវិ ដែលអង្គុយក្នុងទីសមគួរនោះឯង ឲ្យយល់ព្រម ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យរីក- រាយ ឲ្យត្រេកអរ ដោយធម្មិកថា ។ ឯស្តេចលិច្ឆវិទាំងនោះ ដែលព្រះដីមាន ព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យយល់ព្រម ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យរីករាយ ឲ្យត្រេកអរ ដោយធម្មិកថាហើយក៏ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះដីមានព្រះភាគថា បពិត្រ ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដីមានព្រះភាគព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃទទួលកត្តពួកខ្ញុំ ព្រះអង្គក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ ព្រះដីមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់លិច្ឆវិទាំង ឡាយ តថាគតបានទទួលភត្តរបស់នាងអម្ពបាលីជាស្រីផ្កាមាសក្នុងថ្ងៃ ស្អែករួចទៅហើយ ។ លំដាប់នោះ ស្តេចលិច្ឆវិទាំងនោះទះម្រាមព្រះហស្ត ហើយពោលថា ម្ចាស់គ្នាយើងដ៏ចម្រើន យើងចាញ់មាតុគ្រាមហើយ ម្ចាស់ គ្នាយើងដ៏ចម្រើន យើងចាញ់មាតុគ្រាមហើយ ។ លំដាប់នោះ ស្តេច លិច្ឆវិទាំងនោះត្រេកអររីករាយ តាមភាសិតរបស់ព្រះដីមានព្រះភាគហើយ

៣១៧

ហេសន្តិក្ខន្ធពោ វេសាលិកលិច្ឆវិក្កុ

ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទត្តុំលំ កត្វា
បក្កមីសុ ។ អថខោ កកវា កោដិក្កាមេ យថា-
កវន្តំ វិហរិត្វា យេន បាទិកា^(១) តេនុបសង្កមី ។
តត្រិ សុទំ កកវា បាទិកេ^(២) វិហរិតិ តិញ្ញការ-
សថេ ។ អថខោ អម្ពចាលី កណិកា តស្សរុ រត្តិយា
អច្ចុយេន សកេ អាវមេ បណីតំ ខាទនីយំ កោ-
ជនីយំ បដិយាទាមេត្វា កកវតោ កាលំ អាហេ-
ចាមេសិ កាលោ កន្លេ ជិដ្ឋិតំ កត្តន្តំ ។ អថខោ
កកវា បុព្វណ្ណសមយំ និវាសេត្វា បត្តចរិវាទាយ
យេន អម្ពចាលីយា កណិកាយ បរិវេសនា តេនុបសង្ក-
មី ឧបសង្កមីត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ សុទ្ធិ កិក្ក-
សង្កេន ។ អថខោ អម្ពចាលី កណិកា ពុទ្ធប្បមុទំ
កិក្កសង្កំ បណីតេន ខាទនីយេន កោជនីយេន
សហត្វា សន្តប្បត្វា សម្បវារេត្វា កកវន្តំ កុត្តារី ឌីនិក-
បត្តចាលី ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ហា ខោ
អម្ពចាលី កណិកា កកវន្តំ ឯតទរោច សហហំ កន្លេ

១-២ ឧ. ញាតិក ញាតិកេ ។

ពេសដ្ឋកូន្តកៈ និទានស្តេចលិច្ឆវិក្កងក្រុងជសាលី

ក្រែកចាកកាសនៈក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណ ហើយ
ចៀសចេញទៅ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងកោដិគ្រាមគួរតាម
ព្រះអធិប្បវេណីហើយយាងទៅកាន់នាទិកាប្រទេស ។ ព្រះអង្គទ្រង់គង់
នៅក្នុងរោងដង្កូវនាទិកាប្រទេសនោះឯង ។ លុះព្រលឹមឡើង នាងអម្ព-
បាលីជាស្រីផ្កាមាសក៏តាក់តែងខាងទើយកោដនីយាហារ (បង្កើមចំអាប) ក្នុង
អារាម(ផ្ទះ)របស់ខ្លួន ហើយចាត់បម្រើទៅក្រាបបង្គំទូលកាលគួរដល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគថា ពេលគួរហើយព្រះអង្គ ភក្តសម្រេចហើយ ។ គ្រានោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្បូងហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចំរើអំពីព្រលឹម
យាងតម្រង់ទៅកាន់ទីអង្គាស (ចង្កាន់) របស់នាងអម្ពបាលីជាស្រីផ្កាមាស
លុះយាងទៅដល់ហើយទើបគង់លើកាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយព្រមទាំង
ភិក្ខុសង្ឃ ។ គ្រានោះ នាងអម្ពបាលីជាស្រីផ្កាមាសអង្គាសថ្វាយខាងទើយ
កោដនីយាហារ (បង្កើមចំអាប) ដ៏ធ្លាញ់ពីសារដោយដៃខ្លួនឯងចំពោះ
ព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានឲ្យត្រួតស្តាប់ស្តាប់ ត្រាតែព្រះដ៏-
មានព្រះភាគទ្រង់ឈប់ទទួល សោយស្រេចហើយ លែងលូកព្រះហស្ត
ទៅក្នុងបាតហើយ ទើប (នាង) អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ កាលបើនាង
អម្ពបាលីជាស្រីផ្កាមាសអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបពោលពាក្យ
នេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមថ្វាយនូវ

៣២០

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

អម្ពណាលីវំ ពុទ្ធិប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ធម្មតិ ។
បដិគ្គហេសិ ភកកវា អារាមំ ។ អថខោ ភកកវា អម្ពណាលី
គណ៌កំ ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សេត្វា សមាធិបេត្វា
សមុត្តេជេត្វា សម្បហំសេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា យេន មហា-
វំ តេនុបសង្កមំ ។ តត្រ សុទំ ភកកវា វេសាលីយំ
វិហារតិ មហាវទេ គ្រូជាតារសាលាយំ ។

លិង្គវិភាណវិ ធិដ្ឋិតំ ។

[១២៦] តេន ខោ បន សមយេន អភិញ្ញាតា
អភិញ្ញាតា លិង្គី សន្តាតារ សន្តិសិដ្ឋា សន្តិបតិតា
អនេកបរិយាយេន ពុទ្ធិស្ស វណំ កាសន្តិ ធម្មស្ស វណំ
កាសន្តិ សង្ឃស្ស វណំ កាសន្តិ ។ តេន ខោ បន

វិនយបិដក មហាវគ្គ

អម្ពបាលីវននេះដល់ព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះ ភាគក៏ទ្រង់ទទួលនូវអារាម (នោះ) ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ ពន្យល់នាងអម្ពបាលីជាស្រីផ្កាមាសឲ្យយល់ព្រម ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យ ត្រេកអរ ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថាហើយទ្រង់ក្រោកចាកពាសនៈយាង ទៅកាន់ព្រមហាវន ។ បានពូថា ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅក្នុង ក្រុងគារសាលា នាមហាវន ដ៏ត្រង់វេសាលីនោះឯង ។

ចប់ វិរះពោលអំពីស្តេចលីច្ឆរី ។

(១២៦) សម័យនោះឯង ពួកសេដ្ឋីចលីច្ឆរីដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បី- ល្បាញក្រៃលែងអង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងរោងសម្រាប់ទទួលភ្ញៀវហើយពោល សរសើរគុណព្រះពុទ្ធ^(១) ពោលសរសើរគុណព្រះធម៌^(២) ពោលសរសើរ គុណព្រះសង្ឃ^(៣) ដោយបរិយាយជាច្រើន ។ សម័យនោះ សីហសេនាបតិ

១ ក្នុងដីកាពន្យល់សេចក្តីថា ពោលសរសើរពុទ្ធគុណដោយបរិយាយ ៣ គឺញាតត្ថបរិយាយ ១ លោកត្ថបរិយាយ ១ ពុទ្ធត្ថបរិយាយ ១ ។ ២ ពោលសរសើរធម្មគុណដោយចំណែកនិកាយ ៥ បិដក ៣ នវត្តសត្វសាសន ៩ ធម្មក្ខន្ធល ៤.០០០ ។ ៣ ពោលសរសើរសង្ឃគុណដោយអំណាច បញ្ញត្តិថា វទ្ធិយរាជ មហាភយ្យនរាជ បុក្កស យសកុលបុត្រ សោណសេដ្ឋីបុត្រ រដ្ឋបាលកុលបុត្រ (លោកទាំងអម្បាលនេះជាដើម) ស្តាប់ធម៌ហើយបាននូវសទ្ធា លះស្មើត្រង់ត្រិវាសិប្បត្តិ លះទី សេនាបតិ ទីដាសេដ្ឋី ទីដាតាយឃ្លាំង ចេញប្លសក្កសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ។

៣២១

រោសិដ្ឋក្ខន្ធកេ សីហសេនាបតិវត្តម្ហី អភិរិយវាទវា

សមយេន សីហោ សេនាបតិ និកណ្ណាស្សវកោ តស្សំ
បរិសាយំ និសិន្នោ ហោតិ ។ អថខោ សីហាស្ស សេ-
នាបតិស្ស ឯតទហោសំ និស្សំសយំ ខោ សោ ភកវា
អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ភវិស្សតិ តថា ហិមេ អភិញ្ញាតា
អភិញ្ញាតា លិច្ឆវី សត្តាតារេ សន្តិសិន្នា សន្តិបតិតា
អនេកបរិយាយេន ពុទ្ធស្ស វណំ កាសន្តិ ធម្មស្ស វណំ
កាសន្តិ សង្ឃស្ស វណំ កាសន្តិ យទ្ធជាហំ តំ ភកវន្តំ
ទស្សនាយ ឧបសង្កម្មយ្យ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធនំ ។
អថខោ សីហោ សេនាបតិ យេន និកណ្ណោ នាដបុត្តោ
តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា និកណ្ណំ នាដបុត្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សីហោ សេ-
នាបតិ និកណ្ណំ នាដបុត្តំ ឯតទវោច ឥន្ទ្រាមហំ កន្លេ
សមណំ តោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្មិត្វន្តិ ។ កី បន
ត្វំ សីហា កិរិយវាទោ សមាទោ អភិរិយវាទំ សមណំ
តោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្មិស្សសិ សមណោ ហិ
សីហា តោតមោ អភិរិយវាទោ អភិរិយាយ ធម្មំ ទេសេតិ

ពោលផ្លូវព្រះ: និទានសីហសេនាបតិ ពោលអំពីអភិរិយក្ស

ជាសាវកនិគ្រណ៍ក៏អង្គុយនៅក្នុងកណ្តាលបរិសទ្ធនោះដែរ ។ ទើបសីហ
សេនាបតិត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះព្រះអង្គជាព្រះអរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធប្រាកដឥតសង្ស័យឡើយ ព្រោះហេតុនោះ ពួកស្តេចលិច្ឆវី
ទាំងនេះដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញក្រៃលែងអង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងរោង
សម្រាប់ទទួលភ្ញៀវ ហើយពោលសរសើរគុណព្រះពុទ្ធ ពោលសរសើរ
គុណព្រះធម៌ ពោលសរសើរគុណព្រះសង្ឃ ដោយបរិយាយជាច្រើន
បើដូច្នោះមានតែអាក្ខាអញចូលទៅ ដើម្បីឃើញព្រះមានព្រះភាគ ជា
អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ (លងមើល) ។ លំដាប់នោះ សីហសេនាបតិចូល
សំដៅទៅត្រង់ទីដែលនិគណ្ណនាដបុត្តនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏សម្តែ
និគណ្ណនាដបុត្តហើយអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសីហសេនាបតិអង្គុយ
នៅក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបនិយាយទៅនឹងនិគណ្ណនាដបុត្តថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំចង់ចូលទៅឃើញព្រះសមណគោតម(ម្តងមើល) ។ និគ-
ណ្ណនាដបុត្តពោលថា ខ្ញុំអ្នកសីហ: អ្នកឯងជាអ្នកនិយាយចំពោះកិច្ចការថា
ត្រូវធ្វើ នឹងចូលទៅមើលសមណគោតមជាអ្នកពោលពាក្យឃាត់កិច្ចការថា
មិនត្រូវធ្វើដូចម្តេចប៉ុន្មាន ម្ចាស់អ្នកសីហ: ព្រោះសមណគោតមជាអ្នកពោល
ពាក្យឃាត់កិច្ចការថាមិនត្រូវធ្វើ សំដែងធម៌ហាមកិច្ចការថាមិនត្រូវធ្វើ នឹង

៣២២

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

តេន ច សារកេ វិនេត័តិ ។ អថខោ សីហស្ស សេនាប-
តិស្សយោ អហោសិ ភមិកាកិសង្ខារោ ភកវន្តំ ទស្សនា-
យសោ បដិប្បស្សម្ហិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។ តតិយម្បិ
ខោ អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា លំច្ឆវី សញ្ញាតារេ សន្និសីដ្ឋា
សន្និបតិកា អនេកបរិយាយេន ពុទ្ធស្ស វណ្ណំ កាសន្តិ
ធម្មស្ស វណ្ណំ កាសន្តិ សង្ឃស្ស វណ្ណំ កាសន្តិ ។ តតិ-
យម្បិ ខោ សីហស្ស សេនាបតិស្ស ឯតទហោសិ
និស្សំសយំ ខោ សោ ភកវំ អហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា
ករិស្សតិ តថា ហិមេ អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា លំច្ឆវី
សញ្ញាតារេ សន្និសីដ្ឋា សន្និបតិកា អនេកបរិយាយេន
ពុទ្ធស្ស វណ្ណំ កាសន្តិ ធម្មស្ស វណ្ណំ កាសន្តិ សង្ឃស្ស
វណ្ណំ កាសន្តិ កី ហិ មេ ករិស្សន្តិ និកណ្ណា អបលោកិ-
តា វំ អនបលោកិតា វំ យន្តនាហិ អនបលោកិតា
វំ និកណ្ណំ តំ ភកវន្តំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមេយ្យំ អហន្តំ
សម្មាសម្ពុទ្ធន្តិ ។ អថខោ សីហោ សេនាបតិ បញ្ចហិ
រថសតេហិ ទិវំ ទិវស្ស វេសាលិយា និយ្យាសិ ភកវន្តំ
ទស្សនាយ យាវតិកា យានស្ស ភូមិ យានេន ភត្តា

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ទូន្មានសាវ័កទាំងឡាយ ដោយពោលពាក្យយាត់កិច្ចការថាមិនត្រូវធ្វើនោះ
ដែរ ។ ឯការរៀបចំដំណើររបស់សីហសេនាបតិដើម្បីនឹងទៅឃើញព្រះដ៏
មានព្រះភាគ(ន្ទ៎) ក៏ពាក់ខានទៅ ។ ពួកស្តេចលិច្ឆវីដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ
ល្បីល្បាញក្រៃលែង អង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងរោងសម្រាប់ទទួលភ្ញៀវ ហើយ
ពោលសរសើរគុណព្រះពុទ្ធ ពោលសរសើរគុណព្រះធម៌ ពោលសរសើរ
គុណព្រះសង្ឃ ដោយបរិយាយជាច្រើនអស់វារៈជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។
អស់វារៈជាគំរប់បីដងផង ។ ឯសីហសេនាបតិក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងវារៈជា
គំរប់បីដងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះព្រះអង្គជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
ប្រាកដឥតសង្ស័យឡើយ ព្រោះហេតុនោះហើយបានជាពួកស្តេចលិច្ឆវី
ទាំងនេះដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញក្រៃលែង អង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងរោង
សម្រាប់ទទួលភ្ញៀវ ហើយពោលសរសើរគុណព្រះពុទ្ធ ពោលសរសើរ
គុណព្រះធម៌ ពោលសរសើរគុណព្រះសង្ឃ ដោយបរិយាយជាច្រើន
និគ្រណ្តទាំង(នេះ)ទោះអញលាភ្នំ មិនលាភ្នំ នឹងធ្វើអ្វីអញ បើដូច្នោះអាត្មា
អញមិនបាច់លានិគ្រណ្តទាំង(នេះ)ទេ គួរតែចូលទៅឃើញព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះតែម្តង ។ លំដាប់នោះ សីហសេនាបតិ
ចេញទៅអំពីក្រុងវេសាលីដោយរថ៥០០ក្នុងវេលាថ្ងៃ ដើម្បីនឹងឃើញព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ហើយដាក់យានទុកក្នុងទីសមគួរ ទើបចុះអំពីយានដើរទៅ

៣២៣

បាសន្តិក្ខន្ធតេ សីហសេនាបតិវត្តន្តិ អភិរិយវាទរាជ

យាណ បច្ឆោរោហិត្វា បត្តិកោ វ យេន ភគវា តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និស័-
និ ។ ឯកមន្តំ និស័ន្នោ ខោ សីហោ សេនាបតិ ភគវន្តំ
ឯតទរោច សុតម្មតំ កន្លេ អភិរិយវាទោ សមណោ
តោតមោ អភិរិយាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច សាវកេ
វិនេតិតិ យេ តេ កន្លេ ឯវាហំសុ អភិរិយវាទោ សម-
ណោ តោតមោ អភិរិយាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច
សាវកេ វិនេតិតិ កច្ចំ តេ កន្លេ ភគវតោ វត្តវាទិណោ
ន ច ភគវន្តំ អក្ខតេន អញ្ញាចិក្ខន្តិ ធម្មស្ស ច អនុធម្មំ
ព្យាករោតិ ន ច កោចិ សហធម្មិកោ វាទានុវាទោ
ការយ្ហដ្ឋានំ អាតច្ឆតិ អនុក្ខត្វាតុកាមា ហិ មយំ កន្លេ
ភគវន្តំ ។

ហេសង្ខិច្ឆន្តកៈ និទានសីហសេនាបតិ ពោលអំពីអភិរិយវាទ

ដោយជើងទេទេ ចូលតម្រង់ទៅកាន់ទីដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទើបអង្គុយក្នុងទីសមគួរ
លុះសីហសេនាបតិអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮថា ព្រះសមណ
គោតមជាអ្នកពោលយាត់កិច្ចការថាមិនត្រូវធ្វើ សំដែងធម៌ហាមកិច្ចការថា
មិនត្រូវធ្វើ ទាំងខ្លួនខ្លួនសាវ័កទាំងឡាយដោយពោលពាក្យយាត់កិច្ចការថា
មិនត្រូវធ្វើដូច្នោះដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេទាំងឡាយតែងពោលយ៉ាង
នេះថា ព្រះសមណគោតមជាអ្នកពោលយាត់កិច្ចការថាមិនត្រូវធ្វើ សំដែង
ធម៌ហាមកិច្ចការថាមិនត្រូវធ្វើ ទាំងខ្លួនខ្លួនសាវ័កទាំងឡាយដោយពោល
ពាក្យយាត់កិច្ចការថាមិនត្រូវធ្វើដូច្នោះដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេទាំង
នោះពោលត្រង់តាមពាក្យរបស់ព្រះអង្គ មិនមែនពោលបង្កាច់ព្រះអង្គ
ដោយពាក្យមិនពិតទេ ដ្បិតព្រះអង្គតែងពោលជាក់ច្បាស់នូវធម៌សមគួរ
ដល់ធម៌ ប្រសិនបើមានសហធម្មិកណាមួយបាននិយាយត្រូវតាមព្រះពុទ្ធ-
ដីកាដែលព្រះអង្គបានពោល (នោះ) ក៏មិនបានដល់នូវវេហតុដ៏ណោះដ៏ទៀល
ឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុនោះហើយ បានដោយយើង
ខ្ញុំព្រះអង្គមិនចង់ពោលបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

៣២៤

វិទយបំជិកេ មហារក្កោ

[១២៧] អត្តំ សីហា ចរិយាយោ យេន មំ ចរិយា-
យេន សម្មា វទមាតោ វទេយ្យ អភិរិយវំនោ សម-
ណោ តោតមោ អភិរិយាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច
សាវកេ វិនេតីតិ ។ អត្តំ សីហា ចរិយាយោ យេន មំ
ចរិយាយេន សម្មា វទមាតោ វទេយ្យ ភិរិយវំនោ ស-
មណោ តោតមោ ភិរិយាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច
សាវកេ វិនេតីតិ ។ អត្តំ សីហា ចរិយាយោ យេន មំ
ចរិយាយេន សម្មា វទមាតោ វទេយ្យ ឧច្ឆេទវំនោ ស-
មណោ តោតមោ ឧច្ឆេទាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច
សាវកេ វិនេតីតិ ។ អត្តំ សីហា ចរិយាយោ យេន មំ
ចរិយាយេន សម្មា វទមាតោ វទេយ្យ ជេតុច្ឆិ សមណោ
តោតមោ ជេតុច្ឆិតាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច សាវកេ
វិនេតីតិ ។ អត្តំ សីហា ចរិយាយោ យេន មំ ចរិយា-
យេន សម្មា វទមាតោ វទេយ្យ វេនយំកោ សមណោ
តោតមោ វេនយាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច សាវកេ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

(១២៧) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សីហៈ មានហេតុជាទំនង
គួរឱ្យអ្នកផងថា ចំពោះតថាគតថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោល
ពាក្យយាត់កិច្ចការថា មិនត្រូវធ្វើ សំដែងធម៌ហាមកិច្ចការថា មិនត្រូវធ្វើ
ទាំងទូន្មានសាវ័កទាំងឡាយដោយពាក្យថា មិនត្រូវធ្វើនោះដែរ ដែលគេ
ថានោះត្រូវហើយ ។ ម្ចាស់សីហៈ មានហេតុជាទំនង គួរឱ្យអ្នកផងថា
ចំពោះតថាគតថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលថា ត្រូវធ្វើកិច្ចការ
សំដែងធម៌ថា ត្រូវធ្វើ ទាំងទូន្មានសាវ័កទាំងឡាយដោយពាក្យថាត្រូវធ្វើ
នោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ។ ម្ចាស់សីហៈ មានហេតុជាទំនងគួរ
ឱ្យអ្នកផងថាចំពោះតថាគតថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យ
កាត់ផ្តាច់ផ្តិលទេតី សំដែងធម៌ ដើម្បីកាត់ផ្តាច់ផ្តិល ទាំងទូន្មានសាវ័ក
ទាំង ឡាយដោយពាក្យថាត្រូវកាត់ផ្តាច់ផ្តិលនោះដែរ ដែលថានោះត្រូវ
ហើយ ។ ម្ចាស់សីហៈ មានហេតុជាទំនងគួរឱ្យអ្នកផងថាចំពោះ
តថាគតថា ព្រះសមណគោតមជាអ្នកខ្ចើមរអើម សំដែងធម៌ ដើម្បីខ្ចើម
រអើម ទាំងទូន្មានសាវ័កទាំងឡាយដោយពាក្យថា គួរខ្ចើមរអើមនោះដែរ
ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ។ ម្ចាស់សីហៈ មានហេតុជាទំនងគួរឱ្យ
អ្នកផងថាចំពោះតថាគតថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកបំផ្លាញទេតី
សំដែងធម៌ ដើម្បីបំផ្លាញ ទាំងទូន្មានសាវ័កទាំង ឡាយដោយពាក្យថា

៣២៥

ពេសជ្ជៈព្រះសីហាសេនាបតីវត្តម្ហូ អភិវិយវាទិកថា

វិទេតីតិ ។ អត្ថំ សីហា បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន
សម្មា វទមាណោ វទេយ្យ តបស្សី សមណោ តោតមោ
តបស្សីតាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច សាវកេ វិទេតីតិ ។
អត្ថំ សីហា បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា
វទមាណោ វទេយ្យ អបកត្តោ សមណោ តោតមោ អប-
កត្តតាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច សាវកេ វិទេតីតិ ។
អត្ថំ សីហា បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា
វទមាណោ វទេយ្យ អស្សត្តោ សមណោ តោតមោ
អស្សសាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច សាវកេ វិទេតីតិ ។
តោតមោ ច សីហា បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន
សម្មា វទមាណោ វទេយ្យ អភិវិយវាទោ សមណោ
តោតមោ អភិវិយាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច សាវកេ
វិទេតីតិ ។ អហញ្ញំ សីហា អភិវិយំ វទាមិ កាយទុច្ច-
រិតស្ស វចីទុច្ចរិតស្ស មនោទុច្ចរិតស្ស អនេកវិហិតានំ
មាមកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អភិវិយំ វទាមិ អយំ
ទោ សីហា បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា

ពោលស្តីព្រះ: និទានសីហសេនាបតិ ពោលអំពីវាទៈមានអភិរិយាវាទជាដើម

ត្រូវចម្លែងព្រះនោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ។ ម្នាលសីហៈ មាន
ហេតុជាទំនងគួរឱ្យអ្នកផងថាចំពោះតថាគតថា ព្រះសមណគោតមជា
អ្នកដុតកំដៅទេតី សំដែងធម៌ដើម្បីដុតកំដៅ ទាំងទូន្មានសាវកទាំងឡាយ
ដោយពាក្យថាត្រូវដុតកំដៅនោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ។ ម្នាល
សីហៈ មានហេតុជាទំនងគួរឱ្យអ្នកផងថាចំពោះតថាគតថា ព្រះសមណ
គោតមជាមនុស្សឥតកំណើត សំដែងធម៌ ដើម្បីមិនឱ្យមានកំណើត ទាំង
ទូន្មានសាវកទាំងឡាយដោយពាក្យមិនមានកំណើតនោះដែរ ដែលគេថា
នោះត្រូវហើយ ។ ម្នាលសីហៈ មានហេតុជាទំនងគួរឱ្យអ្នកផងថាចំពោះ
តថាគតថា ព្រះសមណគោតមជាអ្នកទំនុកបំរុង សំដែងធម៌ ដើម្បីទំនុក
បំរុង ទាំងទូន្មានសាវកទាំងឡាយដោយពាក្យថា ឱ្យទំនុកបំរុងនោះដែរ
ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ។ ម្នាលសីហៈ ទំនងដែលគួរឱ្យអ្នកផងថា
ចំពោះតថាគតថា ព្រះសមណគោតមជាអ្នកពោលពាក្យថា មិនត្រូវធ្វើ
សំដែងធម៌ហាមថាមិនត្រូវធ្វើ ទាំងទូន្មានសាវកទាំងឡាយដោយពាក្យថា
មិនត្រូវធ្វើនោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ តើដូចម្តេច ម្នាលសីហៈ
ផ្សិតតថាគតពោលថា មិនត្រូវធ្វើចំពោះតែកាយទុច្ចរិត រឺចីទុច្ចរិត
មនោទុច្ចរិត នឹងពោលយាត់កិច្ចការថា មិនត្រូវធ្វើចំពោះតែអកុសល-
ធម៌ដ៏អាក្រក់ច្រើនប្រការ ម្នាលសីហៈ ទំនងនេះឯងហើយ ដែលគួរឱ្យ

៣២៦

វិធីបិណ្ឌពេ មហាវត្តោ

វេទមាណោ វេទយ្យ អកិរិយវាណោ សមណោ តោតមោ
អកិរិយាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច សាវកេ វិនេតីតិ ។
កតមោ ច សីហា បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន
សម្មា វេទមាណោ វេទយ្យ កិរិយវាណោ សមណោ តោត-
មោ កិរិយាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច សាវកេ វិនេតី-
តិ ។ អហញ្ញំ សីហា កិរិយំ វេទមិ កាយសុចរិតស្ស
វចីសុចរិតស្ស មនោសុចរិតស្ស អនេកវិហិតានំ កុស-
លានំ ធម្មានំ កិរិយំ វេទមិ អយំ ទោ សីហា បរិយា-
យោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វេទមាណោ វេទយ្យ
កិរិយវាណោ សមណោ តោតមោ កិរិយាយ ធម្មំ ទេសេ-
តិ តេន ច សាវកេ វិនេតីតិ ។ កតមោ ច សីហា
បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វេទមាណោ
វេទយ្យ ឧច្ឆេទវាណោ សមណោ តោតមោ ឧច្ឆេទាយ
ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច សាវកេ វិនេតីតិ ។ អហញ្ញំ
សីហា ឧច្ឆេទំ វេទមិ រាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស
អនេកវិហិតានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ ឧច្ឆេទំ

វិនយចំណិត មហាវគ្គ

អ្នកផងថា ចំពោះតថាគតថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលយាត់
កិច្ចការថាមិនត្រូវធ្វើ សំដែងធម៌ហាមថាមិនត្រូវធ្វើ ទាំងទូន្មានសាវ័កទាំង
ឡាយដោយពាក្យថាមិនត្រូវធ្វើនោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ។
ម្នាលសីហៈ ទំនងដែលគួរឲ្យអ្នកផងថាចំពោះតថាគតថា ព្រះសមណ
គោតមជាអ្នកពោលថាត្រូវធ្វើ សំដែងធម៌ថាត្រូវធ្វើ ទាំងទូន្មានសាវ័ក
ទាំងឡាយដោយពាក្យថាត្រូវធ្វើនោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ តើ
ដូចម្តេច ។ ម្នាលសីហៈ ដ្បិតតថាគតពោលថា ត្រូវធ្វើចំពោះតែ
កាយសុចរិត វច្ចសុចរិត មនោសុចរិត នឹងពោលថា ត្រូវធ្វើចំពោះតែ
កុសលធម៌ដែលមានប្រយោជន៍ច្រើនប្រការ ម្នាលសីហៈ ទំនងនេះឯង
ហើយ ដែលគួរឲ្យអ្នកផងថាចំពោះតថាគតថា ព្រះសមណគោតម
ជាអ្នកពោលថាត្រូវធ្វើ សំដែងធម៌ថាត្រូវធ្វើ ទាំងទូន្មានសាវ័កទាំងឡាយ
ដោយពាក្យថាត្រូវធ្វើនោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ។ ម្នាលសីហៈ
ទំនងដែលគួរឲ្យអ្នកផងថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យ
កាត់ផ្តាច់ផ្តិល សំដែងធម៌ដើម្បីកាត់ផ្តាច់ផ្តិល ទាំងទូន្មានសាវ័កទាំងឡាយ
ដោយពាក្យថាត្រូវកាត់ផ្តាច់ផ្តិល ដែលគេថានោះត្រូវហើយ តើដូចម្តេច ។
ម្នាលសីហៈ ដ្បិតតថាគតពោលថា ត្រូវកាត់ផ្តាច់ផ្តិលរាគៈ ទោសៈ មោហៈ
នឹងពោលថាត្រូវកាត់ផ្តាច់ផ្តិលនោះ ចំពោះតែអកុសលធម៌ដ៏អាស្រ័យ

៣២៧

ពោសដ្ឋិក្ខុកោ សីហសេនាបតិវត្ថុម្ហំ អភិរិយវាទាទិកថា

វនាមំ អយំ ខោ សីហ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន
សម្មា វនមាណោ វនេយ្យ ឧច្ឆេទវនោ សមណោ កោត-
មោ ឧច្ឆេទាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច សាវកេ វិនេតីតិ ។
កតមោ ច សីហ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន
សម្មា វនមាណោ វនេយ្យ ជេតុច្ឆិ សមណោ កោតមោ
ជេតុច្ឆិតាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច សាវកេ វិនេតីតិ ។
អហញ្ញំ សីហ ជីកុច្ឆាមិ កាយទុច្ឆរិតេន វចីទុច្ឆរិតេន
មនោទុច្ឆរិតេន អនេកវិហិតានំ ទាបកានំ អត្តុសលានំ
ធម្មានំ សម្មាបត្តិយា ជីកុច្ឆាមិ^(១) អយំ ខោ សីហ
បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វនមាណោ
វនេយ្យ ជេតុច្ឆិ សមណោ កោតមោ ជេតុច្ឆិតាយ ធម្មំ
ទេសេតិ តេន ច សាវកេ វិនេតីតិ ។ កតមោ
ច សីហ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា
វនមាណោ វនេយ្យ វេនយកោ សមណោ កោតមោ
វិនយាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច សាវកេ វិនេតី-
តិ ។ អហញ្ញំ សីហ វិនយាយ ធម្មំ ទេសេមិ វាគស្ស

១ ឧ. ជេតុច្ឆិតាយ ធម្មំ ទេសេមិ ។

របស់ផ្កិត្ត្រុកៈ និទានសីហសេនាបតី ពោលអំពីវិទមានអភិវិយវាទជាដើម

ច្រើនប្រការ ម្នាលសីហៈ ទំនងនេះឯងហើយ ដែលគួរឱ្យអ្នកផងថា ចំពោះគថាគតថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោលពាក្យកាត់ផ្តាច់ផ្តិល សំដែងធម៌ដើម្បីកាត់ផ្តាច់ផ្តិល ទាំងទូន្មានសាវ័កទាំងឡាយដោយពាក្យថា ត្រូវកាត់ផ្តាច់ផ្តិល ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ។ ម្នាលសីហៈ ទំនង ដែលគួរឱ្យអ្នកផងថាចំពោះគថាគតថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកខ្លឹម រអើម សំដែងធម៌ដើម្បីការខ្លឹមរអើម ទាំងទូន្មានសាវ័កទាំងឡាយដោយ ពាក្យថាត្រូវខ្លឹមរអើមនោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលសីហៈ ព្រោះគថាគតខ្លឹមចំពោះតែកាយទុច្ចរិត វច្ចុច្ចរិត មនោ- ទុច្ចរិត និងខ្លឹមចំពោះសេចក្តីប្រកបចិត្ត ផ្អែកផ្តិតទៅកេសកុសលធម៌ដ៏ អាក្រក់ច្រើនប្រការ ម្នាលសីហៈ ទំនងនេះឯងហើយ ដែលគួរឱ្យអ្នក ផងថាចំពោះគថាគតថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកខ្លឹមរអើម សំដែង ធម៌ដើម្បីការខ្លឹមរអើម ទាំងទូន្មានសាវ័កទាំងឡាយដោយការខ្លឹមរអើម នោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ។ ម្នាលសីហៈ ទំនងដែល គួរឱ្យអ្នកផងថាចំពោះគថាគតថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកបំផ្លាញ សំដែងធម៌ដើម្បីបំផ្លាញ ទាំងទូន្មានសាវ័កទាំងឡាយដោយពាក្យថាត្រូវ បំផ្លាញនោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល សីហៈ ព្រោះគថាគតសំដែងធម៌ចំពោះផ្លូវប្រតិបត្តិដែលបំផ្លាញបង្កនូវរាគៈ

៣២៨

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

នោសស្ស មោហស្ស អនេកវិហិតានំ ចាបកានំ
អកុសលានំ ធម្មានំ វិនយាយ ធម្មំ នេសេមិ អយំ
ទោ សីហ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា
វទមាណោ វទេយ្យ វេនយិកោ សមណោ កោតមោ
វិនយាយ ធម្មំ នេសេតិ តេន ច សាវកេ វិនតីតិ ។
កតមោ ច សីហ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន
សម្មា វទមាណោ វទេយ្យ តបស្សី សមណោ កោតមោ
តបស្សីតាយ ធម្មំ នេសេតិ តេន ច សាវកេ វិនតីតិ ។
តបនីយាហំ សីហ ចាបកោ អកុសលេ ធម្មេ វទាមិ
កាយទុច្ចរិតំ វចំទុច្ចរិតំ មនោទុច្ចរិតំ យស្ស ទោ
សីហ តបនីយា ចាបកោ អកុសលា ធម្មា បហីនា
ឧច្ឆិទ្ធម្ភលា តាលាវត្តកតា អនការំ កតា អាយតី
អនុច្ចាទធម្មា តមហំ តបស្សីតិ វទាមិ តថាគតស្ស ទោ
សីហ តបនីយា ចាបកោ អកុសលា ធម្មា បហីនា

វិសយបិដក មហាវគ្គ

ទោសៈ មោហៈ នឹងសំដែងធម៌ចំពោះផ្លូវប្រតិបត្តិបំផ្លាញបង្កើនអកុសល-
ធម៌ដ៏អាគ្រក់ច្រើនប្រការ ម្នាលសីហៈ ទំនងនេះឯងហើយ ដែលគួរឲ្យ
អ្នកផងថាចំពោះគថាគតថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកបំផ្លាញ សំដែង
ធម៌ដើម្បីបំផ្លាញ ទាំងទូន្មានសាវ័កទាំងឡាយ ដោយពាក្យថាត្រូវបំផ្លាញ
នោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ។ ម្នាលសីហៈ ទំនងដែល
គួរឲ្យអ្នកផងថាចំពោះគថាគតថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកដុតកំដៅ
សំដែងធម៌ដើម្បីដុតកំដៅ ទាំងទូន្មានសាវ័កទាំងឡាយដោយពាក្យថាត្រូវ
ដុតកំដៅនោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលសីហៈ
ព្រោះគថាគតពោលថា កាយទុច្ចរិត វច្ចុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត ជាទីតាំងនៃ
សេចក្តីក្តៅក្រហាយ ជាអកុសលធម៌ដ៏អាគ្រក់ ម្នាលសីហ អកុសលធម៌ដ៏
អាគ្រក់ទាំងឡាយ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (នោះ) បើអ្នក
ណាបានលះស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលចូសគល់អស់ហើយ បានធ្វើ
វត្ថុសម្រាប់កើតទៀតឲ្យអស់លើស ដូចជាដើមត្នោតដែលគេក្រែបលតាស់
រលើសឲ្យលើសដុសតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលើសមានបែបភាពតទៅ
ទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លើសមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀតហើយ គថា-
គតហៅអ្នកនោះថា អ្នកដុតកំដៅ ម្នាលសីហៈ អកុសលធម៌ដ៏អាគ្រក់ទាំង
ឡាយដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (នោះ) គថាគតឯងបានលះ

៣២៧

ភេសន្តិច្ឆន្ទកេ សីហសេនាបតិវត្តិ អភិវិយាវាទិកថា

ឧច្ឆ័ន្ទមូលា តាលាវត្តកតា អនការី កតា អាយតី
អនុប្បាទធម្មា អយំ ខោ សីហ បរិយាយោ យេន មំ
បរិយាយេន សម្មា វទមាណោ វទេយ្យ តបស្សី សមណោ
កោតមោ តបស្សីតាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច សារកេ
វិនេតិ ។ កតមោ ច សីហ បរិយាយោ យេន មំ
បរិយាយេន សម្មា វទមាណោ វទេយ្យ អបកញ្ចោ សម-
ណោ កោតមោ អបកញ្ចតាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន ច
សារកេ វិនេតិ ។ យស្ស ខោ សីហ អាយតី កត្ត-
សេយ្យ បុនត្តវាគិណិត្តិ បហីនា ឧច្ឆ័ន្ទមូលា តាលា-
វត្តកតា អនការី កតា អាយតី អនុប្បាទធម្មា តបហំ
អបកញ្ចោតិ វនាមិ តថាកតស្ស ខោ សីហ អាយតី

ពេសន្តិក្ខន្ធកៈ ធិទានសីហសេនាមតិ ពោលអំពីវាទមានអភិវិយវាទជាដើម

ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលចូសគល់អស់ហើយ បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់ កើតទៀតឲ្យអស់រលីង ដូចដើមភ្នែកដែលគេក្រែបល គាស់រំលើងឲ្យ លែងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខហើយ ម្ចាស់សីហៈ ទំនងនេះឯង ហើយ ដែលគួរឲ្យអ្នកផងថាចំពោះគេថាគតថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកផុតកំដៅ សំដែងធម៌ដើម្បីផុតកំដៅ ទាំងទូន្មានសាវកទាំងឡាយ ដោយពាក្យថាត្រូវផុតកំដៅនោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ។ ម្ចាស់សីហៈ ទំនងដែលគួរឲ្យអ្នកផងថាចំពោះគេថាគតថា ព្រះសមណ គោតម ជាអ្នកផុតកំណើត សំដែងធម៌ដើម្បីមិនឲ្យមានកំណើត ទាំង ទូន្មានសាវកទាំងឡាយដោយពាក្យថាមិនឲ្យមានកំណើតនោះដែរ ដែល គេថានោះត្រូវហើយ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់សីហៈ ព្រះកិរិយាដេកក្នុង គភិតទៅទៀត ដំណើរកើតក្នុងភពតទៅខាងមុខទៀត បើអ្នកណាបាន លះស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលចូសគល់អស់ហើយ បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់ កើតទៀតឲ្យអស់រលីង ដូចដើមភ្នែកដែលគេក្រែបល គាស់រំលើងឲ្យលែង ដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យ ជាធម៌លែងមានកំណើតតទៅខាងមុខទៀតហើយ គេថាគតហៅអ្នកនោះ ថា អ្នកផុតកំណើត ម្ចាស់សីហៈ កិរិយាដេកក្នុងគភិតទៅទៀតដំណើរកើត

៣៣០

វិទយចិណ្ណេ មហាវគ្គោ

គត្តសេយ្យោ បុណ្ណវាភិទិត្តិ បហីនា ឧច្ឆិទ្ឋមូលា តាលា-
វត្ថុកតា អនការី កតា អាយតី អនុប្បននធម្មា អយំ
ខោ សីហា បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វនិមា-
នោ វិនិយ្យ អបគត្តោ សមណោ កោតមោ អបគត្តតាយ
ធម្មំ នេសេតិ តេន ច សាវកេ វិនិតីតិ ។ កតមោ ច
សីហា បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វនិមា-
នោ វិនិយ្យ អស្សត្តោ សមណោ កោតមោ អស្ស-
សាយ ធម្មំ នេសេតិ តេន ច សាវកេ វិនិតីតិ ។
អហញ្ញំ សីហា អស្សត្តោ បរមេន អស្សសេន អស្ស-
សាយ ច ធម្មំ នេសេចិ តេន ច សាវកេ វិនិតី
អយំ ខោ សីហា បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ក្នុងកតតទៅខាងមុខទៀត គឺថាគតបានលះស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តួល
បូសគល់អស់ហើយ បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀតឲ្យអស់រលីង ដូចដើម
ភ្លេតដែលគេក្រែបល គាស់រលីងឲ្យលែងដុះ គេទៅទៀតហើយ បានធ្វើ
ឲ្យលែងមានបែបភាព គេទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌លែងមានកំណើត
គេទៅខាងមុខទៀតហើយ ម្ចាស់សីហៈ ទំនងនេះឯងហើយ ដែល
គួរឲ្យអ្នកផងថាចំពោះគឺថាគតថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកកត
កំណើត សំដែងធម៌ដើម្បីមិនឲ្យមានកំណើត ទាំងទូន្មានសាវកទាំង
ឡាយ ដោយពាក្យមិនឲ្យមានកំណើតនោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវ
ហើយ ។ ម្ចាស់សីហៈ ទំនងដែលគួរឲ្យអ្នកផងថាចំពោះគឺថាគតថា
ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកទំនុកបំរុងពួក សំដែងធម៌ដើម្បីទំនុកបំរុង
ទាំងទូន្មានសាវកទាំងឡាយ ដោយពាក្យថាឲ្យទំនុកបំរុងនោះដែរ ដែល
គេថានោះត្រូវហើយ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់សីហៈ ព្រោះគឺថាគតជា
អ្នកទំនុកបំរុងពួក សំដែងធម៌ដើម្បីទំនុកបំរុង ដោយសេចក្តីទំនុកបំរុង
ដ៏ទុត្តម (១) ទាំងទូន្មានសាវកទាំងឡាយ ដោយពាក្យថាឲ្យទំនុកបំរុង
នោះដែរ ម្ចាស់សីហៈ ទំនងនេះឯងហើយ ដែលគួរឲ្យអ្នកផងថា

១ ក្នុងដីកាថា ទំនុកបំរុងដើម្បីឲ្យបានសម្រេចមគ្គ ៤ នឹងផល ៤ ។

៣៣១

រោសជ្ជៈក្នុងរោ សីហសេនាបតិវត្តម្ហិ ឧបាសក្ខុទេសនា

សម្មា វទេមាលោ វទេយ្យ អស្សត្តោ សមណោ តោតមោ
អស្សសាយ ធម្មំ នេសេតិ តេន ច សាវកេ វិទេតិ ។

[១២៨] ឃឹម វត្ត សីហោ សេនាបតិ កកវន្តំ ឃត-

នេវេ ច អភិក្កន្តំ កន្តេ អភិក្កន្តំ កន្តេ សេយ្យថា ច កន្តេ

ធិក្កន្តិកំ វា ឧក្កន្តេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ ម្ពន្ធស្ស

វា មក្កំ អាចិត្តេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បដ្ឋោតំ ជារយ្យ

ចក្កមន្តោ រូបាធិ ធិក្កន្តិកំ ឃឹមេវំ កកវតា អនេកប-

រិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឃឹសាហំ កន្តេ កកវន្តំ

សរណំ កច្ឆាមិ ធម្មញ្ញំ ភិក្កុសដ្ឋញ្ញំ ឧបាសកំ ចំ

កកវំ ជារត្ត អន្តតត្តេ ចាណុបេតំ សរណំ កកវន្តំ ។

អនុវិច្ឆកាវំ ខោ សីហ ករោហិ អនុវិច្ឆការោ

ឃោសន៍ព្រះពុទ្ធព្រះ ឱទានសីហសេនាបតិ ការសំដែងនូវការវិនិច្ឆ័យជាឧបាសិកា

ចំពោះគម្ពីរគតថា ព្រះសមណគោតមជាអ្នកទំនុកបំរុង សំដែងធម៌ដើម្បី ទំនុកបំរុង ទាំងទូន្មានសាវកទាំងឡាយដោយពាក្យថាឱ្យទំនុកបំរុងនោះដែរ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ។

[១២៨] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ សីហសេនាបតិក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ អង្គដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពីពេលណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពីពេលណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះអង្គ សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយយ៉ាងនេះ គួរនាដូចជាមនុស្សចាប់បើក របស់ដែលគេផ្តាប់ចុះឱ្យផ្សារឡើង តុំនោះដូចជាមនុស្ស បើកបង្ហាញ របស់ដែលគេលាក់បិទបាំង តុំនោះសោតដូចជាមនុស្សអ្នកប្រាប់ផ្លូវដល់ អ្នកវង្វេង ឬក៏ដូចជាមនុស្សកាន់ប្រទីបប្រង់ព្រៃលបំភ្លឺក្នុងទីងងឹតដោយ គិតថា មនុស្សមានភ្នែកមើលឃើញនូវរូបទាំងឡាយបាន បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនេះសូមដល់នូវព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ថាជាទីរព្វក សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រាប់ខ្ញុំ ព្រះអង្គថាជាឧបាសិកាដល់ហើយនូវព្រះរតនត្រ័យថាជាទីរព្វកស្មើដោយ ជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សីហាៈ អ្នកឯងចូរធ្វើនូវការគិតដ៏ញ៉ាំងមើលសិន ឯការគិតដ៏ញ៉ាំងមើល (នោះ)

ព្យាគ

វិធីបំផុស មហាវេញ

តុម្ហាទិសានំ ញាតមនុស្សានំ សាធុ ហោតីតិ ។ វិច្ឆិ-
នាមាហំ កន្តេ កកវតោ វចនេន កិយ្យោសោ មត្តាយ
អត្តមនោ អភិវេទ្ធោ យំ មំ កកវំ ឯវមាហា អនុវិច្ឆការំ
ខោ សីហា ករោហិ អនុវិច្ឆការោ តុម្ហាទិសានំ ញាតម-
នុស្សានំ សាធុ ហោតីតិ មំ^(១) ហិ កន្តេ អញ្ញតិវិយា សា-
វកំ លភិត្វា កេវលកប្បំ វេសាលី បដាតំ បរិហាយ្យំ
សីហោ ខោ អម្ពាតំ សេនាបតិ សាវកត្តំ ឧបកតោតិ
អថ ច បន មំ កកវំ ឯវមាហា អនុវិច្ឆការំ ខោ សីហា
ករោហិ អនុវិច្ឆការោ តុម្ហាទិសានំ ញាតមនុស្សានំ
សាធុ ហោតីតិ ឯសាហំ កន្តេ ទុតិយម្បំ កកវន្តំ សា-
ណំ កត្តាមិ ធម្មញ្ញ កិក្ខុសង្ឃញ្ញ ឧទាសកំ មំ កកវំ
នាវេតុ អដ្ឋតត្តេ បាល្យបេតំ សាវណំ កតន្តំ ។ ធីយវត្តំ

១ ១. មមំ ។

វិនយចំណិត មហាវគ្គ

ជាកិច្ចប្រវត្តិរបស់មនុស្សជាអ្នកដឹងទាំងឡាយ ដូចអ្នកឯង (នេះ) ។ សីហា-
សេនាបតិក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គត្រេកអររីក
រាយ ជាច្រើនលើសជាងប្រមាណ ភាវព្រះពុទ្ធដ៏ការបស់ព្រះមានព្រះ
ភាគនេះ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា ម្ចាស់សីហាៈ
ចូរអ្នកឯងធ្វើនូវការគិតជញ្ជឹងមើលសិន ឯការគិតជញ្ជឹងមើល (នោះ) ជា
កិច្ចប្រវត្តិរបស់មនុស្សជាអ្នកដឹងទាំងឡាយ ដូចអ្នកឯង (នេះ) បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តិរិយដទៃទាំងឡាយ បានខ្ញុំព្រះអង្គជាសាវក មុខជាគេ
នាំគ្នាលើកទង់ដុំវិញក្រុងវេសាលីទាំងអស់ ចេញ (គេប្រកាសសេចក្តី) ថា
យើងទាំងឡាយបានសីហាសេនាបតិមកជាសាវកហើយ ក៏ក្នុងកាលឥឡូវ
នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងខ្ញុំព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សីហាៈ
ចូរអ្នកឯងធ្វើនូវការគិតជញ្ជឹងមើលសិន ឯការគិតជញ្ជឹងមើល (នោះ) ជា
កិច្ចប្រវត្តិរបស់មនុស្សជាអ្នកដឹងទាំងឡាយ ដូចអ្នកឯង (នេះ) បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនេះសូមដល់នូវព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ព្រះធម៌ផង
ព្រះភិក្ខុសង្ឃផងថាជាទីរក ជាគំរូបដ៏រស់ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាទុរាសកដល់ព្រះគន្ត្រីយ ថាជាទីរកស្មើដោយ
ជីវិត តាំងអំពីវិប្បនេះទៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សីហាៈ

៣៣៣

ពេសន្តិក្ខត្តកេ សីហសេនាបតិវន្តិម្ហិ ឧបាសកត្តទេសនា

ខោ តេ សីហ និគណ្ណានំ ឱទានក្ខតំ កុលំ យេន
នេសំ ឧបកតានំ បិណ្ណកំ^(១) នាតត្ថំ មញ្ញោយ្យាសីតិ ។
តមីនាទាហំ កន្តេ កកវតោ វចនេន ភិយ្យោសោ មត្តា
យ អត្តមនោ អភិវន្តោ យំ មំ កកវំ ឯវមាហា ទីយរត្តំ
ខោ តេ សីហ និគណ្ណានំ ឱទានក្ខតំ កុលំ យេន នេសំ
ឧបកតានំ បិណ្ណកំ នាតត្ថំ មញ្ញោយ្យាសីតិ សុតម្មេតំ
កន្តេ សមណោ តោតមោ ឯវមាហា មយ្ហមេវ នានំ
នាតត្ថំ ន អញ្ញោសំ នានំ នាតត្ថំ មយ្ហមេវ សាវកានំ
នានំ នាតត្ថំ ន អញ្ញោសំ សាវកានំ នានំ នាតត្ថំ
មយ្ហមេវ ទិដ្ឋំ មហាច្ឆលំ ន អញ្ញោសំ ទិដ្ឋំ មហាច្ឆលំ
មយ្ហមេវ សាវកានំ ទិដ្ឋំ មហាច្ឆលំ ន អញ្ញោសំ សាវ-
កានំ ទិដ្ឋំ មហាច្ឆលន្តំ អថ ច បន មំ កកវំ និគណ្ណ-
សុបិ នានេ សមាទិបេតិ អថ ច កន្តេ មយមេត្ត កាលំ

១ ឱ. បិណ្ណកំ ។

ហេតុផលនៃការសម្រេចចិត្តរបស់អ្នកសម្រេចចិត្ត

ត្រកូលរបស់អ្នកជាអណ្ណន៍បម្រុងពួកនិគ្រណ៍ ជាយូរណាស់មកហើយ អ្នកសំគាល់ថាបានអ្នកណា នឹងឲ្យបំណុល បានដល់ត្រូវយ៉ាងដែលចូលមកនោះ ។ សីហសេនាបតិក្រាបទូលថា បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គត្រេកអររីករាយពេច្រើនលើសប្រមាណ តាមពុទ្ធដីការរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនេះ ដ្បិតព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងខ្ញុំព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សីហា ត្រកូលរបស់អ្នកជាអណ្ណន៍បម្រុងពួកនិគ្រណ៍ ជាយូរណាស់មកហើយ អ្នកសំគាល់ថាបានអ្នកណា នឹងឲ្យបំណុល បានដល់និគ្រណ៍ដែលចូលមកនោះ វិញ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យនេះខ្ញុំព្រះអង្គស្តាប់បានហើយ ថាព្រះសមណគោតមទ្រង់ត្រាស់នឹងខ្ញុំយ៉ាងនេះថា អ្នកត្រូវឲ្យទានដល់តថាគតតែម្យ៉ាង មិនត្រូវឲ្យទានដល់ពួកនិគ្រណ៍ដទៃទេ អ្នកត្រូវឲ្យទានដល់សាវ័ករបស់តថាគតតែម្យ៉ាង មិនត្រូវឲ្យទានដល់ពួកសាវ័ករបស់ពួកនិគ្រណ៍ដទៃទេ ទានដែលអ្នកឲ្យហើយដល់តថាគត ជាទានមានផលច្រើន ទានដែលអ្នកឲ្យហើយដល់ពួកនិគ្រណ៍ដទៃ ជាទានមិនមានផលច្រើនទេ ទានដែលអ្នកឲ្យហើយដល់ពួកសាវ័ករបស់តថាគត ជាទានមានផលច្រើន ទានដែលអ្នកឲ្យហើយដល់ពួកសាវ័ករបស់និគ្រណ៍ដទៃ ជាទានមិនមានផលច្រើនទេ ក៏ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបបួលខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យធ្វើទានដល់ពួកនិគ្រណ៍ (វិញ) បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះអង្គដឹងកាល

៣៣៤

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

ជាតិស្សាម ឯសាហំ កន្តេ តតិយម្បិ កកវន្តំ សរណំ
កត្តាមិ ធម្មញ្ញំ ភិក្ខុសង្ឃញ្ញំ ឧបាសកំ មំ កកវ
នារតុ អន្តតតេ ចាណុបេតំ សរណំ កតន្តំ ។ អថខោ
កកវា សីហស្ស វេនាបតិស្ស អនុបុត្រកថំ កថេសិ
សេយ្យដំ ទានកថំ សីលកថំ សត្តកថំ កាមាធំ
អាទីនំ ឱការំ សន្តិលេសំ នេត្តម្មេ អាទិសំសំ បកា-
សេសិ ។ យនា កកវា អញ្ញាសិ សីហំ វេនាបតិ
កល្បចិត្តំ មុទុចិត្តំ វិនិវេណចិត្តំ ឧទក្ខចិត្តំ បសន្នចិត្តំ
អថ យា ពុទ្ធាធំ សាមុក្កំសិកា ធម្មនេសនា តំ ប-
កាសេសិ ទុក្ខំ សមុទយំ និរោធំ មក្ខំ ។ សេយ្យថាបិ
នាម សុទ្ធិំ វិត្តំ អបគតកាឡកំ សម្មនេវ រជធំ ប-
ដិត្តល្ហោយ្យ ឯវមេវ សីហស្ស វេនាបតិស្ស តស្មីយេ-
វាសនេ វិជំ វិតមលំ ធម្មចក្កំ ឧទហានិ យន្តិញ្ញំ
សមុទយធម្មំ សព្វន្តំ និរោធនម្មន្តំ ។ អថខោ សីហោ

វិទយបិដក មហាវគ្គ

ដ៏សមគួរក្នុងការឲ្យទាននេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនេះសូម ដល់នូវព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ថាជាទីរត់ ជាគំរប់បីដង សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក ដល់ព្រះរតនត្រ័យថាជាទីរត់ស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីនេះទៅ ។ ត្រា នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអនុបុព្វកថាដល់សីហសេនាបតិ គឺសំដែងនូវទានកថា សីលកថា សក្កកថា ទោសរបស់កាមទាំងឡាយ ដ៏លាមកសៅហ្មង នឹងអាទិសង្ឃក្នុងការចេញបួស ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបថា សីហសេនាបតិមានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាស ចាកនិវរណៈ មានចិត្តរីករាយ មានចិត្តជ្រះថ្លា ក្នុងកាលណាហើយ ក្នុង កាលនោះ ព្រះអង្គក៏សំដែងនូវធម្មទេសនាដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយតែង លើកឡើងសំដែងដោយព្រះអង្គឯងគឺ(សំដែង)ទុក្ខ សមុទយ និរោធមគ្គ ។ ធម្មតាសំពត់សស្តាតមិនជិតប្រឡាក់ដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅ គួរទទួលទឹក ជ្រលក់ដោយល្អប្រាស យ៉ាងណាមិញ ធម្មចក្ខុ គឺសោតាបត្តិមគ្គ ប្រាស ចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិល ក៏កើតឡើងដល់សីហសេនាបតិក្នុងទីអង្គុយ នោះឯងថា ធម្មជាតិណាមួយមានសេចក្តីកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតិទាំង អស់នោះតែងរលត់ទៅវិញជាធម្មតា ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ។ ត្រានោះ

៣៣៥

ពេសន្តិក្ខត្តកេ សីហសេនាបតិវត្តម្ហិ ទុដ្ឋិស្សកធម៌សកថា

សេនាបតិ ទិដ្ឋធម្មោ បត្តធម្មោ វិទិតធម្មោ បរិយោកាឡិ-
ប្បា ធម្មោ តិណ្ណវិចិត្តិច្ឆោ វិភតកម៌កថោ វេសារជ្ជប្បត្តោ
អបរាប្បច្ចយោ សត្តុ សាសនេ ភកវន្តំ ឯតទកេច
អធិវាសេតុ មេ ភន្តេ ភកវា ស្វាតនាយ កត្តំ សន្តិ
ភិក្ខុសង្ឃោតិ ។ អធិវាសេសិ ភកវា តុណ្ណិកាវេន ។
អថទោ សីហោ សេនាបតិ ភកវតោ អធិវាសនំ វិទិត្តា
ឡដ្ឋាយាសនា ភកវន្តំ អភិវាទេត្តា បទត្តិណំ កត្តា
បក្កាមិ ។ អថទោ សីហោ សេនាបតិ អញ្ញាតវំ បុរិសំ អា-
ណាមេសិ កច្ច កណោ បវត្តមំសំ ជាទាហិតិ ។ អថទោ
សីហោ សេនាបតិ តស្សា វត្តិយា អច្ចយេន បណីតំ
ខាទនិយំ កោជនិយំ បដិយាទាមេត្តា ភកវតោ កាលំ
អាវេទាមេសិ កាលោ ភន្តេ ទិដ្ឋិតំ កត្តន្តំ ។ អថទោ
ភកវា បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្តា បត្តចីវរាទាយ យេន
សីហស្សំ សេនាបតិស្សំ និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧប-
សង្កមិត្តា បញ្ញត្តោ អាសនេ និសិទិ សន្តិ ភិក្ខុសង្ឃោន ។
តេន ទោ បទ សមយេន សម្ពហុលា និកណ្ណា

ពេសន្តិក្ខន្ធកៈ និទានសីហាសេនាបតិ ពោលអំពីសាច់ដែលធ្វើចំពោះ (ខ្លួន)

សីហាសេនាបតិបានឃើញធម៌ហើយ បានដល់ធម៌ហើយ បានត្រាស់ដឹង
ធម៌ហើយ ឈមចុះកាន់ធម៌សិប្បហើយ កន្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យហើយ
កាត់បំបាត់នូវសេចក្តីឆ្កើងឆ្កួល ជាអ្នកដល់នូវសេចក្តីត្វាហាន លែងជឿ
ស្តាប់បុគ្គលដទៃ ក្នុងសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ទើបក្រាបទូលព្រះដ៏-
មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃទទួលកត្តារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងថ្ងៃស្អែកនេះ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយគុណភាព ។ គ្រានោះ សីហា-
សេនាបតិដឹងថាព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយក៏ក្រែកចាក
ទីអង្គុយថ្វាយបង្គំលាព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទេស្យណហើយដើរចេញ
ទៅ ។ ទើបសីហាសេនាបតិបង្គាប់បុរសម្នាក់ថា នែនាយ អ្នកឯងចូរទៅ
រកសាច់សត្វស្លាប់ស្រាប់មក ។ លុះកន្លងរាត្រីយប់នោះហើយ ទើបសីហា-
សេនាបតិតាក់តែងខាទើយកោជនីយាហារដ៏ធ្លាញ់ពីសា ហើយចាត់បម្រើ
ឲ្យទៅក្រាបទូលនូវកត្តាកាលដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចំរើន (កាលនេះ) ជាកាលសមគួរហើយ កត្តក៏សម្រេចហើយ ។ គ្រានោះ
ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់ហើយទ្រង់បាត្រច័រយោង
ទៅកាន់ផ្ទះសីហាសេនាបតិ លុះចូលទៅដល់ហើយគង់លើកាសនៈដែលគេ
ក្រាលបម្រុងទុកព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ ។ សម័យនោះឯង និត្តណ្តាំងឡាយ

៣៣៦

វិទយចិដិកេ មហាវគ្គោ

វេសាលីយំ វជិយាយ វជិយំ សិដ្ឋាដកេន សិដ្ឋាដកំ
ពាហា បក្កយ្ហ កក្កន្តិ អជ្ជំ សីហោន សេនាបតិណ
ឌុល្លំ បសុំ វជិត្វា សមណស្ស កោតមស្ស កត្តំ កតំ តំ
សមណោ កោតមោ ជាធំ ឧទ្ទិស្ស កតំ មំសំ បរិកុញ្ញតិ
បដិច្ចកម្មន្តិ ។ អថទោ អញ្ញតរោ បុរិសោ យេន
សីហោ សេនាបតិ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា សីហស្ស
សេនាបតិស្ស ឧបកណ្ណាកេ អាពោចេសិ យក្សេ កន្ត
ជាធម្មាសិ ឯតេ សម្ពហុលា និកណ្ណា វេសាលីយំ
វជិយាយ វជិយំ សិដ្ឋាដកេន សិដ្ឋាដកំ ពាហា បក្កយ្ហ
កក្កន្តិ អជ្ជំ សីហោន សេនាបតិណ ឌុល្លំ បសុំ វជិត្វា ស-
មណស្ស កោតមស្ស កត្តំ កតំ តំ សមណោ កោតមោ
ជាធំ ឧទ្ទិស្ស កតំ មំសំ បរិកុញ្ញតិ បដិច្ចកម្មន្តិ ។
អលំ អយ្យ^(១) ធីយរត្តបិ តេ អាយស្មណ្ណា អវណ្ណាកាមា
ពុទ្ធស្ស អវណ្ណាកាមា ធម្មស្ស អវណ្ណាកាមា សដ្ឋស្ស
ន ច បន តេ អាយស្មណ្ណា ករិវន្តិ^(២) តំ កកវន្តំ អសតា
តុណ្ណា មុសា អក្ខតេន អញ្ញចិក្ខុណ្ណា ន ច មយំ ជីវិត-
ហេតុបិ សញ្ញាច្ច ចាណំ ជីវិតា វោរោបេយ្យមាតិ ។

១ ឧ. អយ្យោ ។ ២ ឧ. ជីវិតិ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ច្រើន (នាំគ្នានៅ) គ្រប់ច្រក នៅគ្រប់ផ្លូវត្រូវឡើងកែងក្នុងក្រុងវេសាលី ហើយផ្គងវែងឡើងកន្ទុកកន្ទេញថា ថ្ងៃនេះសីហសេនាបតិសម្លាប់សត្វចិញ្ចឹម ដ៏ឆាត់ៗ ធ្វើកត្តបម្រុងសមណគោតម សមណគោតមដ៏ងងឹតសាច់ គេធ្វើចំពោះខ្លួន ក៏នៅតែឆាន់សាច់នោះដែរ ។ គ្រានោះ មានបុរស ម្នាក់ ចូលទៅរកសីហសេនាបតិ លុះចូលទៅដល់ហើយនិយាយឡើងដិត ត្រចៀកសីហសេនាបតិថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកជាប់ចុះ ពួកនិគ្រណ៌ទាំងអម្បាលនេះជាច្រើន (នាំគ្នានៅ) គ្រប់ច្រក នៅគ្រប់ផ្លូវ ត្រូវឡើងកែងក្នុងក្រុងវេសាលី ហើយផ្គងវែងឡើងកន្ទុកកន្ទេញថា ថ្ងៃនេះ សីហសេនាបតិសម្លាប់សត្វចិញ្ចឹមដ៏ឆាត់ៗ ធ្វើកត្តបម្រុងសមណគោតម សមណគោតមដ៏ងងឹត សាច់គេធ្វើចំពោះខ្លួនហើយ ក៏នៅតែឆាន់សាច់ នោះដែរ ។ សីហសេនាបតិនិយាយថា ម្ចាស់អ្នក ចូរកុំនិយាយឡើយ លោកដ៏មានអាយុទាំងអម្បាលនោះប្រាថ្នានឹងពោលទោសព្រះពុទ្ធ ប្រាថ្នា នឹងពោលទោសព្រះធម៌ ប្រាថ្នានឹងពោលទោសព្រះសង្ឃ អស់កាល ជាយូរមកហើយ លោកដ៏មានអាយុទាំងអម្បាលនោះ ពោលបង្កាច់ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគនោះដោយរបស់ដែលមិនមាន ដោយការទេ ដោយ ពាក្យមុសាវាទ ដោយពាក្យមិនពិត មិនអស់មិនហើយឡើយ ក៏ឯការពិត (នោះ) យើងមិនក្លែងផ្កាប់បង្កើតសត្វ ព្រោះហេតុជីវិត (របស់ខ្លួន) ទេ ។

ព្យាព័

ពោសន្តិក្ខន្ធពោ ន ជានំ ទុទ្ទិស្ស កតំ មំសំ បរិកុញ្ញិតំ

អថខោ សីហោ សេនាបតិ ពុទ្ធប្បមុទំ ភិក្ខុសង្ឃំ
បណីតេន ខាទទ័យេន កោជទ័យេន សហត្តា សន្ត-
ប្បេត្វា សម្បវាវេត្វា ភកវន្តំ កុត្តារី ឌីជិតបត្តទាណី ឃ-
កមន្តំ ទិសីទិ ។ ឃកមន្តំ ទិសីន្តំ ខោ សីហំ សេ-
នាបតិ ភកវំ ធម្មិយា កថាយ សន្តោស្សត្វា សមាទបេត្វា
សមុត្តោដេត្វា សម្បហំសេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។
អថខោ ភកវំ ឃតស្មី ទិទានេ ឃតស្មី បកវណោ ធម្មី
កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ ជានំ ទុទ្ទិស្ស
កតំ មំសំ បរិកុញ្ញិតំ យោ បរិកុញ្ញេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស អនុជាទាមិ ភិក្ខុវេ តិកោជិបរិសុទ្ធិ មច្ច-
មំសំ អទិជ្ជំ អស្សតំ អបរិសុទ្ធិកន្តំ ។

[១២៧] តេន ខោ បន សមយេន វេសាលី សុ-
ភិក្ខុា ហោតិ សុសស្សា សុលកបិណ្ណា សុកកា ឧញ្ញេន
បក្កហេន យាបេត្តំ ។ អថខោ ភកវតោ រហោកតស្ស
បដិសល្ល័យស្ស វរំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទទាទិ យានិ
តានិ មយា ភិក្ខុនំ អនុញ្ញាតានិ ទុត្តិកេ ទុស្សស្ស

កេសន្តិក្ខន្ធកៈ ភិក្ខុកាលដឹងថាសាច់ដែលធ្វើចំពោះ (ខ្លួន) មិនត្រូវបរិភោគ

គ្រានោះ សីហសេនាបតីអង្គាសភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានឲ្យវត្តត
ស្តាប់ស្តល់ដោយខាទន័យភោជនីយដ៍ផ្គត់ផ្គង់ ត្រាតែព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ឈប់ទទួល សោយជាស្រេច ដាក់ព្រះហស្តអំពីបាត្រទើបអង្គុយ
នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់សីហសេនាបតីដែល
អង្គុយហើយក្នុងទីសមគួរ ឲ្យយល់ព្រម ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យអាចហាន
ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រែកចាកអាសនៈយាងចេញទៅ ។
ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះ ភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាហើយ
ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយទ្រង់ (បញ្ញត្ត) ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុកាលដឹងថា សាច់គេធ្វើចំពោះ(ខ្លួន) កុំគប្បីបរិភោគ ភិក្ខុណាបរិភោគ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតត្រីនឹងសាច់ដែល
បរិសុទ្ធដោយបំផុត៣ យាង គឺមិនបានឃើញ មិនបានឮ មិនបានរឿងស។

(១២៧) សម័យនោះឯង ក្រុងវេសាលីមានបុរិសុណី មាន
សន្ទនីល្អ មានចំណុចបានស្រួល ងាយនឹងញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្ត
ទៅបាន ដោយការវិស្វនិរកនឹងការព្យាយាម ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ទីស្ងាត់ សម្លឹងនៅក្នុងព្រះកម្មដ្ឋាន ទើបទ្រង់ត្រិះរិះ
ដោយព្រះទ័យយាងនេះថា ខាទន័យភោជនីយៈទាំងឡាយណាដែលតថា-
គតបានអនុញ្ញាតហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងកាលដែលស្រុកមានអំណត់

៣៣៨

វិទយបិដក មហាវគ្គ

ទុល្លភបិណ្ណោ អន្តោវុត្តំ អន្តោបក្កំ សាមបក្កំ ទុត្តហិត-
ប្បដិក្កហិតកំ តតោ និហដំ បុរេកតំ បដិក្កហិតំ វនដ្ឋំ
ចោក្ខវដ្ឋំ អដ្ឋាបិ ទុ ខោ តានិ ភិក្ខុ បរិកុញ្ញន្តិតិ ។
អថខោ កកវា សាយណ្ណសមយំ បដិសល្យានា វុដ្ឋិតោ
អាយស្មន្តំ អាណន្តំ អាមន្តេសិ យានិ តានិ អាណន្ត មយា
ភិក្ខុនំ អនុញ្ញតានិ ទុត្តិតោ ទុស្សស្សេ ទុល្លភបិណ្ណោ
អន្តោវុត្តំ អន្តោបក្កំ សាមបក្កំ ទុត្តហិតប្បដិក្កហិតកំ
តតោ និហដំ បុរេកតំ បដិក្កហិតំ វនដ្ឋំ ចោក្ខវដ្ឋំ
អដ្ឋាបិ ទុ ខោ តានិ ភិក្ខុ បរិកុញ្ញន្តិតិ ។ បរិកុញ្ញន្ត
កកវាតិ ។ អថខោ កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បក្កវណោ ធម្មី កងំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ

វាយបំបិទ មហាវគ្គ

មានសន្ទន៍មិនល្អ មានចិណ្ឌបាតបានដោយលំបាក គឺខាទន័យភោជនីយៈ
ដែលទុកដាក់ខាងក្នុង (អកប្បិយកុដិ) ចំអិនខាងក្នុង (អកប្បិយកុដិ)
ភិក្ខុចំអិនដោយខ្លួនឯង ភិក្ខុទទួលរបស់ជាទុគ្គហិត ដែលគេនាំមកអំពី
ទីនោះ ដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនក្នុងវេលាមុនភក្ត វត្ថុនៅក្នុងព្រៃ វត្ថុ
នៅក្នុងស្រះ ក៏ក្នុងថ្ងៃនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយនៅបរិភោគភក្តទាំងនោះឬ ។
លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគចេញអំពីការសម្បូរនៅក្នុងព្រះកម្មដ្ឋានក្នុងវេ-
លារសៀលហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមក (ទ្រង់(ស្ករ)
ថា ម្ចាស់អានន្ទ ខាទន័យភោជនីយៈទាំងឡាយណា ដែលតថាគតបាន
អនុញ្ញាតហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលមានអំណត់ មានសន្ទន៍មិន
ល្អ មានចិណ្ឌបាតបានដោយលំបាក គឺខាទន័យភោជនីយៈដែលទុកដាក់
ខាងក្នុង នឹងចំអិនខាងក្នុង (អកប្បិយកុដិ) ភិក្ខុចំអិនដោយខ្លួនឯង ភិក្ខុទទួល
របស់ជាទុគ្គហិត ដែលគេនាំមកអំពីទីនោះ ដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនក្នុងវេលា
មុនភក្ត វត្ថុនៅក្នុងព្រៃ វត្ថុនៅក្នុងស្រះ ក៏ក្នុងថ្ងៃនេះតើភិក្ខុទាំង-
ឡាយនៅបរិភោគភក្តទាំងនោះឬអ្វី ។ ព្រះអានន្ទត្រាបបង្គំទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ភិក្ខុទាំងឡាយនៅបរិភោគនៅឡើយ ។
ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មកថា
ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

ល្អ ៧៧

ហេសន្តិក្ខន្ធកេ ជាសបវត្ថុម្ហំ កប្បិយភូមិសម្មតំ

យានិ តានិ ភិក្ខុវេ មយា ភិក្ខុនំ អនុញ្ញាតានិ ទុត្តិកេ
ទុស្សស្ស ទុល្លភប៌ណ្ណោ អន្តោវត្ថំ អន្តោបក្កំ សាមបក្កំ
ឧត្តហំតប្បដិក្កហំតកំ តតោ នីហដំ បុរេភត្តំ បដិក្កហំតំ
វនដ្ឋំ ចោត្តវដ្ឋំ តាណាហំ អន្តតតេ បដិក្ខុហមិ ន ភិក្ខុវេ
អន្តោវត្ថំ អន្តោបក្កំ សាមបក្កំ ឧត្តហំតប្បដិក្កហំតកំ
បរិកុញ្ញិតតំ យោ បរិកុញ្ញេយ្យ អាបតិ ទុក្កដស្ស ។
ន ច ភិក្ខុវេ តតោ នីហដំ បុរេភត្តំ បដិក្កហំតំ វនដ្ឋំ
ចោត្តវដ្ឋំ កុត្តារីណា បវរិតេន អនតិវត្ថំ បរិកុញ្ញិតតំ យោ
បរិកុញ្ញេយ្យ យថាជម្មោ កាវេតព្វោ ។

[១៣០] តេន ខោ បន សមយេន ជានបទា
មនុស្សា តហំ លោណំបិ តេលំបិ តណ្ហាលំបិ ខាន-
នីយំបិ សកេដេសុ អាវេចេត្តា តហារាមកោដ្ឋកេ

ពេលជួញដូរ: ឱទានពួកមនុស្សអ្នកជំនប់។ ឱរាយអំពីការសន្មតិកប្បិយភូមិ

ខាទន័យភោជន័យ: ទាំងឡាយណា ដែលគេថាគតអនុញ្ញាតហើយដល់
ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងកាលមានអំណត់ មានសន្ទន៍មិនល្អ មានបិណ្ឌប្លាត
បានដោយលំបាក គឺខាទន័យភោជន័យដែលទុកដាក់ខាងក្នុង និងចំអិន
ខាងក្នុង (អកប្បិយកុដិ) ភិក្ខុចំអិនខ្លួនឯង ភិក្ខុទទួលរបស់ជាឧត្តហិត ដែល
គេនាំមកអំពីទីនោះ ដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនក្នុងវេលាមុនកត្ត វត្តនៅក្នុងវ្រៃ
វត្តនៅក្នុងស្រះ ឥឡូវនេះ គេថាគតហាមខាទន័យភោជន័យទាំងនោះ
តាំងពីថ្ងៃនេះទៅ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុំគប្បីបរិភោគនូវខាទន័យ
ភោជន័យជាអន្តរាគ្គ (ទុកដាក់ខាងក្នុងអកប្បិយកុដិ) អន្តរបក្ក (ចំអិន
ខាងក្នុងអកប្បិយកុដិ) សាមីបក្ក (ភិក្ខុឱ្យផ្លែនខ្លួនឯង) ឧត្តហិតប្បដិគ្គហិត
(កាន់ជាមុនហើយទើបឱ្យគេប្រគេន) បើភិក្ខុណាបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុឆាន់រួចហើយ ហាមកត្ត
ហើយ កុំគប្បីឆាន់អនតិវត្តភោជន (ភោជនថ្ងៃ) គឺខាទន័យភោជន័យ
ដែលទាយកនាំមកអំពីទីនោះ ភិក្ខុទទួលក្នុងវេលាមុនកត្ត វត្តដែលតាំង
នៅក្នុងវ្រៃ វត្តដែលតាំងនៅក្នុងស្រះ បើភិក្ខុណាបរិភោគ នៃយធរត្រូវ
កាត់សេចក្តីតាមអាបត្តិ ។

[១៣០] សម័យនោះឯង ពួកមនុស្សអ្នកជំនប់ទុកអម្បិលខ្លះ
ប្រេងខ្លះ អង្ករខ្លះ ខាទន័យហារខ្លះច្រើនមុខក្នុងរទេះទាំងឡាយ ហើយ

វិទេយបិដកេ មហាវព្វោ

សកដបរិវត្តំ ករិត្តា អច្ឆន្តិ យេនា បដិទោដី លកិស្សាម
តនា កត្តំ ករិស្សាមាតិ ។ មហា ច មេយោ
ឧត្តតោ ហោតិ ។ អថទោ តេ មនុស្សា យេនា-
យស្មា អាណន្តោ តេនុបសង្កម្មីស្ស ទុបសង្កម្មិត្តា អាយ-
ស្មន្តំ អាណន្តំ ឯតទពោច្ចំ ឥធិ កន្លេ អាណន្ត ពហំ
លោណំបិ តេលំបិ តណ្ហាលំបិ ទាននិយំបិ សកដេស្ស
អាហេប័តា វិស្មន្តិ មហា ច មេយោ ឧត្តតោ កថំ ទុ
ទោ កន្លេ អាណន្ត បដិបដ្ឋកត្តន្តំ ។ អថទោ អាយស្មា
អាណន្តោ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេទេសិ ។ តេនហំ
អាណន្ត សង្កេ បច្ឆន្តិមំ វិហារំ កប្បយភូមិ សម្មន្តិត្តា
តត្ត វាសេតុ យំ សង្កេ អាគម្ពតិ វិហារំ វា អឡ្ហយោតំ
វា ចាសាទំ វា ហម្មិយំ វា កុហំ វា ។ ឯវព្វា បន
ភិក្ខុវេ សម្មន្តិតព្វោ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន
សង្កេ ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្កេ
យេនិ សង្កេស្ស បត្តកល្យំ សង្កេ ឥត្តន្តាមំ វិហារំ

វិទយចិដក មហាវគ្គ

បន្ទិលរទេះមកឈប់នៅក្បែរក្បាលទ្វារខាងក្រៅអាណាមដោយបង្ខំថា យើង
ទាំងឡាយនឹងបាននូវរលំដាប់(ទឹកថ្លា)ក្នុងកាលណា យើងនឹងធ្វើភក្តី(ថ្វាយ
សង្ឃ)ក្នុងកាលនោះ ។ (ចូនពេលនោះ) មហាមេយក៏ទូទឹមឡើង ។
គ្រានោះ ពួកមនុស្សទាំងអម្បាលនោះចូលទៅរកព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបចូលព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុដោយពាក្យដូច្នោះ
ថា បតិត្រព្រះអាណន្តដ៏ចំរើន មនុស្សអ្នកនៅក្នុងជនបទផុតអម្បាលខ្លះ
ប្រើខ្លះ អង្គខ្លះ ខាងនិយាយហារខ្លះច្រើនមុខក្នុងរទេះទាំងឡាយ ហើយ
មកឈប់នៅក្បែរក្បាលទ្វារនេះ ចូនពេលនោះមហាមេយក៏ទូទឹម ឡើង
បតិត្រព្រះអាណន្តដ៏ចំរើន មនុស្សអ្នកនៅក្នុងជនបទទាំងនោះ គួរប្រតិបត្តិ
ដូចម្តេចទៅ ។ គ្រានោះ ព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អាណន្ត ឈ្លើយចុះ
បើសង្ឃប្រាថ្នានៅទីណា គឺជាវិហារភ្នំ អង្គរយោធាភ្នំ ប្រាសាទភ្នំ ប្រាសាទ
ត្រង់លក្ខី គូហារភ្នំដែលនៅចុងក្រោយគេ សង្ឃចូរសន្តត(នូវទីនោះ) ឲ្យ
ជាកប្បិយភូមិ ហើយឲ្យអ្នកជនបទទាំងនោះនៅក្នុងទីនោះចុះ ។ ម្ចាស់
ភ្នំទាំងឡាយ សង្ឃគប្បីសន្តតយ៉ាងនេះ គឺភ្នំគុណាអ្នកគ្លាសប្រតិពាលគប្បី
ប្តឹងសង្ឃឲ្យដឹងថា បតិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្ម
មានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្តតវិហារឈ្មោះនេះឲ្យជា

៣៤១

ពេសជ្ជិក្ខន្ធកេ ជានបទវគ្គម្ហិ កប្បិយភូមិសម្មតិ

កប្បិយភូមិ សម្មន្ទេយ្យ ។ ឯសា ញត្ថំ ។ សុណានុ
មេ កន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ វិហារំ កប្បិយភូមិ
សម្មន្ទតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស
វិហារស្ស កប្បិយភូមិយា សម្មតិ សោ តុណ្ណាស្ស
យស្ស នត្តមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ
សង្ឃន ឥត្តន្ទាមោ វិហារោ កប្បិយភូមិ ។ ខមតិ
សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណា ។ ឯវមេតិ ជារយាមីតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន បនុស្សា តត្រូវ សម្ម
តិកាយ^(១) កប្បិយភូមិយា យាតុយោ បច្ឆន្តិ ភត្តានិ
បច្ឆន្តិ សូចានិ សម្មានេន្តិ មំសានិ កោដ្ឋេន្តិ
កដ្ឋានិ ដាលេន្តិ ឧប្បាសន្តិ មហាសន្តិ ករោន្តិ ។
អស្សោសិ ខោ ភកវា វត្តិយា បច្ឆុសសមយំ បច្ឆុដ្ឋា-
យ ឧប្បាសន្តិ មហាសន្តិ កាកោវសន្តិ សុត្វាន អា-
យស្មន្តិ អានន្តិ អាមន្តេសិ តិកន្តិ ខោ សោ អានន្តិ
ឧប្បាសន្តោ មហាសន្តោ កាកោវសន្តោតិ ។ ឯតវហិ
កន្តេ បនុស្សា តត្រូវ សម្មតិកាយ កប្បិយភូមិយា
យាតុយោ បច្ឆន្តិ ភត្តានិ បច្ឆន្តិ សូចានិ សម្មានេន្តិ

១ ឧ សម្មតិយា ។

ធានមនុស្សអ្នកជនបទ ចំណាយអំពីការសន្មតិវិហារ

កប្បិយភូមិ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់
ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតិវិហារ ឈ្មោះនេះឲ្យជាកប្បិយភូមិ ។ ការសន្មតិវិហារ ឈ្មោះ
នេះឲ្យជាកប្បិយភូមិ សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏
មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម បើមិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គ
ណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីនិយាយឡើង ។ សង្ឃបុរសសន្មត
វិហារ ឈ្មោះនេះឲ្យជាកប្បិយភូមិហើយ ។ ការសន្មតនេះសមគួរដល់សង្ឃ
ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយអាការ
ស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយដាំបបរដាំ
បាយសួសម្លូចព្រាសាច់ពុះឧស ធ្វើសំឡេងគីកកងកងកប្បិយភូមិ ដែល
សង្ឃសន្មតឲ្យនោះឯង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តើនឡើងក្នុងវេលា
បច្ចុប្បន្នសម័យនៃរាត្រីបុរាណសំឡេងគីកកងកង ខ្លាំង ខ្លាំង(៦) លុះព្រហើយ
ទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអាននូវដ៏មានអាយុមកសួរថា ម្ចាស់អាននូវ សំ-
ឡេងគីកកងកងខ្លាំងខ្លាំងនោះតើជាសំឡេងអ្វី ។ ព្រះអាននូវក្រាបបង្គំទូល
ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ មនុស្សទាំងឡាយដាំបបរដាំបាយសួ

១ សំឡេងដូចព្រាព្រា ព្រា ។

៣៤៤

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

មំសាធំ កោរឆ្លង្គំ កត្តាធំ ដាលេឆ្លង្គំ សោ វិសោ ភក្កវា
ឧប្បាសន្តោ មហាសន្តោ កាកោរវសន្តោតិ ។ អថខោ
ភក្កវា វិតស្មី ធំនានេ វិតស្មី មករណោ ធម្មី កតំ
កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ សម្មតិកា^(១) កត្ស្រិ-
យភូមិ បរិក្ខត្តា យោ បរិក្ខត្តោយ្យ អាមន្តេ ធម្មតេ ឆ្ល-
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ តិស្សេក កត្ស្រិយភូមិយោ ឧស្សុវ-
នន្តិកំ តោធំសាធំកំ ឧបាមតិកត្តិ^(២) ។ តេន ខោ មន-
សមយេន អាយស្មា យសោដោ តិលានោ ហោតិ ។
តស្សត្តាយ ភេសដ្ឋាធំ អាហារយន្តិ ។ តានិ ភិក្ខុ
តាវា វាសេន្តិ ។ ឧត្តប័ណ្ណកាមិ ខានន្តិ ចោរមិ
ហានន្តិ ។ ភក្កវតោ វិតមន្តំ អាហេចេស្មី ។ អនុជាតាមិ

១ ឧ. សម្មតិ ។ ២ ឧ. គហបតិក្កិ ។

វិធម្មបិដក មហាវគ្គ

សម្មចិញ្ចោសាច់ពុះទុសក្នុងកប្បិយភូមិ ដែលសង្ឃសន្មតនោះឯង ចតិក្រ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំឡេងគឺកកងខ្លាំងខ្លៀវខ្លាវនោះជាសំឡេងនុះឯង ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មកថា ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកទ្រង់បញ្ញត្តថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនគួរប្រើប្រាស់នូវកប្បិយភូមិ ដែលសង្ឃសន្មតទេ ភិក្ខុណា ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត នូវកប្បិយភូមិបីយ៉ាង គឺ ទស្សវនន្តិកា^(១) ១ គោនិសាទិកា^(២) ១ គហបតិកា^(៣) ១ ។ សម័យនោះឯង យសោដក្ខុដ៏មានអាយុមានជម្ងឺ ។ មនុស្ស ទាំងឡាយទាំភេសជ្ជៈដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកដាក់ភេសជ្ជៈទាំងនោះខាងក្រៅ(លំនៅ) ។ សត្វតូចៗ (មានកណ្តុរ) ជាដើម ទំពាស្តីខ្លះ ពួកចោរលួចយកទៅខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប បង្គំទូលរឿងនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

១ អន្តិកថា កប្បិយកុដិដែលសង្ឃសូត្រព្រមគ្នាថា កប្បិយកុដិ ករោម យើងទាំងឡាយធ្វើ កប្បិយកុដិដូច្នេះបីដង ហើយកសាងឡើង ឈ្មោះថា ទស្សវនន្តិកា ។ ២ ខ្ទមតូច ឬហេងតូច ដែលចាស់គ្រាំគ្រាដូចហេងគោ គួរជាកប្បិយកុដិបាន ឈ្មោះថា គោនិសាទិកា ។ មានពីរយ៉ាង គឺ សេនាសនៈដែលធានរបង ឬជញ្ជាំង ឈ្មោះថា អារាមគោនិសាទិកា ១ សេនាសនៈទាំងអស់ ដែលមានរបង ឬជញ្ជាំងខ្លះក្តី មិនមានខ្លះក្តី ឈ្មោះថា វិហារគោនិសាទិកា ១ ។ ៣ មនុស្ស ទាំងឡាយកសាងអាវាសហើយគេនិយាយថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ប្រើប្រាស់នូវ (កប្បិយកុដិ) នេះចុះ កប្បិយកុដិនេះឈ្មោះថា គហបតិកា ។

៣៤៣

ហេសង្កិច្ចដូកេ ធម្មសុ កប្បិយភូមីសុ មេណ្ឌាកគហបតិវត្ត

កិក្ខុវេ សម្មតិកំ^(១) កប្បិយភូមី បរិកុញ្ញត្តុ ។ អនុជា-
យមិ កិក្ខុវេ ចតស្សោ កប្បិយភូមិយោ ឧស្សវន្តិកំ
តោនិសាទិកំ គហបតិកំ សម្មតិកន្តិ ។

[១៣១] តេន ទោ ថន សមយេន កន្តិយេ នក-
រេ^(២) មេណ្ឌាកោ គហបតិ បដិវសតិ ។ តស្ស ឃ្យោ
ឥន្ទានុការោ ហោតិ សីសំ នហាយិត្វា ធញ្ញាការំ សម្ម-
ជ្ជាមេត្វា តហិត្វាវេ នីសីនតិ ។ អន្តលិត្វា ធញ្ញាស្ស
ហារ ឱបតិត្វា ធញ្ញាការំ បូរេតិ ។ ករិយាយ ឃ្យោ
ឥន្ទានុការោ ហោតិ ឯកំយេវ អាជ្ឈកថាលីកំ ឧបនិ-
សីទិត្វា ឯកេវ សូបតិញ្ញវតំ^(៣) ទាសកម្មករោវសំ
កត្តេន បរិវសតិ ។ ន តាវ តំ ជីយតិ យាវសា ន វុដ្ឋាតិ ។
បុត្តស្ស ឃ្យោ ឥន្ទានុការោ ហោតិ ឯកំយេវ ស-
ហស្សត្វវតំ គហិត្វា ទាសកម្មករោវសស្ស ធញ្ញា-
សីកំ វេតនំ ទេតិ ។ ន តាវ តំ ជីយតិ យាវស្ស

១ ឧ. សម្មតិ ។ ២ ឧ. ភវិយននេវ ។ ៣ ឧ. សូប្បញ្ញវតំ ។

វេសន្តិក្ខន្ធកៈ កប្បិវរក្ខមិ ៤ យ៉ាង នីខានៈមណ្ឌកគហបតី

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់នូវ កប្បិយក្ខមិ ដែលសង្ឃសន្មតឲ្យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាត នូវកប្បិយក្ខមិ ៤ យ៉ាង គឺ ទុស្សវននិកា ១ គោនិសាទិកា ១ គហបតីកា ១ សម្មតិកា^(១) ១ ។

[១៣១] សម័យនោះឯង មេណ្ឌកគហបតីនៅអាស្រ័យក្នុងគ្រែ ភិក្ខុយៈ ។ សេដ្ឋីនោះមានឥទ្ធានុភាពខាងឯកជីវៈ រូសិស (ក្បាល) រួមប្រើ គេឲ្យបោសជង្គឹកស្រូវហើយទើបអង្គុយខាងក្រៅទ្វារ ។ ធារស្រូវក៏ស្រាប់ តែធ្លាក់ចុះមកអំពីអាគារសពេញទាំងជង្គឹក ។ ឯភិក្ខុ (របស់សេដ្ឋីនោះ) មានឥទ្ធានុភាពខាងឯចូលទៅអង្គុយជិតសម្បយមានចំណុះមួយអាឡិក^(២) នឹងសម្បយសម្រាប់ដាក់សម្លនឹងម្ហូបក្រៀមហើយអង្គុយបុរស ជាពាសកម្មករដោយកត្ត ។ បើសេដ្ឋីភិក្ខុមិនទាន់ក្រោកឡើង កត្តនោះ ក៏មិនចេះអស់ទៅ ។ កូនប្រុស (របស់សេដ្ឋីនោះ) មានឥទ្ធានុ- ភាព ខាងឯកាន់យកថង់មានចំណុះមួយពាន់ (គហៈបណៈ) ហើយឲ្យ រង្វាន់ដល់បុរសជាពាសកម្មករអស់ប្រាំមួយខែ ។ បើថង់នៅតែក្នុងដៃរបស់

១ ក្នុងដែលសង្ឃប្រកាសដោយញត្តិទុតិយក្នុងសន្មតឲ្យជាកប្បិយក្ខមិ ហៅថា សម្មតិកា ។
២ បួនអាឡិកាមួយរាឡិក ។

វិទេយបិដកេ មហាវគ្គោ

ហត្ថកតា ។ សុណិសាយ ឃុំរូចោ ឥន្ទានុការោ ហោតិ
ឯកំយេវ បតុន្តោណំកំ បិដកំ ឧបនិសំទិត្វា ទាស-
កម្មការទោវិសស្ស ធម្មាសិកំ កត្តំ ទេតិ ។ ន តាវ
តំ ទីយតិ យាវ សា ន វុដ្ឋាតិ ។ ទាសស្ស ឃុំរូចោ
ឥន្ទានុការោ ហោតិ ឯកេន នង្គលេន កសន្តស្ស
សត្តំ សីតាយោ កត្តន្តំ ។ អស្សេសិទោ រាជា មាគ-
ដោ សេទិយោ តិម្ភិសារោ អម្ពាតំ កិវ វិជិតេ កម្ពិយេ
នគរេ មេណ្ឌាកោ កហបតិ បដិវសតិ តស្ស ឃុំរូចោ
ឥន្ទានុការោ សីសំ នហាយិត្វា ធម្មាតាវ សម្មជ្ជាមេត្វា
តហិត្វាវ និសំទតិ អន្តលិត្វា ធម្មាស្ស ធារា ឧបតិត្វា
ធម្មាតាវ ប្បវតិ ករិយាយ ឃុំរូចោ ឥន្ទានុការោ ឯកំ-
យេវ អាឡាកថាលិកំ ឧបនិសំទិត្វា ឯកេន សូប-
តិញ្ញាតំ ទាសកម្មការទោវិសំ កត្តេន បរិវសតិ ន តាវ
តំ ទីយតិ យាវ សា ន វុដ្ឋាតិ បុត្តស្ស ឃុំរូចោ ឥន្ទា-
នុការោ ឯកំយេវ សហស្សត្វិកំ កហេត្វា ធូសកម្ម-

វិន័យបិដក មហាវគ្គ

សេដ្ឋីបុគ្គលនោះដកបណា រដ្ឋាននោះក៏មិនចេះអស់ទៅដកបនោះ។ កូនប្រសាស្រី(របស់សេដ្ឋីនោះ)មានឥទ្ធិពលខាងឯមុខការចូលទៅអង្គុយជិតកញ្ជីមួយមានចំណុះ ៤ ពោណ^(១) ហើយឲ្យកត្តដល់បុរសជា ទាសកម្មករអស់ប្រាំមួយខែ ។ បើកូនប្រសាស្រីរបស់សេដ្ឋីនោះមិនទាន់ក្រែកឡើងដកបណា កត្តនោះក៏មិនចេះអស់ទៅដកបនោះ។ ខ្ញុំប្រស(របស់សេដ្ឋីនោះ)មានឥទ្ធិពលខាងឯមុខការក្លែងប្រែដោយនឹងលក្ខណៈមួយ មានអាចបំណះប្រាំពីររយកេញទៅ ។ ព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ពិសារបានឮដំណឹងថា មេណុកគហបតីនៅក្នុងក្រុងកុទ្ធិយៈ ក្នុងដែនរបស់យើង (នេះ) ថាមានឥទ្ធិពលខាងឯកកំដេះទូរស័សៈ រួចប្រើគេឲ្យបោសជង្រឹកស្រូវហើយ ទើបអង្កុយខាងក្រៅទ្វារ ពារស្រូវក៏ធ្លាក់ចុះមកពីអាកាសពេញទាំងជង្រឹកបាន ករិយារបស់សេដ្ឋីនោះមានឥទ្ធិពលខាងឯចូលទៅអង្គុយជិតថាសមួយមានចំណុះមួយកាឡក នឹងថាសមួយសម្រាប់ដាក់សម្លនឹងម្ហូបក្រៀម ហើយអង្កាសនូវបុរសជា ទាសកម្មករដោយកត្ត បើសេដ្ឋីករិយានោះមិនទាន់ក្រែកឡើងដកបណា កត្តនោះក៏មិនចេះអស់ទៅដកបនោះ កូនប្រសរបស់សេដ្ឋីនោះមានឥទ្ធិពលខាងឯកាន់យកថង់មាន

១ បួនអាឡាត មួយពោណធំ ១៦ តាឡី។

៣៤២

បេសដ្ឋក្ខន្ធកេ មេណ្ឌកធម្មបតីវគ្គម្ហិ មេណ្ឌកវិអាណាពោ

កករោច្ចសស្ស ធម្មាសិកំ វេទនំ ទេតិ ន តាវ តំ
 ទីយតិ យាវស្ស ហត្ថកតា សុណសាយ វិវុទោ ឥទ្ធា-
 នុកាវោ ឯតំយេវ ចតុម្ពោណតំ បិដកំ ឧបនិស័ទិត្តា
 ទាសកម្មកករោច្ចសស្ស ធម្មាសិកំ កត្តំ ទេតិ ន តាវ
 តំ ទីយតិ យាវ សា ន វុដ្ឋាតិ ទាសស្ស វិវុទោ ឥទ្ធា-
 នុកាវោ ឯកេន នង្គ្រេន កសន្តស្ស សត្ត សីតាយោ
 កច្ចន្តិតិ ។ អថទោ វជា មាករោ សេនិយោ តិម្ហិសា-
 វោ អញ្ញាតំ សព្វត្តកំ មហាមត្តំ អាមន្តេសិ អញ្ញាតំ
 តិវ ករោ វិជិតេ កត្តិយេ នកេ មេណ្ឌកោ កហបតិ
 បដិសតិ តស្ស វិវុទោ ឥទ្ធានុកាវោ សីសំ នហាយិ-
 ត្តា ធម្មាតាវ សម្មជ្ជាមេត្តា ពហិទ្ធាវ និស័ទតិ អន្ត-
 លិត្តា ធម្មាស្ស នាវា ឧបតិត្តា ធម្មាតាវ ប្រេតិ ។ មេ ។
 ទាសស្ស វិវុទោ ឥទ្ធានុកាវោ ឯកេន នង្គ្រេន
 កសន្តស្ស សត្ត សីតាយោ កច្ចន្តិតិ កច្ច ករោ ជា-
 នាហិ យថា មយា សាមំ ទីដ្ឋា វិវុ តា ទីដ្ឋា
 កវិស្សតិតិ ។ វិវុ ទេវតិ ទោ សោ មហាមត្តោ វញ្ញា
 មាកធស្ស សេនិយស្ស តិម្ហិសាវស្ស បដិស្សណិត្តា

រោសធិត្ថន្តរៈ និទានមេល្ហកតហោបតិ អាណុកាណៃនិទានមេល្ហកតហោបតិដាសើម

ចំណុះមួយនាក់ហោបណៈហើយឲ្យរង្វាន់ដល់បុរសជា ទាសកម្មករអស់ប្រាំ
មួយខែ បើថង់នៅតែក្នុងដែររបស់សេដ្ឋីបុគ្គលនោះដរាបណា រង្វាន់នោះក៏មិន
ចេះអស់ទៅដរាបនោះ ក្នុងប្រសាស្រីរបស់សេដ្ឋីនោះមានឥទ្ធិពលខាងឯ
ចូលទៅអង្គុយដិតកញ្ចប់មួយមានចំណុះ៤ ទោណហើយឲ្យក្នុងដល់បុរសជា
ទាសកម្មករអស់ប្រាំមួយខែ បើក្នុងប្រសាស្រីសេដ្ឋីនោះមិនបានក្រែក
ឡើងដរាបណា កត្តនោះក៏មិនចេះអស់ទៅដរាបនោះ ខ្ញុំប្រសរបស់
សេដ្ឋីនោះមានឥទ្ធិពលខាងការក្លែងស្រដោយនឹងលក្ខណៈ មានអាច
បំណះប្រាំពីរថ្ងៃក្រោយទៅ ។ ទើបព្រះបាទមាគធសេនិយ ពិម្ពិសារទ្រង់
ហៅខ្ញុំសព្វគុកមហាមាត្យ^(៦)ម្នាក់មកហើយទ្រង់មានព្រះទុក្ខរថា នៃនាយ
ឮថាមេល្ហកតហោបតិនៅក្នុងក្រុងកុទ្ធិយៈ ក្នុងដែនរបស់យើង (នេះ) មាន
ឥទ្ធិពលខាងឯកកំដរខ្ញុំសីសៈ រួចប្រើគេឲ្យបោសជង្រឹកស្រូវហើយ
អង្គុយខាងក្រៅទ្វារ ធារស្រូវស្រាប់តែធ្លាក់ចុះមកដីពិភាកាសពេញចំង
ជង្រឹក ។ បេ ។ ខ្ញុំប្រសរបស់សេដ្ឋីនោះមានឥទ្ធិពលខាងការក្លែង
ស្រដោយនឹងលក្ខណៈ មានអាចបំណះប្រាំពីរថ្ងៃក្រោយទៅ នៃនាយ
អ្នកចូរទៅឲ្យដឹងការ (បើ) អ្នកឃើញហើយដូចជាយើងឃើញខ្លួនឯងដែរ ។
មហាមាត្យនោះទទួល ព្រះរាជទុក្ខរថនៃព្រះបាទមាគធសេនិយ ពិម្ពិសារ

៦ រាម ជួន្មាសម្រេចរាជការទាំងអស់ ។

៣៤៦

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

ចតុរង្គិណិយោ សេនាយេ យេន កង្ខិយំ តេន ពាយាសិ
អនុបុត្រេន យេន កង្ខិយំ យេន មេណ្ឌាកោ កហបតិ
តេនុបសង្កបិ ឧបសង្កមិត្តា មេណ្ឌាកំ កហបតិ ឯតទរោច
អហញ្ញំ កហបតិ រញ្ញា អាណាត្តោ អម្បាកំ កំ កណោ
វិជិតេ កង្ខិយេ នករេ មេណ្ឌាកោ កហបតិ បដិសតិ តស្ស
ឯវរុចោ ឥទ្ធានុការោ សីសំ នហាយិត្តា ធញ្ញាការំ សម្ម-
ជ្ជាបេត្តា ពហិទ្ធារេ និសីទិ អន្តលិត្តា ធញ្ញាស្ស ឆារា
ឧបតិត្តា ធញ្ញាការំ បូរេតិ ។ បេ ។ នាសស្ស ឯវរុចោ
ឥទ្ធានុការោ ឯកេន នង្គលេន កសន្តស្ស សត្ត សីតា-
យោ កច្ឆន្តិ កច្ឆ កណោ ជាធាហិ យថា មយា សាមំ
ទិដ្ឋោ ឯវំ តវ ទិដ្ឋោ កវិស្សតិ បស្សម តេ កហបតិ
ឥទ្ធានុការំ ។ អថទោ មេណ្ឌាកោ កហបតិ សីសំ
នហាយិត្តា ធញ្ញាការំ សម្មជ្ជាបេត្តា ពហិទ្ធារេ និសីទិ ។
អន្តលិត្តា ធញ្ញាស្ស ឆារា ឧបតិត្តា ធញ្ញាការំ បូរេសំ ។
ទិដ្ឋោ តេ កហបតិ ឥទ្ធានុការោ កវិយាយ តេ ឥទ្ធានុ-
ការំ បស្សនាតិ^(១) ។ អថទោ មេណ្ឌាកោ កហបតិ

១ ឧ. បស្សិស្សនាតិ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ដោយពាក្យដូច្នោះថា យ៉ាងហ្នឹងហើយព្រះសម្មគិរេត ហើយត្រាច់សំដៅ
ទៅកាន់ក្រុងកទ្ធិយៈតាមលំដាប់ ជាមួយនឹងសេនាមានអង្គ ៤ ចូលទៅរក
មេណ្ឌកគហបតី លុះចូលទៅដល់ហើយទើបនិយាយនឹងមេណ្ឌកគហបតី
ថា ខែតហបតី យើងនេះឯងព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់មកថា ម្ចាស់
នាយ ឮថាមេណ្ឌកគហបតីនៅក្នុងក្រុងកទ្ធិយៈក្នុងដែនរបស់យើង (នេះ)
មានឥទ្ធិភាពខាងឯកកំដរនូវសីសៈរួចប្រើគេឲ្យបោសជង្រឹកស្រូវហើយ
ទើបអង្គុយខាងក្រៅទ្វារ ធារស្រូវក៏ស្រាប់តែធ្លាក់ចុះមកអំពីអាកាស
ពេញទាំងជង្រឹក ។ បេ ។ ខ្ញុំប្រសរបស់សេដ្ឋីនោះមានឥទ្ធិភាពខាងឯ
កិច្ចការក្នុងស្រែដោយនឹងលៃតម្លៃ មានអាចម៍ចំណេះប្រាំពីរបកចេញទៅ
នៃនាយ អ្នកចូរទៅឲ្យដឹងការ(បើ)អ្នកឃើញហើយ ដូចជាយើងឃើញ
ខ្លួនឯងដែរ ម្ចាស់គហបតី ឥឡូវនេះ យើងចង់ឃើញឥទ្ធិភាពរបស់
អ្នក ។ ត្រា នោះ មេណ្ឌកគហបតីកំដរនូវសីសៈរួចប្រើគេឲ្យបោសជង្រឹក
ស្រូវហើយទើបអង្គុយខាងក្រៅទ្វារ ធារស្រូវក៏ស្រាប់តែធ្លាក់ចុះមកអំពី
អាកាសពេញទាំងជង្រឹក ។ មហាមាត្រនិយាយថា ម្ចាស់គហបតី
ឥទ្ធិភាពរបស់អ្នក យើងក៏បានឃើញហើយ តែយើងចង់ឃើញឥទ្ធិ-
ភាពភរិយារបស់អ្នកទៀត ។ ទើបមេណ្ឌកគហបតីបង្គាប់ទៅភរិយាថា

៣៤៧

វេសដ្ឋក្ខន្ធកេ មេណ្ឌកគហបតិវុទ្ធិ មេណ្ឌកទិអាស្ការោ

ករិយំ អាណាបេសិ តេនហិ ចតុរុទ្ធិនី សេនំ កត្តេន
បរិសាតិ^(១) ។ អថទោ មេណ្ឌកស្ស គហបតិស្ស ករិ-
យា ឯកំយេវ អាណ្ហកថាលីកំ ទុបនិសីទិត្វា ឯកញ្ច
ស្វបតិញ្ញាតំ ចតុរុទ្ធិនី សេនំ កត្តេន បរិសិ ។ ន តាវ តំ
ទីយតិ យាវ សា ន វុដ្ឋាតិ ។ ទិដ្ឋោ តេ គហបតិ ករិយា-
យ ឥទ្ធានុការោ បុត្តស្ស តេ ឥទ្ធានុការំ បស្សមាតិ ។
អថទោ មេណ្ឌកោ គហបតិ បុត្តំ អាណាបេសិ តេនហិ
ចតុរុទ្ធិនីយា សេនាយ ធម្មាសិកំ វេននំ ទេហិតិ ។
អថទោ មេណ្ឌកស្ស គហបតិស្ស បុត្តោ ឯកំយេវ
សហស្សញ្ញាតំ គហេត្វា ចតុរុទ្ធិនីយា សេនាយ ធម្មា-
សិកំ វេននំ អនាសិ ។ ន តាវ តំ ទីយតិ យាវស្ស
ហត្តកតា ។ ទិដ្ឋោ តេ គហបតិ បុត្តស្ស ឥទ្ធានុការោ
សុណិសាយ តេ ឥទ្ធានុការំ បស្សមាតិ ។ អថទោ
មេណ្ឌកោ គហបតិ សុណិសំ អាណាបេសិ តេនហិ
ចតុរុទ្ធិនីយា សេនាយ ធម្មាសិកំ កត្តំ ទេហិតិ ។
អថទោ មេណ្ឌកស្ស គហបតិស្ស សុណិសា ឯកំយេវ

១ ឧ.បរិសាហិតិ ។

ពេសន្តិក្ខន្ធកៈ និទានមេណ្ឌកគហបតិ អាណុភាពនៃជនមានមេណ្ឌកគហបតិជាដើម

នៃនាង បើដូច្នោះ ចូរនាងអង្គុយសន្សំសេនាមានអង្គ៤ ដោយភក្តចុះ ។
លំដាប់នោះ ភរិយារបស់មេណ្ឌកគហបតិចូលទៅអង្គុយជិតថាសមាន
ចំណុះមួយ អាឡូក នឹងថាសមួយសម្រាប់ដាក់សម្លនឹងម្ហូបក្រៀម
ហើយអង្គុយសន្សំសេនាមានអង្គ៤ ដោយភក្ត ។ សេដ្ឋីភរិយានោះមិន
ទាន់ក្រែកឡើងដកបណា កត្តនោះក៏មិនចេះអស់ទៅដកបនោះ ។
មហាមាត្យនិយាយថា ម្ចាស់គហបតិ ឥទ្ធានុភាពភរិយារបស់អ្នក
យើងបានឃើញហើយ តែយើងចង់ឃើញឥទ្ធានុភាពកូនប្រុសរបស់អ្នក
ទៀត ។ ទើបមេណ្ឌកគហបតិបង្គាប់ទៅកូនប្រុសថា នៃកូន បើដូច្នោះ
អ្នកចូរឲ្យរង្វាន់ដល់សេនាមានអង្គ៤ អស់ប្រាំមួយខែចុះ ។ លំដាប់នោះ
កូនរបស់មេណ្ឌកគហបតិ កាន់យកថង់មានចំណុះមួយពាន់កហោបណៈ
ហើយឲ្យរង្វាន់ដល់សេនាមានអង្គ៤ អស់ប្រាំមួយខែ ។ ថង់នៅក្នុងវែងរបស់
សេដ្ឋីបុត្រនោះដកបណា រង្វាន់នោះក៏មិនចេះអស់ទៅដកបនោះ ។ មហា-
មាត្យនិយាយថា ម្ចាស់គហបតិ ឥទ្ធានុភាពកូនប្រុសរបស់អ្នកយើងបាន
ឃើញហើយ តែយើងចង់ឃើញឥទ្ធានុភាពកូនប្រុសស្រីរបស់អ្នក
ទៀត ។ ទើបមេណ្ឌកគហបតិបង្គាប់ទៅកូនប្រុសស្រីថា នៃនាង បើដូច្នោះ
នាងចូរឲ្យនូវភក្តដល់សេនាមានអង្គ៤ អស់ប្រាំមួយខែចុះ ។ លំដាប់
នោះ កូនប្រុសស្រីរបស់មេណ្ឌកគហបតិចូលទៅអង្គុយជិតកញ្ជើមួយមាន

៣៤៨

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

ចតុនោណីកំ បិដកំ ឧបនិស័ទិក្ខា ចតុន្តិដិយា សេ-
នាយ ធម្មាសិកំ កត្តំ អនាសិ ។ ន តាវ តំ ទិយតិ
យាវ សា ន វុដ្ឋាតិ ។ ទិដ្ឋោ តេ កហបតិ សុណិសា-
យ ឥទ្ធានុកាវោ ទាសស្ស តេ ឥទ្ធានុកាវំ បស្សមាតិ ។
មិយ្ហំ ខោ សាមិ ទាសស្ស ឥទ្ធានុកាវោ ខេត្តេ បស្សិ-
តោតិ ។ អលំ កហបតិ ទិដ្ឋោ តេ ទាសស្សបិ ឥទ្ធានុ-
កាវោតិ ។ អថខោ សោ មហាមត្តោ ចតុន្តិដិយា សេ-
នាយ បុននេវ វាជកហំ បទ្ហាកច្ឆិ យេន វាវា មាគនោ
សេនិយោ ពិម្ពិសារោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្ខា រញ្ញោ
មាគធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស ឯតមត្តំ អាវេ-
ចេសិ ។

(១៣២) អថខោ កកវា វេសាលិយំ យថាភិវន្តំ
វិហារិក្ខា យេន កទ្ធិយំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ មហាតា
ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិ អឌ្ឍតេលសេហំ ភិក្ខុសតេហំ ។
អថខោ កកវា អនុបុព្វេន ចារិកំ ចរមាណោ យេន កទ្ធិយំ
តទេវសរិ ។ តត្រិ សុដំ កកវា កទ្ធិយេ វិហារតិ ជាតិ

វិទ្យប័ណ្ណ មហាវគ្គ

ចំណុះ ៤ ពោណ ហើយឲ្យខ្ញុំកត់ដល់សេនាមានអង្គ ៤ អស់ប្រាំមួយខែ ។
កូនប្រសាស្រីរបស់សេដ្ឋីនោះមិនទាន់ក្រាកឡើងដរាបណា កត់នោះក៏
មិនចេះអស់ទៅដរាបនោះ។ មហាមាត្យនិយាយថា ម្ចាស់គហបតិ ឥន្ទ្រ-
នុភាតកូនប្រសាស្រីរបស់អ្នក យើងបានឃើញហើយ យើងចង់ឃើញ
ឥន្ទ្រនុភាតខ្ញុំប្រសាស្រីរបស់អ្នកទៀត ។ មេណូកគហបតិនិយាយតបថា
បតិត្រអ្នកជាម្ចាស់ ឯឥន្ទ្រនុភាតខ្ញុំប្រសាស្រីរបស់ខ្ញុំ អ្នកត្រូវឃើញក្នុងស្រែ
(ឯណោះ) ។ មហាមាត្យក៏និយាយថា ម្ចាស់គហបតិ ល្ហើយចុះ ឯ
ឥន្ទ្រនុភាតខ្ញុំប្រសាស្រីរបស់អ្នក (ទុកដូចជា) យើងបានឃើញហើយដែរ ។
លំដាប់នោះ មហាមាត្យនោះត្រឡប់មកកាន់ក្រុងរាជគ្រិះវិញព្រមដោយ
សេនាមានអង្គ ៤ ចូលទៅគាល់ព្រះបាទមាតធសេនិយ ពិម្ពិសារ លុះចូល
ទៅដល់ហើយទើបក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះដល់ព្រះបាទមាតធសេនិយ ពិម្ពិ-
សារ (ដោយសព្វគ្រប់) ។

(១៣២) គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងវេសាលីគួរ
តាមព្រះអធ្យាស្រ័យហើយ ទ្រង់ចៀសចេញទៅកាន់ចារឹកក្នុងក្រុងភិទ្ធិយៈ
ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន គឺភិក្ខុមួយពាន់ពីររយហាសិបរូប ។ ក្នុង
កាលនោះ កាលព្រះមានព្រះភាគត្រាច់ទៅកាន់ចារឹកដោយលំដាប់ ក៏
យាងតម្រង់ទៅកាន់ក្រុងភិទ្ធិយៈនោះ ។ បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគគង់

៣៤៧

បេសជ្ជៈត្រូវ មេណ្ឌកតហបតីវត្តម្ល៉ៃ ពុទ្ធកុណាភី

យាវនេ ។ អស្សោសិ ខោ មេណ្ឌកោ តហបតិ សម-

ណោ ខលុ កោ តោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា

បព្វជិតោ ភទ្ទិយំ អនុប្បត្តោ ភទ្ទិយេ វិហារតិ ជាតិ-

យាវនេ តំ ខោ បន កវន្តំ តោតមំ ឃីកល្យាណោ

កិត្តិសង្កោ អពុកតោ ឥតិបិ សោ កកវា អារហំ សម្មា-

សម្មា វិជ្ជាចរណសម្មា សុកតោ លោកវិទូ អ-

នុត្តរោ បុរិសធម្មសារថិ សត្តា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា

ពោសជ្ជិក្ខន្ធកៈ និទានមេណ្ឌកធិបតិ ពុទ្ធកុណកថា

ក្នុងវ័ត្រម្ល៉ះ ទៀបក្រុងកទ្ធិយៈនោះ ។ មេណ្ឌកធិបតិបានឮច្បាស់ (ខ្ញុំ
ដំណឹងនោះហើយ ទើបប្រកាសសេចក្តីថា) ម្នាលគ្នាយើង បានឮថា ព្រះ
សមណគោតមជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យត្រកូលទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស
ឥឡូវស្តេចមកដល់ក្រុងកទ្ធិយៈដោយលំដាប់ ហើយគង់ក្នុងវ័ត្រម្ល៉ះ ទៀប
ក្រុងកទ្ធិយៈ ក៏កិត្តិសព្វដ៏ពិរោះរបស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ពុទ្ធខ្លាយសុខ
សាយយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះព្រះអង្គទ្រង់ព្រះនាមថា អរហំ
ព្រោះព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ថា សម្មាសម្ពុទ្ធ
ព្រោះព្រះអង្គត្រាស់ដឹងខ្ញុំវាញយ្យធម៌ទាំងពួងដោយប្រព័ន្ធពោះព្រះអង្គ
ថា វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ ព្រោះព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ គឺ
សេចក្តីចេះដឹងនឹងក្រិក្យវ័ដលបុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្ត ថា សុគតោ ព្រោះព្រះ
អង្គមានដំណើរល្អទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ថា លោកវិទូ ព្រោះព្រះអង្គជ្រាប
ច្បាស់ខ្ញុំវាត្រលោក ថា អនុគរោ ព្រោះព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាទិគុណ
រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ថា បុរិសទម្មសារថី ព្រោះព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាន
ខ្ញុំបរសវ័ដលគួរទូន្មានបាន ថា សត្តាទៅមនុស្សានំ ព្រោះព្រះអង្គជាគ្រូ
នៃទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ថា ពុទ្ធា ព្រោះព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងខ្ញុំ

៣៥០

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

កកវា សោ ឥមំ លោកំ សនេវកំ សមារកំ សព្វេហ្មកំ
សស្សមណាព្រាហ្មណី បដំ សនេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា
សន្និកត្វា បវេទេតិ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ
មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្តំ សព្វ-
ញ្ញំ^(១) កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធី ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ
សាទុ ខោ បន តថាវ្យាថានំ អវហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។
អថខោ មេណ្ណាកោ កហាបតិ កទ្រានិ កទ្រានិ យាពានិ
យោជាបេត្វា កទ្រិ កទ្រិ យានំ អភិវ្យាហិត្វា កទ្រិហំ
កទ្រិហំ យានេហំ កទ្ធិយា និយ្យាសិ កកវំនំ ទស្សនាយ ។
អទ្ធិសំសុ ខោ សម្ពហុលា តិត្តិយា មេណ្ណាកំ កហាបតិ
ទ្វារោ វ អាភច្ឆន្តំ ទិស្វាន មេណ្ណាកំ កហាបតិ ឯតទវេច្ចំ
កហំ ត្វំ កហាបតិ កច្ឆសីតិ ។ កត្តាមហំ កន្លេ សមណំ
តោតមំ ទស្សនាយាតិ ។ កី បន ត្វំ កហាបតិ
កិរិយវាទោ សមាទោ អកិរិយវាទំ សមណំ តោតមំ
ទស្សនាយ ឧបសម្ព័ន្ធិស្សសិ សមណោ ហំ កហាបតិ
តោតមោ អកិរិយវាទោ អកិរិយាយ ធម្មំ ទេសេតិ តេន

១ ឧ. សន្នំ សុវ្យញ្ញំ ។

វិនយចំណិត មហាវគ្គ

អរិយសច្ចធម៌ ថា ភគវា ព្រោះព្រះអង្គវិលងវិលត្រឡប់មកកាន់កាប់ថ្មីទៀត ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វានចំពោះព្រះអង្គ ហើយញ៉ាំងលោកនេះព្រមទាំងទៅលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ញ៉ាំង ពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្បត្តិទេព នឹង មនុស្សដ៏សេសឲ្យបានត្រាស់ដឹងផង ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងធម៌ពីរោះបទដើម ពីរោះបទកណ្តាល នឹងពីរោះបទចុង ព្រះអង្គប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្តនឹងព្យញ្ជនៈដ៏ពេញបរិបូណ៌បរិសុទ្ធអស់ដើង ក៏ដំណើរវិសេស បានឃើញបានជួបនឹងព្រះអរហន្តទាំងឡាយ មានសភាពយ៉ាងនោះជាការ ប្រពៃពេក ។ លំដាប់នោះមេណ្ឌកគហបតិឲ្យមនុស្សទើបយានដ៏ល្អ ។ ឡើង ជិះយានដ៏ល្អ ។ មានយានដ៏ល្អ ។ បររេចព្យាទៅពីក្រុងកុទ្ធិយៈដើម្បីគាល់ព្រះ មានព្រះភាគ ។ ពួកភិក្ខុនិយាយជាច្រើនរូបបានឃើញមេណ្ឌកគហបតិកំពុងមកពី ចម្ងាយលុះឃើញហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមេណ្ឌកគហបតិថា នៃគហបតិ អ្នកទៅណា ។ មេណ្ឌកគហបតិនិយាយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ ទៅគាល់ព្រះសមណគោតម ។ ពួកភិក្ខុនិយាយថា នៃគហបតិ អ្នកឯងជា ភិក្ខុវរ្ម័ន (អ្នកពោលពាក្យថាត្រូវធ្វើកិច្ចការ) នឹងចូលទៅគាល់សមណគោតម ជាភិក្ខុវរ្ម័ន (អ្នកពោលពាក្យយាត់កិច្ចការថាមិនត្រូវធ្វើ) ដូចម្តេចបាន គហបតិ ព្រោះសមណគោតមជាភិក្ខុវរ្ម័ន សំដែងធម៌តាមបែបភិក្ខុវរ្ម័ន

៣៥១

កេសដ្ឋកថា មេឡាកតហបតិវត្តិ អនុប្បកថា

ច សារកេ វិនេតិភិ ។ អថខោ មេឡាកស្ស កហប-
តិស្ស ឯតទហោ សិ ជិស្សុសយំ ខោ សោ កកវា អហំ
សម្មាសម្ពុទ្ធោ កវិស្សតិ យថាយិមេ តិភ្និយា ទស្ស-
យន្តិភិ^(១) យាវតិកា យានស្ស ក្រមិ យានេន កុណា យានា
បន្ទោរោហិត្វា បត្តិកោ វ យេន កកវា តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។
ឯកមន្តំ ជិសីទុស្ស ខោ មេឡាកស្ស កហបតិស្ស
កកវា អនុប្បកថំ កថេសិ សេយ្យថីទំ ទានកថំ
សីលកថំ សត្តកថំ កាមាទំ អាទីនវំ ឱកាវំ សង្កិលេ-
សំ នេក្ខម្មេ អាទិសំសំ បកាសេសិ ។ យទា កកវា
អញ្ញាសិ មេឡាកំ កហបតិ កល្លចិត្តំ មុទុចិត្តំ វិជីវ-
ណចិត្តំ ឧទក្ខចិត្តំ បសន្ធិចិត្តំ អថ យា ពុទ្ធានំ សា-
មុក្កំសិកា ធម្មទេសនា តំ បកាសេតិ ទុក្ខំ សមុទយំ
ជិរោជំ មត្តំ ។ សេយ្យថាបិ នាម សុទ្ធិំ វត្តំ អបកត-

១ ឱ. ឧស្សុត្តិ ។

ភេសជ្ជៈពុទ្ធក្នុង ឥទានមេណ្ឌកតហបតិ អនុបុត្តិកថា

ម្យ៉ាងទៀត សមណគោតមនោះទូន្មានពួកសាវ័កតាមវិបស្សនាវិធីនោះ
ដែរ ។ លំដាប់នោះឯង មេណ្ឌកតហបតិមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា
ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះច្បាស់ជាអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធស្រឡប់យើង ពួក
ភិក្ខុទាំងនេះឈ្នានីសជាប្រាកដ ភូមិប្រទេសនៃយានមានត្រឹមណាក៏ទៅ
ដោយយានត្រឹមនោះ ហើយចុះចាកយានដើរទៅដោយដើនទេ ចូលទៅ
តាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគរួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអនុបុត្តិកថា
ដល់មេណ្ឌកតហបតិដែលអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ អនុបុត្តិកថានោះដូចម្តេច
ខ្លះ (ឯអនុបុត្តិកថានោះ) គឺ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្រកាស ទានកថា
(សំដែងអំពីការធ្វើទាន) សីលកថា (សំដែងអំពីការរក្សាសីល) សក្កកថា
(សំដែងពីស្ថានសួគ៌) ទោសរបស់តាមទាំងឡាយដ៏ថោកទាបដ៏សៅហ្មង
នឹងអាទិសង្ឃក្នុងការចេញចាកតាម។ កាលណាបើព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន
ជ្រាបថា មេណ្ឌកតហបតិមានចិត្តស្រីល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាកនិ-
វរណ មានចិត្តរីករាយឡើង មានចិត្តជ្រះថ្លាហើយ ទើបព្រះអង្គទ្រង់ប្រកាស
ធម្មទេសនាដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយទ្រង់លើកឡើងសំដែងដោយព្រះអង្គ
ឯង គឺទុក្ខ សមុទេយ និរោធម មគ្គ ក្នុងកាលនោះ ។ ធម្មតាសំពាត់សស្តាត

៣៥២

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

កាឡកំ សម្មនេវ រជនំ បដិក្កន្តោយ្យ ឯវមេវ មេណ្ណា-
កស្ស កហាបតិស្ស តស្មីយេវាសនេ វិវជំ វិតមលំ
ធម្មចក្កំ ឧទទានំ យន្តិញ្ចំ សមុទយធម្មំ សព្វន្តំ ជំរោ-
ធនធម្មន្តំ ។ អថខោ មេណ្ណាកោ កហាបតិ ធិដ្ឋធម្មោ
បត្តធម្មោ វិទិតធម្មោ បរិយោកាឡធម្មោ តិណ្ណាវចិក្កិច្ឆោ
វិតតកតិកថា វេសារជ្ជប្បត្តោ អបរាប្បច្ចយោ សត្តុ សា-
សនេ ភក្កន្តំ ឯតនេវេច អភិក្កន្តំ កន្លេ អភិក្កន្តំ កន្លេ
សេយ្យថាបិ កន្លេ ធិក្កដ្ឋិតំ វា ឧក្កដ្ឋេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា
វិវេយ្យ ម្ពឡស្ស វា មត្តំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា
តេលប្បដ្ឋោតំ ធារេយ្យ ចក្កមន្តោ រូបាធិ ធិក្កន្តិតំ
ឯវមេវ ភក្កតា អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ
ឯសាហំ កន្លេ ភក្កន្តំ សរណំ កថាបិ ធម្មញ្ចំ ភិក្កុ

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ប្រាសចាកមន្ទិលរង្វាត់រូងទទួលទឹកដែលកំដៅដោយស្រែលបាន យ៉ាងណាមិញ មេណ្ឌកគហបតិកើតធម្មចក្កី សោតាបត្តិមគ្គ ប្រាសចាកគូលី ប្រាសចាក បន្ទូល លើអាសនៈនោះឯង (ហើយពិចារណាយើញ) ដូច្នោះថា របស់ណា មួយដែលមានសេចក្តីកើតឡើងជាធម្មតា របស់អស់នោះក៏មានសេចក្តីរលត់ទៅជាធម្មតា ក៏មានទម្រង់ដូច្នោះដែរ ។ វេលាដែលមេណ្ឌកគហបតិបានឃើញធម៌ សម្រេចធម៌ ដឹងធម៌ជាក់ច្បាស់ យាងចុះមុតមាំក្នុងធម៌ ហើយ ចូលផុតចាកសេចក្តីស្តាក់ស្ទើរ ប្រាសចាកសេចក្តីសង្ស័យ ដល់នូវ សេចក្តីត្រៀម មិនដើរក្នុងដៃ ក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តា បានត្រាប បង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះបន្ទូល របស់ព្រះអង្គពីពេលណា សរហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះបន្ទូល របស់ព្រះអង្គពីពេលណា សរហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដូចជាបុគ្គល ផ្សារបស់ដែលដាច់ប្តូរចេញច្រើនប្រាសរបស់ដែលកំបាំង ឬប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេង ឬទ្រាលបទីប្រងបំភ្លឺក្នុងទីងងឹតដោយគិតថា ពួកមនុស្សមានភ្នែក (ភ្នំ) នឹងបានឃើញរូបទាំងឡាយមាន ទម្រង់យ៉ាងណាមិញ ធម៌ដែលព្រះដ៏មាន ព្រះភាគប្រកាសហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ក៏មានទម្រង់ដូច្នោះ ឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនេះសូមដល់នូវព្រះដ៏មានព្រះ ភាគផង ព្រះធម៌ផង កិត្តិសង្ឃផង ថាជាទីលើក សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ

៣៥៣

ហសន្តិប្បដ្ឋកេ មេណ្ឌាកតហបតិវន្តម្ហិ ឧបាសកត្តទេសនា

សង្ឃញ្ច ឧបាសកំ មំ កកវំ ធាវេតុអន្តតក្កេ ចាល្យ-
បេតំ សវណំ កតំ^(១) អធិវាសេតុ ច មេ កន្តេ កកវំ ស្វាត-
នាយ កតំ សន្តិ ភិក្ខុសង្ឃេនាតិ ។ អធិវាសេសិ កកវំ
តុណ្ហីភាវេន ។ អថខោ មេណ្ឌាកោ កហបតិ កកវតោ
អធិវាសនំ វិនិត្យា ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ប-
ទត្តិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ មេណ្ឌាកោ កហបតិ
តស្សា វត្តិយា អច្ចយេន បណីតំ ខាទនីយំ កោជនីយំ
បដិយាទាបេត្វា កកវតោ កាលំ អាហោចាបេសិ កាលោ
កន្តេ និដ្ឋិតំ កត្តន្តំ ។ អថខោ កកវំ បុព្វណ្ណាសមយំ និវា-
សេត្វា បត្តចិវមាទាយ យេន មេណ្ឌាកស្ស កហបតិស្ស
និវេសនំ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ
និសីទិ សន្តិ ភិក្ខុសង្ឃេន ។ អថខោ មេណ្ឌាកស្ស ក-
ហបតិស្ស ភិយា ច បុត្តោ ច សុណិសា ច ទា-
សោ ច យេន កកវំ តេនុបសន្តមីសុ ឧបសន្ត-
មិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។
តេសំ កកវំ អនុបុត្តិកេចំ កថេសិ សេយ្យថំទំ

១ ១. ពត្តន្តំ ។

ឃោសន៍ព្រះពុទ្ធព្រះ ឱទានមេណ្ឌកគហបតិ ការសំដែងនូវការវិនិច្ឆ័យជាធម្មទាន

ហ៊ានុកូន្យខ្ញុំព្រះអង្គជាជាទុបាសក ដល់ព្រះរកនត្រយជាទីរលឹកស្នើដោយ
ដីវិតក្នុងកាលមានវ័យនេះជាដើម បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ទទួលកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គដើម្បីធាន់ក្នុងវ័យស្អាតជាមួយនឹងព្រះ
ភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលដោយតុណ្ណិភាព(ការស្ងៀម)។
លំដាប់នោះឯង មេណ្ឌកគហបតិដឹងច្បាស់ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រែកបាតភាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគធ្វើ
ប្រទេស្យណហើយចៀសចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ លុះកន្លងពត្រីនោះ
ទៅ មេណ្ឌកគហបតិក៏ឲ្យមនុស្សចាត់ចែងទាននិយោគនិយោហារដ៏ផ្គត់ផ្គង់
ហើយឲ្យអ្នកបម្រើទៅក្រាបបង្គំទូលកាលគួរដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាល(នេះ)ជាកាលគួរហើយ កត្តសម្រេចហើយ។
ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់ហើយទ្រង់បាត់នឹងចិវ៌ក្នុងបុព្វល្អា-
សម័យយាងចូលទៅកាន់លំនៅរបស់មេណ្ឌកគហបតិ លុះយាងចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏គង់លើភាសនៈវែងលេចក្រាលទុកហើយ ជាមួយនឹងភិក្ខុ-
សង្ឃ ។ វេលានោះ ប្រពន្ធ កូនប្រុស កូនប្រសាស្រី នឹងខ្ញុំប្រុសរបស់
មេណ្ឌកគហបតិ ក៏នាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់សំដែងអនុបុព្វកថាដល់ជនទាំងនោះ អនុបុព្វកថានោះដូចម្តេច

៣៥៤

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

នា នកថំ សីលកថំ សត្តកថំ កាមាទំ អាជីនំ ឌុកាវំ
សង្កិលេសំ នេក្ខម្មេ អាជីសំសំ បកាសេសិ ។ យទា
កកវា អញ្ញាសិ តេ កល្យាណិត្តេ មុទ្ធិចិត្តេ វិនិវេហេចិត្តេ
ឧទក្ខចិត្តេ បសន្នចិត្តេ អថ យា ពុទ្ធានំ សាមុក្កំសិកា
ធម្មទេសនា តំ បកាសេសិ ទុក្ខំ សមុទយំ និរោធំ
មក្កំ ។ សេយ្យថាបិ នាម សុទ្ធិំ វត្តំ អបកតកាឡកំ
សម្មទេវំ រជនំ បដិក្កលោយ្យ ឯវេមេវ តេសំ តស្មី
យេវាសនេ វិរជំ វិតមលំ ធម្មចក្កំ ឧទហទិ យង្គិញ្ច
សមុទយធម្មំ សព្វនំ និរោធធម្មនំ ។ តេ ទិដ្ឋធម្មា បត្ត-
ធម្មា វិនិកធម្មា បរិយោកាឡធម្មា តណ្ហាវិចិត្តិញ្ចា វិកត-
កថំកថា វេសារជ្ជប្បត្តា អបរាប្បច្ចយា សត្តុ សាសនេ
រាគវន្តំ ឯតទរោច្ចំ អភិក្កន្តំ កន្ត អភិក្កន្តំ កន្ត

វិនយចំណី មហាវគ្គ

ឯអនុបុព្វកថានោះ គឺព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រកាសទានកថា សីលកថា
សត្តកថា ទោសរបស់កាមទាំងឡាយដ៏ថោកទាបដ៏សៅហ្មង នឹងអាទិសង្ស្រ
ក្នុងការចេញចាកកាម ។ កាលណាបើព្រះដ៏មានព្រះភាគបានទ្រង់ជ្រាប
ថា ជនទាំងអស់នោះមានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាកនិវា-
រណ មានចិត្តរីករាយឡើង នឹងមានចិត្តជ្រះថ្លាហើយ ក៏ទ្រង់ប្រកាសធម្ម-
ទេសនាដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយទ្រង់លើកឡើងសំដែងដោយព្រះអង្គឯង
គឺទុក្ខ ហេតុឱ្យកើតទុក្ខ សេចក្តីរលត់ទុក្ខ នឹងបដិបទជាផ្លូវទៅកាន់ទីរលត់
ទុក្ខ ក្នុងកាលនោះ ។ សំពត់សស្តាតប្រាសចាកមន្ទិលខ្មៅគួរទទួលទឹក
ជ្រលក់ដោយស្រួលបាន យ៉ាងណាមិញ ពួកជនទាំងនោះក៏ធម្មចក្ក គឺ
សោតាបត្តិមគ្គប្រាសចាកធូលីប្រាសចាកមន្ទិលលើអាសនៈនោះឯង (ហើយ
ពិចារណាឃើញ) ដូច្នោះថា របស់ណាមួយដែលមានកិរិយាកើតឡើងជា
ធម្មតា របស់អស់នោះក៏មានសេចក្តីរលត់ទៅជាធម្មតា ក៏មានឧបមេយ្យ
ដូច្នោះឯង ជនទាំងនោះបានឃើញធម៌ បានលុះធម៌ បានដឹងធម៌ច្បាស់
ឈមចុះមុតមាំក្នុងធម៌ហើយ ឆ្លងផុតចាកសេចក្តីស្តាក់ស្តើរ ប្រាសចាក
សេចក្តីសង្ស័យដល់នូវសេចក្តីក្លៀវក្លា មិនជឿបុគ្គលដទៃក្នុងសាសនាព្រះ
សាស្តាហើយក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចំរើន ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះអង្គព័រោះណាស់ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន

៣៥៥

បាសន្តិក្ខន្ធកេ មេណ្ឌាកតហបតិស្ស ធម្មចង្កុំ

សេយ្យថាបិ កន្តេ និក្កន្តិកំ វា ឧក្កន្តេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា
វិវេយ្យ ម្ភន្ត្រស្ស វា មត្តំ អាចិត្តេយ្យ អន្ធការេ វា តេ-
លប្បន្នោតំ ជារេយ្យ ចក្កមន្តោ រូទានិ ទក្ខន្តិកំ វិវេរេ
កកវតា អនេកបរិយាយេន ធម្មា បកាសិតោ ឯតេ
មយំ កន្តេ កកវតំ សរណំ កត្តាម ធម្មញ្ញំ កិក្ខុសង្ឃញ្ញំ
ឧបាសកេ ទោ កកវា ជារតុ អន្តតត្តេ ចាណុបេតេ
សរណំ កតតិ ។ អថទោ មេណ្ឌាកោ កហបតិ
តុទ្ធប្បមុខំ កិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ខាទនីយេន កោ-
ជនីយេន សហត្តា សន្តប្បត្តា សម្បវារត្តា កក-
វតំ កត្តារី ខុនីតបត្តចាណី ឯកមន្តំ និសីទិ ។
ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ ទោ មេណ្ឌាកោ កហបតិ កក-
វតំ ឯតទរោច យាវ កន្តេ កកវា កន្តិយេ វិហរតិ
អហំ តុទ្ធប្បមុខស្ស កិក្ខុសង្ឃស្ស ជុវកត្តនាតិ^(១) ។

១ ឧ. យាវ កន្តេ កកវា កន្តិយេ វិហរតិ ពាវ អហំ ។ ល ។ ជុវកត្តនាតិ ។

ភេសជ្ជៈព្រះ ធម្មបទ្ធីសោតាបត្តិមគ្គនៃមេណ្ឌកគហបតី

ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះអង្គពីពោះណាស់ហើយ បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដូចជា
បុគ្គលផ្សាររបស់ដែលផ្តាច់ ឬបើកបន្ទាញរបស់ដែលកំបាំង ឬប្រាប់ផ្លូវដល់
មនុស្សដែលវង្វេងផ្លូវ ឬព្រាលប្រទីបប្រេងបំភ្លឺ ក្នុងទីនឹងដោយគិតថា
ពួកមនុស្សមានចក្ខុនឹងឃើញរូបទាំងឡាយបាន មានទម្រង់ណាមិញ
ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រកាសហើយ ដោយបរិយាយជាច្រើន
ក៏មានទម្រង់ដូច្នោះឯង បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយ
នេះសូមដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ព្រះធម៌ផងព្រះភិក្ខុសង្ឃផងថាជាទី
រលឹក សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគចាំទុកនូវយើងខ្ញុំទាំងឡាយថាជាទុក្ខសក
ដល់នូវព្រះតេនត្រយ័ថាជាទីរលឹកស្មើដោយជីវិត ក្នុងកាលមានថ្ងៃនេះជា-
ដើម ។ វេលានោះ មេណ្ឌកគហបតីបានអង្គុសខាងទិសកោដនីយាហារ
(បរិវេណបំណាច់) ដ៏ត្រូវតាមសារដោយដៃខ្លួនឯងចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះ
ពុទ្ធជាប្រធានឲ្យឆ្លុះស្តាប់ស្តាប់ ត្រាតែដល់លោកប្រឹកកវៃលងទទួលទៀត
លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រចៃលងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត
ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមេណ្ឌកគហបតីអង្គុយក្នុងទីសមគួរ
ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះ
មានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងកុទ្ធិយៈដរាបណា ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងផ្តត់ផ្តង់ព្រះភិក្ខុ-
សង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានដោយកត្តដែលត្រូវថ្វាយជានិច្ចដរាបនោះ ។

៣៥៦

វិសយបិដកេ មហាវញ្ញោ

អថខោ ភគវា មេឡោកំ កហាបតី ធម្មិយា កថាយ
សន្ទស្សន្តា សមាធិបេត្តា សមុត្តរេត្តា សម្មហំ-
សេត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

[១៣៣] អថខោ ភគវា ភទ្ទិយេ យថាភិវន្តំ វិហារិត្តា
មេឡោកំ កហាបតី អនាបុត្តា យេន អង្គត្តារាទោ^(១) តេន
ចារិកំ បក្កាមិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ អធិត្តេល-
សេហំ ភិក្ខុសតេហំ ។ អស្សោសិ ខោ មេឡោកោ
កហាបតី ភគវា ភិវ យេន អង្គត្តារាទោ តេន ចារិកំ
បក្កាត្តោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ អធិត្តេលសេហំ
ភិក្ខុសតេហំតិ ។ អថខោ មេឡោកោ កហាបតី នាសេ
ច កក្កកេវ ច អណ្ណាបេសិ តេនហិ កលោ ពហុំ លោ-
ណំបិ តេលំបិ តណ្ហាលំបិ ខាននិយំបិ សកដេសុ
អាពេបេត្តា អាគច្ឆថ អធិត្តេលសានិ ច កោចាលក-
សតានិ អធិត្តេលសានិ ធម្មសតានិ អាទាយ អាគច្ឆន្ត
យត្ត ភគវន្តំ បស្សីស្សនម តត្ត ចារុល្លោម^(២) ទីវេន កោ-
ដេស្សនាតិ ។ អថខោ មេឡោកោ កហាបតី ភគវន្តំ

១ អង្គត្តារាបថោតិ កត្តបិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ, ពុលោន ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យមេណ្ឌកគហបតិយល់តាម ឲ្យប្រតិ-
បត្តិតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មកថា ហើយទ្រង់ក្រោក
ចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។

(១៣៣) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅក្រុងកទ្ទិយៈ
គួរតាមពុទ្ធអធួស្រ័យ ហើយទ្រង់មិនលាមេណ្ឌកគហបតិ ក៏យាងទៅ
កាន់ចារិកកងអង្គភាពជនបទជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន ចំនួនមួយពាន់
ពីររយហាសិបរូប ។ មេណ្ឌកគហបតិបានឮថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគយាង
ចេញទៅកាន់ចារិកកងអង្គភាពជនបទជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន ចំនួន
មួយពាន់ពីររយហាសិបរូប ។ ទើបមេណ្ឌកគហបតិបង្គាប់ពួកខ្ញុំប្រស
នឹងពួកអ្នកធ្វើការងារថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ បើដូច្នោះចូរអ្នកទាំងឡាយ
ផ្ទុកអម្បាលខ្លះ ប្រេងខ្លះ អង្ករខ្លះ ខាទន័យខ្លះ ឲ្យច្រើនក្នុងរទេះទាំង
ឡាយមក ម្យ៉ាងទៀត នាយគោបាលមួយពាន់ពីររយហាសិបនាក់ចូរនាំមេ
គោមួយពាន់ពីររយហាសិបមក (បើ) យើងជួបនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ក្នុងទីណា យើងនឹងនិមន្តព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យឆាន់ទឹកដោះស្រស់រួត
ថ្មី ។ ក្នុងទីនោះ ។ មេណ្ឌកគហបតិក៏បានផ្គត់ផ្គង់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុង

៣៥៧

ពេសដ្ឋិកុដុកេ មេណ្ហាភហបតិវត្ថុម្ហិ មេណ្ហាបរិវេសតា

អន្តរាមត្តេ កត្តាវេ សម្មាវេសិ ។ អថទោ មេណ្ហាកោ
កហបតិ យេន កកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ មិសោ
ទោ មេណ្ហាកោ កហបតិ កកវន្តំ ឯតទរោច អធិវាសេតុ
មេ កន្តេ កកវា ស្វាតនាយ កត្តំ សទ្ធិ ភិក្ខុសង្ឃេ-
នាតិ ។ អធិវាសេសិ កកវា តុណ្ហិកាវេន ។ អថទោ
មេណ្ហាកោ កហបតិ កកវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋា-
យាសនា^(១) កកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទត្តិណំ កត្វា
បក្កាមិ ។ អថទោ មេណ្ហាកោ កហបតិ តស្ស វត្តិយា
អច្ចយេន បណ្ឌិតំ ខាទនិយំ កោជនិយំ បដិយាណាមេត្វា
កកវតោ កាលំ អាហោចារេសិ កាលោ កន្តេ និដ្ឋិតំ
កត្តន្តំ ។ អថទោ កកវា បុព្វល្អាសមយំ និវាសេត្វា
បត្តិបរិមាណយ យេន មេណ្ហាកស្ស កហបតិស្ស បរិវេ-
សនា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ
និសិទិ សទ្ធិ ភិក្ខុសង្ឃេន ។ អថទោ មេណ្ហាកោ
កហបតិ អឡុតេលសានិ កោចាលកសតានិ អាណា-
មេសិ តេនហិ កលោ ឯកមេតំ យេនុំ កហេត្វា

១ ឧ. ឧដ្ឋាយាសនាតិ សទ្ធា នត្តិ ។

រោសដ្ឋព្វន្តរៈ និទានមេណ្ឌកគហបតិ ការអង្គាសនៃមេណ្ឌកគហបតិ

ទឹកន្តារ^(១)ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ លំដាប់នោះ មេណ្ឌកគហបតិចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ រួចឈរក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមេណ្ឌកគហបតិឈរក្នុងទីសមគួរហើយ
បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលភក្តីរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គដើម្បីធាន់ក្នុងវិថូស្ត្រកជាមួយ
នឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហភាព ។ ឯ
មេណ្ឌកគហបតិដឹងច្បាស់ថាព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ ក៏
ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទេស្សណ៍ហើយចៀស
ចេញទៅ ។ លុះកន្លងព្រឹកនោះទៅ ទើបមេណ្ឌកគហបតិឲ្យមនុស្សតាក់
តែងខាងនិយោជនីយាហារដ៏ផ្អែកផ្អឹងហើយ ក៏ឲ្យក្រាបបង្គំទូលកាលគួរ
ដល់ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាល (នេះ) ជាកាល
គួរហើយ ភក្តីសម្រេចហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់
ហើយទ្រង់បាត់នឹង ចម្រើនក្នុងពុទ្ធភ្នកសម័យ ក៏ទ្រង់យាងទៅកាន់ទីអង្គាស
របស់មេណ្ឌកគហបតិ លុះយាងទៅដល់ហើយទ្រង់តន្តិលីអាសនៈដែល
គេក្រាលថ្វាយជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ ទើបមេណ្ឌកគហបតិបង្គាប់
ពួកអ្នកឃ្លាលគោមួយនាទីពីរយេហាសិបនាក់ថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ
បើដូច្នោះចូរអ្នកទាំងឡាយយកមេតាមួយៗ មកបំប្រុងទុកដើម្បីរុតយកទឹក

១ ផ្លូវដាច់ញាតិទឹកឲ្យឆ្លង បានដល់ផ្លូវដែលគេទៅមរណបានដោយលំយាម ។

៣៥៨

វិទយបំដិត មហាវគ្គោ

ឯកយេនេស្សុ ភិក្ខុនោ ឧបតិដ្ឋន ទារុណ្ណាន^(១) ទីវេន កោ-
លេស្ស្នាមាតិ ។ អថទោ មេណ្ណាកោ កហបតិ តុទ្ធប្បមុទំ
ភិក្ខុសេ ឡំ បណីតេន ទាននិយេន កោដនិយេន សហត្តា
សន្តប្បសិ សម្បវាសេ ទារុណ្ណាន ច ទីវេន ។ ភិក្ខុ
កុក្កោយន្តា ទំ ធម្មនិក្ខណ្ឌំ ។ បដិក្ខណ្ឌេ ភិក្ខុវេ
បរិកុត្តាមាតិ ។ អថទោ មេណ្ណាកោ កហបតិ តុទ្ធប្បមុទំ
ភិក្ខុសេ ឡំ បណីតេន ទាននិយេន កោដនិយេន សហត្តា
សន្តប្បត្តា សម្បវាសត្តា ទារុណ្ណាន ច ទីវេន កកវន្តំ
កុត្តារី វិនិកបត្តចាណី ឯកបន្តំ និសីទិ ។ ឯកបន្តំ
និសីទោ ទោ មេណ្ណាកោ កហបតិ កកវន្តំ ឯកទេវេប
សន្តំ កន្តេ មត្តា កុត្តារិ អប្បោទតោ អប្បកត្តា ន
សុត្តារិ អចារេយ្យេន កន្តំ សាធុ កន្តេ កកវ ភិក្ខុនំ
ចារេយ្យំ អនុដាណត្ថតិ ។ អថទោ កកវ មេណ្ណាកំ
កហបតិ ឯម្មិយា កថាយ សន្តស្សត្តា សនាទមត្តា
សម្មត្តេត្តា សម្បហំសេត្តា ទុដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។
អថទោ កកវ ឯកស្មី និទានេ ឯកស្មី បករណេ

១ ១. ព្យណេន ។

និយមន័យ មហាវគ្គ

ដោះស្រាយថ្មី ។ ហើយយើងនឹងប្រគេនភិក្ខុមួយអង្គ ។ តាន់ ។ ទើប
មេណូ គតហេតុអង្គាសព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានឲ្យឆ្អែតស្តាប់
ស្តាប់ ដោយខាងនិយកោដនិយាហារដ៏ផ្អិតផ្អង់ នឹងទឹកដោះស្រាយដែលរូត
ថ្មី ។ ដោយដែលខ្លួនឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីរង្ស៊ីសមិនហ៊ានទទួល
ទឹកដោះស្រាយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរទទួលតាន់ចុះ ។ លំដាប់នោះឯង មេណូ គត
ហេតុអង្គាសព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានឲ្យឆ្អែតស្តាប់ស្តាប់
ដោយខាងនិយកោដនិយាហារដ៏ផ្អិតផ្អង់ នឹងទឹកដោះស្រាយដែលរូត
ថ្មី ។ ដោយដែលខ្លួន លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រេច លែង
លូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាតហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមេណូ គត
ហេតុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយបានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គង់មានផ្លូវកន្តារទាំងឡាយដែលមានទឹកតិច
មានកក្សាហារតិច ដែលអ្នកគ្មានស្បៀងមិនអាចនឹងទៅបាន បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមទុកាស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគអនុញ្ញាត
ស្បៀងដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យ
មេណូ គតហេតុយល់តាម ឲ្យប្រតិបត្តិតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយ
ធម្ម័ក្តីហើយទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈច្រៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ

៣៥៧

ហេសង្កត្តក្កកេ បាថេយ្យបរិយេសតានុផាសំ

ធម្មំ កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ បញ្ច
កោរសេ ខំ ធម៌ តក្កំ វេនិវតំ សប្បំ ។ សន្តិ ភិក្ខុវេ
មត្តា កត្តាវា អប្បោទកា អប្បកត្តា ន សុករា
អទាថេយ្យេន កន្តំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ បាថេយ្យំ
បរិយេសិតុំ តណ្ហាលោ តណ្ហាលត្ថិកេន មុត្តោ មុត្តត្ថិ-
កេន មាសោ មាសត្ថិកេន លោណំ លោណត្ថិកេន
តុឡោ តុឡត្ថិកេន តេលំ តេលត្ថិកេន សប្បំ សប្បំ
ត្ថិកេន ។ សន្តិ ភិក្ខុវេ មនុស្សា សទ្ធា បសដ្ឋា តេ កប្បិ-
យ ភារកាធំ ហត្ថេ ហិរញ្ញស្សន្តំ^(៦) ឧបនិក្ខិបន្តិ ឥមិជា
យំ អយ្យស្ស កប្បិយំ តំ ទេវាតំ ។ អនុជាតាមិ
ភិក្ខុវេ យំ តេតា កប្បិយំ តំ សាទិតុំ ន ត្រេវាហំ
ភិក្ខុវេ កេនចិ បរិយាយេន ជាត្រូវវាជតំ សាទិតុំ
បរិយេសិតុំ វេនិវតំ ។

១ ឆ. ហិរញ្ញំ ។

ភេសជ្ជៈព្រះពុទ្ធព្រះ ការទ្រង់អនុញ្ញាតនូវការស្វែងរកស្បៀង

ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវគោរស ៥ គឺទឹក
ដោះស្រស់១ ទឹកដោះដូរ ១ ខ្លាញ់១ ទឹកដោះខាប់១ ទឹកដោះថ្នាំ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានផ្លូវកន្តារដែលមានទឹកតិចមានភក្សាហារតិច ដែល
អ្នកគ្មានស្បៀងមិនអាចនឹងទៅបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុស្វែងរកស្បៀងបាន គឺភិក្ខុត្រូវការអង្ករ ស្វែងរកអង្ករបាន
ត្រូវការសណ្តែកបាយ ស្វែងរកសណ្តែកបាយបាន ត្រូវការសណ្តែករាជ-
មាស ស្វែងរកសណ្តែករាជមាសបាន ត្រូវការអម្បិល ស្វែងរកអម្បិលបាន
ត្រូវការស្ករអំពៅ ស្វែងរកស្ករអំពៅបាន ត្រូវការប្រេង ស្វែងរកប្រេងបាន
ត្រូវការទឹកដោះថ្នាំ ស្វែងរកទឹកដោះថ្នាំបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្ស
ទាំងឡាយមានសទ្ធាជ្រះថ្លា មនុស្សទាំងនោះទុកដាក់មាសនឹងប្រាក់ក្នុងដៃ
កប្បិយភារកៈទាំងឡាយដោយពាក្យថា របស់ណាគួរដល់លោកម្ចាស់ ចូរ
អ្នកទាំងឡាយប្រគេនរបស់នោះដោយមាសនឹងប្រាក់នេះចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុត្រេកអរចំពោះវត្ថុជាកប្បិយៈ (ដែល
កើត) អំពីមាសនឹងប្រាក់នោះបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តែតថាគតមិន
ពោលថា ត្រូវអ្នកត្រេកអរ ត្រូវអ្នកស្វែងរកមាសនឹងប្រាក់ដូច្នោះ ដោយ
ចរិយាយនីមួយៗឡើយ ។

៣៦៦

វិទយបិដកេ មហាវិទ្យា

[១៣៤] អថទោ ភកវា អនុប្បត្តេន ចារិកំ ចរមា-

នោ យេន អាចណំ តទវិសវំ ។ អស្សេសី ទោ កេ-

ណិយោ ជជីលោ សមណោ ខលុ ភោ ភោតមោ សក្យ-

បុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ អាចណំ អនុប្បត្តោ^(១)តំ

ទោ បន កវន្តំ ភោតមំ វរិកល្យាលោ កិត្តិសន្នោ

អព្ពតតោ ឥតិវិ គោ ភកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ

វិជ្ជាចរណសម្បត្តោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ

បុរិសធម្មសារថិ សត្តា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា ភកវា

១ ខ. ធិត្តន្តរោ អាចណោ វិហារីតិ សព្ភា អត្ថំ ។

វិទយបិដក មហាវគ្គ

(១៣៤) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ កាលទ្រង់ត្រាច់
ទៅកាន់ចារិកដោយ លំដាប់ប៉ានយ៉ាងទៅដល់អាបណនិគម ។ ផល
ឈ្មោះកេណ៍យះប៉ានខ្ពង់ណឹងថា វិនិច្ឆ័យយើង ពួកព្រះសមណគោ-
តមជាសក្យបុត្រ (ចេញ) ចាកសក្យត្រកូលទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស ឥឡូវ
មកដល់អាបណនិគមដោយលំដាប់ ក៏កិត្តិសព្ទពីរោះរបស់ព្រះ
គោតមដ៏បំរើនោះឯងពួកខ្លាចយស្តុសាយយ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះ-
ភាគអង្គនោះ ទ្រង់ព្រះនាមថា អរហំ ព្រោះព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តី
សៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ថា សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រោះព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវវិញ្ញយ-
ធម៌ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ថា វិជ្ជាចរណសម្បទនា ព្រោះព្រះអង្គបរិ-
បូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ថា សុគតោ ព្រោះព្រះអង្គមានដំណើរល្អ
យ៉ាងទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ថា លោកវិទូ ព្រោះព្រះអង្គជាបច្ចុស្តនូវ
វិគ្រលោក ថា អនុគរោ ព្រោះព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាទិគុណរក
បុគ្គលណាមួយស្មើគ្នាន់ ថា បុរិសទម្មសារថី ព្រោះព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាន
នូវបុរសដែលគួរទូន្មានបាន ថា សត្តា ទៅមនុស្សាន់ ព្រោះព្រះអង្គជា
គ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ថា ពុទ្ធា ព្រោះព្រះអង្គបានត្រាស់
ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ថា គតវា ព្រោះព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់
កតថ្មីទៀត ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន

៣៦២

កេសន្តិក្ខន្ធកេ កេណិយដិលវត្ថុ

សោ ឥមំ លោកំ សនេវកំ សមារកំ សត្រាហ្មកំ
សស្សមណាត្រាហ្មណំ បដំ សនេវមនុស្សំ សយំ
អភិញ្ញា សច្ចំកត្វា បវេទេតំ សោ ធម្មំ ទេសេតំ អាទិ-
កកល្យាណំ មជ្ឈេកកល្យាណំ បរិយោសាធកកល្យាណំ
សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិច្ចុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ត្រាហ្មតិយំ
បកាសេតិ សាធុ ខោ បន កថាវ្យាមាឯ អារហនំ
ទស្សនំ ហោតីតិ ។ អថខោ កេណិយស្ស ជដិ-
លស្ស ឯតទហោសិ កិណ្ណុ ខោ អហំ សមណស្ស
កោតមស្ស ហារមេយ្យន្តិ ។ អថខោ កេណិយស្ស
ជដិលស្ស ឯតទហោសិ យេបិ ខោ តេ ត្រាហ្ម-
ណានំ បុព្វកោ ឥសយោ មន្តានំ កត្តារោ មន្តានំ
បវត្តារោ យេសមិទំ ឯតវហំ ត្រាហ្មណា ខោរណំ
មន្តបទំ កីតំ បវត្តំ សមិហិតំ តទនុក្កាយន្តិ តទនុកា-
សន្តិ ភាសិតមនុកាសន្តិ វាចិតមនុវាចេន្តិ សេយ្យបិទំ
អដ្ឋកោ វាមកោ វាមទេវា វេស្សនំត្រោ យមតក្កំ អដ្ឋិសោ

ភេសជ្ជៈក្នុងព្រះ និទានកេណិយជដិល

ចំពោះព្រះអង្គហើយ ញ៉ាំងលោកនេះ ព្រមទាំងទៅលោកមារ លោកព្រហ្ម-
លោក ញ៉ាំងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ ញ៉ាំងមនុស្ស
ជាសម្បត្តិទេពនឹងមនុស្សដ៏សេសឲ្យបានត្រាស់ដឹងផង ព្រះអង្គសំដែងធម៌
ពីពេរបទដើម ពីពេរបទកណ្តាល ពីពេរបទចុង ទ្រង់ប្រកាសព្រហ្មចរិយ
ធម៌ព្រមទាំងអត្តព្រមទាំងព្យញ្ញនដ៏ពេញបរិបូណ៌ដ៏បរិសុទ្ធអស់ដើង ក៏ដំ-
ណើវដែលបានឃើញបាន ដូចនឹងព្រះអរហន្តទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាង
នោះ ជាភារប្រពៃពេក ។ លំដាប់នោះ កេណិយជដិលមានសេចក្តីត្រិះរិះ
ដូច្នោះថា គួរអញ្ជូនគេនាំយករបស់អ្វីហ្ន៎ទៅថ្វាយព្រះសមណគោតម។ ទើប
កេណិយជដិលមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ឫស្សីទាំងឡាយណា ដែលជា
បុព្វបុរសរបស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដែលជាអ្នកកសាងមន្ត ជាអ្នករាយមន្ត
បទមន្តបុកណៈនេះដែលត្រូវឫស្សីណា បានច្រៀងមកហើយ បានរាយមក
ហើយ បានសន្សំមកច្រើនហើយ ឥឡូវនេះ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
តែងស្វាធ្យាយតាមបទមន្តនោះ តែងស្រ្តីតតាមបទមន្តនោះ តែងពោល
តាមបទមន្តដែលឫស្សីទាំងឡាយនោះពោលហើយ តែងបង្រៀនតាមបទ
មន្តដែលឫស្សីទាំងឡាយនោះបង្រៀនមកហើយ ដូចជាព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះ
អដ្ឋកៈ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះកមកៈ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះកមទៅៈ ព្រាហ្មណ៍
ឈ្មោះវេស្សមិត្តៈ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះយមក្តី ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះអង្គិរសៈ

៣៦២

វិទយបិដកេ មហាវគ្គោ

ការទ្វាដោ វាសេដ្ឋោ កស្ស្រោ ភកុ វត្ថុបវតា
វិតា វិកាលកោដណ តេ វវ្រទានំ ចានានំ សាទិ-
យំសុ សមណោបិ តោតមោ វត្ថុបវតោ វិតោ វិកាល-
កោដណ អរហតំ សមណោបិ តោតមោ វវ្រទានំ ចា-
នានំ សាទិកុំ បហុតំ ចានំ បដិយេនាយេត្វា ភាដេហិ
តាហាយេត្វា យេន ភកុវា តេនុបសង្កមំ ធុបសង្កមិត្វា
ភកុវតា សង្កិ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ តវំ សារ-
ណិយំ វិតសាវត្វា វកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ វកមន្តំ
វិតោ ទោ តេណិយោ ដដិលោ ភកុវន្តំ វតទរោប
បដិកុល្យាតុ មេ កវំ តោតមោ ចានន្តំ ។ តេនហិ
តេណិយ ភិក្ខុនំ ទេហិតំ ។ ភិក្ខុ កុក្កច្ឆាយន្តា
នប្បដិកុល្យានិ ។ បដិកុល្យាថ ភិក្ខុវេ បរិកុញ្ញថាតិ ។
អថទោ តេណិយោ ដដិលោ ពុទ្ធប្បមុទំ ភិក្ខុសង្ឃំ
បហុតេហិ ចានេហិ សហត្តា សន្តប្បេត្វា សម្បវវេត្វា

វិធីបំផុត មហាវត្ត

ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះភារទ្វាជៈ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះវសេដ្ឋៈ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះ
កស្សបៈ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះភត្តុ ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះជាអ្នករៀនចាកការ
បរិភោគក្នុងព្រឹត្តិ រៀនចាកការបរិភោគខុសកាល (រាប់ពីពេលថ្ងៃត្រង់ទៅ
ដល់អរុណរះ) ត្រែកអរនឹងទឹកបានទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ .សូម្បី
ព្រះសមណគោតមក៏ជាអ្នករៀនចាកការបរិភោគក្នុងព្រឹត្តិ រៀនចាកវិកាល-
ភោជនព្រះសមណគោតមក៏គួរត្រែកអរនឹងទឹកបានទាំងឡាយមានសភាព
យ៉ាងនេះដែរហើយ ក៏ឲ្យគេតាក់តែងទឹកបានជាច្រើន ឲ្យរែកទៅដោយ
វែមកទាំងឡាយហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយក៏រករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយពោលនូវពាក្យរក់ទាត់
រឹករាយសំណេះសំណាល គួររលឹករួចហើយ ក៏បានឈរនៅក្នុងទីគួរមួយ ។
លុះកេណ្ឌយដ៏លឿនឈរនៅក្នុងទីគួរមួយហើយបានទូលពាក្យនេះនឹងព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគថា សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើនទទួលទឹកបានរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។
ព្រះមានព្រះភាគមានព្រះបន្ទូលថា វិនែកេណ្ឌិយៈ បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរ
ប្រគេនដល់ភិក្ខុទាំងឡាយចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឆ្លៀសមិនហ៊ានទទួល ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយទទួលបាន
ចុះ ។ គ្រានោះ កេណ្ឌិយដ៏លឿនក៏បានអង្គុសភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រ-
ធានឲ្យវត្តតស្តប់ស្តល់ ដោយទឹកបានទាំងឡាយដ៏ច្រើន ដោយវែងខ្លួនឯង

៣៦៣

កេសដ្ឋក្ខន្ធកេ កេណិយជដិលវត្ថុ

កកវន្តំ ឃោតហត្ថំ ឌុដិតបត្តហណី ឯកមន្តំ ជិសិទិ ។
ឯកមន្តំ ជិសិទិ ខោ កេណិយំ ជដិលំ កកវំ ធម្មយា
កថាយ សន្នុស្ស័សិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ
សម្បហំសេសិ ។ អថខោ កេណិយោ ជដិលោ កក-
វតា ធម្មយា កថាយ សន្នុស្ស័តោ សមាទបិតោ ស-
មុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ កកវន្តំ ឯតទរោច អជិវំសេតុ
មេ កវំ កោតមោ ស្វាតនាយ កត្តំ សទ្ធិំ កិក្ខុសង្ឃេ-
នាតិ ។ មហា ខោ កេណិយំ កិក្ខុសង្ឃេ អឌ្ឍតេ-
លសានិ កិក្ខុសតានិ ត្វញ្ច ព្រាហ្មណេសុ អភិប្ប-
សន្នោតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ កេណិយោ ជដិលោ កក-
វន្តំ ឯតទរោច កិញ្ចាបិ កោ កោតម មហា កិក្ខុ-
សង្ឃេ អឌ្ឍតេលសានិ កិក្ខុសតានិ អហញ្ច ព្រាហ្ម-
ណេសុ អភិប្បសន្នោ អជិវំសេតុ មេ កវំ កោតមោ
ស្វាតនាយ កត្តំ សទ្ធិំ កិក្ខុសង្ឃេនាតិ ។ មហា ខោ
កេណិយំ កិក្ខុសង្ឃេ អឌ្ឍតេលសានិ កិក្ខុសតានិ
ត្វញ្ច ព្រាហ្មណេសុ អភិប្បសន្នោតិ ។ តតិយម្បិ ខោ
កេណិយោ ជដិលោ កកវន្តំ ឯតទរោច កិញ្ចាបិ

ពេលផ្ដាច់ព្រះ ឱទានកេណិយជដីល

កាលដឹងថាព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់លាងព្រះហស្តហើយ លែងលូកព្រះ
ហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីគួរមួយ ។ លុះកេណិយជដីល
អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញតាម
ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា ។ ឯកេណិយជដីល
កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញតាមឲ្យកាន់យកតាមឲ្យអាច
ហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថាហើយ ក៏បានក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏
មានព្រះភាគដូច្នោះថា សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើនព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃទទួលភត្តខ្ញុំ
ព្រះអង្គដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានព្រះបន្ទូលថា នៃកេ-
ណិយៈ ភិក្ខុសង្ឃច្រើនណាស់ ចំនួនមួយពាន់ពីររយ ហាសិបអង្គ អ្នកសោត
ក៏ជ្រះថ្លាខ្លាំងក្នុងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយហើយ ។ កេណិយជដីលបានក្រាប
ទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគ អស់វារៈជាគំរប់ពីរដងផងថា បពិត្រ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទុកជាភិក្ខុសង្ឃច្រើនចំនួនមួយពាន់ពីររយ ហាសិបអង្គ
ក៏ទុកជាខ្ញុំព្រះអង្គជ្រះថ្លាខ្លាំងក្នុងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយក៏សូមព្រះគោត-
មដ៏ចម្រើនព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃទទួលភត្តខ្ញុំព្រះអង្គដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក។ ព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នៃកេណិយៈ ភិក្ខុសង្ឃច្រើនណាស់ ចំនួន
មួយពាន់ពីររយ ហាសិបអង្គ អ្នកឯងសោតក៏ជ្រះថ្លាខ្លាំងក្នុងព្រាហ្មណ៍ទាំង-
ឡាយហើយ ។ កេណិយជដីលបានទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ

៣៦៤

វិទយបិដកេ មហាវិញ្ញា

កោតោតម មហា ភិក្ខុសង្ឃោ អឌ្ឍតេលសានិ ភិក្ខុស-
តានិ មហាញ ព្រាហ្មណេសុ អភិប្បសន្នោ អធិវាសេ-
តុ មេ ភវំ កោតមោ ស្វាតនាយ ភត្តំ សន្ធិំ ភិក្ខុ-
សង្ឃោនិ ។ អធិវាសេសិ ភត្តវា តុណ្ហិកាវេន ។ អថ-
ទោ កេណិយោ ជដិលោ ភត្តវតោ អធិវាសនំ វិទិត្តា
ទុដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។ អថទោ ភត្តវា ឯតស្មី
និទានេ ឯតស្មី បក្ការណោ ធម្មំ កថំ កត្តា ភិក្ខុ អា-
មន្តេសិ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ចាតានិ អម្ពចានំ
ជម្ពចានំ ចោចចានំ មោចចានំ មតុកចានំ មុត្តិកចានំ
សាលុកចានំ ដារុសកចានំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
សត្វំ ជលរសំ វេបេត្តា ធិញ្ញជលរសំ ។ អនុជាតាមិ
ភិក្ខុវេ សត្វំ បត្តរសំ វេបេត្តា បក្កា ឧក្ករសំ^(១) ។

១ ឧ. ឧក្ករសំ ។

វិនយចំណី មហាវគ្គ

អស់វារៈ ជាគំរប់បីដងផង ថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទុកជាភិក្ខុសង្ឃច្រើន ចំនួនមួយពាន់ពីររយហាសិបអង្គក្តី ទុកជាខ្ញុំព្រះអង្គជ្រះថ្លា ទាំងក្នុងព្រាហ្មណ៍ ទាំងឡាយក្តី ក៏សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃទទួលភក្តីខ្ញុំ ព្រះអង្គ ដើម្បីឆាន់ក្នុងវិថីវិស្ណុក ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលដោយ កុណ្ណិកាត ។ លំដាប់នោះ កេណិយដដិលដីឯច្បាស់ថា ព្រះដ៏មានព្រះ ភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រែកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះ និទាននេះ ដំណើរនេះទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មកថាហើយត្រាស់ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគត អនុញ្ញាតទឹកបានទាំងឡាយ ៨ យ៉ាង គឺ ទឹកផ្លែស្វាយ ទឹកផ្លែត្រីង ទឹកផ្លែ ចេកមានគ្រាប់ ទឹកផ្លែចេកឥតគ្រាប់ ទឹកផ្លែស្រក់ ទឹកផ្លែចន្ទីន ទឹកក្រអៅ ឈូក ទឹកផ្លែមាក់ប្រាង(១) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតទឹកផ្លែ ឈើគ្រប់យ៉ាង លើកលែងតែផ្លែស្រក់(២) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគត អនុញ្ញាតទឹកស្លឹកឈើគ្រប់យ៉ាងលើកលែងតែទឹកបន្លែវដលឆ្អិនហើយ(៣)។

១ អដ្ឋកថា ថា ទឹកអដ្ឋបាតទាំងនេះជារបស់ត្រីដាវក្តី ផ្តួចដោយកំដៅថ្ងៃក្តីក៏គួរ បើបំអិន ដោយប្រឹងមិនគួរ ។ ២ បានដល់ស្រូវ ៧ ប្រការ ។ ៣ រសព្វកស្លឹកឈើដែលដាយវកាលិក ជារបស់ត្រូវក្នុងបុរោហិតប្តីល្អោះ រសស្លឹកឈើដែលដាយវដីវិកភិក្ខុបំអិនឈាយនឹងស្បៀង ដើម គួរអស់កាល ៧ ថ្ងៃ បើបំអិនដោយទឹកសុទ្ធគួរជិវបដិល់អស់ បើបំអិនដោយទឹកដោះដា ដើម មិនគួរ សូម្បីស្លឹកឈើដែលបំអិនដោយវត្ថុដទៃ ៗ ក៏ហៅថា រសបន្លែវដែរ ។

៣៦៥

ពេសដ្ឋត្ថន្តកេ កេណិយជិដិលវត្ថុ

អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ សត្វំ បុប្ផាសំ វេយ្យា មជ្ជក-
បុប្ផាសំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ ឧច្ឆាសន្តំ ។ អថ-
ខោ កេណិយោ ជជិលោ តស្សា វត្តិយា អច្ចយេន
សកេ អស្សមេ បណ្ឌិតំ ខាទនីយំ កោជនីយំ បដិយា-
នាបេត្តា ភកវតោ កាលំ អាវេចាបេសិ កាលោ កោ
តោតម និដ្ឋិតំ ភត្តន្តំ ។ អថខោ ភកវា បុព្វណ្ណាសមយំ
និវាសេត្តា បត្តចីវរមាទាយ យេន កេណិយស្ស ជជិ-
លស្ស អស្សមោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា បញ្ញត្ត
អាសនេ និសីទិ សន្និ ភិក្ខុសាដ្ឋេន ។ អថខោ កេ-
ណិយោ ជជិលោ ពុទ្ធប្បមុទំ ភិក្ខុសដ្ឋំ បណ្ឌិតេន
ខាទនីយេន កោជនីយេន សហត្តា សន្តប្បេត្តា សម្បវា-
វេត្តា ភកវន្តំ ភុត្តវី ឌីនីតបត្តចាណី ឯកមន្តំ និសីទិ ។
ឯកមន្តំ និសីទិ ខោ កេណិយំ ជជិលំ ភកវា សមាហំ
តាថាហិ អនុមោទិ។

ហេតុផលព្រះ ធិនាគោណីយជដិល

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទឹកផ្កាឈើគ្រប់យ៉ាង លើកលែងតែ
ទឹកផ្កាស្រងំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទឹកអំពៅ ។ លុះ
កន្លងរាត្រីនោះទៅ គោណីយជដិលឲ្យគេតាក់តែងខាទន័យភោជនីយាហារ
ដ៏ថ្លៃថ្នូរក្នុងអាស្រមខ្លួន ហើយឲ្យក្រាបបង្គំទូលកត្តកាល ដល់ព្រះមាន
ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលនេះជាកាលគួរ កត្តសម្រេច
ហើយ ។ វេលានោះ ក្នុងបុព្វព្រហ្មសម័យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្ស្រង់
ហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនិងចំរើយោងចូលទៅកាន់អាស្រមរបស់គោណីយ
ជដិល លុះយោងចូលទៅហើយទ្រង់គង់លើតាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយជា
មួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ លំដាប់នោះឯង គោណីយជដិលបានអង្គុសភិក្ខុសង្ឃ
មានព្រះពុទ្ធជាប្រធានឲ្យវត្តស្តាប់ស្តាប់ ដោយខាទន័យភោជនីយាហារដ៏
ថ្លៃថ្នូរដោយដៃខ្លួនឯង កាលដឹងថាព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រេច
លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
គោណីយជដិលអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុមោ-
ទនាដោយតាថាទាំងឡាយនេះថា ។

៣៦៦

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

(១៣៥) អភិហត្ថម្មតា យញ្ញា
សារីត្ថំ ធម្មសោ^(១) មុខំ
រាជា មុខំ មនុស្សានំ
នដីនំ សាគរោ មុខំ
នក្ខត្តានំ មុខំ ចន្ទោ
អាទិច្ឆោ តបតំ មុខំ
បុញ្ញមាគម្ពមាណំ
សង្ឃោ វេ យជតំ មុខត្ថំ ។

អថទោ ភគវា កេណិយំ ជដិលំ ឥមាហំ តាថាហិ
អនុមោទិត្តា ធម្មាយាសនា បក្កាមិ ។

(១៣៦) អថទោ ភគវា អាបណោ យថាភិវន្តំ
វិហារិត្តា យេន កុសំនារា តេន ចារឹកំ បក្កាមិ
មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ អឱ្យតេលសេហិ ភិក្ខុស-
តេហិ ។ អស្សោសុំ ទោ កោសំនារកា មល្លា ភគវា
កិវ កុសំនារំ អាតប្បតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ
អឱ្យតេលសេហិ ភិក្ខុសតេហិតិ ។ តេ សង្ឃំ អកំសុ

១ ឱ. សារីត្ថិធម្មសោ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

(១៣៥) យញ្ញៈទាំងឡាយមានការបូជាភ្លើង ជាប្រធាន
សារីគ្គិធន្ទ ជាប្រធានរបស់ធន្ទសាស្ត្រ ស្តេចជាប្រធានរបស់
មនុស្សទាំងឡាយ សាគរ ជាប្រធានរបស់ស្វីងទាំងឡាយ
ព្រះចន្ទ ជាប្រធាននៃនក្ខត្តបូក្សទាំងឡាយ ព្រះអាទិត្យ ជា
ប្រធាននៃពន្លឺទាំងឡាយ ព្រះសង្ឃប៉ុណ្ណោះ ជាប្រធានរបស់
មនុស្សទាំងឡាយ ដែលប្រាថ្នាទូរំបុណ្យហើយបូជា ។
គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនា ដោយគាថាទាំង
ឡាយនេះចំពោះកេណ្ឌយដ៍ដល់ហើយ ក៏ទ្រង់ក្រែកចាកអាសនៈចៀស
ចេញទៅ ។

(១៣៦) គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងអាបណនិគម
ដោយគួរដល់ពុទ្ធអធិប្រឹក្សាស្រ័យហើយ ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុងកុសិនារា
ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃដ៏ច្រើន ចំនួនមួយពាន់ពីររយហាសិបបួន ។ ពួក
ស្តេចមល្លទាំងឡាយនៅក្នុងក្រុងកុសិនារាបានឮដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃដ៏ច្រើន ចំនួនមួយពាន់ពីររយហាសិបបួនយាង
មកកាន់ក្រុងកុសិនារា ។ ពួកមល្លក្សត្រីទាំងនោះបានធ្វើការប្តេជ្ញាគ្នាថា

៣៦៧

ពេសន្តិក្ខន្ធពោ ពោធិមល្លវគ្គិម្ហិ ភគវិពោ បច្ចុក្កមនរណំ

យោ ភគវតោ បច្ចុក្កមនំ ន កវិស្សតិ បញ្ចុ សតានិ
នណ្ណោតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ពោជោ មល្លោ
អាយស្មតោ អាណន្តស្ស សហាយោ ហោតិ ។ អថខោ
ភគវំ អនុបុត្រេន ចារិកំ ចរមាណោ យេន កុសិណា
តនវសវិ ។ កោសិណាវកា មល្លោ ភគវតោ បច្ចុក្កមនំ
អកំសុ ។ អថខោ ពោជោ មល្លោ ភគវតោ បច្ចុក្កមនំ
កវិត្វា យេនាយស្មា អាណន្តោ តេនុបសង្កមិ ឧប-
សង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ មិតំ ខោ ពោជំ មល្លំ អាយស្មា
អាណន្តោ ឯតនកេច ឧឡារំ ខោ តេ ឥទំ អារុសោ
ពោជ យំ ត្វំ ភគវតោ បច្ចុក្កមនំ អកាសីតិ ។ ធាហំ
កន្លេ អាណន្ត ពហុកតោ ពុទ្ធន វំ ធម្មេន វំ
សន្ស័យ វំ អបិច ញាតិហិ សង្កពោ កតោ យោ
ភគវតោ បច្ចុក្កមនំ ន កវិស្សតិ បញ្ចុ សតានិ នណ្ណោតិ
សោ ខោ អហំ^(១) កន្លេ អាណន្ត ញាតិនំ នណ្ណកយា

១ ឧ. ស ពោ អហំ ។

រោសជ្ជត្ថន្តរៈ និទានមល្យក្សត្រឈ្មោះរោសិៈ ការធ្វើនូវការព្រោកទទួលព្រះមានព្រះភាគ

អ្នកណាមិនធ្វើការក្រែកទទួលព្រះមានព្រះភាគ អ្នកនោះត្រូវតែនិយាយជា
ទ្រព្យ៥០០ កហាបណៈ (មិនខាន) ។ ក៏សម័យនោះឯង មល្យក្សត្រ
ឈ្មោះរោសិៈជាសំឡាញ់ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះ
មានព្រះភាគកាលត្រាច់ទៅតាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានយាងទៅដល់
ក្រុងកុសិនារាមនោះ ។ ពួកមល្យក្សត្រនៅក្នុងក្រុងកុសិនារាមបានធ្វើការ
ក្រែកទទួលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះឯង រោសមល្យក្សត្រ
ក៏ធ្វើការក្រែកទទួលព្រះដ៏មានព្រះភាគដែរ ហើយចូលទៅរកព្រះអាទន្ន
ដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអាទន្នដ៏មាន
អាយុ ហើយ ក៏ឈរក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុបាននិយាយ
ពាក្យនេះនឹងរោសមល្យក្សត្រដែលឈរ ក្នុងទីសមគួរដូច្នោះថា នៃរោសិៈដ៏
មានអាយុ អ្នកបានធ្វើការក្រែកទទួលណា ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
ការក្រែកទទួលនេះ ជាការប្រព្រឹត្តរបស់អ្នកហើយ ។ រោសមល្យក្សត្រ
និយាយថា បពិត្រព្រះអាទន្នដ៏ចម្រើន ខ្ញុំមិនមែនធ្វើ (សេចក្តីគោរព)
ច្រើន ព្រោះព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ នឹងព្រះសង្ឃទេ ប៉ុន្តែពួកញាតិបានធ្វើ
ការប្តេជ្ញាថា អ្នកណាមិនធ្វើការក្រែកទទួលព្រះមានព្រះភាគ អ្នកនោះ
នឹងត្រូវតែនិយាយជាទ្រព្យ៥០០ កហាបណៈមិនខាន បពិត្រព្រះអាទន្នដ៏
ចម្រើន ខ្ញុំបានធ្វើការក្រែកទទួលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះ ព្រោះខ្លាច

៣៦៨

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

ឃុំ ភកវតោ បច្ចុក្កមនំ អកាសិន្តំ ។ អថខោ អាយស្មា
អានន្ទោ អនត្តមនោ អហោសិ កថំ ហិ ធាប រោជោ
មល្លោ ឃុំ វត្តតិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ
យេន ភកវតំ តេនបស្កម័ ឧបស្កម័ត្វា ភកវត្តំ អភិ-
រាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ទោ ខោ
អាយស្មា អានន្ទោ ភកវត្តំ ឯតទរោច អយំ កន្លៃ
រោជោ មល្លោ អភិញ្ញតោ ញាតមនុស្សោ មហិទ្ធិកោ
ខោ បន ឃុំវត្តនំ ញាតមនុស្សនំ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
បសានោ សាទុ កន្លៃ ភកវតំ តថា ករោតុ យថា រោជោ
មល្លោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ បសិទេយ្យតិ ។ ន ខោ តំ
អានន្ត ទុក្ខំ តថាកតេន យថា រោជោ មល្លោ ឥមស្មី
ធម្មវិទយេ បសិទេយ្យតិ ។ អថខោ ភកវតំ រោជំ មល្លំ
មេត្តេន ចិត្តេន ជវិត្វា ឧដ្ឋាយាសនោ វិហារំ ចារិសិ ។
អថខោ រោជោ មល្លោ ភកវតោ មេត្តេន ចិត្តេន ដុដ្ឋោ
សេយ្យថាបិ នាម តាវី តុណ្ណាវច្ឆា ឃុំមេវ វិហារេន វិហារំ
បរិវេណេន បរិវេណំ ឧបស្កម័ត្វា ភិក្ខុ បុច្ឆតិ កហំ

វិនយចំណី មហាវត្ត

តិន័យរបស់ពួកញាតិទេ ។ គ្រានោះឯង ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមាន
សេចក្តីអាក់អន់ចិត្តថា រោជមល្លក្សត្រមិនសមបើនឹងហ៊ាននិយាយយ៉ាងនេះ
សោះ ។ វេលានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បាន
ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន រោជ
មល្លក្សត្រនេះជាអ្នកល្បីល្បាញ ជាមនុស្សមានគេស្គាល់(ច្រើន)មានប្តូរ
ច្រើន ពួកមនុស្សដែលមានគេស្គាល់ច្រើនមានសភាពយ៉ាងនេះ វែមន៍មាន
សេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងធម្មវិន័យនេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូម
ឧកាស រោជមល្លក្សត្រគប្បីជ្រះថ្លាក្នុងធម្មវិន័យនេះយ៉ាងណា សូមព្រះដ៏-
បានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើយ៉ាងនោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានព្រះបន្ទូលថា
នៃអានន្ទ រោជមល្លក្សត្រគប្បីជ្រះថ្លា ក្នុងធម្មវិន័យនេះដោយហេតុណា
ហេតុនោះគឺថាគតមិនលំបាកធ្វើទេ ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគមានព្រះទ័យ
ប្រកបដោយមេត្តាផ្សាយទៅកាន់រោជមល្លក្សត្រ ហើយទ្រង់ក្រែកចាក
អាសនៈយាងចូលទៅកាន់វិហារ ។ ឯរោជមល្លក្សត្រកាលបើព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគមានព្រះទ័យមេត្តាផ្សាយមកប៉ះពាល់ហើយ ក៏ចូលទៅគ្រប់វិហារ
គ្រប់បរិវេណ ដូចជាមេត្តាមានកូនខ្ចីដូច្នោះឯង ហើយក៏សួរពួកភិក្ខុថា

៣៦៧

វាសន៍ក្នុងពេល ពោធិមល្លវិគ្គម្ពី អនុបុត្រីកថា

នុ ខោ កន្លែ ឯតាហិ សោ កកវំ វិហារតិ អរហំ សម្មា-
សម្ពុទ្ធោ ទស្សនកាមា ហិ មយំ តំ កកវន្តំ អរហន្តំ
សម្មាសម្ពុទ្ធនំ ។ ឯសារុសោ ពោជ វិហារោ សំវត្តទ្ធារោ
តេន អប្បសន្នោ ឧបសង្កម័ត្វា អតរមាទោ អាលិន្ទំ
បរិសិត្វា ឧក្កាសិត្វា អក្កលំ អាគោដេហិ វិវិស្សតិ
តេ កកវំ ទ្ធារន្តំ ។ អថខោ ពោជោ មល្លោ យេន
សោ វិហារោ សំវត្តទ្ធារោ តេន អប្បសន្នោ ឧបសង្ក-
ម័ត្វា អតរមាទោ អាលិន្ទំ បរិសិត្វា ឧក្កាសិត្វា អក្កលំ
អាគោដេតិ^(១) ។ វិវិ កកវំ ទ្ធារំ ។ អថខោ ពោជោ
មល្លោ វិហារំ បរិសិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធស្ស ខោ ពោជស្ស មល្លស្ស
កកវំ អនុបុត្រីកថំ កថេសំ សេយ្យដីទំ ទានកថំ
សីលកថំ សត្តកថំ កាមាទំ អាទីនំ ឱកាវំ សង្កិល-
សំ នេត្តម្មេ អាទិសំសំ បកាសេសិ ។ យទា កកវំ
អញ្ញាសិ ពោជំ មល្លំ កល្លចិត្តំ មុនុចិត្តំ វិនិវាណចិត្តំ

១ ឱ. អាណេសិ ។

រោងផ្លូវព្រះ: នំទានមល្លក្សត្រឈ្មោះរោង: អនុបុត្រិកថា

លោកដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គគង់
ក្នុងទីណា ដ្បិតយើងខ្ញុំចង់ឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធ
អង្គនោះ ។ ពួកភិក្ខុប្រាប់ថា នៃអាវុសោរោង(ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់)
ក្នុងវិហារដែលគេបិទទ្វារនុះ ដូច្នោះចូរអ្នកមានសម្លេងតិចចូលទៅជិតកុរុស
រាង ចូលទៅកាន់របៀង ក្អកគ្រហែមហើយសឹមគោះសន្ទុះទ្វារ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគនឹងបើកទ្វារឲ្យអ្នក ។ វេលានោះ រោងមល្លក្សត្រចូលទៅកាន់វិហារ
ដែលគេបិទនោះ ដោយស្ងប់ស្ងាត់សម្លេងសន្សឹមៗដើរចូលទៅកាន់របៀង
ក្អកគ្រហែមហើយគោះសន្ទុះទ្វារ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់បើកទ្វារឲ្យ ។
គ្រានោះ រោងមល្លក្សត្រចូលទៅកាន់វិហារថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះរោងមល្លក្សត្រអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអនុបុត្រិកថា អនុបុត្រិកថានោះគឺ
ដូចម្តេច (ឯអនុបុត្រិកថានោះ) គឺព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្រកាសទានកថា
សីលកថា សក្កកថា ទោសរបស់កាមទាំងឡាយដ៏លាមកពាក្រកំនើនំអាណិ-
សន្សឹក្នុងការចេញចាកកាម។ កាលណាបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា
រោងមល្លក្សត្រមានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាកនិវរណៈ

៣៧០

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

ទុទត្តចិត្តំ បសន្នចិត្តំ អថ យា ពុទ្ធានំ សាមុក្កំ សីកា
ធម្មទេសនា តំ បកាសេសិ ទុក្ខំ សមុទយំ និរោធំ
មក្ខំ ។ សេយ្យថាបិ នាម សុទ្ធិំ វត្តំ អបគតកាធិកំ
សម្មទេវវជនំ បដិក្កណ្ណោយ្យ ឃរមេវទោ រោជស្ស មល្លស្ស
តស្មីយេវាសនេ វិជំ វីតមលំ ធម្មចក្កំ ទុទទានិ យត្តិត្យ
សមុទយធម្មំ សព្វនំ និរោធធម្មនំ ។ អថទោ រោជោ
មល្លោ នដ្ឋធម្មោ បន្តធម្មោ វិទិតធម្មោ បរិយោកាធិកាធម្មោ
តិណ្ណាវចិក្កោ វិគតកថកថោ វេសាវជ្ជប្បត្តោ អបាប្បច្ច-
យោ សត្តុសាសនេ ភកវន្តំ ឯតទកោច សាទុ កន្តេ អយ្យ
មមញ្ញាវ បដិក្កណ្ណោយ្យំ ចីវបិណ្ណានាតសេនាសនតិលា-
នប្បច្ចយកេសជ្ជបវិក្ការំ នោ អញ្ញោស្សន្តំ ។ យេសំ ទោ
រោជ សេត្តេន^(១) ញាលោន សេត្តេន ទស្សនេន ធម្មោ

១ ឱ. សេវ្យន ។

វិធម្មបិដក មហាវគ្គ

មានចិត្តរីករាយ មានចិត្តជ្រះថ្លាហើយ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ប្រកាសធម្មទេសនា
ដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយទ្រង់លើកឡើងសំដែងដោយព្រះអង្គឯង គឺ ទុក្ខ
ហេតុឲ្យកើតទុក្ខ ធម៌ជាគ្រឿងរំលត់ទុក្ខនឹងសេចក្តីប្រតិបត្តិទៅកាន់ទីរំលត់
ទុក្ខក្នុងកាលនោះ ។ ធម្មតាសំពាគ់ស្អាតប្រាសចាកមន្ទិលខ្មៅក្នុងទទួលទឹក
ដែលកំដៅដោយស្រួលបានយ៉ាងណាមិញ ធម្មចក្ខុ គឺសាតាបត្តិមគ្គដ៏ប្រាស
ចាកផុល ប្រាសចាកមន្ទិល កើតឡើងដល់រោជមល្យក្សត្រលើអាសនៈនោះ
ឯង (ហើយពុំពិចារណាយើង) ថា របស់ណាមួយមានសេចក្តីកើតឡើងជា
ធម្មតារបស់ទាំងអស់នោះមានសេចក្តីរលត់ទៅជាធម្មតា ដូច្នោះឯង ។ លំ-
ដាប់នោះ រោជមល្យក្សត្របានឃើញធម៌ បានលះធម៌ បានដឹងធម៌ច្បាស់
ឈមចុះមុតមាំក្នុងធម៌ហើយ ឆ្លងផុតចាកសេចក្តីស្អាតស្អែក ប្រាសចាក
សេចក្តីសង្ស័យ ដល់នូវសេចក្តីត្រូវក្លា មិនជឿបុគ្គលដទៃក្នុងសាសនានៃ
ព្រះសាស្តា ហើយបានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមទុកាស លោកម្ចាស់ទាំងឡាយគួរទទួល
ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងកេសជួបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់
មនុស្សមានជម្ងឺ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គតែម្យ៉ាង កុំទទួលរបស់ពួកបុគ្គលដទៃ ។
ព្រះមានព្រះភាគមានព្រះបន្ទូលថា នៃរោជៈ ពួកជនណាមួយឃើញធម៌
ដោយញាណជាសេក្ខៈ ដោយទេស្យនៈជាសេក្ខៈ ដូចជាធម៌ដែលអ្នកបាន

៣៧១

ពេសជ្ជិក្ខន្ធពោ ពោធិមល្លវត្ថុ

ទិដ្ឋោ សេយ្យថា បិ ភយា តេសំ បិ ឯវំ ហោតិ អហោ
ន្ទន អយ្យ អម្ពាគញោ បដិក្កណ្ណោយ្យំ ចីវរិបិណ្ណាទាត-
សេនាសនកិណានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារំ តោ អញ្ញោស្សន្តិ
តេនហិ រោជ តវ ចេវ បដិក្កណ្ណាស្សន្តិ អញ្ញោសញ្ញាតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន កុសិណារាយំ បណីតានំ
កត្តានំ កត្តបដិទាដិ អដ្ឋិតា^(១) ហោតិ ។ អថខោ
រោជស្ស មល្លស្ស បដិទាដិ អលកន្តស្ស ឯតទហោសិ
យន្ទនាហំ កត្តកំ ឱលោកេយ្យំ យំ កត្តកេ នាស្ស^(២) តំ
ចដិយាទេយ្យន្តិ ។ អថខោ រោជា មល្លោ កត្តកំ
ឱលោកេន្តោ ទ្វេ នាទ្ធស ខាកកញ បិដ្ឋខាននិយញ្ច ។
អថខោ រោជា មល្លោ យេនាយស្មា អាណន្តោ តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្សន្តំ អាណន្តំ ឯតទរោច
សត មេ កន្ត អាណន្ត បដិទាដិ អលកន្តស្ស ឯតទ-
ហោសិ យន្ទនាហំ កត្តកំ ឱលោកេយ្យំ យំ កត្តកេ
នាស្ស តំ ចដិយាទេយ្យន្តិ សោ ខោ អហំ កន្ត
អាណន្ត កត្តកំ ឱលោកេន្តោ ទ្វេ នាទ្ធសំ ខាកកញ

១ ឧ. អដ្ឋិតា ។ ២ ឧ. នាស្ស ។

ពេសន្តិក្ខន្ធកៈ និទានពោធិមល្យក្សត្រ

ឃើញហើយ ជនទាំងនោះតែងមានគំនិតយ៉ាងនេះថា ឧហ្ម លោកម្ចាស់
ទាំងឡាយគប្បីទទួលចំរែ បំណុល លេខាសនៈ នឹងភេសជ្ជៈបរិក្ខារជា
បច្ច័យដល់អ្នកមានជម្ងឺ របស់យើងទាំងឡាយតែម្យ៉ាង កុំទទួលរបស់ជន
ទាំងឡាយដទៃឡើយ នៃពេជៈ បើដូច្នោះ ក៏ទុកទាំងឡាយនឹងទទួលរបស់
អ្នកខ្លះ របស់ពួកជនដទៃខ្លះ ។ ក៏សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងកុសិនារា
ពួកជនបានភាគតែងលំដាប់កត្តដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ត្រាពោះឯង ពោធិមល្យក្សត្រ
កាលមិនបានលំដាប់កត្ត (ដាក់វេនកត្ត) ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា បើ
ដូច្នោះ គួរតែអញត្រួតមើលពោធិកត្ត វត្តណាមិនមានក្នុងពោធិកត្ត គួរ
អញភាគតែងវត្តនោះ ។ កាលពោធិមល្យក្សត្រត្រួតមើលពោធិកត្តមិនបាន
ឃើញវត្តពីរយ៉ាង គឺ អន្ទក់ ១ ខាងនិយៈធ្វើដោយម្សៅ ១ ។ លំដាប់
នោះ ពោធិមល្យក្សត្រចូលទៅព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅហើយ
បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុថា បពិត្រព្រះអាណន្តដ៏
ចម្រើន កាលខ្ញុំមិនបានលំដាប់កត្តក្នុងក្រុងកុសិនារានេះ ក៏មានសេចក្តី
ត្រិះរិះដូច្នោះថា បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញត្រួតមើលពោធិកត្ត វត្តណា
គ្មានក្នុងពោធិកត្ត គួរអាត្មាអញភាគតែងវត្តនោះឡើង បពិត្រព្រះអាណន្ត
ដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំនោះត្រួតមើលពោធិកត្តមិនបានឃើញវត្តពីរមុខ គឺអន្ទក់ ១

៣៧២

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

បិដ្ឋទានីយញ្ច សពាហំ កន្លេ អាណន្ត បដិយានេយ្យំ
ធាកញ្ច បិដ្ឋទានីយញ្ច បដិក្កណ្ណេយ្យ មេ កកវាតិ ។
តេនហំ រោជ កកវន្តំ បដិបុច្ឆិស្សមីតិ ។ អថខោ
អាយស្មា អាណន្តោ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។
តេនហំ អាណន្ត បដិយានេត្វតិ ។ តេនហំ រោជ បដិ-
យានេហិតិ ។ អថខោ រោជោ មល្លោ តស្ស្ក វត្តិយា
អច្ចយេន បហ្មតំ ធាកញ្ច បិដ្ឋទានីយញ្ច បដិយានា-
បេត្វា កកវតោ ឧបនាមេសិ បដិក្កណ្ណាតុ មេ កន្លេ
កកវា ធាកញ្ច បិដ្ឋទានីយញ្ចតិ ។ តេនហំ រោជ
ភិក្ខុនំ នេហិតិ ។ ភិក្ខុ កុក្កច្ឆាយន្តា នប្បដិក្ក-
ណានិ ។ បដិក្កណ្ណាថ ភិក្ខុវេ បរិកុញ្ញជាតិ ។ អថខោ
រោជោ មល្លោ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បហ្មតេហិ
ធាកេហិ ច បិដ្ឋទានីយេហិ ច សហត្តា សន្ត-
ប្បត្វា សម្បវរេត្វា កកវន្តំ ឆោតហត្តំ ឌុដ្ឋិបត្តណាណី

វិនយចំណីក មហាវគ្គ

ខាទនីយៈធ្វើដោយម្សៅ១ បតិត្រព្រះអាណន្តដ៏ចំរើន បើខ្ញុំនឹងតាក់តែងអន្តក់
ផង ខាទនីយៈធ្វើដោយម្សៅផង តើព្រះមានព្រះភាគនឹងទទួលរបស់ខ្ញុំឬ
ទេ? ព្រះអាណន្តគបថា វិនយចំរើន បើដូច្នោះ ចាំអាត្មានឹងយកសេចក្តីក្រាបបង្គំ
ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគសិន ។ ទើបព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុក្រាបបង្គំទូល
ដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានបន្ទូល
ថា វិនយចំរើន បើដូច្នោះ ចូរឲ្យពេជមល្យក្សត្រតាក់តែងចុះ ។ ព្រះអាណន្តដ៏-
មានអាយុប្រាប់ថា វិនយចំរើន បើដូច្នោះ ចូរអ្នកតាក់តែងចុះ ។ លុះកន្លង
រាត្រីនោះទៅទើបពេជមល្យក្សត្រឲ្យគេតាក់តែងអន្តក់នឹងខាទនីយៈធ្វើដោយ
ម្សៅដ៏ច្រើន ហើយបង្ហាញថ្វាយដល់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា
បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ទទួលអន្តក់នឹងខាទនីយៈ
ធ្វើដោយម្សៅរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់មានបន្ទូលថា
វិនយចំរើន បើដូច្នោះ ចូរអ្នកប្រគេនដល់ភិក្ខុទាំងឡាយចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
មានសេចក្តីរឿសក៏មិនហ៊ានទទួល (វត្តទាំងនោះ) ។ ព្រះអង្គទ្រង់
មានបន្ទូលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយទទួលទានចុះ ។
ទើបពេជមល្យក្សត្រអង្គាសភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យវត្តស្តុប-
ស្តល់ដោយអន្តក់នឹងខាទនីយៈធ្វើពីម្សៅ ដោយវែងខ្លួនឯង លុះព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់សោយស្រេច លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ

៣៧៣

បរសន្តិក្ខន្ធពោ វុឌ្ឍិបញ្ចក្ខន្ធវ

ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទិ ខោ រោជំ
មល្លំ ភកវា ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សត្វា សមា-
នបេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្បហំសេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
បក្កាមិ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បករណេ ធម្មិ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ អនុជាបាមិ
ភិក្ខុវេ សព្វញ្ច ខាកំ សព្វញ្ច បិដ្ឋខានិយន្តិ ។

[១៣៧] អថខោ ភកវា កុសំនារាយំ យថាភិវន្តំ
វិហរិត្វា យេន អាតុមា តេន ចារិកំ បក្កាមិ មហតា
ភិក្ខុសង្ឃេន សន្តិ អន្តរេលសេហិ ភិក្ខុសតេហិ ។
តេន ខោ ថន សបយេន អញ្ញតោ នហាមិតបុត្រោ
វុឌ្ឍិបញ្ចក្ខន្ធវ អាតុមាយំ បដិវសតិ ។ តស្ស ទ្វេ ទារ-
កា ហោន្តិ បញ្ចកា បដិកាលោយ្យកា ទត្តា^(១) បរិ-
យោទាតសិប្បា សកេ អាចារិយកេ នហាមិតកក្ខេ ។
អស្សេសិ ខោ សោ វុឌ្ឍិបញ្ចក្ខន្ធវ ភកវា កំរ អាតុមិ
អាតុមិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សន្តិ អន្តរេលសេហិ
ភិក្ខុសតេហិតិ ។ អថខោ សោ វុឌ្ឍិបញ្ចក្ខន្ធវ តេ

១ ឧត្តន្តរេ អនលស្សតិ កត្តិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។

វោសន្តិក្ខន្ធក្នុង៖ និទានភិក្ខុបួសឯចាស់

ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះរោងមល្យក្សត្រអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ ឲ្យប្រតិបត្តិតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីក រាយ ដោយធម្មិកថា ហើយទ្រង់ក្រែកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត អន្តក៏គ្រប់មុខផង ខាងនិយៈធ្វើពីរម្យាគ្រប់មុខផង ។

(១៣៧) ត្រាវនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងកុសិនារាតាម គួរដល់ពុទ្ធអធានស្រ័យហើយ ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុងអាតុមាជាមួយ នឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន ចំនួនមួយពាន់ពីររយហាសិបរូប ។ ក៏សម័យនោះ ឯង ភិក្ខុ^(១)មួយរូបធ្លាប់ធ្វើជាជំរកាតាត បួសឯចាស់នៅអាស្រ័យក្នុង ក្រុងអាតុមា ។ ពាក្យ^(២)ពីរនាក់របស់ភិក្ខុនោះមានសំឡេងពីរោះប្រកប ដោយសេចក្តីរំភើបខ្លាំង ច្រមុស សម្រេចសំល្លៀកក្នុងវិជ្ជាការកាត់ក្នុង សំណាក់អាចារ្យរបស់ខ្លួន ។ ភិក្ខុបួសឯចាស់នោះបានឮដំណឹងថា ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគព្រមទាំងព្រះភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន ចំនួនមួយពាន់ពីររយហា- សិបរូប មកកាន់ក្រុងអាតុមា ។ ត្រាវនោះឯង ភិក្ខុបួសឯចាស់នោះ

១ តាមសារព្រឹត្តិបត្រដឹងថា ភិក្ខុនោះឈ្មោះសុរាទូ ។ ២ ភ្លេងពីរនាក់នេះដោយរបស់លោក ពានបូសជាសាមណេរ ។

៣៧៤

វិនយចំណែក មហាវគ្គោ

នារកេ ឯតទភោច ភគវា កិរ តាតា អាតុមំ អាតច្ចតិ
មហតា ភិក្ខុសង្ខេទន សន្តិ អន្តរតេលសេហិ ភិក្ខុស
តេហិ កច្ចថ តុម្ហេ តាតា ខុរកណ្ណំ អាទាយ នាឡិយា
វាមកេន អនុយរកំ អនុយរកំ អាហិណ្ណាម លោណំបិ
តេលំបិ តណ្ហាលំបិ ខាននិយំបិ សំហារដ៍^(១) ភគវតោ
អាតតស្ស យាតុនាមំ ករិស្សាមាតិ ។ ឯវំ តាតាតិ
ខោ តេ នារកា តស្ស វុឡប្បព្វជិតស្ស បដិស្សណំត្វា
ខុរកណ្ណំ អាទាយ នាឡិយាវាមកេន អនុយរកំ អនុយ-
រកំ អាហិណ្ណាម លោណំបិ តេលំបិ តណ្ហាលំបិ ខាននិ-
យំបិ សំហារន្តា ។ មនុស្ស តេ នារកេ មញ្ញកេ បដិកា-
លោយ្យកេ បស្សិត្វា យេថ ន កាវាបេតុកាមា តេថ
កាវាបេន្តិ កាវាបេត្វាមំ ពហំ ទេន្តិ ។ អថខោ តេ
នារកា ពហំ លោណំបិ តេលំបិ តណ្ហាលំបិ ខាននិ-
យំបិ សំហារីសុ ។ អថខោ ភគវា អនុបុព្វេន ចារិកំ
បរមាទោ យេន អាតុមា តទវសវិ ។ តត្រ សុទំ ភគវា
អាតុមាយំ វិហារតិ ភូសាតារេ ។ អថខោ សោ វុឡ

១ សំហារន្តា ។

វិធម្មបិដក មហាវគ្គ

បាននិយាយពាក្យនេះនឹងទារកទាំងឡាយនោះថា ខ្ញុំអ្នកទាំងឡាយ ឮថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រមទាំងព្រះភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន ចំនួនមួយ- ពាន់ពីររយហាសិបរួម ស្តេចមកកាន់ក្រុងភាគុមា ខ្ញុំអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយទៅយកប្រដាប់កាំបិតកោរព្រមទាំងបំពង់នឹងថង់ ហើយ ដើរទៅកាន់ផ្ទះដាល់ដាច់ៗ ចូរប្រមូលអម្បាលខ្លះ ប្រេងខ្លះ អង្ករខ្លះ ខាទ- នីយៈខ្លះ យើងនឹងធ្វើទឹកបាយដល់ព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់ ពុទ្ធដំណើរដល់មក ។ ទារកទាំងនោះទទួលពាក្យភិក្ខុបួសឯចាស់នោះថា ករុណាលោកឥតុក ហើយក៏កាន់យកប្រដាប់កាំបិតកោរដោយបំពង់នឹង ថង់ដើរទៅកាន់ផ្ទះដាល់ដាច់ៗ ប្រមូលអម្បាលខ្លះ ប្រេងខ្លះ អង្ករខ្លះ ខាទនីយៈខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយឃើញទារកទាំងនោះមានសំឡេងពីរោះ ប្រកបដោយសេចក្តីរាំងវៃ ទុកជាអ្នកណាមិនចង់ឲ្យធ្វើ (កាត់ប្តូរកោរ) អ្នក ទាំងនោះក៏ឲ្យធ្វើ លុះឲ្យធ្វើហើយក៏ឲ្យតម្លៃជាច្រើន ។ ឯទារកទាំងនោះ ប្រមូលអម្បាលខ្លះ ប្រេងខ្លះ អង្ករខ្លះ ខាទនីយៈខ្លះ ជាច្រើន ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាច់ទៅកាន់ចារិក ដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ ទៅក្រុងភាគុមា ។ បានឮថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងភូសាតារា^(១) ជិត ក្រុងភាគុមានោះ ។ លុះកន្លងព្រឹកនោះទៅ ទើបភិក្ខុបួសឯចាស់នោះឲ្យ

១ ពាមសារត្តទីបដិដកថា មានតំនបំបើងធំនៅទីនោះ គេបានកាយបំបើងពេញពីខាង ក្នុងហើយធ្វើឲ្យសមគួរដល់នៅរបស់ច្បងទាំងឡាយនឹងជាសាលា ។

៣៧៥

ពេសធិប្បទេក វឌ្ឍប្បព្វជិតវគ្គ

ប្បព្វជិតោ ភស្កា វត្តិយា អច្ចយេន បហ្គតំ យាគុំ បដិ-
យាទាបេត្វា ភកវតោ ឧបទាមេសិ បដិក្កណ្ណាតុ មេ
ភន្តេ ភកវា យាគុន្តិ ។ ដានន្តាបិ តថាគតា បុច្ឆន្តិ
ដានន្តាបិ ន បុច្ឆន្តិ កាលំ វិទិត្វា បុច្ឆន្តិ កាលំ វិទិត្វា
ន បុច្ឆន្តិ អត្តសញ្ញិតំ តថាគតា បុច្ឆន្តិ នោ អនត្ត-
សញ្ញិតំ អនត្តសញ្ញិតេ សេតុយាតោ តថាគតានំ ។ ទ្វិ-
ហាការហិ ពុទ្ធា ភកវតោ ភិក្ខុ បដិបុច្ឆន្តិ ធម្មំ វា
នេសេស្សាម សាវកានំ វា សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេស្សា-
មាតិ ។ អដខោ ភកវា តំ វឌ្ឍប្បព្វជិតំ ឯតទរោច
កុតាយំ ភិក្ខុ យាគុតិ ។ អដខោ សោ វឌ្ឍប្បព្វជិតោ
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា ភកវា
អននុច្ឆរិកំ^(១) មោយបុរិស អននុលោមិកំ អប្បដ្ឋិរូបំ
អស្សាមណកំ អកប្បិយំ អករណីយំ កងំ ហិ នាម
ត្ថំ មោយបុរិស បព្វជិតោ អកប្បិយេ សមាទបេស្សសិ
នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។

១ ខ. អននុច្ឆរិយំ ។

វេសន្តិក្ខន្ធកៈ និទានភិប្បសង្ខតាសំ

ចាត់ចែងបបរជា ច្រើនហើយបង្កាន់ថ្វាយចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទទួលបបររបស់ខ្ញុំព្រះ
អង្គ ។ ព្រះគថាគតទាំងឡាយទ្រង់ជ្រាបហើយសួរក៏មាន ទ្រង់ជ្រាបហើយ
មិនសួរក៏មាន ទ្រង់ជ្រាបកាលគួរហើយសួរក៏មាន ទ្រង់ជ្រាបកាលគួរ
ហើយមិនសួរក៏មាន ព្រះគថាគតទាំងឡាយសួរតែហេតុដែលប្រកបដោយ
ប្រយោជន៍ មិនសួរហេតុដែលមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ឡើយ ព្រោះ
ហេតុមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ព្រះគថាគតទាំងឡាយសម្លាប់បង់ហើយ
ដោយអរិយមគ្គ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទាំងឡាយទ្រង់សួរពួកភិក្ខុ
ដោយហេតុត្រូវប្រការ គឺទ្រង់សួរដើម្បីនឹងសំដែងធម៌១ ដើម្បីនឹងបញ្ញត្ត
សិក្ខាបទដល់សាវ័កទាំងឡាយ១ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
មានព្រះបន្ទូលនេះនឹងភិក្ខុបួសឯចាស់នោះថា នៃភិក្ខុ បបរនេះអ្នកឯង
បានមកពីណា ។ ទើបភិក្ខុបួសឯចាស់នោះក្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នៃ
មោឃបុរស អំពើនេះមិនសមគួរ មិនទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជា
របស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ នៃមោឃបុរស អ្នកឯងជាអ្នកបួស
មិនសមបើនឹងបច្ចូល (គេឱ្យធ្វើ) ក្នុងការមិនគួរសោះ នៃមោឃបុរស
អំពើនេះមិនមែនជាឱ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។

៣៧៦

វិទយបំណិកេ មហាវគ្គោ

វិហារត្វា ធម្មិ កបំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ បព្វ-
ជិតេន អកប្បិយេ សមាទបេតតំ យោ សមាទបេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ន ប ភិក្ខុវេ នហាបិតបុព្វេន ខុរកណ្ណំ
បរិហារតតំ យោ បរិហារយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សតិ ។

[១៣៨] អថខោ កកវា អាតុមាយំ យថាកិរន្តំ

វិហារត្វា យេន សាវត្ថិ តេន ចារិកំ បក្កាមិ ។ អថខោ
កកវា អនុបុព្វេន ចារិកំ ចរមាលោ យេន សាវត្ថិ វទ-
វសវំ ។ តត្រ សុដំ កកវា សាវត្ថិយំ វិហារតិ ជេតវនេ
អនាថបិណ្ណិកស្ស អាវាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
សាវត្ថិយំ ពហុំ ដលខាទនីយំ ទុស្សន្នំ ហោតិ ។ អថខោ
ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ កំណុំ ខោ កកវតា ដលខាទនីយំ
អនុញាតំ កី អនុញាតន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អា-
ហោចសុំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ សតំ ដលខាទនីយន្តិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាហើយទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
(មកហើយទ្រង់មានព្រះបន្ទូល) ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បព្វជិតមិនត្រូវ
បបួល (គេឱ្យធ្វើ) ក្នុងការមិនគួរទេ បព្វជិតណាបបួល ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុដែលធ្លាប់ធ្វើជាឯកការកាត់ (មក
ពីដើម) មិនត្រូវរក្សាគ្រឿងប្រដាប់កាំបិតការទុកទេ ភិក្ខុណារក្សាទុក
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(១៣៨) គ្រាពោះឯង ព្រះមានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងអាតុមា គួរ
តាមពុទ្ធអដ្ឋាស្រ័យហើយ ក៏ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុងសាវត្ថី ។ លុះ
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាច់ទៅកាន់ចារិក ដោយលំដាប់ បានដល់ទៅ
ក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតពានរបស់
អនាថបិណ្ឌកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ ក៏សម័យនោះឯង ក្នុង
ក្រុងសាវត្ថីមានផ្ទៃឈើជាខាទន័យ^(១) ច្រើនពោរពាស ។ ទើបភិក្ខុទាំង
ឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ផ្ទៃឈើជាខាទន័យ ដូចម្តេចដែលព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាត ផ្ទៃឈើជាខាទន័យដូចម្តេច ដែលព្រះមាន
ព្រះភាគមិនបានអនុញ្ញាត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរ⁺ចុះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតផ្ទៃឈើជាខាទន័យគ្រប់យ៉ាង ។

១ ផ្ទៃឈើដែលត្រូវរំពាធន់ ។

៣៧៧

រោសន្តិច្ឆន្ទពេ សង្ឃិកបុគ្គលិកពិជ័យវិ

[១៣៧] តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃិកានិ
តីដានិ បុគ្គលិកាយ ក្វមិយា រោមិយន្តិ បុគ្គលិកានិ
តីដានិ សង្ឃិកាយ ក្វមិយា រោមិយន្តិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ សង្ឃិកានិ ភិក្ខុវេ តីដានិ
បុគ្គលិកាយ ក្វមិយា រោមិកានិ ភាគំ ទត្វា បរិកុញ្ញិ-
តញ្ញានិ បុគ្គលិកានិ តីដានិ សង្ឃិកាយ ក្វមិយា
រោមិកានិ ភាគំ ទត្វា បរិកុញ្ញិតញ្ញានីតិ ។

[១៤០] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនំ កិ-
ស្មិញ្ចំ កិស្មិញ្ចំ វាទេ កុក្កុយ្នំ ឧប្បជ្ជតិ កិណ្ឌុ ខោ
កកវតោ អនុញ្ញាតំ កី អនុញ្ញាតន្តិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ យំ ភិក្ខុវេ មយា វទំ ន
កប្បតិ អប្បជិក្ខត្តំ តញ្ញោ អកប្បយំ អនុលោមេតិ
កប្បយំ បដិពាហិតិ តំ វោ ន កប្បតិ យំ ភិក្ខុវេ

ឃោសន្តិក្ខន្ធកៈ ពាក្យពោលអំពីមនុស្សជាតិពូជឈើរបស់សង្ឃ (ក្នុងដី) របស់បុគ្គល

[១៣៩] ក៏សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយដាំពូជឈើទាំង-
ឡាយជារបស់សង្ឃក្នុងដីជារបស់បុគ្គល ដាំពូជឈើទាំងឡាយជារបស់
បុគ្គលក្នុងដីជារបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
(បើ) ពូជឈើទាំងឡាយជារបស់សង្ឃដែលដាំក្នុងដីជារបស់បុគ្គល ត្រូវ
ភិក្ខុឲ្យចំណែក^(១) (ដល់ម្ចាស់ដីខ្លះ) ហើយសឹមបរិភោគ (បើ) ពូជឈើ
ទាំងឡាយជារបស់បុគ្គលដែលដាំក្នុងដីជារបស់សង្ឃ ត្រូវភិក្ខុឲ្យចំណែក
(ដល់ម្ចាស់ដីខ្លះ) ហើយសឹមបរិភោគ ។

[១៤០] ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយកើតសេចក្តីរង្វៀស
ក្នុងកន្លែងជាអង្វើថា របស់អ្វីហ្ន៎ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគអនុញ្ញាត របស់
អ្វីដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនបានអនុញ្ញាត ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល
ដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាដែលតថាគតមិនបានហាមទុកថា របស់នេះ
មិនគួរទេ បើរបស់នោះអនុលោមចូលរបស់មិនគួរយាត់របស់គួរ របស់នោះ
មិនគួរដល់អ្នកទាំងឡាយឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាដែល

១ អង្គពថា ថា ត្រូវបែងជា ១០ ភាគ ហើយត្រូវយក ១ ភាគដែលជាភាគទី ១០ ឲ្យដល់
ម្ចាស់ដី សល់ក្រៅពីនោះ ៩ ភាគត្រូវបានម្ចាស់ពូជ ។ រឿងចែកយ៉ាងនេះ ជាចោកណកបារិក្ខ
ក្នុងដីម្ល៉ូប ។

៣៧៨

វិនយបិដក មហាវគ្គោ

មយា ឥទំ ន កប្បធិតិ អប្បដិក្ខុតំ តព្វេ កប្បយំ
អនុលោមេតិ អកប្បយំ បដិពាហិតិ តំ វោ កប្បតិ
យំ ភិក្ខុវេ មយា ឥទំ កប្បធិតិ អនុទុញ្ញានំ តព្វេ
អកប្បយំ អនុលោមេតិ កប្បយំ បដិពាហិតិ តំ វោ ន
កប្បតិ យំ ភិក្ខុវេ មយា ឥទំ កប្បធិតិ អនុទុញ្ញានំ
តព្វេ កប្បយំ អនុលោមេតិ អកប្បយំ បដិពាហិតិ
តំ វោ កប្បធិតិ ។

(១៤០) អថខោ ភិក្ខុនំ ឯតនហោសិ កប្បតិ
នុ ខោ យាវកាលិកេន យាមកាលិកំ ន នុ ខោ
កប្បតិ កប្បតិ នុ ខោ យាវកាលិកេន សន្តាហា-
កាលិកំ ន នុ ខោ កប្បតិ កប្បតិ នុ ខោ យាវ-
កាលិកេន យាវជីវិកំ ន នុ ខោ កប្បតិ កប្បតិ នុ
ខោ យាមកាលិកេន សន្តាហាកាលិកំ ន នុ ខោ
កប្បតិ កប្បតិ នុ ខោ យាមកាលិកេន យាវជីវិកំ ន
នុ ខោ កប្បតិ កប្បតិ នុ ខោ សន្តាហាកាលិកេន
យាវជីវិកំ ន នុ ខោ កប្បធិតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោ
ចេស្មំ ។ យាវកាលិកេន ភិក្ខុវេ យាមកាលិកំ

វិនយចំណិត មហាវគ្គ

តថាគតមិនបានហាមទុកថា របស់នេះមិនគួរបើរបស់នោះអនុលោមចូល
របស់គួរ យាត់របស់មិនគួរ របស់នោះគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ របស់ណាដែលតថាគតមិនអនុញ្ញាតទុកថា របស់នេះគួរ បើរបស់
នោះអនុលោមចូលរបស់មិនគួរ យាត់របស់គួរ របស់នោះមិនគួរដល់អ្នក
ទាំងឡាយឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ណាដែលតថាគតមិនបាន
អនុញ្ញាតទុកថា របស់នេះគួរ បើរបស់នោះអនុលោមចូលរបស់គួរ យាត់
របស់មិនគួរ របស់នោះគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ ។

(១៤១) ត្រាពោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា
វត្ថុជាយាមកាលិក (ដែលច្រឡំ) ដោយវត្ថុជាយាវកាលិក គួរប្តូរមិនគួរទេ
វត្ថុជាសត្តាហកាលិក (ច្រឡំ) ដោយវត្ថុជាយាវកាលិក គួរប្តូរមិនគួរទេ វត្ថុ
ជាយាវជីវិក (ច្រឡំ) ដោយវត្ថុជាយាវកាលិក គួរប្តូរមិនគួរទេ វត្ថុជាសត្តាហ-
កាលិក (ច្រឡំ) ដោយវត្ថុជាយាមកាលិក គួរប្តូរមិនគួរទេ វត្ថុជាយាវជីវិក
(ច្រឡំ) ដោយវត្ថុជាយាមកាលិក គួរប្តូរមិនគួរទេ វត្ថុជាយាវជីវិក (ច្រឡំ)
ដោយវត្ថុជាសត្តាហកាលិក គួរប្តូរមិនគួរទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
ដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ វត្ថុជាយាមកាលិក (ច្រឡំ) ដោយវត្ថុជាយាវកាលិក

៣៧៧

រោសដ្ឋក្ខន្ធកេ យាមកាលំកទិកថា

តទហុប្បដិក្ខហំតំ កាលេ កប្បតិ វិកាលេ ន កប្បតិ
យាវកាលំកេន ភិក្ខុវេ សត្តាហកាលំកំ តទហុប្ប-
ដិក្ខហំតំ កាលេ កប្បតិ វិកាលេ ន កប្បតិ យាវ-
កាលំកេន ភិក្ខុវេ យាវដីវិកំ តទហុប្បដិក្ខហំតំ កាលេ
កប្បតិ វិកាលេ ន កប្បតិ យាមកាលំកេន ភិក្ខុវេ
សត្តាហកាលំកំ តទហុប្បដិក្ខហំតំ យាមេ កប្បតិ
យាមាតិក្កន្តេ ន កប្បតិ យាមកាលំកេន ភិក្ខុវេ
យាវដីវិកំ តទហុប្បដិក្ខហំតំ យាមេ កប្បតិ យាមា-
តិក្កន្តេ ន កប្បតិ សត្តាហកាលំកេន ភិក្ខុវេ យាវ-
ដីវិកំ តទហុប្បដិក្ខហំតំ សត្តាហំ កប្បតិ សត្តា-
ហាតិក្កន្តេ ន កប្បតិ ។

រោសដ្ឋក្ខន្ធកំ ឆិដ្ឋិកំ ធម្មំ ។
ជមម្ហិ ខន្ធកេ វិក្កុ ឯកសតិ ធរក្កុ ។

ភេសជ្ជៈព្រះ ពាក្យគោលអំពីកាលិកានយមកាលិកាជាដើម

ដែលភិក្ខុទទួលកងវិថ្វនោះ គួរបានតែកងកាល មិនគួរកងវិកាលទេ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ វត្តជាសត្តាហកាលិក (ច្រឡំ) ដោយវត្តជាយាវកាលិក
ដែលភិក្ខុទទួលកងវិថ្វនោះ គួរបានតែកងកាល មិនគួរកងវិកាលទេ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ វត្តជាយាវជីវិក (ច្រឡំ) ដោយវត្តជាយាវកាលិក ដែល-
ភិក្ខុទទួលកងវិថ្វនោះ គួរបានតែកងកាល មិនគួរកងវិកាលទេ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ វត្តជាសត្តាហកាលិក (ច្រឡំ) ដោយវត្តជាយាមកាលិក
ដែលភិក្ខុទទួលកងវិថ្វនោះ គួរបានតែកងយាម កន្លងយាមទៅហើយ
មិនគួរទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វត្តជាយាវជីវិក (ច្រឡំ) ដោយវត្តជា
យាមកាលិក ដែលភិក្ខុទទួលកងវិថ្វនោះ គួរបានតែកងយាម កន្លងយាម
ទៅហើយមិនគួរទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វត្តជាយាវជីវិក (ច្រឡំ)
ដោយវត្តជាសត្តាហកាលិក ដែលភិក្ខុទទួលកងវិថ្វនោះ គួរអស់៧ថ្ងៃ
ហួស៧ថ្ងៃទៅហើយមិនគួរទេ ។

ចប់ ភេសជ្ជៈព្រះ ទី ៦ ។

ក្នុងទស្សនៈនេះមាន ១០៦ រឿង ។

៣៨០

វិទ្យាបិដកេ បញ្ចវគ្គា

តស្សុទ្ធានំ

[១៤២] សារទិកេ វិកាលេបិ

វសំ ម្ភលេ បិដ្ឋេហិ ច

កសាវេហិ បណ្ណំ ផលំ

ជតុ លោណំ ច ធក្កណំ^(១)

ចណ្ណំ ចាលីនី មសញ្ច

អញ្ចនំ ឧបបិសនំ

អញ្ចនី ទុច្ឆាចារុត្តា

សលាកា សលាកោននី

បរិកំ វទ្ធកំ^(២) សុត្តំ

មុទ្ធនិទេសនត្ត ច

នត្តករណំ ធម្មញ្ច

១ ឧ. ជតុលោណំ ធកណំ ច ។ ២ ឱ. ពទ្ធកំ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ទូទានខែរកស៊ីក្នុងក្រុងនោះគឺ

[១៤២] រឿងភិក្ខុកើតអារាធក្នុងសរទេកាលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឆាន់រកស៊ី បានក្នុងកាលក្តី ខុសកាលក្តី ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតខ្វាញ់រាវ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតមើមឈើ ១
រឿងភិក្ខុត្រូវការដោយថ្នាំដែលកិនជាម្សៅ ១ រឿងទ្រង់អនុ-
ញ្ញាតថ្នាំទឹកចត់ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតថ្នាំស្លឹកឈើ ១ រឿង
ទ្រង់អនុញ្ញាតថ្នាំផ្លែឈើ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតថ្នាំជ័រឈើ ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតអម្បាល ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតអាចម៍គោ
នឹងប៉ាល់អិត ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រឿងរែងថ្នាំលំអិត ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសាច់ឆៅនឹងឈាមស្រស់ ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតថ្នាំបន្តក់ភ្នែកនឹងគ្រឿងលំអិតសម្រាប់លាប ១ រឿង
ភិក្ខុប្រើក្នាក់ថ្នាំផ្នែក ៗ ១ រឿងក្នាក់ថ្នាំគ្មានគម្រប ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតចង្កឹសក្នាក់ថ្នាំ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតស្រោមបង្កឹស ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតថង់ក្នាក់ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតខ្សែយោធន
នឹងខ្សែសម្រាប់បង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតប្រងសម្រាប់លាប
ក្បាល ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតការទត ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
បំពង់សម្រាប់ទត ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជក់ផ្សែង ១

បាណ្ឌវ

ហេសង្ក័ត្តពោ ឧបាសិកា

នេត្តញ្ញា បំធន នត្តរិ^(១)

តេលទាតោសុ មជ្ឈញ្ញា

អតិក្ខិត្តំ អត្តញ្ញំ

តុម្ហំ សេទំ សម្មារញ្ញា

មហាកម្ពោទកំ តថា

នកកោដ្ឋំ លោហិតញ្ញា

វិសាលំ ទានត្តញ្ញំ

មជ្ឈំ សត្តំ កកសារញ្ញា

តិលកក្កកតទ្បិកំ

ចោលំ សាសបកុទ្ធាញ្ញា

ជ្ជមសក្ខរិកាយ ច

១ ឧ. នេត្តញ្ញាបំធានំថិ ។

រោសដ្ឋិត្តន្តរៈ ទុក្ខនិរោធ

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតខ្សែរ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតថង់ខ្សែរ ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតការសូរប្រង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យ
ភិក្ខុដាក់គ្រឿងស្រវឹងទៅក្នុងប្រងសូ ១ រឿងទ្រង់ហាមមិន
ឲ្យភិក្ខុធាន់ប្រងដែលដាក់គ្រឿងស្រវឹងច្រើនពេក ១ រឿង
ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអង្គុយក្នុងលាប ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
កុម្មសម្រាប់ដាក់ប្រង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតការត្រង ១ រឿង
ទ្រង់អនុញ្ញាតការត្រងដោយគ្រឿងសម្ភារៈ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ការត្រងធំ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតទឹកដែលស្សោដោយស្លឹកឈើ
មែកឈើ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបន្ទប់ទឹក ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ឲ្យដប់យកឈាមនឹងអនុញ្ញាតស្រងសម្រាប់ដប់ឈាម ១ រឿង
ទ្រង់អនុញ្ញាតថ្នាំសម្រាប់លាបជើងនឹងអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុតាក់-
តែងទឹកស្រវឹង (សម្រាប់លាបជើងឲ្យស្រួល) ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតសត្វកម្ម ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតទឹកបត់ ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតម្សៅលូ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតដុំសត្វ ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់ដំម្សៅ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យ
ភិក្ខុលាងដំម្សៅ ដោយម្សៅត្រាប់ស្រួល ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ឲ្យធ្វើការចំហុយ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យបញ្ជាត់ដំម្សៅ

៣៨២

វិធម្មបិដកេ មហាវគ្គោ

វណ្ណេតេសំ វិកាសាយំ^(១)

វិកេដញ្ច បដិគ្គហំ

គូដំ កកេន្តោ លោឡី ច

ទារំ មុត្តហរិដកី

កន្ធា វិវេចនញ្ចេវ

អន្តាតេដំ កេដាកេដំ

ថដិច្ឆាទដិ បញ្ចារា

អាវាមី សត្តហេន ច

កុឡំ មុត្តំ សុចរិញ្ច^(២)

សាមទាតា បុនាបថេ

បុនាទុញ្ញាសិ ទុត្តិកេ

ដលញ្ច តិលទាទដិ

១ ឧ. វិកាសិកំ ។ ២ ឧ. លោវិញ្ច ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

ដោយទឹកអម្បិល ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតប្រើសម្រាប់លាប
ដម្បូរ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត សំពត់សម្រាប់ប្រើ ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតថ្នាំមហាវិក័ដ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតការ
ទទួលប្រគេន ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យផឹកគូប ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតអាចបំណាស់ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតទឹកក្បូង ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសម្រឹកទឹកម្រិត ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ការលាបដោយគ្រឿងក្រអូប ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតថ្នាំបញ្ចុះ
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតទឹកអង្ករថ្នាំ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតទឹក
សណ្តែកបាយស្បោ ១ រឿងអនុញ្ញាតធារសសាច់ ១ រឿង
ព្រះបិណ្ឌប្រដាប់ឲ្យគេដម្រះញែកកំនឹងអនុញ្ញាតអាហារមីកដន ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឈឺទុកភេសជ្ជៈចាន់អស់ ៧ ថ្ងៃ ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធាន់ស្ករអំពៅ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុធាន់សណ្តែកបាយ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតថ្នាំលោណ-
សោចិរកៈ ១ រឿងទ្រង់ហាមមិនឲ្យភិក្ខុធាន់ត្រីជាសាមបក្ក ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកប់អង្ករថែមទៀត ១ រឿងត្រឡប់ទ្រង់
អនុញ្ញាតអន្តោវត្ថ អន្តោបក្ក ទឹកសាមបក្ក វិញ្ញក្កកាលអត់
បាយ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតផ្លែឈើជាខាទន័យៈទឹកអនុញ្ញាត

៣៨៣

រោសជ្ជិក្ខន្ធកេ ទទ្ទាតោថា

បុរេកត្តំ កាយនាហោ

និព្វន្តញ្ច ភគុណំ

វត្តកម្មញ្ច សុប្បំ ច

មនុស្សមំសមេវ ច

ហត្ថអស្សុ សនខោ ច

អហំ សីហន្យក្សនីបិកំ

អច្ឆនាច្ឆមំសញ្ច

បដិចាដិ ច យាតុ ច

តុណំ អញ្ញត្រ កុដ្ឋំ

សុនិទាវសថាភំ

កត្តា កោដិសច្ចកថា

ពេសន្តិក្ខន្ធកៈ ទទួលតាថា

លូជា ខា ទន័យៈ ១ រឿង បុរេកត្ត ១ រឿង ក្បា ក្រហាយ ក្នុង កាយ ១
រឿង ទ្រង់ អនុញ្ញាត ឲ្យ ភិក្ខុ ឆាន់ ផ្លែ ឈើ ដែល គ្មាន ពូជ ១ រឿង
ភិក្ខុ មាន អាពាហ៍ ធម្មស ដូច ជា ១ រឿង ទ្រង់ ហាម មិន ឲ្យ ភិក្ខុ ធ្វើ
វត្ត កម្ម ទាំង សត្វ កម្ម ១ រឿង សុប្បយា ៤ បាសិកា ១ រឿង ទ្រង់
ហាម មិន ឲ្យ ភិក្ខុ ឆាន់ សាច់ មនុស្ស ១ រឿង ទ្រង់ ហាម មិន ឲ្យ ភិក្ខុ
ឆាន់ សាច់ សេះ ១ រឿង ទ្រង់ ហាម មិន ឲ្យ ភិក្ខុ ឆាន់ សាច់ ឆ្កែ ១
រឿង ទ្រង់ ហាម មិន ឲ្យ ភិក្ខុ ឆាន់ សាច់ ពស់ ១ រឿង ទ្រង់ ហាម
មិន ឲ្យ ភិក្ខុ ឆាន់ សាច់ សីហៈ ១ រឿង ទ្រង់ ហាម មិន ឲ្យ ភិក្ខុ ឆាន់
សាច់ ខ្នាធ ១ រឿង ទ្រង់ ហាម មិន ឲ្យ ភិក្ខុ ឆាន់ សាច់ ខ្នា ដម្បង ១
រឿង ទ្រង់ ហាម មិន ឲ្យ ភិក្ខុ ឆាន់ សាច់ ខ្នា យ៉ូ ១ រឿង ទ្រង់ ហាម មិន
ឲ្យ ភិក្ខុ ឆាន់ សាច់ ឆ្កែ ព្រៃ ១ រឿង លំដាប់ កត្ត (វេន) ១ រឿង ទ្រង់
អនុញ្ញាត បបរ ១ រឿង មហា មាត្រ មាន សេចក្តី ជ្រះ ថ្លា ថ្មី ១ រឿង
ភិក្ខុ ដែល គេ និមន្ត ក្នុង ទី ដទៃ ហើយ មិន ត្រូវ ឆាន់ បបរ អ្នក ដទៃ ១
រឿង ទ្រង់ អនុញ្ញាត ស្ករ អំពៅ ដល់ ភិក្ខុ មាន ជម្ងឺ ១ រឿង មហា-
មាត្រ ឈ្មោះ សុទ្ធិ ១ រឿង ព្រះ ដ៏ មាន ព្រះ ភាគ ទ្រង់ គង់ នៅ ក្នុង
ផ្ទះ សំណាក់ ធ្វើ ពិធី ១ រឿង ស្ទឹង គង្គា ១ រឿង ព្រះ ដ៏ មាន ព្រះ
ភាគ គង់ នៅ ក្នុង កោដិ ត្រាម ហើយ ទ្រង់ សំដែង ចតុករិយ សច្ច ១

៣៧២

វិធីយចិដិកេ មហារត្តោ

អម្ពតាលី ច លីច្ឆរិ

ទុទ្ធិស្ស កតំ សុភិក្ខុំ

បុនវេ បដិក្ខិបំ

មេយោ យសោ^(១)មេណ្ណាកោ ច

តោរសំ ចាវេយ្យកេន ច

កេណី អម្ពោ ជម្ពុ ពោច

មោចមទុម្ពុទ្ធិកសាលុកំ

វារុសក ទា កបំដ្ឋំ

អាតុមាយំ នហាមិតោ

សាវត្ថិយំ ដលំ តំដំ

កិស្មី វានេ ច កាលិកាតិ^(២) ។

១ ឧ. យសោលោ ១.២ ឧ. កាលិកេតិ ។

វិនយបិដក មហាវគ្គ

រឿងស្រីជាមាសឈ្មោះអម្ពុបាលីនឹងស្តេចលិច្ឆវី ១ រឿងសាច់
ដែលគេធ្វើចំពោះភិក្ខុ ១ រឿងក្រុងវេសាលីសម្បូណិបាយ ១
រឿងទ្រង់ត្រឡប់ហាមមិនឲ្យឆាវវត្តដែលជាអន្តោវត្តអន្តោបក្ក
នឹងសាមបក្ក ១ រឿងមហាមេយ ១ រឿងព្រះថេរៈឈ្មោះយស
មានជម្ងឺ ១ រឿងមេណ្ឌកគហបតីនឹងរឿងទ្រង់អនុញ្ញាតតា-
រសប្រាំ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុស្វនិរកស្សៀនបាន ១
រឿងកេណាយជដលនឹងរឿងទ្រង់អនុញ្ញាតទឹកបានផ្លែស្វាយ
ទឹកបានផ្លែព្រីង ទឹកបានផ្លែចេកមានគ្រាប់ ទឹកបានផ្លែចេក
ឥតគ្រាប់ ទឹកបានផ្លែស្រគំ ទឹកបានផ្លែចន្ទន៍ ទឹកបាន
ក្រដៅឈូក ទឹកបានផ្លែមាក់ប្រាង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
អន្ទក់នឹងខាទន័យៈ ធ្វើដោយម្សៅ ១ រឿងភិក្ខុធ្លាប់ជាជាង
ការកាត់ នៅក្នុងក្រុងអាគុមា ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតផ្ទះឈើ
ជាខាទន័យៈ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ១ រឿងពូជឈើជារបស់សង្ឃ
គេដាំក្នុងទីដីជារបស់បុគ្គល ១ រឿងភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ក្នុងទីដោយអាន្ទី ៗ ១ រឿងកាលិកលាយគ្នា ១ ។

សង្ខេប ២៥ ផ្នែក ប្រាប់ មាតិកា

លេខទំព័រ

វិស្សបនាយិកក្ខន្ធករ

១

ការនៅចាំវិស្សព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនទាន់បានបញ្ចេញ...	១
និទានធាតុត្រីយកិក្ខុ...	៣
ការចូលវិស្ស...	៥
កិរិយាធ្វើនូវការត្រឡប់មកវិញក្នុងរាង ៧ ថ្ងៃ...	៧
អន្តរាយទាំងឡាយកើតឡើងដល់ពួកភិក្ខុដែលនៅចាំវិស្ស...	៣៧
អន្តរាយទាំងឡាយមានដល់ពួកភិក្ខុដែលចូលវិស្ស...	៤១
ការបំបែកសង្ឃកើតឡើងដល់ពួកភិក្ខុដែលចូលវិស្ស...	៤៣
និទានភិក្ខុ ១ រូបមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីចូលវិស្សក្នុងលំនៅរបស់គង្វាលកោ...	៤៧
ពួកភិក្ខុចូលវិស្សក្នុងទីវាលដាមើម...	៤៩
សង្ឃប្តេជ្ញាគ្នាថា ភិក្ខុមិន ត្រូវបិទសកុលបុគ្គលក្នុងកណ្តាលវិស្ស...	៥១
និទាន ១ បទសក្សបុគ្គល...	៥២
ការនៅចាំវិស្សក្នុងអាវាសទាំងឡាយពីរ...	៥៣
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ព្រោះទទួលពាក្យប្តេជ្ញា...	៥៥
ទទួលនៃវិស្សបនាយិកក្ខន្ធករ...	៦៣

បរិវារណា ក្ខន្ធករ

៦៦

និទានភិក្ខុ ច្រើនរូបជាមិត្តទើបនឹងបានជួបគ្នាថ្មី...	១
មូតវត្ត (វត្តរបស់មនុស្សត) ជាតិគ្រឹះសមាទាន...	៦៧
តេវាចិកបរិវារណា...	៧៥
បរិវារណាពីរយ៉ាង (៣. គុស្តិកបរិវារណា ១ បណ្ណសិកាបរិវារណា ១)...	៧៧
ការឲ្យនូវបរិវារណានៃភិក្ខុឈឺ...	៧៩
អន្តរាយទាំងឡាយកើតឡើងក្នុងពេលនៃបរិវារណាកម្ម...	៧៣

៣៧៦

សង្ខារបដិសន្ធិសម្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

គណប្បវរណានិគមតេវចិកាបវរណា.....	៧៥
ភិក្ខុ ៣ រូបបវរណាដល់គ្នានិគម.....	៧៧
ភិក្ខុ ២ រូបបវរណាដល់គ្នានិគម.....	៧៧
និទានភិក្ខុ ១ រូបត្រូវអាចត្រូវឱ្យបវរណា.....	៧៩
ការបវរណានៃភិក្ខុអ្នកមិនមានសភាពបង្កើត.....	៧៣
និទានអាវាសិកភិក្ខុ និយាយពីភិក្ខុអ្នកបវរណាមិនត្រូវអាចត្រូវមាន ១៥ យ៉ាង.....	៧៥
ពួកភិក្ខុជាពួកតែសំគាល់ជាព្រមព្រៀងគ្នាមាន ១៥ យ៉ាង.....	១០១
ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីរៀបរយមាន ១៥ យ៉ាង.....	១០៣
ពួកភិក្ខុមានចំណងនឹងបំបែកសង្ឃមាន ១៥ យ៉ាង.....	១០៥
ថ្ងៃរបស់អាវាសិកភិក្ខុនឹងអាចនូវភិក្ខុផ្សេងគ្នា.....	១០៧
ការបវរណារបស់ពួកភិក្ខុដែលមានសេចក្តីសង្ស័យជាដើម.....	១០៧
ការបវរណារបស់ពួកភិក្ខុដែលមានសំវាសស្មើគ្នាជាដើម.....	១១៣
ភិក្ខុមិនត្រូវទៅក្នុងថ្ងៃបវរណានោះ.....	១១៥
កាលភិក្ខុនិបរិសទ្ធសង្គុយហើយ ភិក្ខុមិនត្រូវបវរណា.....	១១៧
រឿងអាវាស ១ ក្នុងកោសលជនបទកើត សព្វរក្សិយក្នុងថ្ងៃបវរណានោះ.....	១២០
ការបវរណាជាតេវចិកាបវរណាជាដើម.....	១២១
និទានធម្មតិយភិក្ខុត្រូវអាចត្រូវហើយបវរណា.....	១២៥
បវរណាដែលភិក្ខុបានឃាត់នឹងបវរណាដែលភិក្ខុមិនបានឃាត់.....	១២៧
ការឃាត់នូវបវរណាចំពោះភិក្ខុនិគម.....	១២៧
សេចក្តីយល់ផ្សេងៗ ក្នុងការត្រូវអាចត្រូវ.....	១៣៥
ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើការប្រកួតប្រកាន់ជាដើម.....	១៣៧
ការធ្វើនូវបវរណាសង្គហនៃភិក្ខុអ្នកព្រមព្រៀងគ្នាជាដើម.....	១៤៥
ការធ្វើនូវបវរណាសង្គហ.....	១៤៧
ទទួលនៃបវរណាពូន្តក.....	១៥១

សង្ខតបដ្ឋកថា ត្រាប់ មាតិកា

៣៧៧

លេខទំព័រ

បឋកថាៈ

១៥៣

ឱទានកូនសេដ្ឋីម្នាក់ឈ្មោះសោណាជាកោឡិវិសោក្ខ...	"
ឱទានព្រះសោតតត្ថេរ...	១៥៥
ឱទានព្រះសោណាត្ថេរ...	១៥៩
ទីណាសវតុណាថា...	១៦៧
ការបញ្ញត្តិស្បែកជើងជាអកប្បិយ...	១៧៥
ស្បែកជើង ៤ ដាន់ឡើងទៅនិលតេពាក់ហើយដោះប្រគេន (ស្បែកជើងចាស់)...	១៧៩
ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងខាងក្នុងវត្ត...	១៨១
ឱទានភិក្ខុមានហោតដិលើលេចនៅចាទជើង...	១៨២
ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់ទ្រទាបជើងឈើ...	១៨៥
ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់ទ្រទាបជើងស្លឹកត្នោត...	១៨៧
(ពួកភិក្ខុក្នុងក្រុងរទ្ធិយ) ពាក់ទ្រទាបជើងមានបការផ្សេង ៗ...	១៨៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិទ្រទាបជើងជាអកប្បិយ...	១៩១
ឱទានឆព្វត្ថិយភិក្ខុចាប់ស្បែកមេតោជាដើម...	១៩២
ភិក្ខុមិនត្រូវចាប់មេតោ...	១៩៣
ឱទានឆព្វត្ថិយភិក្ខុទៅដោយយាននិលទឹមដោយគោញ្ចី...	១៩៤
ការទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យត្រឡប់ស្នែង...	១៩៥
ឧបាសយនមហាសយនថា...	១៩៧
ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ស្បែកសត្វដ៏ធំ...	១៩៩
ឱទានភិក្ខុបាប...	២០០
ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងបូលទៅកាន់ស្រក...	២០៣
ឱទានព្រះសោណាត្ថេរ...	២០៤
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រទានពរ ៥ យ៉ាងដល់ព្រះសោណាត្ថេរ...	២១៤
ទ្រង់ទ្រាយនៃមជ្ឈិមបទេស...	២១៥
ឧទាននៃធម្មកុដ្តក...	២១៦

៣៨៨

សង្ឃកថាសង្គ្រោះមាតិកា

លេខទំព័រ

ភេសជ្ជៈកុដកៈ

២២១

ឆិទានភិក្ខុកើតអាពាធ (ប្រិមាត់)	១១
ពោលអំពីហេសង្ខទាំង ៥	២២៣
ពោលអំពីហេសង្ខមានខ្លាញ់ជាដើម	២២៥
ពោលអំពីហេសង្ខមានទឹកចត់ជាដើម	២២៧
ពោលអំពីហេសង្ខមានជ័រជាដើម	២២៩
ពោលអំពីហេសង្ខមានគ្រឿងលំអិតជាដើម	២៣១
ពោលអំពីការទ្រង់អនុញ្ញាតហេសង្ខមានថ្នាំច្រកក្នុងភ្នែកជាដើម	២៣៣
ពោលអំពីការទ្រង់អនុញ្ញាតនូវធីត្រៃភ្នែក	២៣៥
ឆិទានបិណ្ឌវិញ្ញេតន៍មានអាយុកើតធីត្រៃភ្នែក	២៣៦
ពោលអំពីការទ្រង់អនុញ្ញាតហេសង្ខមានប្រែងលាបក្បាលជាដើម	២៣៧
ឆិទានបិណ្ឌវិញ្ញេតន៍	២៣៩
ឆិទានភិក្ខុ ១ រូបមានអាពាធកើតពាត	២៤២
ប្លឹមហារិកជី ៤ យ៉ាង	២៤៣
ពោលអំពីភិក្ខុមានអាពាធផ្សេង ៦	២៤៥
ឆិទានព្រះបិណ្ឌវិញ្ញេតន៍ ឆិយាយអំពីការទ្រង់អនុញ្ញាតនូវអាមិកជិន	២៤៧
ឆិទានព្រះបិណ្ឌវិញ្ញេតន៍ ឆិយាយអំពីកម្រិតផ្កាដាវិការនៃមាស	២៤៩
ឆិទានព្រះបិណ្ឌវិញ្ញេតន៍ ឆិយាយអំពីហេសង្ខ ៥ យ៉ាង	២៥៣
ឆិទានព្រះកង្ខារវេរិតត្ថេរ ពោលអំពីស្ករអំពៅ	២៥៥
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អាពាធកើតអំពីខ្យល់ក្នុងព្រះឧទរ	២៥៧
ភោជនដែលភិក្ខុទុកនឹងបំអិនខាងក្នុងអប្បយកុដិនិងបំអិនដោយខ្លួនឯង	២៥៩
ឆិទានព្រាហ្មណ៍ ១ រូប	២៦៣
ឆិទានឧបន្ទសក្សបុត្ត	២៦៧
ព្រះសារីបុត្តមានអាពាធក្តៅពោលវាលក្នុងកាយ	២៦៩
ការទ្រង់អនុញ្ញាតផ្ទៃលើដៃលក្ខន្តទូទាំងដើម	២៧១

ស ដ្ឋី ក ច ង្គ ល ប្រា ប មា តិ កា

៣៨៧

លេខទំព័រ

សត្តកម្ម (ការកាត់ច្រវះ) វត្តិកម្ម (ការចងវិច)	២៧៣
(ភិក្ខុត្រូវការដោយ) សាច់ដែលមានឧទារស	២៧៥
និទានសុប្បយោឧបាសិកា	២៧៧
ពោលអំពីសាច់ដែលមិនគួរ	២៧៨
និទានត្រាហ្មណ៍ ១ រួច	២៧៩
ពោលអំពីអាទិសង្សបចរមាន ១១ យ៉ាង	២៨៧
និទានមហាមាត្យ (ម្នាក់) ជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រិះថ្លាថ្មី (មិនទាន់មុតមាំ)	២៨៨
សេចក្តីរុក្ខៀសរបស់មហាមាត្យអ្នកមានសេចក្តីជ្រិះថ្លាថ្មី	២៨៩
និទានចុរសឈ្មោះវេលដ្ឋិតប្លាន និយាយអំពីការប្រឆេឧស្តរអំពៅ	២៩៤
ធម្មបច្ចុតិសោកាបក្ខិមគ្គរបស់បុរសឈ្មោះវេលដ្ឋិតប្លាន	២៩៨
និទានព្យករកុរុរុក្ខៀសមិនហ៊ានឆាន់ សួរអំពៅ	៣០០
ពោលអំពីការទ្រង់ទ្រាយនូវរោងសំណាក់	៣០១
ទោស ៥ ប្រការនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីលប្រវិបត្តិបាកសីល	៣០៣
អាទិសង្ស ៥ ប្រការនៃបុគ្គលមានសីលប្រវិបត្តិវិបាកសីល	៣០៥
និទានមហាមាត្យឈ្មោះសុនធនឯវស្សការ	៣០៧
អនុមោទនាគាថា	៣១១
បតុវារយសច្ច្រៃសនាគាថា	៣១៣
និទាននាងអម្ពបាលីជាស្រីផ្កាមាស	៣១៥
និទានស្តេចលិច្ឆវិក្កុតក្រុងវេសាលី	៣១៧
និទានសីហសេនាបតិ ពោលអំពីអភិរិយវាទ	៣២១
និទានសីហសេនាបតិ ពោលអំពីវាទមានអភិរិយវាទជាដើម	៣២៥
និទានសីហសេនាបតិ ការសំដែងនូវការនៃខ្លួនជាឧបាសក	៣៣១
និទានសីហសេនាបតិ ពោលអំពីសាច់ដែលគេធ្វើចំពោះ (ខ្លួន)	៣៣៥
ភិក្ខុកាលដឹងថាសាច់ដែលគេធ្វើចំពោះ (ខ្លួន) មិនត្រូវបរិភោគ	៣៣៧
និទានព្យកម៌សុស្សអ្នកជិនបទ និយាយអំពីការសន្មតិកប្បិយភូមិ	៣៣៨

ញាតិ ១ សង្ខេប បង្កើត ប្រាប់ មាតិកា

លេខទំព័រ

កប្បិយភូមិ ៤ យ៉ាង និទានមេណ្ឌកតហឋតិ	៣៤៣
និទានមេណ្ឌកតហឋតិ អាណាតនៃនិទានមេណ្ឌកតហឋតិជាដើម	៣៤៥
និទានមេណ្ឌកតហឋតិ ពុទ្ធកូណាថា	៣៤៩
និទានមេណ្ឌកតហឋតិ អនុបុព្វិកថា	៣៥១
និទានមេណ្ឌកតហឋតិ ការសំដែងនូវការខ្សែខ្វែងដាចាស្រក់	៣៥៣
ធម្មបញ្ញតិសោតាបង្គំមន្តនៃមេណ្ឌកតហឋតិ	៣៥៥
និទានមេណ្ឌកតហឋតិ ការអង្គុយនៃមេណ្ឌកតហឋតិ (នោះ)	៣៥៦
ការទ្រង់អនុញ្ញាតនូវការស្វែងរកស្បៀង	៣៥៩
និទានហេណិយនិល	៣៦១
និទានមល្យក្សត្រីទាំងឡាយនៅក្នុងក្រុងកុសិនារា	៣៦៦
និទានមល្យក្សត្រីឈ្មោះរោជ ការធ្វើនូវការក្រោកទទួលព្រះដ៏មានព្រះភាគ	៣៦៧
និទានមល្យក្សត្រីឈ្មោះរោជ អនុបុព្វិកថា	៣៦៩
និទានរោជមល្យក្សត្រី	៣៧១
និទានភិក្ខុបួសឯចាស់	៣៧៣
ពោលអំពីមនុស្សជាតិពូជឈើរបស់សង្ឃ(ក្នុងដី)របស់បុគ្គល	៣៧៧
ពោលអំពីកាលិកមានយាមកាលិកជាដើម	៣៧៩
ទត្ថាននៃពោលដ្ឋិតុន្តរ	៣៨០

